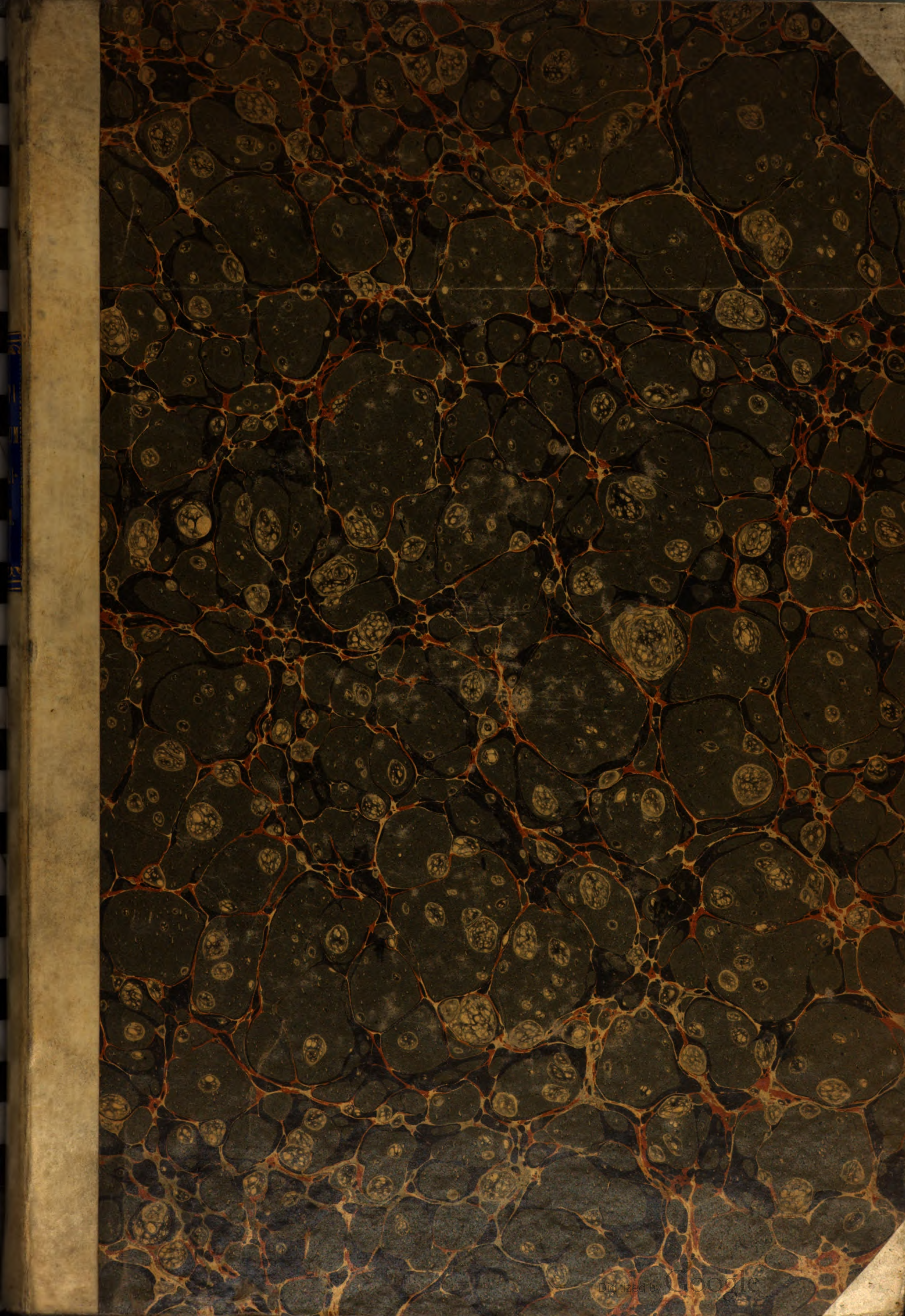
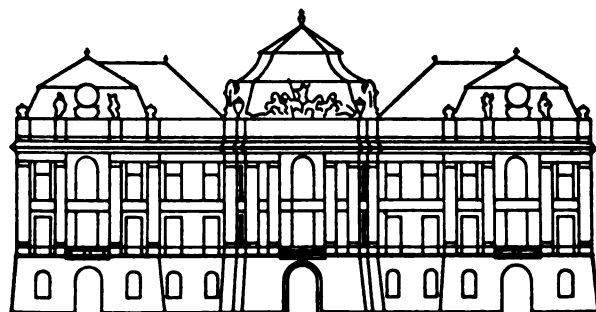
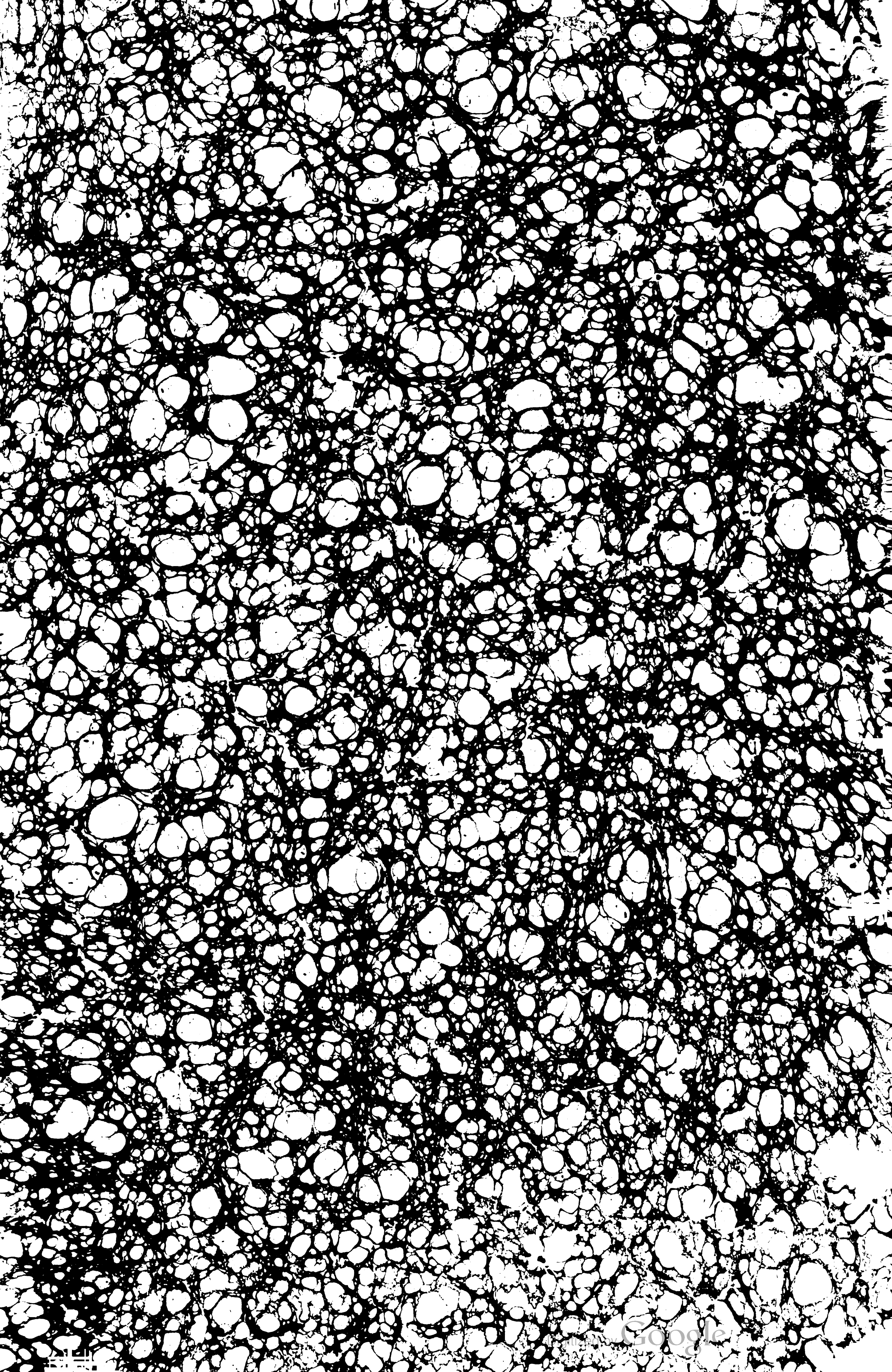

MARE . MAGNVM

Speculum ordinis Fratrũ Carmelitarum noui-ter impressum.

De Institutione et peculiaribus gestis Monachorum Carmelitarum

Incipit prologus in decem libros de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.

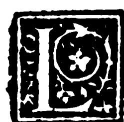
Vm populum israel haberet dominus ita peculiarem sibi ut de ipso diceret exodi.iiii. Filius meus primogenitus israel: docuit eum præ cæteris populis deus tamquam filium carissimum per seruum suum moisen specialibus doctrinis legis: quibus & uoluntatem dei intelligeret bonam: & intellectam operibus adimpleret. Hinc propheta primo.cxlvii.ait. Annunciat uerbum suum iacob. iustitias & iudicia sua israel. Non fecit taliter omni nacioni. & iudicia sua non manifestauit eis. Populus autem ille tandem glorians se ab abraham carnalem originem traxisse: confidebat illam originem sibi sufficere ad salutem siue imitatione operum abrahe. de qua fiducia redarguens eos dominus Iohannis.viii.ait. Si filii abrahe estis opera abrahe facite. Ex confidentia siquidem illa populus prædictus non solum legem moysi adimplere omisit: sicut Iohannis.vii.ait eis. Moyses dedit uobis legem & nemo ex uobis legem facit: immo etiam legem illam scrutari & intelligere neglexit. propter quod iram dei incurrit. secundum quod Iosias rex.iiii.Regum.xxii.ait. Magna ira dei succensa est contra nos. quia non audierunt patres nostri uerba libri huius ut facerent quod scriptum est nobis. Quemadmodum autem populus israeliticus præ cæteris populis fuit a deo per Moysen doctus specialibus doctrinis legis: Ita religiosi Carmelite præ cæteris uiris illius populi fuerunt a deo per helyam prophetam instructi specialioribus documentis & institutis monasticæ religionis. Quos ne iram dei incurrant oportet non quidem gloriari: quia talem ac tantum prophetam meruerunt habere auctorem & institutorem religionis suæ: sed magis imitari uitam illius prophetæ & scrutari ac intelligere dogmata eius & instituta religionis prædictæ. illaque operibus adimplere. Qui ut ad hoc implenda libentius tendant Ego Frater Philippus Riboti Magister in sacra pagina Priorque prouincialis Prouinciæ Catholoniæ religionis prædictæ debitam adhibui diligentiam perscrutandi & in unum uolumen redigendi ea quæ præcedentes patres huius religionis ueridice scripserunt de eius primaria institutione: & de processu religionis prædictæ per tempora tam legis ueteris quam nouæ. donec in nouissimis diebus nostris fuit multiplicata per diuersas prouincias europæ. Fui autem in hiis maxime directus per.iiii. præcedentes patres huius religionis: quibus fuit curæ de ea diligenter scribere. Quorum primus uocatus Iohannes qui fuit heremita montis carmeli. & postea episcopus ierosolimitanus. cum summa diligentia scripsit primariam huius religionis institutionem: & exemplaria gesta fundatorum ac priscorum professorum religionis uestræ. Hic floruit temporibus Archadii & honorii imperatorum. Secundus uocatus Cirillus: qui fuit propheta & heremita montis Carmeli scripsit de hiis in quibus processit religio ista a tempore prædicti Iohannis usque ad dacionem regulæ religionis prædictæ. Hic floruit tempore imperatoris Henrici sexti. Tertius uocatus Gulielmus de Sannico qui fuit heremita montis Carmeli scripsit cronicam de multiplicatione huius religionis per prouincias syriæ & europæ: & de perditione monasteriorum terræ sanctæ. Hic floruit tempore imperatoris radulphi. Quartus uocatus Gibertus de reke Magister in sacra pagina scripsit tractatum de consideratis super regula huius religionis. Hic floruit tempore imperatoris henrici septimi. Præsens ergo uolumen intitulatum liber de institutione & peculiaribus gestis religiosorum Carmelitarum: conficitur ex dictis memoratorum patrum huius religionis. quorum sententiis interdum ad concordiam annexi auctoritates aliorum tam sanctorum quam cæterorum auctorum autenticorum. Omnia enim quæ immediate post allegationem cuiuscunque autoris scribuntur in hoc uolumine sunt uerba autoris allegati. etiam si capitulum imitetur donec alius auctor subsequenter allegetur. Nam quia non ambigo omnem humani eloquii sermonem calumniæ & contradictionem emulorum semper fuisse obnoxium: studui allegare litteris rubeis autores & libros a quibus sumuntur sententiæ & auctoritates insertæ in hoc uolumine ut singuli eas in fronte suo legere ualeant priusquam despiciant. Sicut enim ait beatus ysidorus soliloquiorum libro secnndo. Quia scripta medulitus non indagantur: in erroris laberintum nonnulli incertando impinguntur. cum ante iudicant quoniam intelligant ante culpant quoniam iterando lecta perquirant. De meo autem modicum in hoc opere inserui nisi ubi auctores maiorum reperiretur. ne ordo historiæ uel processus ea interposita impediretur. Causa uero præcipua edendi hoc uolumen fuit dispersio sententiarum & auctoritatum quæ dum in uno codice simul collectæ non legebantur. quælibet se sola uestræ religionis institutionem & processum incompletæ describebat. Cum autem in hoc uolumine sub compendio in libris distinctis per ordinem compinguntur: originem dictæ religionis & institutionem conuersationem quoque & processum. atque statum satis perspicue pandunt. Distinguitur autem præsens pondus decem libros parciales. quorum quilibet in octo capitula diuiditur. & cuilibet libro præfacio breuis præponitur comprehendens in summa materiam tocius libri & capitulorum eius. Primus liber describit institutionem huius religionis sicut fuit per deum

Auctor libri

Titulus Libri

prophetæ helyæ ad obseruandum proposita: & per Dominum Ioānem episcopum hierosolymitanū exposita. ¶ Secūdus liber ostendit qualiter helyas dictam institutionem obseruauit: & ad eam obseruandā discipulos traxit & habuit. ¶ Tertius liber considerat de locis quæ primentur professores huius religionis incoluerunt:& qualiter in eis secundum dictam institutionem conuersati fuerunt. ¶ Quartus liber ait de ascēsu helyæ in paradisum: & q̄liter hæc religio post eum fuit recta per helyseum:& præseruata a captiuitatibus iudæorū. ¶ Quītus liber tractat de tempore in quo professores huius religionis primo baptizati fuerunt:& de uiris qui eos baptizauerunt:& ꝙ ad noticiā uerbi incarnati perduxerunt. ¶ Sextus liber determinat de huius religionis titulis:& maxīe cur eius professores uocātur fratres beatæ mariæ uirginis. ¶ Septimus liber contemplatur habitū religiōis huius & causas mutationis ac uarietatis eius. ¶ Octauus liber declarat primos scriptores institutionis & regulæ religionis nostræ & correctionem ac declarationem atque mitigationem eiusdē. ¶ Nonus liber uersatur circa multiplicationem huius religionis per prouincias siriæ & europæ:& circa perditonem mōasteriorū terræ sanctæ. ¶ Decimus liber monstrat exemptionem huius religionis:& approbationem ac confirmationem nostri ordinis. In hiis decem libris poterit uerus carmelita quantum scire sufficit pie contemplare suæ religionis originem:processum:ac multiplicatiōem:& fundatorum ac priscorum eius professorum dignitatem:& monasticæ uitæ heremiticæ institutionem:ac finem & digne conuersationum in ea beatam remunerationem. Obsecro ergo uos fratres carissimi hæc adinstar sanctorum præcedentiū patrū amplectimini legite hæc scrutamini:& itelligite hæc experiamini:& obseruate q̄m per obseruātiam horum:iram dei uitabitis:& adoptionem filiorum æternæ hæreditatis recipietis. testante ecclesiastici quadragesimooctauo & dicēte helyæ patri uestro. Beati sunt qui te audierunt & in amicitia tua decorati sunt.

¶ Incipit præfactio in primum librum.

Liber iste primus agit totus de primo huius religionis fundatione & de dictæ religionis origine & primaria eius institutione idest de forma perueniendi ad propheticam perfectionem:& ad finem monasticæ uitæ heremiticæ. Habet enim hic liber capitula octo. ¶ Capitulū primum quod incipiēdum est a primo huius religionis fundatore:& quo tempore floruit ipse:& a quo fuit genitus: & unde ortus & ubi in suis primordiis conuersatus. ¶ Capitulū secūdum ꝙ helyas monasticam & prophetalem uitam heremiticā primus hominum deo mandante incepit:& ꝙ deus formam perueniendi ad finem ac perfectionem illius uitæ sibi partim a parte & partim misticæ expressit. ¶ Capitulū tertium ꝙ ad perueniendum ad perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ expedit monacho terrenis possessionibus & diuiciis abrenunciare. ¶ Capitulū quartum ꝙ oportet monachum carnales cōcupiscentias crucifigere & propriam uoluntatem relinquere ut perueniat ad perfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ. ¶ Capitulū quintū ꝙ ut attingatur perfectio prophetica & finis religiosæ uitæ heremiticæ cōuenit monacho solitudinem querere:atq; humana consortia & præcipue uxorem uitare:& in continentia uiuere. ¶ Capitulū sextum ꝙ ad appræhendendum perfectionem propheticam:& finem religiosæ uitæ heremiticæ primo exigitur ut monacus sit in caritate:& qualiter debet deum & proximum diligere ad hoc ut sit in caritate. ¶ Capitulū septimum qualiter monachus per quattuor præmissos gradus ad perfectionem propheticam peruēit & finem religiosæ uitæ heremiticæ attingit & in eo quiescit. ¶ Capitulū octauum qualiter monachus debet humiliter perseuerare dum peruenerit ad perfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ.

¶ Incipit liber primus de institutione & peculiaribus gestis monacorum carmelitarum. Capitulū primū q̄ incipiendū est a prīo huius religiōis fundatore: & quo tēpore floruit ipse: & a quo fuit genitus: & unde ortus: & ubi in suis primordiis conuersatus.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primorum monachorum in lege ueteri exortorū: & in noua perseuerantium ad caprasium monachū.

Rincipium religionis huius: & quemadmodū: & unde primo ipsa processit ratione petis dilecte Caprasi ante alia per scrutandū. Quāuis namq̄ conuersationis huius ratio ī sola experientia consistat: & nequaq̄ posset hæc ratio plene uerborum doctrina nisi ab experto tradi neq̄ etiā a te totaliter percipi nisi eā pari studio ac sudore per experientiā appræhendere laboraueris multo tamen efficacius poteris susceptæ huius professiōis assequi disciplinam: & ad exortandā eā ardentius incitare: cum auctorum atq̄ fundatorum eius agnoueris dignitatem: & primariam religionis ipsius sciueris institutionē. Propter quod ut ordine debito: ꝓcedamus de suppremo huius religionis fundatore: & primaria eius institutiōe eloqui paulisper inchoabimus. Deinde aliqua sancta gesta: & gloriosas uirtutes: & exteriorem habitus ornatū de ipso fundatore: & primis eius discipulis cæterisq̄ huius religionis priscis professoribus succincte disponemus. Sicut hæc omnia antiqui huius nostræ conuersationis sectationes ante nos intellexerunt: & nobis tam in ueteri q̄ in noua lege doctrinis: & exemplis philosophati sunt: Vt per hæc distas quanta sanctorum præcipuorum auctoritate hæc nostræ uitæ religio confirmetur. Et cum quanta mentis securitate formā huius conuersationis sequentes nō per nouitates sumptas neq̄ per inanes fabulas: sed per approbata tocius uitæ monasticæ primaria exemplaria uiam ad corda nostra dn̄o dirigimus ut semitas ueniendi ad nos deo nostro rectas facimus ut cum uenerit & pulsauerit confestim ei aperiamus: qui ait. Ecce sto ad ostium: & pulso siquis audiuit uocem meā: & aperuerit ianuā: introibo ad illum: & cœnabo cum illo: & ipse mecū. Scio igitur: & animaduerto ab initio regni Achab regis israel usq̄ ad christi aduentū in carnē decades annorum circiter nonagintaquattuor fluxisse: per quas: ut cronographi tradūt cepit Achab regnare ante incarnationē dn̄i Iesu. In diebus uero huius achab regis israel: & in regno eius Fuit quidā ꝓpheta magnus de tribu aaron cui nomen erat helyas ex patre uocato Sabacha: ortus in ciuitate Thesba: quæ: est in regiōe Galaad: ex qua thesba helyas est thesbites dictus: qui helyas postmodū habitator ciuitatis galaad ab illo monte nomē est sortita sicuti: & regio monti illi circūuicina transiordanē sita in sorte dimidiæ tribus manasse.

¶ Capitulum secundum q̄ Helyas monasticam uitā: & prophetalē heremiticā primus hominū deo mandante incepit: & q̄ deus formam perueniendi ad finem ac pfectionē illius uitæ sibi partim aperte: & partim mistice ei expressit.

HIc propheta dei helyas monachorum princeps primus exstitit: a quo sancta eorum primena institutio exordium sumpsit. Ipse enim obtētu contēplationis diuinæ: & desiderio sublimioris ꝓfectus longe ab urbibus recedēs: & seipsum cunctis terrenis ac mundanis exuens: religiosam: & ꝓphetalē uitā heremiticā primus hoīum a ꝓposito ducere cœpit: quā sancto dictante: & mandante spiritu inchoauit: & instituit. Quippe deus ei apparens mandauit ut cōem hoīum habitationē fugeret: & se a turbis in deserto absconderet: atq̄ deinceps in heremo monasticæ secundū formā ei indictā uiueret. Quod euidenti sacræ scripturæ testimonio comprobať. Legimus enim de hoc ita scriptū in libro regnorum: Factū est uerbū dn̄i ad helyā dicens. Recede hinc: & uade cōtra orientē: & abscōdere in torrente Charit qui est cōtra iordanē: & ibi de torrēte libes. coruisq̄ ꝓcepi: ut pascāt te ibi. Hæc aūt ꝓmissa salubria mandata ad quæ īplenda spiritus sanctus helyā īstigauit: & desiderabilia ꝓmissa ad quæ adipiscenda eū erexit. tanto debet maiori ītentione nō solū historicæ sed potius misticæ a nobis monachis heremitis per singula uerba pensari: quāto ī eis plenior cōprædendiť īstitutio: idest forma ad perfectionē ꝓpheticā: & finē religiosæ uitæ heremiticæ peruenīēdi. Cuius uitæ duplex dinoscitur eē finis. unus qdē quē ꝑ laborē nostrū: & uirtuosū exercitiū diuīa adiuuāte gr̄a acq̄rimus. hoc aūt est offerre deo cor suū: & purū ab omni actuali sorde peccatorum. Quē finē attingimus cū sumus ꝑfecti: & in charit. i. in caritate illa absconditi. De qua sapiens ait. Vniuersa delicta operit caritas

Ad quem finem uolens deus helyam peruenire:ei dixit. Abscondere in torrente charit. Alius au tem huius uitæ finis est ex mero dei dono nobis collatus:uidelicet nō solū post mortē sed iā in hac mortali uita:aliqualiter gustare in corde & experiri in mēte uirtutē dīnæ præsentiæ & dulcedinem supernæ gloriæ. Hoc autem est de torrente uoluptatis dei bibere. Quem finem promisit deus helyæ dicens. Et ibi de torrente bibes. Propter utrunq; finem hoꝝ duoꝝ prophetalis uita heremitica est a monacho assumenda:testante propheta. In terra inquit deserta inuia & inaquosa sic ī sancto apparui tibi o deus:ut uiderē uirtutē tuā & gl'am tuā. Per hoc.n.ꝙ ī terra deserta inuia & inaquosa manere elegit ut sic in sancto idem in corde puro a peccato appareret deo: mōstrat primū electæ per eum uitæ solitariæ finem:qui est offerre deo cor sanctū:idest ab omni actuali peccato purum. Per hoc autē ꝙ addit:ut uiderē uirtutē tuā & gloriam tuam:mōstrat manifeste secundū finē uitæ prædictæ. Qui est iam in hac uita aliqualiter experiri seu mistice uidere ī corde uirtutē diuinæ præsentiæ & gustare dulcedinē supernæ gloriæ. Ad primū autē horū scilicet puritatē cordis peruenit per laborē & exercitiū uirtuosum diuina gratia adiuuante. Et per perfectionē dilectiōis deuenitur ad secundū scilicet ad experimentalē gustum diuinæ uirtutis:& gloriæ cœlestis:dicēte domino. Qui diligit me diliget a patre meo:& ego diligā eū:& manifestabo ei meipsum. Iccirco deus per ea quæ in sup̄ioribus oībus præmissis uerbis sancto helyæ ꝑpo suit ꝑphetæ. illi primo & præcipue monachorū principi:& nobis eum imitantibus suadere maxime uoluit ut simus perfecti sicut:& pater uester cœlestis perfectus ē:& super omnia caritatem habentes quod est uinculum perfectiōis. Quapropter ut ad perfectiōis suasę: & uisionis gloriæ promisse ualeamus dona pertingere:formā ad hoc ꝑueniendi ꝑ deū in dictis uerbis beato helyæ propositā curemus aure intenta distincte ꝑ ordinē percipere & opere adimplere. Loquens enim dominus sancto helyæ:ait etiam tam in ueteri q̄ ī noua lege cuilibet mōacho heremiticæ. Recede hinc scilicet a rebus caducis mundi & transitoriis & uade contra orientem scilicet contra originalem cupidinē tuæ carnis & abscondere in torrente charit:ne in urbibus moreris similiter cū turbis:qui est cōtra iordanē ut scilicet per caritatē sis diuisus a delictis. Hiis namq; quattuor gradibus ad culmen ꝑpheticæ perfectionis conscendens & ibi de torrente bibes. Sed ut in hoc queas perseuerare:coruus præcepi ut pascant te ibi. Hæc autem ītelliges melius si per singula discurrendo ea distincte per ordinem exponamus.

¶ Capitulū terciū ꝙ ad perueniendum ad perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ:expedit monacho terrenis possessionibus & diuiciis abrenunciare.

EA quæ tibi suadeo singillatim intellige per ordinem & discurrere. Nam primo dixi tibi in mea uisione. Recede hīc scilicet de terra & de cognatiōe tua:& de domo patris tui:nō solū aīo ut terrenis possessiōibus tui generis & caducis mundi diuitiis cor tuū nō apponas:sed etiā ope ut ipsas nō possideas. Nisi enim quis renūciauerit oībus quæ possidet nō potest meus esse discipulus. Quoniā licet possesse diuiciæ nō claudāt diuiti introitū cœlestis regni si cor suū ad eas nō apponat. sapiēte dicente Beatus est diues q inuētus eū sine macula:& qui post aurū nō abiit nec sperauit ī thesauris pecuniæ:attamē ꝑ hoc ꝙ sapiēs ꝑtinus subdit dicēs Quis est hic & laudabimus eū:meminit enī māifeste difficultatē repiendi talē uirū qui diuicias possidens ad eas cor nō apponat. Cor enim facile heret hiis quæ frequētat : ꝑpter quod dū possidētur diuiciæ nactæ : sis maiorē flammā accendere in corde & uehementiorē cupidinē gignere. quēadmodū sapiens ait. Saturitas diuitis nō sinit eū dormire. Occupatus quippe ī superuacuo possessaꝝ diuitiaꝝ amore cū habeat ipse rebus domesticis ītēdere:affligit assidue ab erūna continuaꝝ curaꝝ quæ nō sinūt ad ipsum ingredi desideriū adimplēdi uerbū quod audiuit diuersoꝝ ꝑceptoꝝ. Erūpne enim sæculi & deceptio diuiciaꝝ & circa reliqua cōcupiscētiæ introeuntes:suffocāt uerbū:& sine fructu efficit. ꝑpter quod diues difficile ītroibit in regnū cœloꝝ. Tu ergo fili mi si uis ꝑfectus esse:& ad finē mōasticæ uitæ heremiticæ peruēire : ibiq; de torrēte bibere:recede hinc. s. a rebus caducis mūdi huius relinquēdo corde:& ope oēs possessiones tuas terrenas & facultates ꝑpter me:quoniā facilior & tucior uia ad ꝑfectionē ꝑpheticā tendendi: & tandē ad regnū cœloꝝ ꝑueniēdi est ista. Omnis enim q reliquerit domū aut fratres aut sorores aut patrē aut matrē aut uxorē aut filios aut agros ꝑpter nomē meū. cētuplū accipiet iam in hac uita. ꝑgustans suauitatis meæ dulcedinē cunctis terrenis centupliciter præualentem: & tandem uitam eternam possidebit. Ecce breuiter audisti primum gradum quo conscendere possis ad ꝑ-

phetica perfectionis summum.

¶ Capitulum quartum q oportet monachum carnales concupiscentias crucifigere: & propriā uoluntatem relinquere ut pueniat ad perfectionē pphetică & finē religiosæ uitæ heremiticæ.

NVnc attende secundum. Sequitur enim in exortatione mea. Et uade contra oriētem: scilicet cōtra originalem tuæ carnis concupiscentiam. Scire namq debes q in die ortus tui non est a peccato præscisus umbilicus tuus. quoniā in peccatis natus es totus: Quemadmodum in persona cuiuslibet hominis geniti a uiro & foemina ait ppheta. Ecce iniquitatibus cōceptus sum & in peccatis concepit me mater mea. Ab hoc autem originali peccato in quo concipitur homo illud prouenit q Caro hominū aduersus spiritum concupiscit. Video inquit apostolus aliam legē in membris meis repugnantē legi mentis meæ & captiuantē me in lege peccati quæ est in mēbris meis. Hæc lex peccati est illa lata porta per quā quis intrat cum ei consentit:& spaciosa uia p quā homo ambulat dum secundū eā uiuit quæ ducit ad pditionē:& multi sunt qui intrant per eam. Accedente uero ad seruitutē dei optet abstinere a carnalibus desideriis quæ militāt aduersus animā:& stare in iusticia & timore dei & præparare animam suā:nō ad requiē:neq ad delicias:sed ad tēptationē & angustias:qm optet per mltas tribulationes introire in regnū dei. Angustia namq est porta & arta uia q ducit ad uitā & pauci sunt qui inueniūt eā:qm pauci sunt electi:& pusillus est rex cui cōplacuit patri dare regnū. Tu ergo fili mi si uis esse pfectus & usq ad uitæ monasticæ uitæ heremiticæ puenire:ibiq de torrente bibere:uade contra orientē:hoc est cōtra originalē tuæ carnis cupidinē ac cōcupiscētias eius. Ego enim noui iniquos in die iudicii reseruare cruciādos:quāto autē magis eos q post carnē in cōcupiscentias imūditiæ ambulāt:dominationēq cōtēpnūt. Post cōcupiscētias ergo tuas nō eas: & a uoluntate tua auertere:eā prsus relinquēs:& recto supiori arbitrio usq ad mortē ppter me humiliter submittēs:nō est enim discipulus sup magistrū pfectus autē oīs erit si sit sicut magister eius. Ego uero dñs pphetarū & magister descēdi de coelo nō ut faciā uolūtatē meā sed uolūtatē eius qui misit me patris:factus obediēs usq ad mortē mortē aūt crucis. Quāobrē siquis uult post me uēire:abneget semetipsū & tollat crucē suā quotidie & sequat me. Qui.n.nō baiulat crucē suā & uēit post me nō potest meus eē discipulus. Si ergo uis cōtra oriētē.i.cōtra originalē tuæ carnis cupidinē,post me uēire:attēde qliter optet te crucē baiulare. Sicut nāq crucifixus quis iā nō p sui aī uolūtate mēbra sua quoq monēdi uel cōuertendi habet potestatē:sed illic tm heret imobiliter ubi crucifigēs ea fixerit:ita nō ad id quod tibi placet teq delectat ad psens:tuā uolūtatē conuertas:sed quo te uolūtas mea cōstrinxerit:tuā uniuersam uolūtatē applicare debeas:ut iā nō hominum desideriis sed uolūtati dei quod reliquū est in carne iuuat tēporis. Et quēadmodū ille qui crucis patibulo est affixus psentia nō cōtēplat:pteritorū obliuiscit:de crastino nō solicitat:nulla cōcupiscētia carnali pmouet:nulla supbia:nulla cōtentiōe:nulla ulcione:nulla emulatiōe succenditur:sed cū adhuc aspiret in corpe se mūdo credit esse defunctū:illuc tm pmittēs sui cordis intuitū quo se nō dubitat illico trāsiturū. Ita quoq te timore dñi confixū optet hiis pmissis omnibus esse defunctū:illic tm oculos animæ tuæ habēdo defixos:quo te sperare debes singulis momētis intraturū. Hoc ergo modo uade cōtra orientē.s.cōtra originalē tuæ carnis cupidinem. Sic enim qui xpi sunt carnē suā crucifixerūt cū uiciis & cōcupiscētiis:semp mortificationē xpi in carne sua circūferētes:ut & uita eorū in corpibus eorū māifestet:& in qua cū fuerint trāsformati:pueniūt ad illā supnā gloriā quæ ē æterna:p illā quēadmodū eis ait apostolus. Mortui enim estis & uita uestra abscōdita ē cū xpo in deo:cū enim xpo apparuerit uita ura tūc & uos appebitis cum ipso i glia. Ecce ostēdi succincte scdm gradū quo puēire queas ad pphetalis pfectiōis gradum.

¶ Capitulum quintum q ut attingatur perfectio prophetica & finis religiosæ uitæ heremiticæ conuenit monacho solitudinem querere:ac humana consortia & præcipue uxorem uitare:& in continentia uiuere.

MOdo amplectere tertiū. Sequit eni in psuasione mea. Et abscondere in torrēte charit: Nolo enim ulterius te morari inter turbas in urbe:qm uidi iniquitatē & cōtradictionem in ciuitate:die ac nocte circundat eā sup muros eius iniquitas & labor in medio eius & iniusticia:& nō deficit de plateis eius usura & dolus: Propter quæ oīa uitanda

ipse propheta in exemplū tibi datus:maluit in solitudine habitare:q̄ in urbe.Ecce inquit elongaui fugiens:& mansi in solitudine.Ait enim sapiens.Nō pecces in multitudine ciuitatis nec te immittas in populum nec alliges duplicia nec enim eris in uno immunis.Quia ergo secundum sapientem in monos.i.in uno seu in singulari degens nō eris a peccato immunis:ideo debes solitarius pauere:& flere.i.officium monachi exercere.Mones enim graece:latine dicitur unus siue singularis aut solus.Achos autē graece:dicit latine tristis: inde dictus est monachus quasi singularis & tristis : sua scilicet & alioꝝ peccata solitarius lugens.Et hoc tibi eligibilius q̄ inter turbas conuersari in urbe.Si enim teste sapiente in uno.i.i mōade seu singularitate aut solitudine degēs non eris a peccato usquequaq; immunis:quātomagis ipso testante:si te immittas in populū: duplicia tibi peccata alligabis:ac per hoc pauere amplius & flere te oportebit. Declia ergo frequēti as turbaꝝ:ne in ciuitate positus facere cōpellaris quae te non tam natura cogit facere q̄ uoluntas:uidelicet ne alterius furore mouearis:ne aliena bella paciaris:ne te capiat oculus meretricis: ne forma pulcherrima ad illicitos ducat amplexus:ne auaritiae caeterorumq; uitiorum alligeris uinculis:quae omnia uitant in solitudine.Quis nā dimisit onagrū liberū:& uincula eius quis soluit:nisi qui ei dedit in solitudine domum:& tabernacula eius in terra salsuginis. Iccirco cōtemnit multitudinē ciuitatis:clamorē exactoris nō audit.Onager quidē aīal solitudinē diligēs:illum significat qui remotus a turbis populariis:solitarius cōuersatur.Cuius peccatoꝝ uīcula deus soluit & liberū a peccati seruitute eū dimittit:dum sibi domū in solitudine cōstituit:& tabernacula eius in terra salsuginis:quae sitim attendit:ut iusticiā coelestis patriae faciat qua tandē facietur. Beati enim qui esuriunt & siciūt iusticiā quoniā ipsi saturabūt. Tu ergo fili mi si uis p̄fectus eē: & ad finē monasticae uitae heremiticae p̄uenire:ibiq; de torrente bibere:abscōdere i torrēte charit:colens scilicet i absconsa solitudine silentiū.Quippe sciens imbecillitatē tuā: & uas fragile qd̄ portas:timere debes in urbe offendere:ne inter turbas impingaris & corruas atq; frangaris.Sedebis ergo solitarius & tacebis:quia bonū est homini p̄stolari cū silentio salutare dei. Quāobrē abscondere in torrente charit.qui diuisio interp̄tat:quia expedit ad tui propheticā p̄fectionem:ut ita absconsus ab hūano & diuisus sis consortio:q; etiā mulieri nō iungaris cōiugio.Bonū est homini mulierē non tangere.Porro haec ad utilitatem tuā dico & ad id quod honestū est:& quod facilitatē p̄beat sine īpedimento dn̄o obsecrādi. Oportet enim te diuidi ab hiis que te īpediunt: ut perfecte tendas in deum.Sollicitudo uero saeculi istius & fallacia diuiciaꝝ suffocant uerbum dei:ac per hoc impedit animū ne perfecte diligat deū:teste enim sapiente.Qui diligūt deū: conseruabūt uerbū illius.Qui uero cum uxore est:sollicitus est quae sunt mundi:& p̄pterea retrahitur ne perfecte inhereat perfectiōi dei:cogitat quomodo placeat uxori. Qui autem sine uxore est:solicitus est quae sunt domini : & cogitat quomodo placeat deo: Quamobrem si non es alligatus uxori noli querere uxorem. Beatior enim eris si sic secundum meum concilium permanseris : ut sis ex illis eunuchis: qui se castrauerunt propter regnum celorum . Quoniam dabo eis in domo mea locum : & nomen melius a filiis & filiabus:& nomen sempiternum dabo eis quod non peribit. Ecce expressi tibi tertium gradum quo peruenire ualeas ad propheticae perfectionis altum.

¶Capitulū sextum q; ad appraehendendum perfectionem propheticam & finem religiosae uitae heremiticae :exigitur ut monachus sit in caritate:& qualiter debet deum & proximum diligere adhoc ut sit in caritate.

AModo percipe quartū. Sequit enim in admonitiōe mea. Quae scilicet charit est cōtra iordanem.Certe iorda nis descentio eoꝝ interpretat. per quē hoc in loco non absur de peccatū significat.Quid enim facit tam descendere hoīes a dignitate ymaginis & similitudinis dei in miseriā & turpitudinē:q̄ peccatum:quod est trangressio diuinoꝝ praeceptorum.Teste enim sapiente.Miseros facit populos peccatum.Hinc moyses populo praecepta dei transgressuro:dixit.Denscendes & eris inferior. Omnis enim natura licet in suo genere sit munda:supiori tamē cōparata:reddit turpis & immūda.Et a sua dignitate cadit atq; sordescit res nobilis cum infiori naturae miscetur: licet in suo genere natura inferior non sordidetur. Nam & aurū cum argento sordidatur:si ei misceat. Ego autē testāte scriptura feci tam excellen-

tis naturæ hoiem:q eũ cõstitui uniuersæ creaturæ pfidem. Quamobrẽ licet creaturæ sint mundæ in suo genere:humana tñ corda cadunt a sua dignitate:& sordescũt in creaturaꝝ fruitione. Hinc de hiis qui corda in rebus creatis figunt:per prophetã dicitur.Facti sunt abhominabiles sicut ea quæ dilexerunt.Hinc rursum per pphetam alibi dicitur. Vastata est superbia iordanis.s. peccati.Quia uidelicet unde peccatores contẽpnendo dei pceptum in peccato contra deũ superbiunt:inde in uastitatẽ corruptiõis & abhominationis descendunt:dicente propheta. Corrupti sunt:& abhominabiles facti sunt in iniquitatibus.Charit uero diuisio interpretatur: per quã caritas merito intelligitur:quia ipsa sola hominem diuidit a iordane scilicet a peccatorum descentione.Hæc namq charit silicet caritas perhibetur esse contra iordanem idest contra peccatorũ descentõnem:quia sicut ait apostolus.Quilibet homo si cæteris omnibus bonis polleat:etiam si loquatᷓ omnibus linguis:& habeat omnem propheticam:& omnem scientiam:& distribuat omnem substantiã suam in cibos pauperum:& tradat corpus suum ita ut ardeat: caritatem autẽ nõ habeat:nichil ei prodest:nec transfertur a morte peccati in uitã.Qui.n.non diligit: mãet in morte.Ab hac tamen morte diuiditur per caritatẽ:& ad uitam dicente Ioanne apostolo transfertur. Nos inquit scimus quoniã translati sumus de morte ad uitam:quoniam diligimus fratres. Bene igitur charit idest caritas est contra iordanem scilicet contra peccatoꝝ descentionem:quoniam sicut ait sapiens uniuersa delicta operit caritas. Tu ergo fili mi:si uis esse perfectus: & ad finẽ monasticæ uitæ heremiticæ peruenire: & contra iordanẽ idest peccatorum descentionem abscondi debite in charit idest in caritate ibiq de torrente bibere:diliges dominũ deum tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua & ex tota mente tua.Nam cum hoc adimpleueris:tũc perfectus eris:& contra iordanem in charit idest in caritate absconderis.Si hoc adimplere renueris: miser & improbus efficieris:& non in charit sed in iordane idest in peccatoꝝ descentiõe eris. Si enim quicq̃ aliud amas plus q̃ me:iam non me diligis ex toto corde tuo nec es in charit scilicet in caritate.quare non es dignus uidere me.Qui enim amat patrem aut matrẽ plus q̃ me:non est me dignus. Aut qui amat filium aut filiam super me:non est me dignus.Sed & si quicq̃ aliud tantũ amas quantum me:nondum me diligis ex toto corde tuo:nec es in charit scilicet in caritate. Si enim ex toto corde tuo me diligeres quãtumcq anima tua & cætera omnia eẽnt tibi cara:eis omnibus dilectionem meam præferes & cuncta quæ cor tuum ab ea abducerent protinus respueres: & odio haberes. Si quis enim ueni ad me & non odit patrem filium: aut matrem & uxorẽ & fratres & sorores: adhuc autem & animam suam.non potest esse meus discipulus. Si uero cor tuum mihi tanto amore offeras:& teipsum mihi tanta dilectione committas:ut quod uolo & tibi prohibeo quãtumlibet sit difficile caueri: totum tamen amore mei uites & odias: quod autẽ uolo & tibi præcipio quantũcunq sit durũ fieri: niciolominus totum amore mei serues & adimpleas:tunc incipis me utcunq diligere ex toto corde tuo & ex tota mente: & in charit scilicet in caritate esse.Qui enim habet mandata mea & seruat ea:ille est qui diligit me.Primum autẽ mãdatum omnium est.Audi israel dominus deus tuus deus unus est:& diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo:& ex tota anima tua:& ex tota mente tua.Hoc est primum & maximum mandatum.Quod quia seruari non potest sine dilectione proximi:eo q qui non diligit fratrem suum quem uidet:non potest deũ diligere quem non uidet: ideo secundum mandatum simile huic est.Diliges proximum tuum sicut teipsum scilicet in quo & propter quod debes diligere te ipsum.In bono uero & non in malo:debes te diligere.Si enim in malo te diligeres.iam non teipsum amares:sed odio haberes.Qui enim diligit iniquitatem:odit animam suam. Ideoq proximum debes sicut & teipsum in bono & nõ in malo diligere:ut omnia quæcunq uis ut faciant tibi homines facias:& tu illis:& quod ab alio oderis tibi fieri:uide ne feceris aliquãdo alteri. Dilectio enim proximi:malum non operatur.Quapropter hoc in proximo amare & operari debes per quod iustus fiat si malus est:aut per quod iustus permaneat si bonus est.Rursum te debes diligere:non propter teipsum sed propter deum:quod enim propter se diligitur in eo finis læticia & uita beata constituitur:cuius adipiscende etiam spes iam hoc tempore consolatur. In te uero uel in alio homine non debes spem beatæ uitæ ponere.Maledictus enim homo qui confidit in homine:& ponit carnem brachium suum:& a domino recedit cor eius. Debes ergo in domino finem tuæ læticiæ & uitam beatam constituere. Apostolo dicente. Nunc autem liberati a peccato:serui autem facti deo: habetis fructum uestrum in sanctificationem: finem uero uitã æternam in christo iesu dño nostro.Ergo si liquide aduertas: deũ debes diligere propter seipsum: te

uero nō ꝓpter te sed ꝓpter deū. Cūq; debeas diligere ꝓximum tuū sicut teipsum: debes utiq; eū diligere nō ꝓpter se: nec ꝓpter te: sed ꝓpter deū. Hoc autē quid aliud est q̄ in ꝓximo diligere deum. In hoc inquit Ioannes apostolus cognouimus qm̄ diligimus natos dei cū deum diligimus & mādata eius facimus. Quæ oīa utiq; in præparatiōe animi facis: si deū diligas ꝓpter seipsum: & si ꝓpter deum diligas ꝓximū sicut teipsum. In hiis quippe duobus mādatis: uniuersa lex pendet & ꝓphetæ. Plenitudo aūt legis est dilectio. Propter quod ad eā ꝑcipue habēdā: hortatur petrus apostolus dicens. Ante oīa mutuā in uobis metipsis caritatē habētes: quia Caritas opit multitudinem peccatoꝝ. Sed tanto minus charit idest caritas tua opit peccata: & est cōtra iordanē idest contra peccatoꝝ descensionē: quanto minus deū & ꝓximū diligis. Minor quippe dilectio: minorem meretur peccatoꝝ dimissionē: sicut scriptū est. Cui minus dimittit minus diligit. Tanto uero magis charit. s. caritas tua opit peccata: & est contra iordanē. i. cōtra peccatoꝝ descensionem: quāto magis deū & ꝓximū diligis. Quoniā maior dilectio: maiorē meret remissionē peccatorū quēadmodū scriptū ē. Remittunt ei peccata multa: qm̄ dilexit multū. Ecce exposui tibi quartū gradū: quo contingere queas ad ꝓphetalis perfectionis donum.

¶ Capitulum septimū qualiter mōachus per quattuor præmissos gradus ad perfectionem peruenit: & finem religiosæ uitæ heremiticæ attingit: & in eo quiescit.

Restat nūc attēdere qualiter ad culmē ꝑfectiōis ꝓpheticæ & finē mōasticæ uitæ heremiticæ ꝑ hos ꝓmissos quattuor gradus ꝑuenias. Sequit enī in ꝓpositiōe mea. Et ibi de torrente bibes. Nempe expedit tibi sapiētis eloquio: abstrahere a uino carnē tuā: & animū tuū trāsferas ad sapientiā: deuitesq; stulticiā. Luxuriosa enī res ē uinū & tumultuosa ebrietas. Quicūq; hiis delectat: nō erit sapiēs: ꝓpter quod ut facilius ad ueram peruenias sapientiā: a uino in charit abstinebis: & in remediū tuæ sitis ac tutamentū uitæ tui corpis bibes ibi de torrēte materiali scilicet de aqua torrētis Reminiscere tū qualiter antea dixerim tibi: & ibi de torrēte bibes: præmisi: abscōdere in torrēte charit. Quod ideo ꝓdixi: quia ad hoc ut de torrēte spiritualiter bibas: optet te prius in charit. s. in caritate abscondi: In qua nō illico abscon deris cū in ea esse incipis: quoniā sicut dictū ē: nō quātūlibet caritas: sed sola ꝑfecta opit uniuersa delicta. Licet ergo mox ut me incipis ex toto corde tuo diligere: & si uere in charit. i. in caritate tū nō es ꝑtinus abscōditus in charit. s. in caritate: quia non confestim es totalit diuisus ab actuali peccati cupiditate. Non enim mox qescūt. imo insurgūt i te carnales cōcupiscētiæ & cogitationes immūde: conātes cor tuū i uetita trahere: & a dilectiōe mea totaliter euellere. Propter quod nondū potes ꝑfecte diligere me ex toto tuo corde. Nam & si cor tuū retīeat tūc assidue dilectionem meā habitualiter in se: adhuc tū nō potest trāquille ꝑ actualē amorē ꝑfecte ferri in me. Qui ne totaliter decidas a mea dilectiōe: oportet te tūc intēdere ad expugnādū īsurgētes cogitatiōes immūdas & carnales cōcupiscētias cōtrarias dilectiōi meæ. Quas cū uelut elicitas edomaueris: non tū continuo in crit. i. in caritate abscōditus eris: quia nōdum me ex toto tuo corde ꝑfecte amabis. Adhuc. n. restabūt multa tibi licita q̄ ꝑ me nec ꝑcepta sūt tibi: nec uetita ut nuptiæ: diuitiæ: negocia sæcularia: & similia q̄ supra memoraui. Quibus cū te īplicas: & si cor tuū nō diuellāt totaliter a mea dilectione: sinunt te de me cogitare: sed frequēter te īpediūt a mea desideratione & cor tuū subducūt a meæ dilectiōis feruore. Quo quāto minus inflāmaris: tāto minus i charit idest in caritate absconderis: & quanto minus in caritate absconderis: tantominus ad perfectionem propheticam & ad finem monasticæ uitæ heremiticæ tendis. Tu ergo fili mi ut promptius queas abscōdi in charit scilicet in caritate & ad finem destinatum pertingere. ibiq; de torrente bibere: euita non solum per me tibi prohibita quæ te totaliter a mea dilectione separant: ut sunt carnales concupiscentiæ ei contrariæ: & cogitationes immundæ: sed etiam diffuge ea quæ te ab ardore dilectionis retardant: ut sunt ea quæ propterea tibi prius dissupplicāt. Nemo enim militans deo implicat se sæcularibus negotiis ut ei placeat cui se probauit. Illa uero summo studio exquire quæ te ad meæ dilectionis ardorem uocant: ut sunt præcepta legis meæ: & ea quæ propterea tibi supra persuasi scilicet paupertas: & carnalis concupiscentiæ crucifixio: obedientia: & uoluptatis propriæ abrenunciatio: continentia: & heremi solitudo. Nam cum in mandatis & consiliis meis taliter exercitatus fueris: ut non solum cogitationes immundas: & carnales concupisceutias dilectioni meæ contrarias: sed etiam cætera feruorem dilectionis meæ impedientia & retardantia a te fugaueris: & ea quæ amori meo opitulantur elegeris:

si inde tam feruenti amore me trãquille diligas:tamq; uehementi dilectione mihi totaliter adhe reas:ut nullũ desideriũ contrariũ dilectioni meæ uel eius ipeditiuũ aut retardatiuũ in mẽte tua sentias:tunc incipis me diligere pfecte ex toto corde tuo:& in charit scilicet in caritate abscon ditus esse atq; finẽ destinatũ pertingere.Finis enim præcepti est caritas de corde puro & cõsciẽ tia bona & fide non ficta.Quicq̃ enim in lege tibi præcipio aut cõsulo:siue de fugandis a te co gitatiõibus imũdis:& carnis ac mũdi cõcupiscẽciis ut cor tuũ ab hiis purũ teneas:siue de exhibẽ dis proxĩo officiis:& uitãdis eius offensis ut sine repræhensione conscientiã bonã ad eum habeas siue de impendendis cultui meo obsequiis:ut ex fide non ficta sed uera mihi deseruias:totũ hoc ad hunc finem tibi suadeo:ut de corde tuo puro & feruens & uehemens amor totum pacificans cor tuum pcedat quæ totaliter mihi sine renisu cõiungaris:ut nichil penitus cõtrarium dilectio ni meæ uel eius retardatiuũ cor tuũ in se senciat:sed tranquillum in amore meo totaliter cõqui escat:quod nihil aliud est q̃ habere cor purum ab omni peccati actualis sorde:& esse abscõditũ in charit idest in illa caritate de qua sapiens ait.Vniuersa delicta operit caritas.Cum ergo ad hũc finem mõasticæ ac prophetalis uitæ heremiticæ perueneris:& ita in charit scilicet in caritate ab sconditus fueris.tunc ibi de torren e bibes:quia in hac tam perfecta cognitione tui ad me:pota bo te & tuos sodales illo torrente:de quo propheta mihi loquens ait.Torrẽte uoluptatis tuæ po tabis eos.Scriptũ est enim.Si reuersus fueris ad omnipotentẽ edificaberis:& longe facies iniqui tatem a tabernaculo tuo.Dabit pro terra silicem:& pro silice torrentes aureos:eritq; omnipotẽs contra hostes tuos:& aceruabitur tibi argentum.Tunc super omnipotẽtem deliciis affiues & ele uabis ad deũ faciem tuã.Vbi uide si ad deum ex toto corde tuo ut præmittitur reuertaris:qua liter in bonum gradatim edificaberis.Primo quidẽ longe facies iniquitatem a tabernaculo idest a corde tuo:quia aliter cum omnipotente cõiungi nõ posses:sicut scriptũ est.Si dixerimus quo niam societatem habemus cum deo & in tenebris ambulamus:mentimur.Quoniã iniqtates no stræ diuiserũt inter nos: & deũ nostrũ & peccata nr̃a abscõderũt faciẽ eius a nobis. Scdo p terra idest pro terrenis affectionibus & diuiciis a te dimissis:dabit tibi deus silicẽ idest fortem & ardẽ tem caritatẽ.Est enim silex lapis durus & focarius:a quo salit ignis.& significat illam perfectam caritatẽ de qua sapiẽs ait.Fortis ẽ ut mors dilectio:dura sicut infernus emulatio :lãpades eius lã pades ignis atq; flãmaʒ.Hãc deus dat sicut ait apostolus.Caritas dei diffusa ẽ ĩ cordibus uestris p spiritum sanctum qui datus est nobis.Tertio pro silice forti idest perfecta caritate seruata a te: dabit tibi deus torrentes aureos illas uidelicet ineffabiles & suaues delicias spiritales:de quibus scriptum est.Oculus non uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascẽdit quæ pparauit deus hiis q diligũt deũ.Heæ quidẽ deliciæ dicunt torrẽtes: quia instar torrẽtis cum impetu & magna uoluptatis habũdantia:ad mentẽ prophetæ fluunt: sicut scriptum est.Torrens redundans fons sapiẽtiæ.Sed sicut torrẽs orto solis ardore cito arescit:ita dapes ille spirituales orta carnis cupidi tate mox a mente prophetæ descendunt & torrescunt.Sunt uero hii torrentes aurei idest fulgẽ tes tam ex ardore dilectionis dei ex qua ad mentẽ prophetæ pfluunt: q̃ ex mãifesta noticia dei ad quam hominẽ propheticum mistice producunt:sicut dominus ait.Qui diligit me diligetur a patre meo & ego diligam eum & manifestabo ei meipsum.Quarto cum ad talem dei noti ciam perueneris:erit oĩpotẽs cõtra hostes tuos uisibiles & ĩuisibiles ptegẽs te ab eis:sicut ipse ait. Protegam eum quoniam cognouit nomen meum.Quinto aceruabitur inde tibi argentum: de quo propheta ait. Eloquia domini eloquia casta argentum igne idest caritate examinatum. Quia enim propter caritatem dei mundum & consortia hominũ relinquens ut puro corde deo inhereas mereberis diuino habunde perfrui colloquio:ita ut occulta & futura interdum reuelẽ tur tibi a deo.Tu ergo super omnipotẽtem deliciis inestimabilibus affiues & eleuabis ad deum libere contemplandum faciem mentis tuæ. Ecce docui qualiter ad perfectionem propheticam peruenias:& finem monasticæ uitæ heremiticæ attingas.

¶ Capitulũ octauũ qualiter monachus debet humiliter perseuerare dum peruenerit ad pfectio nem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ

Einceps oportet q; ultimo uideas quomodo in perfectione uitæ propheticæ here miticæ perseuerare debeas.Sequitur enim in promissione mea. Coruisque præ cepi ut pascant te ibi: Quod utique ad tui consolationem necessarium iudica ui. Nempe licet inenarrabilibus affiues deliciis quandiu bibes de torrente meo

uoluptatis: duplici tamen ratione tuum gaudium nondum erit plenum. Primo quidem quoniã uehemẽtissime ex totis tuis præcordiis desiderabis tunc faciem meam clare cõspicere quã tamẽ non poteris perspicue uidere. Non enim uidebit me homo: & uiuet: quia ergo lucem inhito in accessibilẽ q̃ nullus hõ in hac uita uidet: sed nec uidere potest. Scdo qm̃ dũ ĩ illis ĩeffabilibus de liciis quas bibes de torrẽte me uoluptatis requiescere diucius cõaberis: repẽte tã pp fragilitatẽ tui corporis ab eis semotus: ad teipsum reuerteris. Corpus enim quod corumpitur aggrauat animã: & terrena habitatio deprimit sensum multa cogitantem. Hac itaq; duplici ratione: quia sanctã faciem meam non poteris clare cernere: & quia oppressus corruptibili corpore non ualebis diu cius degustare: nec permanere in illa gloriosa dulcedinis contemplatione. Orabis tunc si uis in perfectione perseuerare: & dices incipiẽs gemere Deus deus meus ad te de luce uigilo: sitiuit ani ma mea in te q̃ multipliciter: tibi caro mea. In terra deserta in uia: & iaquosa sic in sancto apparui & ut uiderem uirtutem tuam & gloriam tuam. Verum ne tunc irremediabilibus gemitibus & cordis mestitudine inconsolabiliter dissoluaris ex desiderio uidendi me: & fame gustandi suaui tatem dulcedinis gloriæ meæ ad consolationem tui: Coruis præcepi: ut pascant te ibi. Quippe coruorum nomine ratiõe intelligũtur sancti prophetæ: tibi in exemplum dati a me: quia nequa q̃ de iusticiæ suæ luce superbiunt: sed per humilitatis gloriam: & infirmitatis propriæ noticiam peccatorum in se nigredinem confitentes aiunt. Si dixerimus quoniã peccatum non habemus: ipsi nos seducimus: & ueritas in nobis non est. Proinde de eorum quolibet scriptũ est: Quis præparat coruo escam suam quando pulli eius clamant ad deum uagantes eo q͂ non habeant cibos. Coruus huius est nature q͂ pullorum suorum in ortu candidorũ ora hiantia huc illucq; in nido uagancia: & cibos expetentia respicit. Quibus cibum prius non ministrat: donec per pennarum nigredinem proprii coloris similitudinem in eis recognoscat. Postq̃ uero nigrescere eos conspi cit: totis suis uiribus eos deinceps pascit. Sic interdum prophetæ sancto a me misso nascũtur pul li scilicet discipuli ad tantam tandem gratiam peruenientes eius exemplo: ut bibant de torrente uoluptatis meæ: quẽadmodũ: & propheta ille. Sed cum ex infirmitate propriæ naturæ nondum fuerunt ad gustandum illam suauitatem perducti huc illucq; desiderio uagantes ad me clamare eo q͂ desideratos cibos illius internæ dulcedinis nequeant adhuc sumere. Et iuxta id quod scri ptum est Nisi conuersi fueritis: & efficiamini sicut paruuli nõ intrabitis in regnum cœlorum. de bent se tũc per humilitatem adhuc reputare pullos idest paruulos in bono: & formidare ne aug mentum ostendant ex malo. Scriptum est enim. In multis offendimus omnes: Et tamen ipsi ple runq; a peccatis suis memoriam auertunt: & considerare propriam infirmitatem nesciũt. Ac per hoc nigredinem quam assumi oportet contra mundi nitorem non ostendunt. Tanto autem mi nus spiritualem illam refectiõem interius summere possunt: quãto exterius per cultum uitæ præ sentis magis quasi nitescunt. Coruus igitur in pullis ora hiancia respicit: sed anteq̃ cibum mini stret corpus indui pennarum nigredine in eis querit: quia missus a me propheta priusq̃ ad abscõ sam escam uoluptatis meæ discipulos perducat: admouet eos: & expectat: ut exemplo sui a nito re uitæ præsentis per humilis lamenta p̃niæ nigrescant: & peccatorum propriorum in se nigredi nem recognoscãt: qui si in confessiõe uitæ præteritæ lamenta sui gemitus uelut nigrescentes plu mas ex interioribus proferant: illico propheta eis hiantibus in ore præparatam a me escam mini strat: quia ad gustandam dulcedinem de torrente uoluptatis meæ emanãtem eos inuitat. Quos tanto ardentius de torrente reficit: quanto uerius a mundi nitore eos nigrescere per humilis pe nitentiæ lamenta cognoscit. Sed ut cognoscant discipuli se escam ad quam propheta eos uocat a me recipere: ratione proponitur sub petitione. Quis præparat coruo escam suam quando pulli eius clamant ad deum uagantes eo q͂ non habeant cibos: Subaudis: nullus præparat nisi deus: qui sicut scriptum est: dat escam pullis coruorum inuocantibus eum. Tu ergo fili mi cum ad per fectionem propheticam: & finem monasticæ uitæ heremiticæ perueneris: & de torrẽte meæ uo luptatis biberis ne inde de tanta suauitate gustata extollaris: repente ab ea ad tempus remouebe ris propter fragilitatem: & corruptionem tuæ carnis: caue ergo tunc ne de perfectionis tecto de scendas tollere aliquod ex hiis quæ renuncians abdicasti. Nemo enim mittens manum suam ad aratrum: & respiciens retro aptus est regno dei. Quamobrem quæ retro sunt obliuiscens ad ea quæ sunt priora extendens temetipsum persequere donec peruenias ad destinatum brauium supernæ uocationis. Non enim qui hæc perscripta incepit: sed qui in eis perseuerauerit us que in finem hic saluus erit. Et propterea uagans instar pullorum corui debes ad me incessan ter clamando dicere. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te

deus. Nam si ad illam dulcedinis meæ prægustatam suauitatē nō confestim reducaris. hoc ideo fiet primo ut scias te non ex tuis meritis sed ex mea gratia ad illam suauitatem prius peruenisse. Secundo ut ardentius eam desideres: & multiplicius desiderando capacior reddaris ad eam adipiscendam. Ne autem interim a perfectione poenitus corruas: coruis præcepi ut pascant te ibi: quia prædecessoribus tuis prophetis mandaui ut te doctria exemplorum humilis poenitētiæ pascant qua peccatorum in se nigredinē humiliter recognoscebant & nitorē uitæ carnalis uitabāt. Quapropter ut interī saturatus esse queas: eorū doctria auide pascaris sicut scriptū est. Sapiētiā antiquorum omniū exquiret sapiens & in prophetis uacabit. Quoniā si eorum exemplo a nitore uitæ præsentis per propriæ fragilitatis noticiam & ueræ humilitatis noticiam īstar pulsorū corui totus nigrescas: & per deuotam orationem ac debitam peccatorum confessionem copiosos lamenti gemitus uelut nigrescentes plumas ad deum proferas: tunc reducet te deus iterum ad gustandam dulcedinem genere effluentem de torrente uoluptatis suæ. Hinc enim scriptum ē. Cōsiderate coruos: quia non seminant neq; metunt: quibus non est cellarium neq; orreum: & deus pascit illos. Ecce docui te quomodo debeas humiliter perseuerare in perfectione propheticæ uitæ heremiticæ.

¶ Explicit institutio. idest forma perueniendi ad perfectionem propheticā & finem monasticæ uitæ heremiticæ per deum ad obseruandum tradita prophetæ helyæ: & per dominū Ioannē episcopum hierosolymitanum commentata & exposita ex dictis tam legis ueteris q̄ ēt nouæ.

¶ Explicit liber primus de institucione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitaꝝ.

¶ Incipit præfactio in secundū librū. Actor.

Liber iste secundus agit totus de uita monastica quā helyas secundū formā per deum ei expositam in heremo duxit: & de uiris quos in obseruantia dictæ uitæ discipulos habuit. specialiter autem de quattuor prophetis quos ad dictam uitam traxit: & qualiter suos discipulos illius uitæ disciplinam docuit. Habet autē hic liber octo capitula.

¶ Incipit liber secundus de institutione & peculiaribus gestis monachorū carmelitarū. ¶ Capitulum primum ꝙ helyas monasticam uitā heremiticam per deum ei expositam incepit: & ad perfectionem ac finem dictæ uitæ peruenit & in ea perseuerauit.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ī libro de institutiōe primoꝝ monachoꝝ in lege ueteri exortoꝝ & in noua perseuerantiū.

Helyas itaq; audita a deo præfata lege perueniendi ad perfectionem propheticam & monasticæ uitæ heremiticæ finem & perseuerandi in eadem considerauit: ꝙ non auditores sed factores legis iustificabuntur: propter quod ex totis suis præcordiis studuit ad dictam perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ peruenire: & legem ad eam perueniendi quam a deo audierat opere adimplere: sicut de eo ita legimus scriptum in superiori lectione libri regnorum. Abiit ergo helyas: & fecit iuxta uerbum domini. Cumq; abiisset: sedit in torrente charit: qui est contra iordanem. Corui quoq; deferebant ei panem & carnes mane: similiter panem & carnes uesperi: & bibebat de torrente. Hæc autem præmissa uerba exponemus tam historicæ quam mistice: quia utroque modo de helya uerificata fuere. Abiit ergo helyas. Quo abiit: contra orientem. hoc est contra ori-

ginalem suae carnis cupidinē: quia enim in carne eius non inhabitabat bonum: arbitratus fuit se esse debitorem non carni ut secundum carnē uiueret: quia sicut inquit apostolus: Si secūdū carnem uixeritis moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis: uiuetis. Ideo helyas ut in spiritu perfectae deo uiueret: crucifixit carnem suam cum uiciis & concupiscentiis: mortificās membra peccati quae sunt super terram: fornicationem: libidinem: īmundiciā & concupiscentiam malam. Altiori quodammodo antecessoribus suis: qm̄ ut p puritatem castitatis & incorruptionem suae carnis equaretur angelis imitatione conuersationis seipsum propter deum uirginitate perpetua primus hominum sponte decorauit.

¶ Isidorus libro secundo de origine officiorum capitulo quadragesimo tertio.

¶ Nunc autem quae sit sacrae uirginitatis ītegritas uel a quo tam sancti propositi studium sit exortum: breuiter intimabo. Quantum enim ad uetus testamentum attinet: Helyas Ieremias & daniel castitati & continentiae bene primi studuisse noscuntur.

¶ Hieronymus libro primo contra iouinianum.

¶ Heliam ergo q̄ stulte posuerit sanctus Iouinianus in cathologo maritorum me tacente manifestum est. Si enim Ioannes baptista uenit in spiritu & uirtute helyae & Ioannes uirgo est utique non solum in spiritu eius uenit: sed etiam in corporis castitate.

¶ Cassianus libro primo de institutis monachorum capitulo primo.

¶ Prior scilicet helyas qui in ueteri testamento uirginitatis iam flores & castimoniae continentiam praefigurabat exempla.

¶ Ioannes quadragesimus quartus episcopus ierosolymitanus ubi supra.

¶ Qui semetipsum prorsus abnegans & uoluntati propriae abrenūcians, semper superioris idest dei uoluntatē prorsus secutus fuit. queadmodū de eo scriptū ē. Abiit quocunq; eū ferebat uolūtas. s. dei. Seq̄. Et fecit iuxta uerbū dn̄i: quia scilicet de terra & de cognatiōe sua & de domo patris sui. in solitudinem recessit. deo pro ipso aliquod melius tunc prouidente: ut scilicet a morte eriperetur: & ad perfectionem monasticae uitae traheretur. Quippe populus israel per achab regem recenter seductus adorabat tunc baal tanquam deum largitorem pluuiarum & fertilitatum caeterorumq; temporalium bonorum. Non aduertebat autem populus ille omnia haec puenire a deo uero israel & non a baal. sicut dominus conqueritur per prophetam dicens. Et haec ue stiuit quia ego dedi ei frumentum uinum & oleum & argentum multiplicaui ei & aurum quae fecerunt baal. Ob hoc uolens helyas tunc regi achab & populo israel ostēdere illum esse uerum deum quem ipse colebat. & baal: etiam falsum deum quem rex instigante regina nouiter a populo adorandū introducebat. praedixit eis uerbo domini q; quantumlibet inuocarent baal pluuiā eis largiri non posset: neq; annis illis ros aut pluuiam super terram descenderet: donec pro hoc ipse helyas deum israel peroraret. Et quia propter carentiam pluuiae secuta fuit tunc fames uehemens in regno samariae: ideo querebat eum rex interficere. Sed helyas priusquam a rege quereretur: fecit iuxta uerbum domini. Quoniā ne a rege inueniretur: recessit nutu dei de terra & de cognatione sua & de domo patris sui in solitudinem: relinquens de caetero mundanas diuitias. nō solum mente sed etiam opere. ne per domesticam curā aut per facultates & terrenas possessiones impediretur a consecutione perfectionis uitae monasticae: ad quam per deum tunc uocabatur ipse.

¶ Crisostomus in commentario super matheum omelia. xlvi.

¶ Vnde mirabilis factus est helyas: nonne a libera ad regē pro palacione: Nonne a zelo qui erat in eo ad deū: Nonne a repudiacione possessionum: Nonne a melota spelunca & montibus.

¶ Ioannes quadragesimus quartus episcopus ierosolymitanus ubi supra.

¶ Sequitur: Cumq; abiisset sedit in torrente charit qui est contra iordanem: quia scilicet squalorem heremi ex tunc helyas cum silentio equanimiter sustinens: monachalem uitam heremiticam primus hominum a proposito seruare studuit. Quam bene secundum ethimologiam uocabuli sine nominis in solitudine torrentis charit inchoauit. Interpraetatur enim charit diuisio ut etiam nomen loci in quo sedit: iudicaret eum esse diuisum a consortio & uita saecularium hominum. Sedit itaq; solitarius in torrente charit. deducens quasi torrentem lachrimas per diem & noctem: ut sic esset contra iordanem idest contra peccatorum descensionem: quatinus ex sua uitae conuersatione innotesceret quā recta a proposito primus hominum officium monachi ipse tunc inchoaret. Monachus enim uere deinceps ipse fuit: quia syngularis siue solus & tristis sedit peccataq; sui & aliorum solitarius uberrime luxit.

¶ Isydorus libro secundo de origine officiorum: capitulo quintodecimo.
¶ Vnde autem ad monachos studiū defluxerit paupertatis uel quis huius conuersationis extitit auctor: Cuius isti habitum imitantur: Quantum enim attinet ad auctoritatem ueterum scripturarum: huius propositi principes helyas & discipulus eius helyzeus fuerunt.
¶ Iohannes. xliiii. episcopus ierosolimitanus. ut supra.
¶ Mistice autem. Cumq; abiisset helyas contra iordanem. i. cōtra originalē suæ carnis cupidinē sedit in torrente charit qui est contra iordanē. quia ī charit. i. in dei caritate eū diuidente A iordane. i. a peccatoꝝ descencione ex tunc semper stetit. sicut ipse ait. Viuit dn̄s exercituū ante cuius uultum sto. Iure autē merebatur ipse ante censitudinē diuinæ maiestatis stare. quia in tanto culmine perfectionis exstiterat. licet namq; saluator dixerit. Inter natos mulierum non surrexit maior iohanne baptista. helyam tn̄ iohanni esse equalē angelus Gabriel euidēter testabat, dum Zachariam affaus Iohānem in spiritu & uirtute helyæ præire christum assentiuit.
¶ Augustinus in libro questionum noui & ueteris testamenti. questione. xxvi.
¶ Dictum est a spiritu sancto ad Zachariam cuius meriti futurus esset iohannes. Veniet inquit in spiritu & uirtute helyæ. parem ergo Iohannē helyæ ostendit. Et dominus dicit. Nemo maior inter natos mulieꝝ Iohanne baptista. Non dicit omniū maior est. hoc est equalē habet. maiorē non habet. Helyas ergo par illi est. non utique minor.
¶ Iohannes. xliiii. episcopus ierosolimitanus ubi supra.
¶ Cuius helyæ cor ut in deserto ex feruenti caritate inter se cōcaleret & in meditatiōe sua ignis diuini amoris exardesceret: gustabat frequēter ieffabilē dei gloriā. & sedebat. i. requiescebat in torrēte uoluptatis diuīæ. quo deus potat diligētes se. dicēte ꝓpheta. Torrēte uoluptatis tuæ potabis eos. Sed quāuis satageret tunc helyas in cōtemplatiōe tā ineffabiliū diuiciaꝝ siue deliciaꝝ assidue requiescere. Oppressus tamen corruptibili corpore nequibat in eis diutissime ꝑmanere. Qui ad seipsum reuersus: modo lætabatur in corde tacite ex recordatiōe suauitatis gustate. modo uero gemebat ualide ex desiderio & fame gustandi suauitatē dulcedinis tam iucunde. Sequitur. Corui quoq; deferebant ei panē & carnes mane. similiter panem & carnes uesperi. Quibus cibis helyas exinanitum corpus in deserto reficiebat tantum ue deficeret. Nec dubium quin deus panem & carnes illi ministrabat per coruos ei deferendos. Sic enim antequā ad torrentē charit iret: prædixit ei deus. Coruis ꝓcepi ut pascant te ibi. Propter quod helyas dū in charit existeret. confidens in domino. escam suam in manu dei committebat. cui cura erat de eo. Illa autē omnia ad uitam necessaria adiiciebat ei deus. quia ipse primum querebat regnum dei & iusticiā eius Mistice uero prophetæ prædecessores sui. dicti corui. ratione superiori deferebant ei panem doloris & penitētiæ & carnes humilitatis uere. mane. i. quādo ipse ex recordatione suauitatis gustate lætabatur. Similiter & ueſꝑi. dum scilicet de absētia illius suauitatis gustate tristabatur. Quippe ne de ineffabili iucunditate sibi subtracta ipse ex tristitia dissolidetur Corui deferebant ei panem. de quo scriptum est. Cibabis nos pane lachrimarum. Nam sancti prophetæ eorum exēplis sibi in diuinis scripturis relictis reducebant ei ad memoriam nigredinē suorum peccatorum. Ex quorum cōsideratiōe saciebatur pane lachrimaꝝ & doloris. propter quod humiliter reputabat se indignū bibere illam ineffabilē suauitatem. quam non ex suis meritis sed ex dei gratia cōsiderabat se prius gustasse. Similiter ne in læticia ex recordatione suauitatis gustate ipse per inanē gloriam extolleretur: corui deferebant ei carnes. quia sancti prophetæ eorum exemplis ad memoriam ei reducebant suæ carnis fragilitatē & corruptiones quæ auferebant ab eo illas delicias tam suaues. Cuius fragilitatis pastus agnicione humilis manebat in se. cernēs ꝙ omnis caro foenū & omnis gloria eius tanquā flos agri. Tam igitur ex fragilis carnis consideratione quoniā ex peccatorum suoꝝ recordatiōe: fuerūt ei lachrimæ suæ panes die ac nocte: dum corui. i. prophetæ dicebant ei cotidie ubi est deus tuus. Hæc uero dicētibus prophetis recordatus scilicet ꝙ ex peccatorum nigredine & ex proprie carnis fragilitate remouebatur ipse ab illa archana dei participatione: effundebat in se animam suam. quia per deuotam orationem & humilem peccatorum cōfessionem: copiosos lamenti gemitus ad deum proferebat: Et bibebat de torrente idest de aqua torrentis. abstrahens a uino carnem suam. ut animum suum transferret ad illam salutarem sapientiæ aqua. de qua dicitur. Aqua sapientiæ salutaris potabit illum domius. A cuius ubertate inebriabatur & torrente uoluptatis eius potabatur. Rursum in spiritu raptus: transibat helyas in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei. Hoc itaque prædicto modo prophetalem uitam monasticam ducebat helyas in heremo.

¶ Capitulum secūdum q̄ helyas disposuit successores habere in obseruantia monasticæ uitæ heremiticæ: & qua ratione ipsi in sacra scriptura appellati fuerunt prophetæ.

Enique helyas in mōastica uita heremitica quā primus hominū a ꝓposito inchoauerat successores post se īperpetuū relinquere disposuit. Qui ut pater primus mōachorum fieret in suos discipulos elegit quosdā uiros qui iccirco ad ipsum in solitudine torrētis charit. tunc latentē cōfugiebant. ue per regē achab & reginā iezabel cogerent̄ sicut & cæteri populares adorar̄ baal. Viri quippe isti timore dei repleti. cernentes helyā ita uerbo domini tunc cōtinere cœlū q̄ pluuiā nō dabat super terrā: ad eum tanquā ad ueri dei custorē accedebant occulte in solitudine charit. ut sub eius doctrina in cultu ueri dei psistere possent. & ydolatriam uitarēt. Hos itaque deo deuotos uiros helyas secūdum formā a deo ei traditā habuit suæ mōasticæ uitæ primos discipulos & imitatores ueros quos etiā docuit ꝓphetare. i. ad laudē dei cantica & ympnos & psalmos cū instrumētis musicis canere. Cōsiderauit enim q̄ bonū ē cōfiteri domino & psallere nomini suo altissimo. ad annūciādū māe misericordiā suā & p noctē ueritatē suam. indecacordo psalterio cū cantico in cithara. Sapiens ergo hiis omnibus helyā cōmendans sibi in eius laudē ait. ꝓphetas facis successores post te. Hæc āt sapiētis uerba qdam in cortice cōsiderantes: ad hunc sensum īterpræari cōati sunt: ut quia helyæ pdixit deus helyseū unges post te: ideo estimauerūt sapientē cōsequent̄ sancto helyæ dixisse. Prophetas facis successores post te: quasi ex hoc licuerit helyæ suos successores facere ꝓphetas. i. futura ꝓnunciātes: quia deus ei dixit. Heliseū unges ꝓphetā post te. Sed an hic sensus intentionē sapiētis cōueniat: satis patet. Ait enim apostolus Petrus. Non uolūtate hūana allata est aliquādo ꝓphecia sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoies. Quomodo ergo helyas faceret ꝓphetas. i. futura pdicētes: q nō a uolūtate humana sed a solo spiritu sancto efficiunt̄. Queādmodū apostolus Paulus testat̄ dicens. Alii datur opacio uirtutū. alii ꝓphecia. alii discretio spirituū. Hæc aūt oia operat̄ unus atque idē spiritus. diuidēs singulis p ut uult. Nō ergo ē putādū q̄ helyas tales ꝓphetas fecerit quos solus spiritus sanctus cōstituerit. Quapropter pmissum sensum ab intētione sapiētis deuium relinquētes: ad mentē sapiētis enuchandū pperamus. Scimus qdē in diuinis scripturis nō solū appellari ꝓphetas illos q futura puident & pnūciant: sed etiā illos q ad hoc officiū sunt īstituti: ut scilicet cū instrumētis musicis deuote deū laudent & ei psallant. Quid enim aliud ē qd in libro paralipomenō sic legit̄. Porro cātatores filii asaph stabāt in ordine suo iuxta pceptū dauid. & asaph & eman & ydithū ꝓphetaꝝ dauid. Hoc qppe ī loco asaph & eman & ydithū ideo dicti sunt ꝓphetæ dauid: quia p eū erāt īstituti cantores ad psallendū deo cū instrumētis musicis. queādmodū alibi in eodem libro sic scribitur. Dauid & magistratus exercitus segregauerūt in ministerium filios asaph & eman & ydithū. qui ꝓphetarēt cū citharis psalteriis & cimbalis secundū numerum suum dedicatū sibi seruientes officio. Et post pauca. ydithū in cithara ꝓphetabat sup oēs confitentes & laudantes deū. Filii igit̄ asaph eman & ydithū hoc in loco dicti sunt ꝓphetæ. nō ideo quia futura tūc puiderēt uel ꝓnunciarent: sed quia deum laudabāt & cū instrumētis musicis ei psallebant. sicut paulo post ibidem scribitur. Vniuersi sub manu patris sui ad cantandū in tēplo domini distributi erant in cymbalis & psalteriis & citharis in ministerio domus dñi iuxta regē asaph & eman & ydithū Quamobrē dum sapiēs sancto helyæ dicit. Prophetas facis successores post te. non ideo hoc dixit ut spiritū præuidendi uel pronunciandi futura cōferret: sed ideo potius. quia helyas monachos successores post se instituit. non tantum ad uitam monasticam obseruandam secundum formam a deo sibi traditam: sed etiam ad hoc seruicium ut prophetarent hoc est ut in psalmis canticis & impius deuote deo psallerent. & ut deum non solum corde & ore: sed etiam cum instrumētis musicis laudarent. Et propterea appellati sunt prophetæ. i. psallentes. & eorum uita dicta est prophetica. i. ad psalmos cum instrumentis musicis domino canendos dedicata. Et quia in psalmis taliter domino canendis & in obseruanda uita monastica secundum formam per deum traditam helyæ obtemperabant ipsi prompto corde illi sancto prophetæ: meruerunt ob hoc benedici a sapiēte. dicēte eorum patri helyæ. Beati sunt qui te audierunt & in amicicia tua decorati sunt. Hii quidem illi sunt prophetæ domini quoꝝ liber regnorū meminit centum fuisse. a nece per abdiam præseruatos cum regina iezabel cæteros eorum īterficeret. Quos diuina appellat illic scriptura prophetas domini. non quia tunc futura præuiderent uel prænunciarent: sed quia ut præ diximus cum instrumētis musicis psalmos cātica & ympnos deo deuote psallebant. Quod ex hiis tibi prospicuum fiet: legimus enim in libro regnorum q̄

cũ helyæ indicasset abdias se i spelũcis abscõdisse & seruasse centũ ex dictis dñi pphetis: helyas mox in mõte carmeli israelitico dixit pplo. Ego ppheta dñi solus remãsi. Sed cũ helyas tũc nõ ignoraret centũ ex hiis pphis dñi p abdiã fuisse a nece pseruatos: quomõ salua a mẽdacio cõsciẽtia poterat uir dei populo dicere. Ego remansi ppheta dñi solus? Absit aũt uel suspicari q mẽtiret cantus ppheta: cuius uerbum teste sapiẽte ardebat q̃si facula: uel arbitrari q ignoraret tũc alios prophetas dñi præter se uiuer. Quomodo aũt hos uiuere ignoraret helyas: qui neq numerũ pphetaꝝ baal ignorabat quos tũc reuelauit q̃dringẽtos q̃nquaginta & pphetas lucoꝝ quadringentos esse. Nõne ẽt p abdiã recentus certificatus erat: q pphetas cẽtũ dñi abdias ipse i spelũcis abscũderat & a morte præseruauerat. Cum ergo hos prophetas dñi uiuere helyas nõ ignoraret? quomõ populo uerũ loq̃bat dicens. Ego ppheta dñi remansi solus. Nisi iõ uerũ dicẽt q̃a sciebat q nullus pter eũ erat tũc in regno israel ppheta dñi talis q futura prenosceret p spiritũ dñi: uel uobis prenũciaret q̃uis eo sciente essent: tũc in israel hii pphetæ dñi quos abdias in spelũcis abscõdens a morte pseruauerat. Sed q̃a isti uiri prophetæ i sacra scriptura sunt appellati: eo q deuote cũ instrumẽtis musicis deo canebant: non aũt eo q uentura tunc puiderent uel prenunciarent sicut solus helyas in regno israel tũc p spm dñi futura puidebat & pnũciabat: pptera ad hunc sensum uere & a suã mente mendacio ppulsato helyas dixit tũc populo Ego remãsi ppheta dñi solus. Nullus quippe pter eũ ppheta prænoscẽs p spm dñi futurã in regno israel tũc remanserat: qm filii israel eos oẽs occiderant. Quẽadmodũ helyas postmodũ fugiens i speluncam montis oreb ppter metũ reginæ iezabel uolentis ẽt eũ occidere: conquerens de nece dictoꝝ pphetaꝝ domino dixit. Dereliquerũt pactũ dñi filii israel. Altaria tua destruxerunt & prophetas tuos occiderunt gladio: & relictus sum ego solus.

Capitulum tertiũ q ex prædictis heliæ discipulis fuerunt a deo spm pphetiæ cõsecuti: & qua ratione ipsi fuerunt in sacra scriptura filii prophetaꝝ appellati.

Vm autem de spelunca montis oreb in qua aliq̃diu mansit fuisset helyas iussu dei reuersus in terram israel ipse collectis in unũ. s. discipulis in monte carmeli protinus studuit scdm formam a deo sibi traditam denuo inducere eos ad obseruandam uitam monasticam: quos ẽt solicite docuit disciplinam propheticam: ordinans ut deuote in psalterio in cithara & in cimbalis iubilatõis deũ laudarent. Cui officio prius non poterant pfecte intendere ppter graues psecutiões quas passi fuerant a rege achab & precipue a iezabel uxore sua. Sedatis autẽ p deum psecutionibus illis: ex tũc quosdam hoꝝ monachoꝝ excellentes uiros cæteris pfectius cũ istrumentis musicis deo in psalmis deuote iubilantes: cõstituit deus pphetas q scilicet sicut helyas pphetarent. Per hunc q̃ppe psalmoꝝ iubilũ apiebãt ita deuote dño penetralia mentiũ: ut frequenter in eoꝝ corda immiteret deus pphetiæ spm. Propter qd dũ de occultis certificari a dño uolebant: ad hunc psalmoꝝ iubilũ deuotissime recurrebãt. Hinc in libro regnoꝝ legimus q heliseus in hac disciplina eruditus: cum per regẽ iosaphat eẽt quadam uice de futuris consultus: & deesset sibi tũc pphetiæ spiritus? psalteriũ ad se duci fecit: In cuius cantu cor deuote domino apiens: pphetiæ spiritũ de quesitis a deo accepit.

Gregorius omelia prima super ezechielem

Vox etenim psalmodie cum p intentionem cordis agit? per hanc oipotenti deo ad cor iter paratur: ut intente menti uel prophetiæ misteria uel cõpunctionis grãm ifundat. Vnde scriptũ est. Sacrificiũ laudis honorificabit me: & illic iter quo ostendam illi salutare dei. Quod eni latine salutare: hoc hæbraice iesus dicit. In sacrificio igit laudis fit in iesu iter ostensionis. q̃a p psalmodiã cõpunctio inuenit sicut ipse de sua ostensione loquitur dicens. Qui diligit me diligetur a pr̃e meo & ego diligam eũ & manifestabo ei meipsum. Hinc quoq scriptũ est, Cantate domino psalmũ dicite noi eius iter facite ei qui ascendit sup occasum dominus nomẽ illi. Ipse enim super occasum ascendit: qui mortem resurgendo calcauit. Cui dũ cantamus iter facimus ut ad nr̃m cor ueniat & sui nos amoris gratia incendat.

Ioannes uigesimus quartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Diuina itaq disponente sapia ex tunc fcũm fuit q helyas multiplicatis istis monachis p eũ institutis. quosdã ex eis excellẽtes pphetas qui futura preuidebant: assumpsit ad hoc officiũ: ut scilicet cũ eo & post eũ dictos monachos solicite in uita monastica scdm formam ei traditam a deo erudirent: et in disciplina prophetica & in psalmis in psalterio canendis eos instituerent:

& ita diligenté curã eorum gereret:ac si filii eorum essent. Et propterea hii monachi qui prius ut prædiximus uocabanť ꝓphetæ:fuerũt postmodũ appellati filii ꝓphetaꝝ:quia dictoꝝ excellentium ꝓphetaꝝ huius religiõis erant discipuli & in prophetica ac in mõastica disciplina sub regimine ipsorum tanq̃ patrum suorum prophetarum. Et sub hoc titulo quo dicebantur filii ꝓphetarum fit sæpe in libro regnorum de hiis monachis mentio.

¶ Super cantica in expositione quarti capituli:

¶ Greges capraꝝ qui apparuerũt de mõte galaad utiq; greges sunt ratiõales qui tũc apparuerũt cũ illi uiri esse ceperũt:de q̃bus apostolus dicit. Circuierũt in melotis in pellibus caprinis:egẽtes angustiati:afflicti:q̃bus dignus nõ erat mundus:in solitudinibus errãtes:in montibus:& in speluncis & in cauernis terræ. Apparuerũt inq̃ de mõte galaad.i.de ciuitate eiusdẽ nominis sita ad radicem montis galaad:cuius habitator fuit helyas:sicut scriptũ est:Hæc dicit helyas thesbites de habitatoribus galaad ad achab. Viuit dñs deus israel de cuius cõspectu sto si erit annis hiis ros & pluuia nisi iuxta oris mei uerba. Hæc dicit & fecit ille primus actor & institutor eoꝝ q̃ dicti sũt filii ꝓphetaꝝ:quos fuisse mõachos in ueteri testamẽto cõsentit auctoritas patꝝ. Qui tũc dicuntur apparuisse:quia iam dictus eoꝝ institutor helyas sic repente illic inducitᷓ:ut antea nusq̃ scriptura meminerit quis fuerit uel unde ꝓgenitus. Illi aũt in solitudinem fugerunt propter sanguinem quem persequebatur iezabel secundum nomen suum quod interpretatur fluxus sanguinis interficiens prophetas domini.

¶ Capitulũ quartum q̃ Ionas propheta: fuit per helyã a mortuis resuscitatus: & eius discipulus effectus:& a deo spiritũ ꝓphetiæ cõsecutus. Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

IGitur cũ eorũ religio esset iã tẽpore helyæ ita multiplicata:q̃ tam in heremis q̃ in ciuitatũ sub urbiis erãt pluries eoꝝ cunei:necesse fuit ut præter helyã q̃dã ex eis excellentes ꝓphetæ discipuli helyæ eos regerẽt & gubernarẽt:quos mõachi prædicti uocabant patres suos & ipsi dicebanť filii ꝓphetaꝝ. Horũ autẽ ꝓphetaꝝ helyẽ discipulorũ: non quidẽ oĩum sed paucoꝝ.i.quattuor ex ꝑcipuis decet hic aliqua succincte memorari. Inter hos ꝓphetas helyæ discipulos:primus ordine tẽporis:ad uitã monasticã p̃ helyã uocatus fuit sanctus Ionas de regiõe ieth:quæ est in offir filius illius mulieris uiduæ:cui ligna colligenti in sarepta sydonioꝝ helyas obuiauit:& in cuius domo latuit dũ rex achab p̃ oẽs gentes & regna eũ ad mortem perquiri fecit:Hunc ionam puerum helyas tunc resuscitauit a mortuis: cum sustentaretur in domo suæ matris.

¶ Hieronymus in prologo super ionam.

¶ Sanctũ ionã hæbrei affirmãt filiũ fuisse mulieris uiduæ sareptanæ:quẽ helyas ꝓpheta mortuũ suscitauit:matre postea dicẽte ad eum. Nunc cognoui quia uir dei es tu & uerbũ dñi in ore tuo uerum est. Ob hanc causam etiã ipsum puerũ sic uocauit amathi. Amathi in nostra lingua ueritatem sonat. Et ex eo q̃ uerũ helyas locutus est:ille qui suscitatus est filius dicitur esse ueritatis.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Quem ob hoc mater ex deuotione tradidit helyæ erudiendũ in disciplina prophetica uitæ monasticæ:& factus helyæ discipulus ministrauit ei. Cũ autẽ oraret deũ helyas pro pluuia ĩ mõte carmeli: misit semel hunc ionam puerũ ut de monte prospiceret si aliquis in mari appareret. Qui cum contemplatus esset:ait. Non est quicq̃. Et rursum dicit ei helyas. Reuertere septẽ uicibus:& in una uice uidit ionas nubeculam paruam quasi uestigiũ hoĩs ascẽdẽtẽ de mari. Quod cum helyæ renunciasset:agnouit helyas pluuiã grandẽ tunc descensuram super terram:quã pluuiam fore uenturam ionas per helyam missus regi achab eã desideranti indicauit. Post captũ uero helyæ in coelum ionas ab helyseo in ramoth galaad missus unxit hieu in regem israel ad ulciscendũ necẽ ꝓphetaꝝ helyæ discipuloꝝ. Demũ monitus a deo ionas ut in niniuen pergens prædicaret eam infra quadraginta dies subuertendã:uidit sancto reuelante spiritu:imitantes per suam prædicationẽ conuertẽdos ad penitentiã & cõsecuturos dei numam. Ideo ne falsa uidentus eis renunciare:renuebat illic ire:donec in mare proiectus & a belua marina deuoratus: post triduum a pisce in terram euomitur. Qui sancto reuelante spiritu sciens conuersionẽ gentium fore ruinã hæbreoꝝ ꝑdicãs niniuitis: ideo de eorũ cõuersione dolebat:quia hac occasione suum populum israel ruituꝝ timebat. Sed dñs ostendẽs ei tẽpus nouissime ruinæ populi israel nõdũ uenisse:iussit eũ ad terrã israel redire & ꝓphetare terminos israel ab introitu emath usq; ad ma-

re solitudinis restituendos per Ieroboam regem israel.
¶ Comestor in historia scolastica sup.xv.capitulo quarti libri regum.
¶ Hic ionas prædixit signú euersióis hierusalé:q dú uiderint lapidé luctuose clamáte ppe fit fi nis.Et cú uiderint in hierusalé gentes uniuersas túc tota illa ciuitas irrecuperabiliter euerteret. Mortuus est & sepultus in spelunca unius iudicis israel.Cuius sepulcrum monstratur in una ur bium geth in uitulo iuxta sephorum.

¶ Capitulú quintú q Helyzeus ppheta fuit factus helyæ discipulus:& fuit ydolatras persecutus & in signis clarus.Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Lius ppheta & suppmus helyæ discipulus fuit factus heliseus ex patre uocato saphat de urbe abelmaula sita in regióe zelmaan.Et sicut in libro regno legit dú de speluca mótis oreb reuerteret helyas in terrá israel:iueniés húc helyseú aranté in agro: mi sit sup eú palliú suú:& ita elegit eú in discipulú:q post ipositioné pallii: par boum ma ctans:cóuiuiú populo fecit.Et inde relictis patre ac matre & terrenis oibus:helyá sequés & ei mi nistrans:monasticam & prophetalé uitam imitatus est.
¶ Ambrosius libro primo de officiis capitulo lxiiii.
¶ Cæterú dñs nó uult simul effundi opes sed dispésari:nisi forte ut helyseus q boues suos occi dit & pauit pauperes ex eo quod habuit:ut nulla cura teneretur domestica:sed relictis omnibus in disciplinam se propheticam daret.
¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.
¶ Hoc sancto helyseo nascente:magnú côtigit pdigiú:una qppe ymago ex uitulis aureis quos fi lii israel adorabát:in ortu helysey acute mugiuit.Quod cú sacerdos dñi in hierusalé audisset:di uino nutu ait:ppheta natus est in israel q sculptilia deo destruet & fusilia.Sanctus quippe hely seus postq discipulus helyæ fuit factus:spiritú pphetiæ a deo accepit:p qué spiritú indicabat re gi israel oés insidias quas cótra eú rex siriæ parabat.Qui uice quadá exercitú regis syriæ pcussit cecitate:& adduxit ad regé israel in ciuitate samariæ.Hanc quoq ciuitaté obcessam a rege syriæ & oppressam fame : releuauit helyseus a fame & obsidióe.Deniq p signa & pdigia quæ icessan tur operabat:reuocabat populú israel ad ueri dei cultú:destrués:miraculis & pdicatióe cultum falso deo.Quod pspicue túc móstrauit cú unú ex religiosis filiis pphetas.s.ioná in ramoth galaad misit:ut ungeret hyen in regé israel.Qui mox ut fuit in regé unctus iussu helysei omnes pphetas baal occidi fecit:& statuá de fanobaal proferens cóbussit:edemq destrués:de israel ba al deleuit.Mortuus auté helyseus sepultus fuit iuxta sepulcrú abdie prophetiæ in ciuitate sama riæ.In cuius sepulcro cú qdá posuissent cadauer unius hominis mortui : reuixit ille homo mox ut tetigit ossa helysei.

¶ Capitulú sextum q micheas propheta adhesit helyæ in disciplina prophetica uitæ monasticæ & tandem accepit a deo spiritum prophetiæ.

Icheas quoq propheta ex patre uocato hyempsa fuit helyæ discipulus . Sed iste non est ille micheas morastites:qui téporibus ioathan achaz & ezechiæ regú iuda pphe tauit:& in.xii.numero propheta ponit.Quoniá iste micheas helyæ discipulus lóge antea prophetauit.s.in diebus achab ochozyæ & iorá regum israel:qui adhesit helyæ cum helyas de speluca mótis oreb fuisset iussu dei reuersus ad terrá israel. Et eruditus micheas iste per helyá in disciplina pphetica móasticæ uitæ cú esset ipse ex filiis propheta:tandem acce pit a deo spiritú prophetiæ.In quo spiritu prædixit regi achab duplicé belli uictoriá: quá achab optinuit de benadab rege syriæ:sed quia achab in secúda uictoria regem syriæ benadab morte dignú qué ceperat pmisit abire illesum:ideo micheas regi achab in spiritu dñi dixit . Hæc dicit dñs.Quia dimisisti uirú dignú morte de manu tua:erit aía tua pro aía eius:quod ei euenit.Nam dú ascendisset achab cú iosaphach rege syriæ unus de pte benadab tetendit archú in incertú sa gittá dirigens:& casu pcussit regé achab inter pulmoné & stomachú:ex quo uulnere eadem die achab uespere obiit iuxta uerbú quod locutus ei fuerat micheas dicés Audi sermoné dñi . Vidi dñm sup soliú suú sedété & oém exercitú cœli assistété ei a dextris & a sinistris.Et ait dñs. Quis decipiet achab regem israel ut ascédat & cadat in ramoth galaad : Et dicit unus a sinistris uerbo

huiuscemodi: & alius aliter. Egressus ē autē spiritus & stetit corā dño & ait. Ego decipiā illum. Cui locutus ē dñs. In quo? Et ille ait. Egrediar & ero spiritus mēdax in ore oīum pphetarum eius. Et dicit dñs. Decipies & pualebis. Postea cū regnaret iorā filius huius achab: redarguebat eum micheas de cultura ydolorum: quē rex iorā pcipicio interfecit. Et ita martirio coronatus: sepultus est ī morasti solus iuxta sepulturā senachim.

¶ Capitulū septimū unde abdias ppheta fuit ortus: & ī q ratiōe fuit factus helyæ discipulus.

Lter uero ppheta discipulus helyæ fuit beatus abdias: de terra sichē ortus ī agro bechataran: q ut in libro regnorum legit timuit ab infancia sua ualde dñm. Et prius qdē abdias dispēsator regis achab existēs: cū regina iezabel interficeret pphetas dñi: tulit ipse sicut pdiximus cētū ex illis pphetis helyæ discipulis. Quos durāte illa psecutione qnquagēos in spelūcis abscōdēs: pane & aq pauit. Deīde mortuo achab rege cū filius eius ochozias rex principes duos qnquagenarios ad helyā misisset: q orante helya: fuerunt cū suis ab igne de coelo descēdente cōbusti: rursus misit rex abdiā cū qnquaginta uiris. Qui ī mōte carmeli corā helya genua flectēs p aīa sua & p aīabus suorum qnquagīta helyā humiliter exorauit. Porro helyas cernēs abdie hūilitatē: & recolēs q cētū suis discipulis uitā restaurauerat: uicissitudinē ei repēdit: qm sibi & suis qnquaginta uitā clæmēter seruauit. Hāc igit grām ab helya optentā abdias recognoscēs: relicto obseqo regis ochosiæ: factus fuit discipulus helyæ: dimissis filiis pphetis ī domo cū sua uxore. Igit quia cētum pphetas helyæ discipulos pauerat: accepit & ipse a deo spiritū pphetiæ. In quo spiritu puidit ydumeos adiuturos exercitū assyriorum cōtra hæbreos: propter quod pphetauit dictos ydumeos tandē p exercitū nabucodonosor dissipandos.

¶ Comestor in historia scolastica sup. xv. capitulo quarti libri regum.

¶ Fuit autem abdias de terra sichem de agro betaniorum: quinquagenarius ille cui pepercit helyas: qui relicto obsequio regis factus est helyæ discipulus. Cuius sepulcrum usq hodie cum mansoleo helysei & Ioannis baptistæ in sebaste uenerationi habetur.

¶ Capitulū octauū q helyas tā factis q uerbis exēplar mōasticæ uiuēdi se discipulis suis pbuit: & quicquid perfectionis est in monachorum uita: ab helya tamq a primo exemplari originem traxit. Ioannes quadragesimus quartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Voniā autē qui aliis seipsum pbet exemplar uiuēdi monasticæ: necesse habet ut uitā suā ita recte intra se cōponat ne cæteros p malū exēplum offendat: dicēte dño. Ve homini illi p quē scandalū uenit. Propterea uir dei helyas sic uitā suam in se disposuit: q ab omni offendiculo se tersit. Sed quia nō sufficit magistro monasticæ uitæ pphecticæ ut studeat sine offendiculo cōscientiā habere ad deū & ad homines nisi suo exemplo ad bonum puocet cōsortes: dicēte apostolo. In omnibus teipsum pbe exēplū bonorum operū. Ideo helyas ut suo exemplo animos omnium prædictorum mōachorum eius discipulorū prouocaret ad suæ religionis exercitium: studuit secundum formam per deum sibi traditam pollere coram eis frugalitate paupertatis: uti abstinentia parsimoniæ: domare concupiscentias carnis nitere candore castitatis: abnegar libertatē uolūtatis uitare tumultū plebis: & ardere feruore caritatis. Et quia ī eius imitatiōe decreuit deus cōsistere huius religiōis pphecticā pfectionē: ppterea helyas ipse magna pphecticæ disciplinæ & mōasticæ uitæ exēplaria. s. gesta sui & merita demōstrauit cordibus pfessorum huius religiōis: p quē ipsi ornarent penetralia mentis: ut u3 ad rōnē eius sæculo ac terrænis oībus ex totis pcordiis renūciātes: & carnales cōcupiscentias p cōtinētiā & abstinētiā crucifigentes: uolūtatēq ppriā abnegantes: & eam supiori hūiliter cōmittentes: a cōspectu etiā hoīum absconsi: pphetalē uitā heremiticā q helyas ipse in solitudinibus & maxīe in mōte carmeli: mōachi pdicti ī eodē mōte carmeli & in aliis heremis ac locis ad hunc finē continuarent: quatinus eam accolentes: liberius etiam mētes suas cum deo p amorē perfecte unirent. Qui dū per legem disciplinæ pphecticæ & uitæ monasticæ ab helya eis traditam pergunt: & ardēti amore dogmata helyæ tam aure cordis q execucione operis audiunt: proculdubio de animarum suarum salute securi sunt. Quemadmodū testat sapiens sanctum helyam ita alloquens. Beati sunt qui te audierunt & in amicitia tua decorati sunt. Quicquid igitur & perfectionis est in hac uestra religione heremitica ab hoc propheta dei helya tamq a primordiali & principali monachorum auctore

exemplariter emanauit. Et primo quidem in præmemoratos uiros filios prophetarū eius discipulos: deinde ab illis in cæteros nostræ religiōis ꝓfessores ei tā in mōastica eoꝝ cōuersatiōe q̄ in locoꝝ habitatiōe succedētes: & demū ab hiis in reliquos alibi de gētes. Sed & oīum monachoꝝ conuersatio sancta ab helya & a dictis eius discipulis filiis ꝓphetaꝝ est diriuata: Quāuis etiā in diuersis mūdi partibus post helyā surrexerint in lege noua diuersi mōachoꝝ principes secundū diuersa statuta siue īstituta specialia suos discipulos in obseruātia uitæ mōasticæ regulantes: ad nullū tñ aliū finē neq̨ p alios gradus ītenderūt suos discipulos principaliter pducere: q̄ ad illum finē & p illos gradus p quos helyas ad finē & pfectionē uitæ monasticæ secūdum formā p deū ei traditā suos discipulos pduxit. Propter quod pdicti mōachoꝝ principes in sana doctrina uitæ monasticæ fuerunt uelut quidam particulares riuuli ab helya tamq̄ a primordiali & uniuersali omnium riuulorum fonte diriuari.

¶ Isidorus libro secundo de origine officiorum capitulo. xv.

¶ Vnde autē ad mōachos studiū d̄fluxerit paupratis? Sed quis huius cōuersatiōis extitit auctor? Cuius isti habitū imitant? Quātū enim attinet ad auctoritatē ueteꝝ scripturarū huius ꝓpositi: principes helyas & discipulus eius helyseus fuerūt filii etiā ꝓphetaꝝ qui habitabāt in solitudine urbibusq̨ relictis: faciebāt sibi casulas ꝓpe flumina iordanis. Huius etiā ꝓpositi in enunciatione ioannes baptista auctor exstitit: qui heremū solū incoluit: locustis tm̄ & agresti melle nutritus. Iā demū ꝓgēitos cōuersatiōis huius nobilissimos prīcipes Paulū Antoniū Hillarionē Machariū cæterosq̨ prs: quoꝝ exēplis p uniuersū mūdū adoleuit sancta īstitutio monachorum.

¶ Explicit liber secundus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit præfacio in tertium librum. Actor.

Liber iste tertius agit totus de locis quoꝝ fuerūt īcole primeui pfessores huius cōuersationis specialiter autē de mōte carmeli ubi hæc religio ab initio plātata fuit & semp uiguit: & etiā de genere mōachoꝝ sub quo ipsa cōsistat. Habet autē hic liber capitula octo. ¶ Capitulū primū q̨ in exordio huius religiōis primi eius ꝓfessores ꝓpter graues quas paciebant psecutiōes: nullius loci fuerūt incole a quo possent denoīari congrue. ¶ Capitulū secūdū q̨ dicti huius religiōis ꝓfessores fuerūt cōsequēter p deū de suis psecutiōibus uīdicati: & securitati manēdi ī regno israel restituti. ¶ Capitulū tertiū q̄ rōne helyas & tunc ad sui & suoꝝ discipuloꝝ iugiter māsionē elegerit p̄ aliis heremis carmeli montē: & de situ ac descriptione carmeli in quo ipse mansit: & q̨ alius est ille carmelus ubi nabal habitabat. ¶ Capitulū quartū q̨ helyas magnis miraculis montē carmeli decorauit: & populū israel ad deū in eo conuertit: & incredulos ibi cremauit. ¶ Capitulū quintū q̨ multi huius religiōis patres tā ueteris q̄ noue legis sunt iugiter cōuersati mōasticæ in mōte carmeli ad imitationē helyæ: in qua ratiōe huius religiōis oēs ꝓfessores appellant carmelite: q̄uis non oēs nō manserint in mōte carmeli. ¶ Capitulum sextū de diuersis māsiōibus quas dicti carmelite habuerāt in solitudīe: & quid mistice significet mansio cellæ. ¶ Capitulū septimū qua ratiōe helyas & helyseus licet pcipue cōuersarent in solitudinibus: habuerūt cuneos filios ꝓphetaꝝ in ciuitatibus: quos post erudtionē in rudimentis uitæ monasticæ transferebant ad solitudines longe ab urbibus. ¶ Capitulum octauum cur professores huius religionis uocati sunt anachorite: & de triplici monachorum genere: & sub quo genere compræhenduntur carmelite.

¶ Incipit liber tertius de institutiōe & peculiaribus gestis monachoꝝ carmelitarum.

¶ Capitulum primum q̨ in exordio huius religionis primi eius ꝓfessores ꝓpter graues quas paciebantur persecutiōes nullius loci fuerunt incole a quo possent denominari congrue. Ioannes: xliiii: episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primornm monachorum in lege ueteri exortorum & in noua perseuerantium.

INterea sciscitaris dilecte caprasi qua ratiōe monachi in hac religiosa disciplina cōuersantes: appellantur carmelite. Cū nāq̨ helyas cōuersationē hanc non in carmelo sed in charit iussu diuino inchoauerit? Videtur nōnullis ut asseris q̨ deberent potius charite appellari q̄ carmelite. Verū si diligenter aduertas: ppēdes deum uoluisse q̨ helyas conuersationē quā acceperat ab eo obseruandā ideo in solitudine charit īciperet: & ibi ad tem

pus a facie regis achab & reginæ iezabel lateret: ut ad eum haberent facilem licet occultum accessum quidá uiri timorati: quoꝝ ipse in uita mōastica pater fieret. Tunc enim ut iam pdiximus uiri qdam deū timentes cōfugerūt illuc ad helyā ne p achab uel iezabel cōpellerent sicut cæteri populares adorare baal. Hii pauco tēpore in charit cū helya mōastice cōuersantes: didicerūt ab eo illius loci significationē misticā cōuersatiōi monachali necessariā quā supra exposuimus. Deus autē nō iussit q helyas inchoaret hāc cōuersationem monasticā in charit ut illic eā plantaret. hoc est in diuturnā mansionē ipsi uel eius discipuli in loco illo facerent: quoniā locus ille erat inéptus habitationi mōasticæ ppter carentiā aquæ. Vnde post dies aliquātos quibus helyas sedit in eo: iussu diuino ab eo discessit: quia torrēs siccatus fuit. In diebus autē illis helyas ppter regis achab & reginæ iezabel ydolatriā: & alia eoꝝ ac populi peccata ita cōtinebat uirtute diuina cœlum: q nec rorē nec pluuiā dabat super terrā sed erat fames uehemēs in samaria. De qua fame indignata ualde cōtra helyā regina iezabel: procurauit ut rex achab faceret ad mortē pquiri eum p oēs gentes & regna. Propter quod helyas in nulla heremo poterat tūc secure pphetalē uitam monasticā assidue colere: sed uagus & pfugus eā excolebat: modo in heremo torrentis charit: modo ī domo mulieris uiduæ sareaptanæ: modo autē ī deserto bersabeæ: modo uero in speluncā montis oreb. Quē cū nō reperirent: effudit regina iezabel ultionē famis in eius discipulos: interficiens aliquātos quos depræhēdit ex pphetis dñi. Quos alia ratiōe usq ad mortē persequebatur: quia cū ipsa esset ydolatria moliebat cultū baal p totū regnū israel extēdere: & cultū ueri dei de israel delere. Ad quē iugiter restaurādū: helyas nouiter instituerat ut pdictū est religionē horū pphetaꝝ: deo deuote psallētium. Qui in heremis latitantes in nulla solitudine regni israel audebant tunc iugē morā trahere ppter metū regis achab & pdictæ iezabel uxoris suæ. Sed sicut ait apostolus. Circuierūt in melotis in pellibus caprinis: egentes. angustiati: afflicti: qbus dignus non erat mūdus. In solitudinibus errātes: in mōtibus: & ī spelūcis & in cauernis terre. Quā obrem cū tunc in charit uel alibi iugiter nō māserint: nō potuerūt a charit dici charite: neq ab alio loco denoīari cōgrue. quoniā pp psecutionē q patiebant: nullius loci fuerūt tunc incole: qui teste apostolo Compellebant hinc & inde uagari ac fugere.

¶ Capitulum secundum q dicti huius religionis fuerunt consequenter per deum de suis persecutionibus uindicati: & securitati manendi in regno israel restituti.

Eniq compatiens deus tribulationi eorum & finem debitum eis impōere uolens: apparuit helyæ manēti in spelunca montis oreb: & dixit ei. Quid hic agis helya? Quasi redarguens ipsum eo q nō māebat in regno israel. Helyas autē de hoc se excusans: respondit domio. Zelo zelatus sum pro domino deo exercituum: quia dereliquerunt pactū tuū filii israel. Altaria tua destruxerūt & pphetas tuos occiderūt gladio. Sicut āt ait sapiēs. Audiuit tunc helyas in oreb iudicia descentiōis. Quoniā dominus ostendit tūc sibi in uisiōe mirabili iudicia quibus se & suos cultores defendere decreuerat de omnibus illis qui de regno israel cultum ueri dei abiecerunt & suos prophetas occiderunt & ibi cultum baal introduxerant. Quorum quosdam per azahelam: alios per hyen: nonnullos uero per helizeum occident & de regno israel extirparet. Ad helyæ quoq consolationem reuelauit tunc sibi deus adhuc in regno israel plures eius discipulos ueri dei cultores remansisse: qui pactum dei non relinquerunt: quos secum ab inimicis eorum defendere: & deinceps cum eo in regno israel in tranquillitate pacis seruaret. Vnde dicit ei. Egredere & sta in monte coram domino. Qui egressus stetit in hostio speluncæ. Et ecce spiritus grandis & fortis subuertens montes & conterens petras transiit ante dominū: non in spiritu dominus. Et post spiritum commotio non in commotione dominus. Et post commotionem ignis: non in igne dominus. Et post ignem sibilus aure tenuis: ibi dominus. Spiritus quippe grandis & fortis transiens prætendit azahelam quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel subuertendo montes idest maiores: & conuertendo petras idest fortes populos israel: hinc azahel interpretatur fortitudo dei: quia per eū uoluit deus subuertere maiores & conterere fortiores populi israel qui ab eius cultu recesserāt. Quemadmodum helyzeus propheta a zaheli prædixit. Ostendit mihi dominus te regem syriæ fore. Et scio quæ facturus sis filiis israel mala. Ciuitates eorum munitas igne succendes: & iuuenes eorum interficies gladio: & paruulos eorum elides: & prægnantes diuides. Hæc autem omnia testatur liber regnorum manifeste per azaelam postea in populo israel completa fuisse: &

quidem iuste: Nam sequitur: non in spiritu dominus: quia in populo qui spiritu azahelis fuit pu nitus non erat dominus quem per ydolatriam abiecerant. Commotio uero transiens præmon strauit hien quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel commouendo inde domum achab: Hinc hien interpretatur commotio: quia per eum commouit deus de regno israel domum achab quæ cultum baal in regno israel introduxerat: & cultum ueri dei abiecerat: & prophetas dei occiderat. Quēadmodum ionas propheta ipsi hien prædixit dicēs. Hæc dicit dominus deus israel. Vnxi te in regem super populum dei israel: & percuties domum achab domini tui & ulciscar sanguinem seruorum meorum prophetarum & sanguinem omnium seruorum domini de manu iezabel quoq; comedēt canes in agro iezabel nec erit qui sepeliat eam. Hæc autem omnia testatur liber regnorum perspicue per hien in domo achab postea completa fuisse: & quidem iuste: Nam sequitur. Non in commotione dominus: quia in domo illa per hien ut præmittitur commota non erat dominus: a quo per ydolatriam totaliter recesserat. Ignis autem transiens designauit helyseum quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel instar ignis: consumēdo pueros ydolatrarum. Hinc helyseus interpretatur dei mei salutare: quia consumptis per eum filiis ydolatrarum quibus in nomine domini maledixit: aduenit dei salus suis cultoribus. Nec mirū si hoc pueris illis accidit: nam sequitur: Non in igne dn̄s: quia in pueris instar ignis consumptis non erat dominus: qui a parentibus nutriebantur ad culturam ydolorum. Sibilus uero auræ tenuis transiens significauit helyam cui dominus in prædicta uisione ostendit ꝙ esset per regnum israel transiturus instar sibili auræ tenuis: uocatus scilicet duos discipulos & cæteros dei seruos ad refrigerium pacis persecutionibus eorum sedatis. Hinc helyas interpretatur deus dominus: quia deus pro eis ostendit se dominum inimicis eorum quibus ut præmittitur consumptis: hos in regno israel pacifice seruauit eo ꝙ ibi scilicet in hiis per quos transit sibilus auræ tenuis: erat dominus: a cuius cultu per ydolatriam ipso teste non recesserant: Dereliqui inquit mihi dominus in israel septemmillia uirorum quorum genua non sunt incuruata ante baal: & omne os quod non adorauerit eum osculās manum. Hiis itaq; omnibus helyæ in uisione ostensis exponens eam sibi deus dicit. Vade & reuertere in uiam tuam & unges azahel regem super syriam idest ungendum seu promouendum a me prænunciabis azahel in regem syriæ. Et hien unges idest ungendum seu promouendum a me prænunciabis hien in regem israel. Helyseum autem unges idest ungendū siue promouendum a me prænunciabis prophetam pro te: ut scilicet post tui raptum prophetet & prænunciet azahel & hien a me promouendos in reges. Hos quippe tres uiros azahel hien & helyzeum ad prædictas dignitates promouit deus ut exequerentur iudicia que in prædicta uisione ostenderat ipse helyæ. Et propterea dicit deus rursum helyæ. Et erit. Quicunq; fugerit gladium azahel: occidet eum hien: & quicunq; fugerit gladium hien: interficiet eum helyseus.

¶ Capitulum tercium: qua ratione helyas ex tunc ad sui & suorum discipulorum iugem mansionem elegerit præ aliis heremis carmeli montem: & de situ ac descriptiōe carmeli in quo ipse mansit: & ꝙ alius est ille carmelus ubi nabal habitauit.

Euersus itaq; helyas iussu dei de spelunca montis oreb in terram israel: confestim instar auræ tenuis sibilauit idest conuocauit suos discipulos & cæteros dei seruos ad deum deinceps in regno israel secure colendum: nuncians sicut a deo acceperat: ꝙ eos in pace dimitteret dominus sedatis eorum persecutionibus. Dereliqui inq̄ mihi dominus i israel septē milia uirorum: quorum genua non sunt incuruata ante baal & omne os quod non adorauerit eum osculans manum. Quia igitur ex tunc & non antea fuit helyæ & suis discipulis liberum in regno israel secure conuersari: studuit ipse deinceps religionem quam inchoauerat in loco idoneo plantare: quoniam ad sui & suorum discipulorum iugem mansionem elegit præ aliis heremis carmeli montem tanq̄ comodiorem ad propheticam disciplinam & uitā monasticam in eo edocendam & exercendam.

¶ Gregorius nazauzenus in libro suo apologetico.

¶ Quem uobis de loco silencii & quietis deferimus nos probare nam ꝙ aptum sit silentium & habemus ad philosophandum docet helyas libenter carmeli montis rupe contentus.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Mons quippe præbet heremitæ homini ex sua solitudine silentium & quietem: ex suis an

tris congruam mansionem:ex suo saltu iucunditatem:ex suo imminenti situ aerem salubrem: ex suis herbis & fructibus pastum uberem : & ex suo fonte aquæ uiuæ haustum dulcem. Propter quæ oia helyas in monte isto nedũ habitare elegit:uerumetiam domũ orationi consecratam ap pellatã seunion in eo edificauit. Quæ ideo seunion dicta fuit : quoniam helyas & discipuli eius de eorum tabernaculis & speluncis egredientes:ad domum illam honeste tribus uicibus conue niebant:non quidem ad refectionem corporalem uel ad reliqua corporis misteria peragẽda:sed ad creatorem omnium letaniis & orationibus suppliciter placandum. Et ut unusquisq; eorum cum propheta diceret uespere & mane & meridie narrabo & annũciabo & exaudiet uocem me am.Conueniebant namq; ibi in unum ad psalmos cantica & ympnos corde & ore:ac cum instru mentis musicis in laudem dei canẽdos ad uolumina quoq; legis & prophetarum a patre eorum audienda pariterq; legenda.In quorum disciplinis atq; exercitii institutis:ad perfectam beatam q; uitam studiis iugibus in heremo carmeli coalescebant secundum formam uitæ mõasticæ per deum creditam helyæ. Actor. Est autem mons carmeli in terra sancta in eius occidentali plaga situs iuxta magnum mare in confinio prouinciarum fœnicis & palestinæ.

¶ Glosa super sextodecimo capitulo ysaiæ prophetæ.

¶ Carmelus mons est inter fœnicem & palestinam eminens ptholomaydi in quo helyas orauit. Actor. Hic mõs sicut latine uocatus est carmelus:ita hæbraice ẽ chermel dictus:qui cessit in pos sessionem tribui asser dum terra promissionis filiis israel sorte diuidebatur sicut in decimono no capitulo libri Iosue legitur. Distat autem iste mõs a ciuitate uero nazareth tribus miliaribus a ciuitate autem ptholomayda quattuor miliaribus:a ciuitate cesarea sex leucis:sed a ciuitate san cta hierusalem triginta duabus. Hic mons fertilis est in pascuis herbis & fructibus oliuis consi tus:arbustis uineisq; condensus. Habet etiam plurimum saltus & heremi ac solitudinis. Iuxta hunc montem ad partem eius aquilonarem est ciuitas quædam quæ olim porphiria appellaba tur:nunc autem cayphas uocatur. In parte huius montis quæ supereminet ciuitati cayphas fine porphirie est unus fons qui helyæ fons nuncupatur:quia de illius fontis aqua helyas propheta bibebat:quando in speluncis ac cauernis ac tabernaculis huius montis prope præfatum fontem cum discipulis suis religiosam uitam propheticam & solitariam ducebat in orationibus a silen tio & ieiuniis atq; aliis diuersis carius mortificationibus ibidem in cultu diuino persistens.

¶ Iacobus de uictriaco libro primo historiarum orientis & occidentis capitulo.lii.

¶ Est autem alius carmelus trans iordanem iuxta desertum solitudinis:in quo latuit dauid fu giens a facie saul.ubi erat habitatio nabal uiri stulti. Hic autem carmelus in quo conuersatus est helyas:situs est in maritimis:distans ab accon quattuor miliaribus.

¶ Glosa super Nono capitulo prophetæ Amos.

¶ Duo sunt carmeli:unus ĩter fœnicem & terram promissionis:ubi orauit helyas. Alter in tribu iuda ad austrum:ubi fuit nabal carmelites.

¶ Capitulum quartum q; helyas magnis miraculis montem carmeli decorauit:& populum isra el ad deum in eo conuertit:& incredulos ibi cremauit. Ioannes quadragesimusquartus episco pus hierosolymitanus ubi supra.

AD continuam autem residentiam in carmelo semper faciendam:helyas montem hũc deuotiorem suis discipulis reddidit. Non solum exemplo sui qui ex tunc q̃diu inhoc mundo mansit scilicet per sexdecim annos montem istum incoluit:sed quia præ cæ teris heremis in quibus habitauit:montem hunc quibusdam magnis miraculis specia liter insigniuit:per quæ deum israel esse uerum deum mãifeste ydolatris mõstrauit. Cum enim ante helyæ ortum fuisset de eo ĩ hierusalem patri suo dictum Puer hic iudicabit israel in gladio & igne:non est dubium uaticinium illud fuisse per helyam in monte carmeli adimpletum. Te stante namq; sacri libri histo.cum populus israel simul cum achab rege eorum fuisset per ꝓphe tas baal seductus:& deo uero derelicto ad colendum baal deditus:tũc helyas zelum dei in præ cordiis gerens:& de populi transgressione dolens:congregato uniuerso populo cum rege in hoc monte carmeli mirum iudicium eis proposuit : uidelicet q; baal a populo deus reputaretur si suos prophetas in hoc monte sacrificaturos ita exaudiret:ut ad uorandum eius sacrificium de cœlo ignem mitteret. Alioquin q; baal a populo prorsus respueretur : & deus israel uerus deus

a populo firmissime crederetur se baal non ualeret per ignem suos prophetas exaudire: & deus israel ignem de coelo mitteret ad uorandum sacrificium quod helyas in hoc mõte sibi offerret. Cunq; propositio helyæ populo placuisset: sed baal super sacrificio per suos prophetas sibi ablato ignem de coelo mittere non posset: tunc helyas in hoc monte carmeli altare domino edificauit: ubi sacrificium deo offerens: cunctis uidentibus ignem de cælo descendentem ad uorandũ suum holocaustum: a deo israel impetrauit: Sicq; populum israel per prophetas baal prius in errore detentum: ad unius ueri dei cultum in monte carmeli helyas tũc reduxit. Prophetas uero qui populum seduxerant. ne iterum ipsum deciperent: omnes in torrẽte syson: gladio interfecit: Amplius uero cum rex achab & populus israel per pphetas baal deceptis tribus ãnis & sex mensibus incessanter inuocassent baal pro pluuia: tamen baal in diebus illis pluuiam eis dare nõ potuit: nec soluere uerbum helyæ quod eis prædixerat. Non erit annis hiis ros neq; pluuia nisi iuxta oris mei uerba: ideo ostensa tanto tempore ipsius baal impotentia: tandem claruit eis dei israel magna potentia. Q̃m helyas tunc fusa in hoc monte carmeli ad deum israel oratione: mox ab ipso abundantem pluuiam illi populo obtinuit. Præterea cum helyas ochosiæ regi israel ægrotanti suos legatos remisisset nuncians ei q̃ ideo merito moreretur: quia spreto deo israel moliebatur super sua infirmitate consulere beelzebub deum accharon: rex de hac destinatione nimium commotus in helyæ necem spirãs ad eum in monte carmeli principem quẽdam quinquagenarium misit cum quinquaginta uiris: ut si sponte uenire ad regem renueret: eum inuitũ ducerent. Princeps ergo ille criminis enim regis particeps cum suis quinquaginta in helyam bachans eum sedentem in uertice carmeli hominem dei derisorie appellauit. Cui & superbe præcepit ut de monte descendens ad regem ueniret. Helyas autem intelligens in sua persona deum uerum per illos satellites inhonorari: ignem de coelo super montem carmeli descendere fecit: qui principem illum cum suis quinquaginta combussit.

¶ Origenes in omelia super Matheum octauo. Cum aũt introisset iesus capharnaum.

¶ Illi quondam ad helyam in carmelo ascendentes quinquagenarii mox in isidelitate sua combusti sunt.

¶ Ioannes quadragintaquatuor episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Hiis itaq; euidentissimis ignis & gladii iudiciis monstrauit helyas hominibus incredulis q̃ ille esset uerus deus quem ipse in monte carmeli colebat & non baal quem perfidus rex achab cum filiis israel adorabat: neq; beelzebub ad quem deo uero spreto sacrilegus rex ochozias mittebat

¶ Augustinus libro primo de sermone dñi in monte capitulo decimoseptimo.

¶ Magni autem & sancti uiri qui iam optime scirent mortem istam quæ dissoluit animam a corpore formidandam non esse: secundum eoꝝ tamen animum qui illam timerent non nulla peccata morte punierunt. Quo & uiuentibus utilis metus incuteretur: & illis qui morte puniebantur non ipsa mors noceret: sed peccatum quod augeri posset si uiuerent minueret. Non temere illi iudicabãt quibus tale iudicium donauerat deus. Inde est q̃ helyas morte multos afficit: & propria manu & igne diuinitus impetrato.

¶ Capitulum quintum q̃ multi huius religionis patres tam ueteris q̃ noue legis sunt iugiter conuersati monastice in monte carmeli ad imitationem helyæ. Et qua rõne omnes huius religionis professores appellentur carmelitæ: q̃uis non omnes manserint ĩ carmeli monte. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Voniam igitur helyas præ cæteris heremis in quibus habitauit montem carmeli tanq̃ comodiorem ad plantandum in eo propheticam religionem uitæ monasticæ & docendam melius & exercendam ut dictum est elegit. quem etiam montem præ satis miraculis clarissime decorauit: quibus deum israel esse uerum deum palam populo ostendit: & baal tãq̃ falsum deum reprobauit: ideo helyseus & cæteri helyæ discipuli religiosi uiri prophetarum: nec non eorum tam ueteris q̃ noue legis successores montem carmeli ĩ ueneratione speciali semper habentes: ipsum aliis heremis eoꝝ religioni comodius ptulerunt. Et ppterea ĩ heremo dicti mõtis pcipue ad exẽplũ & imitationẽ illius scĩ uiri & solitarii helyæ pphetæ pdicti religiosi secũdum formã p deũ helyæ creditã in iusticia pphicæ uitæ mõasticæ dño deo israel deuote seruierũt. Vbi religiosã uitã solitariã singillati ĩ modicis tabnaculis & spe

Iuncis & cauernis atq; cellis continue & incessanter duxerunt iuxta fontem helyæ:ob cuius san ctitate & loci deuotionem ad maiorem seruandæ uitæ heremiticæ oportunitatem:ibiq; passiōi bus animæ uiriliter resistētes pemerunt nequiciā:& bonoꝝ actuū exercitatione secuti sunt cor dis mundiciam.

¶ Balbinus in epistola ad antonium imperatorem.

¶ Mons est noīe carmelus in quo uetus religio & sanctitas antiqua est. Helyas illic sacrificia sp deo offerebat. Apparent etiam & nunc uestigia de ara sacrificioꝝ.

¶ Iacobus de uitriaco libro primo historiarum oriētis & occidētis capitulo qnq̄gesimoscdo.

¶ Quidam ex religiosis uiris ad exemplum & imitatiōem sancti uiri & solitarii helyæ pphetæ in monte carmeli & maxime in parte illa quæ supereminet ciuitati porphiriæ quæ hodiæ cay phas appellatur iuxta fontem qui fons helyæ dicitur: non longe a monasterio beatæ uirginis Margaritæ uitam solitariam ducebant in aluearibus modicaꝝ cellularum tanq̄ apes domini dulcedinem spiritualem mellificantes.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Qui administeria se diuina disponentes omnibus contentionibus & certaminibus priuati cū silentio & unanimitate & comunione animoꝝ quotidiæ ad seumon horis statutis conuenerūt: celebrantes in pace cum timore & reuerentia creatoris quæ ad cultū pertinent diuinitatis & ad iustitiā regni coelestis. Quēadmodum prædictæ de eis & de eoꝝ loco dicto isayas ppheta in persona domini uaticinatus fuit dicens. Habitabit in solitudine iudicium & iusticia in carmelo sedebit:& erit opus iusticiæ pax:& cultus iusticiæ silenciū: & securitas usq; in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis & in tabernaculis fiduciæ: & in requie opulenta. Vbi uide q̄ pulcre describit propheta per ordinem bonam eoꝝ uitam a posteris monachis car melitis imitabilem. Primo quidem ipsi singillatim habitantes soli in cellis montis carmeli cita bant quotidiæ semetipsos ad iudiciū discernendi in propria mente:si cogitationes accusarent uel defenderet eos de aliquo iniquo idest deuiante a rectitudine iusticiæ. ideo prædixit prophe ta. Habitabit in solitudine. Secundo dū testimoniū nisi reddebat illis conscientia de quocunq; iniquo exercebant ipsi officium monachi. qm̄ sedebat inter eos iusticiam in carmelo qua illud iniquum tristes & soli puniebant per ueram penitentiam:& emendabant illico: ob hoc prædi xit propheta. Et iusticia in carmelo sedebit. Tertio cum nil iniquum reperiebant in uiribus ani me expiandum:tunc opus quo ipsi cæteras uires animæ conseruabant ī concordia perfecte cum recta ratione:erat interna pax iusticiæ: iccirco prædixit propheta: Et erit opus iusticiæ pax. Quarto quia teste sapiente. In multiloquio non deerit peccatum:qui autem custodit os suum custodit animam suam: ideo ipsi ut essent securi a peccato: colebant assidue iusticiam silentio. propterea prædixit propheta. Et cultus iusticiæ silentium & securitas usq; in sempiternum. De his autem omnibus commendans eorum uitam dominus prædixit. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis scilicet itern æ & in tabernaculis fiduciæ de obtinenda scilicet iucundita te supernæ gloriæ: & in requiæ mentis opulenta:uidelicet ex gustu & contemplatione delicia rum procedentium de torrente uoluptatis diuinæ. Quia ergo dicti monachi ad exemplum he liæ coluerunt iugiter ī carmelo iusticiam uitæ monasticæ: propterea appellati sunt carmelitæ: a monte scilicet carmeli: cuius fuerunt incolæ secundum modum predictum: residentes ibi in iusticia assidue sicut propheta prædixit. Iusticia in carmelo sedebit. Sed & cæteri huius religio nis monachi habitantes alibi:cupiunt etiam iccirco carmelitæ appellari:quia eorum religio & sancta conuersatio est ab illis uiris diriuata & sumpta:qui prædicto modo satagerunt in monte carmeli continue religiosam uitam prophetæ heliæ & usq; nunc satagunt humiliter imitari. Omnes quippe huius religionis ueri sectatores tam in monte carmeli q̄ alibi habitātes:profitē tur se humiliter sequi illam sanctam uitam & propheticam iusticiam uitæ monasticæ quā pro pheta dei helyas seruauit:& instituit ac quam esse sequendam ipse secundum formam a deo si bi creditam uerbo pariter & exemplo discipulis suis tradidit:& in heremo montis carmeli resi dendo docuit, maxime ac demonstrauit.

¶ Capitulum sextum de diuersis mansionibus quas dicti carmelitæ habuerunt in solitudine. Et quis mistice significet mansio cellæ. Actor.

Ansiones in quibus prædicti monachi carmelitæ in solitudinibus terræ sanctæ singillatim residétes fuerūt: uariis sunt nūcupatæ noibus. Q̄ṁ dictæ sunt antra. speluncæ: cauernæ: tabernacula: casulæ: & cellæ. Antrum est dictum quasi atrum idest obscurum eo q̄ sit locus indensitate arboꝝ uel in profunditate terræ seu rupium absconsus & aliqualiter obscurus. Spelunca uero est concauitas saxoꝝ seu rupiū naturaliter & ullo hominū artificio facta. Cauerna aūt est locus concauus humano ingenio perfossus uel pforatus. Tabernaculū est habitaculū a tabulis dictū: eo q̄ de tabulis cōstrui soleat: uel quia tabulis īter stantibus cantaria funibus distenta appendantur ad uitandum solis ardores: imbriumq̄ tēpestates & frigoris rigores. Casa autem est aggreste abitaculum palis: & uirgultis atq̄ arundinibus contextum: quibus homo possit tueri a ui frigoris uel a caloris iiuria: & inde diminutiue dicit casula idest parua casa. Quodlibet autem prædictorum habitaculorum comuni nomine dicitur cella: eo q̄ celet & abscondat manentem in se. In quali habitaculo iussit deus helyam manere dicens ei: supra libro primo capitulo quinto. Abscondere in torrente charit. Nam qui uitā solitariā desiderat digne colere: debet in absconsa mansione habitare: excluso a se toto sæculo ut se totum includat cum deo.

¶ Bernardus in libro de uita solitaria ad fratres de monte Carmeli.

¶ Cella aūt nequaq̄ debet esse reclusio necessitatis: sed domiciliū pacis: hostium clausum: nō latebre sed secretū. Cellæ siquidē & cœli habitatio cognate sunt: quia sicut cœlū & cella uidentur adinuicem habere aliq̄ cognationem nois: sic & pietatis. A celando enī cœlū & cella nomen habere uidentur: quia quod celatur in cœlis: hoc & in cellis: & q̄d gerit in cellis: hoc & in cœlis. Quid nā hoc est? Vacare deo: frui eo. In cella dn̄s & seruus eius sæpe collocunt: sicut uir ad amicū suū: in qua credo fidelis aīa uerbo dei cōiungit: sponso suo sponsa sociat: terrenis cœlestia. hūanis dīna iūgunt. Siqdem sicut tēplū sc̄tm̄ dei: sic cella est serui dei. Et in tēplo enī & in cella diuina tractant: sed crebrius in cella. In tēplo uisibiliter & figuratiue xp̄ianæ pietatis sacramēta celebrant & dispensant. In cellis uero sicut in cœlis ipsa ueritate: ipso ordine: & si nondū ipsa puritatis maiestates uel æternitatis securitate res ipsa oīum sacramētoꝝ fidei nr̄æ assidue celebratur. Et cū ī cellis iugiter cœlestia atractant: cœlū cellæ & sacramēti similitudine & pietatis affectu: & similis opis effectu p̄ꝓximū efficit. Nec iam spm̄ oranti uel ēt a corpe exeunti longa uel difficilis a cella in cœlū uia iuenit? A cella enī ī cœlis sæpe ascēdit. Vix aut nunq̄ a cella ī infernū descendit nisi sicut ait psalmista. Descendant in infernū uiuentes: ne. s. descendant moriētes. Hoc enī mō cellaꝝ incole sæpe descendūt in infernū. Sicut enī assidue contemplando reuisere amant gaudia cœlestia ut ardentius eā appetant: sic & dolores inferni ut horrescant & fugiant. Moriens aūt uix unq̄ aliquis in infernū a cella descendit: quia uix unq̄ nisi cœlo prædestinatus in ea usq̄ ad mortē præsistit. Filiū enī gr̄æ fructum uentris sui cella fouet & nutrit amplectit: & ad plenitudinis pfectionē pducit: & colloquio dei dignū efficit. Alienū uero uel spuriū abdicat a se citius & p̄icit. Vnde domius ad Moysen ait. Solue calciamēta pedū tuoꝝ: locus enim ī quo stas terra sancta est. Morticinū enī mortuaꝝ affectionū uel hoiem mortuū a corde: locus sanctus. i. cella diu non patit: sed a se p̄icit tāq̄ abortiuū: a se euomit tāq̄ inutilē & noxiū cibū: nec diu talem pati potest in uisceribus suis officina pietatis. Venit enī pes superbiæ & asportat eū: manus peccatoris & mouet eū. Et expulsus nō pōt stār sed fugit miser nudus & tremebūdus sicut canis a facie dn̄i. ipulsus uiciis & demonibus: ut qui prior inuenerit eū: morte afficiat eū: & occidas: Vel si aliquādiu durauerit in cella nō uirtutis querendæ cā sed ptinaci miseria: sic cella ē ei quasi carcer. Aut sicut uiuēti sepultura: nec solitarius sed solus dicēdus ē: cui cella n̄ cella sed carcer & reclusio est: Vere enī solus est: cū quo deus nō est. Veræ reclusus ē: q in deo liber nō ē.

¶ Capitulum septimum qua rōne helyas & helizeus licet præcipue cōuersarentur in solitudinibus: habuerunt cuneos filioꝝ prophetarum in ciuitatibus: quos post eruditionem in rudimentis uitæ monasticæ transferebant ad solitudines longe ab urbibus. Ioannes quadragesimusq̄rtus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Icet helyas & helyseus cum cæteris eiusdem propositi religiosis uiris manerēt p̄cipue in heremis: iubente tn̄ deo pp utilitatē sui populi ciuitates uillas īterdū frequētabāt miracula in populis operantes: & futura eis prædicentes: uiciaq̄ hoium castigātes: & eos ad deū reuocantes: atq̄ ad suā propheticam religionē multos attrahentes. Vnde

& in suburbanis quarundã ciuitatum & uillaꝝ terræ promissionis:maxime aũt in galgala & in bethel & in iericho & in samaria habuerũt cuneos religiosoꝝ uiroꝝ filioꝝ prophetaꝝ:sicut legitur in libro regnoꝝ:apud quos manebant dũ ad ciuitates & uillas ueniebãt.Et illos de populo quos ad suam propheticam religionẽ trahere poterant primo quidem in hiis conuentibus faciebant erudiri in disciplina ꝓphetica & in rudimentis religiosæ uitæ monasticæ ut eos paulatĩ a conuersatione urbiũ distraherent:quos postmodũ ad heremos transferebant. His enĩ monachis filiis prophetaꝝ habitantibus in urbibus postq̃ erant ĩ rudimentis disciplinæ propheticæ & uitæ monasticæ eruditi.uidebantᷣ urbes quasi carceres:& solitudo paradisus apparebat. Ea igitur suæ perfectionis curantes monasticã ac ꝓphetalẽ uitã longe ab urbibus ducere malebant in solitudinibus uel solitudine:q̃ appetentes ad eã secedebãt nutu prophetaꝝ qui eos regebant: Hinc in libro regnoꝝ legimus hos filios ꝓphetaꝝ duxisse ad helyseum.Ecce locus in quo habitamus coram te augustus est nobis.Eamus usq₃ ad iordanem:& tollant singuli materias de silua & uirgulas ut edificemus ibi locum nobis ad inhabitandum.Erant aũt ipsi tam multiplicati ꝙ iam non uolebant oẽs in solitudine montis carmeli comodo recipi ꝑ quod ad nutũ ꝓphetaꝝ ꝑ quos regebantᷣ eligebant sibi non solum mõtem carmeli:sed & alia præter montem hũc loca heremitica proposito suo & deuotiõi oportuna:& præcipue illa quæ ꝑ heliã & helyseũ fuerant porrecta & decorata.Q̃m igitᷣ helyas & helyseus in iordanis flumine magnis claruerunt miraculis:nam aquæ iordanis pallio helyæ percussæ: ĩ duas partes fuerãt bis diuisæ:prebentes ter siccum præfatis prophetis:& Naaman leprosus ĩ iordane lotus.a lepra fuerat ꝑ helyseũ mũdatus & sanitati restitutus:iõ aliqui hoꝝ monachoꝝ filioꝝ ꝓphetarum deuotione prædictoꝝ miraculoꝝ ꝑmoti:& aquaꝝ oportunitate tracti:faciebãt sibi tabernacula ĩ solitudine prope fluenta iordanis:prout eis dictabat propheta dei helyseus: quẽadmodũ in libro regnoꝝ legimus helyseum dixisse eis.Ite.s.ad iordanem.Et ait unus ex illis. Veni ergo & tu cum seruis tuis. Respondit.Ego ueniã.Et abiit cũ eis.Cunq₃ uenissent ad iordanemᷣcedebant ligna pro tabernaculis sibi ibidem edificandis.

¶Hieronymus ĩ epistola ad rusticum monachum de uita monachi.

¶Filii prophetarum quos monachos in uere legimus testamento edificabant sibi casulas iuxta fluenta iordanis:& turbis urbiũ derelictis polenta & herbis agrestibus ubi uictitabant.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Quidam aũt dictoꝝ monachoꝝ filioꝝ prophetaꝝ:in monte effraym suã mansionẽ elegerunt.Hoꝝ meminebat gyezi famulus helysei dũ dicebat naaman syro. Dñs meus misit me ad te dicens.Modo uenerunt ad me duo adolescentes de monte effraym ex filiis ꝓphetaꝝ.Isti quidem segregantes se a turbis quas uidebãt colere uitulum aureũ:quẽ Ieroboam posuerat ad adorandum in bethel:secesserunt nutu helysei in solitudinem montis effraim ne possent exemplo populi idolatria infici:sed uacarẽt in solitudine liberius diuino cultui.Ab hiis itaq₃ memoratis uiris filiis ꝓphetaꝝ inoleuit ꝙ pleriq₃ nr̃i gñis monachi nõ solũ ĩ mõte carmeli:sed ĩ diuersis solitudinibus terræ promissiõis sunt ĩ disciplina ꝓphetica uitæ monasticæ ad imitationẽ eoꝝ laudabiliter conuersati.

¶Capitulum octauum Cur professores huius religionis uocati sunt anachorite : & de triplici monachoꝝ genere:& sub quo genere comprehenduntur carmelite.

PRedicti autẽ monachi a plerisq₃ fuerũt anachorite appellati:quia corda sua augentes ieiunioꝝ inediis & cæteris corpum ãgustiis:nõ timuerũt ut dictũ est ad imitationẽ helyæ incessanter & cõtinue penetrare uastos secessus solitudinis montis carmeli:& alioꝝ heremoꝝ terræ promissionis:ubi cogitationibus sanctis & intentione orõnũ ac ceteris armis iustitiæ minuti:non solũ occultas diaboli insidias uincebant: sed & aptos conflictus demonum cascantes tanto conatu mentes suas ad exemplum helyæ principis eoꝝ sursum in dei contẽplatione eleuabãt: ut in cœlestibus choris putarentur translati:& reuelata facie gloriam dei speculari perfruentes colloquio dei cui puris mentibus inherebant.

¶Gerardus episcopus laodicensis in libro de conuersatione uiroꝝ dei in terra sancta morantium ad Guillielmum præsbyterum.

¶Aliud ẽ gẽus religiosoꝝ q singillatĩ hitãt a sc̃li rebus aliẽi quos laudabile sꝑ fuit.Hii sũt q ad exẽplũ heliæ silẽtiũ solitudinis ꝑferunt tumultubus ciuitatis.Amant enĩ secretã contẽplatiõem

deitatis. Vnde dauid a sæculi molestiis in solitudinem fugiens se elongabat. In terra inquit deserta inuia & inaquosa sic in sancto apparui tibi ut uiderem uirtutem tuam & gloriam tuam: Hanc quippe gloriam moyses in deserto: hanc tandem helyas in solitudine quesierunt uidere. Hinc & saluator in monte seorsum a turbis inter moysem & helyam gloriosus effulsit.

¶ Isydorus libro secundo de origine officioꝝ capitulodecimoquinto.

¶ Tria sunt optima monachoꝝ genera: primum genus est cenobitaꝝ.i.in cōi uiuentium adinstar sanctoꝝ illoꝝ qui tempibus apostoloꝝ in hyerosolimis uēdita ac distributa sua oia indigētibus: hītabant in sancta comunione uitæ: non dicentes aliquos propriū: sed erant illis omnia comunia: & aīa una & cor unum in deum. Secundū genus est heremitarū qui procul ab hoībus recedentes deserta loca & uastas solitudines sequi atq; habitarꝭ phibenꝭ ad imitationem.s.heliæ & Ioannis baptistæ: qui heremi secessus penetrauerūt. Hii quippe incredibili contēptu sola solitudine delectabanꝭ herbis tantum agrestibus uictitantes pane solo uel aqua contenti: quod eis per certa interualla temporum deferebatꝭ. Sic ꝙ secretissimi penitus & ab oī hominū conspectu remoti: dñio tantum colloquio perfruunꝭ. Cui puris mentibus inheserunt: & pp cuius amorē non solum mūdum: sed hoīum consortia reliquerūt. Tertiū genus est anachoritaꝝ qui iā cenobiali conuersatione perfecti: includunt semetipsos in cellulis procul ab hoīum conspectu remoti: nulli ad se prebentes accessum: sed in sola contemplatione dei uiuentes.

¶ Cassianus in libro collationum patrum: capitulo sexto collatione decima octaua.

¶ De perfectoꝝ cenobitaꝝ uero ut ita dixerim fecundissima.i.adice sanctoꝝ ēt anachoritaꝝ post hæc flores fructusq; prolati sunt: Cuius professiōis principes sanctum.s.paulū & sanctum antoniū nouimus extitisse. Qui desiderio sublimioris perfectionis contēplationisq; diuinæ solitudinis secreta sectati sunt. Ita ergo procedit ex illa qua diximus disciplina cenobitaꝝ. alius perfectionis genus cuius sectatores anachorite.i.secessores merito nuncupanꝭ: eo ꝙ nequaq̄ contēti hac uictoria qua inter hoīes occultas insidias diaboli calcauerunt: sed aperto certamie ac manifesto conflictu demonibus congredi cupientes: uastos heremi successus penetrare nō timeant scilicet ad imitationem ioannis baptistæ qui in heremo tota ætate permāsit: helyæ quoq; & helyzei atq; illorum de quibus apostolus cōmemorans ait. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis: egentes: angustiati. afflicti: quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes & in montibus & in speluncis & in cauernis terræ. Actor. Sicut ergo scdm ysidoꝝ Monachi heremitæ imitantur helyam: ita scdm Cassianum Anathoricæ imitantur & helizeum filiosq; prophetaꝝ. Vnde licet ysidorus distruxerit tria optima genera monachorum: tertium tñ genus.s. anachoritaꝝ uidetꝭ coincidere cum scdo genere.s.heremitarū: sicut ipse alibi scribit

¶ Isydorus septimo ethimologiaꝝ capitulo decimotertio

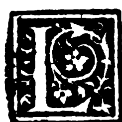
¶ Plura sunt genera monachoꝝ. Cenobite sunt quos nos in cōi uiuentes possumus appellare. Cenobili enim plurimoꝝ est. Anachorite sunt qui post cenobialem uitā deserta petūt & soli habitant per deserta ut ab eo quod procul ab hoībus recesserūt tali noīe nuncupanꝭ: Sed anachorite helyam & ioannem: cenobite apostolos imitanꝭ. Heremitæ hii sunt qui & anachorite ab hominū conspectu remoti heremū & desertas solitudines appetentes: nam heremum dicitur quasi remotū. Actor. Videtꝭ ergo prius distingui tertiū genus ex primo genere.s.cenobitaꝝ: & ex secundo.i.heremitaꝝ cōfectū genus eoꝝ.s.monachoꝝ qui ita exemplo helyæ abdicatis possessionibus & facultatibus terrenis seruant uitam solitariā in cellis separatis qui nihilominus exemplo apostoloꝝ proprietate abdicata habent oia cōia: distribuenda tum per superiorem singulis prout cuiq; opus est: Sub quo genere comprehēduntur hiis diebus carmelitæ. ut dicetur libro octauo. capitulo tertio: & aliis quatuor capitulis sequentibus: q̄uis dudum comprehenderentur solum sub secundo monachoꝝ genere.s.heremitarum ut ex dictis patet.

¶ Explicit liber tertius de institutionibus & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit præfactio in quartum.

Liber iste q̄rtus agit totus de ascensu helyæ ī padisū. Et quomō helyzeus habuit post helyā regimē huius religiōis & mriium. Et q̄liter durāte lege ueteri mōachi huius religiōis habuerūt siue fuerūt p̄seruati a captiuitatibus iudæoꝝ. Hēt aūt hic liber octo capitula. Capitulū primū ꝙ helyas fuit unius ex hoc mūdo in paradisum uoluptatis translatus: & ꝙ illic uiuet fœliciter usq; ad antechristi tempus. Capitulū secundum ꝙ helyas est

tempore antexpi iudæos ad fidẽ xpi conuersurus:& ab antexpo martiriũ suscepturus: & post tres dies resurgens gloriose in cœlum ascensurus. Capitulum tertiũ ꝙ dũ helyas in paradisum uoluptatis ascendit: regimẽ huius religionis helyzeo cõmisi: q a filiis ꝓphetaꝝ ĩ pfem receptus fuit. Capitulũ quartũ ꝙ helyzeus suscepto huius religionis regimine: curos filioꝝ ꝓphetaꝝ singillatĩ uisitauit:& qualiter corã eis multa miracula fecit. Capitulum qntum ꝙ Ionadas cũ rechabitis ab eo descendentibus fuit helizeũ in monastica uita heremitica imitatus. Capitulũ sextum ꝙ helyzeus filios prophetaꝝ ad obseruantiam uitæ monasticæ induxit: et eis in necessariis uitæ ẽt miraculose interdum ministrauit. Capitulum septimum ꝙ monachi montis carmeli fueruut pp eoꝝ iusticiã a captiuitatibus iudæoꝝ per deũ ꝑseruati: & pascuisdoctrĩæ monasticæ pasci. Capitulũ octauũ ꝙ licet monachi rechabite essent tpe trãsmigrationis iudæoꝝ ĩ iherusalẽ ĩclusi: ipsi tñ nõ fuerũt ĩ babilõe ducti: sed pp meritũ obedietiæ fuerũt ĩ terra sancta relicti.

¶ Explicit præfacio. Hic ĩcipit liber quartus. Capitulum primũ ꝙ helias fuit uiuus ex hoc mũdo in paradisum uoluptatis trãslatus:& ꝙ illic uiuet feliciter usq ad ãtexpi tẽpus. Ioannes quadragintaquatuor episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primoꝝ monachorum in lege ueteri exortoꝝ:& in noua perseuerantium.

Egittime itaq helyas administrata religione per eum instituta agnouit per diuinã reuelationem ꝙ deus uolebat eũ ab hoc mundo eleuare ꝑ turbinẽ ignis ĩ paradisum uoluptatis. Pergens ergo ad locũ unde assumendus erat ĩ cœlum: profectus est cum helyzeo eius discipulo ad iordanẽ: quẽ helyas pallio suo inuoluto percussit. Et sicut sacra libri regnoꝝ tradit historia: diuisæ tunc fuerunt aquæ iordanis in duas partes: cedentes illis uiris dei: qui trãsierunt per alueum siccum fluminis. Cũq pariter incedẽtes sermocinarentur ecce currus igneus & equi ignei apperuerunt qui utrũq abinuicem dimiserunt. Q. m̃ remanente helyseo in terra: helyas receptus in curru equoꝝ igneoꝝ ascendit per turbinem ignis in cœlũ. s. in padisum uoluptatis: q longo spacio & terræ tractu a nr̃a terra hitabili secretus a deo est editus ut p eũ usq ad cœlũ attingat. In quo loco una cũ enoch qui longe ante illic helyam præcesserat cõmorat. Viuet aũt ipse helyas ĩ magna quiete carnis & spiritus usq ad tẽpus antexpi sed tunc in hunc mundum reuertet: quemadmodum testatur domius dicens. Helyas quidem uenturus est & restituet omnia.

¶ Gregorius in omelia festi ascensionis christi.

¶ In ueteri testamento cognouimus ꝙ helyas sit raptus in cœlum. Sed aliud est cœlum aereum aliud æthereum. Cœlum quippe aereum ẽ terræ proximum. Vnde & aues cœli dicimus: quia eas uolitare in aere uidemus. In cœlum itaq aereum helyas subleuatus est: ut in secreta quadam terræ regione repente duceret: ubi in magna iam carnis & spiritus quiete uiueret quousq ad finem mundi redeat & mortis debitum soluat. Ille enim mortẽ distulit: non euasit. Notãdum est quoq ꝙ helyas in curru legit ascendisse: ut uidelicet aperte monstraret: quia hõ purus adiutorio egebat alieno. Per angelos quippe illa facta & ostensa sunt adiuuamẽta: quia nec ad cœlũ quidem aereum per se ascendere poterat. quem naturæ suæ ĩfirmitas generabat.

¶ Augustinus in libro nono super genesim ad litteram: capitulo octauo

¶ Non aũt est arbitrandum helyam uel sic esse sicut erunt sancti qñ peracto opis die denarium pariter accepturi sunt: uel sic esse queadmodũ sunt hoies qui ex ista uita nondũ emigrauerunt: de qua tum ille non morte sed translatione migrauit. Iam enim aliquis melius habet q̃ ĩ hac uita posset: q̃uis nondũ hẽat ꝙ ex hac uita recte gesta in fine habiturus est.

¶ Augustinus libro primo de baptismo paruulorum.

¶ Talem autẽ puto habitudinem adhuc in corpore aĩali atq mortali⁹ ẽt illis. s. helyæ & enoch qui sine morte hinc trãslati sunt fuisse concessam. Neq eni helyas & enoch tam per longã ætatem senectute emarcuerunt: Nec iam credo in illam spiritualem qualitatem corporis eos cõmutatos qualis erit in resurrectione quæ in dño prima precessit nisi quia isti fortasse nec hiis cibis egent qui sui consumpctione reficiunt. Sed ex quo traslati sunt ita uiuunt ut similem habeant facietatem illis quadraginta diebus quibus helyas ex calicæ aquæ & ex collirida panis sine cibo uixit. Aut si hiis sustentaculis opus est ita in paradiso fortasse pascuntur: sicut adã priusq propter peccatum æxire inde meruisset. Habebat enim quãtum existimo delignorum fructibus refectionem contra defectionem:& de ligno uitæ stabilitatem contra uetustatem.

¶ Capitulum secundum q̃ Helyas est tempore ante xp̄i iudæos ad fidem xp̄i conuersurus:& ab antixp̄o martiriũ suscepturus:& post tres dies resurgens:gloriose in cœlum ascẽsurus. Actor.

ANte aũt diem iudicii mittet de paradiso terrestri deus helyam i hunc mundũ:ad cõsolationem suo℞ electo℞ præcipue uero ad cõuersionẽ iudæo℞ tunc per antexp̄m decipiendo℞. Sic enim promisit deus p̄ pphetam suam malachiam quarto capitulo suæ prophetiæ i p̄sona dñi dicẽtem. Ecce ego mittam uobis helyam prophetã anteq̃ ueniat dies domini magnus & horribilis & conuertet cor patrum ad filios & cor filiorum ad patres eorum.

¶ Augustinus libro. xx. de ciuitate dei capitulo. xxix.

¶ Per hunc helyam ẽt magnum mirabileq̃ prophetã exposita sibi lege ultimo ãte iudicium iudæos in xp̄um uerum. i. in xp̄m nostrum esse credituros celeberrimũ est in sermonibus cordibus quæ fideliũ. Ipse quippe ante aduentum iudicis saluatoris non imerito speratur esse uenturus qui ẽt nunc uiuere non merito credit. Curru nãq̃ igneo raptus est de rebus humanis: quos euidẽtissime scripta sacra testat. Cũ uenerit ergo exponẽdo legẽ sp̄ualiter quã nũc iudæi sapiũt carnaliter: conuertet cor patrum ad filios: ut. s. filii. i. iudæi sic intelligant legẽ quẽadmodũ eam patres. i. prophetæ intellexerunt. Sic enim cor patrum conuertet ad filios: cum intelligentia patrum perducet ad intelligentiam filio℞:& cor filio℞ ad p̄res eo℞ dũ in is quos consenserint illi: consenciant & isti. Actor. Teste nãq̃ sapiente ecclesiastici quadragesimo octauo. Helyas inscriptus est in iudiciis tempum lenire iracundiã domini: consiliare cor patris ad filium:& restituere tribus iacob. Cum helya aũt ueniet tunc enoch:& ut ex undecimo capitulo libri apocalipsis & ex glosis eius colligitur: Ambo testificabuntur xp̄m iesum fuisse illum uerum messyam quẽ deus promiserat in scripturis sacris pro salute humani generis uenturum. Et prophetabunt helyas & enoch diebus mille ducentis sexaginta: amitti saccis. Hii sunt duæ oliuæ & duo candelabra lucencia in cõspectu domini terræ stantes. Et siquis uoluerit eos ledere sic optet occidi: hii habebũt potestatẽ claudendi cœlum ne pluat diebus prophetiæ eo℞. Et si quis uoluerit eis nocere: ignis exiet de ore eo℞ & deuorabit inimicos eo℞. Et potestatẽ hẽbunt sup aquas conuertendi eas i sanguinẽ & percutere terram omni plaga quotienscũq̃ uoluerint. Et cũ finierint testimonium suum de xp̄o. bestia scilicet antexp̄us qui ascendit de abisso maliciæ faciet aduersus eos bellum & uincet eos & occidet: Et corpa eo℞ iacebũt per tres dies & dimidiũ in plateis ciuitatis magnæ scilicet iherusalem: ubi & dominus eo℞ crucifixus est. Et uidebit de tribubus & populis & linguis & gentibus corpa eo℞ quæ nõ sinent poni in monumẽtis. Et inhitantes terrem gaudebunt de morte eo℞ & iucũdabunt & munera imittent adinuicem: qm̃ hii duo prophetæ dũ uiuerent cruciauerunt eos qui inhabitant suo terram. Et post dies tres & dimidium: spiritus uitæ intrabit in eos. Et stabũt hii prophetæ sup pedes suos resuscitati & timor magnus cadet super illos qui uidebunt eos. Et audient hii prophetæ uocẽ magnã de cœlis eis dicentem Ascendite huc. Et ascẽdent dicti prophetæ in cœlum in nube ad perfruendum gloria cœlesti.

¶ Capitulum tertium q̃ dum helyas in paradisum uoluptatis ascendit: regimen huius religionis helizeo cõmisit: qui a filiis pphetaℨ in patrem receptus fuit. Ioannes quadraginta quatuor episcopus hierosolymitanus ubi supra.

PRiusq̃ autẽ helyas ab hoc mundo transferretur in paradisum uoluptatis fuit ei curæ iminente trãslactione monachos discipulos suos filios propheta℞ singillatĩ uisitare: & de p̄re ydoneo eis prouidere: qui eos oẽs generaliter loco regeret & gubernaret: pp quos descẽdẽ es ipse & helizeus de mõte carmeli uenerũt ãbo i galgala: deũ i bethel & inde i iericho. Nã sicut p̄diximus i hiis locis hitabãt uiri religiosi filii propheta℞ helyæ discipuli: quos ipse uisitans cõmonuit ut iminenti eius corporali absentia tristes nõ fierẽt: Quibus uisitatis ualefaciens perrexit cum helyseo ad iordanẽ sicco pede. Quo pertrãsito: dixit helyas ad helizeum: postula quod uis & faciã tibi anteq̃ tollar a te. Habebat autem helias duplicem domini spiritum: uidelicet spiritum occulta presertim futura prophetãdi:& spiritũ miraculi faciẽdi. Quorum spirituũ non unum solum sed duplicem predictum postulans helyseus dixit. Obsecro ut fiat spiritus tuus duplex i me. Prædixerat aũt helyæ deus dũ manebat in monte oreb i ostio speluncæ: helizeum filiũ saphat qui est de abelmanla unges prophetã p̄ te. Per q̃ dñi uerba

intellexerat helyas non qđ ꝙ helyseus eēt ei successurus in altero spiritu.s.ꝓphetico!Propter qđ helyzeo petenti:suū duplicē spm̄ r̄ndit.Rem difficilem postulasti.Perpendēs tn̄ a deo ꝙ si helizeus esset dignus uidere,modū illū archanū & mirabilem quo deus subleuaret eū ĩ cœlum impetraret qđ ab eo postulauerat. Helizeus uero illud uidebat:& ad eū clamabat:& qđ ab eo postulauerat:obtinuit:succedens heliæ tam in spiritu ꝓphetiæ q̄ in spū signoꝝ.Queadmodū sapiens testat̃ dicens:Helyas in turbine tectus est:& ĩ helyzeo cōpletus est spiritus eius:Videns itaq helyas discipulū suū heliseū suo spū plenū:nouit eū a deo factū ydoneū ad regendū suos discipulos filios prophetaꝝ.pp quod totius religionis p eū īstitutæ cōmisit tūc sibi regimen ac magisteriū:Et in huius signū tradidit:tūc helyzeo suum insignem religionis habitū:relinquēs ei palliū suum dum ferebat̃ in cœlū.Quo helizeus se opiens abiecit a se uestimenta sua in duas partes scindens ea:ut filii prophetarum uidentes eū habitu helyæ indutū:agnoscerēt eū spiritu helyæ repletum:& sic reciperent eū promtius p helya in patrem eoꝝ & magistrū:Et rediens inde percussit bis pallio helyæ iordanem uidentibus uiris religiosis filiis ꝓphetaꝝ qui econtra erant eius regressum expectātes Et cū uice prima nō fuissent diuisæ aquæ:in scđa tn̄ uice diuisis hic inde aquis iordanis:transiit helyzeus per siccum alueū fluminis.

¶Gregorius libro primo dialogorum capitulo secūdo.

¶Helyzeus quoq magistri palliū ferens atq ad iordanē ueniēs.ꝑcussit semel & aq̄ minime diuisit.sed cū repente diceret:ubi est deus heliæ.ēt nunc ꝑcussit fluuiū magistri pallio:& iter iter aquas fecit.Perpendens petre quātum in exhibendis uirtutibus humilitas ualet.Tunc exhibere magistri uirtutem potuit:qn̄ magistri nomē ad memoriam reduxit:quia enim ad humilitatem sub magistro rediit quod magister fecerat & ipse fecit.

¶Ioannes quadragesimus quartus episcopus hyerosolimitanus ubi supra.

¶Cernentes ergo filii prophetarum iordanem miraculose cessisse helyzeo:agnouerunt eū succeder̃ helyæ ĩ duplici spiritu predicto.pp quod adinuicem dixerunt. Requieuit spiritus helyæ super helyzeum.Et uenientes in occursum eius:adorauerunt eum proni in terra:recipientes eū pro helya in precipuū eoꝝ p̄rem & magistrum:quem uidebant habitu helyæ & spiritu dotatū. Præbuerunt aūt ex hoc actu formā suis successoribus ut quādo ab eis erit ablatus pater eoꝝ ꝓcipuus:illum loco eius in patrem humiliter sup se suscipiant qui exemplo elyzei erit ad eos per signa & prodigia a deo missus. Signis uero nō apparētibus oĩ sollicitudine unanimiter studeāt illum ex eis in patrem super se ponere q̄ cæteros ꝓcedat qui eū recepunt ĩ patrē super se.

¶Capitulum quartum ꝙ Heliseus suscepto huius religiōis regimine:cūneos filioꝝ prophetaꝝ singillatim uisitauit.& qualiter coram eis miracula multa fecit.

SVscepto itaq helyzeus regimine propheticæ religionis per helyam institutæ:sollicitus fuit cūneos monachoꝝ filioꝝ ꝓphetaꝝ singillatim uisitare.Quos cupiens consolari de absentia heliæ operabatur coram eis signa & uirtutes.ne inuacuum uideretur grām dei recepisse.tum ut per hoc eis ostenderet se gerere uices helyæ.tum etiam ut sic eos solidaret in ꝑseuerantia uitæ monasticæ.Nam cū esset apud monachos filios prophetaꝝ habitantes in iericho:eis curētibus dulcorauit helyseus ad petitionem uiroꝝ iericho amaras aquas ciuitatis:mittendo sal in aquā fontis.Cum aūt inde ascenderet ad uisitandū filios ꝓphetarum habitandos in bethel:uiri ciuitatis illius qui erant ydolatre habebant ipsum propterea exosum:quia erat cultor ueri dei.In cuius contēptum prouocauerūt tūc pueros eoꝝ paruos ut deriderent helyzeū.Et egressi pueri de ciuitate:illudebant ei dicentes:Ascende calue:ascēde calue.Helyseus aūt p hoc intelligens deū uerū cuius cultor erat flectipendi a uiris ciuitatis cū respexisset pueros: maledixit eis ĩ noīe dn̄i.Et sic magnificaret in ciuitate nomen ueri dei quē cōtēpnebant illi.Et mox egressi de saltu duo ursi: lacerauerūt ex eis quadragintaduos pueros. Quod scientes uiri ciuitatis: trinuerunt nomē dei helysei. Filii uero ꝓphetaꝝ illic cōmorātes uisō hoc signo:cū gaudio & honore recepunt helyseum in p̄rem eoꝝ & magistrū. Abiit aūt inde helyseus ĩ montē carmeli uisitans & cōsolans filios prophetaꝝ habitantes ibi:apud quos tūc non diu mansit:quia desiderabat prius cæteros filios prophetarum uisitare & tandem ĩ montē carmeli redire. Pergens ergo uide samariam uisitauit filios prophetarum illic habitantes .ubi relictā ꝓphetæ abdie oppressam alieno ære propter alimoniam q̄ abdias fecerat centum heliæ discipulis quos abscōsos seruauerat in speluncis:helyseus a debito releuauit:& uictum sibi & suis

filiis ministrauit multiplicans miraculose in magnā q̄titatem pa⁊ olei in domo mulieris suueti. Quod ipsa uendens & creditori satisfecit:& de reliquo p̄cii uictum sibi & filiis suis p̄curauit. Rediens autē inde helyseus in montē carmeli:trāsiit p ciuitatē sunan ubi erat mulier quædā magna ad quam helyseus diuertebat quotiēs p sunā trāsibat:quē mulier prædicta in suo hospitio hōest recipiebat: i quo cœnaculū sibi fecerat:& ei decenter de suis facultatibus ministrabat.

¶ Hieronymus in cōmentario super Matheum.

¶ Consuetudinis iudaicæ fuit:nec ducebat̄ i culpam more gētis antiquæ: ut mulieres de substātia uictum & uestitum præceptoribus suis ministraret.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Quæ cū filio careret eo q̄ haberet uirū ineptū ad generandū,ppter seniū: p̄misit sibi helyseus in remuneratiōem dictæ hospitalitatis q̄ filiū de uiro suo cōciperet & haberet. Et cum ita eueniset:contigit processu tēporis q̄ postq̄ puer creuerat:mortuus fuit. Iudicauit ergo mulier uiro suo se uelle ad helyzeū ascendere in carmelo. Cui uir nesciēs filiū esset mortuū:dicit. Quam ob cām uadis ad eū hodie: nō sunt kalende neq̄ sabbatū. Quasi diceret. Si hodie esset festum:causam haberes ascendēdi ad eū. Consueuerāt siqdē deuotæ p̄sonæ benedictionē secū uictualiū afferētes uisitare diebus festiuis helyzeū & cæteros monachos montis carmeli:præcipue autē deuotione audiendi ab helyzeo & ab aliis prophetis uerbum dei.

¶ Hieronymus cōtra uigilantium.

¶ Hic in iudæa usq̄ ad hodie p̄seuerat cōsuetudo non solum apud nos:sed etiam apud hæbreos ut qui in lege domini meditant̄ die ac nocte & patrē non habent in terra nisi solum deum:totius orbis foueantur ministeriis.

¶ Ioannes .xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Cum ergo uenisset mulier illa ad helyzeum in mōte carmeli:corruens appræhēdit pedes eius & dicit ei. Nunquid petiui filium a te? Nunquid nō dixi tibi ne illudas me? Illusam se reputabat eo q̄ filium quem sine eius petitione sibi helyzeus a deo impetrauit:ita cito perdidisset. Cernēs autem helyzeus eam in amaritudine magna positā:surgens secutus est eam in domum suam. Et ingressus in cubiculum ubi puer mortuus iacebat:fusa ad dominū oratiōe: suscitauit helyzeus a mortuis puerum. Quē cū matri assignasset uiuū:illa corruens ad pedes helyzei:adorauit super terram:gratias reddens deo & helyzeo. Per hæc itaq̄ prædicta signa manifestauit helyzeus religiosis uiris filiis prophetarū helyæ discipulis duplicem helyæ spiritū esse in eo cōpletū. Et p̄pterea prædicti oēs mōachi receperunt eum pro helya in p̄rem eo⁊ p̄cipuū & magistrū.

¶ Capitulum quintum q̄ Ionadab cum rechabitis ab eo ostendētibus fuit helyzeum in mōastica uita heremitica imitatus.

Helyzeus etiam per signa & uirtutes quæ operabatur inter plebes:trahebat ad suā propheticam religionē multos deuotos homies. Inde est q̄ uir dei ionadab filius rechab sciens helyzeum a mortuis resuscitasse sunamitis filium:tractus fuit per hoc ad sequēdū in prophetica disciplina uitæ mōasticā prophetā illū. Cinei uero p̄gēitores rechab hominis dei qui ab inclito iabes legis doctore fuerant p̄funde in lege dei eruditi: suos posteros legem dei canere & laudes eius resonare docuerunt. Ionadab autem in hiis omnibus plene īstructum:ad maiorē p̄fectionis cumulū fuit ut præmittit̄:helyzeū prophetā in monastica uita heremiticā imitatus. Et quāuis in uirginali castitate helyzeū secutus nō fuerit:uolens p̄pter hoc fragilitatē carnis tam se q̄ suos uti cōiugio:& prolem ad cultum dei licite p̄creare tamen exemplo helyzei relictis omnibus extra urbes cū cineis ab eo descendentibus in tabernaculis habitauit. De quibus in libro paralipomenon legimus. Hii sunt cinei qui uenerunt de calore:hoc est de feruore uitæ religiosæ domus rechab:canentes atq̄ resonantes:& in tabernaculis commorantes. Cinei itaq̄ ab hoc rechab descēdentes:& cū ionadab filio eius religionem helyzei heremiticam sequentes:dicti fuerunt rechabitæ. Quo⁊ pater scilicet ionadab p helyzeū p̄phetam in disciplina p̄phetica monasticæ uitæ heremiticæ iniunxit ipsis rechabitis & cunctis eiusdem p̄positi p affinitatē eis coniunctas:cætera præter continentiā in institutione helyæ cōsulta. Vt uidelicet patri eorum semper obedirēt:& uinum in sempiternū nō biberent:& domos nō edificarent:& sementem non sererent:& agros nō possiderent:& uineas non plantarent:nec haberent:sed in solitudine iuxta urbes cunctis diebus in tabernaculis habitarent:pro ut hæc & alia de ipsis plenius testa

tur hyeremias propheta.

¶ Cassianus in libro collationũ patrũ capitulo.x.collationis.xxii.

¶ Helyzeus ac reliquos eiusdẽ propositi uiros mosayca legimus supasse mãdata: de quibus apostolus ait. Circuierũt in melotis: & in pellibus caprinis: egentes: angustiati: afflicti: quibus dignus non erat mũdus. In solitudinibus errãtes: in mõtibus & ĩ speluncis & in cauernis terrae. Quid de filiis ionadab filii rechab dicam. quos hyeremiae pphetae offerenti ex pcepto dei uinum: ita legimus respõdisse. Non bibimus uinũ: quia ionadab filius rechab pater nr̃ pcepit nobis dicens. Nõ bibetis uinũ uos & filii uestri usq͙ in sempiternũ. Et domũ nõ edificabitis: & sementẽ nõ seretis & uineas nõ plãtabitis nec habebitis: sed in tabernaculis habitabitis cũctis diebus uestris. Vnde etiam ab eodẽ ppheta merentur audire. Haec dicit dominus deus exercituum deus israel. Nõ deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in cõspectu meo cũctis diebus. Qui omnes offerre passionũ suarũ decimas nõ cõtenti: sed ipsa pdicta respuentes semetipsos pocius deo ac suas animas obtulerunt: p quibus nulla ab homine fieri cõmutatio potest. Sicut domius in euangelio testatur. Quam dabit homo cõmutationem pro anima sua.

¶ Hieronymus in epistola ad paulinũ monachũ de institutiõe monachoꝝ.

¶ Si cupis eẽ quod diceris: scilicet mõachus idest solus: quid facis in urbibus quae utiq͙ nõ sunt solorũ habitacula sed multoꝝ. Habet unumquodq͙ ppositũ principes suos. Et ut ad nr̃a ueniamus: episcopi & pĩbyteri habẽt ad exẽplũ apostolos & apostolicos uiros: quorum honorẽ possidentes habere nitantur & meritũ. Nos autẽ idest monachi habemus ppositi nr̃i principes: paulũ antoniũ: iulianum: hillarionẽ: machariũ. Et ut ad scripturarum auctoritatẽ redeã: noster prĩceps est helyas: noster dux est helyzeus: nr̃i duces filii pphetaꝝ: qui habitabãt in agris ac solitudine: & faciebant sibi tabernacula ppe fluenta iordanis. De hiis sunt & illi filii rechab: qui uinum & siceram nõ bibebant: qui morabanť in tentoriis: qui uoce dei p hieremyã laudanť: & pmittitur eis: q͙ nõ deficiet de stirpe eoꝝ uir stans corã domino.

¶ Capitulum sextum q͙ helyseus filios pphetarum ad obseruantiam uitae monasticae induxit & eis in necessariis uitae etiam miraculose interdum ministrauit. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Deniq͙ helyzeus summa cum diligentia creditos sibi monachos filios prophetarum regebat: quos suo exemplo & magisterio inducebat ppter regnũ dei melius consequendum ad pfectionem inquirẽdã secundum formã disciplinae uitae monasticae p deum traditã helyae. Quibus etiam de crastino nõ solicitus puidebat in uitae necessariis nõ solum p humanã industriã: imo interdũ miraculose supra naturalem potentiã. Legimus nanq͙ in libro regnoꝝ q͙ cũ esset fames in terra & dicti filii pphetaꝝ habitarẽt corã helyzeo: compatiens ipse fami eoꝝ dixit quadã uice uni de famulis suis. Pone ollam grandẽ & coque pulmentũ filiis pphetarũ. Egressus ille ut colligeret herbas agrestes. inueniens quasi uitem siluestrem: collegit ex ea colloquintidas: implens pallium suum: & nesciens quid esset: conscidit in ollam pulmẽti. Infuderunt ergo socii cum comederent. Cũq͙ gustassent filii pphetaꝝ de coctione hac: clamauerunt ad helyzeum dicẽtes. Mors in olla uir dei: mortiferum enim erat prae amaritudine colloquintidaꝝ illud pulmentũ. Non fuit autẽ helyzeus iratus coquo: Lautioris enim mensae consuetudinẽ nõ habebat: sed dicit eis. Afferte farinã. Et cum attulissent sibi: misit in ollam: & dulcorata statim fuit esca. Iussit ergo helyzeus iterum infundi filiis pphetaꝝ: qui tunc ea dulce facta laute comederũt. Altera quoq͙ uice cũ uir quidã ex deuotiõe attulisset de bethsayda helyzeo panes primitiuos uidelicet uiginti panes ordeaceos & frumentũ nouum in pera sua dicit helyzeus ministro suo ut daret filiis pphetaꝝ ad comedendũ. Qui respondit. Quantũ est hoc ut apponã corã centũ uiris: quasi diceret parũ aut nihil erit inter tantos. Cui dicit helyzeus. Da eis: quoniã comedẽt & superit eis: posuitq͙ corã eis. Qui comederũt: & eis saciatis supfluit iuxta uerbum helyzei. multiplicãs miraculose pdictos panes sine aliqua extrinseca additione. Dicebat quippe ut haec omnia addicerenť: eis nõ sollicitis indebite quid manducarẽt aut quid biberent: aut quo operirentur. Quoniam primum & ante omnia quaerebãt regnum dei & iustitiam eius: proicientes omnes solicitudines suas in deum cui cura est de hominibus.

¶ Capitulum. vii. q͙ Mõnachi montis carmeli fuerũt propter eorum iusticiam a captiuitatibus

iudæorum præseruati: & in necessariis uitæ administrati.

Voniã igit͛ pdicti monachi dũ regebant͛ p helyzeũ & etiã post eius decessum: querebant ex totis eius præcordiis dei regnũ: p quo facilius cõsequendo: terrenas diuicias & carnales delicias respuebãt: humanaq; cõsortia & turbaꝝ tumultus uitabãt: ideo p̄seruauit eos deus a captiuitatibus ad quas ante incarnationẽ xpi iesu induxit populũ iudæoꝝ ꝑpter peccata eorũ. Quod tñ ad maiorẽ iudaici populi cessit cõfusionẽ ut ipse in fortissimis ciuitatibus & munitis saluari nõ posset: cum monachi carmelitæ in aperta montis carmeli heremo & nõ minuta: ab insultibus assyrioꝝ & exercitus caldaici p deũ tũc ꝑtegeret͛. Sed causa huius diuersitatis fuit ex parte quorũdam illius populi legis diuinæ p̄uaricatio. Econtra uero ex parte dictoꝝ monachoꝝ eiusdẽ legis obseruatio. Quod totũ bene significauit ꝑpheta dei isayas dũ in ꝑsona dñi captiuitatem & terræ dissipationẽ populo iudæoꝝ uẽturã uaticinaret͛: ita inter cætera dicens. Plangite super regiõe desiderabili: sup uinea fertili: sup humum populi mei spineæ & uepres ascẽdent: q̃to magis sup omnes domos gaudii ciuitatis exultantis. domus enim dimissa est multitudo urbis relicta est. Et paulo post de monachis carmelitis illius tẽporis cõtrariam sententiã subdens ꝑpheta in persona domini ait. Et erit desertũ in carmelo: & carmelus in saltũ reputabit͛: & habitabit in solitudine iudiciũ & iusticia in carmelo sedebit. Et erit opus iustitiæ pax: & cultus iustitiæ silentiũ: & securitas usq; in sempiternũ. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis: & in tabernaculis fiduciæ: & in requie opulenta. Licet namq; temporibus iudaicarum captiuitatũ esset desertũ in carmelo: ita q carmelus nõ in minutionẽ uel edificiũ: sed in saltum uere reputabat͛: populus tamen mõachoꝝ illic cõmorantiũ faciebãt in solitudine illa iudicium dei: & seruabat carmelo iustitiam cœlestis regni: sicut ꝑpheta p̄dixerat. Habitabit inq̃t in solitudine iudiciũ: & in carmelo iustitia sedebit. Cuius iustitiæ opus erat pax: qua adiuicẽ perimebant bellum. Et cultus p̄dictæ iustitiæ erat silentiũ: quo in ore uitabãt multiloquium. Cuius quoq; dictæ iustitiæ erat securitas: qua: a corde fugabant inimicoꝝ metũ. Quippe monachi ita erant adinuicẽ p pacẽ dispositi: q inter eos nullũ erat bellũ: & sic erant in ore p silentiũ inimici: q inter eos nullũ erat multiloquiũ: & ita erant in corde quieti & securi q cor eoꝝ non repræhẽdebat eos ante deũ. Ideo cõfidentes in deo eos protegente cuius beneplacita faciebãt. semp nullum habebant de inimicis metũ. Teste enim sapiente. Cum placuerũt dño uiæ eius: scilicet hominis: inimicos quoq; eius cõuertit ad pacẽ. Quia ergo ipsi studebãt deo p iustitiã placere. ideo protexit eos deus a timore & insultibus inimicoꝝ & a captiuitatibus iudæoꝝ: sicut ꝓmiserat dicẽs. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis & in tabernaculis fiduciæ & in reqe opulẽta. s. uirtutibus & pascuis doctrinæ ueræ religiõis uberibus. Quemadmodũ micheas ꝑpheta cõcludendo terram iudæoꝝ fore ꝑpter peccata eoꝝ desolandã dicens. Terra erit in desolatione ꝑpter habitatores suos: & ꝑpter fructũ cogitationũ eaꝝ. Subdit aliter de hiis monachis inquiens. Pasce domine populum tuũ in uirga tua gregẽ hæreditatis tuæ: habitantes solos in saltu. In medio carmeli pascentur basam & galaad iuxta dies antiquos. Vbi ꝑpheta primo orat deũ ne populus monachoꝝ montis carmeli concludat͛ simili sententia desolationis cũ iudæis: sed pascatur ut prius doctrina religiõis p deũ sub uirga: idest regula suæ directionis: ideo ait. Pasce dñe populum tuum: idest uirga tua: de qua ait psalmista. Virga directionis uirga regni tui. Ne autẽ ꝑpheta uideretur pro toto populo iudaico orare: specificat hunc solũ dicens. Gregem hæreditatis tuæ habitantes solos in saltu: scilicet carmeli. Secundo p̄uidens micheas se esse exauditũ: ꝑphetauit uenturũ q̃d orauerat dicens. In medio carmeli pascent͛ basan & galaad: intellexit autẽ per basan & galaad hos monachos montis carmeli. Tum primo: quia q̃ plures eoꝝ erant tunc de regionibus galaad & basan oriundi. Tum secundo: quia basan interpretat͛ pinguis: & cetus eoꝝ religiosc rũ fiebat in medio carmeli pinguis pascuis diuinis. s. doctrinis ueræ religiõis. Galaad quoq; iterp̄tat͛ aceruus testimonii: & deus centũ horum monachorum aceruauit in monte carmeli in testimonium cõtra populum iudæoꝝ: ut intelligeret populus q ꝑpter p̄uaricationẽ legis diuiæ fuit catinatus: & in terra eorum desolata: cum hii religiosi quia seruauerunt legem dei & remanserint liberi in terra illa i medio carmeli. Deĩde exponit propheta qualiter in medio carmeli pascerẽtur dicens. Iuxta dies antiquos in quibus scilicet uirga directionis regni dei pascebantur ab helya in mõte carmeli doctrina propheticæ uitæ monasticæ secundũ formã institutiõis per deũ creditã helyæ.

¶ Capitulum septimũ q licet rechabite monachi essent tempore transmigrationis iudæorũ in

hierusalem inclusi:ipsi tñ non fuerũt in babiloné ducti.sed propter meritũ obediétiæ fuerunt in terra scá relicti.Hieronymus in epistola ad paulinũ mõachũ de ĩstitutiõe monachorum.

REor hoc &.lxx.ps titulum significare:filioꝝ ionadab & eorũ qui primo in captiuitatem ducti sunt.Iste est ionadab filius rechab qui in regnoꝝ libro scribitur currũ ascédisse cũ hyen.Et huius filii sunt qui in tabernaculis semp habitátes ad extremũ propter irruptioné exercitus caldaici hierosolymá ĩtraræ cõpulsi:hanc primi captiuitaté sustinuisse dicunt:ꝙ post solitudinis libertaté:urbe quasi carcere sunt reclusi.

¶Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Monachi etiá rechabite quáuis essent in hierusalé reclusi:dum exercitus caldaicus hierusalem & cæterá terram iuda deuastauit: ipsi tamé nõ fuerũt cũ reliquo populo iudæoꝝ in babylonem translati:sed in terra ꝓmissionis derelicti sicut & monachi carmelitæ prædicti.Quoniá nabuzardan princeps exercitus regis nabugodonosor:dũ ꝓdictá captiuitaté iudæoꝝ in babiloné tráfferet⁊hos monachos rechabitos cum hyeremia ꝓpheta liberos abire concessit.

¶Augustinus super psalmum.lxx.

¶Ionadab homo fuit qdam.Cõmendat nobis ex ꝓphecia hyeremiæ:qui filiis suis ꝓceperat ut uinũ nõ biberent:neq3 in domibus residerent.sed in tabernaculis habitarét.Præceptũ autem patris filii tenuerũt & seruauerũt:& ex hoc benedici a dño meruerunt.Dñs non hoc ꝓceperat sed pater eorũ.Sic át hoc acceperũt táq̃ ꝓceptũ a dño deo suo:quia & si dñs nõ ꝓcepat ut biberét uinũ & in tabernaculis habitarét:ꝓceperat tamé dñs ut filii patri obedirét.Non enim ergo solum filius debet obedire patri suo si aliq pater ipsius iusserit cõtra dominũ deũ suum:neq3 enim debet irasci pater quádo ei ꝓponitur deus. Vbi auté hoc iubet pater ꝙ cõtra deũ nõ sit:sic audiendũ é quomodo deus:quia obedire patri iussit deus.Benedixit ergo deus filios ionadab propter obedientiá:eosq3 obiecit inobedienti populo suo exprobrans:quia cum filii ionadab obediétes essent patri suo:illi nõ obedirent deo suo.Cũ auté ageret ista hyeremias:id agebat cũ populo suo israel ut pararent se ad captiuitaté ducendos se esse in babyloniá ut nõ resisterét uolũtati dei:nec sperarent aliud nisi quia essent futuri captiui.Videtur ergo inde coloratus titulus psalmi huius ut cum dixisset.Filiorũ ionadab subiceret.& eoꝝ qui primi captiui ducti sunt:nõ quia filii ionadab captiui ducti sunt:sed quia illi captiui ducendi erant O præpositi sunt filii ionadab:quia patri obediétes erant:ut intelligerent illi ꝓpterea se fieri captiuos:quia deo obediétes nõ fuerũt.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Quemadmodũ hyeremias & populi captiuitaté & rechabitaꝝ liberationé ꝓphetauit in persona dñi dicens. Firmauerũt filii ionadab filii rechab ꝓceptũ patris sui quod ꝓceperat eis:populus auté iste nõ obediuit mihi. Iccirco hæc dicit dominus exercituũ deus israel.Ecce ego adducam sup iudá & sup hyerusalé uniuersam afflictioné quá locutus sum aduersus illos : eo ꝙ locutus sum & nõ audierũt:uocaui illos & nõ respõderũt mihi.Domui auté rechabitaꝝ dicit hyeremias.Pro eo ꝙ obedistis ꝓcepto ionadab patris uestri & custodistis oía mandata eius & fecistis uniuersa quæ ꝓcepit uobis:ꝓpterea dicit dñs exercituũ deus israel.Non deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in cõspectu meo cunctis diebus.Intellexit auté deus:uir de stirpe ionadab non quidá principaliter carnalé ipsius ionadab generationé:sed potius nr̃æ religionis heremiticæ genus:neq3 enim filii carnales ipsius ionadab aut ab eis geniti sed solum monachi in hac religiõe heremitica eis succedétes steterũt in cõspectu dei cunctis diebus : quáuis carnalis stirps rechabitaꝝ perdurauerit usq3 ad ruiná ciuitatis hierusalé a tyto & uespasiano patratá.Ná dũ beatum Iacobũ alphei qui pauloante ruinam ꝓdictæ ciuitatis decessit:iudæi ĩ dicta urbe lapidibus obruerent:sacerdos quidá ex hiis rechabitis nitebatur eũ a morte eruere :qm̃ apostolus iacobus uinũ nũq̃ bibit:& alias abstinentias grádes similes rechabitaꝝ obseruantiis secutus fuit.

¶Explicit liber quartus de ĩstitutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.Incipit præfacio ĩ quintum librum. Actor.

LIber iste quintus agit totus de tempore in quo ꝓfessores huius religionis primo baptizati fuerũt.Et de uiris q eos baptizauerũt:& q̃liter eos ad noticiá incarnati uerbi perduxerunt.Habet autem hic liber capitula octo.¶Capitulũ primũ ꝙ licet ex ꝓfessoribus huius religiõis aliq fuerĩt olim iudæi & alii cristiani:hoc tamen nõ derogat hu-

ius religionis idemptitati & unitati. Capitulū secundū ꝙ sanctus Ioannes baptista fuit eximius huius religiōis cultor:& in mōastica uita heremitica ꝑfectissimus prophetæ helyæ imitator.
Capitulū tertiū ꝙ beatus Ioannes baptista ꝓfessores huius religiōis prio baptizauit:& eis christum nō solū uēturū ꝓphetauit:sed ꝑsentē demōstrauit:eosq; baptismo xp̄i baptizādos ꝑdixit.
Capitulū qrtū ꝙ tēpore īperii tiberii ꝓfessores huius religionis iudæos diuersaꝝ natiōnū ad eā traxerūt:& māsionē ī hierusalē habuerūt. Capitulū qntū ꝙ durāte lege ueteri:ꝓfessores huius religiōis annis singulis ī hierusalē tribus uicibus cōueire cōsueuerāt:& ī anno ī quo xp̄s ascendit ī cœlū:ipsi oēs ꝓpe domos apostoloꝝ ī mōte syon manebant. Capitulū sextū:ꝙ ꝓfessores huius religiōis ad domū apostoloꝝ ī die pēthecostes accesserūt:& pleriq; eoꝝ ab apostolis tunc baptizati fuerūt. Capitulū septimū qliter residui ꝓfessores huius religiōis ad uerā fidē baptismi cristi ꝑuenerunt:& eos apostoli postmodū baptizauerunt. Capitulum octauum ꝙ religiosi prædicti per apostolos in doctrina euāgelii & in allegoriis legis ueteris eruditi:prædicauerunt per fœnicem & palestinam fidem cristi.

Incipit liber quintus de īstitutiōe & peculiaribus gestis religiosoꝝ carmelitaꝝ

Capitulū primū ꝙ licet ex ꝓfessoribus huius religiōis aliqui olim fuerūt iudæi & alii postea cristiāi:hō tñ nō derogat huius religiōis idēptitati & unitati. Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ī libro de īstitutiōe primoꝝ mōachoꝝ ī lege ueteri exortoꝝ & ī noua perseuerantium.

INtuentes quidā uiri monachos mōtis carmeli nūc inhabitantes esse xp̄ianos putauerunt ut asseris dilecte caprasi eos nō esse eiusdē religionis cū illis monachis qui olim per sanctū dei helyam ꝓphetā fuerūt in eodē monte īstituti:ꝓ eo ꝙ illi nō fuerūt cristiani sed iudæi. Quā autē erroneæ istorū uiroꝝ opinio a ueritate demet ex sequentibus manifestū tibi fiet. Antiqui nāq; huius montis monachi & si nō nomine:tamē recta fide fuerunt ueri cristiani sicut sunt monachi moderni. Quoniā illi firmā fidē ī xp̄m habuerūt: a quo & animaꝝ salutē sperauerunt:pro qua cōsequēda mūdū reliquerūt & corpora ac animas suas deo optulerūt:de qbus ait apostolus. Circuierūt ī melotis & ī pellibus caprinis:egētes:angustiati afflicti:qbus dignus nō erat mūdus. In solitudinibꝫ errātes ī mōtibus:& ī spelūcis & ī cauernis terræ. Et hii omnes testimōio fidei ꝓbati fuerūt:Si ergo teste apostolo illi fuerunt ꝓbati testimonio fidei:quis nō uideat ꝙ ipsi nō perfidi quales sunt moderni iudæi:sed ueri fuerūt orthodoxi. Quorum tēpore si domius nr̄ iesus cristus quē cupiebāt uidere & audire uenisset ī hunc mūdū sicut ī nr̄is uenit tēporibus:nō minus sancti fuissent illi nō solū fide sed noīe cristiani:eius doctrinam & sacramenta suscipiēdo sicut eoꝝ successores. De illis saluator nr̄ suis loquēs discipulis ait. Amē dico uobis quia multi ꝓphetæ & iusti cupierūt uidere quæ uidetis & nō uiderūt: & audire quæ auditis & nō audierūt. Sed quāuis sacramenta gratiæ quæ nos hiis diebus uidemus ī remissionē peccatoꝝ a cristo iesu īstituta:illi nō uiderunt:& licet dogmata & miracula quæ ad salutem animarum & cōfirmationē fidei diebus nr̄is audiuimus a dn̄o iesu dicta & facta illi nō audierunt: hæc tamen oīa suis successoribus uaticinati fuerunt. Quēadmodū ait petrus apostolus. Omnes ꝓphetæ & samuel & deinceps qui locuti sunt:annunciauerūt dies istos. Quāobrem nō est existimandū successores illoꝝ ad regionē illorum seu eorum ideo nō ꝑtinere:quia sunt cristiani: sed multo magis esset arbitrandum ipsos successores nihil religioni illoꝝ attiere si cristianitatis ritum ad aīaꝝ salutē consequendam nō suscipissent:sicut eis illi ꝓphetæ uaticinati fuerunt. Teste enim beato petro apostolo. De animaꝝ salute exquisierunt atq; scrutati sunt prophetæ:q de futura ī nobis gratia ꝓphetauerūt:scrutantes quod uel quale tempus significaret eis spiritus cristi: prænuncians eas quæ ī xp̄o sunt passiones & posteriores glorias. Quibus reuelatum est quia nō sibiipsis nobis autē ministrabant ea quæ nunc nunciata sunt nobis.

Capitulum secundum ꝙ sanctus Ioannes baptista fuit eximius huius religionis cultor:& in monastica uita heremitica perfectissimus helyæ imitator.

SVccessores igitur illorum sanctorū ꝓphetarū monachi filii ꝓphetarū qui sicut dictū est ī heremo montis carmeli & in solitudinibus prope fluenta iordanis ac ī aliis desertis & ī urbibus terræ promissionis habitabant ab ipsis prophetis incunctāter traditū ut præmittitur tenebant xp̄m pro humani generis redēptione incarnandū:moriturū

& gloſe reſurrectu⁊ quē ex totis eorū præcordiis deſiderabant & ſperabāt uenturum:quos ſi cut deus per helyam & cæteros eiuſdem propoſiti prophetas inſtituere de aduentu chriſti futu ro dignatus fuit:ita etiam ut de præſentia chriſti in mundo per eius præcurſorem eos doceret diſpoſuit ꝙ dictus præcurſor ſic ante ieſum chriſtum in ſpiritu helyæ & uirtute præcederet: ut iam in ſua præſentia monaſticam eorum uitam heremiticam ab helya propheta inſtitutam aſſinueret.Quod nec lucas euangeliſta ſiluit de ipſo præcurſore dicens. Puer autem creſcebat & confortabatur ſpiritu:& erat i deſertis.Notādū āt ait lucas i deſertis: ꝗa ioannes tā in deſertis ſolitudis iordanis ſicut filii prophetarum ꝗ i deſertis montium latuit ſicut helyas & helyzeus.

¶ Iacobus de uictriaco libro primo hiſtoriarum orientis & occidētis.ca.liiii.

¶ In ſolitudinibus autem iordanis beatus ioannes baptiſta fugiens hominū turbas: ut liberius uacaret deo:ab annis puerilibus delicuit.

¶ Ioannes. xliiii.epiſcopus.hieroſolymitanus ubi ſupra

¶ Hinc illinc proceſſerunt uiri helyas & helyzeus & ioannes elyzabeth:ꝗ pellicis tunicis & ca prinis induti:inopes atqꝫ egentes anguſtiis & doloribus afflicti in ſolitudinibus errabant inter alta & condenſa montium:in uia ruppiū ſpelunca⁊ horrenda fouearum uadoſa.Quo⁊ cōuer ſationem dignus orbis terrarum nō erat

¶ Ambroſius in epiſtola ad uercellenſes capitulo decimoquarto.

¶ Cum ergo uenit ſacra plenitudo temporis:fuit ad dictos monachos in deſertis miſſus homo illic a deo:cui nomē erat iohānes:ſcilicet baptiſta:monaſticæ uitæ heremiticæ ab helya inſtitu tæ cultor eximius. Ambo enim tam helyas ꝗ ioannes fuerunt indumentis hiſpidis induti.lu xucaſti:uictu frugi:conuerſatione ſolitarii:& deſerta iugiter ſecuti: Fuerūt etiam electi per deū præcurſores chriſti.Ioānes quidē aduentus primi:helyas uero ultimi: dicente dño. Helyas ꝗdē uenturus eſt & reſtituet oīa. Dico aūt uobis quia helyas iam uenit & non cognouerunt eū ſed fecerunt ineſt quodcūqꝫ uoluerunt.Tunc intellexerunt diſcipuli ꝗa de ioanne baptiſta dixiſſet eis.Et propterea ſacerdotes & leuite ab hieroſolymis per iudæos ad ioānē miſſi:intuentes eum in oībus cōuerſatiōem mōaſticæ uitæ helyæ præcipue ſequi: quærebāt ab eo ſi ipſe erat helyas Q̄m ſicut angelus gabriel de eo ꝓdixerat:uenit in ſpiritu & uirtute helyæ:ad exēplū cuius do mo ſui pr̄is & terrenis opibus derelictis conuerſatus fuit iugiter in deſertis.Et adinſtar illius ui num & ciceram nō bibens:habuit ad imitationem eius ueſtimentum de pilis camelorum & zo nam peliceam circa lumbos ſuos:ut teſtat̄ matheus euangeliſta.

¶ Criſoſtomus in commentario ſup Matheum.ome.x.

¶ Neqꝫ hæc ſupfluūt eſtiauit euāgeliſta dicere de ſcola ioānis Erat.n.mirabile & padoxū.i.ino pinabile in humano corpore tantā paciētiā uidere:qđ utiqꝫ & iudæos magis attrahebat magnū helyam in xp̄o uidētes:& ad beati illius memoriā ex hiis ꝗ uidebant̄ tunc miſſos.

¶ Ioannes.xliiii.epiſcopus hieroſolymitanus ubi ſupra.

¶ Ideo chriſtus ſciens ioannem expreſſam monaſticæ uitæ prophetæ helyæ ymaginē gerere:di xit de eo turbis.Si uultis accipe ipſe eſt helyas.

¶ Hieronymus in commentario ſuper Matheum.

¶ Ioannes helyas dr̄:non ſcđm ſtultos phariſeos & quoſdā hereticos:ꝗ reuerſionē aīarum intro ducūt.Sed quia iuxta aliud teſtimoniū euangelii uenerit in ſpiritu & uirtute helyæ:& eandem ſpiritus ſcı̄i uel gr̄am habuerit uel menſuram.Sed & uitæ auſteritas rigorqꝫ mentis helyæ & ioā nis pares ſunt:uterqꝫ in heremo:uterqꝫ zona pellicea cingebantur.

¶ Capitulum tertium ꝙ beatus ioānes baptiſta ꝓfeſſores huius religionis primo baptizauit & eis chriſtum non ſolum uenturum prophetauit:ſed præſentem demōſtrauit eoſqꝫ baptiſmo xp̄i baptizādos prædixit.Iohannes.xliiii.epiſcopus hieroſolymitanus ubi ſupra

Hic ioānes uenit i teſtimoniū:ut teſtimoniū ꝑhiberet de lumine ut oēs crederent ꝑ il lum:ꝑiuit enī ante faciē dñi parare.Anno ſiqdē ꝗntodecimo impii tiberii cæſaris fa ctū fuit uerbū dñi ſup ioannē habitantē in deſerto apud fluēta iordanis ubi ꝓdicti religioſi filii ꝓphetā⁊ manebāt Et uenit in oēm regionē iordanis prædicans baptiſ mū pēitētiæ i remiſſionē pcō⁊. Tūc ſicut teſtant̄ euāgeliſtæ exibat ad eū hieroſolyma,& oīs iu dæa & oīs regio circa iordanē & baptizabant̄ ab eo i iordane cōfitētes pc̄ā ſua.Propter qđ reli gioſi filii ꝓphetarū mōtis carmeli & alii i tabernaculis ꝓpe fluēta iordanis & i cæteris heremis

terræ promissionis habitantes: fuerunt tunc a sancto ioanne duce eorum sicut & cæteri de populo baptizati. Præparabantur autem ipsi per hoc ad unigenitum dei filium digne cognoscendum: qui tunc inter homines ignotus conuersabatur: sicut ipse baptista palam reuelauit tunc iudeis dicens. Medius uestrum stetit quem uos nescitis. Ipse est qui post me uenturus est & ante me factus est: cuius non sum dignus ut soluá corrigiam calciaméti eius. Cum ergo prædicti religiosi uoce præconis intellexissent unigenitum dei filium esse in mundo præsentem quem ex totis eorum præcordiis cupiebant uidere: & a cæteris hominibus discernere: proposuerunt baptistæ iseparabiliter assistere: scientes in eius baptismo dei filium manifestandum sicut ipse baptista testabat̃ dicens: ut manifestetur in israel propterea ueni ego in aqua baptizans. Quéadmodum autem iesum absentem ioannes eis euangelizauerat: ita postmodum ipsum præsenté eis manifestauit. Venit enim iesus a galilea in iordanem ad ioannem ut baptizaretur ab eo. Videns autem ioannes iesum uenientem ad se: indice eum omnibus prodens ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me factus est: q̃a prior me erat. Vt autem hæc præcursoris testimonium credibilius redderetur: baptizato iesu a ioanne: confestim aperti sunt coeli: & descendit spiritus sanctus corporali specie in ipsum táq̃ digitum quondam fidei omnibus demonstraret hunc esse illum qui eis a ioanne in baptismo manifestandus prædicabatur. Denique hunc super quem columba mansit uerum esse dei filium uox patris de coelo tunc facta eos etiam docuit dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. Quáobrem baptista testimonium iterum perhibens christo: extollebat eius baptismum dicens. Vidi spiritum descendentem quasi columba de coelo & manentem super eum & ego nesciebam eum: sed qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Super quem uideris spiritum descendentem & manentem super eum: hic est qui baptizat in spiritu sancto: Ne itaque prædicti religiosi spem salutis ponerent in præcursoris baptismo: ipse perfectiori baptismo scilicet christi eos fore baptizandos prophetauerat dicens eis. Ego baptizaui uos in aqua: ille uero scilicet christus baptizabit uos spiritu sancto & igne. Quáq̃ ut ioánes testatur euangelista iesus non baptizaret sed discipuli eius. Verum q̃ ille dicitur præcipue rem aliquam facere cuius auctoritate & nomine eam alius facit. Et quia apostoli post acceptũ spiritum sanctum baptizabant homines in nomine domini iesu sicut beatus lucas testatur: & sub inuocatione huius nominis descendebat super baptizatos spiritus sanctus in specie ignis uisibilis. Ideo dixit ioannes religiosis prædictis. Ille scilicet spiritus baptizabit uos spiritu sancto & igne. Iminebat autem p̃ hoc eis quo tempore essent ipsi baptismo christi baptizádi: quia scilicet tũc apostoli baptismũ conferrent in nomine iesu christi & spiritum sanctum in specie ignis uisibilis acciperét illi qui ab eis baptizarétur sub inuocatione nominis christi. Quod ante christi resurrectionem & gloriosam eius in coelos ascensionem factum non fuisse: ioannes euangelista euidenter testatur: dicens. Nondum erat spiritus datus: quia iesus nondum erat glorificatus.

¶ Capitulum quartum q̃ tempore imperii tiberii professores huius religionis iudæos diuersarũ nationum ad eam traxerunt. & mansioné in hierusalem habuerunt.

Temporibus ante baptismum ioannis præcedentibus: gens iudæorum a diuersis gentibus & regibus multas perpessa fuerat captiuitates & dispersa in diuersas gentium nationes. Maxime autem ab anthioco epiphane rege syriæ durissimas sustinuerat in lege persecutiones. Sicut namque refert sacra libri machabeorum historia: anthiochus ad tantum iudæos deduxit opprobrium: ut legem dei obseruare uolentibus: mortis infligeret torméntum. quisque enim cogebatur ydolis offerre sacrificium: uel necis pati supplicium. Propter quod multos promiscui sexus de populo iudæorum oppressiones has & abhominationes ferre non ualentes: oportuit propriam patriam relinquere: & in aliis diuersis mundi regionibus dispersos habitare. Qui in dispersione genuerunt filios loquentes ydiomata & linguas gentium illarum regionum in quibus nascebantur & educabantur. Ex hiis autem iudæis natis in regionibus illis: multi deuotione terræ promissionis tracti: tempore imperii tiberii cæsaris ad terrã illam cum in pacis teneretur tranquillitate remeantes: studebant religiose illic uiuere: copulantes se prædictis religiosis habitantibus in terræ promissionis urbibus: & præsertim illis qui manebant in hierusalem. Quorum memoratus fuit beatus lucas in actibus apostolorum: dicens. Erant autem in hierusalem habitantes iudæi uiri religiosi ex omni natione quæ sub coelo est.

Habebant siquidem prædicti religiosi tunc mansionem maxime in hierusalem: quia cum esset ciuitas insignis & metropolis iudæorum in qua cultus diuinus præcipue uigebat: reperiebant ī ea plures deuotos iudæos: qui se ad eorum religionem conuertebant. Quos postquam prædicti religiosi in rudimentis disciplinæ propheticæ & monasticæ uitæ heremiticæ erudierant: ad heremos transferebant.

Capitulum quintum q̄ durante lege ueteri professores huius religionis annis singulis in hierusalem tribus uicibus conuenire solebant: & q̄ in anno quo christus ascēdit in coelum: ipsi oēs prope domum apostolorum in monte syon manebant.

PRæceperat autem ī lege ueteri deus tres festiuitates peculiares: scilicet Pascæ Penthecostes & scenophegiæ debere per iudæos solemniter celebrari. Quas iudæis alibi celebrare non licebat: quam in loco quem elegerat deus nomini suo: sicut mandauerat moyses in deuteronomio. Et sicut ex libro paralipomenō docemur templum quod erat in hierusalē constructum: fuit locus ille quem deus elegit nomini suo. In quo. loco annutim tribus uicibus scilicet in prædictis festiuitatibus omnes masculi plebis iudaicæ debebant ex præcepto legis in conspectu domini apparere. Quāobrem religiosi uiri filii prophetarum heremitæ montis carmeli & alii iuxta fluenta iordanis & in cæteris heremis & suburbanis ciuitatum terræ promissionis habitantes: ne præcepta legis transgrederentur: annis singulis in hierusalem ibi uenire consueuerant: ut iuxta legis præceptum tres festiuitates peculiares pascæ pēthecostes scenophegiæ illic celebrarent. Et ob hoc quā maxime mansionem religiosorum filiorum prophetarum habebant in hierusalem: ut in dictis festiuitatibus conuenirent ad eam. Anno ergo in quo christus iesus ascendit ad coelum: omnes prædicti religiosi mox post eius ascensionem in hierusalem conuenerunt: ut ibi instans festum penthecostes celebrarent. Habitabant autem tunc in hierusalem apostoli domini nostri iesu christi prope mansionem dictorum religiosorum: scilicet in cenaculo grandi & strato: in quo christus in die coenæ fecit sibi parari pasca: ubi sacramentum eucaristiæ instituit: & corpus suū sub speciebus panis sumendum: discipulis tradidit: eosq̄ sacerdotes ordinauit. Quod coenaculum erat ī monte syon: in parte illius mōtis quæ dicitur mello: ubi olim erat palacium quod rex dauid sibi construxerat. Et ita prædicti religiosi fuerunt habitationi apostolorum tunc uicini.

Capitulum. vi. q̄ professores huius religionis ad domum apostolorum in die penthecostes accesserunt: & pleriq̄ eorum ab apostolis tunc fuerunt baptizati.

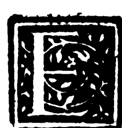
IN die itaq̄ penthecostes sicut beatus lucas refert: factus fuit de coelo repente sonus tamquā uenientis spiritus uehementis: & repleuit totam domum illius coenaculi ubi erant apostoli christi & discipuli sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tanquā ignis seditq̄ supra singulos eorum. Repleti sunt omnes spiritu sancto & ceperūt loqui uariis linguis prout sp̄s sc̄tūs dabat eloqui illis. Religiosi autem præfati ī monte syon nō multum remote a prædicto coenaculo ut præmittitur habitantes: obstupuerunt audientes prædictum sonum insolitum resonare in coenaculo apostolorum. Et scire cupientes quidnam hoc esset: ad illud coenaculum apostolorum accesserunt. Qui cum illic peruenissent: stupebant omnes & mirabantur: quoniam non solum illi ex religiosis qui in terra promissionis: sed etiam omnes illi ex eis qui extra dictam terram in diuersis regionibus fuerant nati: audiebant apostolos linguis suarum regionum loquentes & deum magnificantes. Et propterea religiosi magis stupebant scientes apostolos galileos qui nunquā extiterant in eorum regionibus: neq̄ a quoq̄ homine docti fuerunt loqui eorum linguis seu ydiomatibus. Alii autem ex iudæis qui superuenerūt audientes apostolos loqui diuersis linguis: & eos minime intelligentes: irridebant dicentes eos esse ebrios. Beatus uero petrus apostolus cernens religiosos & quosdam alios ex superuenientibus esse scientes: incepit detrahentibus obuiare. ostendens apostolos non esse ebrios: & probās per scripturas prophetarum eos spiritu sancto repletos. Euangelizauit quoq̄ religiosis iesum a mortuis surrexisse & ipsum esse deum qui apostolis spiritum sanctum effudit: exortans ut a pra

ua generatione iudæorum segregarentur. Auditis ergo sermonibus petri: religiosi compuncti sunt corde: & dixerunt ad petrum & cecum apostolorum: Quid faciemus uiri fratres. Ad quos petrus. Penitentiã agite: & baptizetur unusquisq; usum in nomine domini nostri iesu christi i remissionem peccatorem: & accipietis donum spiritus sancti. Aliisq; pluribus uerbis exhortatus est petrus eos. Multi ergo ex prædictis religiosis uidentes q illi quos apostoli baptizabant i nomine iesu christi recipiebant in specie ignis uisibilis spiritum sanctum: recordati fuerunt aduenisse tempus de quo dux eorum beatus Ioannes baptista christum prophetans eis prædixerat. Ille scilicet christus baptizabit uos in igne & spiritu sancto. Quamobrem acceperũt sermones apostoli petri & baptizati sunt ipsa die in christo: recipientes in signo ignis uisibilis spiritum sanctum.

Capitulum septimum qualiter residui professores huius religionis ad ueram fidem baptismi christi peruenerunt: & eos apostoli postmodum baptizauerunt.

ALtera autem die cum illi ex prædictis religiosis qui nondum erant ab apostolis baptizati: essent causa orandi in templo cum reliquis de populo ad horam orationis nonam suppliciter a domino deo postulabant ut per signum eis ostenderet si aduenerat tempus de quo dux eorum ioannes baptista eis prædixerat: q christus iesus spiritu sancto & igne baptizaret. Titubabant enim de hoc nonnulli eorum qui non uiderant neq; audierant christum iesum manibus suis quemq̃ baptizasse: ipsi cum ioannis uaticinium non perfecte intelligentes sperabant: & sicut ioannes suis manibus eos baptizauerat: ita christus propriis manibus eos baptizaret. Exaudiuit autem tunc deus orationem eorum: & ad rectum intellectum uaticinii ioannis eos perduxit. Contigit eum eadem hora sancto instigante spiritu apostolos christi petrum & ioannem ascendere in templum: & ad portam templi quæ dicebatur speciosa: obuium habere hominem quendam annorum amplius quadraginta ex utero matris claudum: rogantes eum pro elemosyna: quem intuens petrus cum ioanne dixit. Innomine iesu christi nazareni surge & ambula. Et apprehensa manu eius dextera leuauit eum. Qui protinus exiliens ambulauit & intrauit cum illis in templum laudans deum. Videntes autem prædicti religiosi & omnis populus eum in tẽplo ãbulantẽ & laudãtẽ deũ: & cognoscentes q ipse erat q ad elemosynam sedebat ad speciosam templi portam: repleti sunt stupore & extasi: in eo q contigerat illi. Et cum uiderent petrum & ioannem in porticu quæ appellabatur salomonis: cucurrerunt omnes ad eos. Quibus petrus prædicauit iesum quem populus per ignorantiam interfecerat a mortuis resurrexisse: in fide cuius & nomine & nõ i propria petri uirtute claudus curatus fuerat: propter quod petrus eis dicebat. Nomen christi & fides quæ per eum est dedit isti integram sanitatem in conspectu omnium nostrum. Exortabatur quoq; eos petrus q poeniterent & conuerterentur ad fidem christi ut delerentur eorum peccata: probans per scripturas prophetarum fidem christi & doctrinam esse ab eis suscipiendam: & omnes eos renuentes fore exterminandos. Vt autem uehementius religiosos attraheret cognominans eos proprio titulo quem a prophetis traxerant dixit eis. Vos estis filii prophetarum & testamenti quod disposuit ad patres uestros dicens ad abraham. In semine tuo benedicentur omnes familiæ terræ. Vobis primum deus suscitans filiũ suũ misit eum benedicentem uobis: ut conuertat se unusquisq; a nequitia sua. Igitur religiosi præfati uiso miraculo claudi: & audito sermone petri: intellexerunt q sicut christus suo nomine per petrum inuocato dederat integram sanitatem claudo: ita illos baptizabat in igne & spiritu sancto: super quos apostoli effuderunt aquam nomen eius inuocando. Huic ergo perpenderunt q ideo ioannes baptista dixerat eis prophetice. Ille uos baptizabit spiritu sancto & igne: quia super uos apostoli aquam effundendo inuocabant nomen iesus christus: illos baptizabat tribuens eius spiritum sanctum in specie ignis de coelo missi. Quamobrem crediderũt perfecte in iesum quinq; milia hominum: qui postmodum ab apostolis baptizati: receperunt in signo ignis uisibilis spiritum sanctum.

Capitulum octauũ q religiosi prædicti per apostolos in doctrina euangelii in allegoriis legis ueteris eruditi: prædicauerunt per foenicem & palestinam fidem christi.

Rant aũt perseuerantes in doctrina apostolorum i comunione fractionis panis:quotidie quoq̧ perdurantes in orationibus unanimiter i templo cum exultatione & simplicitate cordis collaudantes deũ. Quibus oē spacium diei in studiorũ exercitiis & eruditione sacri euangelii ducebaſ. Habebant quoq̧ tractatus sacrorũ uoluminum leges patrũ in allegoricam intelligentiã deducentes. Q̃m oĩs lex uetus eis uidebaſ animali eē similis:eo ꝙ extrinsece nihil ut corpus hēat ipsam litteram & ea quæ scd̃m litteram designanſ. Intrinseca uero ut littera tã̄q̃ aĩa lateat cuiusdam profũdi diuiniq̧ misterii sensus inuisibilis & spiritalis. Quem illi ab apostolis edocti sublimius & nobilius uelut per speculum inspiciētes: & ex ipsis litteræ nominibus admirandas quasdam species intelligentiæ:concipientes diuina & ꝓfundiore sapientia sacrorum uoluminum tãq̃ copiosis dapibus imbuebanſ. Deniq̧ eorũ multi ea quæ ab apostolis hauserãt:cæteris effundētes fidem christi per foenicem & palestinam prædicarent dilatantes dogma fidei & moribus uitæ ac monasticæ conuersationem ecclesiam dei insignissimam demonstrantes.

¶ Ex cronicis romanorum.

¶ Fuit tempore prædicationis christi ꝙ Fratres de monte carmeli in hierusalem accesserunt. Et quidam illorum anno septimo a passione dñi regnante romano imperio usq̧ ad tempus tyti & uaspasiani imperatorum apud hierusalem in perta aurea religiosæ consederunt. Et tempore beati petri anthiochiæ cathedrati:ipsi in circũquaq̧ regione adiacente diuersis locis catholicæ pro fide insistebant.

¶ Iosephus antiocheus in speculo perfectæ miliciæ primitiuæ ecclesiæ.ca.xii.

¶ Perfectorum militum christi apostolorum coadiutores surrexerunt strenuissimi uiri solitarii contemplationiq̧ debiti scõrũ prophetarũ helyæ & helyzei sequaces. Qui de monte carmeli descendentes per galileam samariam & iudæam fidem christi constantissime sparserunt. Quiq̧ in uirginis mariæ honore in montis carmeli declino fabricantes oratorium saluatoris matri specialissime seruierunt.

¶ Explicit liber quintus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.

¶ Incipit præfactio in sextum librum Actor.

Iber iste sextus agit totus de titulis quibus professores huius religionis decorantur. specialiter uero docet cur prædicti professores fratres beatæ mariæ specialiter appellentur. Habet ãt liber iste capitula octo. ¶ Capitulum primum ꝙ helyæ & eius discipulis fuit figurate reuelatum uirginem mariam fore mundam nasciturã absq̧ sorde peccatorum. ¶ Capitulũ secundum ꝙ ueteribus professoribus huius religionis tempus significatum fuit i quo beata maria nasci debuit. ¶ Capitulum tercium ꝙ religiosis carmelitis fuit ꝑostensum beatam mariam esse uirginitatē seruaturam exemplo eorum. ¶ Capitulum quartum ꝙ antiqui carmelitæ pro incarnatione filii dei orauerunt:& in suis orationibus exauditi fuerũt ¶ Capitulum quintũ qua ratione professores huius religionis fratres beatæ mariæ uirginis appellabantur:& quare huic uirgini specialiter famulanſ. ¶ Capitulũ sextum ꝙ huius religionis ꝓfessores in lege ueteri fuerunt & prophetæ & filii prophetarũ & carmelitæ appellati: & cur fuerunt ita cognominati. ¶ Capitulũ septimũ ꝙ sub lege euangelii professores huius religionis fuerunt & religiosi & fratres beatæ mariæ uirginis & monachi & heremitæ & anachoritæ nuncupati:& qualiter hiis titulis fuerunt decorati. ¶ Capitulũ octauum de illis titulis quibus professores huius ordinis nunc designanſ:& qualiter aliis antiquis titulis modo non denoiantur.

¶ Explicit præfactio. Incipit liber sextus de institutione & peculiaribus gestis monachorũ carmelitarũ. ¶ Capitulũ primum ꝙ helyæ & eius discipulis fuit figurate reuelatũ uirginem mariã fore mundam nascituram absq̧ sorde peccatorum. Ioannes quadragintaquatuor episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primorum monachorum in lege ueteri exortorum & in noua perseuerantium.

Ostq̃ autem professores huius religionis fuerunt per apostolos baptizati: & in sacri euangelii eloquiis eruditi:itellexerũt plene illud misteriũ eē ipletum quod per deũ fuerat prophetæ helyæ in mõte carmeli reuelatum. Legimus quidē in libro regnorũ ꝙ helyas ascēdit ad mõtē carmeli:& ꝓnus in terrã posuit faciē suã & genua sua & di

cit ad puerū suum. Ascende & prospice contra mare. Qui cum ascēdisset & cōteplatus esset: ait. Non est quicq̄. Et rursum ait illi. Reuertere septem uicibus: In septima autem uice ecce nubecula parua quasi uestigium hominis ascendebat de mari in carmelum: Ab eo autem loco carmeli montis unde puer ascendebat usq; ad summitatem montis unde poterat mare prospici: erant decem gradus. Quos cum puer semel ascendens prospexisset contra mare: Mandauit sibi helyas sicut est dictū ut iterum aliis septē uicibus p eosdem gradus reuertens: contra mare prospiceret. Et in septima uice reuersionis: uidit puer nubeculā illā quasi uestigiū hoīs de mari ascendentē in carmelū. Et dixit ei helyas. Ascēde & dic achab. Iunge currū tuū & descēde ne occupet te pluuia. Cūq; se uerterent huc atq; illuc: ecce coeli cōtenebrati sunt: & nubes & uētus: & facta est pluuia grandis Quid aūt sacramenti rerum futurarum praeter historiā uisio illa intrinsecus contineret: & q iugis misterii deus helyae tūc stati pro p eam portam tenderet dignatus fuit helyas apire non palam hoībus: sed secretius consortibus. A quibus traditum tenemus deū sub figurata uisione reuelasse tūc helyae quatuor magna misteria quae p ordinem explicabo. Primo q quaedā infantula uastaret quae ex utero matris suae ab omni peccato munda egrederetur. Scdo tempore in quo hoc adimpleretur. Tertio q haec infantula uirginitatem perpetuam ad exemplum hely amplexaretur. Quarto q deus iungens naturam suam humanae: de uirgine illa homo nasceretur. Per hoc namq; q ille puer helyae uidit de mari nubeculā paruam oriri: reuelauit deus helyae q quaedā īfantula scilicet beata maria: per illam nubeculam significata: & instar illius nubeculae per humilitatē parua nasceret de humana natura peccatrice designata per mare. Quae infantula iam in suo ortu esset munda ab oī peccatoꝶ sorde quēadmodum nubecula illa fuit de mari amaro sine tñ aliqua amaritudine. Licet nāq; nubecula illa esset originaliter eiusdem naturae cum mari alterius: tñ fuit qualitatis alteriusq; ꝓprietatis. Mare quippe ponderosum est & amarū: sed nubecula illa leuis fuit & dulcis. Sic quāuis ī quolibet alio hoīe natura humana instar maris: sic in sua origine ita amaritudine peccatoꝶ & uicioꝶ pondere pssa ut fateri cogat iniqtates meae supgressae sunt caput meū: & sicut onus graue grauate sunt sup me. Beata tamen maria de hoc mari idest natura humana aliter fuit orta. Quae in suo ortu non fuit onerata amaritudine delictoꝶ: sed istar illius nubeculae fuit leuis per immunitatem peccatorum: & dulcis per plenitudinem carismatum. Ipsa enim in suo ortu fuit nubes illa de qua per moysen figurate est scriptum: Ecce gloria domini apparuit in nube.

¶ Capitulū secundum q ueteribus professoribus huius religionis tempus significatum fuit in quo beata maria nasci debuit.

Significauit autē deus helyae in praedicta uisione quo tpe nubecula illa: scilicet beata maria uideret a discipulis helyae de mari .i. de amara & uitiosa natura hūana oriri & ascēdere: Nā ostensum fuit in eadē uisione q nullus eoꝶ uideret eā ascendere: anteq̄ ipse semel per decem gradus ascendens contra mare ꝓspiceret: & iteꝶ aliis septem uicibus ad eosdē gradus ad contemplandum contra mare rediret. Dixit enim helyas ad puerum suum. Ascende & prospice contra mare. Qui cū ascendisset & cōteplatus fuisset: ait. Non ē qcq̄. Quero ergo quid fuit puerū helyae semel p decem gradus ascendere ad prospiciendum contra mare & tūc ei nil appareretur? Certe hoc nihil aliud fuit: nisi q puer: idest caetus discipulorum helyae contēplando ascendit per illas decem generationes humanas a beato luca in geneologia christi positas quae fuerunt ante diluuiū ab adam usq; ad noe in prima mundi aetate. Et per eas discurrendo totum tempus quod fuit a noe usq; ad adam: puer prospexit si forte eo tempore nubecula idest infantula aliqua esset nata contra mare idest contra solitam amaritudinem in uitiosa propagine naturae humanae. Et quia nubecula illa non fuit a puero uisa nasci in illa prima aetate mundi: ideo puer dicit Non est quicquam. Precepto tamen helyae rediit iterū puer septies per decem gradus ad prospiciendū contra mare. Et rursum inquit ait illi. Reuertere septē uicibus: & in primis sex uicibus nil sibi apparuit. Hoc autem scilicet q puer iterum idest coetus discipulorum helyae sexcies per decem gradus rediens nil uidit: denotat eum ulterius per alias sex aetates generationum humanarum contemplando ascendisse quam beatus lucas in geneologia christi texit a sem filio noe usq; ad iamne filium ioseph. Quaꝶ generationū aetas pria incipiens a sem filio noe: terminata fuit in thare filio nachor. Secunda uero aetas incipiens ab

abraham filio thare: terminata fuit in salmon filio naason. Tertia autem aetas incipiens a booz filio salmon: terminata fuit in iona filio elyachim. Quarta uero aetas incipiens a ioseph filio iona: terminata fuit in elmadan filio her. Quinta autem aetas incipiens a chosan filio elmadan: terminata fuit ī ioseph filio iuda. Sexta uero aetas īcipiēs a semei filio ioseph: termīata fuit ī iamne filio alterius ioseph. Per has q̄dem sex aetates generationū a beato luca ī genealogia christi positarum ascendit puer idest coetus discipulornm helyae discurrendo totum tempus quod fuit a iamne usq ad sem & contemplando si forte eo tempore nubecula idest infantula illa esset nata. Et quia in toto illo tempore nata non fuit: ideo tunc discipulis helyae minime apparent. In septima autem reuersionis uice: nubecula eis apparuit: quia in tempore comprehenso infra septimam illarum generationum aetatem: beata maria nata a discipulis & uisa fuit helyae. Vnde una inquit uice: ecce nubecula parua quasi uestigium hominis ascendebat de mari. Praedictus namq iamne in quo sexta illarum generationum aetas terminatur: genuit filium nomine melchi: inquo incepit harum generationum aetas septima. Hic autem melchi genuit leui: & iste leui duos habuit filios: unum qui a beato luca appellatur mathat: sed ab illo dicitur melchi nomen aui sui retinens: & alium qui uocatus fuit panthera. Iste uero panthera genuit filium nomine barpanchera. Et hic barpanchera genuit filium nomine ioachim: qui ex anna uxore sua genuit beatam mariam. Et ita in una reuersionis uice hoc est in una generationum aetate quae fuit una ab illa in qua homines per dei praeceptum reuersi fuerūt post diluuium ad multiplicandum genus humanum nata fuit beata maria scilicet in medio illius aetatis septimae. Quae etiā fuit defuncta anteq̄ praedicta generationum aetas septima esset terminata. Sed priusq̄ ipsa dei genetrix ab hoc saeculo migraret: fuit in nazareth & in hierusalem & alibi a professoribus huius religionis multotiens uisa.

¶ Capitulum tertium q religiosis carmelitis fuit praeostensum beatam mariam seruaturam uirginitatem exemplo suorum.

Vemadmodum haec nubecula scilicet beata maria in septima generationum praedictorum aetate fuit nata: ita etiam in eadem septima aetate fuit a discipulis helyae uisa in carmelum spiritualiter ascendere. Nam anteq̄ decem generationes ascendissent a melchi: a quo sicut dictum est aetas una incepit fuerunt docti professores huius religionis in hierusalem a summo templi pontifice q beata maria uirginitatem deo seruare proposuerat ad exemplum helyae sicut praeostensum fuit in praedicta uisione: In una inquit uice ecce nubecula parua scilicet beata maria quasi uestigium hominis descendebat in carmelo. Quae ideo uisa fuit quasi uestigium hominis ascendere in carmelum: quia in hoc suo spirituali ascensu non foeminam quam imitaretur: sed hominem habuit in exemplum: nunquam nubecula illa ascenderet in carmelum. Ascenderunt utiq helyas & puer suis ad montem illum. Ascendit inquit helyas in montem carmeli. Interpretatur autem carmelus scientiam circuncisionis. Ad quam scientiam ille praecipue ascendit: qui ita scit praepucium impudiciciae a sua carne & mente circuncidere ut non solum se ab illicito carnalis cogitationis coeno alienum per castitatem reddat: uerum etiam ab omni impudicae uoluptatis experimento se immunem per uirginitatem custodiat. Propterea quippe data fuit circuncisio in ueteri lege: ut facta in uirili membro: in quo libido solet dominari castitatem mentis & corporis seruandam & pudiciciam residendam indicaret. Nemo autem unq̄ ad hanc ascendit circuncisionis sciētiam priusq̄ helyas & puer suus idest coetus filiorum prophetarum discipulorum eius. Ipsi namq primi uirorum seipsos deo per uirginitatem perpetuam sponte dedicātes castrauerunt prorsus uenereis uoluptatibus suas mentes: & propterea appellati sunt carmelitae: q̄d est interpretatum scientes circuncisionem: quia hoc quod circuncisio iudicat: sciuerunt perfecte in se adimplere. Cupientes inquit carnis & mentis impudiciciam a se omnino rescindere: elegerunt primi uirorum in uirginitate perpetua sponte uiuere. Primo ergo ascenderunt uere ipsi in montem carmeli idest in altitudinem scientiae circūcisionis: quia altius caeteris praecedentibus hominibus inchoantes sciuerūt p̄pucium ipudiciciae ita poenitus a se circuncidere q elegerunt primi hoīum uirgines p̄manere.

¶ Hieronymus ī epistola ad eustochium de uirginitate seruanda.

¶ Alia fuit in lege ueteri foelicitas Beatus qui habebat semen in syon & domesticos in hierusalem. Et maledicta sterilis quae non pariebat. Et ut de tipicis taceam: sola erat liberorum

benedictio: quia uacuus erat orbis. Paulatim uero increscente segete: messor immissus est uirgo helyas: uirgo helyseus uirgines filii prophetarum. Inueniebatur ergo ut diximus in uiris tantum hoc continentiæ bonum: & in doloribus iugiter eua pariebat.

¶ Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Ad montem quoq; carmeli. i. ad hanc altam circuncisionis sciētiam nubecula illa. s. beata maria ideo quasi uestigium hominis ascendebat: quia non fœmina sed homo scilicet helyas exemplum ascendendi ei præbebat: quem ipsa imitari satagebat. Nam sicut helyas prius præputiū impudiciciæ sciuit a sua carne & mente prorsus circuncidere dum primus inter homines studuit uirginitatem perpetuam sponte ichoare: ita postea beata dei genetrix præpucium impudiciciæ sciuit exēplo helyæ a se pœnitus circūcidere: dum quasi uestigium hominis illius elegit prima fœminarum propter deum in uirginitate perpetua uiuere.

¶ Beda in omelia supermissus est.

¶ Vere maria gratia erat plena cui diuino munere collatum est: ut prima inter fœminas gloriosissimum deo uirginitatis munus offerret.

¶ Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Hic est sponsus ī ephitalamo sibi ait gratulabundus. Caput tuum ut carmelus ubi per caput intelligitur recte animæ mens: quia sicut ī corporis membris caput præeminet: ita in uiribus animæ mens est dignior: & sicut a capite membra: ita a mēte cætere uires animæ reguntur. Carmelus uero cognoscens circuncisionem interpretatur: recte igitur sponsus huic uirgini congratulans ait. Caput tuum idest meus tua o dei genitrix est ut carmelus idest uere cognoscens circuncisionem: quia prima fœminarum per spontaneam uoluntatem & uirginitatem sciuisti a te prorsus circūcidere omnem ueneream uoluptatem.

¶ Isydorus libro primo de origine officiorum capitulo decimoseptimo.

¶ Fœminarum uirginum caput beata maria est ipsa eoꝝ auctrix. est ipsa mater nostri capitis.

¶ Capitulum quartum. ꝙ antiqui carmelitæ pro incarnatione filii dei orauerunt & in suis orationibus exauditi sunt. Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

TAndem demonstratum fuit discipulus helyæ in eadem uisione quo ordine nasceretur dei filius de hac uirgine. Nam mox ut puer helyæ scilicet cætus discipulorum eius uidit nubeculam illam de mari quasi uestigium hominis in carmelum ascendere: dixit helyas puero suo. Ascende & dic achab. Iunge currum tuum & descende ne occupet te pluuia. Signum quippe expressum imminentis incarnationis filii dei fuit scilicet: ꝙ cœtus discipulorum helyæ uidit nubeculam & infantulam illam quasi uestigium hominis ascēdere per modum prædictum in carmelum: hoc est tantam circuncisionis læticiam & scientiam: ut seruare uellet continentiam. Vnde cum cætus professorum huius religiōis audisset ī hierusalem iuuenculam illam uouisse deo uirginalem continentiam: confestim perpendit ꝙ aduentus filii dei prope & in ianuis erat. Et quemadmodum helyas præceperat: ita ascendit tunc cœtus discipulorum eius per oratiōem ad achab qui fraternitas paternitatis interpretatur. Significat enim dei filium: inter quem & genus humanum anteq̄ ipse incarnaretur: erat fraternitas tantū paternitatis: a quo patre fuit dei filius æternaliter genitus: ab eodem patre fuit creatum humanum genus. Huic dei filius non confunditur patrem suum appellare patrem eoꝝ dicens. Ascēdo ad patrem meum & patrem uerum. Sed quia inter genus humanum & dei filium anteq̄ ipse incarnaretur non erat fraternitas maternitatis: quoniam dei filius nondum erat ex matre natus: ideo optans cœtus discipulorum helyæ ut hæc fraternitas inter eos fieret: ascendit per orationem ad achab idest ad dei filium. Et sicut helyas præceperat: ita suppliciter dei filio dicebat. Iunge currum tuum. Currus quidem a currendo est dictus: est enim uehiculum circularis figuræ & habilis ad portandum onus. Significat autem diuinam filii dei naturam quæ est circularis idest æterna carens fine. instar carri principio & fine per quam ipse exultauit ut gigas ad currendā uiā: portās ut ait apostolus omnia uerbo uirtutis suæ. Dicebat ergo suppliciter tunc sibi puer idest cœtus discipulorum helyæ. Iunge naturæ scilicet nostræ currum tuum idest æternam naturam tuam & descende ad nos ne te occupet idest retardet sed magis prouocet pluuia: scilicet ꝙ descendes sicut pluuia. Decet enim te sicut pluuia in uellus descendere. Quoniam uellus pluuiam in ipsum sine strepitu descendentem accipiendo uel reddendo nō rūpit

sed integrum seruat:ita quoq te decet taliter absq strepitu opationis humanæ in nubeculam idest in uirginem mariam placido illapsu descendere & currum tuum idest æternam natu ram tuæ humanæ naturæ in utero uirginis iũgere ut uirgo te deum simul & hoiem concipien do: deinde pariendo non rumpatur:sed integra ĩ sua uirginitate conseruetur. Fuerunt autem exauditi helyæ discipuli in hac supplici eorum deprecatione sicut sequitur in prædicta uisio ne. Cunq inquit se uerterent huc scilicet ad contemplandam in adolescentula spontaneam uirginitatem atq illuc .s.ad depræcandã pro descensu filii summam deitatem:ecce cœli conte nebrati sunt:& nubes & uentus:& facta est pluuia grandis. Per cœlos honor uirtus & celsitudo filii dei intelligit cuius aduentũ pstolans propheta dicebat. Dñe inclina cœlos tuos & descẽde Per nubẽ uirgo maria sicut dictum est designat:per uentũ uero spiritus sanctus asseruatur:quẽ admodũ p pphetã dr. Flabit spiritus eius & fluent aquæ. Ideo cœli & nubes & uẽtus fuerũt tũc contenebrati:quãdo uirtus altissimi obumbrauit illi uirgini q dei filius per opationẽ sci spiri tus iunxit sibi ex carne uirginis illius animatũ corpus hũanitatis quasi umbraculum suæ diuinæ lucis:quẽadmodũ gabriel ãgelus illi uirgini ita prædixerat. Spiritus sanctus supuẽiet in te:& uir tus altissimi obũbrabit tibi:Ideoq & quod nascet ex te sctm̃ uocabit filius dei. Et tũc facta est pluuia gratiæ grandis:qm̃ uerbũ caro factũ est & habitauit in nobis.& uidimus gloriã eius glo riam quasi unigeniti a patre plenũ gr̃æ & ueritatis:de cuius plenitudie nos omnes accepimus:& gratiam pro gratia ut ait ioannes euangelista.

¶ Capitulum quintũ qua ratione pfessores huius religiõis fratres beatæ matiæ uirginis appel lantur:& quare huic uirgini specialiter famulentur.

Recedẽtes ergo religiõis huius pfessores deũ pdecessoribus eoꝝ p uisionẽ pdictã spe cialiter reuelasse in fantulam quãdã fore nasciturã quæ ex utero matris suæ munda ab oĩ peccato sorde egrederet:& istar eoꝝ uirginitatẽ spontaneã amplexaret:de qa uirgine deus hõ nasceret cõtẽplantes ẽt ipsi hæc oia postmodũ fuisse adipleta:& ge nus hũanũ p hãc uirginẽ accepisse a filio dei desideratũ ab eis pluuiæ.i.gr̃æ bñficiũ:curauerũt cũ deuotione assidue deseruire huic uirgini dudũ eoꝝ pfessoribus reuelate ac desiderate:& po stea eis exhibite. Et studuerunt hãc specialiter uirginẽ ideo sibi ipsis in patronã eligere quia no uerũt ipsam solã singulariter eis cõformẽ ĩ primiciis uirginitatis spõtaneæ:Quẽadmodũ.n.uir ginitas spontanea fuit primo p priscos pfessores huius religionis ĩchoata & in uiris introducta ita eadẽ uirginitas fuit post modũ p dei genetricẽ primo ĩ fœminis ĩtroducta & ĩcepta sicut cõ memorauimus supra:pp qd sicut religiosi carmelitæ sunt primicerii uiroꝝ uirginũ:ita beata ma ria est fœminaꝝ uirginũ uoto primiceria. Quæ cõformitas primiciaꝝ spõtaneæ uirginitatis sin gulariter ĩter dei genitricem & religiosos carmelitas dudũ pphetata & postea adipleta fuit:ita q religiosi carmelitæ uirginẽ mariã iã tpe apostoloꝝ dicebãt sororẽ suã:& pp dictã cõformita tẽ seipsos fratres beatæ mariæ uirginis appellabãt. Nõ arbitror ãt q negare uelis qn eadẽ religio ne salua professores eius ex causis diuersis possũt in tpibus discretis designari uariis titulis. Alio quin in illũ incideres errorẽ:q religio xpiana non esset eadẽ ĩ nobis:quæ fuit in apostolis & xpi discipulis. Qm̃ xpianæ religionis pfessores ĩ exordio pdicatõis xpi & apostoloꝝ: nõ eadẽ desi gnabant cognomine:quo nũc designant. Testãte namq beato luca cũ xpianitatis pfessores pri us dicerent discipuli:postmodũ uero cũ anthiochiæ prio cognoiati fuerũt xpiani:nunqd ãt qa prius alio quã nũc cognomiabant titulo dicẽs aliã fuisse ĩ eis religionẽ xpianitatis qm̃ sit ĩ no bis? Absit. Hæc ergo dictos absurdũ reputare monachos nũc montẽ carmeli inhitãtes eiusdem eẽ religionis cũ illis q ĩ dicto mõte cõuersabant ãte ĩcarnationẽ saluatoris:licet illi pphetæ & fi lii phetaꝝ dicerent:& isti fratres beatæ mariæ uirginis cognoient. Tũc enĩ ut diximus ipsi uo cabant pphetæ qñ cũ ĩstrumẽtis musicis & psalmis & canticis deo psalebãt. Adueniente aũt noua lege ritus psallendi deo cũ illis instrumẽtis musicis cessauit & fuit ĩ aliũ imitatus: sicut ait apostolus. Impleamini spiritu scõ loquentes uobismetipsis in psalmis & ymnis & canticis spũali bus cantantes & psalentes ĩ cordibus uestris deo. Et qa ritus ille antiquus deo psallendi cum in strumentis musicis nũc ĩ uestra religione nõ obseruatur:iõ eius professores mõ prophetæ nõ ap pellant. Tũc ẽt ipsi recte filii pphetaꝝ dicebant:qñ p pphetas regebant:ut pdiximus. Tũc ãt ne quaq̃ p pphetas regunt:ideo nec filii prophetarum uocant:sicut eos tũc appellati fratres beatæ mariæ uirginis nullus sanæ mentis diceret:cũ uirgo maria nõdum nata esset. Sed sicut dictum

est postq̄ tam expressam & propriam premiciarum spontaneæ uirginitatis conformitatē inter se & dei genitricem cognouerunt adimpletam: ipsi ex tunc fratres beatæ mariæ uirginis appellati fuerunt. Et in memoriam uisionis de ortu huius uirginis præostensæ sācto prophetæ helyæ sub specie nubeculæ ascendentis de mari ī carmelū: monachi prædicti anno incarnationis filii dei octogesimo tertio diruentes eorū seunion' antiquum. ædificauerunt huius primæ uirginis deo dicate capellā quādā in montē carmeli iuxta fontē helyæ in situ illo in quo helyas orans uiderat nubeculam illam quasi uestigium hoīs de mari ascendere in carmelum. ubi professores p̄dicti seipsos huic uirgini commendantes singulis diebus in septem horis canonicis ad effundendum dictæ uirgini & eius filio sedulas p̄ces & supplicationes atq; laudes ēt tunc semper conuenerunt. Ibiq; de uerbo diuino: culpisq; uitandis & aīarum salute procuranda humili colloquio adinuicem contulerunt. Et propterea cæteri etiam ab eorum religione externi eos deinceps fratres beatæ mariæ uirginis de monte carmeli semper appellauerunt.

¶ Super cantica in expositione quarti libri.

¶ Capilli tui sicut greges capraꝝ quæ apparuerūt de monte galaad. Greges capraꝝ quæ appuerunt de monte galaad: utiq; greges sunt rationales qui tunc apparuerunt cum illi uiri esse ceperunt: de quibus apostolus dicit. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis: egentes angustiati afflicti: quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes: in montibus: & in speluncis & in cauernis terræ. Apparuerunt inq̄ de monte galaad. i. de ciuitate eiusdem noīs sita ad radicem montis galaad: cuius habitator fuit helyas sicut scriptum est. Hæc dicit helyas thesbites de habitatoribus galaad ad achab. Viuit dn̄s deus israel in cuius conspectu sto: si erit annis hiis ros & pluuia nisi iuxta oris mei uerba. Hoc dicit & fecit ille primus actor & institutor eoꝝ qui dicti sunt filii prophetarum: quos fuisse monachos in ueteri testamēto consentit auctoritas patrum. ¶ Q̄m tunc dicuntur apparuisse: quia iam dictus eoꝝ institutor helyas sic repente illic inducit: ut antea nusq̄ scriptura meminerit quis fuerit uel unde progenitus. Capilli ergo tui o maria mater dei misericordiæ sunt similes gregibus istis: q̄a cogitatus tui adeo subtilissimi fuerunt: ut fugeres ad deserta gencium propter sanguinem quem sinagoga effudit sicut illi in solitudinem fugerunt propter sanguinem quē persequebatur iesabel: secūdum q̄ nomen suū interp̄tatur fluxus sanguinis interficiens prophetas dei. Ergo capilli tui. i. cogitationes tuæ sunt sicut greges capraꝝ. i. similes illis gregibus: quia sicut illi: ita oīs meditatio tua solitudinem & requiē in omnibus quesiuit.

¶ Capitulum sextū q̄ huius religionis professores in lege ueteri fuerūt prophete & filii prophetarum & carmelitæ appellati: & cur fuerunt ita cognominati. Actor.

Vidam ignorantes pluralitatē titulorum diuersis ac iustis rationibus nostræ religioni attributorum inciderunt in hunc errorem: ut illud quod in uno loco de nr̄a religione sub uno titulo scribitur. & illud quod alibi de eadem sub alio titulo dicitur: putauerunt de diuersis religionibus esse dictum. Ideo ut huic errori obuietur: sciendū hanc religionem octo preclaris titulis fuisse suis t̄pibus designatā: quoꝝ tres fuerunt ei attributi sub lege ueteri: & alii quinq; sub lege euangelii. Et licet titulus multis modis dicatur: tn̄ ut hic sumit̄ titulus est signū siue īscriptio laudis & honoris illius rei cui inscribit̄. Hæc āt īscriptio nihil aliud est q̄ honorabilis rei denoīatio siue designatio. Et dr̄ titulus q̄si titanis. i. illuminans siue decorans. s. rē ipsam cuius ē titulus. Professores ergo nr̄æ religiōis prio ī lege ueteri ītitulati & appellati fuerūt p̄phetæ. i. psallētes. p̄ eo sicut supra libro scd̄o ca. ii. dictū est q̄a ipsi p̄ helyā p̄phetā fuerūt ad hoc officiū īstituti ut p̄phetarēt. i. deo psallerēt: & ut ipsum nō solum corde & ore: sed eū īstrumētis musicis deū laudarēt. Deīde q̄a helyas quosdā ex professoribus huius religionis excellētes p̄phetas assumpsit ad eā secū regendā: iō p̄fessores huius ordinis sc̄tō ītitulati & appelati fuerūt filii prophetarum: quia sicut supra libro secundo capitulo tertio fuit dictum ipsi fuerunt dictorum prophetarum discipuli: & sub disciplina regiminis eoꝝ constituti: Consequenter quia helyas præ cæteris heremis montem carmeli frequentauit: ac magnis miraculis decorauit: propter quæ sui discipuli & sub disciplina ad eius imitationē in mōte carmeli præcipue habitare semp̄ elegerūt: sicut supra libro tertio capitulo quarto & quinto dictum fuit. Ideo professores huius religionis tertio intitulati & appellati fuerunt carmelitæ a monte carmeli: quia hæc religio ab inicio in dicto mōte carmeli plantata fuit: & ibi maxime semp̄ uiguit: & ab

eo in cæteras mūdi partes diriuata fuit:ut supra libro tertio capitulo tertio & quinto dictum fuit. Ideo ēt uocati fuerunt carmelitæ quod est interpretatum sciētes circuncisionem: quia hæc ꝙ circuncisio iudicat. s. castitatē mentis & corpis seruandam & ipudiciciā restringendam: professores huius religionis sciuerunt in se adimplere. Nam ipsi primi uirorum spontaneam uirginitatem custodientes circunciderunt prorsus ab oibus uenereis uoluptatibus suas mentes: sicut supra capitulo tertio huius sexti libri dictum est. Hiis tribus titulis præfatis fuerunt iam sub lege ueteri propter causas prædictas professores huius ordinis designati.

¶ Capitulum septimum ꝙ sub lege euangelii professores huius ordinis fuerūt & religiosi & fratres beatæ mariæ uirginis & monachi & heremitæ & anachoritæ dicti: & quare hiis titulis fuerunt decorati.

¶ In noua uero lege ipsi primo quidem intitulati & appellati religiosi fuerunt quasi deo religati & eius cultui totaliter mancipati: quia se a sæcularibus actibus ꝓrsus abstrahebant: & seipsos deo religabant totam uitam suam cultui diuino dedicantes. Et sub hoc titulo memoratur eoꝝ beatus lucas in secundo capitulo libri actuum apostoloꝝ sicut supra libro quinto capitulo q̄rto fuit dictum. Deiñ aūt ipsi secūdo fuerunt fratres beatæ mariæ uirginis iō intitulati & cognominati: quia in primiciis uirginitatis spontaneæ fuerūt singulariter cōformes beatæ uirgini mariæ. Sicut enim ipsa fuit prima fœminarum quæ deo uouit perpetuam uirginitatem: ita prisci ꝓfessores huius ordinis primi uiroꝝ uirginitatem ꝑpetuam deo optulerunt. sicut supra capitulo tertio huius sexti libri fuit dictum. Propter quam spontaneæ uirginitatis similitudinem singulariter repertam inter eos & dei genetricem: professores huius ordinis iam tēpore apostoloꝝ uirginē mariam appellabāt sororē suā: & seipsos fratres beatæ mariæ uirginis cognoīabant: sicut supra capitulo quinto huius sexti libri est dictum. Et q̄a in mōte carmeli ad honorem huius primæ uirginis deo dicatæ genetricis dei: anno incarnationis christi octogesimo tertio capellam quādam edificauerunt: in qua eidem uirgini iugiter deseruierūt: ideo ēt cæteri ab eoꝝ religiōe externi eos ex tunc fratres beatæ mariæ uirginis de mōte carmeli uocauerunt: sicut supra ī hoc sexto libro capitulo quīto fuit dictū. Consequenter quia eoꝝ cōuersatio a sæculariū uita discrepabat quā fugiētes extra urbes soli in mōtibus & solitudinibus præcipue stabant se & mūdum exemplo helyæ lugentes: ideo tertio intitulati & fuerunt uocati monachi: quasi tristes & soli. A monos græce quod ē unus latine: & achos græce quod est tristis latine. Et quia monachorum alii sunt cenobitæ alii heremitæ: professores huius religionis & ordinis olim in heremis maxime degebant: propterea quarto intitulati & appellati fuerunt heremite: quasi a cōspectu hoīum remoti quia solitariam uitam appetentes: desertas solitudines montis carmeli & aliaꝝ heremorum penetrabant. Q̄m aūt in solitudine corda sua ꝑꝑ deum ieiuniis & aliis uariis afflictionibus augebant ut mente in cœlestibus choris hītarent: sicut supra in tertio libro capitulo octauo fuit dictum: ideo quinto ipsi intitulati & appellati fuerūt anachoritæ: q̄si corda augētes ieiuniis & afflictionibus & quasi sursum in cœlestibus choris mente hītantes. Hiis itaq̧ q̄nq̧ titulis fuerunt professores huius ordinis sub lege noua decorati.

¶ Capitulum octauū de illis titulis quibus professores huius ordinis nunc designantur: & quare aliis antiquis titulis modo non denominantur.

PRedictoꝝ aūt octo tituloꝝ: quidā sunt cōes tam professoribus nr̄i ordinis q̄ aliis: quidam uero sunt speciales & proprii professoribus huius religionis. Quippe professores huius ordinis cōi titulo sicut multi alii uocanť religiosi & monachi & anachoritæ & heremitæ ꝓpter causas prædictas. Sed q̄a hiis diebus ipsi magis inhitant uillas & ciuitates q̄ deserta: iō ex dissuetudine q̄si euenit ꝙ nūc raro appellantur anachoritæ uel heremitæ. Specialibus uero titulis ipsi uocati fuerunt ꝓphetæ & carmelitæ & filii prophetarum: & fratres uirginis mariæ. Ex horum specialiter quatuor & proium titulorum duos retinent hiis diebus. quoniam propter rationes prædictas adhuc ipsi appellantur carmelitæ & etiam fratres uirginis mariæ. Alios uero proprios titulos non ualent modo retinere. Quoniam ritus psallendi cum instrumentis musicis dudum in lege ueteri obseruatus: adueniēte noua lege cessauit & fuit in alium mutatus: sicut supra quīto capitulo huius sexti libri dictum fuit. Quia ergo modus deo psalendi cum instrumentis musicis quondā in lege ueteri obseruatus nunc in noua lege non seruatur: ideo professores huius religionis modo non appellātur prophetæ: sicut qui sū

instrumentis musicis deo psallentes solebant olim in lege ueteri appellari: quia non utuntur il lis instrumentis musicis ad psallendum deo quibus tūc utebantur. Similiter etiam quia hiis die bus non solum in nostra religione sed etiam in tota religione christiana raro reperiuntur aliqui habentes spiritum prophetiæ: ideo nostræ religionis professores cum a nullis prophetis uiuenti bus modo non gubernentur neq̧ regantur: propterea ipsi nūc prophetarum filii non appellanť sicut tunc appellabantur: quando a prophetis regebantur. Non est autem noua immo antiqua consuetudine approbatum ꝙ religio aliqua ab illo loco intituletur. ubi primo fuit orta & pri mitus obseruata & a quo in ceteras partes mundi est diriuata. Sic enim ordo cluniacensium in intitulatus est a cluniaco ubi primo fuit ortus & obseruatus: & a quo in cæteras mundi partes ē diriuatus: & ordo cistertium intitulatus est a cistertio: & ordo cartusiensium a cartusio: & ordo hospitaliariorum ab hospitali hierosolymitano sancti ioannis: quia dicti ordines fuerunt ī præ dictis locis orti primitus obseruati. Et idem est uidere in multis ordinibus aliis: ꝙ scilicet su munt suum titulum ab illo loco ubi primo fuerunt incepti & a quo in diuersas mundi partes sunt diriuati. Q̄m ergo religio nostra de mōte carmeli habuit initium in dicto monte carme li quo ad residentiam loci in quo fuit primo plantata: & ab illo monte in uniuersos christiano rum fines fuit diriuata & multiplicata. ideo ipsa merito est ubiq̧ ītitulata religio de monte car meli: & sic fuit semper appellata.

¶ Explicit liber sextus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.
¶ Incipit præfatio in septimum librum. Actor.

Liber iste septimus agit totus de habitu professoꝝ huius religiōis & de significatione eius: & qualiter fuit in aliquibus uariatus. Habet autem hic liber capitula octo. ¶ Capitulum primum qualis genera liter debet esse habitus monachorum: & quod illud quod a paucis circa eum præsumitur: debet tāq̄ uitari a fratribus. ¶ Capitulum se cundum ꝙ exemplo fundatoris huius religionis debent eius profes sores īcedere cinctis lūbis: & ꝙ hoc significet mortificationem luxu riosæ libidinis. ¶ Capitulum tertium ꝙ fundatores huius religiōis & prisci eius professores melotis induti fuerunt: & cur eoꝝ successo res illas in alium habitum mutauerunt significantem illud idem qđ melote significauerunt. ¶ Capitulum quartū ꝙ huius religionis pro fessores scapularibus semper usi sunt: & quid per scapularia per si gnificationem innuunt. ¶ Capitulū quintū ꝙ antiqui religionis huius professores palliis albis desuper uestiti fuerunt: & quid illa pallia significant. ¶ Capitulum sextum cur huius religionis professores pallia alba dimiserunt: & pro eis pallia barrata assumpserunt: quæ aliā significationē habuerunt. ¶ Capitulum septimum cur posteriores huius religionis professores dimissis palliis barratis incedunt induti cappis albis. ¶ Capitulū octauū ꝙ decet professores huius religionis exemplo antiquorū patrum baculos in manibus gestare: & qđ hoc denotet ex sua significatōe.

¶ Incipit liber septimus de institutione & peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.
¶ Capitulum primum qualis generaliter debet esse monachorum habitus: & ꝙ illud qđ a pau cis circa eum præsumitur debet tāq̄ uanū uitari a fratribus. Cassianus libro primo de institutis monachoꝝ capitulo secundo.

Vestis monachi sit quæ corpus contegat tantum ut repellat nuditatis uerecundiam: & frigoris circundat iniuriam: non quæ semina uanitatis aut elationis enutriat: ita apostolo prædicante. Habentes autem alimenta & operimenta hiis contenti sumus. Operimenta inq̄t non uestimenta idest quæ corpus operiant tantum: neq̧ amictus gloria blandiantur: ita uilia ut nullius coloris uel habitus nouitate inter cæteros huius propositi uiros habeantur insignia. Ita a studiosis accurationibus aliena ut nullus rursus sint intractis ꝑ incuriam sordibus decolorata: Postremo sic ab huius mundi separarentur ornatu: ut cultui ser uorum dei in omnibus comunia perseuerent. Quicquid enim īter famulos dei præsumitur ab uno uel a paucis nec catholicæ per omne corpus fraternitatis tenetur aut superfluum aut elatū est: & ob id noxium iudicandum: iugisq̧ uanitatis speciem q̄ uirtutis ostentans. Et iccirco hæc

quæ nec a ueteribus sanctis qui huius ꝓfessionis fundaměta iecerũt:neq; a patribus uestri tẽpo ris qui eoꝝ p successioně instituta:huc usq; custodiũt tradita uidemus exempla ut superflua & inutilia nos quoq; resecare conueniet.

¶Capitulũ secũdũ ꝙ exẽplo fundatoꝝ huius religiõis debent eius ꝓfessores incedere cunctis lumbis & ꝙ hoc significet mortificationẽ luxuriosæ libidinis Ioannes.xliiii.episcopus hyerosoli mitãus i libro de ĩstitutiõe primoꝝ mõachoꝝ i lege ueteri exortoꝝ & in noua ꝑseuerantium.

Nuestigato in præcedẽtibus & aliquãtulũ de scripto fundatoꝝ ac priscoꝝ ꝓfessorũ nostræ religiõis cultu ĩteriori a nobis imitãdo superest tibi breuiter exponere dilecte caprasi exteriorẽ habitus ornatũ ꝓpositũ uobis ad exẽplũ p quẽ interioris dispositio nis illoꝝ patrũ a uobis imitãdo nõ modicã recencies noticiã.Teste nãq; sapiẽte Ami ctus hoĩs annunciat de eo.Queãdmodũ fundator primus religiõis huius fuit a rege ochosia co gnitus exposita regi p nuncios qualitate sui uestitus.Sciscitabat̃ nãq; rex a suis nũciis cuius figu re & habitus esset uir q̃ eis occurrerat & loqutus fuerat.Cui respõdentes nũcii dixerũt. Vir pilo sus est & zona pellicea accinctus renibus.Ex quo habitu cõfestim ꝑueniẽs rex in ꝓphetæ notici am ait.Helyas thesbites est.Zonæ q̃ppe iudicio & hirsuti inculti q; corporis specie uirũ dei indu bitanter cognouit:qm̃ zona pellicea uelut quoddã speciale signũ ĩpressum suis renibus perpe tuo coherebat:qua accinctis lũbis helyas dudũ occurrerat a monte carmeli usq; in iezabel ante regẽ achab patrẽ ochosiæ.Hoc ergo exẽplo suo docuit helyas mõachũ huius ꝓfessionis debere cinctis lũbis incedere. Nã & Ioannes baptista qui in spiritu & uirtute helyæ uenit: eũ in accin ctione lumborum imitatus fuit:de quo euangelista sic ait. Erat Ioannes uestitus pilis camelorũ & zona pellicea circa lumbos eius.

¶Cassianus libro primo de institutis monachoꝝ capitulo primo.

¶Itaq; monachi ut militem cristi in præcinctu semp belli positũ cinctis lũbis oportet semper in cedere.Hoc enim habitu etiam illos ambulasse q̃ in ueteti testamẽto ꝓfessiõis huius fundauere primordia :helyam scilicet & helyzeũ diuinaꝝ scripturaꝝ auctoritate monstratur.

¶Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Huius autẽ zonæ habitu nõ paruũ est quod a monacho exigitur sacramentũ.Lumboꝝ enim accinctio & ambitus zonæ pelliceæ significat mõachũ debere mortificationẽ illoꝝ mẽbroꝝ cir cunferre:in q̃bus luxuriæ seminaria cõtinẽtur. Vt ita uidelicet sint lumbi eius zona pellis emor tuæ exterius præcincti:quatenus interius inuẽiant̃ seminaria coitus in eo prorsus extincta:decã tans digne cũ ꝓpheta. Factus sum sicut uter in pruina:quia scilicet gelu cõtinentiæ ita cõstringẽ do in lumbis cõsciẽtiæ concupiscẽtiæ carnalis ardorẽ sicut pruina congelando perstringit utrẽ. Hinc ĩ sacra scriptura legimus helyam ideo primo omniũ zona pellicea fuisse in lumbis cinctũ: quia primus hominum hoc signo dedit mõachis exẽplum restringendi in lumbis & mortifican di omnis luxuriosi motus incentiuũ: per modum de quo apostolus ait.Mortificate membra ue stra quæ sunt super terram:fornicationem:immunditiam:libidinem & concupiscentiam malã.

¶Capitulũ.iii.ꝙ fundatores huius religiõis & prisci eius ꝓfessores melotis ĩduti fuerunt:& cur eoꝝ successores illas in aliũ mutauerũt significationẽ illud idẽ q̃d melotæ significauerunt.

Elotes quoq; gestasse fundatores primi huius religiõis helyam scilicet & eius discipu los filios prophetarum.Apostolus de eis loquens asseuerat dicens.Circuierunt in me lotis & in pellibus caprinis:egentes:angustiati:afflicti quibus dignus non erat mun dus.In solitudinibus errantes in montibus & in spelũcis & in cauernis terræ. Dicitur enim melota proprie a melo animali:quod etiam taxus appellatur: de cuius pilis uel pelle facta uestis quæ est ualde hispida:est melota proprie uocata. Quanq̃ quælibet uestis de pilis animali um asperis aut de pellibus hispidis facta sit:melota uulgariter dicta.Nam & indumẽtũ de came lorum pilis uel de pilis caprinis consueuit melota comuniter dici a multis.Quo etiam habitu in noua lege ioannem baptistam fuisse indutum:euangelista testante qui ait.Ipse autem ioãnes ha bebat uestimentum de pilis camelorum.Huius autem melotæ gestatio succrescentibus tempori bus derisum potius q̃ edificationem eam uidentibus comparabat.Icciro uestem illam cilicinam circunspectam cunctis quæ ex hoc ipso nullam poterat spiritum emolimenta cõferre sed elatio

nis concipere natiuitatem. Professores huius religionis concordi sententia refutarunt: loco autem eius tunicam lanæ nõ præciosæ sed mediocriter asperæ eiusdem coloris cuius existebat me lota quã subtus scapulare gestare assumpserunt. Quoniã dicto℞ sancto℞ patrum nostro℞ tam ueteris q̃ nouæ legis exemplis ostenditur: mõacho huius ꝓfessionis cõuenire uestẽ habere asperam & magis cõtrahentẽ corpus q̃ fouentẽ sibiq; repugnare uestem habere ꝓciosam & delicatam seu mollẽ aut delectantẽ carnẽ. Si enim habitatiõi solitudinis cõueniret indumẽtis mollibus ue stiri: concessisset utiq; dominus hominẽ uestimẽtis mollibus indutũ ita in desertis esse uidendũ sicut in domibus regum. Hoc autẽ uigilanter abnuit dicens. Quid existis in desertũ uidere. Hominem mollibus uestimẽtis indutũ? Ecce qui in ueste ꝓciosa sunt & in deliciis: in domibus regũ sunt. Huius autem tam melotæ q̃ uestis asperæ gestatio significat monachũ: cuius officium est lugere se & mundũ debere deo & exhibere sedulũ penitẽtiæ fructum. In asperitate quidem uestis punctio peccato℞: in colore autẽ eius quæ reo uel nigro puluis ostẽditur mortuo℞. Et icirco utrunq; horũ debet monachus adhibere ad penitẽtiam: ut in punctione asperæ uestis recognoscat quid ꝑ culpam fecit: de quo pungatur & doleat. Et in colore uestis quereo seu nigro: perpendat quid per iudiciũ meruit: quia mortẽ nedum tẽporalem: sed æternam: quã paueat: queadmodũ ꝓpheta ait. Accingere cilicio & cõspergere quẽ luctũ unigeniti fac tibi planctum amarum.

¶ Capitulum quartum ꝙ professores huius religionis scapularibus usi sunt semper: & quid scapularia per significationem imminuit.

SVperhumeralibus etiam prisci uestræ religionis professores tempore legis ueteris utebãtur. Præceperat enim iudæis lex in quatuor angulis suarum uestium fimbrias & in fimbriis funiculos facere. Quas fimbrias cum funiculis dicti professores iuxta legis præceptum in quattuor inferioribus angulis superhumeralium gestabant. Erat autẽ superhumerale uestis sine manicis usq; ad renes descendens in utroq; latere aperta: brachiis etiã ea nudatis: cuius posterior pars in humeris copulabatur parti anteriori. Nonne autem legis tempore huic uesti in apertura colli iunctũ fuit capuciũ tegens caput & spatulas. Iccirco hæc uestis ex tunc dicta fuit scapulare: quia suo capucio operit non solum caput sed spatulas. Quã nostræ religionis professores fimbriis & funiculis ab ea resecans usq; nunc summa cum diligẽtia diebus ac noctibus indesinenter gestant. Per hoc autem ꝙ hæc uestis capite & spatulis ea onustis & opertis iugiter a monacho portatur: denotat monachũ debere semper iugum obedientiæ super se humiliter ferre: & superiori suo irrefragabiliter subiacere: apostolo paulo ita prædicante. Obedite præpositis uestris & subiacete illis. Ipsi peruigilãt quasi rationem pro animabus uestris reddituri: ut cum gaudio hoc faciant & non gementes. Hoc enim non expedit uobis. Nam si eis non obediretis christũ qui eos posuit sup capita uestra sperneretis. Ipse enim ꝓpositis ait. In eo autẽ ꝙ hac ueste brachia & latera corporis nudantur ut expeditiora reddantur ad opus: significatur ꝙ monachus eam gestans debet esse semp promptus ad exercẽdum deo opus: queadmodum apostolus præcipit dicens. Itaq; fratres mei dilectissimi stabiles estote & immobiles habundãtes in omni opere deo semp scientes ꝙ labor uestis non est inanis in domino. Et propterea omnem desidiam debet monachus ab opere domini repellere: quoniam sicut propheta ait. Maledictus ẽ qui opera domini facit negligenter.

¶ Capitulum quintum ꝙ antiqui huius religionis professores palliis albis desuper uestiti fuerũt & quid illa pallia significant.

PAllium quoq; indutum fuisse monachi primum fundatorẽ huius religionis helyam scilicet prophetam sacræ scripturæ auctoritate monstratur. Nempe hoc habitu operuit helyas uultum suum cum in mõte oreb transiret deus ante eum. Hoc quoq; pallium misit ipse super helyzeum quando accepit eum in discipulum. Pallium autem istud fuit uestis rotunda a collo usq; ad medias tibias: totum corpus operiens: anterius aperta: sed alibi undiq; clausa: superius angusta: inferius amplitudine expansa. Hoc pallium helyas propheta helyzeo dimisit: dum ab eo in paradisum uoluptatis ascendit. Docuit autem per hoc helyas monachos hanc religionem profitentes debere pallio superuestiri albo: quemadmodum eos albis indutos dominus præostẽdit sabache pater helyæ. Ante quippe filii sui helyæ natiuitatem

uidit sabacha in somnis uiros candidatos qui ipsum salutabant.
¶ Comestor in historia scolastica super secūdo capitulo quarti libri.
¶ Legit̄ q̄ sabacha pater helyæ nondum nati uidit in somnis uiros cādidatos se salutātes.
¶ Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.
¶ Quæ uisio sibi præsignauit quales eius filius helyas imitatores suæ uitæ mōasticæ habiturus esset. Cernens nāq; sabacha uiros candidos: uidit in spiritu religiosos per helyam instituendos. Quos ideo candidatos uidit: quia helyam uelut monasticæ uiuendi exēplar erant imitati in candore nedum mentali scincere puritatis: sed etiam corporali habitus albi eos desuper tegētis. Huius autem pallii gestatio significat monachos istius professionis debere & puritatem mentis seruare & etiam sanctimoniā carnis custodire. Quēadmodum apostolus prædixit dicens. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus pficientes sanctificationē in timore domini. Non enim uocauit nos dominus in immunditiā sed in sanctificationē. Hinc helyas qui primus usum huius pallii albi in monachis introduxit: per hoc significauit monachum pallio albo opertum debere: exemplo eius seruare sanctimoniā nedū in mente sed in carne. Quatinus uestimenta illa de quibus beatus iob domino loquens ait. Pelle & carnibus uestisti me: seruet monachus p sanctimoniā semp mūda sicut scriptū est Omni tēpore sint uestimenta tua candida.

¶ Capitulum.vi.cur professores huius religionis pallia alba dimiserunt & pro eis pallia barrata assumpserunt quæ aliam significationem habuerunt. Cirillus heremita montis carmeli in epistola ad abbatem Ioachin.

DVm homar rex arabiæ cum ingenti multitudine saracenoꝝ terram sanctam cepisset: & cristianos in ea degētes suo dominio subiugasset: saracēi moleste ferebāt q̄ nostræ religionis pfessores ueste alba desuper induti incederent: cum soli eorum satrapelii albi dictis pfessoribus introduxerunt: pro quo professores prædicti pallium barratum tunc unanimiter assumpserunt. Quod pallium ex septem partibus duplicis coloris ab inuicē distinctis sed cōsutis ipsum totaliter integrantibus: ppendiculariterq; a collo usq; ad talos descēdētibus constat. Quarū tres sunt nigræ siue griseæ: aliæ uero quatuor sunt albæ quæ sic existunt in pallio ordinatæ. Indutum siquidem palliū ante a pectore descendēdo usq; ad pedes: est totaliter fissum seu apertū: & partes fissionis sunt albæ. Secunda autē pars a latere dextero est nigra: & etiā secūda a latere sinistro. Tertia uero pars a latere dextero est alba: quē colorē retinet tertia a latere sinistro. Sed nulla pars retro in medio pallii existens est nigra. Hoc pallium professores huius religionis antiquitus appellabant tarpicā: postmodum cōsueuerunt ipsum uocare clamydē seu mantellum. Huius autem mantelli gestatio significat monachum debere cristi euangelium in pectore semper per obseruantiam gerere. Color enim albus in eo consistens significat puritatem ex obseruantia euangelii prouenire monacho hoc palliū gestanti. Qui color iccirco in quatuor partes est in pallio distinctus. Est enim euangelium illud uas quod uelut lumen magnum quatuor initiis submitti de cœlo in terram uidit apostolus petrus. In quo erant quadrupedia & serpētia terræ & uolatilia cœli dictumq; per deum petrō. Surge petre occide & manduca. Ait autē petrus. Absit a me domine: quia nunq̄ manducaui omne commune & immundum. Et uox dei iterum sibi dicit Quod deus purificauit tu ne commune dixeris. Hoc autem factum ē per ter & statim receptum est uas in cœlum. Considerandum ergo circa hoc q̄ obseruantia euangelii a monacho custodita propter mortificationem carnis & candorem sanctitatis comparatur lintheo. Quod licet quatuor uideatur habere initia propter quadriformem euangelistarum narrationem sicut & pallium quatuor habet partes albas. Verumtamen sicut unum est pallium: quia quatuor euāgelistarum: una & eadem est fides & doctrina quæ de cœlo per dominum christum submissa ē in terram scribentibus eam euangelistis. In hoc uase uisa sunt omnia quadrupedia & serpētia terræ & uolatilia cœli. Homo enim cum in honore esset non intellexit: ideo comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis. Quadrupedia itaq; terræ sunt homines terrenis herentes: & serpentes sunt homines uirulēti & dolosi: sed uolatilia sunt homines superbi. Omnia enim hominū peccatorū genera admittuntur ad obseruantiam euangelii: sicut dominus ait. Prædicate euangelium omni creaturæ. Ideo in persona petri dicitur prælato congregationis monachalis Surge occide & manduca. Qui enim cibum foris positum manducat: traiicit illum in corpus suum. Sic peccatores extra corpus monachalis congregationis positi postq̄ fuerint per doctrinam

a prælato peccatis occisi & mãducati idest carne mortificati sunt ad corpus & unitatẽ mõachalis congregationis per professionem recipiendi. Licet enim petrus responderit ꝙ nunq̃ manducauit commune: uox tamen cœlestis sibi dixit. Quod deus purificauit tu ne commune uel immundum dixeris. Quoniam cum peccatores per obseruantiam euangelii fuerint peccatis mortui: nõ sunt a prælato reputandi immundi: sed mundi idest per deum purificati: præsertim cum hoc factum fuerit per ter: uidelicet per tres partes pœnitentiæ idest per contricionem confessionem & satisfactionem. Quis color niger in tres partes in dicto pallio distinctus significat. Tunc enim recipitur uas cum quadrupedibus serpentibus & uolatilibus in cœlum: quoniam peccatores hoc pallium gestantes: & de peccatis pœnitentes sicut & cæteri obseruatores euangelii non sunt repellendi sed recipiendi ad unitatem congregationis monachalis: cũ etiã ipsi recipiantur ad regnum cœleste: domino ita prædicante. Pœnitentiã agite appropinquabit enim regnũ cœloꝝ.

¶ Capitulũ septimũ cur professores huius religionis professores dimissis palliis barratis: incedunt induti cum capis albis. Actor.

CAusa imitationis pallii albi in clamydem barratam fuit ut dictum est in præcedenti capitulo inhibitio saracenorũ: apud quos professores nostræ religionis olim in terra sancta degebant: sed propter saracenorum persecutionem ab illa patria ad partes europæ postmodum transfretare compulsi sunt. In diuersis autem europæ partibus ut puta in italia: alemania angulia: frãcia & hispania: pallium barratum christiãis minus religiosum uidebatur: & propter eius uarios colores in derisum a pluribus habebatur: propterea professores huius religionis desiderabant ipsum dimittere: & loco eius alium honestiorem habitum assumere. Qui licet gestationem melotæ & pallii albi dudum dimisissent pro quibus tunicam nigram & pallium barratum auctoritate propria assumpserant sicut in tertio capitulo & in sexto huius libri dictum est: hiis tamen diebus pallium barratum dimittere & alium honestiorem habitum auctoritate propria mutare formidabant. Quoniam gregorius papa decimus nuper in generali concilio per eum lugduni celebrato anno domini. M. cc. lxxviii. statuendo inhibuit nequis de cætero nouum ordinem aut religionem inueniat uel habitum nouæ religionis assumat. Ideo ne contra istud statutũ agere uiderent̃ ꝓcurante fratre petro de amiliano priore tunc generali huius religionis: honorio quarto fuit supplicatum per dominum geruasium tituli sancti martini in montibus præsbyterum cardinalem ut huius pallii siue mantelli gestationem: in alium decentem habitum edificantem animas fidelium mutaret. Quam supplicationem idem pontifex anno primo sui pontificatus: uidelicet anno domini. M. cc. lxxxv. uiua uoce concessit. Iccirco dictus prior generalis disposuit capitulum generale pro mutatione dicti habitus conuocare. Sed anteq̃ dictum capitulum celebraretur: contingit prædictũ papam honoriũ quartũ ab hoc sæculo migrare. Propter quod dubitabant fratres ad huiusmodi mutationẽ habitus procedere: donec dictus dominus cardinalis geruasius ad illud exequendũ eos per litterã suã corroborauit in hac forma Geruasius miseratione diuina tituli sancti martini in montibus præsbyter cardinalis religiosis uiris i christo sibi dilectis priori generali ac cæteris fratribus ordinis beatæ Mariæ de mõte carmeli in hoc instanti generali capitulo congregandis salutem & sinceram in domino caritatẽ. De statu ordinis uestri prospero cogitantes illa uobis suademus libenter per quæ ordinẽ ipsum optatũ speramus suscipere incrementũ: confidentes nec imerito propter hoc gratũ altissimo ipendere famulatũ. Recolimus siquidẽ quomodo fœlicis recordatiõis domius Honorius papa quartus de consilio fratrũ uobis pia ac prouida deliberatione concessit ut habitũ uestrũ siue uarietatem eius minus docentem & displicentem q̃pluribus in alium decentem mutaretis. Quare cum uos ut in negocio huiusmodi procedentes maturius mandaueritis capitulum generale cõgregari: ne ut ꝙ absit occasione obitus pontificis eiusdem ad hoc procedere dubitetis: tenere præsentium uobis suademus quatenus ad mutationem ipsam sine dubitatione aliqua procedatis: detrahentium immo potius de tanto bono inuidentium ora claudentes: qui dicunt ꝙ licet illud fuerit ex parte uestra petitum: non tamen obsistente præuentione mortis prædicti domini papæ uidetur plene fuisse concessum. Ad id uestræ mentes minime dirigantur: nam ꝙ sic per dominum papã & fratres conceditur: firmum & irreuocabile perseuerat. Et si ꝙ deus auertat per aliquem uestꝝ id contingeret impediri: præter hoc ꝙ essetis exinde aliis in fabulam & derisum: hii qui huc usque intercesserint pro uobis super hoc & pro aliis negociis uestris præ pudore partes suas alias

interponere non curarent. Cæterum uos confidenter requirimus & attente rogamus ut deuotas uestras præces pro nobis apud dominum efundatis: & sic actus nostros in sua uoluntate disponat: q ea semper meditemur interius & exterius operemur: quæ nobis in præsenti ueniant ad quietem: & tandem ad uitam proficiat sempiternam. Valete. Vigore itaq; prædictæ litteræ fratres corroborati in capitulo eorum generali in monte pessulano: anno domini. M.cc.lxxxvii. in festo beatæ Mariæ magdalenæ celebrato: pallium prædictum auctoritate dicti summi pontificis & sedis apostolicæ dimiserunt. Et ad imitationem fundatorum ac priscorum professorũ huius religiõis ipsi eorum successores pallium album quod dudum a saracenis compulsi dimiserãt in generali eodem capitulo reassumpserunt: cui pallio capucium album addiderunt. Quod pallium album ut præmittitur capuciatum ex tunc cappam albam uocauerunt: quam usq; in hodiernum diem gestant: idem in omnibus significantem quod & pallium album significabat: de cuius significatione in quinto capitulo huius libri dictum est. Horum autem palliorum barratorũ depositionem & caparum albarum assumptionem Bonifacius papa octauus fratribus uestris cõfirmauit. anno domini. M.cc.xcv. scribens eis de roma.

¶ Bonifacius papa. viii. in registro primi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Iustis petẽcium desideriis dignum est nos facilem præbere consensum: & uota quæ a rationis tramite non discordant: effectu prosequente complere. Sane lecta coram nobis uestra petitio continebat q olim bonæ memoriæ latino hostiẽsi episcopo & geruasio tituli sancti martini in montibus præsbytero cardinali: significantibus per suas literas inter alia continentes. Priori generali cæterisq; fratribus uestri ordinis in generali tunc instanti capitulo congregandis: q fœlicis recordatiõis Honorius papa quartus prædecessor uester de fratrum suorum consilio eis pia ac prouida deliberatione concesserat: ut eorũ habitum sine uarietatem ipsius minus decentem & displicentem q̃pluribus in alium decentem commutarẽt. Idemq; prior generalis & fratres postmodum in capitulo congregati prædicto: deliberatione sũper mutatione huiusmodi præhabita diligenti unanimiter statuerunt: ut ex tunc cæteri priores & fratres ipsius ordinis mantellis diuersorum cœlorum quibus uti consueuerant dimissis omnino capis albis imposterum uterentur. Nos itaq; uestris supplicationibus inclinati q circa huiusmodi mutationẽ habitus i hac parte prouide factũ est: ratũ & firmũ habẽtes id auctoritate apostolica cõfirmamus: & p̃sentis scripti patrocinio cõmunimus.

¶ Capitulum. viii. q decet professores huius religionis exemplo antiquorum patrum baculos in manibus gestare: & quid hoc denotat ex sua significatione. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

BAculum deniq; gestasse primos deniq; huius religiõis professores helyzeus qui unus fuit ex ipsis docet. Mittens enim giezi puerum suum ad suscitandum mulieris sunamitis filium dicit ei. Tolle baculum meum in manu tua & uade & pone baculũ meum super faciem pueri. Quem utiq; non dedisset ei propheta gestãdum: nisi eum manu sua solitus esset portare. Hoc autem suo exemplo docuit helyzeus monachum huius professionis debere baculum in manu sua circunferre. Huius uero baculi gestatio spiritualiter mouet monachum nunq̃ debere inermen intendere inter tot oblatrancium concupiscentiarum & uiciorum canes: & inter tot inuisibiles spiritualium nequiciarum bestias: de quibus propheta postulans per deum liberari ait. Ne tradas domine bestiis animas confitentes tibi. Debet enim monachus fide munitus resistendo eas longius propulsare apostolo Iacobo ita dicente. Resiscite diabolo & fugiet a uobis. Aduersum se etiam seuientes concupiscentiarum & uiciorum canes debet monachus recundere imitatione dominicæ passionis: & eiusdem mortificatiõis exemplo: ita dicente apostolo. Qui christi sunt carnem suam crucifixerunt cum uiciis & concupiscentiis. Vides ergo quia sicut accinctio zonæ pelliceæ specialiter denotat monachum debere omnem luxuriosum motum extinguere in membris in quibus seminaria coitus continenter in castitate in membris illis pollere: ita gestatio pallii albi generaliter monstrat monachum debere omnem culpabilem immundiciam a carne & a spiritu suo repellere: & in utroque per uirtuosam puritatem fulgere. Et sicut gestatio scapularum significat monachum debere suo superiori propter deum præexercere obedire: & opera dei prompte exercere: ita baculi gestatio designat

monachū nullis diaboli aut mundi uel carnis tēptationibus debere parere: sed longe a se eas ꝓpulsare. Melote autē seu uestis aspæ gestatio significat monachum debere per dignam penitentiam emendare omne quod ex ignorantia uel ex infirmitate contingerit eū circa præmissa peccare. Hæc de nr̄æ religionis habitu & eius significatione a nobis præscripta breuiter admonēt huius professionis monachum ut reuerentiam sui habitus in ope in locutione & in cogitatione sua semper circūspiciat: atq; ea quæ mundi sunt perfectæ deserat: & quod ostēdit humanis oculis habitu: hoc ante dei oculos moribus pretendat: amictus semper lumine uitæ sicut uestimento: sicut scriptum est. Beatus qui uigilat & custodit uestimenta sua ne nudus ambulet & uideat turpitudinem eius. Quod nobis præstare dignet̄ dominus noster iesus christus dei filius qui cū prē & spū sc̄tō uiuit & regnat: deus benedictus & gloriosus ꝑ oīa sæcula sæculorum amen.

¶ Explicit liber. vii. de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit præfactio in octauum librum.

Liber iste octauus agit totus de primis scriptoribus istitutionis & regulæ huius religionis: & ī q̄bus tp̄ibus: ac ꝑꝑ quas cās oportuit institutionē & regulam scribere: & per sedē apostolicā approbare regulā dictā & cōfirmare: & aliquas eius clausulas declarare: corrigere: ac mitigare. Habet āt hic liber capitula octo. ¶ Capitulū primū ꝙ institutio nr̄æ religionis quæ prius legebat̄ ī sacra scriptura fuit ꝑ ioānem. xliiii. episcopum hierosolymitanum in unum uolumen redacta: & ꝑ longa tempora a professoribus obseruata sicut a ioāne fuerat scripta. Capitulū sc̄dm Aymericus patriarcha antiochenus prio ꝓfessores huius religionis per uotum obedientiæ sub uno prior̄ colligauit: quibus Albertus patriarcha hierosolymitanus ad eoꝝ requisitionem de quibusdam articulis certam uiuendi regulam scripsit: & in monte carmeli monasteriū edificauit. ¶ Capitulū tertiū in quo ponit̄ in sua forma huius religionis regula sicut ꝑ albertū patriarchā fuit scripta & fratribus ad obseruādū tradita. ¶ Capitulū quartū ꝙ nulla aut pauca albertus in ꝑdicta regula īseruit: q̄ ioannes prius ī istitutione huius religiōis non scripsit: sed q̄ ioānes ī gñali suadēdo scripserat albertus ī regula ī speciali determīat ¶ Capitulū q̄ntū ꝙ regula huius religionis fuit ꝑ honoriū papā tertiū approbata: & ꝑ gregoriū nonū & īnocētiū quartū summos pontifices confirmata. ¶ Capitulū sextū cur & in q̄bus clausulis dicta regula fuit auctoritate sedis apostolicæ ꝑ dn̄m fratrē hugonē ꝑ̄sbyteꝝ cardinalē: & fratrē guillielmū āteradēsem episcopū declarata aut correcta seu mitigata. ¶ Capitulū septimū in quo dicta regula ponit̄ in sua forma sicut fuit ꝑ dictos dn̄os declarata: correcta & mitigata. ¶ Capitulum octauū ꝙ ea quæ in dicta regula extiterūt declarata correcta & mitigata: fuerūt per plures summos pontifices confirmata: & ꝙ mox quo prior fuerit sc̄dm dictā regulā electus potest fungi officio prioratus: nec oportet ut prius sit ab aliquo ſuꝑiore confirmatus.

¶ Incipit liber. viii. de institutione & peculiaribus gestis monachoꝝ carmelitarum.

¶ Capitulum primū ꝙ institutio nostræ religionis quæ prius legebat̄ in sacra scriptura fuit per ioannem. xliiii. episcopū hierosolymitanū in unū uolumē redacta: & per lōga tempora a professoribus huius religionis obseruata: sicut a ioanne fuit scripta. Cirillus heremita mōtis carmeli in epistola ad abbatem ioachim.

SAcræ huius religionis prisci professores institutionem suam in diuina scriptura tāq̄ in ameno paradiso speculabant̄: ubi & fundatorum dictæ religionis uirtuosa exemplaria ab eis imitāda ipsi intuebant̄: a ꝓphetis cōmēdata: & multis sacroꝝ uoluminū testimoniis approbata. Ex q̄bus dicti professores diuersos profundæ sapiētiæ tractatus deducebāt: q̄bus tāq̄ copiosis dapibus reficiebantur. Fuit autem tempore archadii & honorii imꝑatorum in monte carmeli pater dictoꝝ religiosoꝝ quidā uirmiræ uirtutis & ꝑfectiōis ioānes nomine: qui cæteros consortes suos eiusdem montis monachos exemplo suo & magisterio solicite īducebat ad ꝑfectionē acq̄rendā sc̄dm ꝓpheticā disciplinā uitæ monasticæ ꝑ helyā prophe tam īstitutæ. Quā disciplinā ioānes eis expōebat ex diuersis dictis tā ueteris quā noue legis & ex nōnullis tractatibus editis a ꝑdecessoribus suis. Qui tādē ꝑꝑ eius sc̄itatē ī pōtificē hierosolymitāæ eccl'iæ sublimatus: apostolo iacobo in episcopatu eiusdē ecclesiæ q̄dragesimus q̄rtus

successit. Hunc ioannem carissimus eius discipulus caprasius nomine eiusdem montis & religionis monachus suppliciter flagitauit: ut quae de institutione huius religionis & primis eius fũdatoribus & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda frequenter disseruerat dignaret sibi & suis consortibus breuiter redidere in unũ uolumen in quo omnia per ordinem intuerentur: ne oporteret eos librorum numerositatem euoluere. Ioánes ergo cernens quod ppter occupationem suscepti officii nõ posset ulterius iugem in monte carmeli residentiam trahere: quod caprasius ab eo flagitauerat: opere cõpleuit. Scripsit eni eloquio & litteris graecis in quodá libro primariá nostrae religionis institutionem: & fundatorum eius dignitaté: atq priscorum pfessorum gesta sancta & gloriosas uirtutes: exterioremq habitus ornatũ. Propterea praedictus ioánes breui & lucido eloquio ordinate descripsit: ut successores dictorum patrũ in illo libro táq i nitido speculo institutioné suam intuentes eam obseruare ppencius conarent: & sanctá uitá ac uirtuosos mores dictorum patrũ ex totis praecordiis imitarent. Qué librũ ipse ioánes sodalibus suis religiosis heremitis montis carmeli legendũ & obseruandũ tradidit tempore honorii impatoris anno dñi qdringentesimo duodecimo. Et ex tũc pfessores nrae religionis satagerũt ad perfectioné & finé uitae solitariae tendere secũdũ formá institutionis pphetae helyae per dictũ ioanné in pfato libro descriptae. In cuius disciplina ex tũc usq ad tépora heraclii impatoris p annos circiter ducétos quinq ad exéplũ fundatorum & priscorum patrũ dictae religionis pacifice in terra sancta cõuersati fuerunt. Circa annum uero domini sexcentesimum decimũseptimũ sacrilegus cosdroe rex persarum hierosolymá adueniens totá terrá sanctá deuastauit. In qua ex quo mala sumpsere exordia p annos plurimos multiplicata fuerunt. Cum enim xpianissimus íperator heraclius de pfano cosdroe praedicto uictoriá optinuisset: & post reparationé terrae sanctae cũ triũpho ad ppria remeasset: quidá prophetanus rex arabiae noíe homar discipulus perfidi machometi: atq regni eius successor secundus cũ igenti multitudine saracenorum cõtra terrá sanctá ueniés: eam totam obtinuit sanctamq ciuitaté hierusalem anno domini sexcétesimo tricesimonono coepit: alios ex christianis huius patriae necans: alios ad suam perfidiam trahens: caeteros autem & si non p fidie: suo tamen dominio subdens. Illo itaq tempore quáuis pauci: uerũtamen pbatissimi monachi nostrae religionis dimissis mansionibus quas habebant in urbibus & uillis: hunc carmeli montem non deserentes: iugiter in eo & in quibusdam aliis heremis terrae sanctae permanserunt sub disciplina monasticae uitae heremiticae p helyá pphetá institutae. & in praedicto ioannis libro descriptae. Qui sicut & caeteri xpiani huius patriae duro infidelium iugo dediti multis tribulationibus & iniuriis fuerunt a paganis per annos circiter quadringentos sexagita afflicti. Clamauerunt autem ipsi & caeteri huius patriae christiani cum tribularentur ad dominũ: qui tandé de necessitatibus eorum eduxit eos: qñ placuit ei ciuitaté hierusalem: anno domini millesimo nonagesimo nono: & consequenter totam terram sanctam pedetendi a perfidis saracenis liberare: & eam ac indigenas eius fideles potestati & dominio christianorum reducere. Propter quod coepit tunc cultus religionis in monte carmeli ampliari Quáplures eni deuoti peregrini qui ab occidente superuenerant odore huius sancti loci tracti: & deuotione religiosorum heremitarum montem hunc inhabitantium permoti: mundo renũciabant: & pro cõtemplatione coelestium: se eorum contubernio iungebant.

¶ Capitulum secundum quod Aymericus patriarcha antiochenus primo professores huius religionis p uotũ obediétiae sub uno priore colligauit: qbusq Albertus pñarcha hierosolymitanus ad eorum reqsitõem de qbusdam articulis certam uiuendi regulam scripsit: & i monte carmeli monasterium edificauit.

ERat auté in diebus illis patriarcha anthiochenus & in terra sancta apostolicae sedis legatus: uir quidam amabilis deo & hominibus noíe aymericus malofayda natiõe lemonicésis de uilla appellata salamiacũ. Qui praedictorum átecessorum nrorum heremitarum fratrum beatae mariae de monte carmeli laudabilem conuersationem attendés. eos multũ specialiter suo tempore in domino enutriuit. Intelligens auté quosdá eorum qui ex occidente supuenerant spretis seniorum monitis nõ recte ambulare ad ueritaté religiosae uitae heremiticae in praedicto ioánis libro descriptae: & ppendés hoc ideo maxie contingere: qa graecas litteras ignorantes nesciebant codicé illũ legit: fecit librũ illum de graeco in latinũ trásferri. Et

ut illorum improboꝝ coherceret audacia:tutaq̧ inter eos esset senioꝝ heremitaꝝ huius montis innocētia:ipsos omnes p obedientiæ uinculū colligauit. Statuit enim ꝙ ex ipsis unus qui diceretur prior deinceps eis ita præesset:ut quilibet alioꝝ obedientiā ei deuoueret:sub cura cuius & regimine omnes uiuerent. Quibus antea licet unus p̄esset:quoniā albu lingua syra & patrē latina appellabāt:sub regimine cuius etiam tunc tēporis manebant:& cui etiā sponte obediebāt: nunq̄ tamēad obediendū alicui se uoto prius obligauerant donec p̄dictus patriarcha Aymericus eos ad hoc primū astrinxit. Inter quos ipse fratrem suum habuit:scilicet fratrem bertoldū uirū religiosum sanctum & famosum:quē de unanimi omniū assensu anno domini. M.c.xxi. in primum priorē eis instituit:& cui curā animaꝝ cæteroꝝ iniunxit. Quibus & mōasteriū in hoc mōte carmeli ad honorē beatæ margaritæ edificari faciebat:infra quod eos includere intendebat:sed priusq̄ mōasteriū hoc cōsumasset: sustulit eū de mundo deus. Processu autē temporis mortuo primo eorum priore uidelicet fratre bertoldo:sub regimine cuius.xlv.annis manserāt: ꝑplexitas magna eoꝝ animos inuasit de successore eius instituēdo de cuius institutiōe nullam certā formam prædictus patriarcha aymericus morte ꝑuentus eis reliquerat. Tandē post lapsum tēporis fratrē brocardū uirum ꝑfectum unanimiter præficiētes:ei omnes obedientiā ꝑmiserūt: sub regimine cuius triginta tribus annis ꝑmanserunt. Quo eis præsidēte patriarchæ hierosolymitāo domino Alberto ꝑposuerūt ꝙ a tēpore quo prædictus patriarcha Aymericus eos omnes sub circa unius prioris per obedientiæ uinculum colligauerat:ipsi desiderauerāt uiuere inclusi in mōasterio sub obseruātia religiosæ uitæ solitariæ p helyā prophetā īstitutæ: qui licet p eoꝝ institutionē essent certi qualiter unusquisq̧ eorum singulariter degens deberet ad perfectionem & finem uitæ solitariæ tendere:quia tamen ꝑponebat in hoc carmelo includi in mōasterio in quo nequaq̄ fuerāt adhuc inclusi:ideo priusq̄ in eo includerētur:obnixe requirebant a prædicto patriarcha alberto ut iuxta propositum eorum traderet eis de quibusdam articulis per eos tunc sibi oblatis conuersationi monasteriali necessariis breuem uitæ formulam quam tenere imposterum deberent. Et primo qualiter prior cui promittenda erat ab aliis obedientia:esset deinceps in suo officio instituendus. Secundo ut describeret eis figura monasterii edificandi apta & comoda ad uitā solitariam in eo obseruandā:& qualiter ipsi deberent conuersari ibi. Tertio qui psalmi essent maximæ ab eis in singulis horis canonicis dicendi:& qualiter ab eoꝝ laycis deberent hore dici. Quarto an eis in monasterio inclusi:liceret aliquid habere in ꝑprio uel saltem in comuni: & qualiter deberent superuentura eis bona distribui. Quinto in q̄ p̄te mōasterii potius deceret oratoriū collocari. Sexto si culpæ in aliquo eoꝝ fratre essent dep̄hensæ an illas possent & q̄liter corrigere ipsi. Septimo quanto tēpore anni deberet ieiuniū obseruari:& quādo essent ab esu carniū abstinēdū uel quando eis liceret carnibus uesci. Octauū quibus armis q̄ maxime essent ipsi specialiter muniendi contra diabolū pugnaturi. Nono an liceret eis propriis manibus corporaliter operari aut cessare totaliter ab opere corporali. Decimo quibus horis diei esset præcipue silentium ab eis tenēdū:& quādo liceret eis loqui. Nam q̄uis ipsi essent in cæteris bene instituti:de præmissis tamē decem articulis dubietas & opinionū diuersitas apud eos exorta fuerat de qua nequibant per institutionem eoꝝ determinate certificari. Dictus autē dominus patriarcha albertus lecta primo institutione eoꝝ antiqua in prædicto ioannis libro descripta:& uiso ꝙ nullus prædictorum articuloꝝ plane per eum determinabatur:annuit eoꝝ humili requisitiōi. Et de prædictis decē articulis certā uitæ formulā cōtinentē statuta decem secūdum quā uiuere deberent latino eloquio eis scripsit:quā tempore sempiterno imposteꝝ ab eis & successoribus eorum obseruādā ipse Anno domini. M.c.xc.nono eis tradidit. Quibus postmodū eodem anno mōasteriū in hoc mōte carmeli iuxta fontem helyæ prophetæ edificari fecit infra cuius cepta includi ac renouari iussit capellam quā ad honorē beatæ dei genetricis mariæ prædecessores eoꝝ post ascensionem cristi constrinxerant. Et eos omnes in antris atq̧ cellulis distantes per hunc montem carmeli habitantes:ipse dominus albertus tunc cōgregauit. Et in dicto monasterio sub obseruantia religiosæ uitæ solitariæ per helyam prophetam institutæ eos inclusit ut ibidem conuersarentur secūdum regulam eis per ipsum nouiter scriptā cōsequenter in sua forma transmitto.

¶ Capitulum tertium ꝙ in quo ponitur in sua forma huius religionis regula sicut per albertum patriarcham fuit scripta & fratribus ad obseruandū tradita.

Lbertus dei gratia hierosolymitãe ecclesiæ uocatus patriarcha Dilectis in cristo filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fontem in monte carmeli morantur in domino salutem & sancti spiritus benedictionem : Multipharie multisq̧ modis sancti patres instituerunt qualiter quisq̧ in suo ordine fuerit uel quecũq̧ modum religiosæ uitæ elegerit: in obsequio iesu cristi uiuere debeat: & eidem fideliter de corde puro & bona conscientia deseruire. Verũ quia requiritis a nobis ut iuxta ꝓpositũ uestrum tradamus uobis uitæ formulã quã tenere imposterum debeatis. Illud ĩ primis statuimus ut unum ex uobis habeatis priorem: qui ex unanimi eoꝝ assensu uel maiores & sanioris partis ad hoc officium eligatur: cui obedientiam promittat quilibet aliorum: & promissam studeat operis ueritate seruare. Præterea iuxta situm loci quẽ inhabitare ꝓposueritis: singuli uestrũ singulas habeãt cellulas separatas sicut per dispositionẽ prioris ipsius & de assensu aliorum fratrũ uel sanioris partis ædem cellulæ cuiq̧ fuerit assignatæ. Nec licet alicui fratrũ nisi de licentia prioris qui pro tẽpore fuerit: deputatũ sibi mutare locum: uel cum alio permutare. Cellula prioris sit iuxta ĩtroitum loci: ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio ac dispositiõe ipsius postmodũ quæ agenda sunt: cuncta ꝓcedant. Maneant singuli in cellulis suis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes & in orationibus uigilantes nisi aliis iustis occasionibus occupentur. Hii qui litteras norũt & legere psalmos: per singulas horas eos dicant: qui ex institutione sanctorum patrũ & ecclesiæ approbata cõsuetudine ad horas singulas sunt deputati. Qui uero litteras non norunt: uiginti quĩq̧ uicibus pater noster dicant in nocturnis uigiliis: exceptis dominicis & solennibus diebus: in quorum uigiliis prædictum numerum statuimus duplicari: ut dicatur pater noster uicibus quinquaginta : Septies autẽ eadem dicatur oratio ĩ laudibus matutinis: In aliis quoq̧ horis septies similiter eadẽ singillatim dicatur oratio: præter officia uespertina : in quibus ipsam quindecies dicere debeatis. Nullus fratrum dicat sibi aliquod esse proprium : sed sint uobis omnia comunia: & ex hiis quæ uobis dominus dederit: & distribuatur unicuiq̧ ꝑ manum prioris: idest per hominem ab eo ad idem officium deputatum : prout cuiq̧ opus fuerit inspectis ætatibus & necessitatibus singulorum. Ita tamen ut sicut præmissum est in deputatis cellulis singuli maneant: & ex hiis quæ sibi distributa fuerĩt: singulariter uiuant. Oratorium prout comodius fieri poterit: construatur in medio cellularum: ubi mane per singulos dies ad audienda missarum solemnia conuenire debeatis: ubi hoc comode fieri poterit. Dominicis quoq̧ diebus uel aliis ubi opus fuerit de custodia ordinis & animarum salute tractetis: ubi etiam excessus & culpæ fratrum si quæ in aliquo depræhẽsæ fuerint: caritate media corrigãtur. Ieiunium singulis diebus exceptis dominicis obseruetis a festo exaltationis sanctæ crucis usq̧ ad diem dominicæ resurrectiõis: nisi infirmitas seu debilitas corporis aut alia iusta causa ieiunium solui suadeat: quia necessitas nõ habet legem. Ab esu carnium semper abstineatis: nisi infirmitatis & nimiæ debilitatis remedio sint sumendæ. Quia uero temptatio est uita hominis super terram: & omnes q̄ pie uolunt uiuere in cristo: persecutionem patiuntur. Aduersarius quoq̧ uester diabolus tamquã leo rugiens circuit querẽs quem deuoret: omni sollicitudine studeatis indui armatura dei ut possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi uestri cingulo castitatis: muniendum est pectus cogitationibus sanctis. Scriptum est enim. Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iusticiæ ut dominum deum uestrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis: & proximos uestros tamq̃ uosmetipsos. Sumendum est in omnibus scutũ fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Sine fide enim ẽ impossibile placere deo : & hæc est uictoria fides nostra. Galea quoq̧ salutis capiti imponenda est: ut de solo saluatore speretis salutem: qui saluum facit populum suum a peccatis eorum. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus uestris: & quæcunq̧ uobis agenda sunt : in uerbo domini fiant. Faciendum est uobis aliquod operis: ut semper diabolus uos inueniat occupatos: ne ex ociositate uestra aliquem intrandi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apostoli magisterium pariter & exemplum in cuius ore cristus loquebatur : qui positus est & datus a deo prædicator & doctor gentium in fide & ueritate: quotidie si secuti fueritis: non poteritis aberrare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte ac die operantes ne quem uestrum grauaremus. Non quasi nos non haberemus potestatem: sed ut nosmetipsos formam daremus uobis ad imitandum nos. Nam cum essemus apud uos: hoc denunciabamus uobis: quoniam siquis non uult operari : non manducet. Audiuimus enim inter uos quosdam ambulantes in quiete: nihil operantes. Hiis autem qui huius modi sunt denunciamus &

óbsecramus in domino iesu christo:ut cum silentio operantes:suum panem manducent. Hæc uia sancta & bona:ambulate in ea.Cõmendat auté apostolus silentium cum in eo præcipit operandum.Et quéadmodú propheta attestatur.Cultus iusticiæ silentiú est.Et rursus in silentio & spe erit fortitudo uestra.Ideoq statuimus ut ab hora uespertina usq ad horam tertiam sequẽtis diei silentium teneatis:nisi forte necessitas uel causa rationabilis: aut licentia prioris silentiũ interrumpant.Alio uiro tempore licet silentii non habeatur obseruatio tanta:diligentius tamẽ a multiloquio caueatur:qm̃ sicut scriptum est & non minus experientia docet in multiloquio non deerit peccatum:& qui inconsideratus est ad loquédum:senciet mala.Item qui multis uerbis utitur:ledit animá suam.Et domíus in euangelio. De omni uerbo ocioso quod locuti fuerint homines:reddent rationem de eo in die iudicii. Faciat ergo unusquisq stateram uerbis suis & frenos rectos ori suo: ne forte labatur & cadat in lingua sua:& silentium in quo est cultus iusticiæ:diligenter & caute studeat obseruare. Tu auté frater brocarde & quicunq post te institutus fuerit prior:illud semper habeatis in méte & seruetis ĩ opere quod domíus ait in euãgelio.Quicunq uoluerit inter uos maior fieri:erit uester minister. Et quicunq uoluerit inter uos primus esse:erit uester seruus. Vos quoq cæteri fratres prioẽ uestrum humiliter honorate:christum potius cogitantes qm̃ ipsũm:qui posuit illum super capita uestra: & ecclesiarũ propositis ait.Qui uos audit:me audit:& qui uos spernit:me spernit: ut non ueniatis in iudiciũ de contéptu:sed de uestra obediétia mereamini uitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus uobis conuersationis uestræ formulam statuentes secundum quam uiuere debeatis: Siquis autem super erogauerit:ipse dominus cum redierit:reddet ei. Vtatur tñ discretione: quæ uirtutum est moderatrix.

¶Capitulum quartum q̃ nulla aui pauca Albertus ĩ predicta regula inserit quæ ioannes prius in institutione huius religionis nõ scripsit:sed quæ ioannes in generali suadendo scripserat:Albertus in spirituali determinat regula Actor.

N regula in præcedenti capitulo posita:dominus albertus nulla aut pauca ĩserit quæ essent iam per ioannem in libro ĩstitutionis huius religionis fratribus uel uerbis suasa uel exẽplis sanctoꝝ patrum præcedentiũ eis monstrata:sicut ex dicendis in hoc capitulo patebit. Verum q̃ ea quæ ioannes in dicto libro suadendo in generali dixerat albertus amputando a fratribus scrupulum dubitationis in regula statuendo in speciali determinat.Hæc ergo est cá ꝑ quá post descriptionem institutionis huius religionis oportuit maxime etiam dictá regulá scribere:ut.s.oĩa a fratribus seruanda quæ in institutione fuerant ĩ generali eis suasa:breuiter statuerenť in speciali & determinate in regula. In primis ergo albertus ubi dicit Multipharíæ multisq modis. &c.diuersa a diuersis sanctis patribus fuisse ĩstituta gratia tendendi ad finem religiosæ uitæ: sicut ioannes dixerat supra libro secundo capitulo octauo.Deinde alii Verum quia requiritur a nobis.&c ad requisitionem fratrum dat eis uitæ formam per quam ad dictum finem tendant:quam compræhendit sub decem statutis respondentibus per ordinem decé articulis fratrũ ĩterrogatoriis supra in secundo capitulo huius libri positis. Quorum statutoꝝ primũ respondens primo fratrũ articulo est istud:ut fratres unum ex eis superiorem habeant:sicut de facto habebant & semper habere consueuerant: quoꝝ primus fuit helyas:sicut patet supra libro secundo capitulo.secũdo.Determinat auté modũ instituendi superioré ꝑdictũ:ut.s.ex unanimi oĩum fratrum assensu uel maioris & sanioris partis ad prioratus officiũ eligať.Qué modũ ioãnes ĩ libro institutionis religionis tacuerat:Sed albertus ĩ regula tacet idoneitaté personæ eligendæ:quã ioãnes expresserat supra libro quarto capitulo tertio. Statuit auté ut fratres seipsos abnegando & uoluntati ꝓpriæ abrenũciando obedíam ꝓmittant dicto priori:& ꝓmissam studeát opis ueritate seruare sicut Aymericus ordinauerat:supra eodé libro capitulo secundo:& ioannes plene suaserat supra libro primo capitulo.iiii.ná & fratrũ habitus hoc designat supra.li.vii.ca.iiii.In hoc aút prio statuto nihil fuit umq̃ mutatũ:sed ad eius declarationé fuerũt sibi aliq̃ postea addita:sicut diceť ĩ.vi.ca.huius libri.s. Ná ĩ primo fuerunt ét aliq̃ annexa ad declarationé quorũdá uerboꝝ ĩ pricipio regulæ.s.ĩ eius saluatõe posterioꝝ:sicut diceť ĩ.vi.ca.huius libri.s.Ité q̃dá.Cõsequéter ĩ s.do statuto rñdéte scdo fratrũ articulo ibi. Preterea &c.describit figurá mõasterii edificádi aptá & comodá uitæ solitariæ ĩ eo seruádæ.Et determiat modũ seruádi eá ut.s.singuli fratrũ héant singulas sepatas:ne scilicet unus turbetur

in meditatione uel oratione p aliũ:in quibus cellulis die ac nocte maneant meditantes in lege domini:& in orationibus uigilantes nisi aliis iustis occasionibus occupentur. Hanc autem uitá solitariam seruandá plene suaserat ioannes supra libro primo capitulo quinto : quá primus huiusmodi helyas seruauit a proposito:ut patet supra libro primo capitulo secundo. Ad cuius imitationem professores huius religionis eam semper seruare consueuerunt:maxime in monte carmeli:ut patet supra libro tertio capitulo tertio & quinto:& etiam in aliis heremis:ut patet eodé libro capitulo.vii.In hoc autem secundo statuto nihil fuit umq̃ mutatum:sed ad declarationé eius fuerunt sibi aliqua addita postea sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet.Itě licet postea in tertio statuto respondente tertio fratrum articulo.ibi.Hii qui litteras. &c.statuit ut i horis canonicis fratres litterati dicant ad laudem dei illos psalmos qui ex institutione sanctoꝝ patrũ & ecclesiæ approbata consuetudine sunt ad singulas horas deputati.Fratres uero illiterati dicant ad singulas horas pater noster certis uicibus sicut ipse taxat.Ab origie auté huius religionis consueuerunt eius professores psalmos psallere: sicut patet supra libro secundo capitulo secundo & tertio ad quos canendos cõsueuerant sub lege ueteri qualibet die in eoꝝ sennion ter cõuenire:ut patet supra libro tertio capitulo tertio.Tempore autem legis nouæ ex generali ecclesiæ consuetudine consueuerunt ad orandum septies qualibet die:sicut patet supra libro sexto capitulo quinto:Sed quia inter fratres de diuersitate numeroq; psalmorum in singulis horis dicendoꝝ erát opiniones diuersæ:determinauit albertus ut ad singulas horas illas psalmos dicerent:qui ex institutione sanctoꝝ patrum & approbata ecclesiæ cõsuetudine erant in ecclesiæ cõsuetudine erant in ecclesia sua patriarchatus ad singulas horas deputati.Hoc autem tertiũ statutum in prima sui parte fuit postea correctũ & aliter formatum: sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet Item in tertio.Demum in quarto statuto respondente quarto fratrum articulo:Nullus fratrum.&c.statuit ut singuli fratrum abrenuncient mundanis diuiciis a facultatibus terrenis sicut plene suaserat ioannes libro primo capitulo tertio:quam abrenunciationé seruauit helyas ut patet supra libro secundo capitulo primo & helyzeus:ut patet eodé libro capitulo quinto: & cæteri eiusdem conuersationis antiqui in exemplũ nobis dari:ut patet supra libro quarto capitulo quinto.Determinat autem modum abrenunciandi:ut.s.nullus fratrum habeat:imo nec dicat sibi aliquid esse proprium:sed quæ habebút sint eis omnia comunia:distribuenda tñ per priorem singulis prout cuiq; opus erit.Quem modũ abrenunciandi introduxerunt apostoli in primitiua ecclesia:ut patet actuum secundo capitulo quarto.Hoc auté quartum statutum fuit postea in ultima sui parte totaliter correctum:sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet Item post.Tandé in quinto statuto respondente quinto fratrum articulo Oratorium.&c.statuit ut fratres in monasterio habeant oratoriũ:& determinat locũ:ut scilicet cõstruatur in medio cellularũ non solum ad horas canonicas in eo canendas : sed ad missarum solénia de mane in eo a fratribus audienda : professores autem huius religionis consueuerunt habere oratoriũ ad deũ horis statutis in eo laudandum & orandum:ut patet supra libro tertio capitulo tertio:& libro.vi.capitulo quinto . Notandũ tamen q̃ hæc domus tribus nominibus nuncupatur in hoc libro:quia dicitur sennion.ut patet supra libro tertio capitulo tertio. Dicitur similiter oratoriũ ut patet supra libro quinto capitulo octauo.Dicitur etiam capella: ut patet supra libro septimo capitulo quinto.Sennion autem græce:uidetur latine significare conuenticulum honestorum.Est enim domus parua:ad quá monachi secedentes conueniunt tantũ gratia honestorum scilicet diuinorum officiorum & salute animaꝝ:sicut supra libro tertio capitulo tertio fuit dictum.Oratorium uero ab oratione est dictum. Est enim locus orationi tantum consecratus:ideo nemo aliquid in eo agere debet : nisi illud tantũ ad quod est factũ & unde nomen accepit.Capella auté dicitur quasi capiens laudé. Est enim parua ecclesia seu domus ad deum in ea laudandũ dedicata. Et sic eadé domus dicitur sennion ratione conuentus qui in ea fit ad honesta ibi exercenda.Dicit́ etiá oratoriũ rõne orõnũ quæ ibi ad deũ dirigunt́: Et dr̃ capella ratione laudũ quæ ibi deo exsoluunt́.In hoc uno statuto nihil fuit unq̃ imitatũ neq; additũ. Vlterius in sexto statuto respondente sexto fratrũ articulo.ibi. Dominicis quoq; diebus.&c.statuit ut fratres tractent de salute aiaꝝ & de obseruantia regulari ordinis custodienda ne obmittatur:& de culpis fratrum corrigendis. Et determinat modũ atq; tépus:ut scilicet correctio fiat caritate media: & ut de hiis oibus tractet́ dñicis diebus:uel ẽt aliis si opus fuerit. Salutem autem aiarum consueuerunt ꝓfessores huius religionis semp procurare in cellis & oratorio ut patet supra libro tertio.capitulo tertio:& quinto:& libro.vi. capitulo quinto: ad quá

debet superior praecipue esse intentus uerbo & exemplo:& caeteri ei obsequẽdo:ut patet libro primo capitulo.viii.ad exemplum scilicet helyae & caeterorum patrum de quibus habes supra libro secundo capitulo tertio &.viii.& libro quarto.capitulo quinto &.vi.&.viii.In hoc autem sexto statuto nihil fuit unq̃ mutatum neq; additum. Postmodum in septimo statuto respondente septimo fratrum articulo ibi.Ieiunium singulis diebus & caetera statuit ut fratres carnalem concupisentiam mortificẽt per abstinentiam sicut Ioannes suaserat supra libro primo capitulo iiii.& helyas suo exemplo ostenderat supra libro secundo capitulo viii.determinat autem modum:ut scilicet fratres ieiunent a festo exaltationis sanctae crucis: usq; ad diem pascae:exceptis diebus dominicis:nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa suadeat solui ieiuniũ & ut ab esu carnium semper abstineant nisi pro ĩfirmitatis aut nimiae debilitatis remedio sumãtur.ieiunium autem professores huius religionis obseruare consueuerant: ut patet supra libro tertio ca.viii. Esus uero carnium non legitur antea eis fuisse interdictus immo concessus ut patet supra libro secundo capitulo primo. Ideo hoc septimum statutum fuit in ultima sui parte postea aliqualiter mitigatum:ut dicet in sexto capitulo huius libri:scilicet Item in septimo.Deniq; in octauo statuto respondente octauo fratrum articulo ibi. Quia uero &c. praemonstrans uitam hoĩs super terrã in temptationibus consistere sicut dictum est supra libro primo capitulo quarto:statuit ut fratres induantur spiritali armatura dei per quam possint stare aduersus insidias inimici.Et determinat eis sex species huius armaturae quibus induanẽ:quarum Prima ẽ cingulum castitatis:quo accingendi sunt lumbi fratrum: scilicet per modum a ioanne expositum. libro.vii.capitulo secundo & ab eo suasum libro primo capitulo quinto. Et ab helya eiusq; discipulis obseruatum:libro secundo capitulo primo:& libro sexto capitulo tertio. Secunda huius armaturae species est:fugatis a corde cogitationibus ĩmundis:sicut suadetur libro primo capitulo.vii.Muniendum est pectus cogitatiõis sanctis exemplo antiquorum patrum:de quibus habes supra libro tertio capitulo.viii. Tertia huius armaturae species est indui lorica iusticiae.i. dilectione dei & proximi per modum in hoc statuto positum:& a ioanne supra libro primo capitulo sexto est expositum.Quarta species est sumere in omnibus scutum fidei exemplo priscorum patrum de quibus habes supra libro quinto capitulo primo.Quinta species est galea salutis capiti imponenda.i.spes ut de solo saluatore speretur salus animae exemplo antiquorum patrum de quibus habes supra libro quinto capitulo primo.Sexta huius armaturae species est gladius spiritus.i.uerbum dei:quod debet habundãter in ore & in cordibus fratrum exemplo suorum praedecessorum de quibus habes supra libro quinto capitulo.viii.& libro.vi.capitulo quinto.In hoc autem octauo statuto nihil fuit umq̃ mutatum neq; additum.Subsequenter in nono statuto respondente nono fratrum articulo ibi.Faciendum est.&c.statuit ut fratres faciant aliquid operis:exemplo scilicet tam apostoli quod inducit:q̃ antiquorum patrum eorum:de quibus habes supra libro tertio capitulo septimo. Tangit autem quinq; causas propter quod opus corporale est exercendum.Prima ad tollendum ocium:sicut ecclesia.xxxiii.scribitur. Mitte seruum in operationem ne uacet:multam enim maliciam docuit ociositas.Hanc causam tangit Albertus ibi ut semper diabolus inueniat uos occupatos. Secũda causa est ad domandam carnalẽ concupisentiam inquãtũ per opus maceratur corpus.Hanc causam tangit apostolus ibi.In labore inquit &c.Tertia causa est ad uitandam cupiditatem alienarum rerum:sicut primae thessalonicenses quarto dicitur.Operemini manibus uestris sicut praecepimus uobis ut honestae ambuletis ad eos qui foris sunt & nullius aliquid desideretis.Hanc causam tangit apostolus ibi.Operantes ne quẽ uestrũ grauaremus. Quarta causa est ad uictum querendũ per opus sicut primo cxxvii.dicitur.Labores manuũ tuarum quia manducabis:beatus es & bene tibi erit.Hanc causam tangit apostolus ibi.Nam cũ essemus.&c. Quinta causa est ad euitandũ foeda negocia & lucra ex quibus quidem praetermisso opere corporali necessaria sibi prouidẽt: quod reprobat apostolus oppositũ eis denuncians & obsecrans.ibi. Audiuimus enĩ inter uos.&c. Vltimo determinat apostolus modũ operandi ut.s.opus fiat cũ silentio.ibi. Hiis autẽ qui huiusmodi.&c.In hoc nono statuto nihil fuit umq̃ mutatũ uel additũ.Postremo ĩ decimo statuto respondente decimo fratrum articulo.ibi. Cõmendat autem apostolus.&c.statuit ut fratres teneãt silentiũ exẽplo.s. suorum pdecessorum:de qbus habes supra li.iiii.capi.v. Et determinat tẽpus.s.ab hora uespertina usq; ad horã tertiã sequẽtis diei.Silẽtiũ siliter suaserat ioãnes supra.li.i.ca.v.Hoc ãt decimũ statutũ ĩ prima sui pte fuit postea correctum & aliter formatum:sicut dicetur in.vi.capitulo huius libri scilicet Item in decimo. Vltimo ibi.Tu autẽ fr brocarde.&c.redit ad declarandum primũ statu

tum ut illic finiat ubi incepat. Praecepit ergo priori ne de suscepto prioratu superbiat: sed magis humilietur sicut christus mandat. Quam auté humilitatem se debeat superior i se & cum sub ditis gerere: ostenditur supra libro primo capitulo octauo. Et habet exemplum in helya su pra libro secundo capitulo secundo. Praecepit etiam fratribus ut humiliter eorum priorem hono rent: ne eum contépnendo spernant christum: sed de obedientia mereantur uitae aeternae praemium. Quam autem reuerenter debeant subditi praepositū eorum honorare eique obedire: exemplum habent in priscis patribus eorum supra libro quarto capitulo tertio & octauo.

¶ Capitulum quintum quod regula huius religionis fuit per Honorium prophetam tertium approbata: & per Gregorium nonum & Innocentium quartum summos pontifices confirmata.
¶ Magister Sibertus debebe in tractu de consideratis super carmelitarum regula.

Vm ergo professores huius religiōis praefatā uitae regulam a dn̄o alberto patriarcha hierosolymitano tempore Innocétii papae tertii. Anno domini. m. cxcix. suscepissent: contingit processu temporis dictum Innocentium papam tertium celebrare romae generale concilium. Anno domini. m. ccxv. in ecclesia saluatoris quae constantiniana uocabatur. In quo consilio dictus papa ne nimia religionum diuersitas grauem i ecclesiae dei cō fusionem induceret: firmiter prohibuit ne quis de caetero nouam religionem inueniret: sed qui cunque ad religionem conuerti uellet: unam de approbatis assinueret: & qui domum religiosam de nouo fundare uellet regulam & institutionem de approbatis acciperet. Ea propter quidam praelati terrae sanctae i qua mons carmeli dinoscitur existere: ceperunt ex tunc fratres nostrae re ligionis ita infestare: acsi contra prohibitionem dicti generalis concilii nouam religionem inue nissent uel regulam approbatam non haberent. Fratres autem praedicti super hiis ad dominum Radulphum patriarcham hierosolymitanum tunc recurrerūt qui & ipse prae mortuo eius prae decessore alberto interfuerat dicto generali consilio. Hic patriarcha radulphus lecta huius reli gionis antiquissima institutione: & uisa autentica regula alberti patriarchae edita & fratribus tradita: longe ante dictum concilium generale compescuit praedictos praelatos a dictorum fratrū infestatione. Ad maius autem robur praestandum dictae regulae consuluit ipse fratribus ut eam peterent a sede apostolica approbari. Iccirco praedicti fratres successori dicti domini innocen tii scilicet Honorio papae tertio dictam regulam ostendentes: humiliter supplicauerūt sibi ut eā approbaret. Quam dictus Honorius papa tertius. Anno domini. m. ccxxv. approbauit tertio chalendas Februarii: ut eam obseruarent: fratribus in remissionem peccatorum iniunxit: de rea ta scribens eis.

¶ Honorius papa tertius in registro decumani sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis priori & fratribus heremi de monte carmeli salutem & apostolicam benedictio nem. Vt normam uiuendi regulariter a bonae memoriae hierosolymitano patriarcha editā quā ante generale concilium uos dicitis humiliter suscepisse: iposterum uos & successores uestri quā tū cum dei adiutorio poteritis: obseruetis in remissionem uobis iniungimus peccatorum.

¶ Magister Sibertus ubi supra.

¶ Occasione autem horum uerborum quibus Honorius papa tertius approbatione dictae regulae loquens fratribus de ea dixit: quam ante generale consilium uos dicitis humiliter suscepisse insultabant quidam praelati dicentes: assertionem fratrum affirmantium se suscepisse dictam regulam ante praedictum concilium generale gestandum non esse nisi fratres legittimis documentis eam probarent. Intendebant quoque dicti praelati fratribus cōtra formam dictae regulae priorem absque assensu fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorum instituere: fingentes dictam regulam approbatam non esse. Fratres auté coram summo pontifice. Gregorio nono probauerunt manifeste per registrum sextidecimi anni pontificatus innocentii papae tertii: quod dictus papa Innocentius in praedicto sextodecimo anno scripsit alberto patriarchae hierosolymitano ut cum nunciis apostolicis destinaret quosdam uiros prouidos & fideles ad soldanum damasci & babylonae: & quod si absque grandi dispendio terrae sanctae posset fieri: satageret praeuenire praefixum annum ad celebrandum dictum generale capitulum siue concilium: ducens secum aliquos uiros in consilio prouidos & in commisso fideles. Albertus uero patriarcha praedictus morte praeuentus non potuit interesse dicto generali concilo. Quod consilium sicut legitur in registro decimi octaui anni pontificatus dicti Innocentii Papae tertii fuit postea

celebratū. Anno domini. M.ccxv. pōtificatus scilicet dicti Innocētii āno decimo octauo. In quo consilio interfuit Radulphus pₐtriarcha hierosolymitanus sicut in eodem registro legitur ubi agitur de annotatione prælatoꝝ qui dicto consilio interfuerunt. Ex eo ergo ꝙ Albertus tpe dicti generalis consilii non erat sed prius fuerat patriarcha hierosolymitanus: & ex eo ꝙ ipse existens patriarcha hierosolymitanus dederat carmelitis dictā regulam probabatur manifeste ꝙ carmelitæ ante dictū generale cōsiliū susceparant eā. Quapp summo pontifici Gregorio nono humiliter supplicabant ut dictam regulam tanꝗ a sede apostolica approbatam confirmaret: & ut inhiberet ne quis præsumeret priorem eis instituere absq; fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorum. Cum etiā ī q̄rto dictæ regulæ statuto scribebat. Nullus fratrum dicat sibi aliq̄d esse proprium sed sint uobis oīa comunia: fuit ex hiis uerbis inter fratres monasterii mōtis carmeli altercatio orta sup possessiones domus redditus & loca quæ ex hiis pro sustentatione uitæ eoꝝ a christi fidelibus ex deuotione offerebantur. Quidā enim fratrum considerantes ꝙ & si nulli eorū liceat habere aliq̄d propriū: quia tn̄ dicta regula concedit eis habere in cōi: putabāt per hoc eis esse licitum habere in cōi possessiones & cætera prædicta. Alii aūt fratrum attenta institutione huius religionis & considerata exemplari uita fundatoꝝ & antiquoꝝ patrum huius professionis qui in monte carmeli & in aliis heremis uixerunt abdicatis possessionibus & relictis facultatibus terrenis: dicebant non licere fratribus habere huiusmodi loca redditus domos & possessiones: sed neq; caprāꝝ uel ouium greges aut alia animalia officio orādi apta. Nec hiis obstat ꝙ regula concedit fratribus habere in comuni: quia licet etiam apostolis & credentium multitudini in primitiua ecclesia concederet habere in comuni: nam erant eis omnia comunia: nihilominus tn̄ ipsi possessiones nō admittebāt. Quotquot enim erāt possessores agrorū aut domoꝝ: uendentes afferebant præcia uenditoꝝ & ponebāt ante pedes apostoloꝝ. Diuidebant autem singulis prout cuiq; opus erat: ut scribitur in libro actuum apostolorum capitulo secundo & quarto. Quapp dicto summo pontifici gregorio nono fratres humiliter supplicabāt: ut hanc ēt eoꝝ altercationē fine debito terminaret. Papa itaq; gregorius nonus auditis prædictis fratrum rationibus: primo fratrum altercationi debitū finē īposuit. Secundo ne quis absq; fratrū uel maioris & sanioris partis ipsoꝝ præsumeret eis priorē instituere ꝓhibuit. Tertio dictam regulam tāꝗ a sede apostolica approbatā confirmauit. Anno domini. m.cc. de perusio scribens eis. viii. idus aprilis.

❡Gregorius papa nonus in registro tertii anni sui pontificatus.

❡Dilectis filiis Priori & fratribus heremi montis carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Ex officii nr̄i debita circūspectione tenemus sollicitam adhibere cautelam uehii qui ascēdentes in montem orare cum dn̄o pedes suos lauerunt: iteum eos coinquinent a contemplationis specula descēdēdo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quædā īdumēta corporis habebāt unde teneātur ad casum cū spiritualibus nequiciis pugnaturi. Huic est ꝙ cū lotis pedibus speculā dn̄i ascēditis uacaturi contēplatiōībus celestiū & assumpseritis contra spiritus malignos luctamen terrenis oībus abdicatis: nos uestro profectui aspirantes & uolentes uobis coinquinandi pedes iterum & succūbendi materiam āputare: auctoritate præsentiū districtius inhibemus ne in ꝓprietatē de cætero heremi uestræ loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis nullo modo uel præsumatis habere præter asinos masculos & aliquod aīalium seu uolatiliū nutrimētū. Quieti quoq; uestræ prouidentes & paci: adicimus: ut nullus in eadē heremo priorem instituere absq; fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorum assensu præsumat. Ad hæc ēt regulā approbatā a bono memoriæ honorio papa prædecessore nr̄o & ab eo nobis traditam in remissionem peccatoꝝ obseruandā: auctoritate apostolica cōfirmamus: & in eodem loco perpetuis temporibus præcepimus obseruari.

❡Magister sibertus ubi supra.

❡Postea etiam Innocentius papa quartus. Anno domini. m.cc.xlv. dictam regulam cōfirmauit. sexto idus iunii sub eadem uerborum forma qua gregorius nonus eam confirmauerat sicut legitur in registro secundi anni pontificatus dicti innocencii papæ quarti.

❡Capitulum. vi. Cur & ī quibus clausulis dicta regula fuit auctoritate sedis apostolicæ per fratrem hugonem præsbyterum cardinalem & fratrem Guillielmum episcopum anteradensem declarata aut correcta seu mitigata.

Voniã aũt in futuroꝝ euentibus ficut interdũ fallibiliter quãtũlibet attẽta humãi iudicii consideratio ut id quod ipsa ꝓfuturũ iudicat:cõsequenter supueniens expiẽtia nociuũ ondat:ideo non est reprehẽsibile si quod prius consulte statutũ fuit postmodum ex inspectatione sanioꝝ iudicii consultius retractet ꝑsertim quando obesse experitur potiusq̃ prodesse si nõ declaret aut corrigatur uel mitiget. Cum ergo ꝓfessores huius religionis regulam uiuẽdi a dño alberto patriarcha hierosolymitano accepisset: cõsequens & diuturna experientia eos docuit quedã in dicta regula statuta esse ita dubia ꝙ oportebat ea declarari seu corrigi:quædam uero esse ita grauia ꝙ expediebat illa mitigari. Iccirco duos prouidos ex fratribus suis.s.reginaldũ & petrũ ꝓ ꝑdictis statutis declarandis.corrigendis:& mitigãdis ad sedem aplicã miserunt. Qui dño Innocẽtio papæ q̃rto hũ:liter supplicauerũt ut dictæ regulæ dubia declarar̃ ac corriger̃ & grauia eius mitigar̃ misericorditer dignaret. Dictus aũt Innocẽtius q̃rtus eoꝝ deuotis supplicatõibus amẽs hãc dclaratiõnẽ correctõem:& mitigatiõnẽ uice eius faciendã cõmisit fratri hugõi tituli sanctæ sabinæ præsbytero cardiali:& fratri Guillielmo episcopo anteradẽsi. Et isti duo dñi in sacra theologia magistri prædictam regulam Anno dñi .m.cc.xlviii.auctoritate apostolica declarauerunt correxerunt & mitigauerunt prout sequitur. Nam in primo regulæ statuto ubi dr̃. Et promissam studeat operis ueritate seruare:dicti cõmissarii declarando imediate addiderũt cũ castitate & abdicatiõe proprietatis. Quæ uerba fuerũt ideo per eos regulæ addita:quia licet alibi in regula ꝑcipiat̃ fratribus castitas ubi dr̃ Accingẽdi sunt lumbi cingulo castitatis:& alibi ẽt in ea prohibeat̃ cuilibet fratri habere propriũ ubi dicit̃. Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse propriũ:oĩs tñ professio regularis astringit suos professores prĩcipaliter ad hæc tria.s.ad obediẽtiã castitatẽ & proprietatis abdicationẽ:quæ sunt de substantia ꝓfessionis:ideo uisum fuit dictis comissariis esse equum ut ubi in regula fit mentio de obedientia priori committenda sine promittenda:ibidem etiam de cæteris duobus fiat mentio: scilicet de seruanda castitate cum proprietatis abdicatione. ¶ Item quidã ecclesiarum prælati renuebant fratres huius religionis admittere ad habitãdum in eorum diocesibus. Dicebant enim ꝙ cũ albertus p̃riarcha dictam regulam solum fratribus heremitis morantibus in monte carmeli scripsisset & tradidisset:non licebat dictis fratribus secundum eorum regulam habitare alibi q̃ in monte carmeli. Alii aũt ex prælatis q̃uis in eoꝝ diocesibus admitterent fratres ad habitandũ:tamen non sinebãt illos extra heremos in uillis uel ciuitatibus loca habere. Nam dicebant ꝙ cum fratres essent heremitæ: nõ debebant nisi in heremis habitare. Fratres aũt prædicti per institutionẽ huius religionis ostenderunt dictis cõmissariis ꝙ ab ãtiquo.s. a tempore ꝓphetæ heliæ & cæteroꝝ patrũ legis ueteris licuit ꝓfessoribus huius ordinis habitare extra mõtẽ carmeli & in aliis heremis & ciuitatibus ac uillis. Propterea dicti cõmissarii post uerba illa prio regulæ statuto addita cum castitate & abdicatione ꝓprietatis:imediate declarando ulterius addiderunt. Loca aũt habere poteritis in heremis uel ubi uobis donata fuerint ad uestræ religionis obseruantiam apta & comoda secundũ ꝙ priori & fratribus uidebitur expedire. Quæ clausula ideo fuit per dictos cõmissarios regulæ addita:ut per regulã mãifeste appareat ꝙ fratribus huius ordinis liceat loca extra montem carmeli habere ac in aliis heremis & in ciuitatibus uel uillis habitare. ¶ Item licet quilibet fratrum anteq̃ in monasterio includerẽtur differret ad suã cellulam uictũ sibi necessarium ut ibi singulariter uiueret:postq̃ tñ fuerũt in monasterio iclusi: uictus secũdum regulã distribuebat̃ unicuiq; per manus prioris uel per hominen ab eo ad hoc officium deputatum. Cui erat graue discurrere per cellulas singuloꝝ separatas. Fratribus etiam erat graue pulmenta ex mora titulis discursus effecta frigida sumere. Ideo propter hæc & alia ĩconueniẽtia quæ inde sequebantur fuit per dictos commissarios de regula totaliter deleta sequẽs clausula in quarto regulæ statuto posita quæ dicebat. Ita tamen ut sicut præmissum est in deputatis cellulis singuli maneant:& ex hiis quæ sibi distributa fuerũt singulariter uiuant. Et quia antiqui huius religionis professores filii prophetarum dũ conuentum faciebãt: refectionem comuniter sumebãt:ideo loco dictæ clausulæ de dicto quarto statuto deletæ:prædicti cõmissarii in secundo statuto regulæ ubi dr̃. Eedẽ cellulæ cuiq; fuerit & assignatæ:mitigando immediate addiderunt. Ita tñ ut in communi refectorio ea q̃ uobis erogata fuerint cõiter aliq̃ lectionem sacræ scripturæ audiẽdo ubi comode fieri poterit obseruari sumatis. Item in tertio regulæ statuto sicut in principio scribebatur Hii qui litteras norunt & legere psalmos per singulas horas eos dicant qui ex institutione sanctorum patrum & ecclesiæ approbata consuetudine ad horas singulas sunt deputati. Hæc autẽ dicta clausula fuit de regula per dictos cõmissarios

ideo deleta:quia generabat fratribus dubiū an ipsi tenerentur ad alias horas canonicas:præterq̄ ad psalmos dicendos.Loco autem dictæ clausulæ fuit in regula per dictos cōmissarios corrigendo & declarando sic scriptum.Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt eas dicant secundum consuetudinem sanctorū patrum & ecclesiæ approbatā consuetudinē. Item in quarto regulæ statuto inter cætera sic scribebatur.Et ex hiis quæ dominus uobis dederit: distribuatur unicuiq; per manum prioris:idest per hominem ab eo ad idem officium deputatum. Hæc autē dicta clausula generabat fratribus dubium an ista solum unicuiq; essent eorū per manum prioris distribuenda ea quæ dominus eis daret ꝙ non illa quæ ipsi ex opere licito uel aliter iuste acquirerent.Graue quoq; erat fratribus ꝙ homo a religione eorum extrāeus posset a priore deputari distributor bonorum religionis:quia per hoc poterāt dicta bona defraudari facilius q̄ si frater aliquis deputaretur ad distribuendum illa.Ideo dicta clausula fuit de regula per dictos commissarios deleta:& prædictum quartum regulæ statutum fuit per eos declarando corrigendo sit formatum.Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse proprium sed sint uobis omnia communia:& distribuentur unicuiq; per manū prioris idest per fratrē ab eo ad idem officium deputatū ꝓut cuiq; opus erit inspectis ætatibus & necessitatibus singulorꝫ.Item post uerba illa quarti statuti Inspectis ætatibus & necessitatibus singulorꝫ dicti cōmissarii immediate declarando ulterius addiderunt.Asinos autem siue mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat:& aliquod animalium siue uolatilium nutrimentum. Quæ clausula fuit per dictos commissarios ideo regulæ addita:quia licet dudum inter fratres fuisset dubitatū an habere prædicta esset eis licitum:necessitas tñ urgebat eos habere mulos uel asinos pro lignis atq; cibis & cæteris uictui fratrum necessariis portandis ad monasteria in monte carmeli & alibi sita & a uilla remota.Nutrimentū uero animaliū & uolatilium erat fratribus expediens ad uitam pro ouis & lacticiniis inde sumendis:quibus uesci non est fratribus prohibitum.Item in septimo regulæ statuto inter cætera sic scribebatur.Ab esu carnium semper abstineatis nisi pro infirmitatis aut nimiæ debilitatis remedio sint sumendæ.Hæc autē prædicta clausula erat a fratribus grauis ut semper ab esu carnium nisi in casu infirmitatis & nimiæ debilitatis abstinerent:& ideo petebant hanc dictam clausulam de regula totaliter deleri:quia ex primaria institutione eorum non erat eis prohibitū immo concessum carnibus uesci:quibus fundator huius religionis helyas postq̄ eam instituerat usus est uel fuit.Dicti uero cōmissarii attenderunt ꝙ licet antiquis professoribus huius religionis esset concessum carnibus uesci tempore legis ueteris:quando & phase erat ab eis obseruandū ipsis tamen tunc fuit ꝓhibitū uino uti quod albertus in regula modernis fratribus ideo nō prohibuit:quia de eo conficitur altaris sacramentū quod est a fratribus sumendū & frequentandū. Considerantes ergo cōmissarii ꝙ tempore nouæ legis suadetur monachis abstinere potius a carnibus q̄ a uino:noluerunt fratribus interdicere pœnitus esum carnium:nec eis prohibuerunt uini usum quo apostolus suum concessit uti discipulum.Sed quia fratres proponebant ꝙ difficile erat nimiam debilitatem discernere in fratre anteq̄ esus carnium sibi cōcederetur:& ꝙ aliqui fratres interdū fuerant præuenti de nonnullis debilibus qui decesserant quia esus carnium nō fuerat eis concessus quos fratres non putabant adhuc deuenisse in nimiam debilitatem : ideo dicti cōmissarii prædictam clausulam de regula deleuerunt:& mitigando eam aliter formauerunt ipsam sic.Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Verū quia fratres ad hæc instabant ꝙ propter ingruentes necessitates oportebat aliquos eorum interdum de domibus eorum exire:& propter penuriā in itinere mendicare:quos cum difficultate hospites colligebant:quia illis se in cibis non conformabant:& nihilominus oportebat eos aliquando mare transire ubi propter ciborum penuriam & occurrentia pericula erat graue a carnibus abstinere.Ideo dicti cōmissarii post uerba illa:nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur:immediate mitigando addiderunt.Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerātes:ne sitis hospitibus onerosi:extra domos uestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus:sed & carnibus supra mare uesci licebit.Item in decimo regulæ statuto inter cætera sic scribebatur:Ideoq; statuimus ut ab hora uespertina usq; ad horam tertiam sequētis diei silentiū teneatis:nisi forte necessitas uel causa ratiōabilis aut licētia prioris silētiū īterrūpat.Hæc āt dicta clausula ideo erat fratribus grauis : quia ab ortu diei usq; ad horam tertiam:& ab hora uespertina usque ad occasum:occurrebant frequenter multa fratribus utilia:quæ bono modo non poterant cū silentio expediri:præsertim ea quæ ad eruditionem fratrum pertinebant. Cum etiam in illis interuallis quandoq; interrumperetur silētium:uertebatur in dubium qualis esset necessitas aut

causa rationabilis interrumpendi illud:& super hoc adinuicem interdum dissenciebantur. Ideo dicta clausula fuit per eos aliter sic formata.Ideoq; statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usq; ad primam dictam sequentis diei. Caetera autem omnia compraehensa in regula praedicta remanserunt per dictos commissarios intacta.Quam ipsi ut praemittitur declaratam: correctam & mitigatam ac sigillis eorum sigillatam:miserunt priori generali & capitulo generali nostrae religionis:ut fratres eam firmiter obseruarent:& instar eiusdē alias regulas eoꝝ corrigerent.

¶Capitulū.vii.in quo in sua forma ponitur regula sicut fuit per dictos dominos declarata:correcta:& mitigata.Ex registro quinti anni sui pōtificatus Innocētii papae quarti.

Frater hugo miseratiōe diuina tituli sanctae sabinae praesbyter cardinalis:& frater Guilielmus eadem miseratione anteradensis episcopus carissimis in christo filiis uiris religiosis ordinis fratrum beatae Mariae de monte carmeli salutem in omni salutari. Accedentes ad apostolicam sedem fratres clerici reginaldus & petrus ordinis uestri ex parte uestra a domino papa humiliter postularunt ut quaedam quae in priuilegio uestro & regula olim uobis a foelicis memoriae alberto patriarcha hierosolymitano tradita continenter dubia declarare & corrigere & etiam quaedam grauia mitigare misericorditer dignaretur. Cum ergo dominus papa eorum deuotis supplicationibus annuendo nobis commiserit ut declarationem correctionem ac mitigationem huiusmodi faceremus uice ipsius secundum ꝙ bono statui ordinis & fratrū saluti expediens uideremus:religioni uestrae qua fungimur auctoritate mandamus quatenus regulam a uobis correctam declaratam ac mitigatam prout expedire uidimus deuote recipientes:eam firmiter obseruetis:& instar eiusdem uestras alias regulas corrigatis:quam uobis per eosdem fratres sub sigillis nostris mittimus in hac forma regula. Albertus dei gratia hierosolymitanae ecclesiae uocatus patriarcha:dilectis in christo filiis brocardo & caeteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fontem in monte carmeli morantur in domino salutem:& sancti spiritus benedictionem. Multiphariae multisq; modis sancti patres instituerūt:qualiter quisq; in quocunq; ordine fuerit uel quemcunq; modum religiosae uitae elegerit:in obsequio iesu christi uiuere debeat:& eidem fideliter de corde puro & bona conscientia deseruire. Verum quia requiritis a nobis ut iuxta propositum uestrum tradamus uobis uitae formulam quam tenere in posterum debeatis. Illud in primis statuimus ut unum ex uobis habeatis priorem : qui ex unanimi omniū assensu uel maioris & sanioris partis ad hoc officium eligatur:cui obedientiam promittat quilibet aliorum:& promissam studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatione proprietatis. Loca autem habere poteritis in heremis:uel ubi uobis donata fuerint ad uestrae religiōis obseruantiam apta & comoda secundum ꝙ priori & fratribus uidebitur expedire. Praeterea iuxta situm loci quem inhabitare proposueritis singuli uestrum singulas habeant cellulas separatas sicut per dispositionem prioris ipsius & de assensu aliorum fratrum uel sanioris partis aedem cellulae cuiq; fuerint assignatae Ita tamen ꝙ in comuni refectorio ea quae uobis erogata fuerint communiter aliq̄ lectionem sacrae scripturae audiendo ubi comode poterit obseruari sumatis: Cellula prioris sit iuxta introitum loci:ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio ac dispositione ipsius postmodum quae agenda sunt:cuncta procedant. Maneant singuli in cellulis suis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes:& in orationibus uigilantes:nisi aliis iustis occasionibus occupentur. Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt:eas dicant secundum constitutionem sanctorum patrum:& ecclesiae approbatam consuetudinem. Qui uero litteras non nouerunt:uiginti quinq; uicibus Pater noster dicant in nocturnis uigiliis exceptis dominicis & solemnibus diebus in quorum uigiliis praedictum numerum statuimus duplicari: ut dicatur Pater noster uicibus quīquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio ī laudibus matutinis. In aliis quoq; horis septies similiter eadem singillatim dicatur oratio praeter officia uespertina:in quibus ipsam quindecies dicere debeatis. Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse propriū sed sint uobis omnia comunia:& distribuatur unicuiq; per manum prioris idest per fratrem ab eo ad idem officium deputatum prout cuiq; opus erit:inspectis aetatibus & necessitatibus singulorum. Asinos autem siue mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat:& aliquod animalium seu uolatilium nutrimentum. Oratorium prout comodius fieri poterit : construatur in medio cellularum:ubi mane per singulos dies ad audienda missarum solēnia conuenire debeatis:ubi hoc comode fieri poterit. Dominicis quoq; diebus uel aliis ubi opus fuerit de

custodia ordinis & animarum salute tractetis:ubi etiam excessus & culpae fratrum si quae in aliquo deprehensae fuerint: caritate media corrigantur. Ieiunium singulis diebus exceptis dominicis obseruetis a festo exaltationis sanctae crucis usque ad diem dominicae resurrectionis nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa ieiunium solui suadeat:quia necessitas nō habet legem. Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerantes:ne sitis hospitibus onerosi extra domos uestras sumere poteritis pulmēta cocta cū carnibus,sed & carnibus supra mare uesci licebit. Quia uero:temptatio est uita hominis super terram & omnes qui pie uolunt uiuere in christo persecutionem patiuntur Aduersarius quoque uester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret:omni sollicitudine studeatis indui armatura dei ut possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi uestri cingulo castitatis:muniendum est pectus cogitationibus sanctis: sicut scriptum est. Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iustitiae: ut dominum deum uestrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis:& proximum uestrum tanq̄ uosipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei:in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere:sine fide enim impossibile est placere deo:& haec est uictoria fides uestra. Galea quoque salutis capiti imponenda est ut de solo saluatore speretis salutem:qui saluum facit populum suū a peccatis eorum. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus uestris:& quaecunque a uobis agenda sunt:in uerbo domini fiant. Faciendum est uobis aliquod operis:ut semper uos diabolus inueniat occupatos:ne ex ociositate uestra aliquem intrādi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apostoli magisterium pariter & exemplum:in cuius ore christus loquebatur qui positus est & datus a deo praedicator & doctor gentium in fide & ueritate:quem si secuti fueritis non poteritis aberrare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte ac die operantes ne quem uestrum grauaremus:non quasi nos non haberemus potestatem:sed ut nosmetipsos formam daremus uobis ad imitādum nos. Nam cum essemus apud uos:hoc denunciabamus uobis:quoniam siquis non uult operari non manducet. Audiuimus enim inter uos quosdam ambulantes inquiete nihil operantes. Hiis autē qui huiusmodi sunt:denunciamus & obsecramus in domino iesu christo ut cum silentio operantes panem suum manducent. Haec uia sancta & bona:ambulate in ea. Comendat autē apostolus silentium cum in eo precipit operandum quemadmodum propheta testatur Cultus iustitiae silētium est. Et rursus. In silentio & spe erit fortitudo uestra. Ideoque statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usque ad primam dictam sequentis diei. Alio uero tempore licet silentii non habeatur obseruatio tanta:diligentius tamen a multiloquio caueatur:quoniam sicut scriptum est & non minus experientia docet In multiloquio peccatum non deerit:& qui inconsideratus ē ad loquendum senciet mala. Item qui multis uerbis utitur:ledit animā suam. Et dominus in euangelio. De omni uerbo ocioso qđ locuti fuerint homīes: reddēt ratiōnē de eo in die iudicii. Faciat igitur unusquisque stateram uerbis suis:& frenos rectos ori suo neforte labatur & cadat in lingua sua:& insanabilis sit casus eius ad mortem:custodiens cum propheta uias suas ut non delinquat in lingua sua:& silentium in quo cultus iustitiae est:diligenter & caute studeatis obseruare: Tu autem frater brocarde & quicūque post te institutus fuerit prior:illud semper habeatis in mēte & seruetis in opere quod dominus ait in euangelio. Quicunque uoluerit inter uos maior fieri erit uester minister: & quicunque uoluerit inter uos primus esse:erit uester seruus. Vos quoque caeteri fratres priorem uestrum humiliter honorate:christum potius cogitātes q̄ ipsum: qui posuit illum super capita uestra:& ecclesiarum praepositis ait. Qui uos audit me audit: & qui uos spernit me spernit:& non ueniatis ad iudicium de contemptu: sed de obedientia mereamini uitae aeternae mercedem. Haec breuiter scripsimus uobis conuersationis uestrae formulam: statuentes secundum quam uiuere debeatis. Siquis autem supererogauerit:ipse dominus cum redierit:reddet ei:utatur tamen discretione quae uirtutum est moderatrix. Actum lugduni Anno domini. M.cc.xlviii. domini papae Innocentii quarti:anno quinto kalendis septembris.

❡ Capitulum. viii. q̄ ea quae in dicta regula extiterunt declarata:correcta & mitigata: fuerūt per plures summos pontifices confirmata:& q̄ mox quo prior fuerit secundum regulam electus:potest fongi officio prioratus:nec oportet ut prius sit ab aliquo superiore confirmatus. Actor.

Ostq̃ dicta regula in septimo huius libri capitulo posita fuit auctoritate apostolica p dominos hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem:& Gulielmum episcopum anteradensem declarata correcta & mitigata atq; missa in sua forma sigillis eorum sigillata priori generali & capitulo generali nostri ordinis: considerauerunt professores huius religionis φ expediebat ut per sedem apostolicam confirmarentur illa quæ in ea declarata correcta & mitigata fuerant. Ideo domino Innocentio papæ quarto humiliter supplicauerunt quatenus omnia prædicta confirmare dignaretur. Qui prædictæ regulæ declarationẽ correctionem & mitigationem Anno domini. M.cc.xlviii. confirmauit die prima mensis octobris de lugduno scribens eis.

¶ Innocentius papa quartus in registro quinti anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori & fratribus heremitis de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Quæ honorem conditoris omniũ & profectum cõtinent animarum roboris præsidio sint fulcienda perpetui: sed illa præcipue super quibus apostolicæ sedis auctoritas salubris prouidentia studium noscitur habuisse. Cum itaq; nos ad uestræ supplicationis instantiam per dilectum filium nostrum hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem & uenerabilem fratrem nostrum Gulielmum anteradensem episcopum quædam uestræ regulæ dubia declarari & corrigi ac etiam quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur: nos uestris piis desideriis annuentes: declarationem mitigationem & correctionem huiusmodi auctoritate apostolica confirmamus:& præsentis scripti patrocinio communimus. Actor. Postmodum successor immediatus innocentii Alexander papa quartus eandem regulæ declarationem correctionem & mitigationem fratribus confirmauit Anno domini. M.cc.lvi. die tertia mensis februarii de roma scribens eis.

¶ Alexander papa quartus in registro secundi anni pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordinis heremitarum de mõte carmeli salutẽ & apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est & honestum: tam uigor equitatis q̃ ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officii uestri ad debitum perducatur effectũ: Cum itaq; fœlicis recordationis Innocentius papa prædecessor noster ad uestri supplicationis instantiam per dilectum filium hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem & uenerabilem fratrem nostrum Gulielmũ anteradensem episcopum quædam regulæ uestræ dubia declarari ac corrigi ac quædam ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur. Nos uestris præcibus inclinati: declarationem correctionem ac mitigationem huiusmodi instar ipsius prædecessoris auctoritate apostolica cõfirmamus:& præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Actor. Deinde Vrbanus papa quartus successor imediatus alexandri eandem regulam regulæ declarationem correctionem & mitigationem confirmauit Anno domini. M.cc.lxii. die secunda mensis maii: sub eadem uerborum forma qua Alexander papa eam confirmauerat sicut in registro primi anni pontificatus dicti urbani legitur. Similiter Nicolaus papa quartus eodem pœnitus modo dictam regulam confirmauit Anno domini. M.cc.lxxxix. die prima mensis iulii: sicut in registro secundi anni sui pontificatus legitur. Sub eadẽ omnino forma etiam confirmauit eam Bonifacius papa octauus Anno domini. M.cc.xcvi. die prima mensis iulii: sicut etiam legitur in registro secundi anni sui pontificatus. Cæterum ab illo tempore quo dicta regula fuerat fratribus huius ordinis per dominũ albertũ patriarcham hierosolymitanũ tradita: fratres statim quo secundum formã dictæ regulæ elegerunt sibi nouiter aliquem in priorem: consueuerant ei tamq̃ priori eorũ obedire. Et ipse electus: incipiebat officiũ prioratus confestim exercere:& curam fratrũ deinceps gerere: nulla alterius superioris petita nec expectata confirmatione electiõis suæ: quoniã in dicta regula mentio nulla fit de huiusmodi petenda uel exspectanda confirmatione. Super hiis tñ an ualerent fuit dubitationis scrupulus tempore Alexandri papæ quarti in conscientiis fratrũ exortus. propter quod a dicto domino papa humiliter petierunt super præmissis de prouidentia sedis apostolicæ eis subueniri. Alexander autem papa prædictus ratum & firmum habens quicquid super præmissis actenus per fratres obseruatum fuerat: eisdem fratribus concessit anno domini. M.cc.lvi. die. xxiii. mensis februarii: ut etiam de cætero postq̃ prior fuerit secundũ dictã regulã & cõstitutiões ordinis electus: eoipso uerus eiusdem ordinis prior effectus: curã aĩarum fratrũ plene habeat & libere gerat: dictiq; fratres sibi tanq̃ uero eo₄ priori obediant & intendant de roma scribens eis.

¶ Alexander papa quartus in registro secundi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & fratribus heremitis ordinis fratrum beatae Mariae de Monte Carmeli: salutem & apostolicam benedictionem. Quia ex debito apostolici tenemur officii circa religionis augmentū prompti & uigiles inueniri super hiis uestris uotis annuimus in quibus honoré uestri ordinis & animaꝝ ꝓfectū contineri sentimus. Lecta siquidé corā nobis uestra petitio continebat ꝙ in regula uestri ordinis per sedé apostolicā cōfirmata dinoscitur esse statutū ut fratres ipsius ordinis unum ex eis prioré habeant: qui ex unanimi omniū assensu uel eoꝝ maioris & sanioris partis ad prioratus officiū eligatur. Cui obedientiā promittat quilibet alioꝝ: & promissam studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatiōe proprietatis. Ac etiam secundum constitutiones eiusdé ordinis prior ipsius qui pro tempore fuerit a prioratus officio absolui & ammoueri potest a diffinitoribus capituli generalis. Et licet tu fili prior & praedecessores tui iuxta ordinis consuetudiné conseruatā actenus & a sede tolleratā eadé: statim postq̄ electi secundū statutū huiusmodi extitistis: curam gesseritis fratrū ordinis memorati: officium prioratus plene ac libere in omnibus exercentes: eidemq; fratres uobis humiliter & deuote obedierint & intenderint reuerenter: quia tamé de praemissis nuper dubitationis scupulus in uestris & plurium dictoꝝ fratrū conscientiis est exortus humiliter petistis uobis super hoc de prouidétia sedis apostolicae subueniri. Nos itaq; uolentes omné ambiguitatis scrupulū in hac parte de uestris cordibus amputare: & ordinem ipsum a sede approbatum: eadem honestate floridum & uirtute secundum priuilegio apostolicae gratiae attollere speciali: ac uestris supplicationibus inclinati qcquid super praemissis per te prior atq; praedecessores fratres & diffinitores factū & obseruatum est actenus ratum habétes & firmum Vobis auctoritate praesentiū indulgemus ut successores tui priores qui erunt pro tépore statim postq̄ electi fuerint secundū regulam & constitutiones uestri ordinis: eo ipso ueri eiusdem ordinis effecti priores curam animarum fratrum ipsius ordinis plene habeant & libere gerant. Ipsosq; fratres auctoritate propria legare & soluere ualeāt: nec non in eodem ordine agere quae ipsi & praefati diffinitores iuxta memoratas regulam & constitutiones secundum quas eidem ordini & fratribus uiderint expedire: aliasq; prioratus officium licite in omnibus exercere. lidéq; fratres priori & successoribus ipsis deuote & humiliter obediāt & intendant. Et praefati successores & tu prior a diffinitoribus capituli generalis ipsius ordinis secundum constitutiones iam dicti ordinis absolui & ammoueri possitis. Concessa tibi prior tuisq; successoribus ante absolutionem & ammotionem huiusmodi exequendi prioratus officiū quo ad praemissa omnia & alia nihilominus libera facultate.

¶ Explicit liber octauus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit praefacio in nonum librum. Actor.

Liber iste nonus agit totus de huius religionis multiplicatione facta in nouissimis diebus in syria: & qualiter religio ista fuit consequenter in europam transplantata: & de terra sancta eradicata. Habet autem hic liber capitula octo. ¶ Capitulum primum ꝙ post reductionem terrae sanctae in christianoꝝ potestaté: plures uiri diuersarū nationum fuerunt professi hanc religionem: quam multiplicauerunt in diuersis terrae sanctae heremis extra montem carmeli. ¶ Capitulū secundum: qualiter & qn̄ religio ista fuit in prouinciis syriae multiplicata in plura monasteria. ¶ Capitulum tertium ꝙ deus praesciens hanc religioné de terra sancta eradicandam: prouidit eam transplantare in europam: ad quam misit aliquos huius religionis professores ut eam plantarét per diuersas europae regiones. ¶ Capitulum quartum quo ordine dicti professores hanc religionem in europa plantauerunt: & per diuersas europae regiones eam multiplicauerunt. ¶ Capitulum quintum ꝙ diabolus multiplicationem huius religiōis uisus fuit impedire: & qualiter professores huius religionis studuerunt sibi resistere. ¶ Capitulū sextum ꝙ beatus lodouicus in terram sanctam peregre profectus fuit: & inde quosdam fratres huius religionis secum in franciam duxit: quibus in ciuitate sua parisius monasterium edificauit. ¶ Capitulum septimum ꝙ diabolus contra multiplicacionem huius religionis forcius bellum mouit: & qualiter haec religio de ipso triumphauit. ¶ Capitulum octauum qualiter & quando religio ista fuit de terra sancta prorsus eradicata.

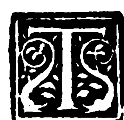
¶ Explicit praefacio. Incipit liber nonus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Capitulum primum ꝙ post reductionem terrae sanctae in christianorum potestatem

plures uiri diuersarum nationum fuerunt professi hanc religionem quam multiplicauerunt in diuersis terrae sanctae heremus extra carmeli montem. Frater Gulielmus de sannico heremita montis carmeli in cronica de multiplicatione religionis carmelitarum per prouintias syriae & europae: & de perditione monasteriorum terrae sanctae.

Eligiosi carmelitae sicut in terra sancta sumpserunt exordium suae religionis: ita in sola illa patria dudum habitare consueuerunt tam in urbibus quam in heremis. Anno autem domini sexcentesimo tricesimo nono quidam prophanus rex arabiae nomine homar discipulus perfidi machometi dominium terrae sanctae a christianis abstulit: & eam potestati saracenorum subiugauit. Quamobrem dicti religiosi propter graues molestias quas patiebantur a saracenis: compulsi fuerunt tunc mansiones quas in urbibus habebant dimittere: & solum in monte carmeli: & in quibusdam aliis terrae sanctae solitudinibus residere. Post haec autem anno domini. M.xcix. Godofredus de boylum dux latoringiae & exercitus christianorum crucae signatus: ciuitatem hyerusalem de manibus infidelium recuperauerunt: & eam totamque terram sanctam infidelibus hominibus paulatim exclusis: ad dominium & potestatem christianorum reduxerunt. Propter quod coepit tunc cultus huius religionis iterum in terra sancta dilatari. A diuersis enim mundi partibus multi deuoti christiani desiderantes terram illam uidere in qua dominus noster iesus christus fuit natus: conuersatus: baptizatus: temptatus: transfiguratus: passus: mortuus: sepultus: resuscitatus: in coelum assumptus: accedebant ad eam lustrantes tunc secure non solum loca sancta in quibus sancti patres ueteris testamenti magnifica egerunt: sed praecipue illa in quibus christus iesus sacram redemptionem generis humani adimpleuit. Hos itaque deuotos diuersarum nationum aduenas sancta conuersatio: & habundans iustitia illorum religiosorum montis carmeli ita edificabat & ad contemplationem coelestium trahebat: ut multi ex ipsis aduenis intuentes dictos religiosos in pulchritudine pacis internae: & in mentis requie uirtutibus opulenta in antris carmeli montis residere se foelices putarent cum per deuotionem relictis mundi oblectamentis poterant eorum consortio aggregari. Qui cum ita multiplicati fuissent ut in monte carmeli omnes comode recipi non possent: repleuerunt desertas terrae sanctae solitudines in quibus predecessores eorum antiquitus habitauerant: quarum famosiores hic commemorabo. Aliqui enim eorum sequentes uestigia sanctorum patrum huius religionis uidelicet beati ioannis baptistae & filiorum prophetarum construentes sibi modica tabernacula: in solitudine iordanis latuerunt. Quidam autem ipsorum in deserto montis quarentenae elegerunt: ut illic uitam solitariam in modicis cellulis domino ducerent prope fontem cuius aquas steriles & amaras helyseus propheta sanauit: & in quo deserto dominus iesus christus quadraginta diebus & quadraginta noctibus ieiunauit. Alii uero eorum in heremo illa quae adiacet mari galileae: in qua iesus frequenter turbis predicauit: & ex quinque panibus ordeaceis duobusque piscibus multitudinem magnam hominum saturauit: & uariis miraculorum signis illustrauit solitariam sibi elegerunt habitationem. Nonullos quoque eorum duxit Aymericus patriarcha anthiochenus in solitudinem mortis neroi que alio nomine montana nigra appellatur: ubi in antris absconsam uitam domino seruabant. Qui omnes quamuis essent locis se iuncti: eandem tamen uitam solitariam seruare satagebant: quam seruabant heremitae montis carmeli.

Capitulum secundum qualiter & quando religio ista fuit in prouinciis syriae multiplicata in plura monasteria.

Empore autem procedente cum dicti religiosi a domino alberto patriarcha hierosolymitano regulam uiuendi monasticae suscepissent: dictus patriarcha Albertus anno domini. M.c.xcix. in monte carmeli prope fontem helyae prophetae monasterium eis edificauit secundum formam figurae in dicta regula descriptae. Propter quod ex tunc iuuante magnificentia uirorum nobilium & largitate hominum fidelium coeperunt dicti religiosi in diuersis heremis: & urbibus syriae monasteria suae religionis sibi construere apta & comoda ad uitam solitariam in eis obseruandam secundum memoratam regulam. Quippe in prouincia syriae quae appellatur fenix a monte carmeli procedendo uersus mundi aquilonare ad quatuor miliaria est accon ciuitas magna supra mare sita: quae alio nomine in sacra scriptura uocatur tholomayda: in qua dicti religiosi edificauerunt & habuerunt monasterium suae religionis. De tholomayda uero procedendo ulterius ad decem leucas est tyrus ciuitas muitissima in corde maris sita: cuius exterior planicies

rigatur riuis pcedētibus ex puteo aquaꝝ uiuentiū:cuius meminit salomon in canticis cāticorū qui nec per leucā distat a tyro.In hac ciuitate edificauerūt etiā dicti fratres & habuerūt monasteriū suæ religiōis.Porro de tyro pcedendo ulterius ad quinq; leucas est sarepta sydonioꝝ supra mare sita ciuitas quondā gloriosa:nūc autē uix habet octo domos.Ante cuius portā australē fratres huius religiōis olim edificauerūt capellā quādā ad honorē uirginis mariæ:quæ adhuc extat in eodē loco i quo helyas obuiauit mulieri uiduæ:apud quā in sarepta māsit:& cuius filiū ionā a mortuis resuscitauit. Vlterius autē pcedēdo de sarepta ad.xxvi.leucas est tripolis ciuitas nobilis in corde maris sita:cuius planities rigata ē flumine pcedēte de fonte ortoꝝ:cuius etiā meminit salomon in cāticis cāticoꝝ.Est enim paradiso uoluptatis assimulata.Sed de tripoli pcedēdo ulterius quasi cōtra orientē ad tres leucas occurrit mons libani:in cuius pede ibidē orit̃ habūdanter fons ortoꝝ fluens īpetu de lybano.Ex quo fonte subito nascit̃ inualescēs flumē magnū:quo rigantur orti & tota plāicies ciuitatis tripolitāæ:cuius aquæ sunt limpidæ:dulces:frigidæ:& optimæ.Et ibi in solitudine ppe mōtē libani edificauerūt dicti fratres & habuerūt iuxta fontē ortorum mōasteriū appellatū belli loci:ppter pulcritudinē dicti loci.Prædicta autē oīa mōasteria fuerūt edificata in puintia syriæ fœnicea.In puintia autē syriæ quæ cōmagena dicitur est antiochia ciuitas nobilis & gloriosa:distans a mōte carmeli p duodecim dietas uersus aquilonē:in qua pfessores huius religiōis edificauerūt solēne mōasteriū sui ordinis & habuerūt.In eadē quoq; puintiā ab anthiochia pcedēdo uersus aqlonē occurrit mons dictus neroi.i.aquosus:q est riuis & fontibus totus irriguus.Neros enim græce dicit̃ aqua latine . Sed quia uulgares neros interpretant̃ neyre.i.nigra:ideo dictus mons uulgariter appellat̃ montana nigra.In huius mōtis solitudine edificauerūt fratres nostri ordinis & habuerūt suæ religiōis mōasteriū.Quoniā autē hæc prouintia cōmagena est extra terminos terræ sanctæ:ideo fratres nr̄i plura mōasteria non edificauerunt:neq; pdicta edificassent nisi q Aymericus patriarcha antiochenus aliquos eoꝝ duxisset in solitudinē mōtis neroi.Nā pfessores huius ordinis nunq̄ pposuerūt extra sanctā terram habere adinhabitandū aliq̄ māsionē religiōis suæ.In puintia syriæ quæ palestina noīatur habuerunt dicti pfessores antiqtus oēs pœne māsiones suæ religiōis.Sed duplici ratiōe nō potuerunt hoc nouissimo tēpore mōasteria cōstruere i locis & urbibus in qbus solebāt olim habitare.Primo quia ppter dissipatiōes crebras huius puintiæ aliquæ dictaꝝ urbiū sunt funditus euersæ:ut samaria & aliæ sunt quasi ad nihilū redactæ:ut bethel & galgala & iericho.Scdo qa saladinus genere turcus rex syriæ & egypti Anno dn̄i.s.M.c.lxxxvii.post celebrē uictoriā q̄ de christiāis obtiuit i bello apud cephoꝝ cōmisso:in quo fuit sancta crux amissa:& rex glibido captus cū magistro tēpli & innumeris christiāis occupauit fere oēm palestinā auferēdo a christianis eā . Propter quod ex tunc difficile fuit dictis religiosis in hac puintia edificare mōasteria suæ religionis. Veruntamen iuuantibus deuotis pegrinis sepulchrū dn̄i uisitātibus edificauerūt ipsi in eadē puintia in regione iudææ:& habuerūt mōasteriū suæ religiōis in ciuitate sancta hyerusalē:quæ a monte carmeli distat per triginta duas leucas uersus austrū.In eadem quoq; puintia in regiōe samariæ inter galgalam & iericho est desertum quarentenæ distans a monte carmeli per uiginti leucas uersus nothum ubi dicti religiosi edificauerunt ppe fontē helysei:& habuerūt monasterium suæ religionis quod fuit appellatū domus in heremo quarentenæ.In eadē etiam puintia in regiōe galyleæ ad.xii.leucas de monte carmeli cōtra orientē est heremus illa in qua christus frequenter pdicauit:de qua dictū est supra:ubi prædicti religiosi edificauerūt & habuerunt monasteriū sui ordinis:quod fuit appellatū monasteriū ualiin:quia fuit constructū sumptibus cuiusdam nobilis uiri qui dicebatur ualiin.Omnia autem prædicta monasteria sumpserunt institutionem & regulā a monasterio montis carmeli:& fuerunt subiecta dicto monasterio & eius priori.

¶ Capitulum tertium q dn̄s præsciens hanc religionem de terra sancta eradicandam:prouidit eam in europam transplantare:ad quam misit aliquos huius religionis professores ut eam plantarent per diuersas europæ prouincias seu regiones.

PRæsciens autē dn̄s deus meritis nephādorū christiāoꝝ suis sceleribus terrā sanctā sordidantiū hanc religionē de terra sancta eradicandā:immo totā terrā a christianis auferendā sub dominio ac potestate saracenoꝝ pœnitus reducendā prouidit religionem istam nō delere:sed eā alibi trāsplātare.Propterea qdē uoluit deus sicut reuelauit beato Cirillo heremitæ mōtis carmeli q in nouissimis diebus istis uiri diuersaꝝ nationū pfiterent̃

sacrã hanc religionẽ:& cũ aduenirẽt psecutio ppter quã oporteret eos de terra sancta fugere. Tãto pacientius tollerarẽt religionẽ istã de terra illa eradicare quãto amplius ex hoc uiderent eã in diuersis mũdi regionibus & maxime in suis ppriis natiõibus copiosius multiplicari:sicut p beatum cirillũ eis pphetice prædixit. Igitur mortuo ioanne rege ultimo hierosolymitano terra sancta nõ habuit succursum cõsuetũ a sede apostolica:impediẽte dictũ succursum ĩperatore Federico secũdo:qui aduersus romanã ecclesiam grassabat:& conciliũ generale quod papa Gregorius nonus uolebat inter cætera pro subsidio terræ sanctæ celebrare: conatus fuit modis omnibus impedire. Quamobrẽ ceperũt pagani terrã sanctam efficatius solito inuadere. Propter quod infirmiores pfessores huius religiõis cõturbati & perterriti de frequẽtibus incursibus paganorum quod patiebant maxime in mõasteriis quæ erant in heremis. optabãt terrã sanctam deserere: & si fieri possẽt:licite ad regiones pprias unde uenerant redire. Desiderabãt enim in suis regiõibus monasteria huius religiõis cõstruere:in quibus possent secure dño deo & eius matri uirgini iugiter deseruire. Sup qua re an esset licita:cõgregatũ fuit capitulũ in monasterio montis carmeli: & habitũ est conciliũ ibi. Et q̃uis essent ex fratribus qui dicerent nullo modo illo tẽpore terrã sanctam fore ab aliquo fratre deserendã:neq3 extra eam aliq̃ mansionẽ huius religionis esse cõstruẽdam:quoniã nequaq̃ pdecessores eo4 unq̃ terrã illam deseruerãt:aut alibi extra eam mansionẽ huius religionis edificauerant. Oppositũ tamen ho4 esse licitũ fuit tunc in consilio ostensum. tã christi præcepto q̃ eius & fundatoris huius religiõis exemplo. Præcepto quidẽ quo christus ait. Si uos persecuti fuerint in una ciuitate:fugite in aliã. Bonum enim est psecutionem fugiendo catholicam fidem seruare incorruptã:& malũ est in psecutionẽ incidendo ex timore persecutionis negare fidẽ christianã. Exẽplo autẽ quo christus q nõ erat missus nisi ad oues domus israel dũ herodes eũ persequeret:terram sanctam deseruit:& in egyptũ fugiens:ibidẽ usq3 ad herodis obitũ morabatur. Exemplo & quo helyas qui ppter persecutionẽ achab regis:terram sanctam dereliquit:& ad montẽ oreb fugiens illic in spelunca mansit. Prior itaq3 monasterii montis carmeli attentis rationibus istis:& considerata persecutione quã in terra sancta pagani inferebant huic religioni assidue:ammonitus a beata maria in somnis:licentiã aliquibus fratribus concessit terrã sanctam deserendi:& ad proprias regiones redeundi:illicq3 monasteria huius religionis edificandi. Anno ergo domini. M.cc.xxxviii. aliqui ex dictis fratribus natione ciprii:ad insulã cipri transfretauerunt. Alii uero natione ciculi:ad insulam ciciliæ nauigauerũt. qdam autẽ natione prouinciales:apud massiliam ciuitatẽ puinciæ applicuerũt. Qui oẽs hac intentione terrã sanctam deserebant:& ad illas regiones accedebãt:ut religionẽ istam in illis regiõibus nouiter plantarẽt. Igitur qui ad cyprũ transfretauerãt:mansionẽ huic religioni congruã ĩ heremo forcaniæ construxerũt. Qui uero ad siciliã nauigauerãt:habitationẽ huic religiõi cõmodam:in suburbanis messanæ erexerunt. Sed illi qui apud massiliã applicuerãt:domũ isti religioni oportunã in heremo aquælatarum distanti per unã leucã a massilia edificauerũt. Deniq3 anno dñi. M.cc.xl. christianissimi milites dñs Ioannes uescy & dominus Ricardus grey natiõe anglici post multos actus bellicos in palestina cõtra infideles strenue peractos:de terra sancta ad angliam remeantes:quosdã huius religionis fratres anglicos de licentia prioris monasterii montis carmeli secũ ex deuotione ad angliam duxerũt. Quibus fratribus dñs Ioãnes uescy in silua de holne iuxta alnelbicũ: & dñs Ricardus grey apud Eylisfordiã ĩ cantia mãsiões huic religiõi comodas edificauerunt.

Capitulum quartum quo ordine dicti professores hanc religionem in europa plantauarũt: & per diuersas europæ regiones eam multiplicauerunt.

COnsiderantes autem fratres prædicti regiones ad quas peruenerant esse aptas & ydoneas ad multiplicandum in ipsis sacram hanc religionem:plures uiros ad eam receperunt. Sed priusq̃ præsumerent eam quo ad monasteria in dictis regionibus notabiliter multiplicare prudente ducti consilio:ad summum pontificem innocentium quartum tunc lugduni commorantem accesserunt. Cui rationem fuge eorum de transmarinis partibus & causam aduentus eorum ad prædictas uarias regiones & remotas exposuerunt:sibiq3 supplicauerunt ut dignaretur eis impendere fauorem quo possent in dictis regionibus multiplicare suam religionem. Pontifex autẽ pdictus:aduersitatibus eo4 cõpatiẽs:& de multiplicatiõe huius religionis p cunctas fideliũ partes gaudens:litteras eis. xii. kalẽdas Iulii anno domini. M.cc.xlv. concessit:per quas uniuersis christi fidelibus scripsit ut dictos fratres benigne reciperent: & eis

de oportunis locis in quibus possent secure domino famulari: liberaliter & caritatiue prouiderent.

Innocentius papa quartus in registro secūdi anni sui pontificatus.

Vniuersis christi fidelibus ad quos litterae istae peruenerint: salutem & apostolicam benedictionem. Cum dilecti filii prior & fratres ordinis heremitarū de monte carmeli secure nequeāt sicut accepimus propter frequentes paganoꝝ incursus in mansionibus quas habent ī transmarinis ptibus cōmorari: & ob hoc oporteat ex ipsis aliquos se transferre ad regiões uarias & remotas: uniuersitatem uestram rogamus & hortamur attente ꝑ apostolica uobis scripta mādantes: quatenus ipsos si ad uos eos aduenire contingerit: benigne recipiētes ac tractantes honeste: eis de oportunis locis in quibus secure possent famulari domino pro diuina & uestra reuerentia: liberaliter & caritatiue prouidere curetis.

Frater Guillielmus de sannico heremita montis carmeli ubi supra.

Obtentis itaq̧ a summo pontifice Innocentio quarto litteris ꝑmissis: ceperūt dicti fratres ꝑ regiones ad quas peruenerant: iuuantibus eos christi fidelibus loca religioni eoꝝ oportuna in diuersis ciuitatibus & uillis per incrementa tempoꝝ construere: in quibus possent dño deo & eius matri uirgini sicut desiderabant secure deseruire. Qui enī ex eis ad ciprū accesserant: in q̇busdam ciuitatibus & locis cipri monasteria huic religioni comoda edificauerūt. Qui uero ad siciliā perrexerant: non solū per ciuitates siciliae hanc religionē plantauerunt: sed inde per apuliam & per caeteras regiones italiae sensim in diuersis partibus ciuitatibus & locis religionē auxerunt. Qui autem ad prouinciam prouecti fuerāt: nedū per ciuitates & loca illius regionis sed ꝑ narbonensem prouinciam & aquitaniam atq̧ hispaniā in diuersis ciuitatibus & locis religionē istam paulatim multiplicauerūt. Illi uero qui ad angliam secesserunt: non tantum per insulam angliae: sed per scociam & per hyberniam in multis ciuitatibus & uillis ac locis religionem istā pedetentim dilatauerunt.

Capitulum quintum q̄ multiplicationem huius religionis diabolus uisus fuit īpedire: & q̄liter professores huius religionis studierunt sibi resistere.

INterea dū haec ꝑdicta a fratribus agerent: inuidens diabolus bono eoꝝ operi & huius religionis multiplicationi: uisus fuit eam īpedire. Quāobrē incitauit rectores & curatos parochialiū ecclesiaꝝ aduersus fratres ꝑdictos. Qui fratres non permittebāt in eoꝝ monasteriis diuina celebrare: nec sepulturam fratrū sui ordinis habere. Cūq̧ fratres ad dominos diocesanos pro cōpescēdis rectoribus & curatis a grauaminibus praedictis recurrerūt supplicātes eisdē ut de licentia eoꝝ & gratia possent in locis suae religionis diuina celebrare: & sepulturā fratrū sui ordinis habere. Respondebant ꝑlati q̄ cum haec religio esset eis ignota: grām postulatā fratribus nō concederent: donec super praemissis intentionē summi pontificis scirēt. Ea propter dicti fratres iterū ad summū pōtificē inocētiū q̄rtū accesserūt: cui hūiliter supplicauerunt ut dignaret ꝑlatis scribere sibi non eē displicibile si licētiā frībus cōcederēt celebrādi diuīa ī eoꝝ locis: & hñdi liberā sepulturā frm sui ordīs. Pōtifex ꝑdictus hūili frm petitiōi ānuens sup ꝑmissis. vi. chalēdas augusti Anno dñi. m. ccxlvii. archiepīs & epīs scripsit.

Innocētius papa quartus in registro quarti anni sui pontificatus.

Venerabilibus frībus archiepīs & epīs ad quos ꝑsentes litterae ꝑuenerit: salutē & aplicā bñdictionē: Paganoꝝ īcursus dilectis filiis frībus heremitis scīe mariae de mōte carmeli necessitatē īduxisse dinoscit: q̄ se ad has marinas ptes nō sine afflictiōe multa spūs cōtulerūt cū eis cōtēplationis dulcedie recreare solitis ex huiusmodi trāsitu turbata nō modicū fuerit q̄es mētis. Cum itaq̧ ipoꝝ ad hoc aspiret affectio ut ꝑ aplicae pietatis auxiliū: statū cōseq ualeāt ī quo sibi & ꝓximis deo ꝓpicio ad salutē ꝓficere hillarescant fraternitatē urām rogādā duximus & monendā per apostolica uobis scripta mādātes: q̄tenus ipsos dū ad uos ꝑuenerit: benigno suscipiētes affectu & pii fauoris grā ꝓsequētes ipsis ut ī locis oportunis de quibus iā est eis ī urīs prouisum diocesibus uel ī posteꝝ contingerit prouideri celebrādi diuīa & hñdi liberā fratrum sui ordinis sepulturā licentiam si expedire uideritis: sine iuris alieni praeiudicio concedatis.

Frater Guillielmus de sannico heremita montis carmeli ubi supra.

Cum autem praedictas summi pontificis litteras fratres dominis diocesanis ostenderent quidam praelatorum renuebant eis concedere licenciam celebrandi diuina in locis quae habe-

bant in ipsorum dioecesibus & habendi in dictis locis sepulturam fratrum sui ordinis. Alii autem ex praelatis compacientibus fratribus huiusmodi licentiam celebrandi diuina in locis de quibus erat fratribus prouisum in ipsorum dioecesibus & habendi i dictis locis liberam sepulturam fratrum sui ordinis eis fauorabiliter concedebant.

¶ Capitulum.vi.ꝙ beatus lodolbycus in terrā sanctam peregre profectus fuit: & inde quosdā fratres huius religionis secum in franciam duxit: quibus in ciuitate sua parisius monasterium edificauit.

BEatus autem lodolbycus rex francorum illustrissimus dilatationem fidei christianae ardenti desiderio cupiens. Anno domini.m.ccxlviii. contra gentem incredulam cruce signatus cum magno exercitu transfretauit. Et tandem ad egyptum applicans: famosā illam ciuitatem egypti quam damiatam uocant. Anno domini.m.ccxlix. coepit Vlterius autem procedēs ipse cum suis captus fuit a saracenis. Reddita itaq; eis dānata & copiosa pecunia pro sui & suorum redēptione data de captione liberatus: ad terram sctām peregre ē profectus. Qui sepulcrū dñi uisitās & cetera religiosa terrae sanctae loca perquirens ad montem carmeli ascendens: & ꝓpter laudabilē conuersationē fratrum beatae mariae de monte carmeli ibidē cōmorantium eoꝝ monasteriū ex deuotione uisitauit. Postmodū uero audita morte reginae matris suae: baronū suoꝝ concilio redire in franciam acquieuit. Et dum esset in mari tertia nocte ꝓpe diliculū nauis deferens regem retrocedendo ad biralassium iuxta mōtem carmeli bina ipulsione tam fortiter est collisa: ꝙ a nautis & aliis fracta & protinus submergenda credebat. Tanta ergo concussione excitati & ꝑterriti quidam eoꝝ clamauerūt: & alii sctū regem genibus flexis deū deuote orantē inuenerūt. Cūq; oēs submergi indubitanter crederēt: cāpanā mōasterii fratrum beatae mariae de monte carmeli ꝓ matutinis dicendis sonantē in auribus suis resonare senserunt. Qua audita. Pius rex cuius loci cāpana esset: monarchū diligenter interrogauit & eā esse monasterii fratrum beatae mariae de monte carmeli ex monarchi respōso ꝑcepit. In deuotōe ergo gēitricis dei accēsus rex: eius mōasteriū tūc uisitare ꝓmisit: si ipsa ab illa graui tēpestate eū cū aliis liberaret. Trāquillitate ergo eius meritis & praecibus i mari subito facta: beata maria eos a praedicto mortis ꝑiculo liberāte: mox mitis rex in montē carmeli ascendens: matutīas fratrū magna cū deuotione audiuit. Quibus dictis pius rex locū illum hūiliter cōtēplans: ac ꝑdictoꝝ fratrū titulo beatae mariae uirginis in toto orbe terraꝝ quo ad ordines approbatos singulariter insignitoꝝ fama laudabili & religiositate ꝑmotus: quosdam eoꝝ natione gallicos a priore dicti monasterii postulauit. Qui iō desiderabāt sctm regē sequi & fugere de loco illo ante faciem persequentium paganoꝝ: quia ꝑꝑ graues paganoꝝ icursus frequenter oportuerat eos actenus monasteriū illud deserere: & se interdū in saltu montis carmeli abscondere: interdum uero in ciuitate cayphas se includere. Quos uero sex a priore sibi concessos rex secū in franciā duxit: & eis in ciuitate sua parisius monasterium edificauit. Qui aliōs ad suā religionē recipiētes in diuersis franciae & Alemaniae partibus mōasteria sui ordīs paulatim cōstruxerunt.

¶ Capitulum vii. ꝙ diabolus contra multiplicationem huius religionis fortius bellum mouit: & qualiter haec religio de ipso triumphauit.

VIdens itaq; diabolus ꝙ qnto plus multiplicationem huius religionis impedire conabatur: tanto magis ipsa in diuersis mūdi regionibus multiplicabat: sentiens ille acrius aduersus eā cōcitauit fortius rectores & curatos parochialiū ecclesiaꝝ contra ipsam. Aliqui eni ex praedictis curatis nō ꝑmittebant ꝙ i eorum ꝑochiis fratres edificarent ecclesiam nec haberent campanam neq; cimiterium ad opus ipsorum. Alii autem ex curatis qui praemissa non poterant fratribus uetare: exigebant ab eis & ab eorum monasteriis quae terrae sanctae consueuerant exhibere. Sunt enim religiosis magis infesti praelati & curati occidentales q̄ orientales: & iam cum fratres ad dños dioecesanos recurrerent ut a praedictis grauaminibus curatos compescerent: econtra plures dioecesani partem rectorum fouentes: quasdam sophisticas rationes allegabant quibus curatos ducere causam iustam aduersus fratres asserebant. Videntes ergo fratres ꝙ super praemissis non poterāt cum praelatis fauorem inuenire: uirginē mariā eoꝝ patronā hūiliter deprecabantur: ut quae ipsos ad regiones illas uenire fecerat

a præmissis diabolicis temptationibus eos eriperet. Virgo itaq; maria priori eorum reuelauit: ut ad summum pontificem innocentium intrepide accederent: quia ab eo salubre remediũ con trà præmissa grauamina reportarent. Ad ipsum ergo tunc perusii cõmorantẽ accedentes: fratres sibi exposuerunt & grauamina quæ curati eis inferebant & fauorẽ modicũ quẽ super p̃missis p̃ lati eis ĩpendebant. Pontifex autẽ p̃dictus fratribus cõpaciens: scripsit prælatis Idus Ianuarii An no domini.m.cclii. mandans eis ut super præmissis piũ fauorem fratribus ĩpenderent: & mole statores eo℞ per censuram ecclesiasticam appellatione postposita cõpescerent.

¶ Innocentius papa quartus in registro noni anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus fratribus uniuersis archiep̃is & ep̃is ad quod litter̃ istæ p̃uenerĩt salutẽ & apo stolicam benedictiõem. Ex parte dilecto℞ fratrũ heremitarum ordinis sanctæ mariæ de mõ te carmeli fuit propositũ coram nobis q̃ cũ malicia temporis excrescẽte oportuerit eos de loco quem habebant ĩ mõte carmeli fugere ante faciẽ persequentiũ pagano℞: uelintq; cellas & eccle siam construere ac hẽre cimiteriũ & cãpanã ad opus ipso℞ in uestris ciuitatibus & diocesibus in locis ad hoc ipsis pia fideliũ libertate concessis ut ibi diuina celebrare ac debite domino red dere ualeant famulatũ: nonnulli eos super hoc ĩpedire præsumũt & exigunt nihilominus non nulla ĩportabilia ab eis & eo℞ ĩbuta monasteriis quæ terræ sanctæ consueuerãt exhibere. Q m̃ igit̃ ipsis in hac parte tam apostolicus q̃ uester fauor est misericorditer ĩpendendus: uniuersita tẽ rogãdã duximus attente & monendam per apostolica uobis scripta mãdãtes quatenus habẽ tes ad eos debite cõpassionis affectũ illos super p̃missis ur̃o pio impenso ipsis suffragio non per mittatis quãtũ in uobis est ab aliq̃bus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per cẽsuram ecclesiasticã appellatione postposita cõpescẽdo. Preces & mandatũ uestrũ in hac parte taliter im pleturi q̃ deuotionẽ uestram dignis exinde in dñ̃o laudibus cõmendare possimus.

¶ Frater Guillielmus de sannico heremita montis carmeli ubi supra.

¶ Dum aũt fratres Innocẽtii papæ quarti litteras dominis p̃latis p̃sentabãt: prælati illi q̃ fratri bus fuerãt prius fauorabiles: multo magis tunc se eis fauorabiles reddebãt. Et subditos suos: q̃ præstabant f̃ribus ĩpedimẽtũ edificãdi in eo℞ parochiis ecclesiã & h̃ndi cãpanã & cimiterium ad opus fratrũ dicti p̃lati a præmissis grauaminibus efficaciter cõpescebãt: cohibebant ẽt cura tos illos qui a f̃ribus & ab eo℞ monasteriis seruitutes graues & ĩportabiles exigebant. Similiter prælati q̃ fuerũt prius fratribus duri: uisis p̃dictis litteris dicti summi pontificis subditos suos a præmissis grauaminibus cessare faciebant. Propter quod fratres a prædictis diabolicis tempta tionibus liberati: in monasteriis quæ iam recepant diuina in pace celebrabant: & nihilominus noua monasteria sensim recipiebant. Sicq; paulatim hanc religionem in diuersis fidelium regio nibus per europam multiplicabant.

¶ Capitulum.viii. quando & qualiter religio ista fuit de terra sancta prorsus eradicata.

Vando aũt hæc sacra religio ĩcepit de terra sancta ad has marinas partes per modum prædictũ transplantari: tunc etiã cœpit ipsa in terrasancta de palestina eradicari: Pro pter q̃dẽ frequẽtes incursus quos ĩ christianos saraceni & christiani in saracenos tũc in palestina exercebant: aliqui ex fratribus huius religionis fuerunt a paganis interfe cti in mõasterio heremi quarẽtenæ: & ẽt in monasterio ualim. Idcirco oportuit fratres huius reli gionis totaliter illa monasteria deserere: quia non poterant ibi secure habitare: quæ postmodũ ab infidelibus pœnitus diruta fuere. In diebus ãt illis nulla audebat fieri peregrinatio christia no℞ ad sepulcrũ dñ̃i: pp̃ q̃d fratres huius religionis qui in monasterio hierosolymitano so'ebãt de elemosynis peregrino℞ sustentari: tũc fame p̃iclitabant̃. Qua necessitate compulsi: monaste riũ illud hierosolymitanũ derelinquerũt: & se ad monasteria fœnicis trãstulerunt. Et sic religio ista fuit de palestina prorsus eradicata. Post hæc ãt ascenderunt uehemẽtius ãte cõspectũ dñ̃i sa baoth scelera nephãdo℞ xp̃iano℞ terrã sc̃tãm sordidãtiũ: quo℞ corda deus effeminauit: & ani mos infideliũ aduersus eos corroborauit. Qui cũ potestate magna cõtra nobilẽ ciuitatẽ anthio chiæ ueniẽtes & eã obsidẽtes: tandẽ Anno dñ̃i.m.cclxviii. eã ui armo℞ cœperũt. In q̃ innumerabi lium xp̃iano℞ sanguinẽ effundẽtes: nõ solũ solẽne monasteriũ q̃d fratres huius religionis in ea habebant: sed totam ciuitatem in solitudinem redigerunt. In eadem quoq; tempestate perdi derunt fratres huius religionis monasterium montaneæ nigræ quod ab ĩfidelibus fuit dirutũ. Et sic religio ista fuit de prouincia cõmagena pœnitus eradicata. Cum aũt dominus deus christi

anos tam foeniceos ad poenitētiā diucius expectasset q̃ palestinos uel cōmagenos: uidens ꝙ illā facere tenuebāt iratus i eos iduxit ad foenicē inumerabilē paganoꝝ multitudinē. Qui gloriosam ciuitatē tripoli obsidētes tādē eā Anno dñi.m.cc.lxxxix obtinuerūt:& tā mōasteriū qd fratres huius religiōis hēbāt q̃ ipsam ciuitatē diruerūt: captis i ea & interfectis ifinitis utriusq; sexus xpianis. Tūc quoq; tpis:paganiæ p planiciē tripolitanā discurrētes:puenerūt ad monasteriū belli loci:huius religionis ppe fōtē ortoꝝ:qd ēt funditus subuerterūt. Proinde cōtra tyrū ascendētes munitissimā ciuitatē illā illo āno cepunt:in q̃ multoꝝ xpianoꝝ sanguinē effundētes:ciuitatē illā cū mōasterio huius religionis qd in ea erat destruxerunt. Biennio āt fere lapso: saraceni contra opulētissimā ciuitatē accon uenerunt:& post multos actus bellicos a saracenis pactos q eā deforis ipugnabāt:& a xpianis q eā itus defendebant:tandē saraceni i mēse madio Anno dñi m.ccxc.primo:ciuitatem obtinuerūt. In q̃ fuerūt trigita milia xpianoꝝ cesa & capta:preter eos qui pmanere euaserūt:ex qbus sui ego unus. Multi enī xpiani de ciuitate accon & de ciuitatibus tyri & tripolis per mare fugerūt. Sarraceni āt ciuitatē accon cū solēni monasterio huius religiōis qd in ea erat ita deuastauerūt ꝙ eā totaliter inhabitabilē reddiderūt. De q̃ egrediētes & ad sctm̄ montē carmeli:q ab ea nō lōge distat ascēdētes mōasteriū ordinis fratrū beatæ Mariæ de mōte carmeli ibidē cōmorātiū de quo nup ab accō perrexerā qd frequēter iuaserāt sed nūq̃ destruxerāt:tūc igne cremauerūt:& oēs fratres ibidē reptos gladio trucidauerūt. Et sic religio ista fuit de puicia foenicea:& p cōsequēs de tota terra scā prsus eradicata. Professores itaq; huius religiōis q in mōte carmeli tēpe helyæ & helyzei pphetaꝝ cōtinue & incessanter in cōtēplatione dei pstiterāt:i hac psecutione montē illū ex toto amiserūt. Quod ideo totū. factū puto: ut adipleret qd uaticinatū fuerat p hieremyā dicētē. Aspexi & ecce carmelus desertus: & oēs urbes eius destructæ sunt a facie dñi & a facie ire furoris eius. Iam enī exaltationē & læticiā qbus contēplatōis dulcedie ppetuo ibidē p mansuras optauerāt:pdiderūt. De qbus ysaias dudū prophetauerat dicens. Auferet læticia & exultatio de carmelo. Ab illo tñ monte dilatati fuerunt pfessores huius religionis sicut dictū est in diuersas mundi partes. Qui ēt nouissime .s. a diebus Beatissimi papæ Innocentii quarti & sanctissimi regis francoꝝ lodouici ab eodē monte carmeli in partibus occidentalibus multiplicati sunt in multas prouincias:prouinciæq; in domos:domus in personas multas sufficiētes & idoneas p orbē uirēdo florent:& florēdo multū fructum afferunt ad augmentū fidei catholicæ. Pstante dño nostro iesu christo qui cum patre & spiritu sancto est honor:uirtus:& gloria:per infinita sæcula sæculorum. Amen.

¶ Explicit liber nonus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.
¶ Incipit præfatio in decimum librum. Actor.

Liber iste decimus agit totus de protectione & exemptione religionis huius:& de multiplici approbatōe ac cōfirmatōe ipsius. Habet aūt hic liber capitula octo. ¶ Capitulū primū ꝙ Innocentius papa quartus suscepit religiosos carmelitas sub ptectione sua. Et ꝙ Alexander papa quartus præcepit prælatis:ut non exigerent obedientiā ab eis cōtra apostolicæ sedis priuilegia. ¶ Capitulū secūdum ꝙ Alexander papa quartus præcepit prælatis oībus ut cessarent a molestiis & grauaminibus quæ inferebāt nostris fratribus. ¶ Capitulū tertiū ꝙ ioānes papa.xxii eximet ordinē religiosoꝝ carmelitarum a potestate & iurisditione omniū prælatorum. ¶ Capitulum quartū ꝙ clæmens papa sextus indulsit religiosis carmelitis ne ratione delicti aut contractus uel rei de qua agitur possint conuenire corā ordinariis. ¶ Capitulum quintum ꝙ fratrum carmelitarum religio est approbata a iure diuino.
¶ Capitulum sextum ꝙ ius canonicum approbat ordinem religiosorum carmelitarum.
¶ Capitulum septimum ꝙ lugdunense concilium celebratum per gregorium papam decimum non reprobauit sed approbauit ordinem:nostrum: ¶ Capitulum octauum ꝙ Bonifacius papa octauus corrigendo dictum lugdunense concilium confirmauit ordinem fratrum carmelitarum.

¶ Incipit liber decimus de institutione & peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.

¶ Capitulum primum q Innocentius papa quartus suscepit religiosos carmelitas sub protectione sua: & q alexander papa quartus praecepit praelatis ut non exigerent obedientiam ab eis contra apostolicae sedis priuilegia. Actor.

INspicientes pfessores huius ordinis q mox ut uestra religio coepit per modú i pcedenti libro descriptum plátari in europa & multiplicari: diuersa ecclesia plati cõtra eá isurgebát: supplicauerūt p sui tuitõe summo põtifici inocentio quarto ut dictã religionem sub ptectiõe sedis apostolicae ponere dignaret. Quibus pontifex pdictus annuens: religionem ipsam sub protectiõe dictae sedis suscepit Anno domini.m.ccl.de lugduno scribens eis quinto chalendas octobris.

¶ Innocentius papa quartus in registro octaui anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis priori & fratribus ordinis beatae mariae de monte carmeli salutē & apostolicā benedictionem. Religionis uestrae meretur honestas ut nos in uiscenbus caritatis amplexantes petitõibus uestris quãtũ cũ deo possumus: fauorabiliter annuamus. Ea pp dilecti i dño filii uestris postulatõibus grato cõcurrẽtes assensu psonas urãs & loca i qbus estis diuino mãcipati obsequio cũ oĩbus bõis quae i psentia rõnabiliter possidẽt: aut i futu iustis modis pstãte dño poterũt adipisci: sub beati petri & nra ptectõe suscipimus: & psñtis scripti patrocinio cõmunimus. Actor. Sicut át Innocẽtius papa quartus ita multi alii rõani põtifices nram religionẽ postmodũ sub beati petri & eo ptectione suscepũt. Sed nõ defuerũt ẽt tũc plati conátes ipsam religionẽ contra sedis apostolicae priuilegia opprimere. Quibus obuiás alexãder papa quartus Anno domini.m.cclvi.de roma scripsit.xviii.chalendas februarii

¶ Alexander papa quartus in registro secundi anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus frib patriarchis archiepis & epis i quo diocesibus Priores & fres btẽ mariae de mõte carmeli cõsistũt salutẽ & apostolicã bñdictõem. Cũ platos ecclesia & plãtar sacrã religionẽ: & plãtatã deceat oĩbus modis cõfouere: auctoritate psentiũ districtius inhibemus ne aliqs uestrũ à dilectis filiis prioribus & fribus beatae mariae de mõte carmeli qui consistunt in uestris diocesibus uel consistent obedientiam contra tenorem priuilegiorum: & indulgentia apostolicae sedis exigere uel recipere non presumat.

¶ Capitulũ scdm q Alexander papa quartus precepit praelatis oĩbus ut cessaretur a molestiis & grauaminibus quae inferebant nostris fratribus. Actor.

QVoniam át pfessores huius religionis i oĩ paciẽtia & hũilitatis spũ se dñis platis deuotos tũc exhiberẽt mãdatis eo q istitutis nri ordĩs nõ obuiabát prõpte parendo: nihilominus tñ adhuc nõnulli dicto plato nros fres nimiũ comprimebát: graues existẽtes eis plurimũ & ifesti. Ob hoc oportuit dictos fres ad pdictũ dñm Alexãdrũ papã qrtũ cõfugere p obtinẽdo ab eo sup pmissis remedio oportuno. Pontifex autẽ praedictus compaciẽs fratribus dictis praelatis firmiter praecepit. Anno domini.m.cclix. ut a praedictis molestiis desisterẽt: de anagnia scribens eis. idibus februarii.

¶ Alexander papa quartus in registro quinti anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus fratribus priarchis archiepis & episcopis in quo ciuitatibus uel diocesibus fres ordĩs btẽ mariae de mõte carmeli cõsistũt: salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Ad audiẽtiã nostrã puenit q licet dilecti fres ordĩs btẽ mariae de mõte carmeli in oĩ paciẽtia & hũilitatis spũ se uobis deuotos studeãt exhibere mãdatis urĩs in oĩbus q istitutis eiusdẽ ordĩs nõ obuiãt prompta deuotõe parẽdo: nihilq uelint facere p qd ecclesiis in qua morant parochiis aliqd piudiciũ uel dispẽdiũ gnet: nihilominus tñ qdã urm fratres eosdẽ nimiũ cõprimẽtes: ipsos in oratoriis suis sui ordinis i eo ciuitatibus uel diocesibus cõstitutis diuina celebrare officia p suae uolũtatis arbitrio nõ pmittũt. Alias graues existẽtes eisdẽ plurimũ & ifesti: pp qd duxerũt ad apostolicae sedis auxiliũ recurrẽdũ. Cũ ergo idignũ existat ut iidẽ fres eos molestos senciant q ipos suae religiõis obtẽtu tenent i uisceribus gerere caritatis nos ergo circa religiõis augmẽtũ & aia psectũ uigiles iueiri uolẽtes: fraternitati urae p aplica scripta firmiter pcipiendo mãdamus: qtenus qdiu pdicti fres mãdatis urĩs iuxta pmissũ modũ deuote obedire curauerunt: ab ipsorum molestiis & grauaminibus desistentes: ac subditos uestros ab ipsorum inquietatione poenitus compescentes: permutatis ipsos maxime cum iam oratoria & collegia habeãt in ciuitatibus &

diocesibus uestris prout decet nros religiosos approbati ordinis diuina officia in huiusmodi oratoriis libere celebrare. Actor.

ITa & sub eadẽ uerborum forma scripsit consequenter dictis prælatis clæmens papa quartus.x.chalendas.Iunii Anno domini m.cc.lxv.sicut legitur in registro primi anni sui pontificatus. Similiter & Nicholaus papa quartus sub dicta uerborum forma prælatus scripsit quinto chalendas Mai Anno domini. m.cclxxx.octauo:sicut Alexander & clæmens eis scripserunt:prout legitur in registro tertii anni pontificatus dicti Nicholai papæ quarti.

¶ Capitulum tertium q̃ Ioannes papa.xxii.exemit ordinem religiosorum carmelitarum a potestate & iurisdictione omnium prælatorum.

PRelati ergo plurimi non obstantibus prædictis & aliis summoꝝ pontificum litteris frequenter eis destinatis:occasiones diuersas incessanter inueniebant opprimendi nostros fratres Prætendebant quidam ipsos non esse eis obedientes:affligebantq; ipsos atq; ad amaritudinem uitam eorum perducebant. Quamobrem professores nostræ religionis graue prælatoꝝ iugum euadere desiderantes:depræcati fuerũt obnixe summum põtificem Ioannem.xxii.ut a potestate prælatorum eos prorsus eximerẽ imperpetuum dignaretur Pontifex itaq; prædictus deuotis fratrum præcibus annuens:ordinem nostrum a potestate & iurisdictione prælatorum prorsus exemit tertio Idus Marcii Anno domini.m.ccc.xviii.de Auinonen̄.fratribus scribens.

¶ Ioannes papa.xxii.in registro primi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli:salutem & apostolicam benedictionem. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus. Et gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meretur attolli:cuius professores mundanis a se relegatis illecebris: coelestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Non autem ad dictum ordinem quem in statu firmo solido & stabili decreuimus & uolumus permanere apostolicæ considerationis intuitum dirigentes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti nullum in terræ pacis paciantur excidium:nullumq; religionis status perferant detrimentum: sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus:quo quietior fuerit status eorũdem:ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Ea propter dilecti in domino filii deuotionis uestræ præcibus fauorabiliter annuentes uos & prædictum ordinem personas:ecclesias:oratoria: domos:res alias & loca uestra ac spectantia ad eadem in quibus inhabitatis ad præsens uel inhabitabitis ĩ futurum:cum omnibus iuribus & pertinentiis suis ac personis degentibus in eisdem in ius & proprietatem beati petri & apostolicæ sedis assumimus. Illaq; a cuiuscunq; diocesani & cuiuslibet alterius potestate iurisditione & dominio:omnimode imperpetuum eximimus. De gratia speciali decernentes ex nunc uos & ordinem uestrum ac personas:ecclesias:oratoria:domos:loca præfata:ac pertinentia ad eadem: soli romano pontifici & dictæ sedi: tam in spiritualibus q̃ in temporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita q̃ nec locorum ordinarii nec alia quæuis persona ecclesiastica in uos & ordinem:personas:ecclesias:oratoria:domos:& loca prædicta utpote prorsus exempta possint excomunicationis suspensionis aut interdicti promulgare sententias: uel alias potestatem seu iurisdictionem aliquã exercere: Quod si forsan quicq̃ in contrarium a quocunq; fuerit attemptatum:illud omnino sit irritum & inane.

¶ Capitulum quartum q̃ Clæmens papa.vi.idulsit religiosis carmelitis ne ratiõe delicti aut cõtractus uel rei de qua agitur:possint conuenire coram ordinariis. Actor.

TImentes autem frẽs nr̃i ne ꝑlati adhuc quærerẽt uias ꝑ q̃s rõne delicti aut cõtractus uel rei de q̃ agit̃ redirẽt iteꝝ ĩ dñm nr̃i ordĩs & suã iurisdictõem in ipsis exercerent: Supplicauerunt hũiliter dño Clæmenti papæ.vi.ut sup ꝑmissis dignaret̃ eis ꝓuidere d̃ remedio oportũo: Põtifex ergo ꝑdictus hũilibus fratrũ supplicatõibus ĩclĩatus sup ꝑmissis ꝓuidit eis.xiii:chalẽdas augusti Anno dñi.m.ccc:xlvii.de Auinionen̄.frĩbus scribens.

¶ Clæmens papa.vi.ĩ registro sexti anni sui pontificatus.

Dilectis filiis gñali ac aliis prioribus & frībus ordis btē mariæ de mōte carmeli: salutē & apostolicā bñdictionem. Sacer ordo uester in agro dñico diuina dispositione plantatus & gl'osæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meref attolli: cuius professores mundanis a se religatis illecebris cœlestium contēplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animaꝝ. Nos autē ad dictū ordinem quē in statu firmo: solido: & stabili uolumus permanere apostolicæ considerationis intuitum dirigentes: ad ea libenter intendimus per quæ ꝓfessores iam dicti nullū internæ pacis paciant excidiū: nullūq; religionis status perferant detrimentum: sed eo deuocius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status eorūdem fuerit: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Sane petitio pro partæ uestra nobis nuper exhibita continebat ꝙ licet fœlicis recordationis Ioannes papa xxii. prædecessor noster tunc ī humanis agens: uos & prædictū ordinem: ac personas: ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca uestra ac spectantia ad eadem: in quibus inhabitabatis tunc: uel inhabitaretis in futurū: cū omnibus uiribus & pertinentiis suis ac personis de gentibus in eisdem: in ius & proprietatem beati Petri & sedis apostolicæ assumpsisset. Illaq; a cuiuscūq; diocesani & cuiuscūq; alterius potestate: iurisditione ac dominio omnimode prorsus imperpetuū exemisset: decernendo ex tunc uos & ordinem ipsum ac personas: ecclesias: oratoria: domos: & loca præfata: ac pertinentia ad eadē soli romano ponrifici & dictæ sedi tam in spiritualibus q̄ in tēporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita ꝙ nec locoꝝ ordinarii: nec alia queuis persona ecclesiastica in uos & ordinē: personas: ecclesias oratoria: domos: & loca prædicta utpote prorsus exempta possent excomunicationis: suspensionis aut interdicti promulgare sententias uel alias potestatem seu iurisditionem aliquā: exercere. Quod si forsitan quicq̄ in contrariū a quoq̄ attemptatum fuerit: illud omnino esset irritum & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptionis non canetur ꝙ uos ratione delicti seu contractus aut rei de qua agitur conueniri coram ordinariis minime ualeretis uos timentes super hiis posse forsan imposterum molestari: nobis humiliter supplicastis ut prouidere uobis super hoc de oportuno remedio dignaremur. Vos ergo qui uos & ordinem ipsum speciali prosequimur in domino caritate uestris supplicationibus inclinati: uobis & successoribus uestris imperpetuum auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus ut præfato indulto in suo robore permanente corā quibusuis diocesanis & locoꝝ ordinariis ratione delicti contractus seu rei de qua agitur conueniri uel impeti nullatenus ualeatis: fœlicis recordationis Innocentii papæ quarti prædecessoris nři: & aliis constitutionibus apostolicis contrariis nō obstātibus quibuscunq;. Decernentes ex nūc irritum & inane si secus super hiis a quoq̄ quauis auctoritate scienter contigerit uel ignoranter attemptari.

Capitulum quintum ꝙ fratrum carmelitarum religio: est approbata a iure diuino Actor.

EX dictis hinc inde in hoc totali opere patebit manifeste nostram religionem monachoꝝ carmelitarū esse approbatam tam iure diuino q̄ canonico. Primo quidem religio quæ mandato dei & consilio spiritus sancti fuit inchoata & instituta: dinoscit esse iure diuino approbata: & per deum cōfirmata: quia sicut psalmo. ca. decimo scribitur fidelia omnia mandata eius confirmata in sæculum sæculi facta ī ueritate & equitate. Religio autem monachorum carmelitaꝝ fuit mandato dei & consilio spiritus sancti per helyam prophetam inchoata & instituta: ut patet supra libro primo: capitulo secundo: & libro secundo capitulo primo. Est ergo hæc religio iure diuino approbata & confirmata. Amplius ius diuinū fundatorem huius religionis helyam commendat de hoc ꝙ ad eam obseruandam discipulos traxit: & in huius laudem sapiens ecclesiastici. xlviii. sibi ait. Prophetas facis successores post te. ut patet supra libro secundo capitulo secundo. Idem etiam ius discipulos helyæ commendat de hoc ꝙ obtemperauerunt helyæ in obseruanda hac religione: & in horum laudem sapiens ecclesiastici: xlviii. ait helyæ. Beati sunt qui te audierunt: & in amicitia tua decorati sunt: ut patet supra libro secūdo capitulo secundo & octauo. Nefarium autem esset dicere ꝙ ius diuinum reproba commendaret quod sola approbata cōmendat: sicut diuina sapīa prouerbiorū octauo ait. Iusti sunt oēs sermōes mei nō est ī eis prauū quid neq; puersū. Est ergo hæc religio iure diuino approbata & confirmata. Preterea religio illa quæ semper in sua stabilitate perseuerauerit firma ita ꝙ nunq̄ dissolui potuit per aliquā persecutionem neq; per aliq̄ legis editionem: censetur ipso iure diuino esse approbata & per dei prouidētiam confirmata. Sic enim actuum quinto

gamaliel legis doctor uir honorabilis conantibus religionem christianam dissoluere: dixit de illa. Si est ex hominibus consilium hoc aut opus: dissoluetur. Si uero ex deo est: non poteritis illud dissoluere: ne forte & deo repugnare uideamini. Religio autem mōachoꝝ carmelitarum perseuerauit in sua stabilitate semper firma. Ita ꝙ nec tempore legis ueteris neqꝫ tēpore nouæ legis potuit dissolui per aliquā ꝑsecutionem uel legis editionem: sicut patet supra libro tertio capitulo primo: & secundo: & libro quarto capitulo septimo & octauo: & libro. viii. capitulo primo & quinto: & libro nono capitulo tertio & quinto: &. vii. &. viii. & in hoc decimo libro capitulo primo & secundo & tertio. Cum ergo religio ista in sua stabilitate perseuerauit firma: patet ꝙ ē iure diuino approbata: & per dei prouidentiam confirmata. Alioquin in tam prolixo tēpore qd fluxit ab eius origine posset utiqꝫ religio ista esse poenitus dissoluta īter tot aduersa: dicente domino Mathei. xv. Omnis plantatio quā non plantauit pater meus coelestis: eradicabit. Adulterinæ ēt plantationes nō dabunt radices altas: nec stabile firmamentum collocabūt: & si in ramis in tempore germinauerint infirmiter positæ: a uento cōmouebuntur: ut scribitur sapientiæ. iiii. Sed horum contrarium pollicitus fuit deus huic religioni hieremyæ. xxxv. dicens. Non deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in conspectu meo cunctis diebus de quo dictum est supra libro quarto capitulo quīto & octauo. Orta etiam fuit hæc religio per ānos circiter. dcccc. xliiii. ante christi incarnationem: ut patet libro primo capitulo primo. Est ergo religio ista iure diuino approbata & confirmata.

¶ Capitulum. vi. ꝙ. Ius canonicum approbat ordinem religiosoꝝ carmelitaꝝ.

Religio quoqꝫ ista censetur etiam iure canonico approbata. Primo quia Albertus patriarcha scilicet in monte carmeli morantibus monachis carmelitis: religionem eoꝝ approbando tradidit sua potestate ordinaria regulam antequā per dominum Innocentium papam tertium celebraretur romæ generale concilium lateranense: ut patet supra libro. viii. capitulo quinto. Quod utiqꝫ dictus patriarcha tunc secundum ius canonicū licite fecit & facere potuit. Nam regularū editio uel religionum institutio aut approbatio: non fuit prohibita nec reseruata sedi apostolicæ ante dictum generale consilium lateranēse. In quo prædicta fuerunt primo prohibita & sedi apostolicæ reseruata: ut patet extra de religiosis domibus capitulo Ne nimia. Ergo ante illud generale consilium licuit de iure dicto Alberto patriarchæ sua potestate ordinaria carmelitis regulam tradere: & eoꝝ religionem approbare ac institutionem confirmare. Quia quod non est superiori reseruatum nec inferiori ordinario prohibitum: intelligitur de iure esse sibi concessum: ut patet extra de sententia exco. ca. Nuper. De sponsa. capitulo Cum apud. xvi: q. i. Sunt nonnulli ex quibus cau. ma. nec non. ff. ex eis. Amplius licet dictum generale consilium lateranense prohibuerit nouas religiones decetero inueniri ut patet extra de religiosis domibus capitulo Ne nimia: tamen quas inuenit legittime prius institutas non reprobauit: & hoc rationabiliter: quia Constitutio futuris dat formam negociis: & præterita dispendiis non commendat: ut dicitur extra de consti. cap. Cognoscentes. Oportet ergo dicere ꝙ dictum concilium generale religiones ante ipsum ligittime institutas quas tunc prohibere poterat & non prohibuit sed manere: tacite consensit. tunc etiam ratas habuerit & tacite approbauerit. Quod enī non potest permanere concilio generali prohibente: si nō ꝓhibeatur ab eo: permanet eo tacite consenciente & approbante. In hoc enim casu taciturnitas habetur ꝑ consensum: ut notatur. xxvii. d. diacho: extra de præsump. Nonne: & per ioānem andreæ: extra de regulis iuris. Is qui tacet libro. vii. Sed religiones ante dictū cōsilium legittime institutæ non potuissent permanere: si illud consilium eas prohibuisset: quas prohibere utiqꝫ poterat quēadmodū & consilium lugdunense: postea alias prohibuit quæ non manserunt: ut patet extra de religiosis domibus capitulo: Religonū diuersitatem libro. vi. Ergo religiones antea legittime institutas: quas illud generale consilium lateranense permanere non prohibuit dum in capitulo. Ne nimia de religionibus disponebat: tacite approbauit: præsertim cum oppositum tūc nō protestaretur sicut ecōtra fiebat protestatio: extra de electionibus capitulo Idemptitatibus. §. supra dicto libro. vi. de statu regu. capitulo Attendētes scilicet illas quoqꝫ in cle. Ordo autem carmelitarum fuit legittime institutus ante illud generale consilium lateranense ut ostensum est ī ꝓcedenti ratione: & hoc idem patet extra de religiosis domibus capitulo Religionum. Cæterum libro. vi. Ergo iste ordo fuit tacite approbatus a generali illo lateranēsi consilio. Præterea religio

illa quae habet regulam sibi a sede apostolica expresse approbatā: ipso iure canonico approbatur: ut patet extra de excessibus praelatoꝝ capitulo Nimis iniqua: & capitulo Nimis praua. Sed religio carmelitaꝝ habet regulā sibi a sede apostolica expresse approbatā ut patet supra libro.viii.capitulo.v.&.viii. Est ergo haec religio expresse approbata ipso iure canonico. Amplius quod a romano pontifice roboratur: ipso iure canonico approbatū censetur: ut patet extra de electiōibus capitulo significasti.xix.d.capitulo. Si romanoꝝ. Sed ordo carmelitaꝝ & heremitarū sancti Augustini ordines quorum institutio dictum generale consilium praecessit: in solido statu uolumus permanere. Est ergo hic ordo approbatus ipso iure canonico.

¶ Capitulum septimum ꝙ lugdunense consilium celebratum per Gregorium papam decimum: non reprobauit sed approbauit ordinem nostrum.

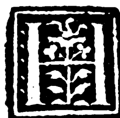
Occurrunt autē aliqua dubia dissoluenda ad elucidādam ueritatem dictoꝝ in praecedenti capitulo. Et primo non uidetur ipso iure canonico approbatus ille ordo qui a sede apostolica cōceditur in suo statu permanere donec de ipso aliter fuerit ordinatū. Sed Gregorius papa decimus in consilio lugdunensi per ipsum celebrato Anno domini.M.cc.lxxiiii. dixit de carmelitis extra de religiosis domibus capitulo religionū diuersitatem. Caeterum libro.vi. Caeterū carmelitaꝝ & heremitaꝝ sancti Augustini ordines quorū institutio dictū generale consiliū praecessit: in suo statu manere concedimus donec de ipsis aliter fuerit ordinatum. Intendimus enim tam de ipsis ꝙ de aliis non mendicātibus prouidere prout animarū saluti & eoꝝ statui uidebit expedire. Ergo dictus carmelitaꝝ ordo nō uidetur approbatus ipso iure canonico. Huius rationis maior est falsa sicut ex iam dicendis in hoc capitulo apparebit. Ad maiorem autē dico ꝙ clausula illa Donec de ipsis &c. non aufert nec abstulit carmelitis quando ordo eorū sit: & esset tunc & antea approbatus: quod probo triplici ratione. Primo quia si clausula illa Donec de ipsis &c. aufert carmelitis approbationē sui ordinis: sequit pari ratione ꝙ auferret aliis non mēdicantibus religiosis approbationē sui ordinis: & ita nullus ordo eorum qui non mendicant esset a sede apostolica approbatus: quod est notorie falsum. Consequentia tamē clare patet: quia sicut de carmelitis: ita de aliis nō mendicātibus intēdebat ut dicebat papa graegorius aliter ordinare prout saluti animaꝝ & eoꝝ statui uideret expedire: qui interim in suo statu manebant sicut carmelitae: donec esset de ipsis aliter ordinatū. Secūdo si clausula illa. Donec de ipsis &c. auferret carmelitis approbationē sui ordinis: sequitur etiam ꝙ auferret quibuscunque aliis religiosis approbationē: sui ordinis & ita nullus ordo in ecclesia esset approbatus a sede apostolica quod est manifestae falsum. Consequētia tamē probatur clare: quia clausula illa Donec de ipsis & caetera est ita de natura approbatiōis ꝙ nullus ordo potest sine dicta clausula expressa uel intellecta approbari a sede apostolica. Nam non obstante cuiuscunque ordinis approbatione potest sedes apostolica aliter de ipso ordinare: immo ipsum totaliter ꝓhibere: ut patet in dicto capitulo Religionū diuersitatē. Confirmatos: & institutiōe papae Ioannis.xxii. quae incipit: Quia quorundam Adhuc. Igitur quātumcunque aliquis ordo sit per sedem apostolicā approbatus: intelligitur in suo statu manere donec aliter de ipso per eandē sedem fuerit ordinatū: quia per hoc ꝙ ipsum sedes apostolica approbat: ipse non aufert sibimet potestatē aliter de ipso ordinandi uel ipsum destruendi: ut patet.lxiii.d. Verum: ubi de hoc in glosa fiet extra ut lite pendente capitulo a memoria in glosa quae incipit Et ita. Sedes enim apostolica potest consultius reuocare quod fecit inconsulte ut dicitur.xxxv.q.capitulo. Sententiā. Tertio quia post dictū consilium lugdunense cū adhuc in dicto. Caeterum: maneret inserta illa clausula Donec de ipsis &c. quae postea fuit per papam bonifacium octauum deleta: scripsit Nicholaus papa quartus Anno domini.M.cc.lxxxviii: ecclesiarum praelatis ut in ipsorum ciuitatibus & diocesibus permitterent carmelitas prout decet uiros religiosos approbati ordinis diuina officia in suis oratoriis libere celebrare ut ostensum est supra in hoc decimo libro capitulo secundo. Certum est autem ꝙ papa Nicholaus non ignorabat dictam clausulam Donec de ipsis &c. esse tunc in iure insertam: quia papa censetur in scrinio sui pectoris omnia iura habere: ut dicitur extra de constitutionibus capitulo licet libro.vi. Si itaque clausula illa. Donec de ipsis &c. abstulisset carmelitis quam habebant prius approbationem sui ordinis: non dixisset tunc papa Nicholaus Carmelitas esse uiros religiosos approbati ordinis. Et tamen dicit eos uiros religiosos approbati ordinis. Ergo clausula illa non auferebat eis approbationem sui ordinis. Dico ergo ꝙ non obstante dicta clausula ordo carmelitarum appro-

batur per lugdunense consilium.Nam ordo iste per sedem apostolicam defendebatur tunc a ꝓhibitione:pro eo quia eius institutio præcesserat generale cōsilium lateráense ut ibidé patet. Igitur approbabatur tunc ordo iste a sede apostolica:quæ illud solū defendit:quod est approbatū & irrephensibile:ut dicit.xxiiii.d.Siquis pſbyter.lxxxi.d.Quis sine.xxv.q.p̄. Omne.

¶Capitulum.viii.ꝙ Bonifacius papa octauus corrigendo dictum lugdunense consilium:confirmauit ordinem fratrum carmelitarum.

Ontra etiam dicta in ultima ratione sexti capituli uidetur esse ꝙ in plerisqꝫ libris extra de religiosis do. capitulo Religionū.Cæterum: in libro.vi.nō repitur scriptum ut quidam asserunt.In solido statu uolumus permanere:sed in solito statu uolumus pmanere.Per hoc autem ꝙ papa uult carmelitas in solito statu permanere:nullam nouam approbationem eis tribuit:ergo nō uidetur uigore illoꝶ uerboꝶ approbationé sui ordinis obtinere:cuius oppositū dicebatur in ultima ratione dicta.Ad hoc dico ꝙ textus in quibus scribitur in solito statu:sunt corrupti & mendosi:& siue hoc acciderit ex uicio scriptoris: siue ex inuidia emuloꝶ: certum tamé est ꝙ uere debet scribi in solido statu:quia sic scriptus emanauit a papa Bonifacio octauo ille textus Anno domini.M.cc.xcviii.quando edidit sextum librum: ut patet ī decretalibus bullatis.Et hoc idé etiā patet p Ioanné mōachi qui primus glosauit sextū ī diuisiōe illius decreti:ait.Cæterū carmelitarū & heremitaꝶ sancti Augustini ordíes cōsolidat.Guido etiā ī glosa super illo uerbo In solido statu ait.Hæc littera mutat antiquā ubi dicebatur In suo statu &c.Et sic isti ordines sunt totaliter confirmati ut hic patet:hæc guido. Ex quibus patet ꝙ textus habet In solido:idest in firmo statu:& non in solito idest consueto.Quod etiam probo ratione:quia secundū ꝙ Bonifacius in prohemio sexti dicit:ipse de quibusdā cōtractiōibus suoꝶ prædecessoꝶ aliqua detraxit & aliqua correxit.Sicut de dicto.Cæterū dextraxit totam illam clausulam Donec de ipsis & cætera.Correxit etiam dictū.Cæteꝶ irritando uerba illius quæ dicebant In statu suo máere cōcedimus:loco quoꝶ posuit hæc noua uerba In solido statu uolumus pmáere.Si autem dixisset In solito statu uolumus permanere:nulla esset correctio:neqꝫ mutatio haberet effectum:quia remanere in solito statu:erat eis concessum per priora uerba quæ dicebant In suo statu permanere concedimus:ergo non dicit in solito:sed in solido statu uolumus permanere.Sicut ioannes monachi super uerbo solido ait.Non dicit solito:quia hic alquid detrahitur & mutatur de consilio præsenti:quia Gregorius in antiqua istos duos ordines in suo statu manere concessit:donec de ipsis fuisset aliter ordinatum.Præterea papæ narranti in suis litteris & recitāti aliquod scriptum uel factum super quo fundat intentioné suam:é plena fides adhidéda:ut patet extra de probationibus capitulo litteris nostris in clemétinis.Sed dominus ioánes papa.xxii. in priuilegio exemptionis ordinis carmelitaꝶ recitans ius quod ipsi habent in dicto.Cæterū: & super ipso inter cætera intentioné suam fundás:dicit sic.Nos auté ad dictum ordinem quem in statu firmo silido & stabili decreuimus & uolumus permanere considerationis intuitum dirigētes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti nullum iternæ pacis patiantur excidium:ut patet supra in hoc decimo libro capitulo tercio.Igitur papæ sic ut præmittitur narranti:& ex intentione recitando dicenti.Ordinem carmelitarum in statu firmo solido & stabili uolumus permanere:est plena fides adhibenda.Ex quibus patet ꝙ uerba scripta in dicto.Cæterum sunt ista.In solido statu uolumus permanere.Nihilominus tamen si in dicto.Cæterum papa dixisset In solito statu uolumus permanere:haberet locum ultima ratio sexti capituli: quia solitus idest consuetus status carmelitarum qui præcessit istam ordinationem erat status solidus & firmus & approbatus:ut in sexto capitulo est ostensum & in septimo.Ergo dicendo in solito statu uolumus permanere:roborasset utiqꝫ statum illum:ut patet.

Ec de nostræ religionis origine:ac primeua institutione in primo libro. Et de primis fundatoribus ac professoribus religionis prædictæ in secundo libro. Et de locis in qbus conuersati sunt monasticæ in tertio libro.Et de rectoribus eorum:& qualiter gubernati fuerunt tempore legis antiquæ in quarto libro.Et a quibus fuerunt baptizati & perducti ad noticiam uerbi incarnati orta noua lege:in quinto libro.Et de titulis eorum: ac cur dicuntur fratres beatæ Mariæ in sexto libro.Et de habitu huius religionis & significatione eius:& qualiter fuit in aliquibus uariatus:in septimo libro.Et de scriptoribus institutionis eoꝶ

ac regulæ & de eius explanatione:in octauo libro:Et de edificatione monasterioꝝ per prouintias syriæ & europæ ac destructione mõasteriorum terræ sanctæ in nono libro.Et de protectione exemptione ac confirmatiõe religionis prædictæ: in decimo libro.A me Fratre Philippo Riboti Magistro in sacra pagina nec non Priore Prouintiali in prouintia Cathaloniæ existẽti: post patres ueteres huius ordinis dicta & scripta sufficiant.Immensas autem de hoc opere reddo gratias summæ Trinitati Patri & Filio & Spiritui sancto:uni omnipotẽti : & æterno deo creatori & redẽptori ac glorificatori meo:qui me ab initio huius operis dirigens ꝑ medium:perduxit usq͂ ad finem.Cui sit laus:honor:uirtus & gloria:per infinita sæcula sæculorum Amen.

¶Explicit decimus & ultimus liber de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.

Ncipit speculum historiale declaratiuum status Fratrum Ordinis beatæ Mariæ genitricis dei de mõte carmeli. ¶Primum capitulũ de origine huius sanctæ religiõis:& primo de fundatore eiusdem ordinis ac sequacibus & discipulis primi fundatoris istius professionis.¶Secundum capitulum in quo loco hæc sancta religio primum habuit exordium:& de raptu prophetæ dei helyæ in coelũ. ¶Tertium capitulum de huius religionis sanctæ in diuersis locis per helyseum prophetam facta multiplicatione tempore legis antiquæ. ¶Quartum capitulum de tempore in quo ꝓfessores huius religionis ab apostolis baptizati fuerunt:& fidem christi humiliter & deuote susceperunt.¶Quintum capitulum quare hæc religio ordo beatæ mariæ nuncupatur:& cur ꝓfessores huius religionis Fratres de monte carmeli appellantur.¶Sextum capitulum de regula secũdũ ꝙ professores huius religionis uiuunt:& de temporibus in quibus ac personis a quibus eam receperunt.¶Septimum capitulum de regulæ huius religionis mitigatione:ac pluribus confirmationibus datis a summis romanis pontificibus.¶Octauum capitulum in quibus temporibus professores huius religionis partes occidentales habitare ceperunt:& loca quæ habebant in terra sancta amiserũt. ¶Nonum capitulum de habitus professorum huius religiõis integritate:& coloris eius uariæta te:ac uarietatis facta mutatione.¶Decimum capitulum de aduentu futuro fundatorum huius ordinis & ipsius cum antechristo controuersia disputationis:atq͂ de morte & gloria eius resurrectionis.

¶Capitulum primum de origine huius religionis.

N diebus Achab regis israel:cuius regnum præcessit incarnationem domini nostri iesu christi per annos circiter nongentos triginta octo:fuit uir ex tribu aaron de ciuitate thesba quæ ẽ in regiõe galaad:& nomen eius sabacha.Et habuit filium cui nomen helyas thesbites dictus a thesba ciuitate iam dicta.Ante cuius natiuitatẽ : sabacha pater eius uidit in somnis uiros candidos se salutãtes.Cui tunc reuelauit deus quæ post agẽda erãt per helyam filium eius.Viri enim candidi sunt fratres beatæ mariæ de monte carmeli:pollentes candore duplici:mentali uidelicet illibatæ castitatis:& corporali capæ albæ desuper eos tegẽtis. In quo helyam uelut rectæ uiuendi exemplar imitantes:sabacham patrem eius sunt salutãtes:dũ uitæ helyæ tramitẽ non deserentes:salutem animæ sunt possidentes.Sanctus enim propheta dei samuel conuentus religiosorum in iudæa primus instituit:quorum conuentus in sacra scriptura dicitur cuneus:quasi conneus:quia ipsi simul congregati habitabant.Eorum officium erat ꝓphetare id est deo psallere & ipsum iugiter laudare:quidam etiam eoꝝ spiritum ꝓphetiæ habebãt. Qui religiosi in aliis sacræ scripturæ locis dicũtur filii prophetarum idest discipuli eorum:quia post samuelem alii prophetæ excellentes eos regebãt: & diuersos eoꝝ conuẽtus edificabant. Vnde propheta dei helyas conuentus religiosorum habitantium in galgala:bethel & iericho: longo tempore dulciter gubernauit.Post autem hæc modo uiuendi horum religiosorum celsiorem uitam religiosam inueniens:sæculo renunciauit:& se deo profitens religiosam uitam heremiticam & solitariam.primus ducere coepit:in uirginitate perseuerãs.Cuius sanctitas uitæ tñ resplẽduit:

ut illius merita de quo a christo dictum est. Inter natos mulierum non surrexit maior ioanne baptista huic helyæ cōparata sufficienter explicata fuerint: dum Gabriel Zachariam alloquens ioannem in spiritu & uirtute helyæ præcedere deum asseruit. Hic ꝓpheta dei helyas celsitudinis religiosæ uitæ per ipsum tunc nouiter inuente: imitatores iuxta reuelatiōem suo patri factam habere cupiens: quosdam prophetas in discipulos elegit. Inter quos suppremus fuit helyseus filius saphat de abelmaula. Qui tū natus fuit in galgala: in quo loco dum helyseus nasceretur: tale contigit prodigium: ut una ymago ex uitulis aureis acute mugiret. Quo audito in hyerusalem sacerdos diuino nutu ait. Propheta natus est in israel: qui sculptilia deorum destruet & fusilia. Quæ uerba fuerunt adimpleta: cum unus ex filiis prophetaꝝ per helyseum ut scribitur. iiii. regum capitulo. ix. in ramoth galaad missus: ex ꝓcepto helysei hyen in regem unxit. Qui post sui unctionem: omnes prophetas baal ut habetur in eodem libro capitulo decimo occidi fecit: & statuam de fano baal proferens combussit: atq; edem destruens: sculptilia baal & fusilia de israel deleuit. hunc helyseum inueniens helyas in agro arantem: præcepto dei in prophetam consecrauit: & accipiendo in discipulum: pallium suum super eum posuit: cuius pallii color exprimetur in. ix. cap. Helyseus ergo statim post impositionē pallii: relictis bobus & agroꝝ cultura: cucurrit post helyā dicens. Osculer oro te patrem meum: & matrem: & sequar te. Cui dixit helyas. Vade & reuertere. Qui consurgens abiit: & reuersus secutus est helyam eius religiosam uitam suppreme imitando: & ministrabat ei. Sanctus etiam Ionas ꝓpheta filius mulieris sareptanæ helyæ fuit discipulus: quē adhuc puerum helyas a mortuis resuscitauit: & post resurrectionem in discipulū acceptauit. Qui normam religiosæ uitæ helyæ suscipiens: ipsum deuote fuit imitatus. Hunc ionam puerum helyas dimisit in bersabee iuda: cum fugeret a facie reginæ iezabel nitētis ipsum occidere: ne scilicet ætas ionæ tenera deficeret rigore grādis uiæ: & uitæ heremiticæ quam oportebat helyā pro tūc pucere. Ambulauit enim quadraginta diebus & . xl. noctibus nihil comedens: usq; ad montē dei oreb: ubi in quadam spelunca aliquādiu habitabat. Abdias uero propheta dei. primo fuit procurator domus regis achab. Qui cum iesabel interficeret prophetas dei: abscondit centum prophetas in duabus speluncis quinquagenos: & pauit eos in pane & aqua: propter quod postea spiritus prophetiæ datus ē ei. Hic abdias post mortem regis achab per ochosiam regem fuit missus cum quinquaginta uiris ad helyam prophetam in monte carmeli. Qui sciens duos quinquagenos ante eum missos uirtute orationis helyæ ab igne de cœlo descendente deuoratos: præcatus ē helyā cum summa humilitate dicens. Homo dei: obsecro ut miserearis animæ meæ. Cuius misertus helyas: ab ignis inflammatione eum liberauit. Tandem relicto regis obsequio: helyā sequens: factus est eius discipulus: modum religiosæ uitæ helyæ imitans. Sanctus ergo propheta dei helyas: quia caritatis ardebat feruore: quia uirginalis castitatis pollebat uirore: quia paupertatis utebatur fundamentis: quia abstinentiæ corporalis gloriabatur angustiis quia asperitatis operiebatur indumētis: horum sanctoꝝ prophetarum & nostrum: qui eis succedimus: ut declarabitur in capitulis sequentibus: in deum prouocauit affectum. Ipse enim quædam uiuendi exemplaria in quibus summa perfectio huius sanctæ religionis cōsistit: gesta scilicet sui & merita ad exornādas animas nostras demonstrauit in cordibus nostris: ut uocem eius cum effectu audiendo: ad imitationem eius castitatem deo uouentes: & sæculo renunciantes: a conspectu hominum separati: uitam heremiticam & solitariam duceremus. Et hoc Isidorus. vii. ethimologiorū capitulo. xiii. ait. Religiosi heremitæ imitantur helyam. Quicquid enim in hac sacra religione uirtutis est & gratiæ: ab ipso sancta helya quasi a quodam fonte lucidissimo omnium riuulorum emanauit. Quod attendens ecclesiasticus libri sui capitulo: xlviii. sanctum helyam alloquens in hiis prorumpit dicens. Beati sunt qui te audierunt & in amicicia tua decorati sunt.

¶Secundū capitulū de loco in quo hæc sancta religio primū habuit exordiū: de raptu helyæ.

St mons quidam in terra sancta & confinio palestinæ prouinciæ & phenicis: situs iuxta mare: uocatus hæbrayce chermel: latie carmelus: distans a ciuitate nazareth tribus miliaribus: & a ciuitate accon. iiii. miliaribus: & a ciuitate sancta hyerusalem triginta duabus leucis: habens prope se ciuitatem quandā quæ olim porphiria dicebatur: nūc autem cayphas appellatur. Hic mons fertilis est in pascuis: herbis: & fructibus oleis consitus: arbustis uineisq; condensus. Habet etiam plurimum heremi & solitudinis. In parte huius montis

quæ supereminet ciuitati cayphas siue porphirie est unus fons qui helyæ fons nuncupatur:quia de huius fontis aqua helyas bibebat:quãdo in hoc monte habitabat.Huius loci sanctitate & deuotione tractus propheta dei helyas in quibusdam speluncis & cauernis montis huius iuxta prælibatum fontem uitam heremiticam & religiosam cum suis discipulis longo tempore duxit: in orationibus:ieiuniis & aliis diuersis asperitatibus ibidem persistens.Et uaticinium de quo legitur in historiis scolasticis super secundum capitulum quarti libri regum quod ante helyæ ortũ fuit de ipso in hyerusalem prophetatum:puer hic indicabit Israel in gladio & igne:per ipsum sanctum helyam in hoc monte carmeli fuit adimpletum.Cõuocato enim populo israel helyas ignẽ cœlestem in hoc mõte ad uorandum suum holocaustum:a deo impetrauit.In quo etiam monte populum israeliticum per ꝓphetas baal in errore detentũ:ad unius ueri dei cultũ reduxit: ipsos uero prophetas baal in hoc monte occidi prohibuit.ne mons eorum sanguine ꝓphanaretur:sed eos in torrente cyson gladio interfecit.Et ascendens helyas in uerticem carmeli orauit dominũ ut plueret super terram:quæ tribus annis & sex mensibus fuerat sine pluuia.Qui dum oraret:misit ionam discipulum suum septies ad partẽ montis:aspicientẽ mare.In septima enim uice: uidit ionas nubeculã paruã quasi uestigium hominis ascendẽtẽ de mari.Qua aspecta:cognouit helyas suam orationem exauditã.Subito enim facta fuit pluuia grandis super terrã. Cũq; helyas in hoc monte diu mansisset: & ministerium dei pro quo creatus fuerat compleuisset:uoluit eum deus seruare per turbinem ignis in paradisum uoluptatis:descendit ergo cum helyzeo de hoc monte:& peruenerũt ambo in galgala.Sciens enim helyas suam trãslationem iminere:uoluit ante suũ raptum in galgala.bethel & iericho adire:ut religiosos discipulos suos filios prophetarum in hiis tribus locis cõmorantes consolare:ne de sui corporali abscentia tristarent̃.Et quia helyseus eius fidelis discipulus non poterat amplius ei corporaliter assistere:uoluit helyas in aliquo conuentu horum locorum eum cum aliis suis discipulis filiis prophetaꝝ in eisdẽ locis cõmorãtibus dimittere.Tanta uero erat uis amoris præcipui in magistrum: ꝙ nec ꝑcibus horum religiosorum:nec exortatione sui magistri helyæ uoluit ab eius corporali præsentia separari: donec currus igneus & equi ignei diuiserunt utrunq;.Incedentes ergo pariter:peruenerunt ambo ad iordanẽ:quẽ percussit helyas suo pallio:diuisæq; sunt aquæ iordanis ĩ duas partes:& transierunt helyas & helyzeus per siccum. Videns itaq; helyas appropinquare horam suæ translactionis: dixit ad helyzeum. Postula a me quod uis:anteq̃ tollar a te.Et postulans helyzeus ait.Obsecro ut fiat spiritus tuus duplex in me:quod & ita factum fuit. Cunq; pergerent & incedentes sermocinarentur:ecce currus igneus & eq̃ ignei diuiserũt utrũq;.et receptus ẽ helyas ĩ curru equoꝝ igneoꝝ.Quod cernẽs helyzeus:clamabat dicens.Pater mi pater mi:geminando uerba præ tristicia.Tunc ad sui consolationem deiecit ei helyas pallium suum:& non uidit amplius eum. Ascendit ergo per turbinem ignis in paradisum uoluptatis.Qui locus est in partibus orientis constitutus: cuius uocabulum ex græco in latinum uertitur ortus: porro hæbrayce eden dicitur:quod ĩ uestra lingua delitiæ ĩterpretatur: quod utrunq; iunctũ:facit ortum delitiarum.Est enim locus amenissimus lõgo maris & terræ tractu a nostro habitaculo secretus:a deo editus ut & usq; ad lunarem globum attingat:unde & aquæ diluuii illuc minime peruenerunt.Omni etiam genere ligni & pomiferarũ arborum est consitus:habens lignũ uitæ:quod sic dictum est:quia diuinitus accepit hanc uim ut qui ex eius fructu cõmederet:corpus eius stabili sanitate & perpetua soliditate firmaretur: nec ulla infirmitate uel ætatis imbecillitate in deterius uel ĩ occasum laberetur.Habet insuper lignũ scientiæ boni & mali:quod a natura hoc nomen non accepit:sed ab occasione rei postea secute. Arbor enim illa non erat mala:sed scientiæ boni & mali ideo dicta est:quia post prohibitionem erat in illa transgressio futura:qua primus homo experiendo disceret:quid esset inter obediẽtiæ bonum & inobidiẽtiæ malum. Cognouit .n.primus homo priusq̃ tangeret hoc lignũ bonũ per prudentiam & experientiam:malum uero per prudentiã tantum:sed usurpato ligno uetito: malum per ignorantiam nouit.Qui tunc didicit quid sit inter bonũ obedientiæ & malũ in obedientiæ.Ex huius paradisi medio fons prorũpens:totũ nemus irrigat:diuiditurque in.iiii. nascentia flumina.Et ibi neque frigus est neque estus sed perpetua aeris temperies:cuius locus post peccatum hominis additus interclusus est. Septus est enim undique rumphea flamma idest muro igneo accinctus.Cherubin quoque idest angelorum præsidium arcendis spiritibus malis super rumphee flagranciam ordinatum est:ut homines flaminiæ angelos uero malos boni angeli submoueant:ne alicui carni uel spiritui trangressionis aditus ad eũ pateat.In quo loco ĩ magna quiete carnis & spiritus:helyas cum enoch qui ibidem eum longe ante præcessit:uiuet: donec tẽpus

antechristi aduenia. Non est autē arbitrandū helyam uel sic esse iam sicut erunt sancti quando peracto operis die denariū pariter accepturi sunt uel sic esse quemadmodum sunt homines qui ex ista uita nondū emigrarunt: de qua ille tñ non morte sed translatione migrauit. Iam enim aliquid melius habet q̄ in hac uita posset q̄uis nondū habeat quod ex uita recte gesta in fine habiturus est. Talem autem puto habitudinē adhuc in corpore mortali atque animali habere helyam & enoch: qualē habuit adam ante peccatū: non qualē habebimus post resurrectionē. Nec senectute marcuerunt: nec cibis corporalibus fortasse egent: sed habent societatē qualē habuit helyas quadraginta diebus & quadraginta noctibus. Vel si hiis opus est: pascuntur sicut adam ante peccatum de lignorū fructibus contra defectionem: & de ligno uitæ contra uetustatē. Helyseus autē post uitā helyæ apprehendit uestimenta sua: & præ dolore scidit in duas partes: & accepit pallium helyæ: quē sibi dū ascenderet deiecerat: abiciens uestem suā: ut uteretur deinceps uestæ helyæ. Et reuersus percussit iordanem helyæ pallio: & diuisæ sunt in duas partes aquæ iordanis: & transiit helyseus per siccum alueum fluminis. Videntes autem filii prophetarum qui erant in iericho de contra: dixerunt. Requieuit spiritus helyæ super helyseum. Et uenientes in occursum eius: adorauerunt eum proni in terram: recipientes eum loco helyæ in patrem & magistrum. Et mansit helyseus cum eis in iericho per dies aliquot. Et postq̄ dulcorauit amaras aquas ciuitatis iericho: ascendit ad uisitandum religiosos commorantes in bethel. Et inde abiit in montem carmeli: ubi domini in speluncis contemplans: cum aliquibus suis & helyæ discipulis: longo tempore mansit Est etiam alius carmelus transiordanem iuxta desertum solitudinis: in quo latuit dauid fugiens a facie saul: ubi fuit habitatio nabal uiri stulti. Cuius carmeli memoriam hic introducere uolumus: ne cum de nostro carmelo loquimur sub equiuocatiōe nōis alius intelligatur.

¶ Tertium capitulum de huius religionis sanctæ in diuersis locis per helyzeum prophetam facta multiplicatione tempore legis antiquæ.

DVm helyseus contemplationi dei insisteret: ascendit ad eum in monte carmeli mulier quædam magna de ciuitate syria: distante a mōte carmeli quatuor leucis. In cuius mulieris domo: helyseus hospitabatur quando per illam ciuitatem transibat. Ob cuius hospitalitatis remuneratione: uirtute uerbi helysei: mulier de uiro suo iam sene: filiū susceperat. Cum ergo fuit mulier ante helyseum: proiecit se in terram: & apprehendens pedes helysei ait. Nunquid petiui filium a domino meo. Quasi diceret. Mihi non petenti dedisti filium in perniciem meam. Et iterum. Nunquid non dixi tibi ne illudas me. Illusionem uocabat dari filium a domino: & tamcito auferri. Mortuus enim erat filius eius. Et addidit mulier. Viuit dominus & uiuit anima mea: non dimittam te donec descendas. Qui secutus est eam in domum suā. Et postquam resuscitauit mulieris filium: reuersus est in galgala. Quem locum sæpe frequentabat helyseus: quia in eo natus fuit: & etiam propter conuentum religiosorum ibidem habitantium: quod morando cum eis frequenter alebat. Quadam enim die cum esset fames in terra: dixit helyseus uni ex discipulis suis. Coque pulmentum filiis prophetarum. Qui egressus ut colligeret herbas agrestes: inuenit quasi uitem siluestrem. Et collegit ex ea colloquintidas implens pallium suum: nesciebat enim quid esset: & concidit in ollam pulmenti. Cum ergo gustassent socii recūbentes de coctione hac: clamauerunt dicentes. Mors est in olla uir dei: idest amaritudo mortifera. Et allatam farinam misit helyzeus in ollam & dulcorata est esca; Cunque speculati essent filii prophetarum religiosam uitam heremiticam helysei esse perfectiorem q̄ esset eorum uita: dixerunt ad eum. Ecce locus in quo habitamus coram te: angustus est nobis. Eamus usque ad iordanem: & tollant singuli de silua materias singulas: ut edificemus nobis ibi domos ad habitandum. Et abiit helyseus cum eis. Hii ergo uiri sancti sæculo renunciantes uariis desideriis & affectionibus tracti: ac feruore religionis accensi: turbis & urbibus derelictis: eligebant sibi iuxta uoluntatem helysei loca heremitica proposito suo: & deuotioni magis conuenientia: ubi polenta & herbis agrestibus uictitabant. Aliqui enim eorum ad exemplum & imitationem sancti uiri & solitarii helyæ prophetæ elegerunt habitare in monte carmeli iuxta fontem helyæ: ubi uitam solitariam ducebant in aluearibus moditarum cellularum tamq̄ apes domini spiritualem dulcedinem mellificantes. A quibus processit huius sanctæ religionis genus: cuius sectatores anachoritę idest heremitæ merito nuncupantur: eo ꝙ nequaq̄ contenti fuerunt hac uictoria qua inter homines occultas diaboli insidias calcauerunt: sed aperto conflictu demonibus congredi cupiētes:

uastos secessus heremi & solitudinis huius montis continue & incessanter penetrare non timue runt:ad imitationem helyæ & helysei principium eorum. De quibus prophetis isayas tricesimo secũdo capitulo sui libri ait. Habitabit in solitudine iudiciũ: & iustitia in carmelo sedebit:& erit opus iustitiæ pax. & cultus iustitiæ silentiũ: & securitas usque in sempiternũ. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis. & in tabernaculis fiduciæ: & in requie opulẽta. Aliqui uero ex hiis filiis prophetarum hominum turbas fugientes:ut liberius contemplationi essent uacantes: mortui quidem mundo:uiuentes autẽ deo:in agris & solitudine iordanis quietis sibi sepulcrum elegerunt. Quoniã enim helyas & helyseus aquis iordanis helyæ pallio percussis: & in duas partes diuisis transierunt per siccum:& Naaman leprosus in iordane lotus:uirtute uerbi helysei a lepra mundatus:& sanitati fuit restitutus:ideo multi ex filiis prophetarũ propter huius fluminis sanctitatem & aquarum oportunitatẽ:faciebant sibi tabernacula prope fluenta iordanis:ubi deuotissime domino militabant. Et de numero horum religiosoꝝ fuerũt filii ionadab: qui dicti sunt rechabite a rechab:qui quarto regum decimo capitulo scribitur ascendisse currum cum hyen. Rechabite uero præceptis ionadab filius rechab patris eorũ obedientes ipsi & mulieres & filii & filiæ eoꝝ uinũ tempore perpetuo non biberunt: domos ad habitandum non edificauerunt: agros non arauerunt:immo nihil horũ habuerunt:sed extra urbes in tabernaculis habitauerũt. Ad extremum uero propter irruptionem regis nabugodonosor & exercitus caldaici: hyerusalem intrare compulsi sunt. Hoc reor & septuagesimi psalmi titulũ significare qui talis est filiorũ ionadab & prioꝝ captiuoꝝ. Ipsi enim hanc primã captiuitatem sustinuisse dicuntur: ꝙ post solitudinis libertatem:urbe quasi carcere sunt reclusi. Captiuitatem uero siue transmigrationẽ inde in babylonẽ non sustinuerunt:quia nabuzardan princeps regis babylonis:rechabitas cum hieremia propheta liberos abire permisit. Quibus pro eo ꝙ obedierunt præceptis ionadab patris eorum:dixit per os hieremie deus. Non deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in conspectu meo cunctis diebus. Quod uerbum nisi in nobis heremitis cõpletum est:licet ad litteram de rechabitis uerificatum fuerit usque ad ruinam ciuitatis hyerusalem a uaspasião & tito perpetratam. Vnde cum beatus Iacobus alphei in dicta urbe a iudæis lapidibus obrueretur: quidam sacerdos ex rechabitis nitebatur amore eum eripere. Quia beatus Iacobus uinum nunq̃ bibit: & alias obseruantias grandes similes rechabitarum obseruanciis secutus fuit. Cum autẽ beatus apostolus Paulus sanctorũ legis ueteris testamenti ad hæbreos. xi. capitulo faceret memoriã horum omniũ sanctorũ religiosorũ uitã noluit dimittere intactã:quam restringens in hiis describit dicens. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis:egentes:angustiati:afflicti:quibus dignus nõ erat mundus. In solitudinibus errantes:& in montibus:& in speluncis & in cauernis terræ. Et hii omnes testimonio fidei probati fuerunt. Quæ uerba de filiis prophetarum & helya ut dicitur in glosa sunt intelligenda.

¶ Quartum capitulum de tẽpore in quo professores huius religionis ab apostolis baptizati fuerunt:& fidem christi humiliter & deuote susceperunt.

SVccessores sanctoꝝ prophetarum religiosi heremitæ in monte carmeli & in aliis heremis habitantes:ab ipsis prophetis atque paternis legibus traditũ tenebant christũ pro humani generis redemptione incarnandum:quem ardenter totis cordis uisceribus expectabant uenturum. Cum ergo uenit plenitudo temporis fuit homo missus a deo: huius sanctæ religionis princeps eximius:cui nomẽ erat ioannes baptista. Qui fere omnibus diebus uitæ suæ in heremo:& maxime super flumen iordanis habitauit:uinum & siserã nõ bibit:melle siluestri & locustis uictitauit:indumento de pilis camelorum opertus: & zona pellicea præcinctus fuit. Et post mortem inter corpora fundatorum huius sanctæ religionis:scilicet helysei & abdie prophetarum in sebaste ciuitate a suis discipulis sepeliri meruit. Anno ergo quintodecimo imperii tyberii cæsaris factum fuit uerbum domini super ioannem ut uiam domini præpararet in heremo: præcedens christum in spiritu & uirtute helyæ:cõuertens corda patrum in filios parans domino plebem perfectam. Et uenit in omnem regionem iordanis prædicãs baptismum poenitentiæ in remissionem peccatorum Ad quem cum exiret hierosolyma & omnis iudæa & omnis regio circa iordanem: accesserunt religiosi heremitæ de monte carmeli & alii in heremis habitantes: ut baptizarentur ab eo in iordane confitentes peccata sua. Quibus ioannes christum euangelizabat dicens. Veniet fortior me post me qui ante me

factus est: cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam calciamentorum eius. Ego baptizaui uos in aqua: ille uero baptizabit uos in spiritu sancto & igne. Multa quidem & alia exortans euangelizabat eis. Temporibus autem praecedentibus iudaea in diuersas inciderat captiuitates: sed his diebus desolationis anthiochi epyphanis regis syriae recolebatur memoria recentius. Qui ad tantum iudaeos redigerat opprobrium: ut legem domini & eius iustificationes obseruantibus mortis infligeret tormentum. Quisque uero cogebatur ydolis offerre sacrificium: uel mortis pati supplicium. Multos ergo iudaeorum abhominationes has ferre non ualentes oportuit propriam patriam relinquere: & in aliis diuersis mundi regionibus habitare. Quorum plurimae progenies in eisdem regionibus natae ad iudaeam cum aliis temporibus in tranquillitate teneretur pacis remeantes: religiose studebant uiuere. Aliqui enim in heremis religiosam uitã heremiticam erant gerentes: alii uero in ciuitatibus & maxime in hyerusalem ad cenobialem uitam se religantes. Religiosi autẽ heremitae de mõte carmeli & alii in heremis & tenebris cõmorantes: ne praecepta legis transgrederentur: singulis annis in hyerusalẽ ter uenire consueuerant: ut iuxta legis praeceptũ tres festiuitates peculiares: pasce pentecostes & scenophegie ibidem celebrarent. Anno ergo eodem in quo christus ascendit in coelum: religiosi in iudaea habitantes ex omni natione quae sub coelo est: in hyerusalem conuenerunt: ut festum pentecostes ibidem celebrarent. Apostoli autẽ domini nostri iesu christi habitabant tunc in hyerusalem prope loca horum religiosorum: scilicet in coenaculo grandi & strato in quo praecepit dominus sibi parare pascha: quod erat in monte syon. s. in illa parte quae dicitur mello: ubi erat palacium quod dauid sibi construxerat. Itaque in die pentecostes factus fuit repente in dicto palacio de coelo sonus tanq̃ aduenientis spiritus uehementis: & repleuit totum coenaculum ubi erant apostoli & discipuli sedentes. Repletique sunt omnes spiritu sancto & ceperunt loqui uariis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Audito isto fragore in solito sonante in coenaculo: obstupuerunt Et scire cupientes unde istud tonitruũ processerat: ad coenaculum apostulorum accesserũt. Qui cum illuc peruenissent: stupebant omnes & mirabantur: quoniam audiebat unusquisque linguam suã in qua natus fuerat apostolos loquentes. Quidam autẽ irridebant dicentes apostolos uehementer esse ebrios. Beatus autẽ petrus apostolus cernens religiosos & alios iudaeos qui superuenerant legem non ignorare: incepit detrahentiũ opinionibus obuiare: ostendens apostolos nõ esse ebrios: & probans per scripturas prophetarum eos spiritu sancto esse repletos. Euangelizans etiam religiosis iesum a mortuis resurrexisse: & iesum esse deum qui de coelo apostolis sanctum effudit spiritum. Auditis ergo sermonibus istis: religiosi cõpuncti sunt corde: & dixerunt ad petrum & ad apostolorum cetum. Quid faciemus uiri fratres. Ad quos petrus Penitentiam agite: & baptizetur unusquisque uestrum in nomine domini iesu christi in remissionẽ peccatorum: & accipietis donum spiritus sancti: aliisque pluribus uerbis exortatus est eos petrus. Qui acceperunt sermones eius & baptizati sunt ipsa die in christo recipientes spiritum sanctum & loquentes diuersa genera linguarũ. Erant autẽ perseuerantes in doctrina apostolorũ & comunione & fractionis panis: cotidie quoque perdurantes in orationibus unanimiter in templo cum exultatione & simplicitate cordis. collaudantes deũ: & habentes gratiã ad omnẽ plebẽ. Fuit ergo tempore praedicationis iesu christi q̃ fratres de monte carmeli in hyerusalem accesserunt: & quidam illorũ anno septimo a passione domini: regnante romano imperio & tempore tyti & uespasiani imperatorum apud hyerusalem in porta aurea religiose consederunt: ubi tempore beati petri apostoli antiochiae cathedrati: ipsi in circunquaque regione adiacenti diuersis locis catholice pro fide insistebant. Iosephus antiochẽus ĩ speculo perfectae miliciae primitiuae ecclesiae capitulo xii. dicit. Perfectorum enim militum christi apostolorum coadiutores surrexerunt strenuissimi uiri solitarii: contemplationique dediti: sanctorum prophetarum helyae & helysei sequaces: qui de monte carmeli descendentes: per galileam samariam & palestinam: fidem christi constantissime sparserunt. Quique in uirginis mariae honore: in carmeli montis decliuo fabricantes oratorium saluatoris matri specialissime seruierunt.

¶ Quintũ capitulũ quare haec religio ordo beatae Mariae uirginis nuncupatur: & cur professores huius religionis fratres de Monte carmeli appellantur.

Ost ascensiõem domini nostri iesu christi cum in iudaea & samaria a christi fidelibus edificaretur ecclesia: religiosi heremitae de monte carmeli specialem deuotionem genitrici dei habentes: in eodem monte carmeli iuxta fontem helyae capellam q̃dam in honore beatae Mariae uirginis primo deuotissime construxerunt: Vbi singulis diebus

horis statutis ad effundendū deo praeces & eius matri:conueniebant. Auctor. Ipsi autem heremitae olim i ueteri lege filii pphetarū appellari solebāt:ut i prio disseruius cap. Sed ex quo pphetae excellētes q eos regebāt in israel defecerūt:ipsi heremitae illū titulū amiserunt: & religiosi uocati fuerūt. Qui ēt p eo q a secularibus actibus & uita segregati:qsi singulares & solitarii in heremis ut in tertio tetigimus capitulo morabantur:ideo a beato hieronymo in plerisq suis epistolis monachi appellantur:eo q monachus iterpretaē singularis & solitarius. Post ascensioné uero domini iesu christi qa ipi heremitae in mōte carmeli ad honorem beatae mariae uirginis capellam specialiter cōstruxerant: ubi deuotae eidem gloriosae uirgini mariae seruiebant:iccirco eius titulum retinere elegerunt:& ex tunc fratres beatae mariae uirginis appellari uoluerunt. Autor. Quo titulo professores huius sanctae religionis decorari decuit:quia primi in sancta uirginitate uoluntaria deo seipsos dedicasse leguntur. hieronymus in epistola ad eustachium. In ueteri lege enim quia uacuus fuit mundus: sola erat benedictio liberorum. Paulatim uero crescēte segete messor imissus est uirgo helyas:uirgo helyzeus:uirgines multi filii prophetarum. Actor. Quoniam beata uirgo maria de stirpe aaron de qua fuit helyas ac sumpsit originem: ideo decimo septimo capitulo libri muneri sicca uirga aaron:germinasse:floruisse & amigdala protulisse inuenitur:quia uirginitas quae in hiis sanctis patribus fuit sterilis:in uirgine maria rore gratiae foecunda:germinauit:floruit:ac fructum praeciosum attulit:dum ipsa uentre beato:gaudia matris habens cum uirginitatis honore saluatorem mundo protulit:per quam nobis uirginitatis insignia pullularunt. Vnde sicut in dictis professoribus huius sanctae religionis decor uirginitatis fuit semper incorruptus. ita beata uirgo maria ex itemeratis uisceribus filium dei pro ferens uirginalem decorem perpetue inuiolatum retinuit:secundū q isayas dudū de ipsa tricesimo quinto capitulo sui libri prophetauit dicens. Laetabitur deserta & in uia & exultabit solitudo: & florebit quasi lilium. Germinans germinabit & exultabit laetabūda & laudans. Gloria libani data est ei:decor carmeli & saron. Ipsi uidebunt gloriam domini & decorem dei nostri. Cuius prophetiae aperiendo sensum:eam ueraciter exponimus in hunc modum. Heremitica religio quae est deserta & in uia propter modicam hominum frequentiam laetabitur. & exultabit:scilicet in uirgine maria: & solitudo carmeli & lilium florebit in ea:quia maria germinans germinauit dei filium:quem cū conceperit exultauit laetabunda & laudās deum: Quod adimpletum fuit cum beata uirgo maria post filii conceptum ut habetur luce primo laetabunde laudauit deum: decātando hoc canticum. Magnificat anima mea dominum. Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. &c. Ideo autem exultauit:quia simul est ei data gloria libani:scilicet candidi christi & decor uirginitatis carmeli & saron. Ipsi autem carmelitae sibi deuote famulātes:uidebunt gloriā domini & decorem dei nostri. Quia ergo professores huius sanctae religiōis titulum sanctae mariae uirginis congruentissime optinere meruerunt:recte sponsus ecclesiae eiusdē reginae praeeminentiam considerans sibi magisterium huius sanctae religionis attribuit dicens. Caput tuum ut carmelus:canticorum septimo. Cum ergo religiosi heremitae de monte carmeli titulum sanctae mariae per longa tempora obtinuissent:& processu temporis ordo beati Benedicti per orbem multiplicari coepisset:quidam monachi ordinis dicti beati benedicti in eodem monte carmeli ex deuotione habitare uolentes:monasterium ibidem fundauerunt: in quo ad honorē sanctae margaritae uirginis & matris capellam qdā edificauerunt:Hii autem monachi ut a praedictis religiosis beatae mariae uirginis discernerentur:fratres sanctae margaritae fuerunt appellati: & eorum locus monasteriū sanctae margaritae fuit dictus. Q.m haec sctā religio btē mariae uirginis in saepe dicto mōte carmeli habuit initium:& ab ipso tāq uitis firmiter radicata a mari usq ad mare palmites suos extēdēs p uniuersos xpianorū fines suauiter redolēs:ac fructū copiosum ad fidei catholicae nutrimētū dinoscit facere:iō ordo de mōte carmeli cōsueuit sp appellari. Vñ & sctā sedes apostolica pmissis rōnibus diligenter ispectis: huic religioni titulū beatae mariae uirginis de monte carmeli per litteras suas solemniter decreuit appropriari.

¶ Capitulum sextum de regula secundū quā professores huius religionis uiuunt:& de temporibus in quibus ac personis a quibus eam receperunt.

Vm orientalis ecclesia ab origine sua istar illius regie q a dextris regis i uestitu deaurato circūdata uarietate phibeē extitisse pregatiua religiōis floruerunt: & suae lucis primitios radios ad ptes occidētales trāsmiserūt. A tpe āt heraclii iptoris usq ad nr̄a tpa die uergēte ad uespā eclipsim passa cecidit ad occasū:imo ferē puēit ad dfectū. anno. n. eiusdē ipatoris. v. uidelicet āno dñi. dc. xyii. cosdroas qdā pphāus regnū psarū adeptus hie

rosolymam aduenit:& ecclesias subuertit:atq totam patriá deuastauit.Quo ab heraclio superato & interempto cum imperator ecclesias ordinaret quas nequissimus deiecerat: & ex propriis sumptibus reparare præcepisset:statim post eius recessum impiissimus princeps arabiæ nomine homar discipulus perfidi machometi atq regni eius successor tertius: collecta secum infinita multitudine potenter & uiolenter in modico tempore contra christianos qui in regno hierosolymitano morabantur:præualuit:atq totá terram sanctá sibi cum multa sanguinis effusione uelut bestia seniens:subiugauit.Ex tunc ecclesia orie͂talis quæ nutrita fuerat in croseis propter carnales uoluptates & illecebrosos fluxus: a domino derelicta fuit tã͂q umbraculum in uinea:& tã͂q tugurium in cucumerario.Quæ tamen ĩ quibusdam moribus suis:quasi pauci racemi finita uindemia:& sicut lilium inter spinas adhuc perseuerans cultum religionis feruentius nitebatur conseruare iugiter. Cum ergo post regulas religiose uiuendi in actibus apostolorum scriptas sancti patres:apostolis succedentes in partibus orientalibus Multipharie multisq modis instituissent:qualiter quisq in quocunq ordine fuerit: uel q̃cunq modo religiose uiuendi elegerit: in obsequio iesu christi uiuere debeat:& eidem fideliter de corde puro & bona conscientia deseruire:Quidá frater ordinis beatæ mariæ uirginis de monte carmeli uocatus ioannes:ĩ patriarcham hierosolymitanum sublimatus sicut scribitur in canonicis romanis circa annũ ab incarnatione domini octingentesimũ quasdá religiose uiuendi normulas a beati basilii regula excerptas:dicti ordini fratribus ĩposterũ obseruandas dereliquit.Deinde dum orientalis ecclesia duro & intollerabili iugo infidelium onerata proclamare cogeret:o uos omnes qui transitis per uiam:attendite & uidete si est dolor similis sicut dolor meus. Nolite me uocare pulcram: sed uocate me amaram:quia amaritudine repleuit me oĩps. Dumq pulsare non cessaret:& coram domino genua flecteret:eius humilitatem & afflictionem quá per quadringentos nonaginta ã͂nos perpessa fuerat domius respiciens:cuidam pauper & religioso homini de regno franciæ in ambianensi episcopatu uitam heremiticam agenti: qui petrus heremita dicebatur: inspirauit ut sepulcrum dominicum & loca religiosa uisitaturus:hierosolymam adiret.Qui cum illuc peruenisset:uidens loca sancta ab impiis irreuerenter tractari:& symeoné patriarcham ciuitatis cũ subditis suis in uniuersis oppressionibus cum omni abiectione affligi. Vir itaq dei compacie͂s cœpit dolere uehementissime & contristari:ac auxus cogitare.s. quomodo posset afflictis subuenire.Quadá auté nocte cum in ecclesia dominicæ resurrectionis pernoctaret: somno irruente:cœpit super pauimentum ecclesiæ paululum dormire.Dominus autem noster iesus christus apparuit ei in somnis: iniungens eidem legationem ad dominum papam & ad principes occidentales pro liberatione terræ sanctæ:cum litteris autem prædicti patriarchæ symeonis & aliorum fidelium hierosolymis commorantium:Dominum urbanũ secundũ petiit: a quo benigne receptus:italiam transcurrens & ad galliam transie͂s principes & populos occidentales uariis exhortationibus admone͂dũ in modico tempore multorũ animos ad suscipiendum peregrinationis iter inclinauit:prædicto urbano antistite opem fere͂te. Qui cõuocatis generali cõcilio apud clarum monté aluerniæ ciuitatem: omnibus quos spiritus ad terræ liberationem tam sanctam & deo placitá peregrinationem inspirasset: plenariá remissionem omniũ suorũ peccatorum cõcessit.Idem Iacobus capitulo decimo septimo:Anno ergo domini millesimo nonagesimo sexto petrus heremita copiosam utriusq secum trahens multitudinem per partes ungariæ constantinopolim peruenit; Et inde ante ciuitatem antiochenam:quæ tunc saracenorum subiecta erat dominio:castra locauerunt.Idem Iacobus capitulo xix. Et illá ciuitatem nobilé multarum prouinciarum a diebus antiquis metropolim anno domini milesimo.xcviii. deo dante possederunt.Idem capitulo uigesimo.Postea uero per medias circunstantium inimicorum hierosolymorum montana conscendentes: ante sanctam ciuitatem hierusalem peruenerunt. Quam tanto tempore ab impiis occupatam: nostri dominio refecti auxilio.anno dñi milesimo.xc.nono a perfidis liberauerunt.Fideles autem in dicta urbe cõmorantes intollerabili iugo seruitutis liberati:prædicto petro heremitæ & uniuerso exercitui occurentes:eos cũ cereis & crucibus atq cã͂ticis spiritualibus ad dominicum sepulcrum duxerunt. Omnipotenti ergo deo qui prosperum iter eorum fecerat: multiplices gratiarum actiones nostri principes cum uniuerso populo reddiderũt: & alia loca sancta deuotissime cum orationibus & oblationibus uisitauerunt:instituentes patriarcham latinum & tam clerũ q̃ ecclesiam ordinã͂tes.Idé iacobus capitulo.iii. Ex tũc cœpit orientalis ecclesia reuirescendo florere:& cultus religionis in partibus orie͂tis amplia ri:a diuersis eni partibus mũdi ex oĩ natione q̃ sub cœlo est odore sctõrũ & uenerabiliũ locorũ

tracti: deuoti deo: peregrini & homines religiosi ad terram sanctam confluebant: reparabantur ecclesiæ ueteres: nouæ edificabātur: monasteria regularium in locis idoneis largitione principum & elemosynis fidelium construebantur. Magister Ioannes baconis. Vnde fuit patriarcha antiocheus quidam uir amabilis deo & hominibus nomine aymericus: malafayda natione lemonicensis de uilla quæ dicitur salamiatum. Qui tempore suo deleuit erroré maronitarum: qui a marone heretico dicebantur. Illi autem heretici numero uero pauci morati fuerant prius circa iuga libani in errore de duplici uoluntate in christo per annos quingentos: Magister Ioannes baconis: Hic uero pius & uenerabilis patriarcha antiochenus fratrum heremitarum beatæ mariæ de monte carmeli laudabilem conuersationem attendens: eos multum specialiter longo tempore in domino nutriuit. Et etiam in eodem monte carmeli iuxta fontem helyæ monasterium edificauit: infra cuius septa capellam quā antiquitus construxerant: inclusit. Et in scriptis modum uitæ eorum redigens: ipsos separatim in cellulis per totum montem carmeli modo heremitico habitantes in dictum monasterium congregauit: & per professionis uinculum colligauit: & sub cura unius adunauit. Inter quos ipse fœlicis recordationis aymericus patriarcha prædictus: habuit nepoté suū fratrem brocardū uirum religiosum sanctū & famosum: quem in primū prioré eis instituit: ac in mente sua disposuit prædicta omnia & singula per sedé apostolicā facere confirmari. Quibus postmodū fratribus sub uno priore ordinatis & certam regulā non habentibus: sed solum ut præmittitur modum religiose uiuendi tenentibus: albertus patriarcha hierosolymitanus apostolicæ sedis legatus tempore papæ Alexandri tertii de beati basilii regula quædam salubria & specialiter illa quæ erant de substantia uoti accipiens: & alias quasdā obseruationes satis graues: quæ tamen pro statu prædictorum fratrum uidebantur expedire interserens: certam regulā anno domini. m. centesimo sexagesimo scripsit: scilicet ut unū ex se per electionem habeant priorem: cui obedientiam promittant quilibet aliorū: & promissum studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatione proprietatis. Vt autem a modo uiuendi fundatorum eorū prophetæ dei helyæ ac prædecessorū suorum non discreparent: districte eis prohibuit: ne monasteria in uillis uel ciuitatibus fundarent: concedens tamen eisdem ut in heremis conuentus suæ religionis habere possent. Et iniungens ut in quolibet eorum monasterio singuli singulas habeant cellulas separatas: in quibus uel iuxta quas die ac nocte in lege domini meditentur: & in orationibus uigilent nisi aliis iustis occasionibus occupentur uolens cellam prioris iuxta introitum loci esse: ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de eius arbitrio quæ agenda fuerint: cuncta procedant. In omni etiam loco eorum oratoriū siue ecclesiam statuit construi in medio cellularum siue monasterii: prout commodius fieri poterit. Vbi per singulos dies ad psallendum horas canonicas & ad audienda missarum solemnia conuenire debeant. Multaq; alia idem pater tradidit eis obseruanda: quæ patent in eorū regula. Quam regulam ab alberto patriarcha scriptam a sede cum apostolica mitigatā fratres prædicti ex tunc semper profitentur. Suscepta itaq; ab hac regula fratres ipsi in diuersis heremis terræ sanctæ & insularū circūiacētiū plurima monasteria sui ordinis fundauerūt cū simplicitate cordis ī eisdē deo & beatæ mariæ humiliter seruientes.

¶ Capitulum septimum de regulis huius religionis mitigatione ac pluribus confirmationibus datis a sūmis romanæ ecclesiæ pontificibus.

Væ honoré conditoris omniū & profectum continent animarum roboris præsidio sunt fulcienda perpetui: & præcipue illa super quibus sedis apostolicæ auctoritas: salubris prouidentiæ studiū noscitur habuisse. Iccirco cū fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli regulam ab alberto patriarcha hierosolymitano suscepissent: papa Alexander tertius qui erat circa ānū domini. m. clx. post solēne conciliū per ipsum turonis in regno frāciæ celebratū: eādé regulā eisdé fratribus āno dñi. m. cētesimo octogesimo: uidelicet pōtificatus sui. xxi. āno cōfirmauit & approbauit: Papa uero. Innocētius tertius qui sextus successit: Alexādro pdicto: eandé regulā āno dñi. m. cētesimo. xc. septimo. s. primo āno sui pōtificatus approbauit & confirmauit. Tempore autem huius innocentii uidelicet anno sexto sui pontificatus: dydatus exoniensis episcopus hispaniæ ad partes tholosanas comitante illum fratre dominico uenit: ut heretica uenena a cordibus hominum illius nationis extirparet. Qui cum illic peruenisset beatus dominicus: ordiné fratrū prædicatorum ī ciuitate tholosana primus īcepit. Silli

ter & beatus franciscus qui ante conuersionem ioannes uocabatur: tempore eiusdem innocētii tertii apud assisiū ordinem fratrum minorum primus inchoauit. Idem autem papa inocentius tertius anno decimo septimo sui pontificatus mense nouembri in basilica lateranensi quæ tunc constantina uocabatur cum mille ducentis quindecim prælatis pro statu uniuersalis ecclesiæ & subsidio terræ sanctæ conciliū generale quod dicitur lateranense celebrauit: in quo statuta multa ecclesiæ fuerunt prouulgata. Ad quod concilium beatus dominicus cum fulcone tholosano episcopo adiit: ut a summo pontifice innocentio ordinem qui prædicatorum diceretur: esse cōfirmatum sibi suisq; successoribus postularet. Qui cum se difficilem exhiberet: nocte quadam idem pontifex uidit in somnis q lateranensis ecclesia grauem subito ruinam minaret. Quod dum tremens aspiceret: ex aduerso uir dei dominicus occurrebat: humerisq; superpositis totam illam casuram fabricam sustentaret. Euigilans autem & uisionem intelligēs: petitionem uiri dei sic acceptauit: ut ad fratres suos reuertens: regulam aliq approbatam eligerent: & ad ipsum rediens confirmationem reportaret. Sed quod promisit: morte præuentus: complere non potuit. Qui tum post concilium lateranense regulā sancti francisci primus confirmauit: Post hæc successor eius papa honorius tertius anno primo sui pontificatus præmemoratam regulam fratrū ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ab alberto datā: & per pontifices prædecessores suos approbatam confirmauit: & eis in remissionem peccatorum obseruandam: anno domini. m. ducentesimo. xvi. iniunxit: quo anno beatus dominicus primam confirmationē sui ordinis ab Honorio impetrauit. Deinde papa Gregorius nonus successor honorii præfatam regulam ordinis beatæ mariæ de monte carmeli anno primo sui pontificatus confirmauit. Cum uero propter paganorum frequentes insultus multiplicarentur mala in terra sancta fratres ipsi in heremis secure uiuere non poterant: ea propter ad summum pontificē innocentiū quartum celebrantem lugduni generale conciliū: duos ex suis fratribus reginaldū scilicet & petrum miserunt: ut regulam esse mitigatam in aliquibus suis clausulis: & maxime in prohibitione habitandi in uillis seu ciuitatibus postularent. Qui pontifex eorum postulationem gratanter accipiens: regulæ mitigationem dominis hugoni de sancto theodoro præsbytero cardinali: & Ibiffino anteradensi episcopo cōmisit. Quā ad libitum postulantiū mitigatā & correctam: idem inocentius quartus anno quinto sui pontificatus uidelicet anno domini. m. ccxlvii. approbauit & confirmauit. Eandē regulā sic mitigatā & correctā: Alexander quartus & urbanus quartus & clæmens quartus confirmauerunt. Papa autem innocentius tertius in concilio lateranensi per ipsum celebrato firmiter prohibuit. nequis decetero nouam religionē inueniret: sed qui se ad religionē conuerti uellet: unam de approbatis assumeret: ut habetur libro tertio decretalium titulo de religiosis domibus: capitulo Ne nimia: Sed quia non solū īportuna petentiū inhiatio religionū postmodum multiplicationē extorsit: Verū etiā aliquorū præsumptuosa temeritas diuersorū ordinū præcipue mendicantiū quorū nondū approbationis meruere principiū: effrenatāq; multitudinē adinuenit. Iccirco papa Gregorius decimus in generali concilio per ipsum anno domini. m. cclxxv. lugduni celebrato cunctos ordines et religiones mendicantes post conciliū lateranense ab innocentio tertio celebrato adinuentos: qui nullā sedis apostolicæ meruerunt confirmationem: perpetue prohibitioni subiecit: atq; eos reuocauit. Ordines autem confirmatos per sedem apostolicam post dictum tū conciliū lateranense ab innocentio tertio celebratū institutos: quibus ad congruā sustentationem redditus aut possessiones habere professio siue regula uel constitutiones interdicunt: tali modo uoluit ab orbe terrar deleri: ut uidelicet neminē deinceps a deo rum professionē admitterent: exceptis prædicatorū & numorum ordinibus. Qui q̄uis post generale conciliū lateranense ab innocentio tertio celebrato & non ante fuerunt approbati: tamē qui utiles sunt ecclesiæ dei: noluit eos quassare: sed eos confirmando uoluit retinere. Q .m autem sacri ordinis beatæ mariæ de monte carmeli non solū institutio uerum etiā confirmatio & approbatio prædictum generale concilium lateranense ab innocentio tertio celebratum præcessit: ideo summus pontifex hunc ordinem in statu solito firmo atq; perpetuo uoluit permanere. Et hæc omnia patent in sexto libro decretalium titulo de religiosis domibus capitulo religionū. Post hæc autē nicholaus quartus & bonifacius octauus: & clæmens quintus regulam memorati ordinis approbauerunt & confirmauerunt. Et sic prædicta regula ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli retinens secundum sui substantiam nullatenus uariata: multis confirmationibus exstitit roborata. Necnon etiam totus ordo quem soli romano pontifici & soli sedi apostolicæ tam in spiritualibus q̄ in temporalibus sine ullo medio sedes apostolica sub

facere uoluit:ac ipsum ordinem sic exemptum multis priuilegiis & gratiis solidauit.

¶ Capitulum octauum in quibus temporibus professores huius religionis partes occidentales habitare ceperunt:& loca quæ habebant in terra sancta amiserunt.

RElIgiosi fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli:quia in terræ sanctæ finibus uidelicet in ipso monte carmeli suum primum sumpserit exordium in eisdem terræ sanctæ partibus: & in insulis præcise circunstantibus conuentus suæ religionis olim habere solebant.Saraceni autem sanctá ciuitaté hierusalem anno domini.m.clxxxvii. capientes eam:christianis abstulerunt. Vnde ex tunc fratres ipsi diuersos & graues insultus paganorum in terra sancta fuerunt perpessi.Anno uero domini &c.Ex bulla innocentii quarti: paganorum incursus.Dilectis filiis fratribus heremitis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli necessitatem induxisse dinoscitur ꝙ se ad partes cismarinas non sine afflictione multa spiritus cótulerunt cum eis contemplationis dulcedine recreari solitis ex huiusmodi transitu turbatis nó modicum turbata fuerit quies mentis.Item alexander quartus. Dilecti fratres heremitæ ordinis beatæ mariæ de monte carmeli secure nequeunt sicut accepimus propter frequentes paganorum incursus & mansionibus quas habent in partibus transmarinis commorari: & ob hoc oportet ipsos se transferre ad regióes uarias & remotas.Anno uero domini.M.ccxxxviii.nónulli ex prædictis fratribus a monte carmeli & ab aliquibus aliis monasteriis terræ sanctæ propter paganorum frequenter insultus dispersi per mundi uarias regiones compulsi fuerunt.Quorum aliqui mare transfretantes:& apud marsiliam applicantes: in quodam heremo distanti per uná leucam a marsilia iuxta fontem beatæ mariæ magdalenæ sui ordinis primum conuentum partium occidentalium quæ appellatur conuentus aquarum latarum fundauerunt.Post hæc auté dum diuersa suæ religionis fundare uellent móasteria:diocesani ita eis difficiles & duros se reddebant ꝙ in suis diocesibus eos ecclesias construere & dína celebrare non permittebant. Vnde necessitatem eis induxerunt:& ad summum pontificem innocentium quartum tunc lugduni commorantem pro obtinenda licentia ut monasteria edificandi & diuina celebrandi properarent.Quam anno quarto sui pontificatus ab eodem summo pontifice impetrantes: in diuersis partium occidentaliú regionibus:suam religioné dilatauerút. Anno autem domini.m.ccxlviii. beatus lodouicus francorum rex illustrissimus dilatationem fidei christianæ ardenti desiderio cupiens ad terram sanctam & super gentem incredulam transfretauit. Qui per quinq; annos ibidem remanens: plures ciuitates & castra terræ sanctæ nutris fortissimis circundedit. Tunc etiam terræ sancte religiosa loca perquirens:& ad montem carmeli ascendens :propter sanctitatem & laudabilem conuersationem fratrum beatæ mariæ de monte carmeli ibidem cómorantium:eorum monasterium sæpe uisitauit.Postmodum uero audita morte reginæ matris suæ.baronum suorum concilio redire in franciam acquieuit. Et dum esset in mari tertia nocte prope diluculum ad rupem seu terræ lingulam iuxta montem carmeli nauis deferens regem bina impulsione tam fortiter est collisa ꝙ a nautis & aliis fracta & submergenda protinus credebatur: Tanta igitur concussione excitati & perteriti sacerdotes clerici & alii sanctum regem coram sacro corpore iesu christi orantem inuenerunt. Cumq; omnes submergi indubitanter crederent: campanam monasterii fratrum beatæ mariæ de monte carmeli pro matutinis dicendis sonantem in auribus suis resonare sencierunt.Qua audita pius rex cuius loci campana esset principaliorem nautam interrogans diligenter:eam esse monasterii beatæ mariæ de monte carmeli ex naute responso percepit.In deuotionem igitur genitricis dei accensus est monasterium tunc uisitare proposuit si ipsa ab illa graui tempestate eum cum aliis liberaret. Tráquillitate igitur eius meritis & præcibus in mari subito facta:beata maria eos a prædicto periculo mortis liberante: mox mitis rex montem carmeli ascendit: & matutinas fratrum cú magna deuotione audiuit. Quibus dictis pius rex locum illum humiliter contemplans & predictorum fratrum titulo beatæ mariæ in toto orbe terrarum quo ad ordines approbatos singulariter in signitorum fama laudabili & religiositate permotus: quosdam a priore dicti conuentus postulauit. Quos tanq̃ alter ioseph fratrum consolator in franciam ducens eis in ciuitate sua parisius monasterium edificauit. Qui alios ad suam religionem recipientes in diuersis regni fráciæ partibus monasteria sui ordinis construxerunt. Deus autem israel summe hiis qui recto sunt corde nihil odiens eorum quæ fecit ut dulcedinem suam in christianos demóstraret terrá sanctam

fluentē lacte & melle a potestate saracenorum auferens: eā ut in sexto tetigimus capitulo christianis largitus fuerat: qui pro nihilo habentes terram desiderabilem in luxus uarios effluxerūt: operti iniquitate & impietate sua. Etenim prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum transientes in affectum cordis: facinoribus pleni: attendere nolentes solum peccatum esse quod oculos maiestatis dei offendit: quod ipsum mitem & suauem nobis durum reddit. Hoc enim est quod de angelo diabolum fecit: de amico inimicum: de libero seruum: de incorrupto mortalem & coruptum: de beato miserum: de ciue exulem & eiectum: de filio dei filium diaboli: hoc est quod nunq̄ ipunitum deus relinquit. Vnde peccatis prædictorum ipiorum hominum exigentibus & criminibus prophanorum qui terram sanctam sceleribus multimodis sordidabāt: ipsum p̄uocantibus conuersus est nobis in crudelem: qui natura benignus est & suauis: facti enim sumus in derisum uicinis nostris & inimici nostri subsanauerunt nos. Cythara nostra conuersa est in luctum: & fortitudo nostra redacta est in fauillam: Facta est quasi uidua domina gentium princeps prouinciarum facta est sub tributo. Adeo enim conclusit domus in gladio populum suum & hæreditatem suam spreuit: & adeo dominati sunt nostri inimici qui oderunt nos: q̄ nō solum omnes regiones ciuitates & munitiones ab introitu terræ Egypti usq; ad mesopotamiam, itinere plusq̄ itinere uiginti dierum amici nobis abstulerunt: sed totam terram promissionis uiolenter occuparunt. Anno siquidem domini.m.cclxxxviii. ciuitates tyrum & tripolim cœperunt: pluresq; uillas & castra terræ sanctæ destruxerunt. Monasteria etiam quæ fratres beatæ mariæ de monte carmeli ibidem habebant: diruentes ex ipsis fratribus plures trucidarunt. Opulentissimam insuper ciuitatem accon capientes: & innumerabilium christianorum sanguinem effundentes: eam pœnitus expoliauerunt. In qua fratres huius religionis solennē cōuētum quem in ea habuerunt: amiserunt. Est autem prædicta ciuitas binomia uocata: uocatur enim tholomayda & accon: eo q̄ duo fratres unus dictus tholomeus: alius accon ipsam fundasse & a nominibus suis nomina ciuitati dicuntur imposuisse. Est autem inter mare & montes: habens portum competentem: flumine helo præter fluente: satis comode fundata ortis & uineis: & casalibus circunstantibus & arabili terra sufficienter habundans in prouincia phœnici sub tyro metropoli constituta. A qua prædicti infideles diri crudeles & impii homines egredientes: & ad sanctum montem carmeli qui ab ea non longe distat ascendentes: monasterium fratrum beatæ mariæ de monte carmeli quod nunq̄ ante destruxerant: igne cremauerunt: & omnes fratres ibidem repertos gladio trucidarunt. Ciuitatem etiam cayphas & omnes urbes iuxta dictū mōtem fundatas: destruxerunt: Quod totum factum est ut adimpleretur quod dictum fuerat per ieremyam prophetam: capitulo quarto libri sui sic dicentem. Aspexi & ecce carmelus desertus: & omnes urbes eius destructæ sunt a facie domini & a facie ire furoris eius. Et sic montem carmeli in quo p̄fessores huius religionis a tempore helyæ & helyzei prophetarum continue: & incessanter in comtemplatione dei perstiterant: in hac persecutione ex toto amiserunt. Iam enim lætitiam & exultationem qua contemplationis dulcedine in eodem monte recreabantur non esse ibidem perpetuo permansuras isaias olim prophetauerat. xvi capitulo libri sui dicens. Auferetur lætitia & exultatio de carmelo. Ab illo tamen monte dilatati fuerant professores huius religiōis in diuersis terræ sanctæ partibus. Qui etiam nouissime scilicet a diebus domini papæ Innocētii quarti & sanctissimi regis lodolbyci ab eodem monte carmeli in partibus occidentalibus multiplicati sunt in multas prouincias: prouinciæq; in domos: domus in personas multas sufficientes & idoneas per orbem uirescendo florent & florendo multum fructum afferunt ad fidei catholicæ fulcimentum.

¶ Capitulum nonum de habitus professorum huius religionis integritate & colorum eius uarietate: ac uarietatis facta mutatione.

FVndatoris huius sanctæ religionis prophetæ dei helyæ habitus ex hiis itegraliter cōstabat. Melota induebatur. zona pellicea circa renes cīgebatur. Caput suum capucio operiebatur: & super hoc palliū album portabat: & baculū in manibus deferebat: ad cuius imitationē discipuli sui similibus habitibus erāt iduti. Dicitur āt melota p̄prie a melo aīali qd̄ ēt taxus appellatur: de cuius pilis uel pelle uestis facta quæ est hispida ualde: melota est uocata: Quelibet tamen uestis de pilis animalium asperis: aut de pellis hispidis facta: melota siue pera ip̄proprie est dicta. Vnde indumentum de camelorum pilis uel de pellibus ca-

prinis: melota siue pera consueuit dici a multis. Huius melotæ gestatio significabat mortificata omniũ peculantia carnalium passionum debere eam gestantes in summa uirtutum grauitate consistere:nec quicq̃ incultum uel calidum iuuentutis ac mobilitatis antiquæ in eorũ corpore residere. Actor. Attendentes super se mortificatos quidé carne uiuificatos auté spũ. Accinctio uero lũbo℞ & ambitus zonæ pelliceæ:significabat eos circũferre mortificationé mébro℞ ĩ qbus libidinis & luxuriæ seminaria continentur:iuxta euangelicũ illud mandatũ:quo dr̃:Sint lumbi uestri pcincti:apostolicam interpretationem semp intelligentes. Mortificate scilicet mébra ura quæ sunt sup terram fornicationé imundiciam libidiné & concupiscentiam malã:Capuciũ uero ante & retro usq ad renes destendés lateribus & brachiis eo denudatis quod nos nunc scapulare appellamus indesinenter deferebat ut simplicitaté & humilitaté paruulo℞ iugiter in affectu custodirent:canticũ illud præ oculis semp hñtes. Dñe non est exaltatum cor meum neq elati sunt oculi mei: neq ambulaui in magnis neq in mirabilibus super me:si non humiliter sentiebã sed exaltaui aĩam meã:sicut ablactatus est super matre sua ita retributio in anima mea. Baculi auté gestatio spiritualiter designabat nunq̃ debere eas inter tot oblatrátes uitio℞ canes & inuisibiles spiritualiũ nequicia℞ bestias inermes incedere. De quibus bestiis beatus dauid liberari postulans ait. Ne tradas domine bestiis aĩas confitentes tibi : sed irruentes eas retundere atq aduersum se senientes iugi memoria legis diuinæ extinguere:exemplo beati dauid dicétis. Superbi iniq agebant usquequaq a lege auté tua non declinaui. Porro pallii albi gestatio significabat eos debere puritaté & mundiciã cordis retinere:quã propheta dauid a deo postulans dixit. Aspges me dñe isopo & mũdabor lauabis me & super niue dealbabor. Hoc palliũ ut i scdo disseruimus capitulo dũ helyas ascenderet in paradisum:dimisit descédere per turbinem ignis helyzeo discipulo suo:In quo descensu ipsum palliũ cũ iã per plicas diuersas ab helyæ dissescisset corpore cadendo & transeundo p ignis turbinem ĩfra plicas & extra:colores uarios propter ignem accepit: Vbi enim ipsum infra plicam non tetigit ignis:in suo albo colore remãsit. Extra uero plicam ad contactum ignis aliqualieer denigratum siue ruphũ apparuit. Quo pallio post modũ usus fuit helyzeus ad imitationem eius propter dicti pallii dignitaté ac uirtuté : quia ad cõtactũ ipsius:aquæ iordanis bis diuisæ fuerunt. Filii quoq pphetaꝶ in monte carmeli cõmorantes & eo℞ successores adinstar dicti pallii in signum sanctitatis & deuotionis palliũ barratũ per longissima tempora gestauerunt. Quod palliũ ex septé partibus duplicis coloris abinuicem distinctis ipsum totaliter integrantibus perpendiculariterq descendentibus constabat:quarum tres erãt nigræ siue griseæ:q significabant gestantes pallium debere tres uirtutes theologicas in corde semper retinere. Aliæ uero quatuor partes erant albæ figurantes cõgruentissime quatuor uirtutes cardinales illos debere in mente iugiter custodire. Quæ partes sic erant in pallio ordinatæ. Palliũ indutũ auté a pectore destendendo usq ad terram erat scissum: & partes scissionis erant albæ:secunda pars a latere dextro erat nigra:& etiã secũda a latere sinistro tertia uero pars a latere dextro erat alba:quem coloré habebat tertia a latere sinistro. Sed ultima pars in eo existés erat nigra. Hoc palliũ pfessores huius sanctæ religionis antiquitus:post incarnationem domini carpicam appellabant. postmodũ uero consueuerunt ipsum uocare clamydé seu mantellũ Hæc dicta sunt nequid preteriuisse de fundatoris huius sanctæ religiõis habitu uideamur. Cæterum ex hiis quæ hic commemorauimus quæcunq sunt:humilitati huius professionis & honestati iuxta consuetudines regionum congruentia prædecessores patres nostri professores huius sanctæ religionis a nobis afferenda censerunt. Melotæ uero gestatio succedentibus temporibus derisionem potius q̃ edificationem eam uidentibus comparabat. Iccirco professores huius religionis eam dimiserunt & eius loco tunicam nigram siue griseam quam subtus scapulare portant:assumpserunt. Processu uero temporis quia pallium barratum in partibus occidentalibus uidelicet italiæ galliæ & aliis minus religiosum hominibus uidebatur:in tantum q propter eius uarios colores in derisum a pluribus habebatur:ideo procurante fratre petro de amiliano priore tũc generali huius religionis:papæ Honorio quarto fuit supplicatum per dominum geruasiũ tituli scti martini in montibus præsbyterũ cardinalem ut huius pallii siue mantelli gestationé ĩ alium decétem habitum edificanté aĩas fideliũ fratres ipsi possent unitate. Quã supplicationé idé pontifex anno primo sui põtificatus uiua uoce cõcessit. Vnde fratres ĩ cap. suo generali in monte pessulano anno domini. m. cclxxxvii. in festo beatæ mariæ Magdalenæ celebrato pallium prædictum auctoritate dicti summi põtificis & sedis apostolicæ dimiserũt. Scapulare tñ ut prius reseruato pro speciali habitu sui ordinis & retento. Et ad imitationé fundatoris

huius sanctae religionis helyae prophetae iuxta uisionem quā uiderat sabatha pater eius: de qua in primo capitulo latius locuti sumus ipsi fratres palliū albū i eodē generali capitulo unanimiter assumpserunt: Cui pallio capuciū albū addiderunt. Quod pallium album sic capuciatū capam albā ex tunc uocauerunt: quā usq ad hodiernā diem gestāt. Horum aūt palliorum barratorum depositionem & capparum albarum assumptionē: successor honorii papae Nicholaus papa quartus. anno primo sui pontificatus: necnon Bonifacius octauus primo anno sui pontificatus cōfirmauerūt. Occasione uero assumptionis dictarum capparum religiosi canonici ordinis praemonstracensis contra fratres praedictos idignationē nimiā habuerūt: dicentes quod fratres habitū ipsorum in eorū detrimentum & uituperium acceperant & gestabant: qm & ipsi similiter cappis albis induunt. Et pp hoc dicti canonici fratres ipsos in romana curia uocantes: grauibus querelis & litigiis per magna tempora uexauerunt. Tandē fratribus praedictis auxiliante domino de beata uirgine in dicto placito praeualentibus: dicti canonici post graues labores eorum & expensas: ab intento fuerunt frustrati & priuati.

¶ Capitulum decimum de aduentu futuro fundatoris huius ordinis & ipsius cum antechristo controuersia disputationis: atq de morte & gloria eius resurrectionis.

Auxiliante gr̄a spiritus sancti reseratis quibusdā scintillis de huius religionis statu praeterito atq praesenti quae nube tenebrosa uelabantur aggrediendum existimauimus eadē gr̄a adiuuante ad discerendum futura quae per prophetam helyam fundatorē huius religionis in extremis temporibus sunt agenda. Sciendum ergo quantum ex sacris scripturis & doctorum ortodoxorum dictis excerpere ualuimus quod in nouissimis diebus de quibus ignoratur qn̄ erunt: eo quod non sit nostrum noscere tēpora uel momēta quae pater coelestis posuit i sua potestate: orietur secundum beatum Methodiū in corozaym uel secundum alios in babilone radix peccati de tribu dan ex patre peccante i filiam: perditionis filius antechristus nomine omnium malorum princeps: Post cuius conceptū malignus spiritus descēdet in uterum matris eius: cuius uirtute deinceps puer nascet. alet: & adolescet. Nō aūt ipse diabolus sic ei uniet ut natura diabolica fiat una persona cum natura humana quadmodum in christo natura diuina & humana fuerunt unitae unitate personae: sed homo ille suscipiet oēm actum sathāe. Praesciēs enim deus iniquitatem eius futurae uolūtatis: concedet in eo habitare diabolum & educabitur occulte: & repente insurget: & eleuabit se & imperabit: & in primordiis regni sui simulabit iustitiam. Qn̄ aūt dominator factus fuerit: persequetur dei ecclesiam & manifestabit oēm iniquitatem suam. De babilone igitur uenturus primo superabit urbes & regem egypti: & postea regē affricae & regē ethiopiae superans: uenturus est in iudaeā. Itaq per tres ānos cum dimidio regnaturus tāta elatione extollet tanta uirtute principabitur: tantis signis & prodigiis in sanitatis ostēsione se eleuabit: ut argui ab homine non ualeat. Cum potestate enim terroris: adiungent signa ostensae sanctitatis. Ceci namq uidebunt: claudi ambulabunt: surdi audient: demoniaci curabunt leprosi mundabuntur: conuertet solem in tenebras & lunā in sanguinem: & de coelo faciet ignē descendere. Et sicut christus in predicatione pauperes idiotas & simplices elegit: sic ille dānatus homo ad praedicandum falsitatem suam astutos & duplices atq huius mundi scientiam hn̄tes in discipulos electurus est: Qui simulabunt se habere innocentiam & uitam puram & doctrinā & miracula. Quod enim christus & eius ministri habēt in ueritate isti habebunt in simulatione. Vnde praedicatores eius falsa mutatione christi per impositionem manus dare se suis spm̄ sctm̄ fingent & agent quibusdā pstigiis ut illi quibus manus imposuerunt loquant linguis multarū gentium. Seductor aūt ille cupidos alliciet muneribus: quae multos inueniet thesauros abscōditos. Tanta uero contra iustos iniquitate effrenabit ut ēt electorum corda non paruo feriant pauore: unde scriptum est ita ut in errorem inducantur si fieri potest electi. Nullos ante se fuisse christianos dicet: sed omnes antechristos extitisse. Blassemabit autem nomen iesu christi quia dicet ipsum non fuisse christum sed antechristum: & ministros christi dicet fuisse pseudo prophetas: populos ab ipsis deceptos affirmans. Se autem christum esse fatebitur & circūcidet se affirmans se esse messiam. Tunc autē confluēt ad eū oēs i dei & reedificabūt tēplum a romanis destructum: ubi ipse sedens dicet se esse deum. Fabricabit autem sibi imaginem materialem quam ponet in templo: & illam imaginem faciet arte magica loqui & futura praedicere: ut per haec homines seducti illam adorent: contēpnentes autem ab ipso occidentur. Die autem sabbati faciet

ab omni opere abstinere : ut populũ in eũ credere cõpellat & iudæos sibi subdat. Faciet etiã die dominico abstinere : quia simulabit se mortuũ:& per triduũ latens post apparebit:dicẽs:se susci tatum:arte magica ascendẽs in aera ferentibus eum demonibus : tunc curabitur plaga mortis: quia qui prius mortuus credebatur : post uiuẽs reputabitur. Aduersus autẽ huius pestiferi homi nis seductiones & multimodas in sanitates mittet dominus deus de paradiso uoluptatis ad con solationẽ suorum electorum fundatorẽ huius religionis helyam prophetam sicut promisit per prophetam suum malachiam. Cum uenerit ergo exponẽdo legẽ spiritualiter quã nũc iudæi sapi unt carnaliter cõuertet cor patrum ad filios:ut scilicet filii idest iudæi sic intelligant legẽ queãd modũ eam patres idest prophete intellexerunt. Sic enim cor patrũ cõuertetur ad filios cum itel ligẽtia patrum perducetur ad intelligẽtiam filiorum:& cor filiorum ad patres eorum dum in il lud quod cõsenserunt illi:cõscentiant isti. Celeberrimum est enim in sermõibus & cordibus fide lium iudæos tũc per helyam in christum uerũ esse credituros. Vnde iudæi & christiani qui uere inter se discrepant:parum christum religione consentiẽt. Cũ ipso autem helya ueniet ennoch & ambo testes christi ut ait beatus Ioannes in apocalipsi capitulo.xi.prophetabunt.i. ueraciter præ dicabunt & futura denunciabunt diebus mille ducẽtis i.tribus annis cum dimidio sicut prædi cauit antichristus. Prædicabũt autẽ amicti saccis idest induti indumẽtis asperis. Queadmodum enim i præcone primi aduẽtus fuit iudicium humilitatis & paupertatis in ueste asperitatis: quia Ioannes erat indutus de pilis camelorum ita præcões secũdi aduentus prætendẽt signũ humili tatis & paupertatis in uestibus asperitatis & uilitatis:pœnitentiam prædicantes & eam exemplo ostendẽtes. Hii autẽ sunt duæ oliuæ scilicet spiritus sancti gratia pingues:& uniti unctiõe purita tis & munditiæ. Et sunt duo candelabra scilicet lumine ueritatis & munditiæ lucẽtia aliis lumẽ largiẽtes & stantes in conspectu domini terræ soliũ regiæ maiestatis cõtemplando quod deo pla cet attendẽtes. Et siquis nocere eis uoluit uidelicet eos a bono proposito reuocando seu a fide christi euellendos:aut prædicationẽ eorum anullando:ignis idest uerbum dei ardẽs uel spiritua lis sentẽtia exiet de ore illorum & deuorabit idest destruet inimicos eorum.i.abiectiones aduer sariorum reddẽdo eos ad resistẽdum impotẽtes. Et siquis uoluerit eos ledere idest corporali ter interficere sic.i.simili sentẽtia mortis corporalis:oportet eum occidi. Vnde antichristum qui eos occidet se simulãtẽ in monte oliueti cœlum ascẽdere:interficiet dominus spiritu oris sui. Hii habẽt potestatẽ claudẽdi cœlum aereum ne pluat diebus prophetiæ eorum qui durabunt p tres annos & dimidium:uel habẽt potestatem claudẽdi cœlum idest sacrã scripturam quæ cœlat ar chana ne pluat diebus prophetiæ eorũ:quia nõ prædicabunt nisi tempore congruo. Et potestatẽ habent super aquas conuertẽdi eas in sanguinem sicut moyses fecit in egypto:uel potestatem ha bent super aquas idest super doctrinas suas quæ sunt fidelibus aquæ rigãtes:conuertẽdi eas quã tum ad hos quos reprobatos uiderunt in sanguinẽ.i.in peccatum:quia dũ uerbũ dei ab ipsis nõ recipitur:ad eorum dãnationẽ eis prædicatur. Vel ideo habent potestatẽ cõuertẽdi aquas in san guinẽ:quie ex eorum doctrina multi conuertẽtur qui ab antechristo interficienter & sic aquæ in sanguinẽ conuertẽtur. Et potestatẽ habent percutere terrã omni plaga quociensciunq; uoluerint sicut legitur de Moyse in exodo:uel potestatẽ habẽt percutere terram idest terrena sapiẽtes om ni plaga.i.oĩ genere dãnatiõis p̃dicando eis oẽs pœnas æternæ calamitatis. Et cum finierint testi monium suum.i.prædicationẽ in qua peribebunt testimoniũ de christo:bestia scilicet antechri stus qui dicitur bestia propter brutalitatem crudelitatẽ & uoracitatẽ quæ quidẽ bestia ascendet de abisso malitiæ & iniquitatis & tenebris infidelitatis faciet aduersus eos bellũ disputatiõibus miraculorum operationibus:persuasionibus:promissionibus:& tormẽtis corporalibus. Ipsi uero ostendẽt eum mendacẽ coram omnibus hominibus. unde gentes uidentes illũ cõfusum & eius seductionem a famulis dei increpatam:fugient ab eo & adherebunt profetis illis iustis. Videns ergo seductor se durissime increpatum & ab omnibus contemptum:uincet illos uiolentiam in ferendo:quia occidet illos. Et corpora eorum iacebunt inhumata in plateis ciuitatis magnæ scili cet hyerusalem:quæ uocatur spiritualiter sodoma & egyptus:Sodoma idest muta:quia tempore antechristi a cõfessione nominis iesu christi erit muta. Vocatur etiam egyptus idest ceca propter tenebras infidelitatis:i qua ciuitate dominus illorum scilicet christus crucifixus est. Et uidebũt oculis carneis aliqui de populis & tribubus & linguis & gentibus corpora eorum per tres dies & dimidium in plateis iacentia ad uictoriam & gloriam antechristi:& corpora eorum non sinent sequaces antechristi poni in monumentis ut discipuli helyæ & ennoch scilicet professores huius religionis & alii confundantur & terreantur. Et inhabitantes terram idest terrena sapientes gau

debunt super illos:idest de morte & confusione illorum. Et iocundabuntur & munera mittent inuicem quod est signum magnum congratulantium. Ideo autem gaudebunt quoniam hii duo prophetæ dum uiuerent cruciauerunt eos:idest cruciatum sempiternum promiserunt eis:qui habitant super terram & post dies tres & dimidium spiritus uitæ idest anima æternaliter uiuificās a deo:idest uirtute diuina intrabit in eos:& stabunt super pedes suos & tumor magnus reuerentiæ dei uel pœne infernalis cadet super eos qui uidebunt eos resuscitatos. Et audient uocem magnā de cœlo dicētē illis. Ascēdite huc scilicet ad consortiū beatorum. Et ascēdent in cœlū in nube ad pfruēdū gloria cœlesti:q̄ fidelibus suis daturus ē deus q ē i scłorum sæcula benedictus. Amen.

¶ Explicit speculū historialæ de statu Ordinis carmelitarum.

¶ Hic incipit speculū ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli.

Fillii sanctorum estis fratres huius sanctæ religionis professores: cuius fundamentum in montibus sanctis cuius initiū cuiuslibet religionis præcessit exordium signo castitatis insigniti:ac titulo uirginis mariæ decorati quæ est fons misericordiarum mater nostra. Excitetur nunc uestra deuotio Fratres Beatæ Mariæ de monte carmeli: diligenter ad præsens opusculū mentis intuitū tanq̄ ad speculū dirigētes:in quo potestis statū uestrum aliqualiter contēplari. ¶ Primo enim ostēditur qui fuerunt huius religionis primi fundatores. ¶ Secūdo de loco ubi incepit. ¶ Tertio de tempore quo fidem catholicā susceperunt. Quarto quare ordo beatæ Mariæ uirginis nuncupatᵉ. ¶ Quinto de regula & cōfirmatiōe eiusdē. ¶ Sexto de habitu. ¶ Septio q̄liter nouissime i ptibus occidētalibus & citra mare sunt tā salubriter dilatati.

¶ Capitulū primū de primis fundatoribus huius religionis.

PRimos huius sanctæ religionis fundatores ostēdit beatus hieronymus in epistola ad paulinū dicens. Noster princeps est helyas noster dux est helyzeus :nostri duces filii prophetarum qui habitabāt in agro & solitudine:& faciebāt sibi tabernacula prope fluēta iordanis. Similiter & Ioannes cassianus ait. Sic decet inquit religiosum īcedere:sicut constat illos ambulasse qui in ueteri testamento professionis huius fundauere primordia : helyā & helyzeū quod scripturarum auctoritate mōstratur. Helyas thesbytes fuit filius sabbata ex tribu aaron:qui montē carmeli legitur inhabitasse:& in eodē monte ad præces eius igne de cœlo descendente: idolatrias & errores legis extirpauit. Hic assumptus in curru igneo una cū enoch : in paradiso terrestri usque ad aduentū antechristi reseruatur. Ipsi ambo tempore antechristi sunt fidem catholicā defensuri:ab antechristo in hyerusalē sunt occidendi: & glorioso coronabuntur martirio. De ipso sancto helya legitur in historiis scolasticis ꝙ ante natiuitatē suam pater suus in somnis uidit uiros cādidatos se salutantes:præsagiū futurorum designans:quales imitatores deberet habere imposterū. Hic discipulos habuit primo helyseum filiū saphat:quē cum helyas in ministrum & discipulum nutu dei uellet assumere:misit helyas palliū suum super illum: qui statim relictis bobus agrorum cucurrit post helyam dicens. Osculer oro te:patrem meū & matrem meam & sic sequar te. Inde secutus est helyam & ministrabat ei. Huius societatis fuit sanctus Ionas propheta filius mulieris sareptææ quem suscitauit helyas. Hunc puerū dimisit helyas in bersabeæ iuda tū fugeret per desertum a facie iezabel:quæ ipsum nitebatur occidere:tertio:regum.xix. Abdyas uero propheta primo fuit de familia regis achab & impiissime iezabel. Quæ cum omnes prophetas dei occidi iussisset:abdias pauit centum prophetas in speluncis & specubus. Hic sanctus abdias fuit dux ille qui tercius scribitur accessisse ad sanctum helyam & in montem carmeli:cui pepercit helyas & quinquaginta suis. Tandem secūdum hyeronimū in prologo : relicto regis obsequio:factus est helyæ discipulus. Similiter & beatus Ioannes baptista ad imitatiōem istorum cum aliquibus filiis prophetarum elegit habitare super fluuium iordanis propter sanctitatem:quia helyas & helyzeus transierunt eum sicco pede:& diuisus fuit fluuius ad imperium eorum & ad tactum pallii sui. Hoc dicit magister in historia tripartita. Nam & corpus beati ioannis baptistæ fuit sepultum inter corpora sanctorum helyzei & abdie per manus discipulorum suorum tanq̄ eiusdem deuotionis frater & professor. Vnde ysidorus.vii.ethimologiarum.xiii.capitulo dicit:ꝙ religiosi cenobitæ imitantur apostolos:heremitæ uero helyam & Ioannem bapti-

ſtam. Vitam autem ipſorum & aliorum ſanctorum tam ueteris q̃ nouæ legis qui hanc religionẽ profeſſi ſunt ne nimia ꝓlixitate legentibus faſtidium generetur: ad præſens omitto.

¶ Secundum capitulũ de loco ubi iſta religio dicitur incepiſſe.

QVoniam locorum ſanctitas frequenter deuotionem trahit animorum: huius religionis profeſſores loca quæ helyas & helyzeus frequentabant: in ſancta pœnitẽtia ueſtigiis ipſorum inherendo pro contemplatione cœleſtium ſpecialiter elegerunt. Alii ſuper fluuium iordanis: alii in ſamaria: alii in ſarepta. Vnde legitur in crõicis ꝙ poſt aſcẽſionem domini in eodem loco ubi helyas inuenit nicheam mulierẽ uiduam colligentem ligna propter deuotionem loci & ſancti prophetæ: fuit edificata una eccleſia in honore dei & beatæ Mariæ uirginis. Alii uero habitabant in mõte carmeli & in aliis locis deſertis. De quibus uincentius.xx.libro.xcviii.capitulo. Seceſſores inquit mundo inſidias occultas diaboli calcauerunt a principio: conflictu demonibus aggredi cupientes uaſtos heremi receſſus penetrare non timuerunt ad imitationem beati Ioannis baptiſtæ helyæ quoque & helyzei atque aliorum. Locum autem ſanctum montis carmeli helyas & helyzeus ſpecialiter ĩhabitaſſe leguntur: & ſucceſſores eorum & ſancti patres tam tempore legis moſaycæ q̃ nouæ legis ibidem deo deuote ſeruierũt. Vnde uitam ſanctorum ipſorum & locum deſcribit magiſter in hiſtoria tripertita libro primo capitulo.li.&.lii.dicens. Viri ſancti ſeculo renunciantes uariis deſideriis & affectionibus tracti ac feruore religionis accenſi: eligebant ſibi loca propoſito ſuo & deuotioni magis conuenientia: aliqui ad exemplum & imitationem ſancti uiri & ſolitarii helyæ prophetæ in monte carmeli: & maxime in parte illa quæ ſupereminet ciuitati porphiriãe quæ hodie cayphas appellatur quæ fons helyæ dicitur: non longe a monaſterio beatæ uirginis margaritæ uitam ſolitariam ducebant in aluearibus modicarum cellularum tanq̃ apes domini dulcedinem ſpiritualem mellificãtes. Eſt autem inquit alius carmelus tranſiordanem iuxta deſertum ſolitudinis in quo latuit dauid fugiẽs a facie ſaul: ubi eſt habitatio nabal uiri ſtulti. Hic autẽ in quo habitauit helyas ſitus eſt in maritimis diſtans ab accon quatuor milliaribus. In hoc ſancto mõte prohibuit helyas prophetas baal interfici: ne pollueretur ſanguine eorum. Mons enim inquit ſanctus eſt: errores legis ibidem extirpauit: & populum iſrael diuino ſuffragante præſidio: in fide reformauit. Et quia hæc religio ĩ hoc ſacro monte tanq̃ uitis firmiter radicata a mari uſque ad mare palmites ſuos extendens per uniuerſos chriſtiãorum fines ſuauiter redolere ac fructum copioſum facere dinoſcitur ad fidei catholicæ nutrimentum: idcirco de monte carmeli ab omnibus uſque ad hodiernum diem conſueuit appellari.

¶ Tertium capitulũ de tẽpore quo fidem catolicam ſuſceperunt.

CVm igiť in ſancta pœnitentia perſeueraſſent a tẽpore ſanctorum helyæ & helyzei ꝓphetarum & regis Achab qui regnauit ſecundum euſebium ceſarienſem ante incarnationem domini noſtri ieſu chriſti: per annos duo milia centum & trigintaſeptẽ tunc abceſſerunt tenebræ & lux uenit in mundũ quæ eſt ꝓmiſſio dei patris: quam prædicari per os prophetarum audierant arbitrati ſunt: quia miſerat deus filium ſuum natum ex mulie[illegible] ueritatis: ſcilicet beatum ioannem baptiſtam: deinde chriſtum prædicãtem audierunt: qui religioſe fidem catholicam confitentes: in chriſto baptizati ſunt. Deinde perſeuerantes in doctrina apoſtolorum habentes gratiam ad omnem plebem ueritatis euangelicæ nuncii fideles ac fidei chriſtianæ legitimi defenſores effecti ſunt. Vnde in cronicis romanorum legitur ſic. Fuit tempore prædicationis ieſu chriſti domini noſtri ꝙ fratres de monte carmeli acceſſerunt: & illorum anno ſeptimo a paſſione domini regnante romano imperio & tempore titi & uaſpaſiani imperatorum apud hyeruſalem in porta aurea religioſe conſederũt. Vbi tempore beati petri apoſtoli antiochiæ cathedrati ipſi in circunquaque regione adiacenti diuerſis locis catholicæ pro fide inſiſtebant. Proceſſu uero temporis præcipue circa annos ab incarnatione domini noſtri ieſu chriſti.dccc.uniformiter ſecundum regulam & obſeruationes ab eccleſia & patriarchis illius temporis eis impoſitas magis ſolito uiuere ceperunt.

¶ Quartum capitulum quare ordo beatæ Mariæ uirginis uocatur.

ROfessores huius religionis titulo beatæ mariæ uirginis decorari decuit:qui primi in sancta uirginitate ac paupertate uoluntaria seipsos dedicasse leguntur. Vnde beatus Hieronymus in epistola ad eustochium de uirginitate seruanda dicit. In antiqua lege sola erat benedictio liberorum:& subdit. Paulatim uero increscente segete messorum immissus est uirgo helyas:uirgo helyzeus uirgines filii multi prophetarū. Nam & helyas fuit de stirpe Aaron:de qua & beata uirgo sumpsit originem. Virga igitur Aaron floruisse ac amigdala protulisse dicitur:quia uirginitas sterils iin sanctis patribus:i uirgine maria fœcūda floruit:ac dilatantibus foliis ad augmentationem diuini cultus regina uirtutum in professoribus suis fructū gratissimum dinoscitur protulisse. Ea ergo deuoti in domino gaudete qui florem pulcritudinis ac uirginitatis titulum obtinere meruistis:secundū q̄ isayas de ipsa prophetauit dicens. Data est ei gloria libani decor carmeli & saron. Vnde & sponsus ecclesiæ preminentiam eius considerans:sibi magisterium huius sanctæ professionis attribuendo dicebat. Caput tuū ut carmelus canticorū vii. Ipsa etiam personaliter in ipso sancto monte carmeli cum sanctis uirginibus & religiosis eiusdem loci frequenter dicitur habitasse:tum ꝓpter sanctitatem loci & deuotionē ibidē habitantium:tum propter uicinitatem locorum. Distat enim ciuitas nazareth a monte predicto per tria miliaria. Decebat igitur ut mater uirtutum locum sanctæ sanctitatis & deuotionis filios per suam personalem præsentiam decoraret. Fratres uero tempore quo ecclesia per totam iudæā & samariam edificabatur post ascensionem domini in eodem monte iuxta quendam fontē ubi habitauit Helyas oratorium in honore beatæ mariæ uirginis primi construxerunt. Deinde processū temporis cum ordo beati benedicti multiplicari cepisset:quidam monachi ordinis predicti in monte carmeli uolentes habitare:capellam in honore beatæ uirginis margaritæ construxerunt. Iccirco ut sancti monachi a fratribus predictis discernerentur: tam ipse locus qui fons helyæ dicitur: quam ipsi fratres ordinis beatæ mariæ uirginis ab omnibus consueuiuit appellari. Vnde & sancta sedes appostolica præmissis rationibus diligenter inspectis:huic religioni titulum beatæ mariæ uirginis per litteras suas solenniter appropriari decreuit.

¶Quintum capitulum de regula & confirmatione eiusdem.

REgulam & modum eorum uiuendi qui a principio nascentis ecclesiæ: pœnitētiam ac religiosam uitam processi sunt:modernis religiosis stuporem inducit:nec solum difficile est eis:immo impossibile uitam illorum imitari. De quibus Ioānes cassianus libro secūdo de institutis monachorū dicit. Cum in primordiis fidei pauci quidē: sed probatissimi censerentur a beatæ memoriæ euāgelista marcho normam suscipere:non solum secundum cōmunem uitam ab apostolis in actibus apostolorum datā:ut scilicet haberent omnia cōia & diuiderentur prout unicuiq; opus erat:uerū etiam multum sublimiora cumulauerāt. Etenim sedentes in secreta suburbiorū loca agebant uitam caute abstinentiæ rigore districtam: ut etiam stupori esset tam ardua conuersationis eorū professio. Verum de religione predicta quidam frater ioānes nomine hierosolymitāus patriarcha sicut scribitur in cronicis romanis predictis fratribus suis certam regulam non habentibus:regulam a beatis patribus paulino successiue & a basilio uiris religiosis editam:ac in sacro canone uidelicet. xviii. q. ii. solēniter approbatā: dedit imposterum obseruandam. Processu uero temporis fuit in anthiochia quidam patriarcha Americus nomine:natione limonicensis de uilla de salamiacho qui tempore suo deleuit errorem maronicarum:qui a marone heretico dicebantur. Morabantur autem circa iuga libani in errore de duplici uoluntate in xp̄o ducentis annis. Hic autem patriarcha uenerabilis predictorum fratrū beatæ mariæ uirginis laudabilē cōuersationem attēdens:tempore alexādri papæ tercii ipsos fratres multum specialiter in domino nutriebat:& in scriptis modum uitæ ipsorū redigens:ipsos separatim in cellulis per totum montem carmeli habitantes:sub cura unius adunauit:& professionis uinculis colligauit:& ut fratres heremitæ beatæ mariæ uirginis de monte carmeli ex tunc uocarentur:ordinauit ac in mente sua disposuit predicta omnia per sedem apostolicam facere confirmari. Inter quos uenerabilis pater Antiochenus patriarcha habuit nepotem suum uirum religiosum sanctum & famosum. Quilibet postmodum sic in unum congregatis: Albertus patriarcha hierosolymitāus apostolicæ sedis legatus ante cōcilium lateranēse anno domini. M. c. lxxxx. de regula beati basilii predicta quædam salubria & specialiter illa quæ erant de substātia uoti accipiens:& alias quasdam obseruationes quæ pro statu predictorum fratrum uidebantur expedire

prædictis inferens:certam regulam:& eisdem iniunxit obseruandam.Hanc regulam confirmauit Alexander papa tercius:post solenne concilium per ipsum turonis in regno franciæ celebratū anno domini.M.c.lxi.Innocentius uero tertius natione campanus qui sextus successit Alexādro papæ prædicto:eandem regulā confirmauit:anno domini.M.c.lxxvi.Tempore uero huius innocentii tertii sanctus dominicus in ciuitate tholosana ordinem fratrū prædicatorū primus incepit:anno domini.M.c.xcviii.Similiter & beatus Franciscus qui ante conuersionē uocabatur Ioannes:tempore eiusdē innocentii papæ tertii apud assisium ordinē fratrum minorū incepit:anno domini.M.cc.vi.Deinde honorius papa tertius prædictā regulā fratrum ordinis beatæ Mariæ uirginis de monte carmeli confirmauit Anno domini.M.cc.xxv:qui eodē anno cōfirmauit ordinē de ualle scolariū.Verū quia prædicta regula fratrum ordinis beatæ Mariæ uirginis grauis erat:nec eis in uillis & ciuitatibus habitare licebat.Iccirco Innocentius papa quartus in concilio lugdunēsi per uenerabiles patres hugonē de sancto Theodoro præsbyterum cardinalē: & dominū Gulielmū anteradensem episcopū prædictā regulā mitigari cœpit & corrigi:ac ipsam mitigatā sub bulla sua confirmauit anno domini.M.cc.xlvi.Quam regulā postmodū cōfirmauerūt Alexander papa quartus Vrbanus & Clæmens.Gregorius.x.Bonifacius.vii. Et sic regula prædicta fratrū beatæ Mariæ uirginis secundū substantiā sui nullatenus uariata remanens:multis confirmationibus & priuilegiis extitit roborata:nec non & totus ordo quē soli romano pontifici:& soli sedi apostolicæ tam in spiritualibus q̄ in tēporalibus absque ullo medio uoluit sedes apostolica subiacere:ac ipsum ordinē sic exemptū multis priuilegiis & graciis solidauit. Bonifacius uero papa in.vi.decretaliū approbando statū & confirmationē dicti ordinis fratrū beatæ Mariæ uirginis certam & expressam de ipsis uoluit facere mentionē dicens: ꝙ eius institutio sicut uerū est cōciliū lateranense precessit:& ideo prædictū ordinē in statu solido ac ꝑpetuo uoluit ꝑmāere.

¶Sextum capitulū de habitu huius ordinis.

TEmpore quo raptus est helyas in cœlū:fratres in signū sanctitatis & deuotionis super habitū suæ professionis palliū duplicis coloris gestare consueuerunt. In quo colores albus.s.& griseus statū duplicē scilicet castitatis & pœnitētiæ designabant.Itē septem partes abinuicē distinctæ totū palliū integrantes perpendiculariter descendebat:quarum tres griseæ tres uirtutes theologicas:& quatuor coloris albi quatuor uirtutes cardinales figurabant.Ad tactū huius pallii aquæ iordanis diuisæ sunt: sicut scribitur.iiii.regum.ii. capitulo Processu uero temporis quia signū huiusmodi in partibus galliarū & italiæ minus religiosum hominibus uidebatur:ipsum tēpore Nicholai papæ dimiserunt.Nam sicut dicit Ioannes cassianus libro primo de institutis monachorum.Religiosi debent habere succinctorū palliū: & cætera quæ religiosi quondā in partibus egypti portare solebant.Cæterū a nobis inquit sunt tenēda illa tantūmodo:quæ uel locorū situs uel prouinciæ usus admittit.Melotæ enim gestatio:derisionem potius q̄ edificationem ullam uidentibus comparauit.Iccirco fratres in capitulo suo generali montis pesulanī. celebrato anno domini.M.cc.lxxxii.pallium prædictum deponentes: auctoritate prædicti summi pontificis & apostolicæ sedis:cappam albam in signum suæ religionis assumpserunt.

¶Septimū capitulū de dilatatione ordinis:

QVamuis cæteros ordines hæc religio præcesserit:tamen domibus & edificiis cæteris religionibus minus est dilatata:eo ꝙ nouissime uidelicet tempore beati lodouici regis francorum citra mare partes istas:scilicet franciæ:italiæ:ac partes alias orientales habitare ceperunt. Ipsi enim in terra sancta: regionibus: & insulis circūadiacentibus in sancta pœnitentia & seruitio iesu christi usque ad totalem amissionem terræ sanctæ fideliter persteterunt. Tandem ciuitate accon & aliis ciuitatibus & castris christianorum per manus paganorum occupatis: infideles loca prædictorum fratrum:& irruentes in fratres & oratoriis suis & in altaribus sacris ornamentis indutos:impie ac miserabiliter trucidabant. Vnde in illa desolatione loca relinquere compulsi sunt.Et q̄ plures eorum glorioso sunt martirio coronati. Verumtamen diuina disponente clæmētia quæ totaliter sanctum ordinem noluit delere:beatus Lodouicus francorum rex illustrissimus per aliquod tempus ante demolitionem prædictam patrimo

nii domini nostri iesu christi quosdam de prædictis fratribus in regnũ franciæ perduxerat: quos parisius ciuitate sua regia collocauit. Nam secundum illos qui ueraciter cunctis adulacionibus abiectis uitam & fœlices actus eiusdẽ regis conscripserunt: pius rex lodouicus anno domini. M. cc. l. transfretauit contra inimicos crucis pugnaturus. Qui cum exercitu suo derelictus est a deo: qui dereliquit filium suum in manibus iudæorum propter peccata nostra: sed infra paucos dies soldanus babyloniæ qui se christianos uicisse gaudebat: a suis est occisus. Pius autem rex reddita damieta quam prius ui armorum acceperat cũ omnibus suis euasit. Remansit autẽ rex christianissimus in terra sancta. Cesariam. Ioppen & accon: & alia quædã christianorũ loca firmauit. Eodem similiter temporis interuallo: sepius adiit loca sancta quæ dominus: noster iesus christus corporali præsentia consecrauit. Et tunc montẽ sanctum carmeli ascendit & locũ fratrũ successores prophetarũ habitantiũ ibidẽ: & fontẽ helyæ: & speluncã in qua helyas: & alii q̃ plures sancti patres inhabitauerunt diligenter contemplatus: propter sanctitatem & conuersatiõem eorũ laudabilem quã de eisdẽ in terra illa fama comunis longe lateque diffuderat: humiliter uisitauit. Et cũ tantæ religiositatis ac pœnitentiæ uiros & titulo beatæ Mariæ in toto orbe quo ad ordines approbatos singulariter insignitos: regnumque suum ac partem orientalem conspiceret uiris tãtæ perfectionis carere: disposuit ad regnum suum secum aliquos ducere: ut de regno suo ad regna alia uiros diriuaret perfectos. Et tunc a priore dicti loci cum instantia fratres impetrauit. Quos tamq̃ alter ioseph fratrum saluator diuina disponente prouidẽtia ante totalem amissionẽ terræ sanctæ citra mare ad partes suas secum adduxit. Et sic nouissime: scilicet a diebus sanctissimi regis lodouici multiplicati citra mare in multas prouincias. prouinciæque in domos: domusque in personas multas sufficientes & idoneas per orbem uirescendo florent: & florendo multũ fructum afferunt ad fidei catholicæ fulcimentum: expectantes beatam spem & uitam æternã quam fidelibus suis daturus est deus qui est benedictus in sæcula sæculoꝝ. Amen.

¶ Explicit speculũ ordinis beatæ Mariæ genitricis dei de monte carmeli.

¶ Actor huius opusculi erat frater Ioannes de chimeto lector sacræ theologiæ.

¶ Hic incipit tractatus super regulã ordinis carmelitaꝝ.

Cuiuslibet religionis titulus ortũ habet a loco uel a sancto. A loco quidẽ: ut a cistercio cistercienses: quomodo ordo noster a loco carmeli est intitulatus. A sancto: ut cũ successores uitam & regulam sibi elegunt obseruandã: quam aliquis sanctorũ sibi elegit prout canonici nigri dicuntur de ordine sancti Augustini. Et isto modo Fratres ordinis beatæ Mariæ in bullis apostolicis sumus nominati. Elegimus enim regulã cuius multa similia puncta beata uirgo maria in uita sua seruare curauit. In primis constat eam perfecte obediẽtẽ fuisse. Angelo enim nũcianti respõdit. Ecce ancilla domini fiat mihi secundũ uerbũ tuũ. Et de hoc in regula. Priori obedientiã promittat quilibet aliorũ: & promissam studeat operis ueritate seruare. Constat etiã eam propriũ abdicasse. Absit enim eã a regula apostolica quæ uia perfectionis nuncupatur exclusam fuisse. De qua regula scriptũ est actuũ. ii. Omnes qui credebãt erãt pariter: & habebant omnia comunia. Et infra: capitulo quinto. Et nullus suũ esse dicebat. Et de hoc in regula. Nullus fratrũ aliquid sibi esse propriũ dicat: sed sint uobis omnia comunia: & cætera Constat eam castitatẽ fideliter seruasse: de qua scriptũ est. Ecce uirgo concipiet & pariet filiũ. Et de hoc in regula. Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis. Secũdo idẽ patet per specialia capitula. Legitur enim de ea ꝙ frequẽter uisitauit loca baptismi christi: & ubi christus ieiunauit: quæ sunt loca deserta secũdũ magistrũ in historiis. & sic heremiticæ uitæ apta. Visitauitque loca inhabitata: nazareth scilicet & bethleẽ. Et quia loca herẽitica & alia erant sibi cara: ideo simile dicitur in regula. Loca autẽ habere poteritis in heremis: uel ubi uobis donata fuerint &c. Itẽ concordãt sancti: ꝙ cũ angelus nũciabat filii dei incarnationẽ: eã inseparata camera contẽplantẽ inuenit. Et de hoc in regula. Iuxta sitũ loci quẽ inhabitare ꝓposueritis: singuli uestrũ singulas habeant cellulas separatas. Præter hæc cũ edẽtibus & bibentibus uixit in cõmuni loco ut in nazareth: in parẽtum domo: in quo comunẽ cõmendauit refectionis locũ. Propter quod dicitur in regula. In cõuni refectorio ea quæ uobis erogata fuerint: sumatis. Legitur quoq; de ea in libro de floribus sanctorum ꝙ cum ad templum a parentibus fuerat ducta: non solitaria sed cum aliis uirginibus in

templo erat dimissa. Vnde quo ad comune oratoriū subditur in regula. Oratorium construatur in medio cellularum. Collegium tenuit cū ioseph layco: & cum ioanne euangelista summo clerico: utroq; in suo statu uiro deuoto. Sic ordinē nostrū in laycis & clericis constitui uoluit: & utrisq; in regula horas deuotionis distinguit. Vnde de clericis dicitur. Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt &c. De laycis quoq; subiunctū est: Qui uero eas non nouerunt & cætera. Hieronymus in quadā epistola ad oramaciū & eliodorū dicit q̄ beata uirgo hanc regulam sibi statuit: ut a mane usq; ad tertiam: oratiōibus insisteret. A tertia usq; ad nonā: textrino operi uacaret. A nona ab oratione nō recedebat: quousq; angelus apparēs: escam sibi dabat. Propter assiduitatem orandi quā exercuit: dicitur in regula. Maneant singuli in cellulis suis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes & in orationibus uigilantes. Propter continuationē operandi: dicitur ibidē. Faciendū est uobis aliquid operis: ut semper diabolus uos inueniat occupatos ne ex ociositate uestra aliquē intrandi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Quod usq; ad nonam ieiunauit: de ieiunio nos instruxit. Vnde in regula. Ieiuniū singulis diebus a festo exaltatiōis sanctæ crucis &c. Quod cibum ab angelo suscepit: nos instruxit cibis tantum sobriis quæ uitæ congruunt spirituali: non carneis & lasciuis fore uescendum. Vnde ibi. Ab esu carnium abstineatis nisi infirmitas uel debilitas &c. Silentium multū seruauit. Non enim legitur in euangelio locuta fuisse nisi quater: ut dicit bernardus. Scilicet angelo in annunciatione. Elizabeth in salutatiōe. In nuptiis in chana galileæ: & filio in eius inuentione. De hoc in regula: & primo in generali. Cōmendat enim apostolus silentium cū in eo precipit operandum &c. Et in speciali cum subditur. Ideoq; statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usq; ad primā dictā sequentis diei. Cōstat eam simplicitatem dilexisse. Quando enim iuit in bethleem ubi filium pareret: in adiutoriū non equum sed asinum secum duxit ut dicitur in historiis. De hac nostra simplicitate dicitur in regula. Asinos siue mulos habere poteritis &c. Constat ēt eā in magna fide spe & caritate stabilem fuisse: cum in filii sui pasione permansit: alii uero eo relicto fugerunt. De perfectione caritatis dicitur in regula. Induenda est lorica iustitiæ ut dominū deum uestrum ex toto corde uestro diligatis &c. & proximum uestrum &c. De fide subiunctum est. In omnibus sumendum est scutum fidei ut possitis &c. De spe sequitur. De solo saluatore speretis salutem. Ad statum prædicatoris peruenit. Postq̄ enim dei filium conceperat: magnum sermonem fecit. Primo deum laudando & dicendo. Magnificat anima mea domū &c. Secūdo ad mores applicādo: ibi. Et misericordia eius a progenie improgenies: & infra. Tertio ad propositum modo sermonis in fine prophetias allegādo: dicens Sicut locutus est ad patres nostros &c. Vnde in regula. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundantur habitet in ore & in cordibus uestris: &c. Humilitatem seruauit ad deum dicens. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ &c. Sic in regula debēt subditi ad prælatū unde ibi. Vos quoq; cæteri fratres priorem uestrum honorare humiliter. Humilitatem tenuit ad minorem. Cum enim esset mater dei: tribus mensibus ministrauit matri sui præconis. Vnde in regula instruuntur priores de humilitate sic. Illud semper habeatis in mente quod dominus ait in euangelio. Quicunq; inter uos uoluerit maior esse: erit minister uester. Et quia super omnes uirtutes prædictas adhuc alias habuit innumeras preter has quæ in regula ponūtur: ideo supererogatio nobis indulgetur. De hoc in regula. Siquis autem supererogauerit: dominus cum redierit reddet ei sic: igit̄ patet q̄ merito regulæ ordo titulū habet beatæ Mariæ. Vnde idē inocēcius quartus qui regulam declarauit dans licentiam confessandi & prædicandi: sic scripsit cito post. Dilectis filiis priori generali & prouincialibus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli salutē & apostolicam benedictionem. Ex tunc romani pontifices usq; in hodiernum diem suis bullis & litteris in principio: prædictum titulum beatæ Mariæ conscribunt. Et ioannes: xxii. in priuilegio exemptionis perhibet testimonium super istis dicens. Sacer ordo uester in agro domini plātatus & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meretur attolli.

¶ Explicit tractatus super Regulā fratrum Ordinis carmelitarum.

¶ Hic incipit compendium historiarū & iurium pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli.

Beatus bernardus in quodam sermone quem fecit de laudibus beatæ mariæ eam specialiter laudat per decorem carmeli dicens. Data est ei decor carmeli & saron. In suis igitur carmelitis deo inspirante & ipsa adiuuante: contra dicti ordinis detractores nō per fabulas sed per res gestas ipsam laudare disposui per nouem particulas proceden-

do.Prima particula est de loco ubi incepit ordo carmeli.Secunda de antiquitate ordinis carme litarum.Tertia de origine ordinis carmeli.Quarta de regula.Quinta de intitulatiōe ordinis no mine beatæ mariæ de monte carmeli:Sexta de habitu ordinis carmelitarum.Septima de confir matione eiusdem ordinis iure diuino.Octaua de confirmatione eiusdem iure canonico communi Nona de confirmatione eiusdem iure canonico speciali.

¶Prima particula est de loco ubi incepit ordo carmeli.

Rdo carmeli incepit ubi helyas propheta habitare consueuit: secundum quod dicit uincentius in speculo historiali libro.xxxi.capitulo:c.xxiii.Et hoc idem testificatū est a multis romanis pontificibus:qui in regula bullata sic scribunt.Priori & fratribus de monte carmeli iuxta fontem helyæ morantur:salutem & apostolicam benedictionē Nec credendum est carmelum helyæ eundem esse qui & carmelus nabal.Nam secundum hiero nymum super isayam capitulo.xvi.Mons carmeli in quo orauit helyas:est mons inter fenicem & palestinā. Et ut habetur in libro catholicon non est ille de quo nabal carmelus dicitur. Ille enim mons est galileæ:& concordat magister in historiis:primo regum.xxv.capitulo.

¶Secunda particula de antiquitate ordinis carmelitarum.

Rdo carmeli tanta fulget antiquitate ꝙ de hoc in iure non extat memoria.In decreto enim lugdunensis concilii quod incipit Religionum diuersitatē:fit mentio de latera nensi concilio:& tunc subditur ibidem.Carmelitarum ordinis institutio dictum ge nerale concilium præcessit:nec ponit certum tempus suæ processionis.Per quod pa tet:ꝙ ab antiquo præcessit ꝙ de eius antiquitate in iure non inuenitur memoria.In prima insup constitutione dicti ordinis edita ab antiquo inuenit̄ ꝙ a tēpore helyæ & helyzei ꝓphetaꝝ mon tē carmeli inhabitantiū:quidā uiri contēplatiui in eodē monte successerūt:& fratres de carmelo erant nominati:ac post christi incarnationē capellā in honore beatæ mariæ erexerūt:& eius titu lum elegerūt.Et hoc testimoniū ualidū est a iure:quia in decretis.xiiii.q.ii.scriptū est in capitulo super prudētia.Quod monachi possunt testificari in causa sui monasterii:Et redditur ratio ibi. Quia illi potissimum in testes sunt assumendi:q̄ eadem negotia tractauerunt.

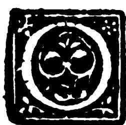
¶Tertia particula de origine ordinis carmelitarum.

Rdinē carmeli exemplū cōteplationis a cuneo prophetaꝝ apparet ortū habuisse. Ma gister enim in historiis primo regū decimo dicit:ꝙ Samuel fuit primus q̄ constituit cōuentus religiosorum & uocabat̄ cuneus prophetarum quoꝝ officiū fuit deū cōtē plari·Postea uero adheserūt helyzeo uiri cōtēplatiui filii ꝓphetaꝝ: ut habet̄ quarto Regū:cap.ii.Hāc insup cōtēplationē q̄ cuneus & filii ꝓphetaꝝ inchoauerāt:qdā carmelitæ ut de facto notū ē:necnō & uincētius i speculo historiali ubi supra testat̄:in carmelo quē helyas ꝓphe ta inhabitauit:continuare curauerunt:& sic ortum habuerunt.

¶Quarta particula de regula.

Rdo carmeli accepit regulē ab alberto hierosolymitāo patriarcha:quā multi romani pōtifices postea cōfirmauerūt:ut dicit uincētius in speculo historiali ubi supra:& pa tet in multis bullis quas habet ordo prædictus.Sed quia aliqui minus periti dicūt eā nō esse regulā sed uiuēdi formulā:distant prius q̄ loquātur:quia forma uiuēdi a regu la nō distrahit:sed regulā diffinit.In decretis enim distīctiōe tertia.cap.Canon:sic scribit̄. Quod regula ex eo dicta est:ꝙ recte uiuendi normā præbeat.Sunt igitur idē hæc tria:regula : norma & forma uiuendi:ut patet ex decreto allegato.Et ut oībus modis pateat dictū ordinē regulā habe re sub omnibus istis nominibus confirmatā:romani pōtifices eis regulā tradiderūt.Primo enim eis honorius regulā tradidit sub nomine normæ:ut patet in quadā bulla antiqua quæ lōdoñ. ha bet̄:ubi sic scribit̄.Honorius seruus seruoꝝ dei &c.Vt uiuēdi normā regulariter a bonæ memo riæ hyerosolymitāo patriarcha editā uos suscepisse dicitis:uobis & successoribus uestris quatēus eā obseruetis:i remissionē iniūgimus peccatoꝝ.Itē innocētius.iiii.cōfirmauit eis regulā sub noīe regulæ i pricipio.Et i fine sub noīe formæ uiuendi:ut patet in bulla sua.

¶Quinta de intitulatiōe ordinis nomine beatæ mariæ de monte carmeli.

Rdo carmeli intitulatur titulo beatæ mariæ per plura priuilegia apostolica: ut patet priuilegia ordinis intuenti. Et hoc est testimonium quod perhibet dominus ioannes xxii. in priuilegio exemptionis dicti ordinis dicens. Sacer ordo uester in agro domini plantatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis dignæ meretur attolli. Et hoc sufficit: quia quod sedes apostolica approbat approbatum est ut habetur in decretis. xxiiii. q. praua. Hæc est fides Item in quodã tractatu quem feci super regulam dicti ordĩs intitulationẽ illã congruã probaui. eo ꝙ singula puncta in regula cõtenta: imitationẽ habent ad puncta similia in uita beatæ mariæ ut per singula puncta deduxi.

¶ Sexta particula de habitu ordinis Carmelitarum.

Rdo carmeli congrue habitum accepit secundũ ea quæ helyas portauit. Legitur enĩ de helya ꝙ ipse portauit pallium: ut habetur quarto regũ capitulo secundo. Modus enim religiosorum qui in terra sancta habitauerunt: fuit signum distinctum gerere in palliis suis: ut patet de hospitalariis & templariis & bethlemitis. Et ad instar huius in signum distinctionis carmelitæ primo habuerunt pallium: sed cum barris griseis Et rationabiliter talẽ uestem stragulatam pro tẽpore illo portauerũt: quia ab initio mendicitatis perfectionẽ elegerũt. Vestis enim stragulata: habitus est pauperem: secundum illud prouerbiorum. xxxi. Palmas suas extendit ad pauperem: & sequitur: Stragulatam uestẽ fecit sibi. Quod uero processu tẽporis carmelitæ capam albam sine barris a sede apostolica susceperunt: ante ortum helyæ erat prænosticatum. Legitur enim in historiis quarto regum. ii. ꝙ Sabacha pater helyæ nõdum nati uidit in somnis uiros candidatos se salutantes. Et prænosticatio illa congrue corespondebat præsenti tempori. Iam enim statutum ẽ libro tertio decretalium de uita & honestate clericorum: ꝙ clerici & religiosi non gerant habitum uarii coloris.

¶ Septima particula de confirmatione eiusdẽ ordinis iure diuino.

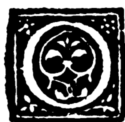

Rdo carmeli a principio fuit confirmatus iure diuino idest diuina inspiratiõe quod patet. Ex hoc enĩ patet christianã religionem diuina inspiratione fuisse constitutã: qa nulla persecutione aut legis editione dissolui poterat: prout patet actuũ quinto. Volẽtibus religionẽ xpianã destruere: dixit gamaliel. Sinite illos. qm̃ si est ex hominibus concilium hoc aut opusdissoluet. Si uero ex deo est: nõ potestis dissoluere illud: ne forte & deo repugnare uideamini. Idẽ est de ordĩne carmeli. Semper enĩ deo disponẽte in sua antiquitate ꝓcessit: nec per saracenorum persecutionẽ: nec ꝑ leges editas contra religiosos poterat dissolui: ut patet tertio libro decretaliũ in rubrica de religiosis domibus in capitulo. Ne nimia. Et idem patet in eadẽ rubrica de concilio lugdunensi. Et in. vi. decretaliũ capitulo religionũ diuersitatem. Secũdo fuit ordo carmeli cõfirmatus iure regulæ xp̃i & apostolicæ ĩstitutõis. Regula enĩ xp̃i & apostoloꝝ patet ĩ decretis. xii. q. prĩa cap. Dilectissimis. Sed ordo carmeli hãc uitã ĩ cõi & in paupertate sibi elegerunt: ut patet in regula eorum bullata: & in prædicto decreto lugdunensis concilii: & decretali in. vi. libro: ubi inter religiosos mendicantes approbatos cõputatur.

¶ Octaua particula de confirmatione eiusdem iure canonico comuni.

Rdo carmeli fuit confirmatus iure canonico & iure comuni: & primo iure ordinariæ institutionis hierosolymitanus enĩ pr̃iarcha ut ꝑmissum est regulã eis tradidit & cõfirmauit ante lateranẽse cõciliũ: & hoc bñ potuit suo iure ordiãrio: qa ĩ cõcilio lateranẽsi prĩo fuit ĩstitutõ religionũ sedi ap̃licæ r̃seruata: ut patet. iii. li. decretaliũ rubrica de religiosis domibus ca. ultĩo. Sed ut dr̃. v. lib. rubrica de sentẽtia excõicatõis ca. Nup Q đ non est reseruatum: intelligitur esse concessum. Et istam institutionem ordinariam ab alberto hierosolimitano patriarcha testatur uincentius in speculo historiali ubi supra libro uigesimoseptimo capitulo trigesimotertio. Confirmatus est insuper iure comuni canonicæ ratihabitionis: Licet enim lateranense concilium nouas religiones prohibuit inueniri: tamen quas inuenit ordinaria potestate institutas non reprobauit. Et hoc est a iure ratum haberi: quia Iura solum in

futurum uolunt canere:& specialiter circa statum religionum mendicantium: ut patet sexto libro rubrica de excessibus prælatorum capitulo primo ubi prohibetur q religiosi mendicantes ex tunc noua loca non recipiant sine sedis apostolicæ auctoritate:quia tū receptionem in præterito non reprobat:quod factum est firmum & ratum reliquit.

¶Noua particula de confirmatione eiusdem iure canonico speciali.

Rdo carmeli approbatus est iure specialis approbationis sedis apostolicæ religio eñi tunc est approbata quando habet regulam traditam sibi a sede apostolica : ut patet quinto libro decretalium:rubrica de excessibus prælatorum capitulo Nimis praua. Et in decretis uigesimaquarta questione praua.Sed ordo carmeli habet regulam a sede apostolica sibi traditam ab honorio tertio:& gregorio nono:ut testatur uincentius in speculo historiali.ubi supra libro uigesimoseptimo capitulo.cxxvii.Et ab Innocentio quarto: & Alexandro quarto:& Nicholao quarto & Vrbano quarto eandem habet confirmatam ut patet in bullis suis.Confirmatus est etiam iure specialis decisionis & diffinitionis : Dictus enim ordo ut prædictum est ante lugdunense concilium a sede apostolica per multos romãos pontifices erat confirmatus.Sed sequens lugdunense concilium:dictum ordinem manere concessit donec romanus pontifex aliter de eo prouideret.Bonifacius uero octauus ut patet in rubrica extra de religiosis domibus capitulo religionum diuersitatem:totam illam clausulam Donec resecauit: & sic ad firmum & solidum statum quē prius a sede apostolica habuerat reduxit.Et per hoc patet contra maliuolos detractores.Quod & si littera sexti libri haberet In solido statu eos uolumus permanere:cum solitus status eorum qui præcessit:per sedē apostolicam solidus erat & firmus quod adhuc cum dileta sit clausula.Donec in solido & approbato statu pmanebūt.Et nihilominus est certū q debet scribi solido.i.firmo prout dicūt omnes tres glosæ scilicet domini ioãnis monachi Guidonis:& ioannis andree. Tertio confirmatus est iure specialis mētionis. Vult eñi ius q cum in priuilegio alicuius specialis fiat mentio de aliquo iure:q illud ius ei ualet pro quo inducitur:sed dominus ioannes uigesimosecundo in priuilegio exemptionis tangens istud ius sexti dicit sic.Dictum ordinem in statu firmo solido & stabili:decreuimus & uoluimus permanere.Et omnes tres glosæ.vi.libri decretaliū hoc probant:quia ista constitutio bonifaciana subtrahit totam suspensionem quæ fiebat per clausulā donec:& correxit constitutionem lugdunēsem:uerba imitando tollerantiæ illius concilii quæ dicebāt.Carmelitarū ordinē manere concedimus & addendo noua uerba perfectæ confirmationis dicens. Carmelitarum ordinem uolumus permãere.Sed si noua uerba quæ ponūtur per bonifaciū in:vi.libro essent ista.In solito statu uolumus permanere:correctio & mutatio & additio nō haberēt effectū: quia remanere ĩ solito statu per tollerãtiam erat eis cōcessum per uerba lugdunēsis cōcilii: ubi dicebatur. Eos ĩ statu manere cōcedimus.Sunt ergo uerba bonifacii uerba approbationis ista. Carmelitarū ordinē in statu solido uolumus permãere.Et hoc dicit expresse tertia glosa dñi Guidonis quæ comprehendit duas præcedētes:qui dicit sic.Iste ordo est totaliter cōfirmatus ut patet hic.

¶Explicit cōpendiū historiarū & iuriū pro defensione institutionis & cōfirmationis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli:editū a magistro ioanne de bathon ordinis pdicti:qui fecit tractatum præcedētem.

¶Hic incipit tractatus cōtinēs tres articulos super informatione ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli.

D ĩformandū uestrā reuerēdā paternitatē sup tribus articulis.Primo uidelicet super successiōe & imitatōe fratrū ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ab helya & helyzeo sctis dei pphetis.Scdo sup ĩtitulatōe eiusdē ordĩs a beata maria dei genitrice. Et tertio sup cōfirmatōe eiusdem ordĩs in iure cōi & positiuo. Sup quorum articulorū declaratione cum prohibitone contrariæ assertionis humilis prior generalis ordinis prædicti domino nostro papæ humiliter & deuote supplicauit:pro eo q quidam religiosi querentes quæ sua sunt & non quæ iesu christi:in aliquibus : partibus populum dei informarunt q dicti fratres nouiter fingunt successionem suam ab helya & helyzeo prophetis ut inde appareant antiquiores. Secundo quot idem ordo non habeat beatam dei genitricem in patro-

nam specialem:inuidentes quod fratres dicti ordinis & non ipsi titulo uirginis mariæ specialiter in signiti sunt. Et tertio quod ordo predictus in iure cōi minime sit confirmatus:& proinde nec fratres eiusdem ordinis:religiosi sunt dicendi. Ratione cuius informationis fratres ipsius ordinis plura paciuntur opprobria & derisiones ad scandalum populi & ad inquietudinem animarum suarum.Quare reuerende paternitati uestræ prior generalis ordinis prædicti humiliter supplicat & deuote quatenus ob reuerentiā dei & matris eius gloriosæ:& ob contemplationem piæ memoriæ domini fesulani uestræ reuerendissimæ paternitatis consanguinei & fratris eiusdem ordinis dignemini super informatione facienda domino nostro facere relationem: ac eiusdem informationis benigno fauore supplere defectum quo per reuerendissima uestram paternitatē in qua prædictus ordo habet confidentiam specialem dicta supplicatio ualeat obtineri.

¶ De primo articulo.

QVantum igitur ad primum articulum dignetur uestra reuerenda paternitas scire. Q‿d secundum magistrum in historiis Sanctus propheta samuel conuentus religiosorum in iudæa primo instituit:quorum conuentus cuneus prophetarum ac ipsi religiosi filii prophetarum in sacra scriptura nominantur ut dicit nicholaus de lyra super scdm capitulum qrti libri regū.Postmodum uero tpe Achab regis israel surrexit quidam ꝓpheta de tribu aaron nomine helyas: qui altiorem ac perfectiorem uitā āplecti cōcupiscēs uitā heremiticam & solitariam in monte carmeli qui erat locus contemplationi multum aptus:incœpit.Non diu postea helyzeum in agro arantem uocauit: & ad eundem modum uiuendi induxit:ut patet tertio regum decimonono. Quorum uitam postmodum ionas propheta & abdias aliiq; filii prophetarum plurimi imitantes successibus usq; ad tempora saluatoris in eodem monte carmeli modo heremitico in sancta contemplatione continuare curauerunt. Qui postmodum ad prædicationem apostolorum fidem catholicam suscipientes:ad diuersa loca terræ sanctæ apta contemplationi se dispergentes:religiosam uitam heremiticam cōtinuauerunt. Sed tandem propter persecutionem saracenorum ad cismarinas partes se transferre tempore innocētii quarti coacti sunt.Quorum successores usq; in hodiernum diem dispositione diuina per diuersa regna cismarina sanctam religionem suā ampliare dinoscuntur. Quāuis autem prædictā informationem totaliter & ad plenum per scripturas autenticas iuridice nequeant dicti fratres docere pro eo quod in prædicta persecutione saracenorū pauci fratres cæteris interfectis propter deum:& eorum libris ac priuilegiis cæterisq; eorū rebus omnibus destructis ad cismarinas partes se transtulerunt.Tamen testimoniis congruis & euidentiis:quibus pia fide: merito credi debet:ex multis doceri potest.Primo igitur prædicta informatio doceri potest ex documentis & traditionibus antiquorum patrum dicti ordinis uenientium de terra sancta ad partes cismarinas.Ipsi enim successores suos quos citra mare ad ordinem duxerant informarunt & docuerunt ac aliis subsequentibus in scriptis reliquerunt:quod a tempore helyæ & helyzei uitam heremiticā in monte carmeli sectantium alii uiri deuoti.primo filii prophetarum:postea religiosi heremitæ nominati:eorum uestigia sequentes iuxta fontem eiusdem montis in sancta pœnitentia usq; ad tempora christi laudabiliter successerunt.Qui tandem per prædicationem apostolorum fidem christi suscipientes oratoriū in honore beatæ uirginis mariæ dei genitricis indecliuo ipsius mōtis construxerunt:& ipsam in specialem patronā elegerunt ut patet rubrica prima antiquarum cōstitutionū ordinis prædicti.Et reuerendissime domine ponderare dignemini quod uix est aliq religio & ꝑcipue de religionibus ātiqs q̄ aliter docere poterit suā fundationē q̄ p documēta & traditiones prædecessorum suorum; nec alia documenta antiqui religiosi habere curauerunt. Sufficit enim eis bona fides & præscriptio antiquitatis:qm̄ si cum quis possideret rem aliq̄ bōa dumtaxat fide solum per trecennium perpetuo gaudebit præsidio decimasexta questione.vi. Prescriptionum.Multo rationabilius religio quæcunque ex qua sequitur feruor deuotionis & animarum profectus:habens documenta a suis prædecessoribus de fundatione & titulo ipsius per ducentos uel trecentos annos sua fundatione & titulo perpetuo præsidio debet gaudere. Nec nonnulli īpugnatores huiusmodi fundationum aut titulorum nisi euidentes rōnes ostendant ad contrariū.nō deberent audiri:sed tāq̄ temerarie præsumētes repelli. Nec obstat contra istam informationem illa regula iuris domestici ad probationem minime sunt assumēdi: quia decimaquarta questione.ii.dicit sic.Diuersæ sunt species cārū:nec ī oībus causis crimia agitātur

In criminalibus siquidem accusatorum & testiũ illa districtio obseruanda est quæ in canonibus continetur: ne ad probationem domestici assumantur. Cæterũ inq̃ papa in possessionũ uel hu iuscemodi negociis: hũ potissimum assumendi sunt in testes qui eadem negocia tractauerunt: de quorum uisu & auditu dubitatio esse non debet: hæc ibi. Secundo pro eadem informatione facit auctoritas beati hieronymi epistola. lxvi. ubi loquens de diuersis religiosis postea subiũgit dicens. Quidam uero alicuius principia repetentes: a beato helya sumpserũt exordium: hæc ille. Quæ quidem dicta de fratribus dicti ordinis debere intelligi: ex duobus congruentibus ostendi potest primo ex loco: quia eundem locum scilicet in monte carmeli iuxta fontem ubi constat helyam habitasse prædicti fratres ante persecutionem saracenorum conuentum habuerunt. Vnde in regula ipsorum per sedem apostolicam approbata: sic dicit. Albertus dei gratia hierosolymitãus dictus patriarcha dilectis filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fontem in monte carmeli morãtur. &c. Secundo ex conformitate idumentorum. Helyas enim ut legitur quarto regum secundo raptus in paradisum in curru igneo: helyzeo pallium suum cadere dimisit. In cuius descensu sicut dicit magister Ioannes de Venetia ipsum pallium per plicas diuersas a corpore helyæ descendens: & per turbinem ignis transiens: infra plicas & extra: colores uarios accepit. Vbi enim ignis ipsum pallium infra plicas nõ tetigit: in suo colore permansit. Extra uero plicas ad tactum ignis aliqualiter denigratum & subrusum apparuit. Quo palleo postmodum usus est helyzeus in memoriam raptus helyæ: & etiam propter pallii dignitatem: eo q̃ ad ipsius tactum: aquas iordanis helyzeus dimisit. Vnde ad imitationem ipsius cæteri filii prophetarum consimilem barraturam in suis palliis assumpserunt. Talibus uero palliis barratis constat dictos fratres usos fuisse usq̃ ad tempora honorii papæ quarti: qui ꝓ eo q̃ pallii barratura occulis habitantium in cismarinis partibus nimium displicuit: in capam albã ipsum pallium permutauit: ut ex bullis eius ostendi poterit. Tertio pro eadem informatione faciũt testimonia historiographorum historias & facta antiqui temporis conscribentium. Vnde iosephus ãtiochenus in speculo perfectæ miliciæ primitiuæ ecclesiæ dicit sic capitulo decimosecundo: Perfectorum militum christi: apostolorum coadiutores surrexerũt strenuissimi uiri solitarii contemplationiq̃ dediti: sanctorum prophetarum helyæ & helyzei sequaces: qui de monte carmeli descendentes: per galileam samariam & palestinam fidem christi constantissime sparserunt. Quiq̃ in uirginis mariæ honorem in carmeli montis declino fabricantes oratorium saluatoris matri specialissime seruierunt. Item gilbertus historigraphus quem frequentur allegat Vincẽtius in speculo historiali dicit sic. Cum carmelitæ in sancta pœnitentia perseuerassent a tẽpore sanctorum prophetarum helye & helyzei tandem abcesserunt tenebræ & lux uenit in mũdum & arbitrati sunt: quia misit deus filium suum natum de muliere testem ueritatis christum prædicantem audierunt: qui religiose fidem catholicam confitentes in christo baptizati sunt. Deinde perseuerantes in doctrina apostolorum habentes gratiam ad omnem plebem ueritatis euangelicæ nuncii fideles & religionis christianæ legittimi defensores effecti sunt. Item Iacobus de uictriaco qui fuit episcopus ciuitatis achon iuxta montem carmeli in historia hierosolymitana libro primo capitulo uigesimosecundo dicit sic. Quidam uiri sæculo renunciantes ad imitationem sancti uiri & solitarii helyæ prophetæ in parte montis carmeli quæ supereminet ciuitati porphiriæ iuxta fontem qui fons helyæ dicitur uitam solitariam agebant in aluearibus modicarum cellularum tamq̃ apes domini spiritualem dulcedinem mellificantes: hæc ille: Quod autem ista uerba congruentur debeant intelligi de prædecessoribus dictorum fratrum: patet ex hiis quæ in ipsorum regula continentur: quia conuentus illorum erat in illo monte iuxta fontem: & habebat cellulas separatas: & tãq̃ uiri solitarii silentium obseruabant. Item girardus episcopus laodicie in libro de conuersatione uirorum dei in terra sancta ad Guillielmũ præsbyterũ loquens de diuersis religiosis subiungit dicens. Aliud est genus religiosorum qui singillatim habitabãt a sæculi rebus alieni. Hii sunt qui ad exemplum helyæ silentium solitudinis præferebant tumultibus ciuitatis: hæc ille. Quod autem oporteat hæc uerba intelligi de prædecessoribus prædictorum fratrũ uidetur patere ex eorum regula: per quã obligantur ad silentium: & ad singillatim habitandum per cellas separatas: & usq̃ ad regulæ mitigationem per innocentium quartum obligabant ad habitandũ in solitudine remotæ a ciuitatibus præterq̃ ĩ ciuitate hierusalẽ. Itẽ: ad illud facit explanatio sacroꝝ cõcilioꝝ: & etiã quædã cronica ãtiqua quã habet dominus rex franciæ tã in latino q̃ in gallico ubi sic dicitur. In concilio ephesino quod fuit celebratum per ducentos episcopos Anno dñi. cccc. xviii. præsidebat loco papæ celestini primi bea-

tus cirillus frater ordinis de carmelo. doctor egregius patriarcha alexandrinus: qui disputans contra nestorium ponentem uirginem mariam obnoxiam peccato: & non esse matrem dei sed puri hominis: conscripsit librum per quindecim capitula distinctum: in quo pluribus rationibus ipsum nestorium confutauit: Diffiniens cum predicto concilio temerarium esse dicere beatam mariam aliqua peccati macula obnoxiam fuisse. Et quia ita audacter: & scientifice pro beata uirgine contra nestorium disputauit: in eodem consilio sauxiatum fuit ꝙ fratres sui ordinis titulo dei genitricis mariae merito debeant specialiter insigniri. Et quia primus fundator illius ordinis sanctus dei helyas fuit de tribu & stirpe de qua beata uirgo descendit: & etiam tertio: quia primus conuentus quem praedicti fratres habuerunt in nouo testamento: fuit in porta aurea ubi beata uirgo concepta fuit. Haec ibi. Vbi secunda ratio intitulationis dicti ordinis expsse testatur helyam fuisse fundatorem. Item in quadam antiqua cronica quae dicitur cronica romana de tempore tyti & uespasiani imperatorum dicit sic. A tpe helyae & helyzei prophetaꝝ q morabanť i mōte carmeli iuxta ciuitatē dñi nři nazareth secretius solebāt hoīes deuoti habitaꝛ usq; ad tpa saluatoris. Qui tandem praedicantibus apostolis in fide cōfirmati: in uno latere ipsius montis primo ecclesiam in honore beatae mariae uirginis construxerunt. Item in eadem cronica alibi sic habetur. fuit tempore praedicationis iesu christi ꝙ heremitae de monte carmeli hierusalem accesserunt: quorum quidem anno. xlvii a passione domini regnante romano imperio sub tyto & uaspasiano apud hierusalem in porta aurea religiosae consederunt. Alii uero tempore beati petri apostoli atiochiae cathedrati in circunquaq; adiacenti regione diuersis locis catholicae pro fide insistebant. Sed hic est unum dubium. Si praedictus ordo sit prima antiquus ut pfertur: quare ipsius ordinis fratres fratribus praedicatoribus & minoribus quos constat īfra ducentos annos fuisse institutos ubiq; in temporibus cismarinis postponuntur tamq̄ iuniores. Respondetur ꝙ praedicatores & minores tempore innocentii papae tertii in cismarinis partibus uidelicet in tholosa & assisio inceperunt: qui continuo per diuersa regna cismarina multiplicati ac praedicationibus & doctrinis in hominum frequentia laudabiliter insistentes statim post suam fundationem habebantur uenerabiles & famosi. Fratres uero praedicti beatae mariae de mōte carmeli primo tempore innocentii quarti papae propter persecutionem saracenorum in terra sancta ubi ipsorum religio fundata fuerat ab antiquo: ad partes cismarinas se transferentes potius extra ciuitates & frequentiam hominum modo heremitico quo fecerant in terra sancta quam infra ciuitates cum hominibus habitare elegerunt per tempora longiora. In cuius euidētiam praedicti fratres conuentus suos quos primo fundauerant in partibus cismarinis remote a ciuitatibus & frequentia hominum construxerunt. Qui postea per tempora longiora doctrinis & praedicationibus utilitati proximorum proficere cupientes: infra ciuitates & hominum frequentiam habitare inceperunt: & multorum locorum suorum quae fundauerant remote a ciuitatibus: translationem ad ciuitates a summis pontificibus impetrauerunt. Et ideo praedicatores & minores tāq̄ prius in hominum frequentia conuersantes & magis & prius uoti praeponūtur dictis fratribus ordinis beatae mariae de monte carmeli.

¶ Secundus articulus.

Quantum uero ad informationem secundi articuli qui est de intitulatione eiusdem ordinis a beata maria dei genitrice primo faciunt documenta antiquorum patrum eiusdem ordinis: qui suos successores informarunt ꝙ heremitae montis carmeli sanctorum prophetarum helyae & helyzei sequaces post christi ascensionem in eiusdem montis decliuo in honorem beatae mariae genitricis dei oratorium construxerunt: & ipsam in patronam specialem & aduocatam deuote elegerunt: ut patet rubrica prima antiquarum constitutionum ordinis praedicti. Et reuera reuerende domine talis informatio antiquitus sufficiebat: & rationabiliter deberet sufficere piis auribus de titulo aut fundatione ordinis cuiuscūq; & praesertim antiquae institutionis: ut dictum est in alio articulo. Secūdo pro eadem īformatiōe facit modus profitēdi dictorū fratrū tpibus modernis. Ipsi enī scdm statuta ab antiquis pribus suis eis praedicta faciunt professionē suam in hac forma: Ego frater. N. facio professionem meam: & promitto obedientiam deo & beatae mariae de monte carmeli & caetera. Vnde asserere & docere ꝙ beata uirgo maria non sit praedicti ordinis patrona: est praestare occasionem ipsis

fratribus a dicto ordine suam deuotionem retrahendi atq; dubitandi de obligatione suae pfes sionis ad non modicum dispendium animarum suarum: Tertio pro eadem informatione faci unt testimõia: uidelicet iosephi ãtiocheni: & explanatiõis sacroꝝ cõcilioꝝ nec nõ illius cronicae antiquae q̃ romana dr̃ ut allegatũ est declaratõe prioris articuli. Quarto pro eadẽ iformatione oia praedicta confirmando: faciunt priuilegia summoꝝ pontificũ: in qbus fratres pdicti fratres beatae mariae genitricis dei de monte carmeli specialiter intitulantur. Vnde asserentes ex pro prio sensu ad inquietudinem praedictorum fratrum q ordo ipsorum beatae mariae dei genetri ci non sit intitulatus: tamq̃ temerarii merito sunt arguendi. Sed hic est unum dubium. Si ordo praedictus a sanctis prophetis sumpserit exordium: quomodo dicitur habere beatam uirginem in specialem patronam: & quomodo titulo eiusdem uirginis dicitur intitulari. Respondetur quantum ad primum: quia patrõus alicuius religionis dupliciter dicitur: uidelicet actiue & pas siue. Ille uero dicitur actiue patronus: qui religionem inchoat: ac fundat: qualiter beatus augu stinus & beatus dominicus & multi alii sancti dicuntur religionum patroni. Alio modo dicitur patronus passiue: & hoc tripliciter. Primo dicitur ille patronus in cuius honore specialiter fun datur: & sic trinitas dicitur patronus specialis ordinis fratrũ de trinitate. Alio modo dicitur pa tronus passiue quem religiosi uiri propter deuotionẽ aut aliam causam rationalem sibi in patro num eligunt: qualiter sanctus benedictus dicitur patronus monachorum: nõ quidem q ipse or dinem illorum fundauit: cum monachi ipsum praecesserunt per trecentos annos & ultra: sed qa monachi uidentes sanctitatem eius: ipsum in patronum elegeruntr: & regulam & modum uiuẽ di ab ipso habere uoluerunt. Tertio dicitur ille patronus passiue: in cuius honore monasteria fũ dantur qualiter omnes ecclesiae dicuntur habere patronos. Istis reuera duobus ultimis modis dicitur beata uirgo maria patrona specialis dicti ordinis: quoniam illi religiosi heremitae i mõ te carmeli commorantes: propter specialem deuotionem quam habuerunt ad beatam uirginẽ mariam ipsi sibi elegerunt in specialem patronam. Item ecclesiam seu oratorium in medio cellu larum in honorem eiusdem uirginis construxerunt: & usq; in hodiernum diem omnes ecclesiae praedictorum fratrum ubiq; & ubicunq; per ipsos fundatae sunt: in honorem beatae mariae ge nitricis dei constructae sunt: & sic merito nõ obstante q a praedictis prophetis ordo praedictus sumpsit exordium: duplici tamen modo dicitur habere beatam mariam uirginem in specialem patronam. Quantum autem ad titulum est sciendum q aliqui religiosi intitulantur ab officio pro quo fundati sunt: sicut fratres praedicatores ab officio predicationis dicuntur praedicato res. Aliquando intitulantur a uirtute: quam praecipue sectari debent: sicut beatus franciscus ab humilitate uoluit fratres suos uocari minores. Aliquando uero intitulantur a loco ubi ordo il lorum inchoatus fuit: qualiter cartusienses & cistersienses uocati sunt. Aliquando intitulantur a patrono siue actiue siue passiue accepto: & sic ititulãt mõachi scti bñdicti: & fratres de trinita te. Similiter augustinenses: celestini & multi alii religiosi. Istis autem duobus modis intitulatur ordo praedictus: scilicet beatae mariae uirginis Intitulatur ordo praedictus a beata uirgine ma ria tãq̃ a patrona: & a monte carmeli tãq̃ a loco unde traxit originem: ut sic totus titulus ipsius ordinis sit iste: Ordo beatae mariae de monte carmeli.

¶ Tertius Articulus.

Vantum uero ad tertium articulum qui est de confirmatione dicti ordinis: in iu re comuni est primo concordantia doctorum: extra de religiosis domibus capitu lo religionum diuersitatem paraso. Caeterum: ubi sic dicitur. Caeterum uero heremitarum sancti augustini & carmelitarum ordines: quorum institutio di ctum concilium generale praecessit: in statu solido uoluimus permanere. Vbi cardinalis in di uidendo textum dicit sic. Hic papa heremitarum sancti augustini & carmelitarum ordi nes consolidat. Cui concordat archidiaconus in glosa dicens super eodem textu. Haec lit tera mutat antiquam ubi dicebatur in suo statu: & sic isti duo ordines sunt totalite r confir mati. Secundo pro eadem informatione facit mentio speciales facta de iure comuni. Secundũ enim iura priuilegio alicuius spãlis fit mentio pro eo de aliquo iure: Illud ius rei ualet pro quo inducitur. Sed dominus papa ioannes uigesimus secundus: & etiam clemens sextus in priuile giis exemptionis eiusdem ordinis facientes mentionem de illo iure: extra de religiosis do mibus: paraso Caeterum: ubi dicunt sic. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispo si

tione plantatus.& gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meretur attolli: cuius professores mundanis a se relegatis illecebris cœlestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad dictum ordinē quē in statu fir mo solido & stabili decreuimus & uolumus permanere: apostolicæ considerationis intuitum dirigentes: ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti: nullum internæ pacis paciantur excidium: nullūq; status religionis perferant detrimentum sed eo deuotius diuino cultui ac saluti animaꝶ īsistāt operibus: quo quietior status fuerit eorundem ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Tertio pro eadē informatione facit īterptatio cōdētis legē seu decretalē illā extra de religiosis domibus. Religionū diuersitatem: Fratres enim Augustinēses supplicauerunt domino Bonifacio qui sextum librū edidit super intētione sua illius uerbi solido uel solito: qui intētionē suā declarās in quodā priuilegio scripsit eis dicens. Ad sacrum ordinē uestrum specialem deuotionē gerētes: quē olim uoluimus & uolumus in solido & firmo & stabili statu permanere: & cætera. Sed ille textus quē dictus dominus papa sic īterpretatur: equaliter respicit ordines heremitaꝶ scti augustini & carmelitaꝶ. Ergo ex illo textu uterq; illoꝶ ordinū uere cōfirmatur. Istā īformationē dignetur uestra reuerenda paternitas benigno fauore suscipe: & talē super eo dño nro facere relationē: ꝙ dictus ordo in p̄senti negocio sentiat assistētiam efficacis p̄sidii uestræ dñatiōis: quatenus ꝑ uestræ reuerēdissime paternitatis statu uenerabili obligetur idē ordo temporibus perpetuis: præces deuotius fundere altissimo & uirgini gloriosæ.

¶ Explicit opusculū sup tribus articulis scilicet successione uel imitatione: intitulatione & confirmatione ordinis beatæ mariæ genitricis dei de mōte carmeli quē cōposuit magister Generalis eiusdem ordinis ad summū pontificē.

¶ Hic incipit cōpendiū historiaꝶ & iuriū pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beate mariæ de monte carmeli Capitulum secūdum.

¶ Quod secundum ꝓphetas fratres carmeli specialiter originē habuerunt pro ueneratione beatæ mariæ patet capitulum primum.

IN primis attende ꝙ beata maria per carmelū decoratur & cōmendatur. Cum enim isayas de xp̄i incarnatōe ꝓphetaret: ꝓmisit ꝙ sola uirgo ipsum foret paritura: pariterq; decorē carmeli possessura. Vnde de uirgine dr̄ isayæ.xxxv. Solitudo florebit sicut lilium. Sequitur. Datus est ei decor carmeli. Sic de ea glosa hæc exponit. Canticorum primo: & Bernardus in sermone Loquamur dicens. Datus est ei decor carmeli: dū uirtute altissimi est obumbrata: & sine corruptione fecundata. Per carmelū cōmendatur. Salomō enim commēdans pulcherrimā mulierū per carmelum: ait canticoꝶ.v.&.vi. Q̄m pulcra es & q̄ decora charissima: caput tuum ut carmelus canticoꝶ.vii. Sed & hæc de beata maria canit ecclesia. Et quia per carmelū honoratur & cōmēdatur: dignū est ꝙ in carmelo ei dato carmelitas habeat eā speciali ter uenerantes: & sic habuit ab antiquo: nam prophetiæ per facta aperiuntur. Sed & saul ī carmelo beatæ mariæ dato: formicem suum triumphalem: idest signum uictoriæ erexit primo regum.xv. Helyas ibi sacrificauit. Tertio regū.xviii. Et achab per hoc: experimento ibi didicit qs esses deus. Helyzeus ibi sedem suam collocauit.iiii.regū quarto. Ecce quod prophetas & reges habuit carmelitas: & eoꝶ factis dñam loci beatam mariam uenerantes. Pro ueneratione quoq; beatæ mariæ in eius carmelo continuanda: orta est fratrū de carmelo religio. Veneratio enim quæ fit in locis sanctorum: ipsis sanctis sub deo attribuitur: ut de ueneratione dedicationis: de cōsecra.di.iii.capitulo. Pronunciandum. Sed licet omnes saluandi tempore prophetarum filium beatæ mariæ uenturum uenerati sunt secūdum Augustinum in epistola.xxix ad deo gratias: fratres tamen de carmelo tempore helyæ & helyzei uenturum uenerantes: in carmelo beatæ mariæ religionem suam inceperunt: ut habetur in historia de antiquitate ordinis. Ad eius igitur uenerationem: originem habuerunt: & antiquis patribus ordinis de ortu eiusdem tempore prophetarum credendum est. Nam in negociis ecclesiarum illi potissimum in testes assumendi sunt: qui eadem negocia tractauerunt decimaquarta questione prima. Super prudentiam. Et huic antiq; eius uenerationi in carmelo consonāt prophetæ. Generalis planctus prophetarum est. Si carmelus sit desertus habitatoribus aut si eius honor ab eo auferatur. Ieremyæ secundo

&.iiii.Isayæ.xvi.Annos primo Michee.vii.& Naum primo. Ergo i spũ dei generaliter optant pphetæ ꝙ post helyã & helyzeũ beata maria a carmelitis sp in carmelo sibi dato honoret:qđ uerum est ratione tituli licet recedere cogerentur. Sicut patriarcha hierosolymitanus in ecclesia hierosolymitana semper sedem suam tenere censet:licet cõpulsus alibi morã trahebat.

¶ Capitulum secundũ:ꝙ helyas & helyzeus dici carmelitæ beatæ mariæ meruerunt.

IN carmelo beatæ mariæ dato:prophetæ helyas & helyzeus patres nostri ĩhabitabãt iii.Regũ.xviii.quarto regum primo:&.iiii.Et bñ.Isti enĩ pphetæ filium beatæ mariæ præfigurabãt.Christus filius mariæ suscitauit filiũ uiduæ:luce.vii. Sic helyas.iii.regũ xvii.Christus ieiunauit.xl.diebus &.xl.noctibus.Mathei. iiii.Sic helyas.iii.regum.xix Xp̃s uiuus ascendit in cœlũ. Actuũ primo.Et helyas raptus est in padisũ.iiii.regũ.ii.xp̃s ĩpugnauit diabolũ scripturis.Mathei.iiii.Sic helyas antechristum apocalipsis.xi.Xp̃s meruit conuersionem omnium ad deum.Ioannis xxix. Sic helyas infine uniuersos conuertet ad xp̃m.Malachiæ iiii.Alia eius multa miracula habentur.iii.regũ.xvii.xviii.xix.& xxi.capitulis.Xp̃s baptismo sanctificauit aquas:Mathei.iii.Helyzeus sale aquas pessimas & mortiferas sanauit. iiii.regu.ii. Xp̃s panes multiplicauit Ioãnis.vii.Helyzeus de modico oleo oĩa uasa usq͂ deficerent ĩpleuit.iiii. regũ.iiii.Xp̃s in uita & post mortẽ mortuos suscitauit.Ioãnis.xi.& Mathei.xxvi. Sic helyzeus.iiii. reg.iiii.& xiii.Alia eius multa miracula hñtur.iiii.reg.ii.iii.iiii.v.vi.viii.xix.Quia igit̃ isti pphetæ ĩ carmelo uenerationi beatæ mariæ intitulato hĩtabant:recte carmelitæ beatæ mariæ intitulandi erant.Ex loco enim & sancto cui locus intitulatus est:religiosi intitulantur: sicut hospitalarii ab hospitali sancti ioannis:de priuileg. capitulo Tuaꝝ.

¶ Capitulum tertiũ.Recte rõni pontifices hñt titulũ fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in suis bullis expresserunt.

IN hoc carmelo ad imitationẽ carmelitaꝝ beatæ mariæ helyæ & helyzei successerũt fratres de carmelo iuxta fontẽ helyæ ĩ cellulis paruis cõteplationi uacãtes: ut patet ĩ historia hierosolymitana.ca.lii.& ĩ speculo historiali lib.xxxi.Et ex hoc ĩtitulant̃ Ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli.Ex loco enĩ & sctõ quo pdecessores ĩ religione fuerũt ĩtitulati:ĩtitulant̃ successores:de uerboꝝ significatoĩbus. Abbate. Post ĩcarnationẽ quoq͂ oratoriũ ĩ carmelo sub titulo btẽ mariæ erexerũt:pp hoc ab ea recte sunt intitulati. Ex ecclesia enĩ cuius sunt ministri:ĩtitulant̃ religiosi:ut a tẽplo tẽplarii:de priuilegiis:ca.Petistis: Regulã ĩsuper hñt imitãtes uitã btẽ mariæ:ut patere põt ĩtelligenti eius uitã euãgelicã: & regulã bullis sex romanoꝝ põtificũ munitã.Et a regula a sctõ sumpta:ĩtitulant̃ religiosi:sicut monachi scti bñdicti.xviii.q.ii.ca.Pernitiosam.Et dñs papa ĩ priuilegio exemptõis ait.Sacer ordo uester gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus:apostolicis gratiis digne meretur attolli.

¶ Capitulũ quartũ.Recte romã pontifices & iura canonica regulã ordinis & institutionem ab antiquo:approbate decreuerunt.

ORdo carmelitaꝝ ab antiquo:institutionem & regulã habuit a hierosolymitano ptriarcha:ĩ speculo historiali.lib.xxxi.ca.xxxiiii.Et hoc ualuit a iure cũ nõ exstitit reseruatũ.Et hæc ĩstitutio pcessit lateranẽse cõciliũ.vi.de religiosis domibus.ca.prĩo. Et in eodẽ cõcilio hæc religio.& regula fuerũt approbatæ sicut et oẽs religiones & regulæ lateranense conciliũ præcedẽtes:de cõstitutionibus.ca.xi.& ultĩo. Vbi tñ inuentio nouaꝝ regulaꝝ & religionũ fuit ĩterdicta.De religiosis domibus cap.ultimo.Postmodũ in cõcilio lugdunẽsi fuit ordo in suo statu reseruatus:cũ clausula Donec.Sed infra breue editus fuit sextus liber decretalium ĩ quo dñs papa se referẽs ad ãtiq͂ eius ĩstitutõem:a iure clausulam Donec:resecauit & ordinẽ iterato solidauit:dicẽs.Carmelitaꝝ ordinẽ cuius ĩstitutio lateranẽse cõciliũ pcessit:in solido statu uolumus pmanere.In.vi.de religiosis domibus capitulo Religionum diuersitatẽ. Sic ponderant omnes tres gloriosæ. Cardinalis dicit. Hic papa istum ordinem consolidat. G. dicit hic.Ordo iste est totaliter confirmatus Ad idem ioannes Andree.Et in priuilegio exemptionis papa dicit.Ordinẽ uestrũ titulo beatæ mariæ insignitum:in statu firmo solido & stabili

uolumus permanere. Cum dicitur uolumus: perpetuae sententiae habet firmitatem. De uerborū significatione: capitulo in hiis. Et idem papa qui sanctos ordines praedicatorum & minorꝝ instituit: regulā carmelitarꝝ ab antiquo traditam confirmauit: & successor eius: ut habetur in bullis apostolicis: & ī speculo historiali libro. xxxiii. capitulo. xxiii. Ordines & regulae approbatae a papa: in iure pro approbatis habentur. De excessibus praelatorum capitulo Nimis primo & secundo & de electionibus: capitulo significasti.

¶ Explicit compendium historiarū & iurium pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beatae Mariae de monte carmeli.

¶ Capitulū qualiter respōdendū sit quaerentibus quomodo & quādo ordo noster sumpsit exordiū: & quare dicimur Fratres ordinis beatae mariae de mōte carmeli: cū multis aliis.

CVm quidā fratres uestri ordinis iuniores quaerētibus a quo ordo noster sumpsit exordium: uel quare dicimur fratres ordinis beatae Mariae de mōte carmeli nesciant satisfacere cōpetēter: hinc est ꝙ pro eis in scriptis formam talibus relinquētes uolumus respondere. De huius autē ueritate testimōium perhibētes dicimus ꝙ a tēpore helyae ꝓphetae & helysei eius discipuli montē carmeli qui nō multū distat ab achon deuote inhabitātiū multi sancti patres tam ueteris q̄ noui testamēti solitudinē eiusdē mōtis inhabitātes: per cōtēplationē coelestiū ueri amatores ibidem iuxta fontē helyae in mōte carmeli: in sancta poenitētia sanctis successibus cōtinuatis sunt proculdubio laudabiliter cōuersati. Quorꝝ successores post īcarnationē domini nostri iesu christi ibidē oratoriū in honore beatissimae uirginibus mariae matris dei cōstruxerūt: & ipsius titulū elegerūt: & ob hoc Fratres ordinis beatae Mariae uirginis de mōte carmeli deinceps per apostolica priuilegia sunt uocati. Quos Albertus hierosolymitanae ecclesiae patriarcha ac sedis apostolicae legatus: in unū collegiū cōgregauit: scribens eis certā regulā ante conciliū lateranēse: postea a pluribus summis pōtificibus approbatā: & tam ipsam regulā q̄ dictum ordinē & titulū: sub bullarū suarꝝ testimonio approbātes: deuotissime cōfirmauerūt. In cuius regulae & ordinis professione nos eorꝝ sequaces usqꝫ in hodiernū diem auxiliante uirgine benedicta: ī diuersis mūdi ptibus dn̄o famulamur: Cui ē honor & gloria in saecula saeculorꝝ. Amen.

¶ De sancto helya propheta quo tempore incepit ordinē carmelitarum.

ANno igitur ante incarnationē dn̄i nostri iesu christi circiter. dcccc. xliiii. ut cronographi tradūt: coepit Achab regnare in israel. In diebus uero huius achab regis israel & in regno eius: fuit quidā ꝓpheta magnus de tribu aaron: cui nomē erat helyas: ex patre uocato sabacha: ortus in ciuitate thesba quae est in regione galaad: ex qua thesba helyas thesbites dictus est. Hic propheta dei helyas ordinis carmelitarum princeps primus exstitit: a quo sancta eorꝝ primeua institutio exordiū sumpsit. Ipse enim obtētu cōtēplatiōis diuinae & desiderio sublimioris profectus: longe ab urbe recedēs: & seipsum cūctis terrenis ac mūdanis exuēs religiosam & ꝓphetalē uitā heremiticā primus hominū a proposito ducere coepit: quā sancto dictante & mandāte spiritu inchoauit & īstituit in mōte carmeli. Qui quidē mons est in terra sancta & cōfinio palestinae ꝓuinciae & phenicis: situs iuxta mare distans a ciuitate nazaret tribus miliaribus: & a ciuitate tholomaida quae modo uocat̄ accon. iiii. miliaribus: & a ciuitate sancta hierusalē: triginta duabus leucis: habens prope se ciuitatē quādā quae olim porphiria dicebat̄: nunc autē cayphas appellat̄. Hic uero propheta dei helyas attraxit sibi q̄ plures discipulos. Inter quos primus ordine tēporis uocatus fuit sanctus Ionas propheta de regione geth quae est in offir. filius illius mulieris uiduae: cui ligna colligēti in sarepta sydoniorꝝ helyas obuiauit: & cuius domo latuit & eū a mortuis suscitauit: dū rex achab per oēs gentes & regna eū ad mortē perquiri fecit. Sanctus helyzeus uero propheta fuit & suppremus helyae discipulus: ex patre uocato saphat de urbe quae uocatur abel manla: sita in regiōe zelman. Et sic in libro regnorꝝ legitur: dum de speluea montis oreb reuerteret̄ helyas in terrā israel: inueniēs hunc helyzeū arantē in agro: misit super eum palliū suū: & ita elegit eū in discipulū: qui post īpositionē pallii par boum mactans: cōuiuiū parentibus suis & amicis fecit. Et inde relictis patre ac matre & terrenis omnibus: helyā sequens & ei ministeris monasticam & prophetalem uitam imitatus est. Micheas quoqꝫ ꝓpheta ex patre

uocato hyēpsa fuit helyæ discipulus. Sed iste nō ē ille micheas morastites: q tēporibus ioathan: achaz: & ezechiæ regū iuda pphetauit: & ī numero duodeci pphetaꝝ ponit. Quoniā iste micheas helyæ discipulus lōge antea pphetauit. s. ī diebus achab: ocosiæ: & iorā regū israel: q adhesit helyæ: cū helyas de speluca mōtis oreb fuisset iussu dei reuersus ad terrā israel. Alter uero ppheta discipulus helyæ fuit beatus abdias de terra sychē: ortus ī agro bethatarā: q ut ī libro regnorū legitur timuit ab infancia sua ualde dominū. Et prius quidē abdias dispensator regis achab existens cum regina iezabel interficeret prophetas domini: tulit ipse sicut prædiximus centū ex illis pro phetis helyæ discipulis. Quos durante illa persecutione quinquagenos in spelūcis abscōdens: pane & aqua pauit. Deinde: mortuo achab rege cū filius eius ochozias rex principes duos quinquagenarios ad helyam misisset: qui orante helya: fuerunt cū suis ab igne de cœlo descendente cōbusti. Rursus misit rex abdiam cū quinquaginta uiris: qui in mōte carmeli corā helya genua flectēs pro anima sua & pro aīabus suorū quinquaginta helyā humiliter exorauit. Porro helyas cernens abdie humilitatē: & recolēs ꝙ cētū suis discipulis uitā restaurauerat uicissitudinē ei repēdit: quoniam sibi & suis quinquaginta uitā clemēter seruauit. Hanc igitur gratiā ab helya optentā abdias recognoscens: relicto obsequio regis ochoziæ factus fuit discipulus helyæ: dimissis filiis propriis in domo cum sua uxore.

¶ Quo tempore sanctus helyzeus suscepit magisterium super filios prophetarum.

¶ Anno. xviii. regni iosaphat regis hyerusalē: quarte uero ætatis. clx. & ab origine mūdi secundū translationē hyeronimiter. M. cc. lxxxiiii. sancto patre helya propheta primo institutore ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli: in cœlum per currū igneū uiuo rapto: sanctus helyzeus eiusdē helyæ discipulus: filiorum prophetarum habitantium in carmelo: galgalis: bethel & iericho magisterium suscepit.

¶ De baptismo prædictorum fratrum.

¶ Anno siquidē. xv. imperii tyberii cæsaris factum fuit uerbū domini super ioannē habitantem in deserto apud fluenta iordanis: ubi prædicti religiosi filii prophetaꝝ manebāt. Et uenit in omnem regionē iordanis prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionē peccatorū. Tunc sicut testantur euangelistæ exibat ad eum hierosolyma & omnis iudæa & omnis regio circa iordanē: & baptizabantur ab eo in iordane: confitentes peccata sua. Propter quod religiosi filii prophetarū montis carmeli: & alii prope fluenta iordanis: & in cæteris heremis terræ promissionis habitātes fuerunt tunc a sancto ioanne duce eoꝝ sicut & cæteri de populo baptizati.

¶ Quod primus cōuentus in noua lege fuit apud hyerusalem.

¶ Fuit tempore prædicationis christi ꝙ fratres de monte carmeli in hyerusalē accesserunt. Et quidam illorū anno. vii. a passione domini regnante romano imperio usq ad tēpus tyti & uespasiāi īpatorū apud hyerusalē in porta aurea religiose consederūt. Et tēpore beati petri apostoli antiochiæ catedrati: ipsi ī circunquaq regiōe adiacēte: diuersis locis catholicæ p fide īsistebant.

¶ Quo tempore prædicti fratres edificauerunt capellam in monte carmeli in honore gloriosæ uirginis Mariæ.

Nno īcarnatiōis christi. lxxxiii. Fratres carmelitæ diruētes eoꝝ sennion antiquū: edificauerunt primæ uirgini deo dicatæ. s. beatæ mariæ genitricis dei capellā quandam in monte carmeli iuxta fontem helyæ in situ illo in quo helyas orans uiderat nubeculā quasi uestigium hominis de mari ascendētem in carmelum: ubi professores prædicti seipsos huic uirgini commendantes: singulis diebus in septem horis canonicis ad effundendum dictæ uirgini & eius filio sedulas præces & supplicationes atq laudes etiā tunc semper conuenerunt. Et propterea cæteri & ab eorum religione externi eos deinceps fratres beatæ mariæ de mōte carmeli semper appellauerunt.

¶ De sancto ioanne episcopo hierosolymitano qui in unum uolumen collegit institutionem ordinis nostri.

Nno domini. ccccxii. Fuit autem tempore Archadii & honorii imperatorum in monte carmeli pater dictorum religiosorum quidam uir miræ uirtutis & perfectionis Ioannes nomine: qui cætetos censores suos eiusdem montis monachos exemplo suo & magisterio solicite inducebat ad perfectionem adquirendam sed propheticam disci

plinam uitæ monasticæ per helyam prophetam institutæ. Quam disciplinam ioannes eis expo nebat ex diuersis dictis tam ueteris q̄ nouæ legis:& ex nonnullis tractatibus editis a prædecesso ribus suis. Qui tandem propter eius sanctitatem: in pontificem hierosolymitanæ ecclesiæ subli matus: apostolo Iacobo in episcopatu eiusdem ecclesiæ. xliiii. successit. Hunc Ioannem carissimus eius discipulus Caprasius nomine: eiusdem montis & religionis monachus suppliciter flagitauit ut quæ de institutione huius religionis & primis eius fundatoribus: & de perfectione ad exem plum eorū adquirenda frequenter disseruerat: dignaretur sibi & suis consortibus breuiter redi gere in unum uolumen in quo omnia per ordinem intuerentur: ne oporteret eos librorum nu merositatem euoluere. Ioannes ergo cernens q̄ propter occupationem suscepti officii non posset ulterius iugem in monte carmeli residentiā trahere quod caprasius ab eo flagitauerat: opere com pleuit. Scripsit enim eloquio & litteris græcis in quodam libro primariā nostræ religionis insti tutionē: & fundatorū eius dignitatē: atq; priscorū pfessorū gesta sancta & gloriosas uirtutes: exte rioremq; habitus ornatum. Propterea prædictus Ioannes breui & lucido eloquio ordinate de scripsit: ut successores dictorū patrum in illo libro tamq̄ in nitido speculo institutionē suam in uenientes: eam obseruare propencius conarentur: & sanctam uitā ac uirtuosos mores dictorū patrū ex totis præcordiis imitarentur. Quē librū ipse ioannes sodalibus suis religiosis heremitis mon tis carmeli legendum & obseruandum tradidit: tempore honorii imperatoris Anno domini. cccexii. Et extunc professores nostræ religionis satagerūt ad perfectionē & finē uitæ solitariæ tē dere secūdū formā institutiōis pphetæ helyæ per dictū ioannē in præfato libro descriptæ.

¶ Quo tēpore beatus Cirillus carmelita disputauit cōtra Nestoriū hereticum.

ANno domini. ccccxviii. præsidebat loco papæ celestini primi beatus Cirillus Fra ter ordinis de carmelo: doctor egregius: patriarcha alexandrinus: in consilio ephesino quod fuit celebratum per ducentos episcopos anno quo supra. Qui quidē beatus Ci rillus disputans contra nestoriū: ponentē beatam uirginē Mariā obnoxiā peccato: & non esse matrē dei sed puri hominis: conscripsit librū per quindecim capitula distinctū: in quo pluribus rationibus ipsum nestoriū confutauit: diffiniens cum prædicto concilio temerariū esse dicere beatā mariā aliqua peccati macula obnoxiā fuisse. Et quia ita audacter & scientifice p bea ta uirgine contra nestoriū disputauit: in eodē cōsilio sanxiatū fuit q̄ fratres sui ordinis titulo dei genitricis mariæ merito debeant specialiter insigniri. Et quia primus fundator illius ordinis san ctus dei helyas fuit de tribu & stirpe de qua beata uirgo descendit: & etiā: quia primus cōuētus quē pdicti fratres habuerūt ī nouo testamento fuit in porta aurea ubi btā uirgo cōcepta fuit.

¶ De institutione primi prioris in monte carmeli per dominum Aymericum patriarcham Antiochenum.

ANno domini. M. centesimo. xxi. Erat quidā patriarcha antiochenus: & in terra sancta apostolicæ sedis legatus: uir quidā amabilis deo & hominibus nomine Aymericus ma losayda natione lemonicen. de uilla appellata salamiacū. Qui prædictorū antecesso rum nostrorū heremitarū fratrū beatæ mariæ de monte carmeli laudabilē cōuersatio nem attēdēs: eos multū specialiter suo tempore in domino enutriuit. Intelligens autē prædictus patriarcha quosdā eorū qui ex occidente superuenerāt spretis seniorū monitis non recte ambula re ad ueritatē religiosæ uitæ heremiticæ in prædicto ioannis libro descriptæ: & perpendens hoc ideo maxime contingere: quia græcas litteras ignorantes: nesciebāt codicem illum legere: fecit li brum illū de græco in latinū transferri. Et ut illorū improborū cohercerēt audacia: tutaq; inter eos esset seniorum heremitarū huius montis innocentia: ipsos omnes per obedientiæ uinculū col ligauit. Statuit enim q̄ ex ipsis unus qui diceretur prior deinceps eis ita præesset: ut quilibet alio rum obedientiam ei deuoueret: sub cura cuius & regimine omnes uiuerent. Quibus antea licet unus præesset: quoniā abba lingua syria & patrē latina appellabant: sub regimine etiam tunc tem poris manebant: & cui etiā sponte obediebāt: nunq̄ tamen ad obediendū alicui se uoto prius ob ligauerant donec prædictus patriarcha Aymericus eos ad hoc primum astrinxit. Inter quos ipse fratrem suum habuit. s. fratrem bertoldū uirū religiosum: sanctum: & famosum: quē de unanimi omnium assensu Anno domini. M. cxxi. in primum priorē eis instituit: & cui curam animarum

cæterorum iniunxit: Quibus & monasterium in hoc monte carmeli ad honorem beatæ margaritæ edificari faciebat: infra quod eos includere intendebat: sed priusq̃ monasterium hoc consummasset sustulit eum de mundo deus.

¶ Quo tempore Albertus patriarcha hierosolymitanus composuit regulam & tradidit eam fratribus uestris obseruandam:

Anno domini. M. cxcix. Albertus patriarcha hierosolymitanus: & in terra sancta apostolicæ sedis legatus: ad petitiōem fratrum de carmelo scripsit eis regulam: per decem articulos distinctā: uidelicet. Primo de Priore instituendo Secundo de locis. Tertio de horis dicēdis. Quarto de abdicatione proprietatis. Quinto de oratorio. Sexto de capitulo celebrādo. Septimo de obseruatiōe ieiunii. Octauo de spiritualibus armis. Nono de opere faciendo. Decimo de silencio. Quibus etiam postmodū eodem anno in hoc monte carmeli iuxta fontē helyæ edificari fecit monasterium: infra cuius scepta includi ac renouari iussit capellam: quam ad honorē beatæ dei genetricis Mariæ prædecessores eorum post ascensionē christi construxerant. Et eos omnes in antris atq; cellulis distantes per hunc montē carmeli habitantes ipse dominus Albertus simul congregauit: & in dicto monasterio sub obseruantia religiosæ uitæ solitariæ per helyam prophetam institutæ: eos inclusit: ut ibidē cōuersarentur secundū regulam eis per ipsum nouiter scriptam. Iste albertus qui regulā ordinis carmelitarū cōposuit: introizatus fuit Anno domini. M. ccxiii. ita intronizatio sua præcessit consiliū lateranense: quod celebratum fuit a papa Innocentio tertio anno domini. M. ccxv. mense nouembris: pōtificatus illius Innocētii anno. xviii: sicut habetur in cronicis: & allegatur in glosa: archidiaconi: extra de religiosis domibus: religionū diuersitatē: libro. vi. in principio. Ante quod consiliū per annū & dimidiū ipse albertus moriebatur: occisus a saracenis in hyerusalē: in una solemni processione de sancta cruce. Ex quo satis patet q̄ regulam & institutiōem habuit ordo noster ante illud cōsiliū prout asserit textus illius capituli Religionū diuersitatē. Cæterū quoniā ille albertus regulam istam ante mortē suā cōposuit: ut satis innuit innocentius quartus in bulla regulæ.

¶ De approbatione regulæ per honorium papam tertium.

¶ Anno domini. M. ccxxv. Honorius papa tertius Tertio kalendas Februarii: decimo anno sui Pontificatus: hanc regulam alberti approbauit. & fratribus in remissionem peccatorum iniunxit ut illi obseruarent.

¶ Confirmatio regulæ per dominum papam Gregorium nonum.

¶ Anno domini. M. ccxxx. Gregorius papa nonus. viii. idus aprilis: tertio anno sui pontificatus: dictam regulam tanq̃ a sede apostolica approbatam: confirmauit.

¶ Confirmatio regulæ per innocentium quartum.

¶ Anno dñi. M. ccxlv. Innocētius papa quartus. vi. idus Iunii: scdo anno sui pōtificatus dictā regulam cōfirmauit: sub eadē uerborū forma qua gregorius nonus eam confirmauerat:

¶ Quo tēpe regula fuit declarata correcta & mitigata p hugonē & dñm gulielmū cōmissarios.

Cum itaq; professores huius religionis regulam uiuendi a domino Alberto patriarcha hierosolymitano accepissent: consequens & diuturna experiētia eos docuit quædam in dicta regula statuta esse ita dubia: q̄ oportebat ea declarari seu corrigi: quædam uero esse ita grauia: q̄ expediebat illa mitigari. Iccirco duos prouidos ex fratribus suis. s. Reginaldū & Petrū pro prædictis statutis declarādis corrigendis & mitigādis ad sedem apostolicam miserunt. Qui domino innocentio papæ quarto humiliter supplicauerūt ut dictæ regulæ dubia declarare ac corrigere: & grauia eius mitigare misericorditer dignaretur. Dictus autē Innocentius quartus eorum deuotis supplicationibus annuens: hanc declarationem: correctionem ac mitigationem uitæ eius faciendam commisit fratri Hugoni tituli sanctæ sabinæ præsbytero cardinali & fratri Gulielmo episcopo anteradensi. Et isti duo domini in sacra theologia magistri: prædictam regulam Anno domini. M. ccxlviii. auctoritate apostolica declarauerunt: correxerunt & mitigauerunt.

¶ Innocentius quartus cōfirmauit declarationē correctionē & mitigationē regulæ.

¶ Anno uero domini. M. ccxlviii. Innocentius papa quartus die prima mensis octobris: quinto

anno sui pontificatus prædictæ regulæ declarationem:correctionem & mitigationem sub bulla confirmauit:& ceperūt iidem fratres primo uillas & ciuitates inhabitare.

¶ Confirmatio declaratiōis correctiōis & mitigatiōis regulæ per alexādrum quartum.

¶ Anno dñi.M.cclii.Alexāder papa quartus die tertia mēsis februarii:secūdo anno sui pōtificatus eiusdem regulæ declarationē:correctionē:& mitigationē fratribus confirmauit.

¶ Confirmauit regulæ per urbanum quartum.

¶ Ano domini.M.cclxii.Vrbanus papa quartus die secunda mēsis maii:primo anno sui pontificatus eiusdē regulæ declarationem:correctionem:& mitigationem fratribus confirmauit sub eadem uerborum forma qua Alexander papa eam confirmauerat.

¶ Confirmatio regulæ per papam Nicholaum quartum.

¶ Anno domini.M.cclxxxix.Nicholaus papa quartus die prima mensis iulii:secūdo anno sui pōtificatus:eodē pœnitus modo dictam regulam confirmauit.

¶ Confirmatio regulæ per dominū Bonifacium octauum.

¶ Anno domini.M.ccxcvi.Bonifacius papa octauus die prima mensis iulii:secūdo anno sui pontificatus sub eadem omnino forma uerborum etiā confirmauit.

¶ De imitatione habitus siue capæ tempore Honorii quarti.

ANno domini.M.cclxxviii.Gregorius papa dicimus nuper in generali cōsilio per eum lugduni celebrato statuendo inhibuit:ne quis de cætero nouū ordinē aut religionem inueniat:uel habitum nouæ religionis assumat.Ideo ne contra istud statutum fratres huius religionis agere uiderentur: procurante Fratre Petro de Amiliano priore tunc generali eiusdem ordinis Honorio papæ quarto fuit supplicatum per dominum Geruasium titu li sancti martini in montibus præsbyterum cardinalem:ut huius pallii siue mantelli gestationē in alium decentem habitum:edificantē animas fideliū cōmutaret.Quā supplicationē idē pontifex anno.x.primo sui pontificatus:uidelicet Anno domini.M.cclxxxv.uiua uoce cōcessit.

¶ Quo anno fratres dimiserūt palliū barratū & assumpserūt capā albam.

¶ Anno domini.M.cclxxxvii.Fratres carmelitæ in capitulo eorū generali in mōte pessulano In festo sanctæ mariæ magdalēæ celebrato:palliū barratū dimiserūt:& ex auctoritate dicti summi pontificis honorii quarti & sedis apostolicæ:pallium album assumpserunt. Cui pallio capucium prædicti fratres addentes:capam uocauerunt.

¶ Nicholaus papa quartus assumptionem capæ albæ confirmauit.

¶ Anno dñi.M.cclxxxviii.Nicholaus papa quartus:primo anno sui pontificatus: horū palliorū barratorū depositionē:& caparū albarū assumptionē:sub bulla confirmauit.

¶ Bonifacius octauus & cōfirmauit assumptionem capæ albæ.

¶ Anno dñi.M.ccxcv.Bōifacius papa octauus.Pridie kalēdas aprilis:anno prīo sui pontificatus horū palliorū barratorū depositionē & caparū albarū assūptionē:sub bulla fribus uris cōfirmauit.

¶ De aduētu fratrū a terra sancta usq; ad partes occidentales.

¶ Anno dñi.M.ccxxxviii.Propter paganorū isultus quos fratres carmeli sustinuerūt in terra sancta:conati sunt terrā illā deserere:& ad alias puincias se trāsferre.Ideo aliqui ex pdictis fratribus natione ciprii:petita licētia a priore mōtis carmeli:ad insulā cipri transfretauerunt. Alii uero natione:ciculi ad insulam ciciliæ nauigauerunt.Quidam uero natione prouinciales: apud massiliā ciuitatem pronintiæ applicuerunt.

¶ Quo anno uenerunt fratres beatæ mariæ genitricis dei de monte carmeli ad angliam.

BEnignus deus q oēs uult saluos fieri:& ad agnitionē ueritatis uenire:istos fratres carmelitas matris suæ:tanq̄ in ultimis mūdi partibus disposuit dilatari:per quos ad laudem sui nominis & gloriosæ uirginis mariæ matris eius populus utiq; posset ardentius excitari. Anno igitur dñi.M.ccxxxviii.domini papæ Gregorii noui anno septimo & illustrissimi regis angliæ Henrici tertii anno.xxiii. uenerūt ad terrā sanctā ad tholomaydam quæ alio noie dicit accon:a paganis defensuri:& si fauisset deus a terra turcos expulsuri: multi christiani:in quo tēpore pagani multas fecerant equitatiōes in terris accon uicinis. Experti autē q in mōte carmeli distās te ab accon.iiii.miliaribus erat aqua scaturiens de fontæ helyæ:q est in ipso mōte iuxta cellas & oratoriū quod fratres cōstruxerāt in honore uirginis mariæ nō habu-

dauss aquis:nisi fratribus ibidem existentibus. Scientes insuper q fons ille cui non erat similis in terra multu posset pficere usui christianoꝝ qui fuerāt uicini quasi obsessi nō pmiserūt fratres in monte sedere:sed ipsos fugabāt. Fratres uero uenientes tholomaydā.i.accon:māserūt inter christianos ut sacerdotes peregrini. Postmodū uero tēpore estiuo ut quantūcunq possent saraceni nocerēt christianis in accon existentibus: piecerūt in fluuiū de accon qui dicitur belū:qui tūc prae feruore solis & estus:aquis attenuatis coepit desiccari cadauera bestiaꝝ & christianoꝝ quos occiderunt:ut sic fetorē pestiferū & aquas redderent mortiferas. Christiani uero fugati pro defectu aquae dulcis quae nō erat in fontibus: p eo q oēs fontes infecerāt turci:ceperūt infirmari: praecipue p calore uini cretēsis & cipri:quod pro sui fortitudine nō nisi limphatū solet hauriri. Inquirentes ergo christiani si aliquis fons relictus esset intoxicatus:& didicerūt a fratribus de carmelo q saraceni nō infecerūt illoꝝ fontē qui uocatur fons helyae in mōte carmeli:quia sciebāt ipm nō solere scaturire in absentia fratrū:ideoq uidebat turcis sufficere fontē illū a fratribus deseri illius loci. Missus ergo exercitus armatoꝝ ad carmelū ut ueritatē scirent:regressi nunciauerūt se inuenisse montē amenū:cellas defossas:sed desertas:in rupibus fontē desiccatū. Vnde uere poterant uerba recipere hieremyae desolationē locoꝝ terrae sanctae plangētis hieremyae.xlviii. Predo irruit:ablata est laeticia & exultatio de carmelo. Quo ad fontē dicere poterāt uerba amos primo dicentis. Luxerūt sponsa pastoꝝ:& exsiccatus est uertex carmeli. Accersitis igitur fratribus quesierūt pceres si fons ille ipsis in carmelo existētibus habūdaret aquis. Rñderūt q sic. Mirantes ergo ducunt fratres cū exercitu ad carmelū qui locū tam sanctū & patrū pphetaꝝ habitaculū: genetrici dei dedicatū ita desertū:in tm plangebāt:ut etiā astantes ad fletū puocarēt. Tandē unus illorū fratres pie cōfortās ait. Viri fratres ista desolatio erat antiquitus pphetata: qn etiā & mia fuit pmissa per hieremyā dicētē. Hierēyae.iiii. Aspexi & ecce carmelus desertus:& oēs urbes eius destructae a facie dñi & a facie furoris eius. Haec.n.dicit dñs. Deserta erit oīs terra:sed tñ cōsummationē nō faciā. Et alibi. Reducam israel ad habitaculū suū & pascet carmelus. Cū dicit cōsummationē nō faciā: pmisit misericordiā:& restitutionē p saracenos destructoꝝ cū subiunxit. Reducam israel &c. Confortati ergo fratres:adiuerūt uerticē ad illū.s.locū ubi helyas ppheta ordinis pater post tres annos & sex menses siccitatis sua prece pluuiā īpetrauit. Et flexis genibus:adorauerūt deum & dñam loci:matrem iesu christi & sanctos suos praedecessores ut fontis aqua more solito seruis dei scaturiret. Anteq̄ ergo ab oratione surgerent:innudabāt aquae largiflue de fonte. Quod multi christiani diuersaꝝ nationū uidentes:propter miraculum quod christo placuit facere:ad praeces fratrū genitricis suae:in diuersas mundi partes secum adduxerunt fundātes eis mansiones in honore suae aduocatae uirginis mariae. Inter quos : christianissimi milites dominus Ioannes de uesci & dominus Ricardus de grei natione anglici post multos actus bellicos in palestina cōtra infideles strenue peractos:de terra sancta ad angliam remeantes:quosdam huius religionis fratres anglicos de licentia prioris monasterii montis carmeli:secum ex deuotione ad angliam duxerunt:uidelicet Anno domini.M.ccxl. In festo natiuitatis domini. Horum a fratrum unus uocabatur frater yuo:cui dominus Ioannes de uesci mansionē dedit in silua de holim iuxta aluelbicum in cōfinibus scociae. Alter uero Frater uocabatur Radulphus:cui dominus Ricardus de Grey dedit mansionem apud Eylisfordiam in cautia. Vbi sanctissima conuersatiōe deo & uirgini gloriosae continue famulantur:crescunt & multiplicantur:atq per diuersa loca in eiusdem regni partibus deuotissime sunt fundati. Sapientia siquidem patris altissimi attingens a fine usq ad finem fortiter & disponens omnia suauiter carmelitas fratres matris suae praeparatos ac calciatos pedes in euangelium pacis per uarias mundi partes honorifice uoluit dilatari: ad dandam scientiam salutis plebi eius. Qui cum patre & spiritu sancto uiuit & regnat iesus christus p infinita saecula saeculorum Amen.

¶ Versus de fundatione nostra in Anglia per praedictos dominos.
¶ Anno milleno ducenteno quadrageno.
¶ Holim carmelitae capiunt ad tempora uitae.
¶ Carinis concessi prius in boria loca uesci.
¶ Caruus in claustro grei primo fixit in austro.
¶ Quae loca concessi carmelitis ego uesci.
¶ Perci firmauit deus huic sibi nos sociauit.

¶ Nomina fundatoꝝ conuentuum Carmelitarum in anglia.

Dominus Ioannes de Vescy dominus de alnelbiter Fundator primus conuentus Alnelwici:& Domini de Percy fundatores secundi Anno dñi.1212. 1

¶ Dominus Ricardus de Grey:dñs de Codenore fundator conuentus Eylisfordie Cuius corpus una cum corporibus posteriorum suorum requiescit in choro prædicti conuentus.Isti duo domini Vescy uidelicet & Grey duxerunt primo fratres de Monte carmeli ad angliam anno.1212. 2

¶ Dominus Thomas Albuger miles fundator conuentus Nelbyndeniæ primus. Cuius corpus iacet in choro ibidem. 3

¶ Dñi Radulphus hepnale & Ihillius Calthorum fundatores cõuẽtus Brũháiæ primi ãno.1240. 4

¶ Fundator londñ.Dñs Ricardus de Grey prædictus anno.1241. 5

¶ Cantebriggiæ fundatores:domini reges Edlbardus prius & Edlbardus secũdus:una cũ dñis Glbydone de mortuo mari & Derkino uicario de Ibaldene anno.1251. 6

¶ Eboraci:dñi de Vescy & de Percy supra memorati fundatores anno.1255. 7

¶ Oxoniæ antiqui loci fundator: Dominus Nicolaus Nooles.Et fundator conuentus moderni Dominus Ealbardus rex tertius anno.1260. 8

¶ Bristollis:Dñs Edlbardus rex primus post conquestum fundator anno.1267. 9

¶ Norlbici fundator.Frater Gulielmus Colbgate quõdã ciuis Norlbici ann.1268. 10

¶ Leunie fundatores Domini de Bardolf & Scales.Dominus Ioannes Ibignale miles: & Magister Ibalterus Olbycalbare anno.1269. 11

¶ Lincolnie fundator:Magister Odo chelchenny de scocia anno.1269. 12

¶ Berlbyci fundator.Dominus Ioannes Tray de scotia anno.1270. 13

¶ Nouicastri fundator:Dominus clæmens papa quintus una cum domino rege Edlbardo primo post conquestum anno.1270: 14

¶ Norhamptõe fundatores.Dñs Symõ de mõte forti:& dñs Chitlbode Milites anno.1271. 15

¶ Sandlbici fundator primus.Henricus Colbfelde de Almania.Fundator secundus per cõcessionem Dñs Tomas Bealcaforde comes Vorcestrie.1272. 16

¶ Glolbcestriæ Fundatores Domina Elienora Regina:mater dñi regis Edlbardi primi post cõquestũ:& Dñi Ioannes Giffarde & Tomæ Berbley milites.1273. 17

¶ Stanfondie fundatores.Dominus Edlbardus rex primus & Magistri Henricus Sampson:& Valterius Flemyng. 18

¶ Vyntonie fundator:Dominus Petrus de Ihyntonia præpositus ecclesiæ sanctæ Helenæ Ihyntoñ.qui ꝓpter miraculũ sibi per gloriosam uirginem Mariam ostensum fratres ibidẽ fundauit. 19

¶ Gyppislbici fundatores Dñi Galfridus Hadley & Robertus Nortone milites anno.1279. 20

¶ Notyngliamie fundator Dñs Reginaldus de Grey Dñs de Ihyltõe & Schyrlaus anno.1276. 21

¶ Ierneniite Dñs Edlhardus rex primus post cõquestum fundator anno.1278. 22

¶ Cestriæ Fundator Tomas Stadhom Anno.1279. 23

¶ Apulbye Fundatores Dñi de Vescy.Percy & clifforde anno:1281. 24

¶ Hyngestonie Fundatores dominus Edlbardus rex secundus post cõquestum:Et dñi Robertus olhtred:& Ricardus de la Pool milites anno.1290. 25

¶ Maldone Fundatores domini Ricardus Tranesende episcopus londoñ. & Ricardus yselhm̃ rector ecclesiæ de Solhthanfelde anno.1292. 26

¶ Sancti Botulphi Fundatores domini de Orby anno.130 27

¶ Suttone Fundatores dominus Edmundus Dux Cornubie prius:& Illustris princeps Edlbardus primogenitus Dñi Edlbardi regis tertii:secundus anno.1312. 28

¶ Schorrhã Fũdatores dñs Edlbardus scds rex post cõquestũ:& dñi de Molhmbray. ãno.1315. 29

¶ Hychie Fundatores dominus Edlhardus secundus rex post conquestum Ioannes Blomenyle & Adam de la Rolbs.1316. 30

¶ Marleburgie Fundatores Ioães Goodhyne & Iblillius rameshich mercatores.1316. 31

¶ Scardeburgie Fundator Dominus Edlhardus secundus rex post conquestum:una cum domino de Neuyle domino de Raby.1319. 32

¶ Snyterleye Fundatores dñi de Roos:& dñi Robertus Bachõ & ioães Brette milites.1321. 33

¶ Conuẽtreæ Fundator dominus Ioannes Pulstuay Miles.1332. 34

¶ Dinbye Fundator ioaunes Slhynnemore.1339: 35

¶ Ludlolbie Fũdator dñs Laurẽtius ludlolbe cũ dña Halhisia consorte sua.1340 36

¶ Calisie Fundatrix in prima fundatione Domina Macildis. Comitissa Atrebatensis de regno 37

franciæ. Et illustris princeps dominus rex. Edlhardus tertius post conquestum fundator fuit secundus: ante conquestum. 1312. post. 1344.

38 ¶ Docastrie Fūdatores dñs Ioa. dux Lācastriæ & ioā. Nihbrother cū Matilda cōsorte sua. 1350.

39 ¶ Northallertōe Fūdatores dñs Edlhardus rex tertius iā p̄dictus dñs thomas Hatfelde episcopus uimolinensis dñi de Neuyle & ioānes zoole una cū helena cōsorte sua. 1354.

Isti sunt prouinciæ: quibus inhabitatur ordo Carmelitarum.

¶ Prima est.	Terra sancta.	¶ Vndecima.	Hybernia.
¶ Secunda	Cicilia.	¶ Duodecima Prouincia prouinciæ.	
¶ Tertia	Anglia.	¶ Tertiadecima	Scocia.
¶ Quarta	Narbona.	¶ Quartadecima	Tuscia.
¶ Quinta	Romana.	Quintadecima	Bononia.
¶ Sexta	Francia.	Sextadecima	Tholosana.
¶ Septima	Alemania inferior.	Decima septia	Cathelonia:
¶ Octaua	Lumbardia.	Decima octaua superior.	Alemania.
¶ Nona	Aquitania.		
¶ Decima	Hispania.	Decima nona	Vasconia.
¶ Vigesima turonia.		¶ Vigesima prima: saxonia:	
¶ Vigesima secunda: Aragona.		Vigesima tertia uenetiarum.	
¶ Vigesima quarta apulitaæ.		Vegesima quinta romandiole.	
¶ Vigesima sexta apuliæ.			

¶ Copiæ bullarū siue priuilegiorū concessorū ordini carmelitarum.

¶ Bulla honorii tertii de confirmatione regulæ ordinis carmelitarum.

HOnorius episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori & F̄ribus hr̄mitis de mōte carmeli Salutē & apostolicā bn̄dictionē. Vt uiuēdi normā regulariter a bōæ mēoriæ hierosolymitāo p̄triarcha editā q̄ añ gn̄ale cōciliū uos dictis hūiliter suscepisse: ip ostērū uos & successores uri qrū cū dei adiutorio poteritis obseruetis i remissionē uobis iniungimus peccatorū datū reate. iiii. kl. Februarii. Pontificatus nostri anno. x.

¶ Bulla inocētii qrti de cōfirmatiōe regulæ habet postea. s. Folio uigesimo nono post.

¶ Bulla Vrbani quarti de confirmatione regulæ.

VRbāus episcopus seruus seruoꝝ dei dilectis filiis priori gn̄ali & f̄ribus heremitaꝝ de mōte carmeli Salutē & aplicā bn̄dictionē. Cū a no bis petit qd iustū ē & honestū tā uigor equitatis q̄ ordo exigit rōnis ut id p̄ solicitudinē urām ad debitū p̄ducat effectū. Cū itaq̄ felicis recordatiōis innocētius papa p̄decessor nr̄ ad urē supplicatiōis instātiam per dilectum filium Hugonem tituli Sanctæ Sabinæ presbyterum cardialem: & uenerabilē fratrem nostrum Gulielmum anteradēsem episcopum quædam dubia uestræ regulæ dubia declaramus corrigi: ac q̄dā ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari p̄ut i litteris īde cōfectis plenius cōtinet. Nos uris p̄cibus icliati declaratiōnē & correctiōnē ac mitigationē huiusmodi adinstar ipsius & piæ mēoriæ alexādri p̄decessoꝝ nroꝝ auctoritate aplica cōfirmamus: & p̄sentis scripti patrocinio cōmūimus. Tenorē litteraꝝ dicti inocētii p̄decessoris nri p̄ut i registro ipsius cōtinet de uerbo ad uerbū p̄sentibus inseri faciētes q̄ talis ē. Innocētius &c. sicut prius tota rubrica in fine. Nulli ergo hoīm &c. Datū uiterbii. xi. ca. iunii Pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Nicolai quarti de confirmatione regulæ.

NIcholaus ep̄s seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori gn̄ali & f̄ribus ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli salutē & aplicā bn̄dictionē. Cū a nobis petit qd iustū ē & honestū cū uigor eq̄tatis & ordo exigit ratiōis: ut id p̄ solicitudinē officii uri ad debitū p̄ducat effectū. Cū itaq̄ felicis recordatiōis mēoria inocētius papa q̄rtus p̄decessor nr̄ ad urē supplicatiōis istātiā: p̄ bōæ mēoriæ hugonē tituli sanctæ sabinæ p̄sbyteꝝ cardialē: & bōæ mēoriæ gulielmū añradēsē ep̄m q̄dā regulæ uræ dubia declarari & corrigi ac & q̄dā ipsius grauia misericorditer feceritis mitigari p̄ut i litteris īde cōfectis pleius cōtinet Nos uris p̄cibus inclinati: declaratiōnē mitigatiōnē & correctiōnē huius adinstar ipsius inocētii: ac piæ mēoriæ alexādri q̄rti p̄decessoꝝ nroꝝ auctoritate aplica cōfirmāus: & p̄ntis scripti patrocinio cōmūimus. Tenorē litteraꝝ eiusdē p̄decessoris uri inocētii p̄ut i registro ipsius cōtinet de uerbo ad uerbū p̄ntis iseri faciētes q talis ē inocētius &c. tota regula sicut iacet. In fine. Nulli ergo oīno hoīm &c. Datum reate cāl. iulii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Innocentii quarti q̄ non debemus habere proprium.

INnocētius eps̄ seruus seruoꝝ dei dilectis filiis priori & fr̄ibus hr̄mi mōtis carmeli salutē & ap̄licā bn̄dictionē. Ex officii nr̄i debita circūspectiōe tenemur adhiber̄ solicitā cautelā: ne hii q̄ ascēdētes orare cū domino pedes suos lauerūt: iteꝝ illos coinqnent a contemplationis speculo descendendo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quaedam indumenta corporis hereat unde teneatur ad casum cum spiritualibus nequitiis pugnaturi. Inde est q̄ cum lotis pedibus speculum domini ascenderitis uacaturi contēplatōi coelestium: & assumpseritis cōtra sp̄s malignos luctamē terrenis oībus abdicatis nos ur̄o ꝓfectui aspirātes: & uolētes uobis coinqnādi pedes iteꝝ & subcūbēdū materiā āputare adistat foelicis recordatōis Gregorii papae ꝑdecessoris nr̄i auctoritate p̄sentiū districtius ihibemus ne ī proprietatē heremi ur̄ae loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis ullo mō uel p̄sumatis habere: p̄ter asinos masculos & aliquod aīaliū seu uolatiliū nutrimētū. Quieti quoque ur̄ae ꝓuidentes & pace adicimus ut nullus in eodē heremo priorē īstituere absq; fratrū uel maioris & sanioris partis ipsoꝝ assensu p̄sumat. Ad hoc ēt regulā approbatā a bonae memoriae Honorio papa ꝑdecessore nr̄o & ab eo uobis traditā ī remissionē peccaminū obseruandā auctoritate apostolica cōfirmamus: & ī eodē loco ꝑpetuis tēporibus ꝑcipimus obseruari. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc pāginā nr̄ae īhibitiōis: cōfirmatōis & iussionis īfringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs āt hoc attēptare p̄sumpserit: īdignationē oīpotētis dei & btōrū ap̄loꝝ petri & pauli eius se nouerit īcursurū. Datū lugduni. vi. Idus Iunii. Pōtificatus nr̄i anno secundo.

¶ Bulla Inno. q̄rti: q̄ oēs q̄ dāt nobis eleēosynas uel faciētes nobis bōa: hūt decē dies īdulgētiaꝝ.

INnocentius eps̄ seruus seruoꝝ dei uniuersis xp̄i fidelibus ad quos litterae istae ꝑuenerint salutē & apostolicā bn̄dictionē: Q̄m ut ait ap̄lus oēs stabimus āte tribūal xp̄i recepturi ꝓut ī corꝑe gessimus siue bonū siue malū oportet nos diē messionis extremae mīae operibus ꝑuenire: ac eternoꝝ ītuitu semīare ī terris: q̄ reddēte dn̄o cū multiplicato fructu recolligere debeamus ī coelis firmā spem fiduciāq;: Q̄m q̄ parce seiat ꝑce & metet & q̄ seiat ī bn̄dictionibus de bn̄dictiōibus & metet uitā eternā. Hīc ē q̄ cū sicut accepimus Dilecti filii prior & fr̄es heremitae de mōte carmeli abdicatis ꝑ saeculi opibus titulū elegerūt paupertatis: ut mēte & corꝑe expediti liberā & acceptā ualeāt īpēdere dn̄o seruitutē nullas possessiōes neq; ꝓpriū sustētari ualeāt possidētes: pp̄ qd̄ ur̄m ē sibi subsidiū oportunū. Vniuersitatē ur̄am rogamus: monemus: & hortamur attētē ꝑ ap̄lica scripta mādātes: q̄tenus de bonis a deo uobis collatis pias eis ad eoꝝ sustētationē elemosynas & grata subsidia caritatis erogetis: ut ꝑ subuentionē ur̄am eoꝝ necessitatibus succratis & uos per haec & alia bona q̄ dn̄o īspirāte feceritis: ad aeternae possitis foelicitatis gaudia ꝑuenir̄. Nos enī de oīpotētis dei mīa & beatoꝝ petri & pauli ap̄loꝝ eius auctoritate cōfisi oībus uere penitētibus & cōfessis q̄ eis manū porrexerint caritatis: decem dies de iniūcta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datū lugduni idus iunii pōtificatus nostri anno Secundo.

¶ Bulla Innocentii quarti de recomandatione ordinis nostri.

INnocētius eps̄ seruus seruoꝝ dī uenerabilibus fr̄ibus archiep̄is & ep̄is ad quos litter̄ istae ꝑuener̄it. Salutē & apostolicā bn̄dictionē. Paganoꝝ incursus dilectis filiis fr̄ibus heremitis sc̄tē mariae de mōte carmeli neccessitatē induxisse dinoscit̄ q̄ se ad trāsmarinas ꝑtes nō sine afflictiōe multa sp̄s cōtulerūt: cū eis cōtēplatōis dulcedīe recreati solitis ex huiusmodi trāsitu turbata nō modicū fuerit q̄es mētis. Cū itaq; ipsoꝝ aspiret affectio ut ꝑ apostolicae pietatis auxiliū statū cōseq ualeāt ī quo sibi & ꝓximis deus ꝓpitius ad salutē ꝑficer̄ hillarescāt: fraternitatē ur̄am duximus rogādā & monedā ꝑ ap̄lica uobis scripta mādātes q̄tenus cū ad uos ꝑuenerīt: benigno suscipiētes affectu & pii fauoris gr̄a ꝓseq̄ntes ipsis ut in locis oportunis de q̄bus iā est in ur̄isprouisum dyocesibus uel in posterum contigerit ꝓuideri celebrandi diuina & habēdi fratrū sui ordinis sepulturā licentiā si expedire uideritis sine iuris alieni ꝑiudicio concedatis. Datum lugduni sexto chal. augusti pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Innocētii q̄rti q̄ non tenemur dare decimas de ulla re.

INnocentius eps̄ seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori Gen̄ali & fr̄ibus sc̄tē mariae de carmelo & ap̄licā bn̄dictionē. Sacrosc̄tā romana ecc̄lia deuotos & hūiles filios assuete pietatis offō ꝓpēsius diliger̄ cōsueuit: & ne prauoꝝ hoīm molestiis agitent̄: eos tāq̄ pia mr̄ sic ꝓtectiōis munimine cōfouere. Cum itaq; ex tenore ur̄ae petitiōis ꝑcepimus q̄ ordo ur̄ nullas possessiōes hēat: sed uos de fideliū elemosynis dūtaxat eligeritis sub regulari hītū sustētari. Nos paupertati ur̄ae paterno cōpaciētes affectu auctoritate p̄sentiū districtius inhibemus neq; de ortis & uirgultis ur̄is decias a uob̄ exigere uel extorq̄re p̄sumat. Nulli ergo

oino hoim liceat hāc paginā nr̃ae ihibitōis īfrīgere: uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs aūt hoc attēptare p̄sumpserit: idignatōem oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius e noue rit icursurū. Datū assisii Septio chal. septēbris pontificatus nr̃i anno undecimo.

¶ Bulla Innocencii quarti ꝙ prior generalis pōt absoluere fratres suos ab iniectiōe manuum.

INnocentius eps̄ seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori Generali: & fratribus heremitis sc̄tē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Canonica cōstitutione canet ꝙ monachi & canonici regulares quocūq; mō se pcusserint non sint ad apostolicā sedē mittēdi: sed sc̄dm discretionē & puidētiā sui abbatis discipliæ subdant: ꝙ si abbatis discretio ad correctionē eoꝝ nō sufficit: puidētia est diocesani epi adhibēda: nisi excessus adeo difficilis fuerit & enormis pp quē merito sit ad romanā ecclesiā recursus habēdus. Nos ergo ad uos statutū huius duximus extēdendū auctoritate apostolica statuentes ut in tali casu nisi sit maioris prouidentia requirenda p te fili prior qui sicut audiuimus præsbyter esse dinosceris fratribus ordinis uestri absolutionis beneficiū īpendat. Datū Assissii. vii. chal. septembris pontificatus nostri anno undecimo.

¶ Bulla Innocentii q̄rti ꝙ generalis pōt ad ordinē recipere suspēsos iterdictos: & eos absoluere.

INnocentius episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis generali & fratribus heremitarū sc̄tē mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicā bn̄dictionē. Quia ex apostolici cura tenemur officii circa religionis augmentū attenti & uigiles īueniri: sup hiis digne ur̄is uotis annuimus in q̄bus honorē: ur̄m & ur̄i ordīs ac aīaꝝ pfectū contineri sentimus. Hinc est ꝙ nos ur̄æ deuotionis præcibus īducti ut uolētibus ur̄o aggregari collegio qui suspensionis aut interdicti uel excōicationis sentētiis sunt ligati: tu fili prior absolutionis bn̄ficiū possis iuxta formā ecclesiæ impartiri in ipsos: & ipsos in fratres recipe ualeas auctoritate p̄sentiū īdulgemus. Ita tn̄ si aliq ex eisdē pp debitū sentētiis huiusmodi sint astricti: de ipso satisfaciāt ut tenent. Nulli ergo. &c. Datū assissii. vii. chal. septēbris pōtificatus nr̄i anno undecimo.

¶ Bulla Innocētii q̄rti ꝙ nō tenemur cognoscere de causis a sede apostolica cōmittēdis īuiti.

INnocētius eps̄ seruus seruoꝝ dei dilectis filiis priori & fr̄ibus ordinis btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Deuotionis ur̄e pcibus īclinati auctoritate p̄sentiū īdulgemus ne de causis aliq̄bus de cætero uobis a sede apostolica cōmittendis īuiti cognoscere teneamini: nisi litteræ cōmissiōis huiusmodi plenā de hac īdulgentia fecerit mētionem. Nulli ergo oīno. &c.

¶ Bulla alexādri q̄rti ꝙ possumus celebrare ianuis clausis tempore interdicti.

ALexander eps̄ seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis prioribus & fratribus heremitaꝝ ordinis btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Religionis ur̄æ meretur honestas uos ī caritatis uisceribus āplexātes petitōis ur̄æ quātū cū deo possumus fauorabiliter annuimus. Hinc est ꝙ uos ur̄is supplicatōibus īclinati adistar fœlicis recordationis Innocētii papæ p̄decessoris nr̄i auctoritate uobis p̄sentiū īdulgemus ut cū generale fuerit terræ interdictū liceat ī ecclesiis ur̄is ianuis clausis nō pulsatis campanis submissa uoce: excomunicatis & īterdictis exclusis diuina officia celebrare: dūmō nō dederitis īterdictis occasionē: nec id uobis cōtingat specialiter interdici. Nulli ergo oīno hominū. &c. Datum laterañ: quīto Idus februarii pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Alexandri quarti de recōmendatione ordinis nostri.

ALexāder episcopus seruus seruoꝝ dei uniuersis x̄pi fidelibus ad quos iste littere prouenerint: salutē & apostolicā bn̄dictionē. Cum dilecti filii prior & fratres ordinis heremitaꝝ de mōte carmeli secure neq̄ant sicut accepimus pp frequētes paganoꝝ īcursus in māsionibus q̄s hn̄t in transmarinis p̄tibus cōmorari & ob hoc opteat ex ipsis aliquos se trāsferre ad regiones uarias & remotas Vniuersitatē ur̄am adistar fœlicis recordationis Innocētii papæ p̄decessoris nr̄i rogamus & hortamur attētē p apostolica scripta uobis mandātes q̄tenus ipsos si ad uos eos uenire cōtigerit: benigne recipiētes ac tractātes honeste eis de oportūis locis ī q̄bus secure possint famulari dn̄o p diuia & ur̄a reuerētia libaliter & caritatiue puidere curetis. Datū lateraū. v. idus februarii pōtificatus nr̄i anno secundo.

¶ Bulla Alexādri q̄rti de potestate ordinis carmelitaꝝ circa cōmissionē curæ a iaꝝ īfra ordinē

ALexander eps̄ seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori generali & fratribus heremitis ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Quia ex apostolici cura officii circa religionis augmentū pmpti & uigiles decet inueniri sup hiis ur̄is uotis libenter annuimus in q̄bus honorē ur̄i ordīs & aīarū profectū cōtineri sen

timus. Lecta corã nobis siquidẽ vſa petitio continebat q̃ regula nr̃i ordinis ꝑ sedẽ apostolicam confirmata dinoscit̃ esse statutũ: ut fratres ipsius ordinis unũ ex eis habeãt priorẽ: q ex unanimi omnium assensu uel eoꝝ maioris & sanioris partis ad prioratus officiũ eligatur: cui obediam promittat qlibet alioꝝ & promissam studeat operis ueritate seruare cũ castitate & abdicatione ꝓprietatis: ac etiã secundũ cõstitutiones eiusdẽ ordinis prior ipsius q pro tpe fuerit: a prioratus officio absolui & amoneri põt a diffinitoribus capituli generalis. Et licet tu fili prior & ꝓdecessores tui iuxta eiusdẽ ordis cõsuetudinẽ obseruatã actenus & a sede tolleratã eadẽ statim postq̃ electi fuerint secundũ regulã & cõstitutões ordinis ur̃i eo ipso ueri & eiusdẽ ordinis effecti priores curã aiarum fratrũ ipsius plene hẽant & libere gerant: ipsosq fratres auctoritate propria ligare ac absoluere ualeant: necnon in eodẽ ordine agere quæ ipsi & p̃fati diffinitores iuxta memoratas regulam & constitutiones secundũ deũ eisdẽ ordini & fratribus uiderint expedire: aliaq prioratus officiũ licite & oĩbus exercere: iidẽ ac humiliter obediant & intendãt p̃fati successores & tu prior a diffinitoribus capituli generalis ipsius ordinis constitutiones iam dicti ordinis absolui & amoueri possitis: concessa tibi prior tuisq successoribus ante absolutionem & amotionem huiusmodi exequẽdi prioratus officium quo ad ꝓmissa oĩa & alia nihilominus liberã facultate. Nulli ergo oĩno hominũ. &c. Datũ lateraň Sexto chal. marcii pontificatus nr̃i anno. ii.

¶ Bulla Alexandri quarti q̃ possumus familiaribus nostris ministrare sacramenta & eos tradere sepulturæ.

Lexander episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis generali prouincialibus & fratribus ordinis sanctæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionem. Deuotioni ur̃æ precibus inclinati ministrandi ecclesiastica sacramenta de gentibus & familiaribus ur̃is ac tradẽdi eos sepulturæ cũ decesserint: uobis auctoritate præsentium sine alieni iuris præiudicio concedimus facultatẽ. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc paginam ur̃æ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attẽptarẽ præsumpserit: indignationẽ oĩpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Datũ lateraň. quinto Nonas martii põtificatus nr̃i anno secundo.

¶ Bulla urbani quarti q̃ prior generalis ꝑ se & ꝑ alios põt absoluere de iniectione manuum.

Rbanus epũs seruus seruoꝝ dei Dilecto filio Priori Generali ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ: Exigentibus sacræ tui ordinis religionis meritis dignũ ducimus: ut tuis petitionibus maxime quæ salutẽ continẽt aiarũ fauore beniuolo animamus. Tuis itaq ꝓcibus inclinati ut eos ex fratribus tuis q pro iniectione manuũ in seipsos excõicationis laqueũ ante uel post susceptũ habitũ incurrerũt necnõ & illos q sæculi uanitate relicta: cupientes ur̃æ humilitatis collegio aggregari se asseruerint excomunicatione ligatos ne ipsoꝝ ad deũ possit cõuersio ĩpediri: ꝑ te & alios absoluere ualeas: & cũ illis q irregularitatis maculã cõtraxerũt: dispensare plenam tibi & eis qbus sup hoc uices tuas cõmiseris cõcedimus auctoritate p̃sentiũ facultatẽ: nisi adeo generis fuerit & enormis excessus q̃ merito sint ad sedẽ apostolicã destinãdi. Ita tñ q̃ si ipsi ordinẽ uestrũ exiuerint uel dimiserĩt: eo ipso prædictis sentẽtiis sint astricti: & huiusmodi dispensatio nullius penitus sit momenti. Et si aliqs ex eis ꝓ debitũ seu alias ꝓ iure alterius fuerint sententiis prædictis ligati: sup hiis satisfaciant ut tenent̃. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc paginã ur̃æ cõcessionis infringere. &c. Datum apud montẽ flascoň quinto chal. septembris põtificatus nr̃i anno primo.

¶ Bulla clæmentis quarti q̃ trahi non possumus a quocunque modo in causa per duas dietas tantum.

Læmens eps̃ seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & prioribus ac fratribus ordinis beatæ mariæ de carmelo Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Meritis ur̃æ religionis iducti uotis ur̃is libẽter ãnuimus: eaq cõcedimus ꝑ quæ uobis materia grauaminis tollit̃ & status ur̃i cũ tranqllitas ꝓcurat̃. Hinc est q̃ ur̃is supplicatõibus icliati auctoritate uobis p̃sentiũ idulgemus: ut ultra duas dietas a domibus ur̃is sup hiis quæ infra ipsas habetis: trahi nõ possitis a quocunq in cãm ꝑ litteras apostolicas nõ faciẽtes de hac idulgẽtia mentionem. Nulli igit̃ oĩno hoĩm liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere. &c. Datum apud perusii. vii. idus maii pontificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis quarti q fratres possunt celebrare diuina in suis ecclesiis.

Læmens episcopus seruus seruo℞ dei uenerabilibus fratribus patriarchis: archiepiscopis: & epis: in quo℞ ciuitatibus uel diocesibus fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli consistunt salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Ad audiẽtiã urãm peruenit q licet dilecti filii fratres ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli in oĩ paciẽtia & humilitatis spũ se deuotos & placidos studeãt exhibere mandatis nr̃is in oĩbus q institutionibus eiusdẽ ordinis non obuiant pmpta deuotione parẽdo: nihil quoq uelint facere p qd ecclesiis ĩ quarũ moranť parrochiis aliqd piudiciũ uel dispendiũ generet: nihilominus tum quidã uestrũ fratres eosdẽ nimiũ cõprimẽtes ipsos in oratoriis sui ordinis in eo℞ ciuitatibus uel in diocesibus cõstitutis diuina celebrare officia p suæ uolũtatis arbitrio non pmittunt: alias graues existẽtes eisdẽ plurimũ & infesti: pp qd duxerũt ad apostolicæ sedis auxiliũ recurrendũ: Cũ igiť indignũ existat ut iidẽ fratres eos molestos senciant qui ipsos suæ religionis obtẽtu tenenť in uisceribus gerere caritatis: nos circa religionis augmẽtũ & aĩa℞ pfectũ uigiles ĩueniri uolẽtes: fraternitati uestræ adistar fœlicis recordationis Alexãdri papæ prædecessoris nr̃i p apostolica scripta firmiter præcipiẽdo mãdamus: quatenus qdiu pdicti fratres mandatis nr̃is iuxta pmissum modũ deuote obedire curauerint: ab ipso℞ molestiis & grauamibus desistentes: ac subditos ur̃os ab ipsorũ ingeratione pœnitus cõpescẽtes: pmittatis ipsos maxime cũ iã oratoria & collegia hẽant in ciuitatibus & diocesibus ur̃is put decet uiros religiosos approbati ordĩs diuina officia ĩ eisdẽ oratoriis libere celebrare: ita ut fratres pdicti ad nos recurrere ulterius non coganť. Datum perusii decimo chal. Iunii pontificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis. iiii. Qđ non tenemur dare canonicam portionem nec quartam.

Læmẽs eps̃ seruus seruo℞ dei dilectis filiis Generali & cæteris prioribus ac fratribus ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Necessitatibus ur̃is paterno cõpaciẽtes affectu ut de hiis quæ uobis in ornamẽtis uel pro eis libris: fabrica: luminaribus: anniuersario: septimo: uigesimo: trigesimo: siue aliis ad ppetuum cultũ diuinũ: seu pro penitẽtiis aut uictu ad sustentationem ur̃am uel ĩdumẽtis uel calciamẽtis ur̃is pietatis ĩtuitu eroganť uel leganť in ultima uoluntate: necnõ p annuis censibus redimẽdis ad quo℞ solutionẽ aliquæ domus pdicti ordinis obligare noscunť. nulli canonicam iusticiã seu portionem aliq soluere teneamini: dũmõ præmissa nõ cõuertantur in usus alios: sed in illos dũtaxat p qbus relinquanť auctoritate uobis pñtiũ qdiu sine possessionibus extra septa mõasteriorũ sitis: & in pauptate uixeritis: ĩdulgemus: districtius inhibentes neq a uobis uel ultimarũ executoribus uolũtatũ seu decedentiũ heredibus de pmissis aliqd exigere uel extorquere præsumat. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã ur̃æ cõcessionis infringere &c. Datũ pusii Non. Augusti: pontificatus nostri anno primo.

Bulla clæmẽtis. iiii. suscipiẽtis nos cũ oĩbus bonis nostris in protectionem apostolo℞ petri & pauli: Et districte inhibentis ne aliqs de ortis uel uirgultis nr̃is ad nostros usus proprios deputatis q propriis manibus aut sũptibus colimus: decimas a nobis exigere uel extorqre præsumat.

Læmens eps̃ seruus seruo℞ dei dilectis filiis Generali & prouĩcialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Spali gr̃a & fauore nos illa de cã dignos potissime reputamus: qa sicut accepimus toto cordis affectu ad hoc sp intẽditis ut p sctẽ cõuersatõis & uitæ studiũ ĩ cõspectu dei & hoim placeatis. Hinc est q nos ur̃is supplicationibus grato cõcurrẽtes assensu psonas uestras & loca in qbus estis diuino obseqo mãcipati: cũ oĩbus bõis q in præsentia℞ obtinetis: aut in futurum iustis modis pstãte dño poteritis adipisci: sub beati petri & nr̃a ptectiõe suscipimus Specialiter autẽ loca uestra ecclesias: domos & oratoria: ortos & alia bona ur̃a sicut ea iuste & pacifice possidetis uobis & p uos ordini ur̃o adinstar fœlicis recordationis Alexãdri papæ pdecessoris nr̃i auctoritate apostolica cõfirmamus: & pñtis scripti patrocinio cõmunimus. Et districtius inhibẽtes ut nullus de ortis & uirgultis ur̃is ad ur̃os usus pprios deputatis quæ ppriis manibus ac sumptibus colitis decimas a uobis exigere uel extorquere psumat. Nulli ergo oĩno hominũ. &c. Datum perusii sexto chal. Octobris. põtificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis quarti: q possumus libere ecclesias edificare: & in eis celebrare officia diuĩa. non obstãte priuilegio cannarum.

Lemens eps seruus seruorum dei Dilectis filiis Generali ac caeteris tam puincialibus q̃ cõuentualibus prioribus & fratribus ordis btẽ mariae de mõte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Cũ a nobis petit' quod iustũ est & honestũ tam uigor eqtatis q̃ ordo exigit rõnis: ut id p sollicitudinẽ officii nr̃i ad debitũ pducatur effectũ. Exhibita siqdem nobis uestra petitio cõtinebat q nos dudũ per litteras ur̃as ordinauimus ac discretius duximus inhibendũ q nulli de pdicatoꝝ poenitẽtiae iesu christi ac non heremitaꝝ scti Augustini: sctẽ clarae aliisq ordinibus i paupertate fundatis: nullisq mulieꝝ et de pdictis seu qbuscũq aliis ordibus liceat aliqd mõasteriũ: ecclesiã uel oratoriũ edificar' seu edificare. Nulli ergo saeculari ul' religioso cuiuscũq pfessiõis ecclesiã uel mõasteriũ seu oratoriũ iã edificatũ: i aliquẽ trãsferre de ordibus mẽoratis ĩtra spaciũ trecẽtaꝝ cãnaꝝ ab ecclesiis fratrũ minoꝝ mẽsurãdaꝝ p aerẽ et ubi alias recte mẽsurari loci dispositio nõ pmittit. Statuimus et utqcqd huiusmodi cõtra ordiatõis & ĩhibitionis tenorẽ edificatũ fuerit: diruat'. Similẽ quoq ordinationẽ & inhibitionẽ fratribus ipsius ordinis praedicatoꝝ per nr̃as litteras duximus concedendas. Porro praedicti fratres minoꝝ ordinis statutũ & inhibitionẽ huiusmodi p uiribus ampliantes uos priores & fratres sctẽ mariae de monte carmeli ne incepta ante cõcessionem pdictã edificia perficere uel alia inchoare seu oratoria locoꝝ huiusmodi in qbus ur̃i ordis collegiũ habebatis in ecclesiis cõnitare seu ipsorũ loca ãpliare ualeatis ĩpediunt minus iuste: ptẽdẽtes q id licet eis inhibitõis ordinationis & statuti pmissoꝝ prae textu. Et si uos priores & fratres in hiis acqescere non curatis prout et de iure nequaq̃ tenemini uos corã cõseruatoribus priuilegioꝝ suoꝝ eis a sede apostolica deputatis ac et delegatis sedis eiusdem seu locoꝝ ordinariis in cãm trahere nõ uerentur. Quare nobis humiliter supplicastis ut prouidere super hoc paterna diligẽtia curaremus. Nos igit' uestris supplicationibus benignum ĩpartientes assensum: ut uos in locis huiusmodi q ante ordinationẽ: inhibitionem & statutũ huiusmodi habuistis: & in eis: habentes collegiũ ut dictũ est Oratoria & ecclesias construere ac in eis diuina officia celebrare: & incepta amplificare: & edificia incepta perficere & alia edificia ordini uestro necessaria pdictis dumtaxat uicina construere libere ualeatis inhibitione: ordinatione & statuto praedictis: seu processibus per ea habitis nequaq̃ obstãtibus auctoritate praesentiũ declaramus. Nulli ergo oĩno hominum liceat hãc paginam nostrae declarationis infringere. Datum uiterbii tertio Noñ. Aprilis põtificatus nr̃i anno tertio.

¶ Bulla Gregorii. ix. pro dispensatione irregularitatum terrae sanctae.

Regorius eps seruus seruoꝝ dei Dilecto filio priori heremitarum sanctae mariae de carmelo salutem & apostolicam bñdictionẽ. Prouidi more pastoris de morbidarum ouiũ suaꝝ salute sollicitus: & uagas reducere cupiens ad ouile nobis humiliter supplicasti ut cũ fratribus tuis retrorsum abeuntibus manus ab aratro ad qd illas miserãt & retrahendo. Si ãt ad cor fauente dño: reuertant' & abicientes quae quidẽ retro sunt ad anteriora se uelint extendere ac reddere dño uota sua seipsos in iuge sacrificio offerendo: de nostra tibi permissione licet dispensare pro ut saluti eoꝝ uideris expedire sup eo q i apostasia: celebrare diuina & suscipere praesumpsere ordines in eadẽ: cũ difficile nimis esset & graue illos pp hoc de ultra marinis partibus ad sedẽ apostolicã destiare. Nos ergo attẽdentes q nõ q̃ tua sunt qris: sed potius q̃ sunt xp̃i: auctoritate tibi psentiũ licẽtiã cõcedimus postulatã: ita tñ ut sic ea utaris prouide ac modeste q i abusum cõuertisse nõ uidearis eandẽ: ne facilitas ueniae icẽtiuum pbeat delinquendi. Nulli ergo &c. Datũ perusii Noñ. aprilis pontificatus nr̃i anno primo.

¶ Bulla Gregorii. ix. de susceptione ad ptectiõnẽ eius & beatoꝝ petri & pauli. Et q licet uobis tempore interdicti celebrare dummodo cãm non dederimus interdicto: nec nobis contingat interdici in spãli: & hoc ianuis clausis: & excomunicatis & interdictis exclusis:

Regorius eps seruus seruorum dei Dilectis filiis priori & fratribus heremi de mõte carmeli salutem & apostolicã benedictionẽ. Religionis ur̃ae meret' honestas ut uos i xp̃i uisceribus ãplexãtes supplicationibus uestris quãtũ cũ deo possumus ãnuamus Ea pp dilecti in dño filii ur̃is pcibus inclinati personas ur̃as & locum in quo diuino mancipati estis obseqo sub beati petri & pauli & nostra protectione suscipimus & ipsius scripti patrocinio cõmunimus. Auctoritate uobis psentiũ idulgẽtes ut cũ gñale fuerit terrae iterdictũ: liceat uob clausis ianuis: excõicatis & iterdictis exclusis diuĩa officia celebrare: dũmõ cãm nõ dederitis interdicto: nec id uobis cõtingat specialiter interdici. Nulli ergo omnino hominũ. Datũ perusii Quinto Idus Aprilis pontificatus nostri anno Tertio.

Bulla Innocentii quarti de susceptione ad ptectionē eius & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ

INnocētius episcopus seruus seruorū dei Dilectis filiis Priori & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Religionis urē meretur honestas ut nos i caritatis uisceribus amplexantes petitionibus uestris quātum cū deo possumus fauorabiliter animamus. Ea propter dilecti filii in domino filii uestris postulationibus grato concurrentes assensu personas uestras & loca uestra in quibus estis diuino obsequio mācipati: cum omnibus quæ in præsentiarū rationabiliter possident: aut in futurum iustis modis præstante domino poterūt adipisci: sub beati petri & uestra protectiōe suscipimus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hoim &c. Datū lugduni Quinto chalendas Octobris pontificatus nostri anno. viii.

Bulla Innocentii. iiii. Qd possumus celebrare tempore interdicti ianuis clausis: excomunicatis & interdictis exclusis.

INnocentius episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis priori & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem. Religionis uestræ meretur honestas ut nos in caritatis uisceribus amplexantes: petitionibus uestris quantū cū deo possumus: fauorabiliter animamus. Huic est ꝙ urīs deuotis supplicationibus inclinati: auctoritate uobis præsentiū indulgemus ut cum generale terræ fuerint interdictum liceat uobis in ecclesiis uestris ianuis clausis non pulsatis campanis: submissa uoce excomunicatis & interdictis exclusis: diuina officia celebrare: dūmodo causam non dederitis i terdicto: nec id uobis contingat spāliter iterdici. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā urē cōcessiōis ifringere. &c. Datū lugduni Quito chalēdas octobris Pontificatus nrī anno Octauo.

Bulla Ioannis papæ. xxii. Qd fratres carmelitæ possunt recipere ordines tam minores ꝙ sacros a quocunq; episcopo catholico.

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilecto sibi priori Generali Ordinis fratrum beatæ mariæ de mōte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Religionis tuæ sinceritas promeretur: ut te & ordinē tuū apostolicæ benignitatis gratia prosequentes: petitiones tuas quantū cū deo possumus ad exauditionis gratiam admitamus. Tuis itaq; supplicationibus inclinati ut fratres tui ordinis de tui seu priorum suoꝝ puincialiū licētia a quocunq; maluerit catholico archiepiscopo uel episcopo gratiam & cōmunionē sedis apostolicæ habente: omnes tā minores quā sacros ordines statutis a iure temporibus recipere ualeant tibi & eisdem prioribus præsentandi ac eisdem fratribus recipiēdi: dictoq; archiepo uel epo cōferēdi dictosq; ordines: quacūq; cōstitutiōe i cōtrariū edita nō obstante auctoritate pñtiū indulgemus. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā nrē cōcessionis ifrigere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis āt hoc attēptare psūpserit: idignationē oipotētis dei a beatoꝝ petri & pauli aploꝝ eius se nouerit icursurū Datū Auinione quīto chal. aprilis pōtificatus nrī anno. septimo.

Bulla clæmentis sexti Qd fratres possunt recipe oblatōes i ecclesiis suis.

CLæmens eps seruus seruoꝝ dei Venerabili fratri Archiepo. Eboracensis & dilectis filiis de Barliuges & de melsa lincolū & eborac. dioc. monasteriorum abbatibus salutē & apostolicā bñdictionē. Sacræ religionis i qua dilecti filii prior Generalis & fratres beatæ mariæ đ mōte carmeli calcatis illecebris cū adiectōe uolūtariæ paupertatis uirtutū dño in hūilitatis spū deuotū ipendūt & sedulū famulatū merita rōnabiliter pmerētur ut apostolica sedes ipsos priorē & fratres ac eoꝝ ordinē i illis pserti quæ iuris ac rōne cōsonant cōdignis fauoribus psequat. Sane petitio dilectoꝝ filioꝝ prioris puicialis ac fratrum puinciæ Angl. dicti ordinis nobis nup exhibita cōtinebat ꝙ nōnulli prælati ac rectores ecclesiaꝝ eosdē priorē puicialē & fratres i suis priuilegiis & libertatibus cōtra constitutionem foelicis recordationis Gregorii papæ. ix. prædecessoris nrī editam quæ incipit Nimis iniqua diutius actenus molestarunt & adhuc molestare non cessant in ipsorum prioris & fratrū non modicū præiudiciū: & grauamen. Quare p parte dictoꝝ prioris & fratrū nobis exstitit hūiliter supplicatū ut puidere eis sup hiis de oportūo remedio dignaremur. Nos igit uolētes priorē puicialē ac frēs & ordinem prædictos in suis priuilegiis: libertatibusque confouere: ac ab iniuriis & aliis noxiis nouitatibus quātū cum deo possumus præseruare huiusmodi supplicationibus iclinati discretio-

ni uestræ per apostolica scripta mandamus:quatenus uos uel duo aut unus uestrum per uos uel aliū seu alios eosdem priorem prouincialem & fratres ac ordinem contra constitutionem prædictam quam ad eos extendi uolumus non permittatis per prædictos prælatos & rectores seu quosuis alios super pmissis indebite molestari:quibuscūq; tñ cōpositionibus & transactionibus sique forsan super pdictis factæ sunt:quibus per hoc nullū uolumus pIudiciū gñari in oibus sp saluis.Molestatores ac cōtradictores & rebelles per censuram ecclesiasticā appellatione postposita cōpescendo.Nō obstante si plātis ac rectoribus prædictis seu quibusuis aliis cōiter uel diuisim ab eadē sede indultū existat q interdici suspendi uel excoīcari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbū de indulto huiusmodi mētionē.Datū Auinione quinto Idus Augusti pōtificatus nostri anno quarto.

¶Hic subscribuntur quædam copiæ indulgentiarum abbreuiatæ:per uarios summos pōtifices concessarum:quemlibet locum nostri ordinis pie uisitātibus & fratribus eiusdem loci suas elemosynas largientibus.

DVm præcelsa meritorum īsignia qbus regina coelo℞ uirgo dei genitrix gloriosa sedibus prælata sydereis quasi stella matutina prærutilat romani pontifices deuote cōsiderationis aīo pscrutantur: dumq; ēt infra pectoris archana reuoluūt:q ipsa utpote mater misericordiæ: mater gratiæ:pietatis amica:humāi generis consolatrix pro salute fideliū qui delicto℞ onere prægrauant sedula exoratrix & peruigil ad regē quē genuit intercedit.Ad hoc inclinata præcipue oratiōe taliū quoq; status regularis eius foelici titulo specialiter insigniter. Dignū imo potius debitū:ueneratur:ut ecclesias & domos fratrū seu deuoto℞ filiorum eiusdē misericordiæ matris de carmelo in honore sui nois specialiter fundatas: gratiosis remissionū prosequat stipēdiis:& idulgentia℞ honorēt muneribus:quo sic in filiis:spiritualiter dotatis humillimæ matris quodāmō decoret foecūditas præclarissima.Istud aūt euidēter doceri poterit p uerisimiles copias idulgētia℞ quis abbreuiatas quæ subscribunt p uarios summos pontifices concessarū oibus xpi fidelibus cōuentus eiusdē ordinis beatæ dei genitricis Mariæ de monte carmeli uidelicet constitutos pie & deuote uisitantibus & eisdē fratribus elemosynas ex caritate largientibus. Innocentius quartus.

INnocentius episcopus seruus seruo℞ dei Vniuersis xpi fidelibus q cōuētibus ordīs beatæ mariæ de monte carmeli de bonis sibi a deo collatis grata contulerīt subsidia. caritatis:aut cū deuotione eosdem cōuentus ī festis Natiuitatis dñi. Circuncisionis Epiphaniæ:Resurrectionis:& Ascensionis dñi nři iesu xpi:Pentecostes: & corpis xpi. & in oibus dñicis.xl.& feriis tertiis quintis & sabbatis:ac qnq; festiuitatibus beatæ Mariæ uirginis pie & deuote uisitauerint:duos annos & duas quadragenas de iniunctis eis poenitentiis totiens quotiēs singulis uidelicet diebus festiuitatū pdicta℞ qbus hoc facere meruerint: misericorditer ī domino relaxat.Data lugduni Quinto chalēdas octobris pōtificatus eiusdē āno octauo

¶Alexander quartus.

ALexander episcopus seruus seruo℞ dei cōcedit oibus christi fidelibus præfatos conuentus pie uisitātibus & eisdē elemosynas caritatiue cōferentibus:unum annum & unā quadragenam.Data Anagine.Idibus februarii Pōtificatus eiusdem anno primo.

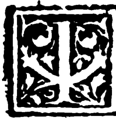
¶Gregorius decimus.

GRegorius episcopus seruus seruorum dei omnibus christi fidelibus pie & deuote in festis & diebus prætactis præfatos cōuentus uisitantibus:duos ānos & duas qdragenas in domino relaxat.Datū perusii quinto Idus Aprilis pōtificatus eiusdē āno tertio.

VRbanus episcopus seruus seruo℞ dei cōcedit uniuersis xpi fidelibus in diebus ptactis:& ī oibus festiuitatibus apostolo℞ oratoria dicto℞ cōuētuū pie & deuote uisitātibus.duos ānos & duas quadragenas. Data apud mōtē flasconē quito chalēdas Septēbris pontificatus sui Anno primo. Clæmens quartus.

CLæmens episcopus seruus seruo℞ dei omnibus christi fidelibus uere poenitentibus & confessis qui eosdem conuentus ordinis beatæ mariæ de monte Carmeli infestiuitatibus & diebus prætactis deuote uisitauerīt:totiens quotiēs singulis diebus etiam duos annos & duas quadragenas relaxat.Data.Perusii quarto Nonas Octobris pontificatus eiusdem anno primo.

Icholaus episcopus seruus seruorum dei cōcedit uniuersis christi fidelibus praefatos conuentus ī festiuitatibus & diebus praetactis uisitantibus unū annū & unā quadragenā. Data Romae apud sanctam mariā maiorē Quinto chalendas maii. Pōtificatus eiusdem anno Primo. Ioannes uigesimussecundus

Oannes episcopus seruus seruorum dei concedit omnibus christi fidelibus eisdē conuentibus de carmelo cā deuotionis confluentibus. necnon uniuersis eosdem conuentus per subsidia elemosynarū pie uisitātibus: duos annos & duas quadragenas. Data Auinione sexto chalendas Aprilis. Pontificatus eiusdem Anno secundo.

Rbāus eps̄ seruus seruoꝝ dei Vniuersis xp̄i fidelibus eisdē cōuētibus ordis fr̄m btē mariae de mōte carmeli cā deuotionis cōfluētibus: & ipsos pie & deuote uisitantibus aut pro huiusmodi fratrū sustentatiōe & cōuentus augmētatione elemosynas largientibus: ī festiuitatibus & p̄ octauas uidelicet Natiuitatis dn̄i Circūcisiōis: Epiphaniae: & per omnes dies quadragesimae: resurrectiōis: Ascensionis domini: Pentecostes: Corporis christi: quinq; festiuitatū beatae mariae & omnium apostolorum euāgelistarum: de iniunctis eis poenitentiis: unum annum & unam quadragenam misericorditer relaxat: omnesq; indulgentias p̄decessorum suorum duplicando. Data romae apud sanctum petrum Septimo die Mēsis Iulii Pōtificatus eiusdem anno quinto. Claemens quintus.

Laemens episcopus seruus seruorum dei uniuersis christi fidelibus eosdem cōuetus dicti ordinis de carmelo pie & deuote uisitantibus: & pro fratrum sustentatione & ordinis augmentatione elemosynas largientibus in solēnitatibus & diebus omnibus quadragesimae resurrectionis ascensionis domini: pentecostes: corporis christi: sancti Ioannis Baptiste: omnium apostolorum: mariae magdalenae: quinq; festiuitatibus beatae mariae uirginis: omnium sanctorum: natiuitatis dn̄i: circuncisionis: epiphaniae dedicationis ecclesiae & altarium: & per octauas eorūdē in stationibus totius anni generalibus & prouincialibus capitulis quādiu durauerint: & in diebus sctōrū quoꝝ corpora in dicto ordine sepulta requiescūt: duos annos & duas quadragenas de iniunctis eis poenitentiis in dn̄o misericorditer relaxat. Data romae apud sctm̄ angelū sexto chalendas martii. Pontificatus eiusdem anno primo.

¶ A domino papa Innocentio duo anni & duae quadragenae.
¶ A domino Alexandro papa: unus annus & una quadragena.
¶ A domino papa Gregorio: duo anni & totidem quadragenae.
¶ A domino urbano papa: duo anni & tot quadragenae.
¶ A domino claemente papa: duo anni & totidem quadragenae.
¶ A domino Nicholao papa: unus annus & una quadragena.
¶ A domino Ioanne papa: duo anni & tot quadragenae.
¶ A domino Vrbano papa: unus annus & una quadragena: indulgentias omnium praedecessorum suorum duplicando.
¶ A domino claemente papa: duo anni & tot quadragenae.

¶ Bulla Gregorii Noni: in qua ponitur q̄ non debemus habere proprium sed in communi: & q̄ nullus instituat nobis priorem sine assensu maioris uel sanioris partis conuentus & etiam ponitur confirmatio regulae nostrae.

Regorius episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Priori & fratribus heremi mōtis carmeli Salutē & apostolicā bn̄dictiōnē. Ex officii nostri debita circūspectione tenemus sollicitā adhibere cautelā: ne hii q̄ ascēdētes in mōtē orare cū dn̄o pedes suos lauerūt: iterū eos coinquinēt a cōtēplationis specula descendendo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quaedam indumēta corpis hēant unde teneant ad casum cum spiritualibus neqtiis pugnaturi. Huic est q̄ cū locis pedibus speculā domini ascenditis uacaturi cōtēplationibus coelestiū & assūpseritis contra spiritus malignos luctamē terrenis oībus abdicatis: nos uestro profectui aspirantes: & uolentes uobis coinqnandi pedes iterum & succumbendi materiam amputare auctoritate p̄sentiū districtius inhibemus: ne ī proprietatem decaetero heremi uestrae loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis nullo modo uel praesumatis hēre: p̄ter asinos masculos: & aliquod animaliū seu uolatibū nutrimētū. Quieti quoq; uīae

prouidentes & pacⁱ adicimus: ut nullus in eadem heremo priorem instituere absq; fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorũ assensu praesumat. Ad haec etiã regulã approbatã a bonae memoriae Honorio papa p̃decessore nostro & ab eo uobis traditã in remissionẽ peccato℞ obseruandã auctoritate apostolica confirmamus: & in eodẽ loco perpetuis temporibus p̃cepimus obseruari. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nostrae inhibitiõis cõfirmatiõis & iussionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attemptare p̃sumpserit: indignationẽ omnipotentis dei & beato℞ Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Data Perusii. viii. Idus Aprilis. Pontificatus nostri Anno Tertio.

¶ Bulla Alexãdri quarti de cõfirmatiõe declaratiõis correctiõis & mitigatiõis regulae nostrae.

Alexander episcopus seruus seruo℞ dei dilectis filiis Priori generali & Fratribus ordinis heremita℞ de monte carmeli Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Cũ a uobis petitur quod iustũ est & honestũ tam uigor equitatis q̃ ordo exigit rõnis: ut id per sollicitudinẽ officii nostri ad debitũ p̃ducat effectũ. Cum itaq; foelicis recordatiõis Innocentius papa p̃decessor noster ad urae supplicatiõis instantiã p dilectũ filiũ hugonẽ tituli sanctae sabinae presbyte℞ cardinalẽ: & uenerabilẽ Fratrẽ nostrũ gulielmũ anteradẽsem episcopũ quaedã regulae uestrae dubia declarari ac corrigi: ac quaedã ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari prout in litteris inde confectis plenius cõtinetur. Nos uestris precibus inclinati declarationem correctionẽ ac mitigationẽ huiusmodi instar ipsius p̃decessoris auctoritate apostolica confirmamus & praesentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nrae confirmatiõis infringere: uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attemptare praesumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Data Romae tertio Nonas Februarii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Copia bullae cõcessae prioribus generalibus & prouincialibus uigore cuius possunt absoluere Fratres suos a sententia excommunicationis quam ex apostasia incurrunt: & cum eis dispensare super irregularitate contracta in apostasia.

Clemens episcopus seruus seruo℞ dei dilectis filiis generali & p̃uincialibus prioribus ordinis beatae mariae de monte carmeli salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Religionis uestrae meretur honestas & ordinẽ uestrũ & p̃sonas ipsius speciali diligentes caritate eos illa praerogatiua fauoris prosequamur: per quã salus anima℞ proueniat & quies p̃sonarum praedicta℞ accrescat. Hinc est q̃ uos uestris supplicatiõibus inclinati ut apostatãtes ab ordine uestro ad ipsum ordinẽ humiliter redire uolentes: ab excommunicatiõis sententia quã ex huiusmodi apostasia incurrunt: peracta tamen prius poenitentia per eos iuxta ordinis uestri instituta: apostolica auctoritate iuxta ecclesiae formã absoluere: nec non cũ illis ex eis qui sic ligati diuina officia non tamẽ in contemptũ clauiũ celebrauerint uel se immiscuerint: eisdem irregularitatis maculã cõtraxerũt sup irregularitate huiusmodi dispẽsare uos & uestrũ singuli ualeatis deuotioni urae auctoritate praedicta de speciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hoĩm &c.

¶ Bulla Eugenii papae quarti sub instrumẽto: in qua cõtinetur mitis accon quarũdẽ clausularũ regulae: uidelicet de esu carniũ: & ieiunio a festo exaltatiõis sanctae crucis usq; ad pascha: ac Mansione in cellulis: & etiã in qua patet cõfirmatio omniũ priuilegio℞ indulgentia℞: immunitatũ: libertatũ: exemptionũ: protectionũ: & praerogatur per antea concessis: ac plena remissio in articulo mortis. Itẽ copia bullae eiusdẽ: uigore cuius Priores generalis: & p̃uincialis eadẽ potestatẽ habent in audiendo confessiones: absolutione impendendo & poenitenter iniungendo quas habent minores p̃niarii in curia romana.

In nomine dñi Amen. Vniuersis & singulis tã praesentibus q̃ futuris p̃sens trãsumptũ seu uidimus uisuris lecturis & audituris fit notũ & manifestũ: quod nos henricus de keppel decreto℞ doctor: uicedominus mõasterieñ. Reuerendi patris dñi henrici Flechel etiã decreto℞ doctoris: p̃positi sancti Andree Frisingeñ. dñi nostri papae capellã curiae camerae sacri Basilieñ cõsilii: ac palaci apostolici causa℞ auditoris locũ tenẽs ad uenerabilis uiri magistri ioannis spaserii dicti sacri Basilieñ. consilii fiscalis: ac reuerẽdi patris magistri ioannis phari in sacra pagina magistri & generalis ordinis beatae Mariae de mõte carmeli sindici & p̃curatoris infra scripta petenter & requirẽter pro & noĩe dicti magistri generalis ac p̃uincialium claustraliũq; prio℞ & uniuerso℞ fratrũ dicti ordinis beatae mariae de monte carmeli instantiã & requisitionẽ omnes & singulos sua cõmuniter uel diuisim interesse putañ. ad uidẽdũ & audiendũ trãsũmi transcribi & exẽplari quasdã bullas seu litteras apostolicas a sanctissimo domino

nostro domino Eugenio diuina prouidentia papa quarto emanatas:eiusque uera bulla plumbea
cum cordula rubei & crocei coloris more romanæ curiæ bullat. decretumq; ac auctoritaté iudi-
ciariá interponi uel dicédú & causam rónabilé siquá haberét pponendú & allegádú quare pmis
sa minime fieri debét in audiétia publica litteraꝝ côtradictaꝝ dicti sacri concilii citari mádaui
mus & fecimus ad præsentes dié & uesperoꝝ horá: qbus citatis p dictú magistrú Ioanné Spaserii
qbus supra noíbus compenté q̃dá citatióe a uobis emanata:ac de ufis uolútate & mádato inau-
dientia litteraꝝ pdictoꝝ debite executa facto representata:citatoꝝq; i eadé descriptoꝝ nô cô-
parétiú côtumatia accusata:ipsosq; côtumaces p nos reputari istant petito.Nos deide addicti ma
gistri Ioannis spaserii quo supra noie istantiá & reqsitioné ipsas litteras ad manus ufas recepimus
uidimus:tenuimus:legimus:palpauimus & inspeximus sanas & itegras nô uiciatas:nô cácellatas:
seu i aliq̃ sui pte suspectas:sed oi prorsus uicio & suspitióe carétes:ipsasq; litteras addicti Spaserii
qbus supra noíbus istátiá & reqsitioné p ifra scriptú ioanné helpsá notariú publicú:curieq; cáere
pdictæ & aplicæ scribá iuratú trásumi & exéplari:ac i hác publicá formá redigi mádauimus &
fecimus. Volétes & auctoritate dictæ curiæ decernétes:qd huiusmodi trásúpto seu publico istru
méto decætero det & exhibeat p lena fides i iudicio & extra: ac ubicúq; locoꝝ & terraꝝ talisq;
ac táta:qnta ipsis litteris originalibus data fuit. Quibus omibus & singulis pmissis táq̃ rite & le-
gittime actis:factis:& celebratis i eodé iudicio corá uobis:nram & dictæ curiæ camere sacri basi
liensis côcilii:auctoritaté iudiciariá iterposuimus:& téore psentiú iterpóimus pariter & decretú

Vgenius episcopus seruus seruoꝝ dei. Ad ppetuá rei memoriá Romani. pôtificis pro
uidétia circúspecta nô iquátú ea quæ ad ppagationé religionú qrúcúq;:& i illis diui-
nis obsequiis máíipataꝝ psonaꝝ psperú statú côseruádú:ac aiarú saluté earundé salu
briter istituta fuerát si fructus nô afferát exoptatú reformat & moderat:& ut religio-
nes ipse pserti a sede apostolica approbatæ in suo uigore pdurét pro tépoꝝ qlitate pensata i dño
psspicit expedire libéter ipendit solicitudinis suæ partes. Sane cú sicut nobis p pte dilectoꝝ filio
rum Ioannis phaci Magistri generalis & puincialiú ac claustraꝝ prioꝝ:ac uniuersoꝝ frm ordi-
nis beatæ uirginis mariæ de môte carmeli nup fuit expositú:qd cú in certis capitulis regulæ fra-
tribus dicti ordinis p bonæ memoriæ Albertú priarchá hierosolymitanú tradite inter cætera ca
ueat expresse qd fratres ordinis pdicti ab esu carniú abstineát nisi pro infirmitatis aut debilita-
tis remedio sumát:eisdé etiá quod singulis diebus dñicis dútaxat exceptis a festo exaltatióis san
ctæ crucis usq; ad Festiuitaté resurrectionis domini nri iesu christi ieiúare teneát:quodq; etiá sin
guli coꝝ manere debeant in cellulis suis die ac nocte in lege dñi meditátes:ac in oratióibus uigi
látes precipitur. Et ppterea nônulli ipsius ordinis pfessores ppter artitudiné & rigorisitaté regu
læ huiusmodi tá ex fragilitate húana q̃ ex debilitate corporea nequeútes eandé regulá obserua-
re:dispendiú suæ salutis incurrút:qplures etiá asperitaté huiusmodi ptimescétes:ab ingressu eius
dem ordinis retrahunt:nos uero qui & plantare sacrá religioné & plantatá modis omnibus foue
re intensis desideriis affectamus sup hoc quátú nobis est possibile puidere salubriter cupiétes:&
rigoré huiusmod q̃dá téperie mitigantes:ac regulá ipsam moderátes:auctoritate apostolica teno
re presentiú statuimus:ordinamus: concedimus q dicti ordinis pfessores q nunc sunt & qui pro
tépore erút:tribus dumtaxat diebus singularú septimanaꝝ etiá quibus ut præfert ieiunare iux-
ta eandé regulá sunt astricti:præterq̃ in aduentu & quadragesima & aliis generalibus prohibitis
diebus:carnibus uesci:ac horis congruis in eorú ecclesiis & illaꝝ claustris ac p earú ambitus ma-
nere & deambulare libere & licite ualeát. Decernétes eos & eorú singulos circa pmissa ad arcio-
rem obseruátiá quá supra exprimit occasione pfessionis in dicto ordine omisse uel imposterum
omittende minime teneri. Et nihilominus fratribus eisdé qui regulá ipsam ita ut præmittit mo
deratam obseruauerint:quod eis in remissioné pficiat peccatorum:in omnibus & singulis priui
legiis indulgentiis:imunitatibus:libertatibus:exemptionibus:protectionibus:& prærogatiuis:ei
dem ordini a sede apostolica per antea concessis:uti & gaudere possint:eadem auctoritate conce
dimus per præsentes. Constitutionibus apostolicis:ac statutis:consuetudinibus:& pdictis ac aliis
ordinis ac regulæ prædictoꝝ:capitulis:iuraméto:côfirmatione apostolica uel alia quauis firmi-
tate uallatis:cæterisq; contrariis nô obstantibus quibuscunq;. Et ut fratres ipsi in humilitatis &
paupertatis spiritu & castimonia uirtutú dño famulantes ad huiusmodi mitigatá regulá obseruá
dá feruentius animent:omnibus & singulis fratribus dicti ordinis psentibus & futuris dútaxat
q regulá ipsam sic ut pmittit moderatá deuote obseruauerint:seu in obseruantia ipsius uixerint:
ut superiores ipsoꝝ dicti ordinis pfessores:uel alius quicúq; idôeus eiusdé ordinis sacerdos:om

niũ peccatoꝝ suoꝝ de corde conuerti & ore confessi fuerint: semel tm̃ in mortis articulo plenã remissionẽ eis i sinceritate fidei unitate sanctæ romãæ ecclesiæ ac obediẽtia uel deuotiõe nostra uel successoꝝ uroꝝ romañ. põtificũ canõicæ ītrantiũ: nec nõ obseruãtia pdicta psistẽtibus auctoritate apostolica cõcedere ualeãt deuociõi ipsoꝝ tenore præsentiũ īdulgemus. Sic cũ quod iidẽ supiores de hiis de quibus fuerit alteri satisfactio īpẽdẽda eisdẽ fratribus per ipsos si supuixerit uel p alios si tũc forte trãsierit faciendã iniungãt quã ipsi fratres teneanť facere ut præfertur. Et ne quod absit ppter huiusmodi grãm pdicti fratres reddanť pcliuiores ad illicita ĩposteꝝ committenda: uolumus q si ex cõfidẽtia remissionis huiusmodi pdicti fratres aliqua forte cõmitterent: quo ad illa pdicta remissio eis nullatenus suffrageť. Et insup q p unũ annũ exquo præsens nostra cõcessio ad eorũdẽ frm̃ p tempore existẽtiũ noticiã puenerit cõputandũ singulis sextis feriis īpedimẽto legittimo cessante ieiunẽt. Quod si pdictis feriis excepto ecclesiæ regulari obseruantia iniuncta poeñia uoto: uel alias ieiunare teneanť: unã alia die singularũ septimanaꝝ eiusdẽ anni qua ad ieiunandũ nõ sunt astricti: ieiunẽt. Et si in dicto anno uel aliq eius pte essent legittime īpediti: anno sequẽti: uel alias q̃ primũ poterũt modo simili supplere huiusmodi ieiunium teneanť. Porro si forsan alias plibatũ ieiuniũ in toto uel in parte q̃docũq adimplere comode non potuerũt: eo casu superiores ipsoꝝ ieiuniũ ipsum in alia pietatis opa: prout aiarũ illorũ saluti uiderint expedire cõmutare debeãt quæ ipsi pari modo debeãt adiplere: alioquin huiusmodi nr̃a præsens cõcessio quo ad nõ obseruãtes duntaxat nullius sit roboris uel momẽti. Nulli ergo omnino hoĩm liceat hãc paginã nr̃orũ statuti: ordinatiõis: cõstitutiõis: cõcessiõis & uolũtatis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attemptare psumpserit: indignationẽ oĩpotẽtis dei & beatorũ petri & pauli apostolorũ eius se nouerit ĩcursurũ. Datũ Romæ apd Scm̃ petrꝝ Anno ĩcarnatiõis dñicæ. M.cccxxxi.xv.kl. Marcii. Pontificatus nr̃i anno primo.

Vgenius eps̃ seruus seruoꝝ dei Ad futurã rei memoriã sacræ religiõis sub qua dilecti filii Ioannes phaci prior generalis: ac uniuersi fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli mũdanis abiectis illecebris deuotũ & sedulũ exhibẽt altissimo famulatũ promeretur honestas: ut illa fauore eis beniuolo cõcedamus p quæ fr̃es ipsi cõscientiæ pacem & aĩæ salutẽ deo propitio facilius cõsequanť. Hinc est q uos deuotis pfacti generalis ĩ hac parte supplicationibus inclinati: eidẽ ac qbuscũq successoribus suis pro tẽpore existentibus generalibus prioribus: necnõ ab eo uel eis ad id pro tẽpore reputãdis uicariis puincialibus prioribus ac fratribus ordĩs pdicti in cõfessionibus audiẽdis: absolutionibus ĩpendẽdis & poenitentiis iniũgendis: aliisq salutẽ aĩaꝝ dũtaxat cõcernẽtibus exequẽdis: oĩm & singulorũ dicti ordinis fratrũ præsentiũ & futuroꝝ eandẽ ac talẽ potestatẽ & facultatẽ: qualẽ in premissis minores penitentiarii nr̃i in romana curia presentes ex officio habent & exercẽt: auctoritate apostolica tenore psentiũ de speciali gratia cõcedimus atq damus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ cõcessionis uel donatiõis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attẽptare præsumpserit: indignationẽ omnipotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit ĩcursuꝝ. Datũ Florentiæ anno incarnationis dominicæ. M.ccc.tricesimo quinto septimo cal. Maii. pontificatus nostri anno quinto. Et hic finis tenoris dictarũ litterarũ apostolicarum: a quorũ oĩm & singulorũ fidem & testimoniũ pmissorũ præsens transumptũ seu uidimus ex inde fieri: & p dictum Magistrũ Ioannem notariũ subscriptũ: curiæq prædictæ scribã subscribi & publicari mãdauimus: sigilliq nostri quo utimur uolumus & iussimus appensione cõmuniri. Datũ & actum Basileæ in domo habitatiõis nostræ nubi hora secũda post meridiem uel circa quo ad prædicta ad iura reddendũ pro tribunali sedẽt.: sub anno a natiuitate domini. M.ccccxxxv. indictiõe. xiii: & die Martis. xxix. mensis. iunii. Põtificatus præfati sanctissimi in christo patris & domini nostri dmini Eugẽii: diuina puidẽtia papæ: q̃rti: anno q̃nto. Præsentibus ibidẽ discretis uiris Surardo de lez & Iacobo regis clericis colõieñ & cameraceñ testibꝰ ad pmissa uocatis spãliter & rogatis.

T ego Ioannes helpsem clericus meteñ in legibus Bacallarius publicus apostolica & Iperiali auctoritatibus curiæq cameræ apostolicæ notarius pdictarũ lrãrũ aplicarũ: uisioni palpatõi trãsumpto decretiq ĩterpositiõi: ac aliis dũ sic ut præmittiť p præfatum dñm locũ tenentẽ dicerenť: agerenť: & fierent: uita cũ prænominatis testibus præsẽs fui: & de eis notam recepi: ideo præsenti publico instrumento ab eadem nota extracto manuque aliena: me aliis legitimis occupato negociis scripto signum meum apposui consuetum una cum appeñ sigilli dicti dñi locũ tenẽtis: ĩ fidẽ & testiõniũ oĩm et singloꝝ pmissorũ reqsitꝰ et rogatus

Andulphus miseratione diuina sancti Nicolai in carteretulliano diaconus cardinalis protector ordinis sanctæ dei genetricis mariæ de mõte carmeli: necnõ cõmissarius p sanctissimũ in christo prẽm & dominũ nrm dñm Bonifaciũ diuina ꝓuidẽtia papam Nonũ ad infrascripta uiuæ uocis oraculo specialiter Deputatus Dilectis nobis i christo uenerabilibus uiris prioribus ꝓuincialibus fratribus & psonis uniuersis dicti ordinis per prouinciã angliæ cõstitutis salutem i dño sempiternã.Exigit uræ magnæ deuotiõis & sinceritatis affectus quo erga deũ ac sanctissimũ in christo prẽm & dñm nrm dñm Bonifaciũ diuina ꝓuidẽtia papã.ix.pdictũ & romanã ecclesiã splendere dinoscamini ut petitiões uræ quãtũ cũ deo possibile fuerit ad exauditiõis gratiã misericorditer admittant: Cũctaq nuper corã pfato dño nostro papa pro parte urĩ humiliter fuerit supplicatũ quatenus uobis ut carnibus uesci diebus qbus aliis de iure uel de cõsuetudine nõ ẽ esus carniũ interdictus uesci licite:ualeatis auctoritate apostolica misericorditer cõcedere dignaret:pfatus igit dñs nr papa ex solita clæmẽtia supplicationem admittẽs eandẽ nobis landulpho cardinali prædicto cõmisit atq mandauit oraculo uiuæ uocis continẽs ut ifrascriptis diebus uobis carnibus uesci auctoritate apostolica supradicta concedere mus.Quapropter de mandato ipsius dñi nrĩ papæ nobis ut pmittitur facto oraculo uiuæ uocis ut diebus qbus aliis de iure uel de cõsuetudine nõ ẽ esus carniũ interuictus:uesci licite carnibus ualeatis:dũmodo uos iuramẽto ut uel uoto ꝓprio spãli ad abstiẽtiã esus huiusmodi minime sitis astricti auctoritate apostolica pdicta tenore pñtiũ cõcedentes.In quorũ oĩm & singulorum testimoniũ præsentes litteras fieri:nrĩq cardinalatus sigilli fecimus appensiõe muniri. Datũ Romæ Apud scm̃ Iacobũ de succingnañ in hospitio nræ habitatiõis Sub anno domini.M.ccc.lxxxix.sexto:indictione.iiii.die quinta mensis maii.Pontificatus præfati sanctissimi in christo patris & dñi nrĩ dñi Bonifacii papæ:noni anno septimo procreatoribus pro ista bulla fratribus To. colby & Ioãne halkle magistris i theologia existẽtibus.Origiale istius bullæ ẽ i cõuẽtu norchyci.

Vlla Alexandri quarti suscipiẽtis uos cũ oĩbus bonis urĩs in ꝓtectionẽ apostoloꝝ Petri & pauli:& districte inhibẽtis ne aliquis de ortis uel uirgultis nrĩs ad nostros usus ꝓprios:deputatis quæ propriis manibus aut sumptis colimus decimas a uobis exigere uel extorquere præsumat.

Lexander episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis generali & prouincialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli Salutẽ & apostolicã benedictionẽ.Speciali gratia & fauore nos illa de causa dignos potissime reputamus: quia sicut accepimus toto cordis affectu ad hoc semper intenditis ut p sanctæ cõuersationis & uitæ studiũ in cõspectu dei & hoĩm placeatis.Hinc ẽ q nos urĩs supplicatiõibus grato cõcurrentes assensu psonas urãs & loca in quibus diuino estis obsequio mãcipati cũ omnibus bonis quæ ipræsentiaꝝ ratiõabiliter obtinẽt:aut in futuꝝ iustis modis prestãte dño poterũt adipisci:sub beati petri & urã ꝓtectione suscipimus.Specialiter autẽ loca ipsa:ecclesias:domos: oratoria:ortos:& alia bona uestra sicut ea oĩa iuste & pacifice possidetis:nobis & per nos ordini uestro auctoritate apostolica cõfirmamus:& pñtis scripti patrocinio cõmunimus.Districtius inhibentes ut nullus de ortis & uirgultis uestris ad uestros usus ꝓprios deputatis quæ propriis manibus aut sumptibus colitis:decimas a uobis exigere uel extorquere psumat.Nulli ergo omnino hoĩm liceat hanc paginã nræ protectionis cõfirmatiõis & inhibitionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs ãt hoc attẽptare psũpserit:indignationẽ oĩpotẽtis dei & btõꝝ petri & pauli aploꝝ eius se nouerit incursuꝝ.Data laterañ.viii.Idus marcii Pontificatus nrĩ anno septimo.

¶Bulla clæmentis sexti q Nullus debet petere uel exigere decimas de hiis quæ crescunt infra septa murata locorum ipsius ordinis.

Læmens episcopus seruus seruoꝝ dei uenerabilibus fratribus archiepiscopis & episcopis & aliis ecclesiaꝝ prælatis & rectoribus ubilibet cõstitutis salutẽ & apostolicã benedictionẽ.Dilectos filios priorẽ generalẽ & fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmelo suis exigẽtibus meritis & studiis fructuosis bonoꝝ operũ eorũdẽ paternæ dilectionis plenitudine prosequẽtes libenter eos ab hiis quæ possunt eis afferre:damna uel grauamina præseruamus.Sane dictorũ prioris & fratrum petitio uobis nuper exhibita continebat q nonnulli ex uobis a dilectis filiis prioribus & fratribus domoꝝ & locoꝝ eiusdẽ ordinis de hiis quæ crescũt infra loca huiusmodi nitimini exigere decimas & etiã extorquere:ac si magnas possessiones haberent & priuilegiati non essent.Quare præfati prior generalis & fratres humiliter supplicarunt ut ꝓuidere ipsis super hiis de oportũo remedio dignaremur.Nos itaq huiusmodi suppli

catiōibus inclinati:uniuersitati uestræ per apostolica scripta mādamus quatenus de hiis quæ cre scunt infra septa murata locorū ipsius ordinis quæ ipsi ordo & fratres iuste nūc possidēt seu īposterū obtinebūt decimas petere aut exigere nullatenus præsumatis quacūq; cōstitutione apostolica in contrarium edita non obstante. Datū apud uillam nouam auinioñ dioc. decimo kalēdas septembris: Pontificatus uestri anno primo.

¶ Bulla alexādri quarti q̄ nullus patriarcha archiepiscopus uel eps pōt a nobis exigere uel suscipere obedientiā cōtra tenorē priuilegiorū nrorū & indulgētiarū p sedē apostolicā indultorū.

Lexander episcopus seruus seruorū dei Venerabilibus fratribus patriarchis archiepiscopis & epis in quorū diocesibus priores & fratres beatæ Mariæ de mōte carmeli cōsistunt Salutē & apostolicā benedictionē. Cum prælatos ecclesiarū & plantare sacram religionē & plātatā deceat modis oībus cōfouere auctoritate præsentium districtius inhibimus ut aliquis uestrū a dilectis filiis prioribus & fratribus beatæ mariæ de monte carmeli qui cōsistunt in urīs diocesibus uel cōsistent: obediētiā cōtra tenorē priuilegiorū & indulgētiarū apostolicæ sedis exigere uel recipere nō præsumat. Nulli ergo omnino hoīm liceat hāc paginam nostræ inhibitiōis īfringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attēptare præsumpserit: indignationē omnipotētis dei & beatorū petri & pauli apostolorū eius se nouerit incursurū. Datū lateranī. xviii. cal. Februarii pōtificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Ioannis. xxii. de exēptiōe: q̄ nos cū oībus bōis nrīs sumus īmediate sub potestatæ papæ.

Oannes epus seruus seruorū dei Dilectis filiis Priori generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli tam præsentibus q̄ futuris religiosam uitā pfessis: salutē & apostolicā benedictionē. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositiōe plantatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meretur attolli: cuius pfessores mundanis a se relegatis illecebris: cœlestium cōtemplatiōi uacātes insistunt iugiter pfectibus aīarū. Nos autē ad dictū ordinem quem in statu firmo solido & stabili decreuimus & uolumus pmanere: apostolicæ cōsiderationis intuitū dirigētes: ad ea libenter intēdimus p quæ pfessores iam dicti nullū internæ pacis patiant̄ excidiū: nullumq; religiōis status perferant detrimētū: sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status fuerit eorundē ipsiq; ampliori fuerit libertate dotati. Ea ppter dilecti in dño filii deuotiōis uestræ precibus fauorabiliter annuētes uos & pdictū ordinē psonas & ecclesias: oratoria: domos: res alias: & loca uestra ac spectātia ad eadē in quibus inhabitatis ad p̄sens uel inhabitabitis ī futurū: cū oībus iuribus & ptinētiis suis ac psonis degentibus in eisdē: in ius & pprietatē beati petri & apostolicæ sedis assumimus. illaq; a cuiuscūq; diocesani & cuiuslibet alterius potestate iurisdictiōe & dominio oīmode īperpetuū prorsus eximimus: de gratia speciali decernentes ex nūc uos & ordinē urm ac psonas: ecclesias: oratoria: domos & loca præfata ac ptinētia ad eadē soli romāo pontifici & dictæ sedi tam in spūalibus q̄ in tēporalibus absq; ullo medio subiacere: ita q̄ nec locorū ordinarii nec alia quæuis psona ecclesiastica in uos & ordinē: personas: ecclesias: oratoria: domos & loca pdicta uti pote prorsus exempta possint excoīcationis suspensionis aut interdicti pmulgare sentētias uel alias potestatē seu iurisdictionē aliq̄ exercere. Quod si forsan quicq̄ ī cōtrariū a quoq; fuerit attēptatū: illud oīno sit irritū & inane. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginam nrīæ assumptiōis exēptionis & cōstitutionis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attemptare p̄sumpserit: indignationē oīpotētis dei & beatorū petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione tertio idus Martii pontificatus nostri Anno Primo.

¶ Bulla clæmentis sexti de exemptione gratiosissima: & plenissima.

Læmens episcopus seruus seruorū dei Dilectis filiis Generali ac aliis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Sacer ordo uester ī agro dñico diuina dispositiōe plātatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meret̄ attolli: cuius pfessores mūdanis a se religatis illecebris cœlestiū cōtēplatiōi uacātes īsistūt iugiter pfectibus aīarū. Nos autē ad dictū ordinē quē in statu firmo solido & stabili uolumus pmanere: apostolicæ consideratiōis intuitū dirigētes: ad ea libenter intendimus per quæ pfessores iam dicti nullū internæ pacis paciantur excidiū: nulluq; religiōis status pferant detrimentū: sed eo deuotius diuino cultui ac salu

tis insistant operibus: quo quietior status eorundē fuerit: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Sane petitio p parte uestra uobis nuper exhibita continebat q; licet fœlicis recordatiōis Ioannes papa. xxii: pdecessor uester tūc in hūanis agens uos & pdictū ordinē ac psonas ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca urā: ac spectātia ad eadē in quibus inhabitabatis tūc uel inhabitaretis in futurū cū oībus iuribus & ptinētiis suis ac psonis degētibus in eisdē in ius & pprietatē beati Petri & sedis apostolicæ assumpsisset: illaq; a cuiuscūq; diocesani & cuiuscūq; alterius potestate: iurisdictione ac dominio oīmode prsus imperpetuū exemisset decernēdo ex tūc uos & ordinē ipsum ac psonas ecclesias: oratoria: domos: & loca pfata ac ptinentia ad eadē: soli romano pontifici & dictæ sedi tam ī spūalibus q̄ in tēporalibus absq; ullo medio subiacere: ita q; nec locoꝝ ordiarii nec alia quæuis psona ecclesiastica ī uos & ordinē: psonas: ecclesias: oratoria: domos & loca pdicta utpote prorsus exēpta possent excoīcatiōis suspēsiōis aut interdicti pmulgare sentētias uel alias potestatē seu iurisdictionē aliq̄ exercere: q; si forsan quicq̄ in cōtrariū a quoq̄ attēptatū fuerit: illud oīno esset irritū & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptōis nō canet q; uos ratione delicti seu cōtractus aut rei de qua agitur cōueniri corā ordinariis minime ualeretis: uos timentes sup hiis posse forsan īposteꝝ molestari: nobis humiliter supplicastis ut puidere uobis sup hoc de oportūo remedio dignaremur. Nos igiť qui uos & ordinē ipsum speciali prosequmur in dño caritate urīs supplicatiōibus īclinati: uobis & successoribus uestris īperpetuū auctoritate apostolica tenore psentiū indulgemus ut pfato indulto in suo robore pmanēte corā quibusuis diocesanis & locoꝝ ordiariis rōne delicti: cōtractus seu rei de qua agiť cōuēiri uel impediri nullatenus ualeatis fœlicis recordatiōis Innocētii papæ quarti: pdecessoris nostri & aliis cōstitutionibus apostolicis cōtrariis nō obstātibus quibuscūq;. Decernētes ex nunc irritū & inane si secus super hiis a quoq̄ quauis auctoritate scienter uel ignorāter cōtigerit attemptari. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nrǣ cōcessiōis & cōstitutiōis infringere uel ei ausu temerario cōtinere. Si quis autē hoc attēptare psumpserit: indignationē oīpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apłoꝝ eius se nouerit incursurū. Datū auinoñ. xiiii. chal. augusti pontificatus nrī anno sexto.

¶ Bulla innocentii quarti de susceptione ad ptectionē eius: & beatoꝝ petri & pauli: & q; uobis liceat ī tēpore interdicti celebrare: dūmodo cām nō dederimus interdicto: nec nobis cōtingat interdici in speciali & hoc ianuis clausis: & excoīcatis & interdictis exclusis:

INnocentius epūs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori & fratribus heremitis de mōte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Religiōis urǣ mereť honestas ut uos in christi uisceribus amplectētes: supplicatiōibus urīs q̄tū cū deo possumus annuamus. Ea ppter dilecti in dño filii urīs pcibus inclinati personas urās & locū in quo diuino estis obsequio mācipati: sub beati petri & nrā ptectiōe suscipimus: & psentis scripti patrocinio cōmunimus auctoritate uobis psentiū indulgētes ut cū generale terræ fuerit interdictū: liceat uobis clausis ianuis: excoīcatis & interdictis exclusis: diuina officia celebrare: dūmodo cām nō dederitis interdicto: nec id uobis cōtingat specialiter interdici. Nulli ergo oīno hoīm licet hanc paginā nrǣ ptectiōis & cōcessiōis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attemptare psūpserit īdignationē oīpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit īcursurū. Datū Lugduñ idibus Iunii Pontificatus nrī anno secundo.

¶ Bulla Vrbani quinti Si ad loca quæcūq; generaliter interdicta declinauerimus: possumus ibidem diuina celebrare & audire & recipere ecclesiastica sacramēta ianuis clausis & excomūicatis & interdictis exclusis: non pulsatis campanis: & uoce submissa: dummodo causæ non fuerimus interdicti nec illud uobis uel eis contingit speciali interdici.

VRbanus episcopus seruus seruorū dei Dilectis filiis priori generali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionē. Tenorem quarūdē litteraꝝ fœlicis recordationis Innocentii papæ sexti: pdecessoris urī in registro ipsius prædecessoris repertū pro eo q; sicut exhibita uobis p parte uestra petitio continebat dictaꝝ adminiculo litteraꝝ in diuersis mūdi partibus sepius indigentes illas ppter locorum distantias & guerraꝝ discrimina ac alia plura impedimenta legitima ubiq; cum expedit ostendere uel de ipsis fidem facere comode non potestis de registro ipso de uerbo ad uerbū

transcribi & ad uestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus qui talis est. Innocētius epūs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Sacræ uestræ religionis in qua relictis sæculi uanitatibus sub regulari habitu deuotū & sedulū impenditis dn̄o famulatū ꝓmeret honestas ut uotis u̅ris in hiis p̄sertim quæ aïarū u̅raꝝ salutē respiciunt quantū cū deo possumus fauorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte u̅ra uobis exhibita continebat ꝙ cū interdū uos uel aliquem u̅rm ad loca generali interdicto supposita declinare cōtingit clerici sæculares & regulares eorūdē locoꝝ ibidē excomunicatis & interdictis exclusis & alias iuxta cōstitutiōes canonicas diuina officia celebrantes uos ad huiusmodi diuina audiēdū & inibi celebrādū & sacramēta ecclesiastica recipiendū admittere recusant: ꝓpter quod uos absq̧ celebratiōe uel auditione diuinorū & ꝑceptione sacramētoꝝ ecclesiasticoꝝ plures dies multotiēs transire cōtingit. Nos igit̄ sup hiis uobis ꝓuidere uolētes uestris in hac parte supplicatiōibus inclinati uobis auctoritate apostolica tenore præsentiū indulgemus: ut in locis sic generaliter ïterdicto suppositis cū ad ea declinaueritis ad huiusmodi diuina officia celebrādū & audiendū & recipiendū ecclesiastica sacramēta ibidem recipi & admitti ianuis tamē clausis & excoïcatis & interdictis exclusis: nō pulsatis campāis & uoce summissa: possitis & ualeatis dum tamē uos uel huiusmodi declinātes cām nō dederitis interdicto: nec id uobis uel eis contigerit specialiter interdici. Nulli ergo oīno hoīm liceat hanc paginā nostræ cōcessionis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attemptare præsumpserit: indignationē oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit ïcursurum. Datū apud uillānouā auinioñ dioc. quinto kl. augusti pontificatus nostri anno octauo. Ceterū ut earūdē litteraꝝ tenor p̄dictus insertus oīmodā rei seu facti certitudinē faciat apostolica auctoritate decernimus ut illud idem robur eamq̧ uim eundēq̧ uigorē dictus tenor ꝑ omnia habeat quæ haberent originales litteræ supradictæ & eadē prorsus eidē tenori fides adhibeatur quandocūq̧ & ubicūq̧ in iudicio uel alibi ubi fuerit exhibitus uel ostensus: & eidē stetur similiter in omnibus sicut eisdem originalibus litteris staret̄ si forent exhibitæ uel ostensæ: per hoc autem nullum ius uobis de nouo acquiri uolumus sed antiquum siquod habetis tantummodo conseruari. Nulli ergo omnino hoīm liceat hanc paginā uestræ constitutionis & uolūtatis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autē hoc attemptare p̄sumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorū petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Data auinioñ sexto idus Marcii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla alexādri quarti ꝙ possumus habere oratoria & ecclesias & cimiteria iuxta ecclesias in oībus locis u̅ris habitis & h̄ndis de assensu tamen diocesanorū locoꝝ.

ALexander epūs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & ꝓuincialibus prioribus ac Fratribus uniuersis ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli. Salutē & apostolicā benedictionē. Speciali gratia & fauore nos illa de causa dignos potissime reputamus: quia sicut accepimus toto cordis affectu ad hoc semper intenditis ut per sanctæ conuersationis & iure studiū in cōspectu dei & hoīm placeatis. Hinc est ꝙ uos uestris supplicatiōibus annuētes ut in locis uestris quæ iuste & pacifice possidetis aut in futurum iustis modis p̄ante domino poteritis adipisci: oratoria & ecclesias cum campanili & campana unica: necnon cimiteria iuxta ecclesias ipsas ad opus uestrꝝ de diocesanoꝝ locorum huiusmodi assensu habere possitis uobis auctoritate præsentium ïdulgemus. Nulli ergo omnino hoīm liceat hāc paginā nostræ cōcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum: Datū lateraī. viii. idus marcii Pontificatus nostri anno septimo.

¶ Bulla urbani quarti ꝙ si aliqui fideles aliq̄ loca ad se spectantia quæ feudalia seu sensualia nō sunt uobis cōtulerint: liceat uobis de cōsensu diocesanoꝝ illa recipe ac i eoꝝ singulis ecclesiam uel oratoriū cū cāpanili & cāpana cōstruere & cimiteriū & liberā sepulturā habere:

VRbanus episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Generali & cæteris prioribus ac Fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Speciali gratia & fauore nos illa de causa dignos potissime reputamus quia toto cordis affectu ad hoc intenditis: ut per sanctæ conuersationis & uitæ studium in con

spectu dei & hoim placeatis. Hinc est q uos uestris supplicationibus annuentes præsentiũ nobis auctoritate concedimus: ut si aliqui christi fideles aliqua loca ad se spectantia quæ feudalia seu censualia nõ existant uobis cõtulerint intuitu pietatis: liceat uobis de cõsensu diocesanoꝝ illa recipere ac in eoꝝ singulis ecclesiam aut oratoriũ cũ campanili ad opus urm cõstruere: & inibi diuina officia celebrare: necnõ in huiusmodi campanili pro cõuocandis uestris Fratribus campaná & iuxta ecclesiam uel oratoriũ ipsum cimiteriũ & liberá sepulturá habere canonica iustitia & parochiali iure parochialiũ & uicinaꝝ ecclesiaꝝ in omnibus semp saluis. Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginá nrǽ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis auté hoc attemptare psumpserit idignationé oipotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Data uiterbii sextodecio kalédas Iunii. Põtificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Clæmentis quarti q possumus officia diuina celebrare: & missaꝝ soléṅia cũ altari uiatico in locis & oratoriis nostris saluo iure ecclesiis parochialibus reseruato.

Clæmens episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Saluté & apostolicam benedictioné. Deuotiõis augmẽtũ deo ppitio uobis puenire cõfidimus si super hiis quæ piæ cupitis nos benignos ad grãm habeatis. Hinc est q nos humilitatis uestræ precibus inclinati auctoritate uobis præsentiũ indulgemus ut in locis & oratoriis uestris quæ ex cõcessione romanoꝝ pontificũ pdecessoꝝ nostroꝝ aut diocesanoꝝ locoꝝ pacifice obtinetis: cum altari uiatico possitis missaꝝ soléṅia & alia diuina officia celebrare omni parochiali iure parrochialibus ecclesiis reseruato. Et ne de iure huiusmodi possit aliqua questio suboriri: illud circa oblationes: decimas & primicias intelligimus: quæ a laycis solet clæricis exhiberi: qbus defraudari nolumus parrochiales ecclesias occasione indulgentiæ supradictæ. Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginam nrǽ concessionis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis auté hoc attemptare præsumpserit: indignationé omnipotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorũ eis se nouerit incursurum. Datũ perusii. iiii. Nonas Iunii pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Alexandri quarti q possumus diuina celebrare quãdocũq uoluerimus libere: qñcũq decet ueros religiosos approbati ordinis celebrare.

Alexander episcopus seruus seruoꝝ dei Venerabilibus fratribus patriarchis archiepis & episcopis in quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli cõsistunt Saluté & apostolicá benedictioné. Ad audientiá nostrá peruenit q licet dilecti filii Fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in omni pacientia & humilitatis spiritu se nobis deuotos & placidos studeant exhibere mãdatis nris i omnibus quæ institutis eiusdem ordinis non obuiant prompta deuotione parendo nihil quæ uelint facere per quod ecclesiis in quarũ morãtur parrochiis aliqd piudiciũ uel dispẽdiũ generetur: nihilominus tum quidá urm fratres eosdé nimiũ comprimentes ipsos in oratoriis sui ordinis in eorũ ciuitatibus uel diocesibus constitutis nisi certis horis ianuis clausis non pulsatis campanis diuina celebrare officia pro suæ uolũtatis arbitrio non permittunt alias grauesq existentes eisdem plurimũ & infesti: ppter quod duxerunt ad apostolicæ sedis auxiliũ recurrendũ. Cum igitur indignũ extat ut iidem fratres eos molestos sentiant qui ipsos suæ religionis obtentu tenent in uisceribus gerere caritatis uos circa religionis augmentũ & animarũ pfectũ uigiles inueniri uolentes fraternitati uestræ per apostolica scripta firmiter præcipiendo mandamus: quatenus quádiu prædicti fratres mandatis nostris iuxta præmissum modum deuote obedire curauerint: ab ipsorum molestiis & grauaminibus desistentes: ac subditos uestros ab ipsorum inquietatione poenitus cõpescentes: pmittatis ipsos maxime cũ iá oratoria & collegia habeant in ciuitatibus & diocesibus uestris prout decet uiros religiosos approbati ordinis diuina officia in eisdem oratoriis libere celebrare: ita ut fratres prædicti propter hoc ad nos recurrere ulterius non cogantur. Datum anagine Idibus Februarii Pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Nicolai quarti q possumus diuina celebrare quandocunq uoluerimus libere quandocunq decet ueros religiosos approbati ordinis celebrare.

Nicolaus epus seruus seruoꝝ dei Venerabilibus Fratribus patriarchis archieps & epis i quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus Fratres ordinis beatæ mariæ de mõte car. cõsistũt saluté & aplicá bñdictioné. Ad audiẽtiá nrám puenit q licet dilecti filii fres ordinis

btẽ ma.de mõte car. i oĩ paciẽtia & hũilitati ſpũ ſe nobis deuotos & placidos ſtudeant exhibere mãdatis ur̃is in oĩbuſq̧ iſtitutis eiuſdẽ ordinis nõ obuiãt ꝓmpta deuotiõe parẽdo nihil quod ue lint facere ꝑ quod eccleſiis in quaꝝ morant̃ parrochiis aliquod præiudiciũ uel diſpẽdiũ gene retur nihilominus tñ quidam ueſtrũ fratres eoſdem nimiũ cõprimẽtes ipſos in oratoriis ſui or dinis in eorum ciuitatibus uel dioceſibus conſtitutis diuina celebrare officia ꝓ ſuæ uolunta tis arbitrio nõ permittunt alias graues exiſtentes eiſdem plurimum & infeſti: ꝑꝑ quod duxerit ad apoſtolicæ ſedis auxiliũ recurrẽdũ. Cũ igit̃ indignũ exiſtat ut iiſdẽ fratres eos moleſtos ſen tiant qui ipſos ſuæ religiõis obtentu tenentur in uiſceribus gerere caritatis: nos circa religionis augmẽtum & aĩaꝝ profectũ uigiles ĩueniri uolentes fraternitati ur̃æ adinſtar fœlicis recorda tionis Alexandri & Clæmẽtis quarti romanoꝝ pontificũ prædeceſſoꝝ nr̃orum per apoſtoli ca ſcripta fuerit præcipiendo mãdamus quatenus q̃diu prædicti fratres mandatis nr̃is iuxta ꝑ miſſum modũ deuote obedire curauerint: ab ipſoꝝ moleſtiis & grauaminibus deſiſtẽtes: ac ſub ditos ur̃os ab ipſoꝝ ĩq̃tatiõe pœnitus cõpeſcentes ꝑmittatis ipſos maxĩe cũ iã oratoria & colle gia hẽant ĩ ciuitatibus & dioceſibus ur̃is ꝓut decet uiros religioſos approbati ordinis diuĩa offi cia in eiſdẽ oratoriis libere celebrare: ita ut fratres ꝑdicti ꝑꝑ hoc ad nos recurrere ulterius non cogant̃. Datũ romæ apud ſc̃tãm mariã maiorẽ. v. chal. maii põtificatus nr̃i anno tertio.

¶ Bulla urbani quinti ꝙ poſſumus ubiq̧ ĩ locis cõgruentibus & honeſtis corã prælatis pricipi bus & magnatibus cũ ſuper hoc per eos uel pro parte ipſorum fuerimus requiſiti ſuꝑ altari por tatili miſſas & alia diuina officia celebrare.

VRbanus ep̃s ſeruus ſeruoꝝ dei dilectis filiis priori gñali & fratribus ordinis btẽ ma riæ de mõte carmeli ſalutẽ & apoſtolicã bñdictiõnẽ. Deuotionis ur̃æ qua deũ nos & romanã eccleſiã reueremini: ſinceritas ꝓmeret̃: ut petitionibus ur̃is quantũ cum deo poſſumus fauorabiliter annuamus. Hinc eſt ꝙ nos ueſtris deuotis ſupplicationibus inclinati ut ubicũq̧ in locis tñ cõgruentibus & honeſtis extra loca & oratoria ur̃a coram ꝑlatis prĩcipibus & magnatibus cũ ſuꝑ hoc ꝑ eos uel ꝓ parte ipſoꝝ fueritis req̃ſiti ſuꝑ altari portatili miſſas & alia diuina officia celebrare abſq̧ tñ iuris parrochialiũ eccleſiarum ꝑiudicio ualeatis quibuſcũq̧ cõſtitutionibus apoſtolicis ac ſtatutis & cõſuetudinibus ur̃i ordĩs & aliis contrariis nequaq̃ obſtãtibus uobis tenore ꝑſentiũ de ſpãli gr̃a indulgemus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nr̃æ cõceſſionis ĩfringere uel ei auſu temerario contraire. Siquis aũt hoc attẽptare præſumpſerit: ĩdignationẽ oĩpotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit ĩcur ſurũ: Datũ Auinioñ. xiii. chal. marcii pontificatus noſtri anno primo.

¶ Bulla urbani quarti de cõfeſſionibus audiẽdis & pẽitẽtiis iniungẽdis cũctis fidelibus ad nos recurrere uolẽtibus licẽtia petita a prælatis eoꝝ niſi ĩ caſibus ſedi apoſtolicæ reſeruatis.

VRbanus ep̃s ſeruus ſeruoꝝ dei Dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratri bus præſbyteris ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli ſalutẽ & apoſtolicã bñdictio nẽ. Vobis ad hoc tota mẽte ſollicitis ut æterno regi ꝑ religioſæ uitæ ſtudiũ placeatis quæ aĩaꝝ ſalutẽ paritura credimus benigno concedere fauore debemus. Hinc eſt ꝙ nos ueſtris ſupplicationibus annuentes præſentium uobis auctoritate concedimus ut con fra trum & famulariũ ueſtrorum ac alioꝝ fideliũ cã deuotionis ad uos recurrentiũ: de ſuoꝝ li centia ꝑlatoꝝ confeſſiones audire ac eis ꝓ cõmiſſis pœnitẽtiã ſalutarẽ iniũgere ualeatis: niſi for te ipſi talia cõmiſerint ꝑꝑ quæ ſedes apoſtolica ſit merito cõſulẽda. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginam nr̃æ cõceſſionis infringere uel ei auſu temerario contraire Siquis aũt hoc attẽptare præſumpſerit indignationem oĩpotẽtis dei & btõꝝ petri & pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit in curſurũ. Datum uiterbii. viii. idus maii pontificatus nr̃i anno primo.

¶ Bulla innocentii quarti ꝙ licet priori generali licentiam largiri fratribus quos nouerit eſſe idoneos ad prædicãdũ uerbũ dei: & confeſſiones audiendũ de aſſenſu dioceſanorum locoꝝ.

INnocentius ep̃s ſeruus ſeruoꝝ dei dilectis filiis priori generali & fratribus heremi tis ſanctæ mariæ de monte carmeli ſalutẽ & apoſtolicam bñdictiõnẽ. Deuotionis au gmentum uobis deo ꝓpitio prouenire cõfidimus ſi ſuꝑ hiis quæ pie cupitis nos beni gnos ad gr̃am habeatis. Cũ itaq̧ ſicut ex tenore ur̃æ petitionis accepimus plures fra

tres ufi ordinis i theologica facultate instructi copetenter existant. Nos ufis supplicationibus annuentes tibi fili prioꝝ psentiu auctoritate concedimus ut illis ex predictis fratribus quos ad hoc idoneos esse cognoueris pponedi fidelibus uerbu dei:& audiedi confessiones eoꝝ de dio cesanoꝝ tn locorum assensu licetia largiaris sine iuris piudicio alieni. Data asisii:vii.chal.septe bris pontificatus nostri anno.xi.

¶ Bulla bonifacii.viii.q licet prioribus prouincialibus licetiare fratres quos nouerint esse idoneos ad prædicandum uerbum dei de assensu diocesanorum locorum.

Bonifacius eps seruus seruoꝝ dei dilectis filiis prioribus prouincialibus fratru ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolica bndictione. Religionis uestræ meret honestas ut petitionibus ufis psertim aiaꝝ salutem cotinentibus fauorabiliter annuamus. Ex parte siqde uestra fuit ppositu cora uobis q plures fratres uestri ordinis in theologica facultate istructi desiderat xpi fidelibus proponer uerbu dei. Nos igitur ufis supplicationibus inclinati præsentium uobis auctoritate concedimus ut illis ex pdictis fratribus quos ad hoc idoneos esse cognoueritis pponedi pdictis fidelibus uerbu dei de diocesanum tn locoꝝ assensu dare licetia ualeatis. Nulli ergo oino hoim liceat hac pagina ufæ concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siqs aut hoc attetare psumpserit indignationem oipotentis dei & beati petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursuru. Data anagine decimo chal.augusti pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Ioannis.xxii.de parificatione cum prædicatoribus & minoribus de contentis in capitulo dudum in septimo de sepulturis.

Ioanes eps seruus seruorum dei dilectis filiis generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis bte mariæ de monte carmeli salute & apostolica bndictione. Inter cæteros ordines in agro platatos ecclesiæ sacru ufm ordine claris suis exigentibus meritis gerentes in uisceribus caritatis ad ea uigilanter intendimus ac opem opamq sollicita ipartimur p quæ status eiusde ordis ad diuini nois gloria exaltatione catholicæ fideli & honore ordinis supradicti psperis sp successibus affluat traquillis: foueat euentibus:& uotiuis proficiat incrementis. Sane pro parte ufa fuit i cocistorio ppositu cora nobis q ordo uester cuius istitutio cociliu generale pcessit ab antiquo p sede apostolica approbatus i diuersis mudi partibus i sacra pagina magistris Bacallariis lectoribus scolaribus & qplurimis sacerdotibus eruditis ac sufficienter istructis i pdicationis offitio uarbi dei noscit refloret ac i eisde ptibus fratres sufficietes & utiles ad irrigadu agru fideliu rore uerbi diuini & excoledu eorude fideliu metes no solu eruditione sermonis. sed cofessionu auditione:& penitentiaꝝ ipositione salutariu existere dinoscut: quodq a nonullis platis: rectoribus: sacerdotibus & clericis pochialiu ecclesiaꝝ prr diuersas orbis puincias costitutis nobis sup pmissis ipedimeta pstant & faciendi pdicta licetia uolutarie denegat. Quare p parte ufa fuit nobis humiliter supplicatu ut puidere uobis sup hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos igit ob speciale dilectionis affectu que ad ordine gerimus supradictu uoletes nos sup præmissis & aliis psequi gratiose ufis supplicationibus iclinati de fratru ufoꝝ cosilio auctoritate apostolica costitutione quæ icipit Super cathedram per piæ memoriæ bonifaciu papam octauum editam: ac postmodu p fœlicis recordationis clæmetem papam quintum pdecessores nfos i uienneñ. concilio inouatam sup prædicatioibus faciedis: confessionibus audiendis: iniugendis penitetiis: absolutionibus ipedendis: ac sepultura & obuentionibus ta funeraliu q relictoꝝ datoꝝ & donandorum & cæteris aliis i eade costitutioe cotetis sicut eade costitutio fratres prædicatorum & minoꝝ ordinu de qbus dumtaxat specialis habetur in ea metio compræhendit: ad ordinem uestrum & fratres ipsius decernimus extededa. Voletes etiam & eadem auctoritate nihilominus decernentes q præfata costitutio super oibus & singulis tam supius designatis q aliis qbuscuq i eadem costitutioe cotetis quæ oia auctoritate præsentiu fratribus dicti ufi ordinis copetere uolumus sicut p costitutioem ipsam eisde pdicatoribus & minoribus copetut in uobis & præfati ufi ordinis fratribus icocusse ac itegraliter obseruet: ita q cosiderata personaru qs ad id habueritis idoneas ac cleri & populi quatitate eorude fratru quos ad huiusmodi audiedaꝝ cofessionum officiu elegeritis metiamini munerum uos infra modum congruum continentes & nunquam in aliquo excedentes: ut sic modera

tione seruata nec alios quibus hoc p eandem constitutionem conceditur: ad inuidiam uel scandalum: nec locoꝝ ordinarios quibus fratres ordinis ursi a uobis electos praesentare debebitis cõtra uos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nostrarũ cõnstitutionum & uoluntatũ infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis aũt hoc atteptare pſumpserit: indignationem oĩptentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorũ eius se nouerit incursurum Datum Auinione. xi. chal. decembris pontificatus nostri anno. xi.

¶ Bulla Alexandri quarti ꝙ generalis & prouinciales possint absoluere nisi lesio fuerit a deo difficilis ꝙ ad sedẽ apostolicam oportet recurrere.

Lexander epũs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & ꝓuincialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordinis beatae mariae de monte carmeli salutẽ & apostolicam benedictionem. Canonica constitutione cauetur ꝙ monachi & canonici regulares quocũqꝫ mõ se ꝑcusserint: non sint ad apostolicã sedẽ mittẽdi: sed secundum discretionẽ & ꝓuidenciã sui abbatis disciplinae subdant. Quod si abbatis discretio ad eoꝝ correctionẽ nõ sufficit: ꝓuidentia est diocesani epĩ adhibenda: nisi excessus adeo difficilis fuerit & enormis ꝓpꝫ quẽ merito sit ad romanã ecclesiã recursus habendus. Nos igitur urĩs supplicationibus annuentes constitutionẽ huiusmodi ad uos duximus extendendã auctoritate apostolica statuentes ut in tali casu nisi maioris sit prouidentia requirẽda fratribus ordinis uestri per uos filii priores absolutionis bñficiũ ĩpẽdat. Datũ lateraň. qnto idus martii põtificatus nři anno septimo.

¶ Bulla Gregorii decimi in qua continet capitulum quod ponit extra de religiosis domibus: religionũ diuersitatẽ. Ex qua patet ꝙ ordo noster praecessit concilium lugdunense: & ideo papa uoluit per illam nos in statu nostro manere.

Regorius epũs seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuã rei memoriam unã ex constitutionibus nuper a nobis in generali lugduneñ: consilio ꝓmulgatis de uerbo ad uerbũ praesentibus fecimus annotari: cuius tenor talis est. Religionũ diuersitatem nimiam ne confusionem induceret generale cõsiliũ cõsulta prohibitione uitauit: sed qa non solũ iportuna petentiũ inhiatio illaꝝ postmodũ multiplicationẽ extorsit: uerumetiam aliquorum praesumtuosa temeritas diuersoꝝ ordinum praecipue mendicantium quorum nondum approbationis meruere principium effrenatam quasi multitudinem adinuenit repetita constitutione. districtius inhibẽtes nequis decaetero nouum ordinem aut religionem inueniat uel habitũ nouae religionis assumat. Cunctos affatim religiones & ordines mendicantes post dictum consiliũ adinuentos: qui nullã confirmationẽ sedis apostolicae meruerunt: perpetue ꝓhibitioni subicimus & quatenus processerant reuocamus. Confirmatos aũt per sedem eandẽ post idem tñ concilium institutos quibus ad cõgruam sustentationẽ redditus aut possessiones habere professio siue regula uel constitutiones qlibet interdicũt: sed per questũ publicũ tribuere uictũ solet icerta mẽdicitas mõ subsidere decernimus infrascripto ut professoribus eorũdẽ ordinũ ita liceat ĩ illis remanere si uelint ꝙ nullũ deinceps ad eoꝝ professionẽ admittant: nec de nouo domũ aut aliquẽ locum acquirãt: nec domos seu loca quae habẽt alienare ualeãt sine sedis eiusdem licẽtia speciali: nos enim ea dispositioni sedis apostolicae reseruamus ĩ terrae sanctae subsidium uel pauperum aut alios pios usus per locorum ordinarios uel eos quibus sedes ipsa commiserit conuertenda. Si uero secus praesumptum fuerit nec personaꝝ receptio nec domoꝝ uel locorum acquisitio aut ipsorum caeterorumqꝫ alienatio ualeat & nihilominus contrarium faciẽtes: sententiam excomunicationis ĩcurrãt: personis quoqꝫ ipsoꝝ ordinũ oĩno interdicimus quo ad extraneos ꝑdicationis & audiendae cõfessionis officiũ ac etiã sepulturã. Sane ad ꝑdicatoꝝ & minorum ordines quos euidẽs ex eis utilitas ecclesiae uniuersali prouueniẽs ꝓhibet approbatos: praesentẽ non patimur cõstitutionẽ extẽdi. Caeterũ carmelitaꝝ & heremitaꝝ scĩ Augustini ordines quoꝝ ĩstitutio dictũ conciliũ generale ꝑcessit: ĩ suo statu manere concedimus: donec de ipsis fuerit aliter ordinatũ. Intẽdimus siqdẽ tam de illis q̃ de reliqs ẽt nõ mẽdicãtibus ordinibus prout aĩaꝝ saluti & eoꝝ statui expedire uiderimus prouidere: ad haec ꝑsonis ordinũ ad quos cõstitutio ꝑsens extẽdit trãseũdi ad reliquos ordĩes approbatos licẽtiã concedimus generalẽ: ita ꝙ nullus ordo ad aliũ uel cõuẽtus ad cõuentum se ac loca sua totaliter trãsferat. sedis eiusdem permissione super hoc specialiter nõ obtẽta. Datũ lugduñ. pridie chal. aprilis põtificatus nři ãno quarto.

¶ Confirmatio priuilegio℞ & indulgentia℞ & libertatū omnium per Nicolaum quartum.

Nicolaus eṗs seruus seruo℞ dei Dilectis filiis priori Generali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē. Solet annuere sedes apostolica piis uotis & honestis petentiū p̄cibus fauorē beniuolū ipartiri Ea pp dilecti ī dño filii ur̄is iustis postulationibus grato cōcurrētes assensu. oēs libertates & imunitates a p̄decessoribus nr̄is romano℞ pontificibus siue p priuilegia seu idulgētias uobis uel ordini ur̄o cōcessas: necnō libertates & exemptiones sæculariū exactionū a regibus & principibus & aliis xp̄i fidelibus rōnabiliter uobis indultas sicut eis iuste ac pacifice obtinetis: nobis & p nos eidē ordini auctoritate apostolica cōfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cōmunimus. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄æ cōfirmationis infringere uel ei ausu temerario cōtraire Siquis aūt hoc attemptare p̄sumpserit: idignationē oīpotētis dei & beato℞ petri & pauli apostolo℞ eius se nouerit incursurum. Datū reate pridie idus Augusti pōtificatus nr̄i āno primo.

¶ Confirmatio oīm priuilegio℞ nro℞ & libertatum & indulgentia℞ p bonifaciū octauum.

Bonifacius eṗs seruus seruo℞ dei Dilectis filiis priori & fratribus ordinis btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē. Cū a nobis petitur quod iustū ē & honestū tā uigor eqtatis quā ordo exigit rōnis ut id p sollicitudinē officii nr̄i ad debitū pducat effectū. Ea pp dilecti in dño filii ur̄is iustis postulationibus grato cōcurrentes assensu oēs libertates & imunitates a prædecessoribus nr̄is romano℞ pōtificibus siue p priuilegia seu alias idulgentias uobis & ordini ur̄o cōcessas necnō libertates & exēptiones sæculariū exactionū a regibus & pricipibus aliisq̧ christi fidelibus rōnabiliter uobis idultas sicut eas iuste ac pacifice obtinetis: nobis & p nos eidē ordini auctoritate apostolica cōfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cōmunimus. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄æ cōfirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siqs aūt hoc attēptare p̄sumpserit: indignationē oīpotentis dei & beato℞ petri & pauli apostolo℞ eius se nouerit icursurū. Datū romæ apud sctm̄ petrū pridie chal. aprilis pontificatus nostri anno tertio.

¶ Confirmatio caparum per bonifaciū octauum.

Bonifacius eṗs seruus seruo℞ dei dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē. Iustis petentiū desideriis dignū est nos facilē p̄bere concensum: & uota quæ a rōnis tramite non discordant effectu psequēte complere. Sane lecta corā uobis ur̄a petitio cōtinebat q̧ olim bonæ memoriæ latino ostieñ. eṗo & Geruasio tituli scti martini in montibus præsbytero cardinali significantibus p suas litteras inter alia continentes priori Generali cæterisq̧ fratribus ur̄i ordinis in gñali tunc instanti capitulo cōgregandis q̧ fœlicis recordationis Honorius papa quartus prædecessor nr̄ de fratrum suorum concilio eis pia ac prouida deliberatione concesserat ut eo℞ habitū siue uarietatē ipsius minus decentem & displicentē q̄ pluribus in alium decentem commutarent. Idemq̧ prior generalis & fratres postmodū i capitulo congregati prædicto deliberatione sup mutatione huiusmodi præhabita diligenti unanimiter statuerunt ut ex tunc cæteri priores & fratres ipsius ordinis mantellis diuerso℞ colo℞ qbus uti consueuerant dimissis oīno: capis albis iposte℞ uterentur. Nos itaq̧ ur̄is supplicationibus inclinati q̧ circa huiusmodi mutationē habitus in hac parte prouide factū est ratū & firmū hñtes id auctoritate apostolica cōfirmamus & præsentis scripti patrocinio cōmunimus. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄æ confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit: indignationem oīpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum. vii. chalē. decembris pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla ioanns. xxii. q̧ licet cuilibet episcopo cimiteria nostra sanctificare seu ēt bñdicere: si loco℞ ipsorum ordinarii a nobis super hoc humiliter requisiti noluerit aut recusauerint idebite.

Ioannes episcopus seruus seruo℞ dei Dilectis filiis priori generali & fratribus ordīs btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē: Merita ur̄æ religiōis ī q̄ uirtutū dño militas exposcūt ut nos paterna beneuolentia psequentes uestris fauorabiliter annuamus præcibus & necessitatibus consulamus. Sane pro parte uestra fuit

nobis hũiliter supplicatũ ut cũ plerũq; cõtingat q; locoꝶ ordinarii seu diocesañ.i locis quæ iu ste & pacifice obtinetis:cimiteria uẽa bñdicere & consecrare contradicũt indebite ꝓuidere no bis sup hoc paterna diligẽtia curaremus.Nos igit̃ uẽis supplicationibus iclinati ut i qbuscunq; locis quæ nunc obtinetis & iposterum iusto titulo dante dño obtinebitis si locoꝶ ipsoꝶ ordi narii a uobis super hoc humiliter requisiti:noluerint aut recusauerint indebite cimiteria uestra bñdicere seu et̃ cõsecrare:possitis huiusmodi cimiteria p aliquẽ antistitẽ grãm & cõmunionem apostolicæ sedis hñtẽ.quotiẽs opus fuerit:facere bñdici:& et̃ cõsecrari.Idẽq; antistes huiusmo di cimiteria auctoritate nr̃a bñdicere & cõsecrare ualeat sine iuris ꝑiudicio alieni deuotiõi uẽæ tenore p̃sentiũ idulgemus.Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ cõcessionis ifrigere uel ei ausu temerario contraire.Siqs aũt hoc attemptare præsumpserit:idignationẽ oĩpotẽtis dei & beatorum petri & pauli apostoloꝶ eius se nouerit incursurũ: Datũ Auinioñ.viii.idus Ianuarii. pontificatus nostri anno.xv.

❡ Bulla alexandri quarti q; non tenemur accipere officia correctionis uel citationis uel denun ciationis sententiæ cãm alicuius iudicis:nec curam monialium.

Alexander ep̃s seruus seruoꝶ dei Dilectis filiis Generali & prouincialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordinis btẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicam bñ dictionẽ.Pati & tranqllitati uẽæ uolẽtes paterna sollicitudine ꝓuidere ut ad recipien dũ inqsitõis seu correctionis officia:& executionẽ causaꝶ.citationũ & denũciationũ sentẽtiaꝶ quorũcũq; iudiciũ tã delegatoꝶ & executoꝶ seu cõseruatoꝶ sedis apostolicæ ul' sub delegatoꝶ ipsoꝶ q̃ et̃ ordinarioꝶ aut ad suscipiẽdũ curã monialiũ uel quarũcũq; aliaꝶ religio saꝶ minime teneamini:nec ad ea cõpelli possitis sine spãli mãdato sedis ipsius faciẽte plenam & expssã de p̃ntibus mẽtionẽ uobis auctoritate apostolica idulgemus p̃ntibus post decẽniũ mini me ualituris.Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ cõcessiõis ifriger̃ uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs ãt hoc attẽptare p̃sũpserit:idignationẽ oĩpotẽtis dei & btõrũ petri & pauli aposto loꝶ eius se nouerit icursurũ.Datũ lateraň.Nonis martii põtificatus nostri anno.vii.

❡ Bulla Alexandri q̃rti q; prior Generalis & priores ꝓuinciales possunt suas uisitationes exerce re & correctiones facere:& fratres mutare:& nouitios ad ordines recipe.

Alexander ep̃s seruus seruorum dei Dilectis Filiis Generali & prouincialibus priori bus ordinis fr̃m heremitarũ de mõte carmeli Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Reli gionis uẽæ meret̃ honestas ut nos scincera diligentes i dño caritate petitiõibus uẽis qñtũ cũ deo possumus fauorabiliter annuamus.Hinc est q; uẽis supplicationibus in clinati auctoritate uobis p̃ntiũ indulgemus:ut tu prior generalis & q succefferunt tibi ubiq; ac uos priores ꝓuinciales & alii q p tpe fuerint in suis ꝓuinciis in ecclesiis & domibus uẽi ordinis cũ libero ingressu & exitu uisitationis & correctionis officiũ exercere:mutare fr̃es:ac recipe no uitios libere ualeatis:alicuius cõtradictiõe irrationabili nõ obstãte.Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã uẽæ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs ãt hoc attẽptare præsũ pserit:indignationẽ oĩpotẽtis dei & btõꝶ petri & pauli apostoloꝶ eius se nouerit incursurum. Datũ lateraň.xviii.cha.februarii pontificatus nr̃i anno.ii.

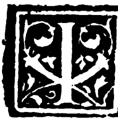
❡ Bulla Alexandri quarti : q; possumus apostatas & insolentes excomunicare:capere : & carce ri tradere.

Alexander episcopus seruus seruoꝶ dei Dilectis filiis Generali ac uniuersis prioribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolicã benedictionẽ.Prouisio nis uẽæ cupimus ꝓuenire subsidiis ut religio uẽa sp in melius deo propiciante profi ciat:& siqd obstare dinoscit̃ sollicite corregat̃.Vobis itaq; quos in diuini noĩs amor̃ uigiles delectat extirpare uicia & plãtare uirtutes ut apostatas & insolentes uẽi ordinis nisi uẽis salubribus monitis acqescãt:excomunicare : capere:ligare & carceri tradere si uidebit̃ expedire possitis auctoritate presentiũ cõcedimus facultatẽ.Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ concessionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs aũt hoc attẽptare præsumpserit: indi gnationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurũ. Data Anagine.xv.chal.aprilis pontificatus nostri anno quinto.

❡ Bulla Alexandri quarti q; nulli religiosi ꝓfessores ordinis paris artitudinis uel minoris aliquẽ professum in ordine uẽo sine licẽtia generalis & eius consensu:possint ad eoꝶ ordinẽ recipere.

Lexander eps seruus seruo℞ dei Dilectis filiis generali & uniuersis prioribus puin-cialibus ec fratribus ordinis betæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā benedi ctiōē. Quieti uſtæ puidere uolētes auctoritate pñtiū districtus ihibemus ne aliq religiosi pfessores ordinis paris artitudinis uel minoris aliquē de fratribus ordis uſti pfessum psumat recipe sine tua fili prior gñalis speciali licētia & cōsensu:& si forsan aliquē aliter receperint:illū uobis restituere teneant. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā nr̄æ inhibitionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siqs aūt hoc attēptare præsūpserit:idignationem omnipotentis dei & beato℞ petri & pauli apostolo℞ eius se nouerit incursurum. Datū Anagie Idibus februarii pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Ioannis.xxii.ꝙ fratres pdicatores uel minores uel Augustineñ. non possunt ad eorum ordines in ordine nostro professos recipere.

Oannes eps seruus seruo℞ dei dilectis filiis generali ac uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē. Sacræ religionis in qua uirtutū dño deuotū & sedulum exhibetis obsequm pmeret honestas ut quo studiosius diuinæ cōtēplationi uacatis:eo libentius uſtæ puidere quieti paterna diligentia studeamus. Pro parte siqdē uſta fuit expositū coram nobis ꝙ licet fœlicis recordationis Alexander papa qrtus pdecessor nr̄ duxerit inhibendū ne aliq religiosi pfessos uſtm ordinē absq prioris gñalis ipsius uſti ordinis q tūc erat & q p tpe foret petita licētia & obtenta reciperent ad aliquē ordinē eorūdē put in litteris dicti pdecessoris sup hoc cōfectis plenius cōtinetur. Quia tñ pdicato℞ mino℞ & heremita℞ scti augustini ordinum fratres plerūq pfessores eiusdē uſti ordis absq pdecesso℞ tuo℞ prio℞ generaliū dicti uſti ordis uel tua fili prior general licētia ad eorūdē ordines recepunt inter uos & eosdē pdicato℞ uel mino℞ & heremita℞ scti augustini ordinū frēs fuerūt cōtentiones & iurgia suscitata Intēdētes igit uſtæ ipsorūq ordinū fratrū puidere qeti:paci cōsulere ac huiusmodi cōtētionibus & iurgiis obuiare uſtis i hac parte deuotis supplicationibus inclinati de fratrū nro℞ cōsilio puidimus inhibitionē inouare huiusmodi & pena℞ adminiculis adunare. Auctoritate igit pñtium districtius inhibemus ne deinceps dicto℞ pdicato℞ mino℞ & heremita℞ scti Augustini ordinū frēs pfatū ordinē uſtm pfessos ad eo℞ ordinē seu ordīes recipiāt uel i eis retineāt sine tua pdictæ prior gñalis uel tuo℞ successo℞ prio℞ gñaliū dicti uſti ordinis q p tpe fuerint petita licētia & obtēta. Statuentes auctoritate pdicta ꝙ receptio & retentio huiusmodi eo ipso uiribus nō subsistāt:& talis recipiēs uel retinens:quolibet officio uel admistratione sui ordinis sit ipso facto priuatus:ac ihabilis ad quod uis officiū uel qūis administrationē in huiusmodi suo ordine imposterū obtinendū ac ēt obtinēdā. Quodq plibati pdicato℞ mino℞ & heremita℞ scti Augustini ordinū frēs ad reqsitionē tui pfate prior uel prioris puincialis ipsius ordis uſti illius puiciæ i q idē receptus tūc fuerit uel prioris loci dicti uſti ordis cuius qdē loci ipse receptus cōuētual extiterat seu illius cui prior puincial ul prior huiusmodi loci sæpefati uſti ordis id duxerit cōmittendū:eundē sic receptū illi ex eis eū taliter reqrenti sine difficultate aliq restituere teneant illū sic restitutū ex tūc nullatenus recepturi. Non obstātibus qbuscūq priuilegiis litteris & idulgētiis apostolicis contrariis eisdem pdicato℞ mino℞ & heremitarū scti Augustini ordinū fratribus seu ipsis ordinibus uel qbusuis aliis cōiter uel diuisim sub qcunq forma uel expssione uerbo℞ cōcessis seu qbuscūq cōstitutionibus a pdecessoribus nr̄is romañ. pōtificibus i cōtrariū editis de qbus quorūq totis tenoribus opteret plenā & expssam fieri in pñtibus mētionē. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā uſtæ inhibitionis & statuti infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs aūt hoc attēptare psumpserit:indignationē oīpotētis dei & beato℞ petri & pauli apostolo℞ eius se nouerit incursurum Datū Auinioñ.viii.idus Augusti pontificatus nr̄i anno sexto.

¶ Bulla Innocētii qrti de inhabitatione nr̄a i Aylissfordia:& Londoñ.

Nnocentius episcopus seruus seruorum dei uenerabili fratri Episcopo helyeñ salutē & apostolicam benedictionem. Porrecta nobis dilectorum filiorum prioribus & fratrum heremitarum de monte carmeli in Anglia commorantium petitio continebat ꝙ Nobilis uir Ricardus de Grey quedam loca unum uidelicet apud Aylissforde in cancia Roffeñ. dioce. & alium in suburbio ciuitatis londonieñ. uxoris suæ accedente consensu prout spectabat ad eum pro animæ suæ remedio eis contulit: & prouida li-

beralitate concessit. Nos igitur ipsorum supplicationibus benignum impercientes assensum quod super hoc ab eodem nobili pie ac prouide factum est & in alterius praeiudicium non redundat: ratum & gratū hñtes illud auctoritate apostolica duximus confirmandum. Quo circa fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus quatenus ipsos nō pmittas contra cōfirmationis tenorē sup hiis ab aliquibus idebite molestari: molestatores huiusmodi per cēsurā ecclesiasticā appellatione postposita cōpescēdo. Nō obstāte si aliqbus a sede apostolica sit idultū q ex comunicari suspēdi uel interdici p litteras eiusdē sedis nō possint quae idulto huiusmodi plenā & expssam nō fecerint mentionē. Datū Anagine septimo chal. septēbris: pōtificatus nr̄i āno. xii.

¶ Bulla ioannis. xxii. q possumus sex loca in regno Angliae recipere & inhabitare.

IOannes episcopus seruus seruo⁊ dei Dilectis filiis priori puinciali & fratribus ordinis beatae mariae de monte carmeli in regno Angliae cōstitutis salutē & apostolicā benedictionē. Quia nr̄a potissime uersatur itentio circa cultū diuini nominis ampliādū i quo ur̄a sinceritas deuota & sincera deuotio iugiter delectant: nos huiusmodi ur̄m pium ppositū fauorabiliter psequentes illa uobis libenter cōcedimus p q ad dei laudē & gloriā huiusmodi ppositū ad efficacē effectū dextera dei uobis assistente ppicia pducat. Oblata si quidē nobis uestra petitio cōtinebat ut uobis recipiendi de nouo in dicto regno certa loca ad opus ur̄i ordis ubi uobis expediēs uidenť: licentiā auctoritate apostolica cōcedere dignaremur nos itaq ordinē ipsum nimiū gerētes i uisceribus caritatis cupiētes cultū diuini nois ad augeri ut in regno pdicto in locis cōgruis & honestis sex loca dūtaxat de nouo recipe & oratoria in eis construere ac diuina celebrare libere ualeatis sine iuris piudicio alieni: constitutione foelicis recordationis Bonifacii octaui pdecessoris nr̄i sup locis a religiosis ordinis mēdicantiū absq licētia sedis apostolicae de nouo nō recipiēdis edita nequaq obstante auctoritate uobis psentiū indulgemus. Nulli ergo oīno hoim liceat hanc paginā ur̄ae cōcessionis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis āt hoc attēptare psumpserit: idignationem oīpotentis dei & beato⁊ petri & pauli apostolo⁊ eius se nouerit icursurū. Datū Auinioñ. iii. Noñ. maii pōtificatus nr̄i āno. i.

¶ Bulla urbani. vi. q possumus duo loca in regno Angliae recipere & inhabitare.

VRbanus eps̄ seruus seruo⁊ dei Dilectis filiis priori Generali & fratribus ordis beatae mariae de mōte carmeli salutem & apostolicā bñdictionem. Sacer ordo uester i agro dñico diuina dispositione plātatus & gloriosae uirginis dei genetricis mariae titulo specialiter insignitus in eo sydereo nitore coruscans: dñicum gregē illuminat: & currētibus in stadio iter insinuat quo ad salutis brauiū facilius puenit. Cupientes igitur ut hic ordo cōspicuus p orbē eo āplius ppageť: quo ipsius sacra religio uirtutū foecūditate refecta ex suae institutionis exordio p insigniū gra⁊ merito⁊ & exēplaris uitae doctrinā uberes hactenus i uniuersali ecclesia honestatis fructus ptulit & salutis. Vr̄is itaq supplicatiōibus inclinati recipiēdi de nouo duo loca in regno Angliae si alias uobis legittime cōcedantur siue a uobis iusto titulo fuerint acqsita dūmō in quolibet dicto⁊ loco⁊ duodeci fratres ur̄i ordis inibi cōgrue & hōeste ualeāt sustētari: ac i eisdē locis cōstruēdi oratoria: domos: & necessarias officinas & hn̄di oīa que idē ordo in aliis locis ipsius ordis cōsueuit habere: cōstitutione foelicis recordationis Bonifacii papae octaui pdecessoris nr̄i q ihibeť ne fratres ordinū mēdicātiū i aliq ciuitate castro uel uilla aut loco quocūq ad habitandū domos uel loca qcūq recipe de nouo psumant absq apostolicae sedis licētia spāli faciēte plenā & expssam de ihibitōe huiusmodi mētionē & qlibet alia cōstitutione cōtraria nequaq obstāte plenā & liberā uobis auctoritate apostolica licētiam elargimur. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nr̄ae concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis aūt hoc attēptare psumpserit: indignationē oīpotētis dei & beato⁊ petri & pauli apostolo⁊ eius se nouerit incursurum. Datū romae apud scm̄ petrū. xi. chal. maii pōtificatus nostri anno. iiii.

¶ Bulla claementis quarti pro. iiii. locis capiēdis in anglia & in Gallia.

CLaemens episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis priori prouinciali & fratribus ordinis beatae mariae de monte carmelo in anglia salutem & apostolicam benedictionem. Praeclarā ordinis uestri religio quae in agro ecclesiae fructus produxit actenus uberes & pducit: rationabiliter pmereť: ut petiōibus ur̄is i hiis pserti q dictae

religionis & diuini cultus augmentu respiciunt fauorabiliter animamus. Sane petitio uestra nobis exhibita cōtinebat q decē & octo comitatus sunt in anglia in quoꝶ aliquo & ēt in pricipatu galliæ licet largus sit locu aliquē uri ordis nō hētis: pp quos clarissimus in xpo filius nr Eduardus rex angliæ illustris fœlicis recordationis Benedicto papæ duodecimo pdecessori nro p suas litteras supplicauit ut uobis recipiēdi loca aliq i comitatibus & pricipatu pdictis licētiam cōcedere dignaret: quæ supplicatio pp supueniētē ipsius pdecessoris obitu habere ut asseritis nequit effectu. Quare nobis humiliter supplicastis ut nos in hac parte speciali gra pfeq dignaremur. Nos igit cupiētes ut hic ordo conspicuus quē spāli affectione pseqmur p orbē eo amplius propaget quo ipsius sacra religio uirtutu fœcunditate refectiua suæ institutionis exordio p insignium gratiam meritorum uberes hactenus in uniuersali ecclesiā honestatis fructus protulit & salutis: huiusmodi uris supplicationibus inclinati recipiendi denuo in Anglia & Gallia supradictis quattuor loca dūtaxat si alias uobis legittime concedant siue a nobis iusto titulo fuerint acqsita: dūmodo in quolibet dictoꝶ locoꝶ duodecim fratres uri ordinis inibi commorantes congrue & honeste ualeant sustētari: ac in eisdē locis construendi oratoria seu ecclesias domos & alias necessarias officinas: fœlicis recordationis Bonifacii papæ octaui prædecessoris nri prohibente ne fratres ordinum mendicantium in aliqua ciuitate castro uilla seu alio loco quocūq ad habitandum domos uel loca quæcūq recipere denuo non præsumāt absq sedis apostolicæ licentia speciali faciente plenam & expressam de phibitione huiusmodi mentionem & qualibet alia constitutione contraria nequaq obstante: uobis sine parrochialium ecclesiaꝶ & aliis iuris alieni præiudicio plenam & liberam concedimus auctoritate præsentium facultatem. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginam nræ cōcessionis infligere uel ei ausu temerario contraire Siqs aūt hoc attēptare præsumpserit: indignationem oīpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione octauo chalendas Iulii pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla clæmentis quarti ne Decanus & capitulum Sarum nos manentes in Bridport perturbent: per quam patet q ibi mansimus per septem annos.

Clæmens episcopus seruus seruorum dei Venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Decano & capitulo Saresburieñ. Salutem & apostolicam benedictionem. Grauiter oculos diuinæ maiestatis offendunt qui religiosos uiros molestiis fatigantes & odiū perturbant eoꝶ quos sollicitudine temporaliū rerū postposita uacare constat orōnibus apud deū. Exhibita siquidē nobis dilectoꝶ filioꝶ prioris & fratrū de Bridport ordis scte mariæ de monte carmeli Sarelbirieñ. diocesis petitio continebat q licet ipsi in eodē loco de Bridport per septem annos & amplius morā traxerunt, & ibi oratorium habeant uos tñ quominus iidem prior & fratres in ipso oratorio diuina officia celebrent impedire præsumitis minus iuste. Quare fuit ex parte pdictoꝶ prioris & fratrū nobis humiliter supplicatum ut prouidere ipsis super hoc paterna sollicitudine curaremus. Quo circa uniuersitatem uestram rogamus & hortamur attente per apostolica uobis scripta mandantes quatenus si est ita priorē & fratres ipsos pro nostra & apostolicæ sedis reuerentia habentes propensius commendatos ab huiusmodi impedimento desistatis oīno: ita q diuina uobis exinde propiciatio & gratiarum nostraꝶ actio merito debeat. Data uiterbii pridie Noñ. Octobris pontificatus nri anno quarto.

¶ Bulla clæmentis quinti q Nulli religiosi mendicantes ecclesias seu quæuis loca edificare uel per alios constructa de nouo recipere aut inhabitare iuxta loca nostri ordinis infra spacium centum quadraginta cannarum.

Clæmens eps seruus seruoꝶ dei dilectis filiis Generali aliisq prouincialibus prioribus ac uniuersis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Statū religionis uræ tranqllum & prosperum affectantes ad ea libenter intendimus ex qbus materia submota grauaminis quietis & pacis uobis cōmodum procuret. Hinc est q nos uris supplicationibus inclinati auctoritate apostolica inhibemus quemadmodum p nonnullis aliis religiosis de ordinibus mendicantibus p apostolicā sedem inhibitū fore dinoscit ne aliqui religiosi de pdictis ordibus mēdicātibus ecclesias seu quæuis loca de nouo edificare seu construere: aut p alios cōstructa uel edificata de nouo recipe aut inhabitare iuxta loca nri ordinis infra spacium centum quadraginta cannaꝶ mensurandaꝶ ēt

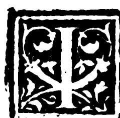
per aerã ubi alias recte non permitteret loci dispositio mensurari quoquo modo praesumant: decernentes si secus actum fuerit irritum & inane. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostrae inhibitionis & cõstitutiõis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attemptare p̃sumpserit: idignationẽ oĩpotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Datũ in prioratu de granfello prope malansanã uasionen̄ dioc. Non̄ Nouembris Pontificatus nostri anno quarto.

❡ Bulla urbani quarti praecipientis omnibus archiep̄is & ep̄is angliae ut sint nobis affectuosi: & ꝙ cõcedãt nobis licẽtiã oratoria cõstruẽdi: dĩna officia celebrãdi: sepulturã liberã habẽdi.

Rbanus ep̄us seruus seruoꝝ dei Venerabilibus fratribus archiepiscopis & episcopis p angliam cõstitutis Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Pietatis opus agi cõspicitur si dilectis filiis fratribus ordinis beatae mariae de monte car. sup hiis q̃ ptinẽt ad cultũ diuini noĩs fauor beniuolus ipendat maxĩe cũ ipsi studeãt sub extrema paupertate uiuere: ac uirtutũ cultui desudare: ipsoꝝq̈ ad hoc feruẽter aspiret affectio ut p eoꝝ ministeriũ salus deo gratissima pueniat aĩarũ. Hinc ẽ ꝙ nos de fratribus ipsis huiusmodi cõsiderationẽ habẽtes uniuersitatẽ uestrã attẽte rogãdã duximus & monẽdã p ap̄lica nobis scripta mãdãtes quatẽus circa fratres ipsos p diuina & ur̃ reuerẽtia beniuolũ dirigẽtes affectũ eis ꝙ i locis quae pia deuotione fideliũ legittime sibi cõferri uel ipsos alios acqrere iuste cõtigerit ecclesiam uel oratoriũ ad opus ipsoꝝ cõstruere: ac inibi dĩna officia celebrare: necnõ liberã sepulturã habere ualeãt liberaliter cõcedatis licẽtiã sine iuris p̄iudicio aliẽi. Ita ꝙ eis uos sibi ppicios repperisse gaudẽtibus nos sinceritatem uestram exinde merito commendemus. Datum uiterbii. viii. chalendas Marcii pontificatus nostri anno Primo.

❡ Bulla cõseruatiõis p archiep̄m cãtuarie & lõdõniaꝝ: & bathõiẽsis & quẽlibet illorum.

Oannes ep̄us seruus seruoꝝ dei Venerabilibus Fratribus archiepiscopo cãtuariẽsis & londõn̄ ac bathonien̄ ep̄is Salutẽ & ap̄licã b̄ndictionẽ. Dilectos filios priorẽ generalẽ caeterosq̈ priores & fratres ordinis beatae mariae de mõte Carmeli q̃ i decore sanctae religiõis uirtutũ dño militãtes & crucifigẽtes cũ uiciis & cõcupiscẽtiis carnẽ suam ad diuinae maiestatis obsequia trahũt alios p exẽplũ infra pietatis ap̄licae ubera cõplectentes dignũ esse cõspicimus eos cõgruis p̄sidiis cõmuniri ut eo deuotius quo quiecius pacis famulent̃ auctori. Cũ itaq̈ sicut ex parte dictoꝝ prioris & fratrũ fuit ppositũ corã nobis ꝙ ipsi a nõnullis qui nomẽ dñi iuacuũ recipe nõ formidãt: diuersis & grauibus iacturis iniuriis uiolentiis & molestiis in diuersis mũdi partibus extra regnũ franciae affligant̃. Nos eorũdem prioris & fratrũ puidere quieti & malignoꝝ conatibus obuiare uolẽtes fraternitati uestrae p apostolica scripta mãdamus q̃tenus extra dictum regnũ uos uel duo aut unus ur̃m per uos uel p aliũ seu alios etiã si sint extra loca in quibus deputati estis cõseruatores & iudices p̄fatis priori & fratribus efficacis defensionis praesidio assistentes nõ pmittatis eosdẽ ab aliquibus indebite molestari uel eisdẽ damna uiolentias iniurias uel molestias irrogari: facturi eisdem priori & fratribus cũ ab eis uel eorũ pcuratoribus aut ipsoꝝ aliquo fueritis requisiti de p̄dictis & aliis p̄sonis quibuslibet de quibuscunq̈ molestiis uiolẽtiis iniuribus atq̈ damnis p̄sentibus & futuris in illis uidelicet quae iudicialem requirunt indaginẽ de plano summarie sine strepitu & figura iudicii. In aliis uero put qualitas ipsorũ exegerit iustitiae cõplemẽtũ molestatores p̄sumptores & iniuriatores huiusmodi necnõ cõtradictores quoslibet & rebelles cuiuscũq̈ dignitatis status ordinis uel cõditiõis extiterint etiã si pontificali p̄fulgeant dignitate quãdocunq̈ & quotienscũq̈ expedierit: p cẽsurã ecclesiasticã appellatione postposita cõpescẽdo: inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis. Non obstantibus foelicis recordatiõis Bonifacii papae octauii praedecessoris nr̃i in quibus cauetur ne aliquis extra suam ciuitatẽ & dioecesim nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra unã dietã a fine suae dioecesis ad iudiciũ euocet̃ seu ne iudices & conseruatores a sede deputati praedicta extra ciuitatem & dioecesim in quibus deputati fuerint contra quoscunq̈ procedere siue alii uel aliis uices suas committere aut aliquos ultra unam dietam a fine dioecesis eorundem trahere praesumant: seu quod de aliis q̃ de manifestis iniuriis & uiolentiis & aliis quae iudicialem indaginem exigũt poenis in eos si secus egerint & in id procurantes adiectis conseruatores se nullatenus intromit

tant:& tam de duabus dietis in concilio generali dummodo ultra tertiam uel quartam dietam aliquis extra suam ciuitatem & diocesim auctoritate præsentium ad iudiciú non trahatur q̃ aliis quibuscunq; constitutionibus a prædecessoribus nr̃is Romañ.pontificibus tam de iudicibus de legatis & cõseruatoribus q̃ psonis ultra certum numerú ad iudiciú non uocandis aut aliis editis quæ ur̃æ possent in hac parte iurisdictiõi aut potestati eiusq; libero exercitio quomodolibet obuiare seu si aliquibus comuniter uel diuisim a prædicta sit sede indultú q excomũicari suspendi uel interdici seu extra uel ultra certa loca ad iudiciú euocari non possint per litteras apostolicas nõ faciẽtes plená & expressam: ac de uerbo ad uerbú de indulto huiusmodi & eorú personis: locis ordinibus:& nominibus ppriis mentioné & qualibet alia indulgẽtia dictæ sedis generali uel speciali cuiuscúq; tenoris existat p q̃ præsentibus nõ expressam uel totaliter nõ insertá ur̃æ iurisdictionis explicatio in hac parte ualeat quomodolibec ipediri:& de qua cuiusq; toto tenore de uerbo ad uerbú in ur̃is litteris habenda sit métio specialis.Cæterú uolumus & apostolica auctoritate decernimus q quilibet ur̃m psequi ualeat articulú etiam per alium inchoatum q̃uis idem inchoans nullo fuerit ipediméto canonico ipeditus quodq; adatur psentiú sit nobis & unicuiq; ur̃m in præmissis omnibus & eorú singulis ceptis & non ceptis psentibus & futuris perpetuata potestas & iurisdictio attributa ut eo uigore eaq; firmitate possitis in præmissis omnibus ceptis & non ceptis præsentibus & futuris & pro pdictis pcedere:ac si prædicta omnia & singula corá uobis cepta fuissent:& iurisdictio uestra & cuiuslibet uestrum in prædictis omnibus & singulis per citationem uel modum alium perpetuata legittimum extitisset:Constitutiõe prædicta super conseruatoribus & alia qualibet in contrarium edita non obstante.Data Auinione Sexto kalendas maii Pontificatus nostri anno Tertio.

¶Bulla Vrbani quarti de conseruatione per Archiepiscopum cantuarieñ.

VRbanus episcopus seruus seruorum dei uenerabili fratri archiepiscopo cantuarieñ. Salutem & apostolicam benedictõné.Sub religionis habitu uacantibus studio piæ uitæ ita debemus esse ppicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignoꝝ nõ possint obstaculis ipediri.Cú itaq; dilecti filii priores & fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in anglia sicut asserút a nõnullis qui lætant̃ cú malefecerint & exultant in rebus pessimis affligantur diuersis molestiis & pressuris.Nos dictoꝝ priorú & fratrú puidere quieti & malignorum malitiis obuiare uolétes fraternitati tuæ per apostolica scripta mãdamus quatẽus eosdem priores & fratres pro diuina & nostra reuerétia fauoris oportuni præsidio psequens nõ permittas eos cõtra indulta priuilegioꝝ apostolicæ sedis ab aliquo idebite molestari.Molestatores huiusmodi p censuram ecclesiasticá appellatiõe postposita cõpescédo psentibus post trienniú minime ualituris.Datú uiterbii idus Marcii põtificatus nostri anno primo.

¶Bulla bonifacii octaui de cõseruatione per episcopum Dimelineñ.

BOnifacius episcopus seruus seruoꝝ dei Venerabili fatri episcopo Dimelineñ.Salutem & apostolicam benedictioné.Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ studio ita debemus esse ppicii ut in diuinis beneplacitis exequendis malignorum non possint obstaculis impediri.Cú igitur dilecti filii priores & fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in anglia a nõ nullis sicut accepimus qui nomen domini in uacuum recipere non formidant multiplices patiantur iniurias & iacturas:nos uolentes eorundem prioris & fratrum puidere quieti & molestáciú maliciis obuiare:fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eosdé priores & fratres pro nr̃a & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportuni præsidio prosequens non permittas ipsos contra indulta priuilegiorum sedis eiusdem ab aliquibus indebite molestari.Molestatores huiusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitionem exigunt & quæ indulta huiusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas:nec in episcopum alio suæ superiores prælatos excomunicationis uel suspensionis aut in uniuersitaté aliquá uel collegium interdicti sentẽtias promulgare præsumas.Nos enim si secus præsumpseris tam præsentes litteras q̃ etiam processum quem perte illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis:huiusmodi ergo mádatum

uestrum sic prudenter & fideliter exequaris q eius fines quomodolibet non excedas. Præsentibus post triennium minime ualituris. Datum Romæ apud sanctum Petrum. xii. chalendas Iulii. Pontificatus nostri anno quarto.

¶ Bulla Bonifacii. viii. de conseruatione per episcopum Londoniensem.

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei uenerabili fratri episcopo lōdonień: Salutē & apostolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ studio ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequēdis malignorū non possint obstaculis impediri. Cum igitur dilecti Filii Prior & fratres ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli in anglia a nonnullis sicut accepimus qui nomen domini inuacuum recipere non formidant multiplices patiant iniurias & iacturas: nos uolentes eorundē prioris & fratrū ꝓuidere quieti & molestantiū maliciis obuiare fraternitati tuæ per apostolica scripta mādamus eosdem priorē & fratres pro uestra & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportuni præsidiis prosequēs non permittas ipsos cōtra indulta priuilegioꝝ sedis eiusdē ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita cōpescendo. Attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitionem exigunt & quæ indulta huiusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas: nec in episcopum alio suæ superiores prælatos excomunicationis uel suspensionis aut in uniuersitatem aliq̄ uel collegium interdicti sententias promulgare præsumas. Nos enim si secus præsumpseris tam præsentes litteras q̄ etiam processum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis: huiusmodi ergo mandatum uestrum sic prudenter & fideliter exequaris q eius fines quomodolibet non excedas. Præsentibus post trienniū minime ualituris. Data Romæ apud sanctū petꝝ. xii. kalēdas Iulii. Pontificatus nostri anno quarto.

¶ Bulla Innocentii quarti mandantis episcopo londonień. fratres in sua diocesi degentes: cōmendatos habere & ab incursibus quorumlibet malefactorum suo dominio subditorum quantum in eo est protegere & defendere.

Innocentius episcopus seruus seruorū dei uenerabili fratri Episcopo londonień. Salutem & apostolicā benedictionē. Fauoris nři ꝓuenire decet auxilio ut quod piæ pio religionis augmēto deposcit affectu beniuolo prouide concedatur. Cum itaq; dilecti filii Prior fratres heremitæ de monte carmeli in anglia commorātes ad tuā diocesim diuertere cupiant ut ibidē insistant diuinis laudibus & sibi ac aliis gloriam ꝑpetuæ claritatis acquirant fraternitatem tuam attente rogandā duximus & monendam per apostolica tibi scripta mandantes quatenus eos pro apostolicæ sedis & uestra reuerentia cōmendatos habeas: & ipsos degētes in dicta diocesi ab incursibus quorūlibet malefactorum tuo dominio subditoꝝ quātum in te fuerit protegas & defendas. ita q ipsi te sibi gaudeant inuenisse beniuolū ac tibi ex inde præmium diuinæ benedictiōis: & a nobis gratiarū actio cōpensetur. Data anagine quinto idus Septembris pontificatus nostri anno. xii.

¶ Bulla bonifacii. viii. de conseruatione per Decanū Saꝝ.

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei Dilecto filio Decano ecclesiæ Saresbirień. Salutem & apostolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacātibus piæ uitæ studio ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequēdis malignoꝝ nō possint obstaculis impediri. Cū igitur dilecti filii prior & fratres ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli in anglia a nonnullis sicut accepimus qui nomen dñi in uacuum recipere non formidant multiplices paciantur iniurias & iacturas Nos uolentes eorundem prioris & fratrum prouidere quieti & molestantiū maliciis obuiare: discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eosdem priorē & fratres pro nostra & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportūi præsidiis prosequens non permittas ipsos contra indulta priuilegiorum sedis eiusdem ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitionē exigūt & quæ indulta huiusmodi non cōtingunt te aliquatenus intromittas: ne in episcopum alio suæ superiores prælatos excomunicationis uel suspensionis aut in uniuersitatē aliquā uel collegiū interdicti sententias promulgare præsumas. Nos enim si secus præsumpseris

tam præsentes litteras q̃ etiam processum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit om nino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis. Huiusmodi ergo mandatum nr̃m sic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet nõ excedas. Præsentibus post triennium minime ualituris. Datũ Romæ apud scm̃ petꝝ. xiiii. cal. Iulii põtificatus nostri anno. iiii.

¶ Bulla Bonifacii. viii. de cõseruatiõe per archidiaconũ Bedeford.

BOnifacius episcopus seruus seruoꝝ dei Dilecto Filio archidiacono Bedeford in ecclesia lincolnieñ Saluté & apostolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ studio ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignoꝝ nõ possint obstaculis impediri. Cum igitur Dilecti filii prior & fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in anglia a nõnullis sicut accepimus qui nomẽ domini in uacuum recipere non formidãt multiplices patiantur iniurias & iacturas. Nos uolentes eorundem prioris & fratrum prouidere quieti & molestantiũ maliciis obuiare: discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eosdẽ priorem & fratres pro nr̃a & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportuni præsidio prosequens non permittas ipsos contra indulta priuilegiorum sedis eiusdem ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censurã ecclesiasticam appellatione postposita cõpescendo. Attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitionẽ exigunt & quæ indulta huiusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas nec in episcopum alio suæ superiores prælatos excomunicatiõis uel suspensiõis aut in uniuersitatẽ aliquã uel collegiũ iterdici sẽtẽtias promulgare præsumas. Nos enim si secus præsumpseris tam præsentes litteras q̃ etiam processum quem per te illaꝝ auctoritate haberi cõtigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decreuimus firmitatis: huiusmodi ergo mãdatum nr̃m sic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet non excedas: ꝑsentibus post triennium minime ualituris. Data Romæ apud sanctum Petrum. xiiii. chalendas Iulii Pontificatus nostri Anno quarto.

¶ Confirmatio regulæ nostræ per honorium papam tertium.

HOnorius episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Priori & fratribus heremitis de monte carmeli Saluté & apostolicam benedictionẽ. Vt uiuẽdi normã regulariter a bonæ memoriæ Ierosolimitañ patriarcha editam quam ante generale cõcilium uos dicitis humiliter suscepisse: imposterũ uos & successores uestri quãtum cũ dei adiutorio poteritis: obseruetis in remissionẽ uobis iniungimus peccatorum. Datum Reate. iii. chalendas Februarii pontificatus nostri anno. x.

¶ Confirmatio regulæ nostræ per Innocentium quartum.

INnocentius episcopus seruus seruorũ dei Dilectis filiis priori & fratribus heremitis de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionẽ. Quæ honorem conditoris omniũ & ꝑfectum cõtinent animaꝝ roboris præsidio sint fulciẽda perpetui: sed illa præcipue super quibus apostolicæ sedis auctoritas salubris prouidentiæ studium noscitur habuisse. Cum itaq; nos ad uestræ supplicationis instantiam per dilectum filium nostrum hugonem tituli sanctæ Sabinæ præsbyterũ cardinalẽ: & uenerabilem fratrem Gulielmũ anteradensem episcopum quædã regulæ uestræ dubia declarari & corrigi ac etiam quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur: nos uestris piis desideriis annuentes declarationẽ & correctionẽ ac mitigationẽ huiusmodi auctoritate apostolica cõfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Tenorẽ autẽ litteraꝝ ipsaꝝ de uerbo ad uerbũ fecimus ꝑsentibus annotari: qui talis est. Frater hugo miseratiõe diuina tituli sanctæ Sabinæ ꝑbyter cardinalis & frater Gulielmus eadẽ miseratione anteradẽsis episcopus carissimis in christo uiris religiosis priori generali & diffinitoribus capituli generalis ordinis fratrũ de carmelo salutẽ in oĩum salutari. Accedentes ad apostolicã sedẽ fratres clerici reginaldus & petrus ordinis uestri ex parte uestra a domio papa humiliter postularũt: ut quædã quæ in priuilegio uestro & regula olim uobis a felicis memoriæ alberto hierosolymitano tradita cõtinent dubia declarare: corrigere: ac quædã grauia mitigare: misericorditer dignaretur. Cum igitur dõnus papa eoꝝ deuotis supplicatiõibus annuendo uobis cõmiserit: ut declarationẽ: correctionẽ ac mitigationẽ huiusmodi faceremus uice ipsius secundũ ꝙ bono statui ordinis & fratrum saluti expediens uideremus: religioni uestræ qua fungimur auctoritate mãdamus: quatenus regulã a nobis correctam declaratam: & mitigatã prout expedire uidimus: deuote recipientes eam firmiter obseruetis: & adinstar eiusdem uestras alias regulas corrigatis: quã uobis per eosdẽ fratres

sub sigillis uestris mittimus in hac forma. Albertus dei gratia hierosolymitanæ ecclesiæ uocatus patriarcha: dilectis in christo filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fonté i mõte carmeli morant: in dño salutě: & sancti spiritus benedictioně. Multipharie multisq; modis sancti patres instituerũt: qualiter quisq; in quocunq; ordine fuerit: uel quemcunq; modũ religiosæ uitæ elegerit: in obsequio iesu christi uiuere debeat: & eidě fideliter de corde puro: & consciẽtia bona deseruire.

¶ De priore.

¶ Verum quia requiritis a nobis ut iuxta ꝓpositũ uřm tradamus uobis uitæ formulã quã tenere in posterũ debeatis: illud in primis statuimus ut unũ ex uobis habeatis priorě: qui ex unanimi omniũ assensu: uel maioris & sanioris partis ad hoc officiũ eligat: cui obedientiã ꝓmittat qlibet alioꝝ & ꝓmissam studeat operis ueritate seruare cũ castitate & abdicatiõe ꝓprietatis.

¶ De locis.

¶ Loca autě habere poteritis in heremis: uel ubi uobis donata fuerint ad uestræ religiõis obseruantiã apta & cõmoda: secũdũ ꝙ priori & fratribus uidebitur expedire. Præterea iuxta sitũ loci quě inhabitare proposueritis. singuli uestrum singulas habeant cellulas separatas. sicut per dispositioně prioris ipsius & de assensu alioꝝ fratrũ uł sanioris ptis eedě cellulæ cuiq; fuerit assignatæ ita tamen ut in comuni refectorio ea quæ uobis erogata fuerint cõiter aliquam lectionem sacræ scripturæ audiẽdo: ubi comode poterit obseruari sumatis. Nec liceat alicui fratrũ nisi de licẽtia prioris qui pro tẽpore fuerit: deputatũ sibi mutare locũ: uel cum alio ꝑmutare. Cellula prioris sit iuxta introitũ loci: ut uenientibus ad eundě locũ primus occurrat: & de arbitrio & dispositiõe ipsius: postmodũ quæ agẽda sunt: cuncta ꝓcedãt. Maneant singuli in cellulis suis: uel iuxta eas: die ac nocte in lege dñi meditãtes: & in oratiõibus uigilantes: nisi aliis iustis occasiõibus occupent.

¶ De horis dicendis.

¶ Hii qui horas canonicas cũ clericis dicere nouerũt: eas dicant secũdũ constitutioně sanctorũ patrũ: & ecclesiæ approbatã cõsuetudině. Qui eas nõ nouerũt: uigiti quinq; uicibus pater noster dicant in nocturnis uigiliis: exceptis dñicis & solẽnibus diebus: in quoꝝ uigiliis ꝓdictũ numerũ statuimus duplicari: ut dicat pater noster: uicibus quinquaginta. Septies autě eadě dicat oratio in laudibus matutinis. In aliis quoq; horis septies similiter eadě singillatim dicat oratio: præter officia uespertina: in quibus quindecies ipsam dicere debeatis.

¶ De abdicatione ꝓprietatis.

¶ Nullus fratrũ aliquid esse sibi ꝓpriũ dicat: sed sint uobis omnia cõmunia: & distribuat unicuiq; per manũ prioris idest per fratrě ab eodě ad idě officiũ deputatũ prout cuiq; opus erit: inspectis ætatibus & necessitatibus singuloꝝ. Asinos siue mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat: & aliquod animaliũ siue uolatiliũ nutrimentum.

¶ De oratorio.

¶ Oratoriũ prout cõmodius fieri poterit: cõstruat in medio cellulaꝝ: ubi mane per singulos dies ad audienda missarum solẽnia conuenire debeatis: ubi hoc commode fieri potest.

¶ De capitulo celebrando.

¶ Dominicis quoq; diebus uel aliis ubi opus fuerit de custodia ordinis & animaꝝ salute tractetis: ubi etiã excessus & culpæ fratꝝ siquæ in aliquo deꝑhensæ fuerint: caritate media corrigant.

¶ De ieiunio.

¶ Ieiuniũ singulis diebus exceptis dominicis obseruetis a festo exaltatiõis sanctæ crucis usq; ad diem dominicæ resurrectionis: nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa solui suadeat: quia nacessitas non habet legem. Ab esu carnium abstineatis: nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerantes: ne sitis hospitibus onerosi: extra domos uestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus sed & carnibus supra mare uesci licebit.

¶ De spiritualibus armis.

¶ Quia uero temptatio est uita hominis super terram: & omnes qui pie uolunt uiuere in christo: persecutionem patiuntur: aduersarius quoq; uester diabolus tanquam leo rugiẽs circuit quærens quem deuoret: omni sollicitudine studeatis indui armatura dei: ut possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis: muniendum est pectus cogitationibus sanctis. Scriptum est enim. Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iustitiæ: ut dominum deum uestrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis: & proximũ uřm

tanquam uos ipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissi mi ignea extinguere: sine fide enim impossibile est placere deo. Galea quoq; salutis capiti impo nenda est: ut de solo saluatore speretis salutē: qui saluum facit populū suū a peccatis eorum. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus uestris: & quecunq; agenda sunt: in uerbo domini fiant.

¶ De operatione sine opere faciendo.

¶ Faciendū est uobis aliquid operis: ut semp uos diabolus inueniat occupatos: ne ex ociositate uestra aliquē intrandi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apo stoli magisterium pariter & exemplum: in cuius ore christus loquebatur qui positis est & datus a deo prædicator & doctor gentium in fide & ueritate: quem si secuti fueritis: non poteritis aber rare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte & die operantes: ne quem uestrum grauaremus nō quasi nos non habeamus potestatē: sed ut uosmetipsos formā daremus uobis ad imitandum uos. Nam cū essemus apud uos: hoc denunciabamus uobis: qm̄ siquis nō uult opera ri: non manducet. Audiuimus enim inter uos quosdā ambulātes in quiete: nihil operantes. Hiis autē qui eiusmodi sunt: denunciamus & obsecramus: in dn̄o iesu christo: ut cū silentio operātes suum panē manducent. Hæc uia bona est & sancta: ambulate in ea.

¶ De silentio.

¶ Commendat autē apostolus silentiū: cū in eo pcipit operandū: & quēadmodū ppheta testat. Cultus iustitie silentiū est. Et rursus. In silentio & spe: erit fortitudo uestra. Ideoq; statuimus ut dicto cōpletorio silentiū teneatis: usq; ad primā dictam sequentis diei. Alio uero tēpore licet silē cii nō habeat obseruatio tanta: diligentius tamē a multiloquio caueat: qm̄ sicut scriptū est: & nō minus experientia docet: in multiloquio nō deerit peccatū: & qui inconsideratus est ad loquēdū sentiet mala. Item: qui multis utitur uerbis: ledit animā suam. Et dn̄s in euāgelio De omni uerbo ocioso quod locuti fuerint homines: reddent rationē de eo in die iudicii. Faciat ergo unusquisq; staterā uerbis suis: & frenos rectos ori suo: neforte labatur & cadat in lingua: & insanabilis sit ca sus eius ad mortē custodiens cū ppheta uias suas: ut nō delinquat in lingua sua: & silentiū in quo cultus iustitiæ est: diligenter & caute studeatis obseruare.

¶ De humilitate.

¶ Tu autē frater brocarde & quicūq; fuerit post te prior institutus illud semper habeatis in mē te & seruetis in opere: quod dominus ait in euāgelio. Quicūq; uoluerit inter uos maior fieri: erit minister uester & quicunq; uoluerit īter uos primus esse: erit uester seruus. Vos quoq; cæteri fra tres priorem uestrum honorate humiliter: christum potius cogitantes: quam ipsum qui posuit illum super capita uestra: & ecclesiarum præpositis ait. Qui uos audit: me audit: & qui uos spernit: me spernit: ut non ueniatis in iudicium de contēptu: sed de obediētia mereamini æternæ uitæ mercedem. Hæc bene inter scripsimus uobis conuersationis uestræ formulam statuentes se cundum quam uiuere debeatis. Siquis autē supererogauerit: ipse dn̄s cū redierit reddet ei. Vtat tamen discretione: quæ uirtutū est moderatrix. Actum lugduni anno domini. M.cc.xlvii. domi ni papæ Innocentii quarti: anno quinto calendis Septembris. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostræ confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attēptare psumpserit: īdignationē oīpotētis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se noue rit īcursurum. Datū lugduni calēdis octobris Pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla ioannis papæ. xxii. damnantis quasdam conclusiones de confessione. Magistri ioannis de Poliaco.

IOannes episcopus seruus seruorum dei uenerabilibus fratribus patriarchis archiepi scopis episcopis ac dilectis filiis ad quos præsentes littere peruenerint. Salutem & apo stolicam benedictionem. Vas electionis doctorum eximius & egregius prædicatorū cuius prædicatio mundum docuit uniuersum præsumptuosam uerborum audaciam refrenat sollicitus: qui prudentie proprie innitentes in errores uarios prolabuntur: non plus sape re q̄ oportet sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggessit: ut iuxta sapientis eloquiū quis q; prudentiæ suæ modum ponat: Sane dudum cum dilectum filium magistrum ioānem de po liaco sacræ theologiæ doctorem certis ex causis de fratrum nostrorum cōcilio ad nostram præ sentiam uocassemus fide digna relatio ad nostrum produxit auditum q̄ ipse in quibusdam arti

culis tangentibus pœnitentiæ sacramentum non sobrie sed perperam sapiebat infrascriptos arti culos periculosos continentes errores docens publice in suis prædicatiōibus & in scolis. Primo ꝙ confessi fratribus habentibus licentiā generalē audiēdi confessiōes tenent eadē peccata quæ confessi fuerint iterū confiteri proprio sacerdoti. Secūdo ꝙ stante statuto Ois utriusq sexus edito in cōcilio generali: romanus pōtifex nō potest facere ꝙ parrochiani nō teneant confiteri omnia peccata sua semel in anno ꝓprio sacerdoti quē dicit esse parrochialē curatū: immo nec deus posset hoc facere: quia ut dicebat implicat cōtradictionē. Tertio ꝙ papa nō potest dare generalem potestatē audiēdi cōfessiones: nec etiā deus quin confessus habenti generalē licentiā teneat eadē iterum cōfiteri suo ꝓprio sacerdoti: quē dicit eē ut præmittit parrochialē curatū. Nos igit scire uolentes si suggesta nobis ueritatē haberēt: articulo℞ præmisso℞ copiā eidē magistro ioanni fecimus assignari: & ad defensionē suā audientiā plenā ꝓbuimus tam in nostra & dicto℞ fratrum nosto℞ ꝑsentia in cōsistorio: ꝗ alias corā aliquibus ex ipsis fratribus per nos ad huiusmodi deputatis. Verū licet præfatus magister dictos articulos & cōtenta in ipsis defendere niteret asserebat tm̄ se paratū credere & tenere in præmissis & aliis quæ credēda & tenēda sedes apostolica diffiniret. Nos igitur attendentes ꝙ dicto℞ articulo℞ assercio: ꝑdicatio & doctrina redundare poterāt in multa℞ perniciē: ipsos articulos per plures magistros in theologia examinari fecimus diligēter nos ipsi etiā cū dictis fratribus nostris collationē solertē habuimus super ipsis: per quas quidē collationē & examinationē super hoc præhabitas cōperimus ꝑdictos articulos doctrinā non sanā sed ꝑiculosam multū ac ueritati cōtrariā cōtinere: quos etiā articulos omnes & singulos idem magister ioānes ueris sibi ratiōibus opinioni suæ dudū habite cōtrariis demōstratis in cōsistorio reuocauit: asserens se credere eos nō ueros sed ipsorū cōtrariū uerum eē: cū diceret se nescire ratiōibus sibi factis i cōtrariū respōdere. Ideoq ne ꝑ assertionē ꝑdictā & doctrinā huiusmodi in errorē quod absit animæ simpliciū ꝓlabantur: omnes prædictos articulos & quēlibet eorūdem tāquā falsos & erroneos & a doctrina sana deuios auctoritate apostolica dānamus & reprobamus de fratrū cōsilio ꝑdicto℞: doctrinā ipsis cōtrariā uerā esse & catholicā asserentes. Cum illi qui ꝑdictis fratribus cōfitentur nō magis teneant eadē peccata iterū cōfiteri: quam si alias illa confessi fuissent eo℞ ꝓprio sacerdoti: iuxta conciliū generale: optantes autē ueritatis uias notas esse fidelibus & cunctis erroribus ꝑcludere aditum ne subintrent fœlicis recordationis Alexandri qrti & Clæmētis quarti Romāo℞ pōtificū ꝑdecesso℞ uestro℞ uestigia imitando. Vniuersis & singulis districtius inhibemus ne quisquā dictos articulos ꝑ nos ut præmittit dānatos & etiā reprobatos uel cōtenta in eis uel aliquo ipso℞: utpote a catholicis mētibus respuēda tenere audeat uel defensare quomodolibet uel docere. Quo circa uniuersitati uestræ districtæ præcipiēdo mandamus per apostolica scripta quatenus uniuersi & singuli uestrū in ciuitatibus & diocesibus uestris conuocato clero comuniter ꝑmissa omnia & singula ꝑ uos seu per alios solēniter publicetis. Nos etiā eidem magistro mādauimus ꝙ ipse in scolis & in sermonibus parisius ꝑdictos articulos & cōtenta in eis tāquam ueritati contraria ꝓpriæ uocis oraculo & assercione cōstanti publice debeat reuocare: quod se facturū dictus Ioannes efficaciter repromisit. Datum Auinione. viii. calendas augusti pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Bonifacii papæ noni confirmantis bullam præcedentem.

BOnifacius episcopus seruus seruorum dei Vniuersis christi fidelibus præsentes litteras inspecturis salutem & apostolicam benedictionem. Prouisionis uestræ debet prouenire subsidio ut ea quæ per Romanos pontifices rite ordinata fuere: perpetuo obseruentur. Hinc est ꝙ nos tenorem quarundem litterarum fœlicis recordationis Ioannis papæ uicesimi secundi prædecessoris nostri in registro ipsius prædecessoris repertum pro eo ꝙ sicut percepimus prædictæ originales litteræ casualiter sunt missæ de registro ipso de uerbo ad uerbum transcribi & præsentibus annotari qui talis est. Ioannes episcopus seruus seruorū dei uenerabilibus Fratribus Patriarchis archiepiscopis & episcopis ac dilectis filiis ad quos præsentes litteræ peruenerint: salutem & apostolicam benedictionem. Vas electionis doctor eximius & egregius prædicator cuius prædicatio docuit mundum uniuersum: præsumptuosam uerborum audatiam refrenare sollicitus qui prudentiæ propriæ innitentes in errores uarios prolabuntur: non plus sapere ꝗ oportet sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggessit ut im-

ea sapientis eloquium quisq; suæ prudentiæ modum ponat. Sane dudum cum dilectum filium Ioannem de polliaco sacræ theologiæ doctorem certis ex causis de fratrum nostrorum concilio ad nostram præsentiam uocassemus &c. ut supra in bulla præcedenti: scribatur totum usq; in finem: & postea scribatur. Cæterum ut earundem litterarum tenor sic insertus omnimodam rei seu facti certitudinē faciat: auctoritate apostolica decernimus ut illud idem robur eundē que uigorem dictus tenor per omnia habeat quem haberent originales litteræ supradictæ: & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandocunq; & ubicunq; in inditio & alibi ubi fuerat exhibitus uel ostensus & eidem stetur firmiter in omnibus sicut eisdem originalibus litteris staretur si forent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam nostræ constitutionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit indignationē oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctū Petrū Sexto calēdas aprilis Pontificatus nostri anno. *vi.*

¶ Bulla Alexandri quinti gratiosissima pro Fratribus: damnantis & reprobantis quasdam conclusiones erroneas de confessione.

ALexander episcopus seruus seruorum dei Venerabilibus fratribus uniuersis Patriarchis archiepiscopis episcopis ac dilectis filiis electis Salutem & apostolicam benedictionem. Regnans in excelsis triumphās ecclesia cui pastor est pater æternus: cuiq; sanctorum ministrant agmina: & laudis gloriam angelorum chori decantant: in terris sibi uicarium constituit ecclesiam militantem unigenito filio dei uiui domino nostro iesu christo ineffabili commertio copulatam. In hac quidem ipse christus a patre progrediens per illustrationem paracliti qui ab utroq; procedit statuit fidei firmamentū: ut ab eo uelut a primitiuo fonte ad singulas orthodoxas nationes eiusdem fidei riuuli diriuentur. Ad huiusmodi autem ecclesiæ regimen uoluit christi clæmentia romanum pontificem deputare ministrum: cuius instructionē ac doctrinā eloquio ueritatis euangelicæ traditam cuncti renati fonte baptismatis teneāt & obseruent. Qui enim sub hac doctrina cursus uitæ peregerint: saluationis gratiam merebūtur: qui uero ab ea deuiauerint aut errores contra illam tenuerint: damnationis sententia ferirentur. Sane dudum fœlicis recordationis Bonifacius papa octauus prædecessor noster in constitutione sua quæ sic incipit. Super cathedram: quam piæ memoriæ clæmens papa quintus etiam prædecessor noster postea in uienneñ consilio innouauit super prædicationibus fidelium populis faciendis: audiendis eorum confessionibus: pœnitentiis iniungendis eisdem: & cumulandis defunctorum corporibus qui apud prædicatorum & minorum ordinum fratrum ecclesias siue loca suā elegerint sepulturam: quæ quidem constitutio etiam successiue ad heremitarum sancti Augustini & beatæ mariæ de monte carmeli ordinum fratres per sedem apostolicam extensa fuit: auctoritate apostolica statuit ac etiam ordinauit ut dictorum ordinum fratres in ecclesiis & locis eorum & in plateis comunibus libere ualerent clero & populo prædicare & proponere uerbum dei: hora illa dumtaxat excepta in qua uellent prælati ecclesiarum coram se facere solenniter prædicari: in qua fratres ipsi prædicare cessarent: præterquam si aliud de ipsorū prælatorum consensu procederet ex licentia speciali. In studiis autem generalibus ubi sermones ex more fieri solent diebus illis quibus prædicari solenniter consueuit. Ad funera etiam mortuorum & in festis specialibus seu etiam peculiaribus eorundem fratrum possent iidem fratres & liceret eis prædicare libere: nisi forsan in illa hora qua solet ad clerum in prædictis locis seu studiis ꝓponi uerbum dei episcopus uel prælatus superior clerum ad se generaliter conuocaret: aut ex aliqua ratione uel causa urgente clerum ipsum duceret congregandum in ecclesiis parrochialibus sacerdotibus inuitati uel uocati fortasse existerent uel de ipsorum placito uel assensu petita licētia uel obtenta foret ubi episcopus uel prælatus per eosdem fratres prædicari mandaret. Statuit etiam & ordinauit idem bonifacius prædecessor auctoritate prædicta ut in singulis ciuitatibus & diocesibus in quibus loca fratrum ipsorum consistere dinoscerentur ac in ciuitatibus & diocesibus & locis ipsis uicinis in quibus loca huiusmodi non habentur magistri priores prouinciales prædicatorum aut eorum uicarii: ac generales & prouinciales ministri custodes minorum & prædicatorum ordinum præfatorum ad præsentiam prælatorum eorundem locorum se conferrēt per se uel fratres quos ad hoc idoneos fore putarēt: ut frēs q ad hoc electi forent in eoꝝ ciuitatibus & diocesibus cōfessiones suorum subditoꝝ cōfiteri uolentium audire ualerēt: & ut huiusmodi confitentibus prout secundū deū cognoscerēt & īponerēt pœnitētias salutares & eisdē bñficiū

absolutionis impenderent gratia & beneplacito eorundem:ac demum præfati magistri priores prouinciales & ministri ordinum prædicatorum eligere studerent personas sufficiētes idoneas uita probatas atq; peritas ad tam salubre ministerium & officium exequendum:quas sit ab ipsis electas repræsentarent uel facerent representari prælatis antedictis: ut de eorum licentia & beneplacito ī ciuitatibus & diocesibus eorūdem huiusmodi personæ sic electæ confessiones cōfiteri sibi uolentium audirēt:& eis īponerent pœnitentias salutares ac beneficium absolutionis impenderent prout superius est expressum: & alia rationabilia & utilia dictus bonifatius prædecessor ordiauit & statuit prout in eadem constitutione plenius exprimuntur. Postea uero ad piæ memoriæ Ioannis papæ.xxii.prædecessoris nostri notitiam deducto q quondam Ioannes de poliaco in sacra theologia magister in quibusdam articulis tangentibus pœnitentiæ sacramentum non sobrie sed perperam sapiebat infra scriptos articulos periculosos continentes errores docens publice in suis prædicationibus & in scolis. Primum siquidem astruens uidelicet q confessi fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones teneantur eadem peccata qui confessi fuerant iterum confiteri proprio sacerdoti. Secundo q stante statuto Omnis utriusq; sexus in concilio generali edito:romanus pontifex non potest facere quin parrochiani non teneantur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri quem dicebat esse parrochialem curatum:nec deus potuit hoc facere: quia ut dicit implicat contradictionem. Tertio q papa non posset dare generalem potestatem audiendi confessiones: immo nec deus quin confessus habenti generalem licentiam teneatur iterum confiteri suo proprio sacerdoti quem dicit eē ut præmittitur parrochialem curatum. Prædictus ioannes noster prædecessor uolens scire si suggesta sibi in ea parte ueritatem haberent præfatum ioannem de poliaco de fratrum suorum concilio euocari atq; articulorum præmissorum copiam eidem magistro ioanni tradi fecit:& ad defensionem suam audientiam plenam sibi præbuit tam in sua dictorumq; fratrum suorum præsentia:& in concistorio q̄ alibi coram aliquibus fratribus ipsis per eum ad hoc deputatis si præfatus magister dictos articulos & cōtenta ī ipsis defendere niteretur. Qui quidem magister ioannes asserebat se paratum credere & tenere in præmissis & in aliis ea quæ tenenda & credenda fides apostolica diffiniret. Præfatusq; ioannes prædecessor attendens q dictorum articulorum assertio prædicatio & doctrina redundare poterant in multarum perniciem animarum:ipsos per plures magistros in theologia examinari fecit diligenter; & ipse etiam cum dictis fratribus suis collationem solemnem habuit super præmissis: per quas quidem collationem & examinationem super hoc præhabitas comperit prædictos articulos doctrinam non sanam sed periculosam multum & ueritati contrariam continere: quos etiam articulos omnes & singulos idem magister ioannes ueris sibi rationibus opinioni suæ dudum habitæ contrariis in eodem demonstratis concistorio reuocauit: asserens eos non ueros sed eorum contrarium uerum esse:cum diceret se nescire rationibus sibi in contrarium factis respondere. Ideoq; ne per assertionem:prædicationem & doctrinam huiusmodi in errorem quod absit animæ simplicium prolaberentur:omnes prædictos articulos & quodlibet eorum tamq̄ falsos & erroneos & a doctrina sana deuios:idem ioannes prædecessor auctoritate apostolica dānauit & reprobauit de fratrum suorum concilio prædictorum doctrinam ipsis contrariam ueram esse & catholicam:asserens q illi qui prædictis fratribus confiterentur:non magis tenerentur eadem peccata iterum confiteri quā si alias illa confessi fuissent eorum proprio sacerdoti iuxta dictum concilium generale: optans ueritatis uias notas esse fidelibus & cunctis erroribus præcludere aditum fœlicis recordationis Alexandri papæ quarti & Clæmentis quarti Romanorum pontificum prædecessorum uestigia imitando:uniuersis & singulis inhibuit ne quisquā dictos articulos per eundem ioannem prædecessorem damnatus & reprobatos & contenta in eis uel aliquo ipsorum utpote a catholicis mentibus respuenda tenere auderet seu defensaret:ac uniuersis & singulis patriarchis:archiepiscopis:epis & electis p apostolica scripta pcipiendo mandauit ut in ciuitatibus & diocesibus eorum conuocato clero communiter præmissa omnia & singula per se uel alios publicarent solemniter: necnon idem Ioanni mandauit ut ipse in scolis uel sermone parisius prædictos articulos & contenta in eisdem tamquam ueritati contraria. Propriæ uocis oraculo & assertione constanti publicæ deberet reuocare: & etiam se facturum idem dictus Ioannes de poliaco efficaciter repromisit. Cum autem sicut super fratrū prædicatorum & minorum prædictoꝝ:ac ēt heremitaꝝ scti Augustini & btē ma

riæ de monte carmeli ordinum lamentabilis querela ad uestrum perduxit auditum nonnulli clerici & ecclesiastici personæ atq utriusq sexus homines ne dũ prædictos articulos dãnatos p eundem ioannem prædecessorẽ ut præfertur: sed etiã ad quosdã alios articulos ꝓrsus erroneos & sacris cãonibus cõtrarios ẽt publice nõ uerent astruere: & p illos ꝓprias & multoꝶ simpliciũ aĩas inficere: illosq a deuotione eorũdẽ fratrũ ꝑdictorum & ne christi fideles sua peccata fratribus ipsis cõfiteant: dãnabiliter detrahere satagũt: & cõtra eandẽ constitutionẽ ꝑdicti Bonifacii prædecessoris sup hoc editã ut præfertur: qui quidem adiecti erronei articuli secuntur per ordinem p hæc uerba. Primus articulus uidelicet talis cõfessus fratri admisso in forma dudum tenetur eadem peccata in numero iterum curato confiteri: damnatur per Ioannem papam uigesimum secundũ quod incipit uas electionis. Secũdus articulus Ioannis de poliaco dãnatus p Ioãnẽ. xxii satis uere a quocũq litterato sufficienter possent tenere statutum Ioannis. xxii editũ uas electionis est irritum & inane: quia cũ id fecit erat hereticus: & per cõsequens quicqd fecit prædictus Ioannes siue mendicantibus siue aliis ante reuocationem inane fuit. Stante statuto omnis utriusq sexus nec deus nec papa de potentia sua potest facere quin confessus fratri mendicãti amisso: iterum teneat confiteri suo proprio sacerdoti. Cõfessio fratribus admissis facta: est dubitabilis & incerta: qua propter omnes tenentur dimittere incertum: & sic solum confiteri suis sacerdotibus curã aĩarum habentibus sub pœna peccati mortalis. Quãuis fratres admissi habeant auctoritatem absoluendi: audiendi confessiones tñ populus subiectus non habet potestatẽ accedendi ad mendicantes admissos sine licentia proprii sacerdotis: fratres petentes priuilegia pro confessionibus audiendis & sepulturis habendis sunt in peccato mortali: & romani pontifices talia priuilegia cõcedentes mendicantibus aut eisdem confirmantes sunt in peccato mortali & excomunicati: fratres non sunt aut fuerunt pastores sed fures latrones & lupi. Sacerdos curatus dans licentiam mendicantibus audiendi confessiones magis dispẽsat cum statuto Omnis utriusq sexus q̃ papa fratribus dans licentiã iuxtam formam decretalis dudum. Nos uero attendentes ꝙ nimis pernitiosum esset antiquos dudum ut præmittitur per eundem Ioannem prædecessorem cum solẽnitate & maturitate damnatos & reprobatos: & etiam huiusmodi nouos articulos per nos ueluti erroneos & etiam canonibus contrarios tenere uel astruere uel docere: necnon in hac parte salubriter prouidere uolentes eosdem nouos articulos: & quos nos ẽt una cũ fratribus nostris sanctæ romanæ ecclesiæ cardinalibus mature prout tanti negocii qualitas exigit uidimus examinauimus necnon etiam per maguistros in sacra theologia magistros ac quosdam doctores in iure canonico recensiri fecimus diligenter: per quam quidem examiationem reperimus etiam ipsos nouos articulos fuisse & esse falsos confitere & erroneos ac eosdem canonibus contrarios & propterea ut tales de eorũdem fratrum consilio dãnamus & reprobamus uolentesq ꝙ siqs deinceps prædictos articulos asserere aut in scolis uel alibi glosare defendere seu tenere aut prædicare præsumpserit: tãq hereticus sit censendus: & excomunicationis sententiam incurrat ipso facto a quã nisi per summum pontificem in mortis articulo non posset absolui. Quo circa uniuersitati uestræ per apostolica scripta districte præcipiendo mandamus quatenus uniuersi & singuli uestrum conuocato clero ciuitatum & diocesim uestrarum eis præmissa omnia & singula per uos uel alios ubi & quando super hoc & per eosdem fratres seu ipsorum aliquem uel aliquos requisiti fueritis: auctoritate nostra solemniter publicetis: & etiam per rectores ipsarum parrochialium ecclesiarum ciuitatum & diocesim prædictarum in huiusmodi parrochialibus ecclesiis publicari faciatis. Et si quos forsan huiusmodi dãnatos articulos nouos & ueteres aut eorum aliquem seu aliquos astruere uel tenere siue prædicare reperitis: contra illos coniunctim uel diuisim tamq̃ hereticos seu de catholica fide suspectos procedere necnon ipsos & eorum quemlibet iuxta tantorum excessuum qualitatem per censuram ecclesiasticam & alia iuris oportuna remedia: auctoritate prædicta compescere: necnon ad obseruandam dictam constitutionem præfati Bonifacii prædecessoris iuxta eius tenorem compellere ratione præmia studeatis contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione post posita compescendo. Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis non obstantibus prædictis. quæ incipit. Omnis utriusq sexus: & aliis cõstitutionibus apostolicis cõtrariis quibuscũq: seu si aliqbus coniuncti uel diuisim a sede apostolica ĩdultum existat: quod ĩterdici suspendendum excomunicari non possunt per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Pysis quarto Idus

octobris. Pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Benedicti .xii. Quod apostate tenent iterum recipi ad ordinem cuiuscunque ordinis fuerint.

Benedictus duodecimus eps seruus seruorum dei ad futuram rei memoriam. Pastor bonus diligens operosus & peruigil oues suas errabundas & deuias ne lacerantur & deuorentur lupinis morsibus ad causam reducere satagēs sollicite ac puidenter sup illas & alias suæ custodie deputatis instituit: ut studiosas excubias sibi & eis spiritualiter & tpaliter salutares. Sic ergo nos qui cœlesti disponēte pastore qq̄ imeriti cōstituti sumus in summi pontifici specula dñi nři iesu christi uicariatus officiū exercētes: feruenter in uotis gerimus: & quatenus diuinis bñplacitis cōuenire pcipimus: studium apponimus solicitudinis efficacis: ut cūcti cā æternæ magestatis obseqis sub reglari obseruātia dedicati q̄ cæteri xpicolæ deli a norma rectitudinis & tramite rōnis ad recōciliationis deo grate gīam adimittant: & ad eā redeant ne peant sed saluentur. Sane aliter ad apostolatus mei non sine mentali molestia iā dudum perducto noticiā q nōnulli stabilitatis suæ pfessionis uiolato pposito regularē habitum temere dimittentes: ac diuersis mūdi ptibus ad sedē apostolicā cōfluētes: & ptendētes uariis coloribus & figmentis exqsitis: se in suis claustris & religione nō posse comode pmanere. Nos de apostolica pietatis habundātia taliū piculis aiarum occurrere desiderabiliter affectantes: & huiusmodi religiosi apostatādi & extra religiones ecclesias monasteria seu alia: loco ordinū eorundē uitādi materia iposterū amputet: ipsiq apostate uel qui iā pnitiose uagant p sæculū ab eorum religionis abiecto ppositū reducant. Sup pmissis oportune ordinationis & remedia put series subscripta describit digesta. In hac parte deliberatione phibita prouidimus apponenda. Volumus namq & apostolica auctoritate ordinamus uniuersis & singulis tam exemptis q̄ non exemptis prælatis imediatis quorūcunq religiosorum ordinū in uirtute sanctæ obediētiæ districte præcipiēdo mādamus: ut ipsi prælati apostatas & ēt de suis ordinibus eiectos & quosuis religiosos alios eis subditos sine prælatorum eorūdē licētia p sæculū euagātes requirāt seu requiri faciāt eorūdē q si apostate eiecti ac euagātes religiosi pfati redire noluerint: aut platis prædictis ipsis sibi rebelles uel inobediētes exstiterint: illos q ad psens apud sedē cōsistūt eādē auditor curiæ cameræ apostolicæ alios uero exēptos uidelicet apostolica nō exēptos āt ordinaria auctoritate locorum ordinarii ad reqsitionē dictorum platorum cape teneant p auditorē ac ordinarios supradictos platis eisdē sine difficultate qlibet remittendos: ut sic redire ad religionis obseruantiam & obedientiā platorum suorum ac i aliis psistere cōpellant: nřæ pterea intētionis existit. Rursusq uolumus & ordinamus ut omnes apostate qui religionem seu religionis quem professi sunt habitum dimiserunt: & ad religionem aliam absque prædictæ sedis seu alia debita licentia transiuerunt: habitumque sumpserunt huiusmodi religionis alterius etiam si in ipsa religione altera in qua ut præfertur assumpserunt habitum secundo professi fuerint: ad religionem eorum primā dū tñ legittime fuerint professi: infra triū mensiū spatiū cōputandū a die qua hæc intentio uolūtas & ordinatio nřa ad noticiā eorum puenerit uel p ipsos steterit quo minus pueniat ad eosdē qd qdē spatiū eis p perēptorio termino assignamus: curent reuerti & habitū ipsius primæ religionis neqter dimissum resumere ac gestare uolumus quoq ac ēt ordiamus q pdicti platī ecclesiarum monasteriorum seu aliorum locorum quorūlibet a qbus ipsi apostate ut præmittitur apostatārunt temere eosdem apostatas ad habitum & religionē eorum priores recipe teneant Quod si forte iidē plati capitula ecclīarum cōuētus mōasteriorum seu fres eorū & locorum pdictorum recusārēt recipe apostatas plibatos: uolumus & ordiamus: q ipsi plati ca. cōuentus & fres p certos executores sup hæc a sede ipsa deputandos ad eos recipiēdos salua ordis disciplina quam uolumus & mandemus circa illos q uolūtarie redierint hac uice ut infra sequitur misericorditer tēperari monitione pmissa p cēsuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo cōpellantur. Nempe circa illos ex dictis apostatisq ordinū mendicantiū fuerunt ēt uolumus & ordinamus q si apostate ipsi ordinū ut prædicit mendicantium in suis primis locis suis eorūdem recipi comode nequeant: in aliis locis cuiuscunq ordinis ipsorum uel alterius ordinis dictorum mendicantium si alii mendicantes huiusmodi apostatas recipere uoluerint: hac uice collocentur. Et nihilomius religiosi pdicti locorum eiusdem ordinis ad recipiēdum apostatas ipsos qui trāsire ad alia loca eiusdē ordinis ut præfertur habebunt ad recipiēdū dictos apostatas i locū huiusmodi p executores a dicta sede sup hoc deputādo si opus fuerit: cēsura simili cōpellāt. Et qa

nimia rigoris uel penalis seu poenitētialis aspitas ob fragilitatē carnis hūanæ nō edificat sed cor rūpit:uolumus & ordinamus erga oēs apostatas supradictos & quelibet ipsorum per eoꝝ præ latos seruato subscripto moderamie ꝓuidere secundū q̄ ipsi prælati circa huiusmodi apostatas si ante uel post eoꝝ apostasiā excessus in ordine suo uel extra illum cōmiserunt:& proinde uel etiā ex quacūqꝫ alia tā in apostasia huiusmodi lapsi fuerint uel ordinis sui carceres effregerint seu ab ipsis euaserit:pro ꝑdictis eis poenā seu poenitētiā salutarē eis iponāt:iuxta eorūdē ordinū antiq̄ statuta:quā tñ poenā seu poenitētiā sic ēt misericorditer uolumus tempari:q̄ iidē apostate terro re ultionis suæ poenæ a resumptione suoꝝ religiōis & habitus retrahant̄.Insup memoratis præ latis eorūdē apostataꝝ ꝑdictos apostatas ad religionē suā pristinā uel aliā mēdicātiū ut ꝑtāgit̄ redeuntes absoluēdi hac uice iuxta formā ecclesiæ ab excōicationis sentētia in qua apostatādo taliter icederūt:& cū eis sup irregularitate quā ecclesiæ apostasiæ huiusmodi u el alias forsan sic ligati:diuina officia celebrando imo uerius profanando:aut illis se imiscendo dānabiliter incur rerunt ꝓut eorūdem apostatarū saluti:ꝑdicti ꝑlati uidebūt dispēsandi plenā ac liberam concedi mus auctoritate apostolica potestatē.Nō obstātibus q̄buscūqꝫ statutis & cōsuetudinibus & alio rū locoꝝ ꝑdictoꝝ quorūlibet ordinū ecclesiaꝝ & monasterioꝝ iuramēto confirmatione apo stolica uel alia quauis firmitate roboratus:uel in priuilegiis:indulgentiis aut litteris apostolicis seu aliis quibuscūqꝫ p quæ ꝑsentibus nō expssis:uel totaliter non iserta effectus eoꝝ ipediri ua leat quomōlibet uel diffiniri:& de quibus quorūqꝫ totis tenoribus de uerbo ad uerbū plenam & expssam oportet i nr̄is lr̄is fieri mentionem.Vt āt uolūtatū & ordinationū nr̄aꝝ ꝑmissarum aliorūqꝫ superius expressaꝝ executio promptior & efficatior exequat̄: uolumus & mandamus q̄ ordinariis ꝑlatis:apostatis ac religiosis prædictis pectētibus:iuxta qualitatē casuum eorūdē oportune ipsis litteræ apostolicæ cōcedantur.Nulli &c.Datum.&c.

❡Bulla Benedicti.xii.Q̄d mēdicantes non possunt se transferre ad ordines.s.nigrorum mo nachorum & cistertiensium.

BEnedictus eps̄ seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuā rei memoriam regularē uitā ꝑfessis sic expedit subtrahi oēm inquietudinis & turbationis materiā ut i cōtēplationis sua uitate quiescere ualeant:& tranqllū reddere dn̄o famulatū.Cū igitur ex eo q̄ profes sores ordinū mēdicātiū ad monachorū nigroꝝ & cistertieñ.ordinē consueuerīt ple rūqꝫ trāsire multas i dictis ordibus turbatōes:iestatōes molestias:dāna & scādala ꝓueisse: expiē tia doceat manifeste:nos hiis ex debito pastoralis officii futuro tp̄e occurrere cupiētes: de cōci lio fratrū nr̄oꝝ decreuimus ne cuiuscūqꝫ ordis mēdicantiū ꝑfessor ad aliquē dictoꝝ duoꝝ or dinum quoquomō trāsire ualeat sine romani pontificis licentia spāli:plenā & expressam facien te de cōstitutione huiusmodi mentionē:Non obstantibus priuilegiis apostolicis q̄buscūqꝫ con cessis in cōtrariū dictis ordinibus mēdicantiū seu eoꝝ prælatis aut aliquibus eorūdē quæ quo ad hoc nullius tunc fore decreuimus firmitatis.Nulli ergo oīno liceat hanc paginam nostræ cō stitutionis infringere.&c.Datum auinioñ.iiii.Nonas iulii.Pontificatus nr̄i anno primo.

❡Notificatio bullæ conseruationis pro distinctione eboraci.

VNiuersis q̄bus de iure fuerit significandum:tenore præsentiū pateat manifeste:q̄ nos frater Ioannes ꝑmissione diuina Norlbicis eps̄ lr̄as apostolicas nobis directas & ex parte religiosoꝝ uiroꝝ prioris & fratrum ordīs btē mariæ de mōte carmeli.xv.chal. nouembris anno dn̄i.m.ccc.xx.in hospitio nr̄o apud charryng ꝑpe londoñ.ꝑsenta tas:recepimus inspeximus & palpauimus sanas & integras:& oī suspitione carentes uera bulla plumbea & filo canapis cōsignatas:formam que sequit̄ cōtinentes.Ioannes eps̄ seruus seruoꝝ dei uenerabilibus fratribus Archiepo eboraceñ.& norlbic.ac charleoleñ epis salutē & apostoli cam benedictionem.Dilectos filios priorem generalem cæterosqꝫ priores & fratres ordinis bea tæ mariæ de mōte carmeli qui in decore sanctæ religionis uirtutum domino militantes & cru cifigentes cum uitiis & concupiscentiis carnem suam ad diuinæ maiestatis obsequia trahunt alios per exempla: infra pietatis apostolicæ ubera complectentes dignum esse conspicimus eos congruis præsidiis communiri: ut eo deuotius quo quietius pacis famulantur auctori. Cum itaque sicut ex parte dictorum prioris & fratrum fuit propositum coram nobis &c. sicut

scribit folio.xiii.præcedēti:de uerbo ad uerbū usq; ī finē.In fine aūt sic scribat.Datū Auinioñ. vi.chal.maii.pontificatus nři anno tertio:Ad memoriā igit futuroꝝ ut huic trāsumpto auctoritate nobis in hac pte commissa publicco fides quatenus a iure pmittitur adhibeat in agēdis: præfatas litteras de uerbo ad uerbū nullo addito uel detracto per Robertū de Stochis scribā nostrum fideliter in hanc formam autenticam redigi fecimus:& sigilli nři patrocinio communiri.Datum die loco & anno supradictis.

¶Bulla conseruationis pro religiosis & clero.

INnocētius episcopus seruus seruoꝝ dei dilectis filiis Abbati chestmonasterii. Priori sancti bartholomei in Smethefeld per priorē soliti gubernare monasterioꝝ londoñ. dioc.ac archidiacono londoñ.Salutē & apostolicā bñdictionē:frequētes actenus immo inumerose quodāmō de diuersis mūdi ptibus uenerabiliū fratrum nřorū episcoporū aliorūq; prælatorū necnon dilectoꝝ filiorū:rectorū curatoꝝ & parochialiū sacerdotum querelæ cōtra dilectos filios prædicatoꝝ & minoꝝ ordinū fratres sedis apostolicæ iā dudū excitarūt:nostrūq; clamosis insinuationibus exitare & fatigare nō cessant auditū:ꝙ iidē fratres decretalem dudū editā a fœlicis recordationis Bonifacio.viii.prædecessore nřo quæ icipit. Super cathedram:ac deinde p piæ memoriæ clæmentē papam qntum prædecessorē nřm in uiennensi concilio inouatam temere obseruare non curāt:sed ipsam transgredi non uerent in eiusdem sedis contēptū aiarūq; suaꝝ periculū & i eorūdē cōquerentium & ecclesiaꝝ parochialiū præiudicium & grauamen.Intelleximus quoq; ꝙ plerūq; pfati dictoꝝ pdicatoꝝ & minoꝝ necnō heremitaꝝ sancti augustini & carmelitaꝝ ordinū fratres:in cuius ordis dictoꝝ heremitaꝝ psonis idem prædecessor nř Bonifacius decretalē pdictam in qua tm̄ de ipsis prædicatoꝝ & minoꝝ canet ordinibus p oīa uoluit postmodum integraliter & inconcusse seruari : quā subsequenter fœlicis recordationis Ioannes papa.xxii.pdecessor nř ad dictoꝝ carmelitaꝝ fratrū ordinem antedictū quo ad oīa in eadē cōtenta extēdit:a prædictis epis prælatis rectoribus curatis & sacerdotibus contra tenorē decretalis prædictæ graues iniuriæ atq; molestiæ in diuersis partibus inferunt.Nuper ēt ex pte uenerabilis fratris nři episcopi londoñ:& dilectoꝝ filioꝝ capitulorum maioꝝ ac aliaꝝ ecclesiaꝝ ciuitatis & dioce.londoñ necnō prælatoꝝ cōuētuū prioꝝ rectoꝝ curatoꝝ sacerdotū & uicarioꝝ parochialium ac cleri tā regulariū q̄ sæculariū ciuitatis & dioce.pdictaꝝ nobis extitit ītimatū:ꝙ prædicti eorūdē prædicatorum minorum heremitaꝝ & carmelitaꝝ ordinum fratres cōtra tenorē decretalis eiusdē multa eisdē epo capitulis prælatis conuentibus prioribus rectoribus curatis sacerdotibus & uicariis & clero & eoꝝ singulis grauamina & iniurias inferunt & iacturas. Quia igitur parum esset iura condere nisi qui eadem tueatur existat:nos dicti ioannis prædecessoris nostri qui decretalem prædictam de fratrum suorum consilio uoluit & mādauit integraliter obseruari uestigiis inherentes : discretioni uestræ per apostolica scripta mandamus:quatenus uos uel duo aut unus uestrum per uos uel per alium seu alios si fuerit extra loca in quibus deputati estis conseruatores seu etiam iudices : tam eisdem episcopo capitulis prælatis prioribus conuentibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero ciuitatibus & dioce. prædictæ & eorum cuilibet aduersus fratres prædictos: q̄ e conuerso eisdē fratribus aduersus episcopū:capitulum prælatos priores cōuentus rectores curatos sacerdotes uicarios ac clerum præfatos & singulos eorūdē efficacis defensionis præsidio assistētes ac facientes decretalē prædictā quo ad oīa eius capitula firmiter obseruari:nō pmittatis cōtra tenorē decretalis ipsius per memoratos fratres dictorū ordinū eisdē epo capitulis prælatis prioribus conuētibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero alicui seu aliquibus eorūdē:nec p dictos epm capitula prælatos priores curatos sacerdotes uicarios & clerū seu aliquē ul aliquos ipsoꝝ eisdē frībus grauamīa aut iniurias irrogari:facturi ipsis hic īde d̄ qbuscūq; iniuriis molestatiōibus grauamībus & dānis illatis actenus & inposterū īferēdo eisdē secundū tenorē decretalis eiusdē in illis uidelicet q̄ iudicialē reqrunt īdaginē summarie simpliciter & de plano sine strepitu & figura iudicii.In aliis uero prout qualitas eoꝝ exigerit iustitiæ cōplemētum: molestatores & iniuriatores huius necnō contradictores quoslibet & rebelles:qñcunq; & quotiēscunq; expedierit:p cēsurā ecclesiasticā oi appellatione postposita cōpescēdo.Nō obstātibus qbuscunq; exēptōibus spālibus uel gñalibus tā fratribus & ordībus & pdictis seu alicui uel aliqbus fratrū & ordinū eorundē:q̄ pfato epo capitulis plalis prioribus cōuētibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero seu ipsoꝝ alicui uel aliqbus cōiūcti uel diuisim:sub qcūq; forma uel expressione uerborum ab eadem concessis:ac eiusdem bonifacii decretalis qua canetur

ne aliquis extra suã ciuitatẽ uel diocesim nisi ĩ certis exceptis casibus: & in illis ultra unã dietã a fine suæ diocesis ad iudiciũ euocet: seu ne iudices & conseruatores deputati: prædicta extra ciuitatẽ & diocesim in quibus deputati fuerint cõtra quoscũq; ꝓcedere siue alii uel aliis uices suas cõmittere: aut aliquos ultra unã dietã a fine diocesis eorũdẽ trahere ꝑsumant: dũmodo ultra duas dietas aliqs extra suã ciuitatẽ & diocesim auctoritate ꝑsentiũ nõ trahat: seu ꝙ de aliis q̃ de manifestis iniuriis & molestiis & aliis quæ iudicialẽ indaginẽ exigũt sub pœnis in eos si secus egerint: & in id⁹ ꝓcurantes adiectis cõseruatores se nullatenus intromittant: q̃ aliis qbuscũq; cõstitutionibus a ꝓdecessoribus nr̃is romanis põtificibus tam de iudicibus delegatis & cõseruatoribus q̃ ꝑsonis ultra certũ numerũ ꝑ lr̃as apostolicas ad iudiciũ non uocãdo aut aliis editis q̃ ur̃æ possent ĩ hac ꝑte iurisdictiõi aut potestati: eiusq; libero exercitio quomõlibet obuiare: seu si tã eisdẽ fratribus uel eisdẽ ordĩbus aut alicui uel aliqbus fratrũ & ordinũ ꝑdictoꝝ q̃ epo capitulis ꝑlatis prioribus cõuẽtibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero ꝑdictis uel aliqbus ipsoꝝ seu qbus uis aliis cõiter uel diuisim a præfata sit sede idultum: ꝙ excomunicari suspendi uel interdici seu extra uel ultra certa loca uel alio quocũq; mõ ad iudiciũ euocari non possint ꝑ litteras apostolicas nõ facientes plenã & exꝑssam ac de uerbo ad uerbũ de idulto huiusmodi & eoꝝ ꝑsonis locis ordinibus & noĩbus ꝓpriis mẽtionẽ: & qbuslibet aliis idulgẽtiis seu priuilegiis dictæ sedis generalibus uel spãlibus quorũcũq; tenoꝝ existãt. ꝑ q̃ ꝑsentibus nõ exp̄ssa & totaliter nõ ĩserta nr̃æ iurisdictionis explicatio ĩ hac ꝑte ualeat quomõlibet ĩpediri: de quibus quorũcũq; tenoribus totis de uerbo ad uerbũ spãlẽ oꝑteat ĩ ur̃is lr̃is fieri mẽtionẽ. Cæterũ ĩdicibus & cõseruatoribus quibuscũq; ꝑ lr̃as apostolicas sub q̃cũq; alia q̃ ꝑsenti uerboꝝ forma uel expressione confectas eisdem dictorum prædicatorum & minorum: heremitarum carmelitarum ordinum fratribus seu ipsis ordinibus communiter uel diuisim super damnis & iniuriis ac aliis quibuscunque rebus seu negociis aliis deputatis & subdelegatis eorum præsentibus & futuris: auctoritate præsentium districtius inhibemus ne aliquem seu aliquos auctoritate litterarum ipsarum prætextu seu occasione quorũcunq; dãnoꝝ uel iniuriaꝝ seu grauaminũ contra tenorẽ ꝑdictæ decretalis suꝑ cathedrã ipsis fratribus seu ipsoꝝ ordinibus cõiter uel diuisim a qbuscũq; ꝑsonis illatoꝝ actenus uel ẽt inferendoꝝ ĩposteꝝ corã se alicubi deiceps ad iudiciũ uel alias quoquo mõ uocare uel ĩ cãm aliq̃tenus trahere ꝑsumãt: ĩhibitionẽ huius nõ solũ ad futura: sed ẽt quo ad⁹ quouismõ adhuc pẽdẽtia & iã certa negocia uolẽtes extẽdi ac decernẽtes ꝑfatas lr̃as & ꝓcessus eaꝝ auctoritate quomõcũq; hitos & habẽdos dãpna grauamia & iniurias huius cõtra tenorẽ dictæ decretalis illata & ĩferẽda ut dictũ ẽ deiceps aliq̃tenus nõ extẽdi: ac ẽt irritũ & inane. Si secus suꝑ ꝑmissis ꝑ⁹ quoscũq; scienter uel ignoranter cõtigerit attẽptari: uobis ĩhilominus iniũgẽtes ut ĩhibitionẽ nr̃am huius ad dictoꝝ iudiciũ seu cõseruatoꝝ & subdelegatoꝝ noticiã de qbus uobis expedire uidebit deducere ꝓcuretis. Insuꝑ uolumus & apostolica auctoritate decreuimus ꝙ qlibet ur̃m ꝑseq; ualeat articulũ ẽt ꝑ aliũ ĩchoatũ: quis idẽ inchoãs nullo fuerit ĩpedimẽto canonico ꝑpeditus: qđ a dato ꝑsentiũ sint uobis & unicuiq; ur̃m ĩ præmissis oĩbus & eoꝝ singulis ceptis & nõ ceptis ꝑsentibus & futuris ꝑpetua potestas & iurisditio attributa. ut eo uigore ea q̃ fuerint acta: possitis ĩ premissis oĩbus & eoꝝ singulis ceptis & nõ ceptis præsentibus & futuris ex prædictis ꝓcedere: ac si prædicta oĩa & singula corã uobis cepta fuissent: & iurisdictio ur̃a & cuiuslibet ur̃m ĩ ꝑdictis oĩbus & singulis ꝑ citationẽ uel modũ aliũ ꝑpetuata legittimũ extitisset. cõstitutione ꝑdicta suꝑ cõseruatoribus & alia qualibet ĩ cõtrariũ edita nõ obstante. Datũ Auiniõe. viii. chal septembris. anno domini. m. ccc. lvii. pontificatus nostri anno quinto.

❡ Bulla cõseruatoria ad episcopos Dunelmensis & lincolniensis pro religiosis & clero sæculari: ĩ prouincia eboracensi.

VRbanus ep̃s seruus seruoꝝ dei Venerabilibus frĩbus Dunelm̃. & lĩcolnieñ. ep̃is: ac dilecto. priori eccl̃iæ Dunelm̃. Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. frequẽtes actenus imo ĩnũerose quodãmõ de diuersis mũdi partibus uenerabiliũ fratrum nostrorum ep̃rũ ꝙ superiorum prælatorum: necnon dilectorum filiorum rectorum: curatorum: & parochialium sacerdotum querelæ contra dilectos filios prædicatorum & minorum ordinum fratres &c. ut in bulla præcedenti: de uerbo ad uerbum: Sed querela ad summum pontificem ẽ archiepi eboꝝ: cũ rectoribus & curatis eiusdẽ diocesis. Datũ romæ apud sanctã mariã trãstiberim. xvi. chal. aprilis. Pontificatus nostri anno primo.

¶ Copia litterarũ a Magistris hospitalariorum & templariorum summo pontifici Bonifacio octauo pro ordinis carmelitarum roboratione specialiter directarum: ratione statuti editi in consilio lugdunensi contra statum mendicantium religiosorum: in quibus quidem litteris patet ordinis probata antiquitas.

Anctissimo & reuerendissimo patri & domino Bonifacio diuina prouidentia sacrosanctæ romanæ ecclesiæ summo pontifici frater Nicolaus lorginus domus hospitalis sancti Ioannis hierosolymitani magister & pauperum xpi custos: ac frater Guillielmus de bello loco pauperis militiæ tẽpli magister humilis: cũ supplici terræ sanctæ recõmẽdatione deuota pedũ oscula beatorum. Sedentes sup flumina babylonis flere amare pro dolor cõpellimur dum terrã illam quasi factã naufragam conspicimus iugis psecutionis infligi sagittis & ualidis fluctuũ impulsibus agitari: quam eius beauit præsentia q in ea p redẽptione humani generis imolatus manibus tradi nõ dubitauit nocẽtiũ: & crucis amaritudinẽ degustare. Hæc sigdẽ quæ icessanter urĩs occulis præsentanť ad ipsius iplorãda subuẽtionis auxilia anxios i nobis multiplicant spũs: attẽdũt uota: & festinant corda urã: ut ebitudie sup hiis ptẽsa cessante succrescãt ministeria diligẽtiæ oportunæ: quæ fontẽ lacrymarum scaturiẽtẽ de alueis fideliũ oculorum: & suphabũdet tñ rõne cõsolationis optate. Ad horum sane cõsecutionẽ celerem: & fœlicẽ licet nona sint adhibẽda studia: tñ ppẽsius sunt occulorum antiq obseruãda subsidia q fuerũt a priscis přibus approbata. Inuẽimus sigdẽ i nřæ memoriæ tabula exaratũ: q ordo fratrũ btẽ mariæ de mõte carmeli i cismarinis partibus a tpe quo memoria nõ existit a pdictis přibus i eiusdẽ terræ solatiũ extitit istitutis: cuius alis opitulatiõe diuina extensis: fratres eiusdẽ ordinis subuentioni dictæ terræ se deuotius deuouerũt. Verũ præ textu cõstitutõis editæ i lugdunẽsi cõcilio fratres pdictos i aliquo cõtingẽtis euacuato solite caritatis humore: passim ipsorũ germina exarescũt i graue dispẽdiũ spũalis subsidii memorati. Nã licet idẽ fratres libẽter sibi egeãt ut necessitatibus eiusdẽ terræ habũdẽt: nihilominus tñ extremæ necessitati ne pereant: deesse nõ poterũt: quæ nullius legis iperio ẽ astricta: Nos ergo ppulsi cũctatõe tenẽtes q i apostolicæ sedis desideriis sup aurũ & topaziõ hoc existit pcipuũ: ut terra pfata multiplicata subsidiis: educta de seruitutis egyptiacæ fœditate i ipsa xpiana uotiua potiať læticia: quæ diu i illa lãguit sub dolore sedis eiusdẽ grãm: & sanctitatis uræ misericordiã hũiliter iploramus: quatenus obtẽtu istius q ut pmittiť crucifixionis põtica p nobis i pdicta terra paciẽtius tollerauit: pdictã constitutionẽ sic dignemini moderari: q nota uacillationis quæ aduersus dictũ ordinẽ cõsurgit ex ipsa sublata: idẽ ordo robur prioris status resumat: & p cõsequẽs pdicti fratres ad pristinã deuotionẽ populi restituti: dona uberius suscipiãt solitæ caritatis. Cõseruet uos deus ecclesiæ suæ sctẽ p tpa lõgiora: Scriptũ accon. xii. die mẽsis Iulii: sub ãno dñi. m. cc. lxxxiii.

¶ Copia litterarum a prælatis terræ sanctæ summo põtifici bonifacio octauo p ordinis roboratione spaliter directarum rõne statuti editi i cõsilio lugdunẽsi cõtra statũ mendicantiũ religiosorum: in quibus quidem litteris etiam patet ordinis probata antiquitas.

Anctissimo i xpo při ac dño Bonifacio diuina puidẽtia sacrosctẽ ac uniuersalis ecclesiæ summo põtifici. &c. Nicossiensis archiepus. G. eps ebronensis uenerabilis přis dñi přiarchæ hierosolymitani uicarius. Guillielmus tyberiadensis eps eius ad deũ oratores assidui: deuota pedũ oscula btõrũ & cũ terræ sctẽ recomẽdatione seipsos. Gustato frequenter amaritudis calice sup dilatatis oppressionibus terræ sanctæ quã sanciat laceratq assidue manus saracenorum impia semper iuidia madefieri sanguine redemptoris eius deploramus angustias: & per aspectũ cõpassionis intime secum sui doloris tormenta compatimur: dolemusq de fidelium ipsius catholicæ ecclesiæ cruciatu cõtinuo: quibus uix defensionis tutela relinquitur seu quietis remedium indulgetur: sed potissime circa obprobrium redẽptoris afficimur cuius patrocinium nationes peruersæ diripiunt: dirisq affligunt molestiis: & hostili seueritate lacerant & conculcãt. Cuius ergo cor adeo poterit esse durum q pro releuandis eorũ afflictionibus non emolliet pie considerationis affectus. Quis adeo misericordiæ poterit claudere uiscera q nolit suppliciter ipsis postulantibus subuenire? Quis censebitur misericors aliis qui

ſupra turba:ū fidelıū ſic afflictā noluerit miſereri:qui ſic præmuntur hoſtium crucis incurſibus ſic uſq; intrinſecus ad intima lacerantur:ſicq; in bonis temporalibus colliduntur:q̄ præter labo res aſſiduos qui modica eis uel nulla tempora quietis indulgent: laborant ſub mole penuriæ multis & amplius quibus abundare ſolebant facultatibus diminutis. Sed habet in ſe depreſſa terræ ſanctæ condicio ut chriſti corda fidelium erga eam per debitæ compaſſionis affectum: pietatis fluenta diriment plenitudinem miſeratiōis exerceant: & frequēter in eis auxiliū ꝓmptæ ſollicitudinis ſtudiis excitentur. Ea propter pater ſanctiſſime clamor eoꝝ ad pedes ſanctitatis ueſtræ defertur humilius:& iſtarum partium miſerabilis ſtatus īſinuatur expreſſius:ut uocibus oppreſſorum quas ad aures ſanctitatis ueſtræ eo frequentius credimus peruenire:quo in ſuis ne ceſſitatibus ſic afflicti ad uos confidentius:tāq̄ ad portum confugiunt ſingulare: deuotiſſime ī plorantes benignitati ueſtræ auxilium ſufficiens & feſtinum ne dum medicina paratur egroto pereat expectando:& anteq̄ ſacerdos ueniat:infirmus ſine uiatico moriatur:ad cuius auxilii con ſecutionem celerem & fœlicem licet noua ſint adhibenda ſtudia illorum tñ non ſunt antiqua prætermittenda ſubſidia:quæ nunc pro dolor emulationis conculcata lollio a priſcis patribus approbata. Credimus enim uos non ignorare pater ſanctiſſime qualiter ordo fratrum ordinis beatæ mariæ de monte carmeli:qui inter cæteras ſacras religiones apoſtolicæ ſedi deuotas cla ret deuotione conſpicua fuit in eis marinis partibus a tempore cuius non extat memoria a præ dictis patribus in eiuſdem terræ ſanctæ ſolatium inſtitutus. Cuius alis longe lateq; poſtmodū opitulatione diuina extenſis fratres eiuſdem ordinis ſubuentioni eiuſdem terræ ſanctæ de uotione pene ineffabili deuouentes quæ manus pietatis ſubminiſtrabit eiſdem tenui particula pro ſuis ſupportandis neceſſitatibus retenta fratribus domorum ſuaꝝ præmiſſarum partium miniſtrabant deuotius in ſæpe dictæ terræ ſubſidium conuertenda. Verum præ textu conſtitu tionis in lugdunenſi conſilio edite fratres in aliquo contingentis eoſdem in eorūdem orto oc culte perſecutionis ſuccreſcentibus ſpinis:ac per ipſas ſolitæ caritatis euacuato humore paſſim ipſorum gramina exareſcunt in graue diſpendiū ſubſidii memorati. Quia licet idem fratres libē ter ſibi egeant ut neceſitatibus eiuſdem terræ habundent. nihilominus tamen extreme neceſſita tine pereant deeſſe non poterunt:quæ nullius legis imperio eſt aſtricta. Cum ergo pro firmo te neamus q̄ in apoſtolicæ ſedis drſideriis ſuper aurum & topazion hoc exiſtit præcipuum ut ter ra præfata multiplicatis ſubſidiis educta de ſeruitutis egyptiacæ fœditate ut ipſa chriſtiana de uotio uotiua pociatur læticia:quæ diu lāguit ſub dolore ſedis eiuſdē gratiā & ſanctitatis ueſtræ miſericordiam humiliter & inſtanter flagitamus quatenus obtentu illius qui ut præmittiť cru cifixionis obprobria pro nobis in prædicta terra pacientius tollerauit dictorum fratrum:qui re lictis omnibus ſecuntur dominum & obſecuntur:eidem inopiam releuantes prædictam conſti tutionem ſic dignemini moderari:q̄ nota uacillationis quæ aduerſus dictum ordinem conſur git ex ipſa omnino ſublata:idem ordo robur prioris ſtatus reſumat: & per conſequens prædicti fratres ad priſtinam deuotionem populi reſtituti dona uberius ſuſcipiant ſolitæ caritatis parti cipanda demum more ſolito ſubſidiis memoratis. Comunibus enim auxiliis ſunt iuuandi: qui publicum intereſſe laudabiliter proſecuntur. Valeat ſanctitas ueſtra quam conſeruet ſaluatorū omnium eccleſiæ ſuæ ſanctæ per tempora longiora. Data Accon anno domini.m.cc.lxxxii. die uigeſima tertia menſis Septembris.

¶ Decretum uniuerſitatis cantebriggiæ de origine ac titulo & confirmatione ordinis carmeli tarum:ſub inſtrumento pubiico:quod eſt in domo noſtra Londoniis.

N nomine domini amen. Per præſens publicum inſtrumentum cun ctis appareat euidenter:q̄ anno eiuſdem ſecundum curſum & com putationem eccleſiæ anglicanæ.m.ccc.lxxiiii. In dictione.xiii.pontifi catus ſanctiſſimi in chriſto patris & domini noſtri:domini Gregorii digna dei prouidentia papæ undecimi anno quinto:menſe februarii die uigeſima tertia: in quadam capella eccleſiæ beatæ mariæ cante briggiæ in fine occidentali retro hoſtium boriale eiuſdem eccleſiæ Elieñ.dioce. Venerabilis & circunſpectus uir magiſter Ioānes de do nelbico canonicus londoñ:decretorum doctor:cancellarius uniuer ſitatis cantebriggiæ ī prouincia anglicana:una cum uenerabilibus & diſcretis uiris magiſtris Guillielmo de Goothm̄:fratre Rogero de

falesley cõfratre ordinis fratrum heremitarũ sancti Augustini. Fratre Ioanne Barnebagh confratre ordinis fratrũ Minorũ Sacræ paginæ ꝓfessoribus. Gulielmo Granby licẽtiato in theologia. Valtero de felstede decretoꝝ doctore Rectore ecclesiæ poch. de hennuyn gforde lincolñ dioc. Nich. de Bothishm̃ magistro in artibus: & utriusq; iuris bacallario Rectore de Capel. Ioãne kẽt magistro i artibus: sibi ad infrascripta uidend. & audiend. ex parte uniuersitatis ꝑdictæ assignatis seu deputatis ut tũc ibidẽ dicebat in mei Notarii publici subscripti testimõiumq; infrascriptorũ præsentia constitutus: dixit expresse & asseruit iuxta & secundũ quædã allegata & exhibita coram eo & ꝑfatis uenerabilibus ꝑsonis per Reuerẽdũ & religiosum uirũ fratrẽ Ioannẽ de horneby cõfratrẽ ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli sacræ paginæ ꝓfessorẽ in dicta uniuersitate regentẽ: tum uidelicet per iura & doctores in unũ & idem consonãtes: tum ꝑ litteras apostolicas regulã & priuilegia dicti ordinis cõtinentes: tum ꝑ cronicas antiquas & alias scripturas antiquitus: & a tẽpore cuius hominũ memoria nõ existit cõpilatas: euidenter sibi liquere ꝑdictũ ordinẽ fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comũi cõfirmatũ: & titulo gloriosæ uirginis beatæ mariæ dei genitricis specialiter fore insignitũ. Fratresq; eiusdẽ ordinis prout eidẽ cãcellario per prædictas scripturas antiquas apparuit imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei. Vnde ꝑfatus dñs cãcellarius ꝑ eundẽ fratrẽ Ioannẽ de horneby ipsius iurisdictioni se in hac parte submittentẽ: ꝓ declaratiõe ꝑmissoꝝ rogatus instãter & requisitus sepe dictũ ordinem fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comuni cõfirmatũ: tituloq; gloriosæ uirginis beatæ mariæ dei genetricis specialiter fore insignitũ & fratres dicti ordinis imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei: ꝓnũciauit: decreuit: & declarauit in hũc modũ. Nos Ioannes de Donelhyco cancellarius uniuersitatis cantebriggie: auditis ratiõibus & allegationibus uisisq; priuilegiis lectis & examinatis: una cũ cronicis & scripturis antiquis ordinẽ fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comuni ac speciali cõfirmatũ: tituloq; gloriosæ uirginis beatæ Mariæ dei genetricis spãliter fore insignitũ: ac Fratres dicti ordinis prout nobis apparuit ꝑ cronicas & alias scripturas ãtiquas imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei pronunciamus: decernimus: & declaramus. De quibus uero declaratiõe: decreto: & ꝓnũciatiõe: idem dñs cãcellarius & sæpedictus frater ioannes de horneby: rogauerunt me publicũ cõfitere instrumentũ. Acta fuerũt hæc sub anno Indictione Põtificatus: mensis die & loco supradictis: ꝑsentibus discretis magistris Gulielmo Redlhyntir. Gulielmo de Elinhm̃ magistris i artibus: & dictæ uniuersitatis ꝓcuratoribus: & Toma Godmechestre clerico Norlhicensis dioce. Notario ap̃lico ad ꝑmissis uocatis & spãliter rogatis. Et ego ioãnes de brãdõeferie clericus Norlhiceñ dioc. &c.

¶ Require folio. 144. in principio.

¶ Decretum uniuersitatis cantebriggie de origine ac titulo & confirmatione ordinis Beatæ mariæ genetricis dei de monte carmeli.

VNiuersis sanctæ matris ecclesiæ filiis ꝑsentes litteras inspecturis Ioãnes de Donelhico cãcellarius uniuersitatis cãtebriggie Salutẽ in dño sempiternã. Cũ nuper a nõnullis uniuersitatis ꝑdictæ studẽtibus Institutio. Intitulatio: & Cõfirmatio ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli nimis ꝑsumptuose reuocabãtur in dubium: unde discordiæ ac rixæ q̃ plurimæ inter scolares eiusdẽ uniuersitatis fuerãt suscitatæ: nec nõ magna perturbatio inualescebat in eadem. Ea propter religiosus uir frater ioãnes de horneby sacræ paginæ professor dicti ordinis beatæ mariæ de monte carmeli cõfrater in ipsa uniuersitate regens: nobis in plena congregatiõne regentium & non regentium humiliter & deuote pro remedio oportuno per nos ordinando in præmissis instanter supplicauit. Nos uero ioannes cancellarius antedictus cupientes materias discensionum ac iurgioꝝ amputare: & ueritatem ꝑmissoꝝ indagare: ac prout ad nos attinet quietẽ ipsius uniuersitatis scolaribus reparare: præfiximus certum diem dicto religioso uiro fratri ioanni de horneby ad comparendum coram nobis ac aliis uenerabilibus per uniuersitatem regentium & non regentiũ unanimi assensu eorundẽ nominatis electis: & ad assistẽdum nobis deputatis: & omnibus quoꝝ interest in hac parte legittime premunitis exhibiturus ac proposituru

ro euidentias & munimenta quæcūq3 dictas Institutionem intitulationem & confirmationem ipsorum fratrum beatæ mariæ de monte carmeli concernentia. Quo quidem die idem frater io annes comparuit:& quædā priuilegia sedis apostolicæ ac regulam eorū per eandē sedē approba tam:ac etiam alia munimēta & antiqua: scripturas corā nobis cācellario & deputatis antedictis exhibuit consensu & assensu dicti ordinis cōfratrū phabitis:& cū instantia nos requisiuit ac ro gauit noīe suo ac ordinis sui & cōfratrū suorum pdictorum ut auditis rationibus & allegatiōibus ui sisq3 priuilegiis eorū:regula & aliis huiusmodi munimētis & antiquis scripturis:ac diligēter rima tis & discussis sup pmissis ueritatē decideremus & declararemus. Nos uero Cancellarius memo ratus attendētes pmissa consona esse iuri & rationi:auditis ratiōibus & allegationibus uisisq3 pri uilegiis lectis & examinatis una cū nōnullis aliis munimentis & scripturis antiquis de consilio & cōsensu discretorum & iurisperitorum dictæ uniuersitatis nobis assistentiū in ea parte & per eandem deputatorū dictū ordinē fratrū beatæ mariæ de mōte carmeli in iure comuni ac speciali confir matū:& titulo beatæ mariæ dei genitricis fore specialiter insignitū:ac Fratres dicti ordinis pro ut sufficienter apparuit p pmissa exhibita pducta & allegata:helyæ & helyzei sanctorum pphetarum fore imitatores & successores causæ cognitiōe & iuris ordine in ea parte de iure requisitis ad ple num obseruatis:reputamus:decidimus:& decidendo declaramus in hiis scriptis. Inhibentes qui buscunq3 nostris & dictæ uniuersitatis subditis:ne contra has:decisionem & declarationem nr̄as in ipsorum fratrū præiudiciū & dictæ uniuersitatis uituperiū:& studentiū in eadē inquietationem uenire temere psumāt sub poenis & cēsuris:nostro & successorū nostrorum arbitrio debite incōtra uenientes ferēdis. In quorum omniū & singulorum testimoniū pmissorum psentes litteras decretū nr̄m continentes:sigilli officii nostri appēsione fecimus cōmuniri. Data Cantebriggie uicesimo tertio die mēsis februarii Anno dn̄i. M.ccc.lxxiiii.

❡ Copia bullarum examīatarum a dn̄o petro uillāi generali auditore curiæ cameræ apostolicæ super antiquitate:& intitulatione ac confirmatione ordinis carmelitarum sub instrumēto publico qd est in domo nr̄a maldoñ. Sub anno a natiuitate domini. M.ccc.lxxv. decima die mēsis Octobris.

IN nomine dn̄i amē. Præsentis scripti publici seriæ cūctis pateat euidēter Quod nos Petrus uillani legū doctor decanus Vapinceñ:dn̄i nr̄i papæ capellāus: ipsiusq3 & eius camerarii ac curiæ cameræ ap̄licæ generalis auditor:uidimus:tenuimus:& diligenter inspeximus quasdā litteras ap̄licas cū filis sericis ueris bullis plumbeis more romanæ curiæ bullatas:sanas & integras:omniq3 uicio & suspitiōe carētes ut prima faciæ appebāt. Quarum qdē litterarum ap̄licarum tenores īferius seriatim secuntur & sunt tales.

❡ Primus tenor.

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis priori generali & uniuersis prioři bus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli tam psentibus q̄ futuris reli giosam uitā professis:Salutē & apostolicā benedictionē. Sacer ordo uester in agro do minico diuina dispositiōe plantatus & gloriosæ uirginis mariæ titulo spāliter insigni tus:apostolicis gratiis digne merer̄ attolli:cuꝰ pfessores mūdāis a se religatis illecebris: cœlestiū cōteplationi uacātes insistūt iugiter pfectibus animarum. Nos autē ad dictū ordinē quem in statu firmo:solido & stabili decreuimus & uolumus pmanere:apostolicæ cōsideratiōis intuitū dirigē tes:ad ea libenter intendimus p quæ pfessores:iam dicti:nullū internæ pacis patianr̄ excidiū:nul lumq3 religiōis status pferant detrimentū:sed eo deuocius diuino cultui ac salutis insistant ope ribus:quo quietior status fuerit eorundē:ipsiq3 ampliori fuerint libertate dotati. Ea ppter dile cti in dn̄o filii:deuotiōis uestræ præcibus fauorabiliter annuētes:uos & pdictū ordinē psonas: & ecclesias:oratoria:domos:res alias:& loca uestra ac spectantia ad eadem: in quibus inhabitatis ad præsens:uel inhabitabitis infuturū cū omnibus iuribus & ptinentiis suis ac psonis degētibus i eisdē:i ius & pprietatē btī petri & ap̄licæ sedis assumimus:illaq3 a cuiuscūq3 dioecesani & cuiusli bet alterius ptāte iurisdictione & dominio oīmode ipetuū prius eximimus. De gr̄a nostra spāli decernentes ex nūc uos & ordinē ur̄m ac psonas:ecclesias:& oratoria:domos & loca præfata: ac pertinentia ad eadem soli romano pontifici & dictæ sed tam in spiritualibus q̄ in temporalibus: absq3 ullo medio subiacere. Ita q3 nec locorum ordinarii nec alia queuis persona ecclesiastica in uos

& ordinem:personas:ecclesias:oratoria:domos & loca prædicta utpote prorsus exempta:possint excomunicationis:suspensionis aut interdicti promulgare sententias: uel alias potestatem seu iurisdictioné aliquá exercere. Quod si forsan quicquá in côtrariû a quoquá fuerit attemptatum:illud omnino sit irritû & inane. Nulla ergo omnino hoim liceat hác paginá nostræ assumptionis: exemptiôis:& côstitutionis infringere:uel ei ausu temerario contraire. Siquis autê hoc attéptare præsumpserit. indignationé oipotétis dei & btôꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Data Auinioñ. tertio Idus marcii ponti ficatus nostri anno primo.

¶ Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

Ioannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Saluté & apostolicam benedictioné. Dum sacrum ordiné usm præcelsæ dei genitricis uocabulo spâliter insignitû:& sublimiû uestrarum uirtutû merita deo quidé grata:& in côspectibus apostolicæ sedis accepta digna memoria recensemus:dû uos & ordiné ipsum qui inter cæteros regulariû ꝓfessores in firmamenro catholicæ fidei militantes tamquá religionis speculû & exemplar speciali caritate fulgetis attéta meditatione pensamus tanto libétius in hiis quæ pie a nobis deposcitis animaꝝ consideratio ꝓfectu nobis apostolici fauoris gratiá impartimur quanto comodius per ipsius ordinis fratrum fructuosa studia & laudabilia opera & exépla affectatû lucrû animaꝝ huiusmodi quo nihil est deo acceptius poterit annuéte clæmétia salubriter ꝓuéire. Sane peticio usa nobis exhibita côtinebat ꝙ infrascripta decé loca uestri ordinis q̃ uidelicet iuxta Rothomageñ. Tureneñ. Narboneñ. Pisaneñ. Brimidusñ. Cerangustañ. Cacurteñ. Argentineñ. Asceñ:& Imoleñ. ciuitates optinetis:adeo a dictis ciuitatibus distare noscunť ꝓpter quod huiusmodi a ciuitatibus ipsis distantiá loca ipsa nequeunt a ciuibus & aliis ꝑsonis ciuitatû ipsaꝝ comode uisitari:ꝙq; locus etiam eiusdé ordinis qué in ciuitate arelateñ habetis:est adeo domibus archiepiscopalibus côtiguus:& in cuius ꝙ frequenter archiepiscopus arelateñ qui est pro tempore ꝓpter huiusmodi loci inquietationé:offensus se fratribus ipsius ordinis graciosum uel béignû nô exhibet ut decet. Quare nobis humilter supplicastis:ꝙ ꝑdictoꝝ decé locoꝝ conuentus in alia decem infra uel extra moenia ciuitatum: nec non de cætero loci prædicti arelateñ conuentû:in alium etiá locû mutare & tráfferre: ipsaq; decem & eundem arelateñ loca:quæ ad præsens ut ꝑmittitur optinetis: uendere ualeatis uobis largiri licentiam dignaremur. Nos igitur qui dictû ordiné uestrum uelut ortum irriguum fecundumq; uirtutibus:plantatû in domo domini:affectione paterna diligimus:illo uolentes fauore uos ꝓsequi:per qué salus animarû ꝓueniat:& erga nos dictû ordinem ualeat fidelium deuotio ad augeri uestris supplicatiôibus inclinat:uendendi prædicta decé & ipsum arelateñ loca: & alia decem loca eiusdem ordinis infra uel extra moenia ciuitatum eis ímediate uicinaꝝ nec nô locû alium in eadé ciuitate arelatensi adquirendi:ac construendi & edificandi cum domibus:ecclesiis seu capellis:& aliis necessariis officinis:eaq; inhabitádi & diuina officia celebrádi: habédi quoq; in locis eisdem:cimiteria:& in eoꝝ singulis singulas campanas foelicis recordatiôis Bonifacii papæ. viii. prædecessoris nostri super locis a religiosis ordinû mendicantiû absq; licentia sedis apostolicæ non recipiendis de nouo & qualibet alia constitutiôe in côtrariû editis nequaquá obstantibus:plenam & liberam uobis sine iure præiudicio alieni concedimus auctoritate præsentium potestatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hác paginá nostræ côcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioñ calendis aprilis pontificatus nostri anno septimo:

¶ Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

Clæmens episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis generali & aliis prioribus & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meretur attolli:cuius professores mundanis a se relegatis illecebris:celestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos ad dictum ordinem quem in statu firmo solido & stabili do-

lumus permanere apostolicæ considerationis intuitũ dirigentes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti: nullum internæ pacis patiantur excidium: nullumq; religionis status perferant detrimentum sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status eorundem fuerit: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Sane petitio pro parte uestra nõbis nuper exhibita cõtinebat ꝙ licet fœlicis recordationis Ioannes papa.xxii. prædecessor noster tunc in humanis agens: uos & prædictum ordinẽ ac personas: ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca uestra: ac spectantia ad eadem in quibus inhabitabatis tunc: uel inhabitaretis in futurum cum omnibus iuribus & pertinentiis suis ac personis degentibus in eisdem in ius & ꝓprietatem beati petri & sedis ap̃licæ assumpsisset: illaq; a cuiuscunq; diocesani & cuiuscunq; alterius potestate: iurisdictiõe ac dominio omnimode prorsus imperpetuum exemisset: decernẽdo ex tunc uos & ordinem ipsum ac personas: ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca præfata ac pertinentia ad eadem: soli Romano pontifici & dictæ sedi tam in spiritualibus q̃ in temporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita ꝙ nec locoꝝ ordinarii: nec alia quæuis persona ecclesiastica in uos & ordinem: personas: ecclesias: oratoria: domos: & loca prædicta utpote prorsus exempta: possent excommunicationis: suspensionis aut interdicti ꝓmulgare sentẽtias uel alias potestatem seu iurisdictionem aliquã exercere. Quod si forsan quicquã in cõtrariũ a quoquã attemptatũ fuerit: illud omnino esset irritũ & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptionis non canetur: ꝙ uos ratione delicti seu contractus aut rei de qua agitur conueniri coram ordinariis minime ualeretis: uos timentes super hiis posse forsan imposterum molestari: nobis humiliter supplicastis ut prouidere uobis super hoc de oporturio remedio dignaremur. Nos igitur qui uos & ordinem ipsum speciali prosequimur in domino caritate: uestris supplicationibus inclinati uobis & successoribus uestris imperpetuum auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus ut præfato indulto in suo robore permanente: coram quibussuis diocesanis & locorum ordinariis ratione delicti cõtractus seu rei de qua agitur: conueniri uel impeti nullatenus ualeatis. Fœlicis recordatiõis Innocentii papæ quarti: prædecessoris nostri & aliis constitutionibus apostolicis contrariis non obstantibus quibuscunq;. Decernentes ex nunc irritum & inane si secus super hiis a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis ad hoc attẽptare p̃sumpserit: ĩdignationẽ oĩpotẽtis dei & btõꝝ petri & pauli ap̃loꝝ eius se nouerit icursuꝝ. Data Auinione.viii. calẽdas augusti. Põtificatus nostri anno Sexto.

¶ Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

Clæmens episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis priori generali & Fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem. Præclare religiõis uestræ dei genitricis beatæ mariæ uirginis uocabulo insignito fauor exposcit & scincere deuotionis q̃ sedule erga nos & romanam ecclesiam geritis merita nos inducunt: ut illa uos & ordinem uestrum gratia prosequamur: per quam & diuinus cultus & ordo ipse suscipere ualeant incrementũ. Sane petitio uestra nobis exhibita cõtinebat ꝙ uos in multis regnis & prouinciis rara loca uestri ordinis optinetis. Et ꝙ multi principes nobiles & alii nec non comunitates uobis propter multiplicationem cultus diuini loca offerunt intuitu pietatis: Quodq; propter locorum dicti uestri ordinis raritatem & distantiam abinuicem eorundem excessus aliquorum ex personis dicti ordinis qui extra ipsorum loca delinquunt bene corrigi quandoq; non possunt: pro eo ꝙ ad superiorem eorundem noticiam comode nequiuit ꝑuenire. Quare nobis humiliter supplicastis ut uobis recipiendi loca ad opus personarum eiusdẽ ordinis usq; ad numerum de quo nobis placet licentiam concedere dignaremur. Nos igitur cupientes ut hic ordo conspicuus quem speciali affectione prosequimur per orbem: eo amplius propagetur: quo ipsius sacra religio uirtutis facunditate refecta a suæ institutionis exordio per insignium gratiã meritorum uberes hactenus in uniuersali ecclesia honestatis fructus protulit & salutis: huiusmodi uestris supplicationibus inclinati: recipiendi de nouo octo loca: quatuor uidelicet citra: & alia quatuor ultra montes si alias uobis legitime concedantur: siue a nobis iusto titulo fuerint acquisita: dummodo in quolibet dictorum locorum duodecim fratres uestri ordinis inibi commorãtes: congrue & honeste ualeant sustentari: ac in eiusdem locis construendi oratoria seu ecclesias domos & alias necessarias officinas fœlicis recordationis Bonifacii papæ octaui prædecessoris

nostri prohibentis: ne fratres ordinum mendicantium in aliqua ciuitate: castro: uilla: seu alio loco quocunq; ad habitandum domos uel loca quæcunq; recipere de nouo præsumant absq; sedis apostolicæ licentia speciali faciente plenam & expressam de prohibitione huiusmodi mētionem: & qualibet alia constitutione contraria nequaquā obstantibus uobis sine iuris alieni præiuditio: plenam & liberam cōcedimus auctoritate præsentium facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis ad hoc attemptare præsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorū petri & pauli aplorum eius se nouerit incursurum. Data auinione nonis maii. Pontificatus nostri anno Primo.

¶ Sequitur tenor alterius bullæ. s. de antiquitate institutionis ordinis.

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem. Inter cæteros ordines in agro plantatos ecclesiæ sacrum uestrum ordinem claris suis exigentibus meritis gerentes in uisceribus caritatis: ad ea uigilanter intendimus ac opem operamq; solicitam impartimur per quæ status eiusdem ordinis ad diuini nominis gloriam exaltationem catholicæ fidei & honorem ordinis supradicti prosperis semper successibus affluat tranquillis foueatur euentibus: & uotiuis proficiat incrementis. Sane pro parte uestra fuit in consistorio propositum coram uobis q; ordo uester cuius institutio concilium generale præcessit ab antiquo per sedem apostolicam approbatus in diuersis mundi partibus in sacra pagina magistris: bacallariis: lectoribus: scolaribus: & quam plurimis sacerdotibus eruditis & sufficienter instructis in prædicationis officio uerbi dei noscitur reflorere: ac in eisdem partibus fratres sufficientes & utiles ad irrigandum agrum fidelium rore uerbi diuini & excolendum eorundem fidelium mentes non solum eruditione sermonis sed confessionum auditione & poenitentiarum impositione salutarium existere dinoscuntur: quodq; a nonnullis prælatis: rectoribus sacerdotibus & clericis parrochialium ecclesiarum per diuersas orbis prouincias constitutis uobis super præmissis impedimenta præstantur: & faciendi prædicta licentia uoluntarie denegatur. Quare pro parte uestra fuit nobis humiliter supplicatum ut prouidere uobis super hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur ob specialem dilectionis affectum quem ad ordinē gerimus supradictum uolentes nos super præmissis & aliis prosequi gratiose uestris supplicationibus inclinati: de fratrum uestrorum consilio auctoritate apostolica constitutionem quæ incipit. Super cathedram: dudum per piæ memoriæ Bonifacium papam octauum editam: ac postmodum per foelicis recordationis Clæmentem papam quintum: prædecessores nostros in uiennensi consilio innouatam super prædicationibus faciendis: confessionibus audiendis: iniungendis poenitentiis: absolutionibus impendendis: ac sepultura & obuentionibus tam funeralium q̄ relictorum: datorum & donatorū & cæteris aliis ī eadē cōstitutiōe cōtētis sicut eadē cōstitutio fr̄es p̄dicatorum & minorum ordinum de quibus duntaxat sp̄alis hētur in ea mētio cōprehendit: ad ordinem uestrum & fratres ipsius decernimus extendendam. Volentes etiam ac eadem auctoritate nihilominus decernentes q; præfata constitutio super omnibus & singulis tam superius designatis q̄ aliis quibuscunq; in eadem constitutione contentis quæ omnia auctoritate præsentium fratribus dicti uestri ordinis competere uolumus sicut per constitutionem ipsam eisdem prædicatoribus & minoribus competunt in uobis & præfati uestri ordinis fratribus inconcusse ac integraliter obseruetur. Ita q; considerata personarum quas ad id habueritis idoneas ac cleri & populi quantitate eorundem fratrum quos ad huiusmodi audiendarum confessionum officium eligeritis meciamini numerum uos infra modum congruum continentes & nunquam in aliquo excedentes: ut sic moderatione seruata nec alios quibus hoc per eandem constitutionem conceditur ad inuidiam uel scandalum: nec locorum ordinarios quibus fratres ordinis uestri a uobis electos præsentare debebitis contra uos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum constitutionum & uoluntatum infringere: uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Data Auinion Sexto calendas Decembris Pontificatus nostri anno undecimo. Quas quidem litteras apostolicas ad instantiam & requisitionem religiosi uiri fratris Thomæ monachi ordinis beatæ mariæ de monte carmeli procuratore religiosi uiri domini prioris prouincialis angliæ eiusdem ordi

nis per Ioannem de Ansilhaco lemonicen̄ diocesis publicum apostolica & imperiali auctoritate ac nostrum & dictæ curiæ cameræ notarium subscriptū transcribi & publicari mandauimus. Volentes & decernentes q huiusmodi transcripto publico sicut ipsis originalibus litteris tam in iudicio q̄ extra decetero adhibeatur plena fides. Quibus omnibus & singulis nostram & dictæ curiæ auctoritatem ordinariam interposuimus pariter & decretum. In cuius rei testimonium præsens transcriptum publicum: sigillo proprio dictæ curiæ mandauimus & fecimus communiri. Datum & actum Auinion̄ in hospicio habitatiōis dicti domini auditoris: præsentibus discretis uiris magistro Lamberto de Elsonhusen dictæ curiæ cameræ apostolicæ notario: & Rudo Martini domini uestri papæ cursore: testibus ad præmissa. Sub anno a Natiuitate domini. M.ccc.lxxv. Indictione. xiii. & die decima mensis Octobris Pontificatus domini Gregorii papæ undecimi anno quinto.

ET ego Ioannes de ansilhaco Lemonicen̄. dioce. publicus apostolica & imperiali auctoritate ac curiæ cameræ prædictæ notarius prædictarum litterarū apostolicarum uisioni decreti interposito ac omnibus aliis & singulis supradictis dum sic per dictum dominum auditorem agerentur & fierent una cum prænominatis testibus præsens fui: dictasq litteras transcribi feci: & facta diligenti collatione de mandato ipsius domini auditoris: hic me subscripsi: & signum meum consuetum apposui in testimonium premissorum.

ET ego Ioannes de Brandoneserie clericus Norlhycen̄ dioc. publicus auctoritate apostolica notarius: præmissis pronunciationi: decreto: & declarationi: nec non omnibus aliis & singulis dum sic ut premittitur agerentur & fierent: sub anno: indic. pontifi. mensis die & loco supradictis: una cum prænominatis testibus præsens interfui: eaq sic fieri uidi & audiui aliis arduis negociis præpeditus: per alium scribi feci: & in hanc publicam formam redegi: signoque meo consueto signaui: & me hic subscripsi in fidem & testimonium omnium præmissorum rogatus.

¶ Copia litteræ a domino cardinali Berengario episcopo tusculanen̄. capitulo generali London̄ celebrato pro recommendatione Magistri generalis fratris Gerardi de Bononia specialiter destinatæ ac missæ: in qua quidem patet ordinis satis magna recommēdatio.

PRouidis ac religiosis uiris dilectis amicis capituli generalis ordinis beatæ Mariæ de monte Carmeli london̄ celebrandi Berengarius miseratione diuina episcopus Tusculanus salutem: & specialem affectum. Dum animaduertimur & internæ mentis aciem perlustramus q insignis ordinis uestri religio diuinis mancipata obsequiis: gloriosæ uirginis singularitate deuotionis: & intitulatione denominationis ascripta: ex ipsius ordinis institutione: ac professorum eiusdem salutaris prosecutionis instantia rutilat: humilitate gaudet: castimonia splendet: & uelut lucerna prelucida pulcritudine conuersationis elucet: quodq ipsius ordinis professores sub humili ac arce obseruanciæ districtione uiuentes: in conspectu altissimi & eius beatæ uirginis & matris phialas odoramentorum plenas in orationum assiduitate præsentant: & de pompis mundanis illecebris uelut perfecti christi serui in spiritu uoluntarie paupertatis deuote deo famulantes: & sacræ paginæ documentis instructi: fructus perutiles saluberrime prædicationis gratia & exemplis salutaribus in dei ecclesia producere nō desistunt. Ad ipsius ordinis prosperum statum allicimur & ipsum internæ caritatis affectibus astringentes: quæ illius pfectum & comoditatem respiciunt desideranter appetimus: & hiis quæ illi honoris & status minorationem ingerent & pararent nocumenta libenter occurrimus & ministerio sollicitudinis obuiamus: profecto cōsiderantes ex instinctu caritatis huiusmodi q religiosus uir frater Gerardus de Bononia prior generalis eiusdem ordinis sacræ theologiæ magister modernis diebus apud sedem apostolicam constitutus apertis thesauris suæ grandis scientiæ sic in conspectu domini nostri summi pontificis & fratrum suorum multiplicium odorositate uirtutum redoluit: morum quoq candore ac consiliū maturitate complacuit: q ob multimoda scientiarū fluenta quæ de suo pectore uelut de promtuario pleno fluunt ab ipso domino nostro & fratribus suis in reputatione non modica: & pro uno de mundi huius litteratis elegantioribus reputatur: & ab illis quasi uasculum plenum aromatibus est dilectus non indigne conuicimus q dictus ordo pter

ipsius prioris excellentiam meritorum ac propter fauorabilem beniuolentiam quam ob ipsius prioris grandia merita ab apostolica sede consequitur:ordo ipse honore grandescit: & proficit utilibus incrementis. Et si ipsum prioratus regimen ipsius cedere fortasse contigerit:ordo posset ex hoc uerisimiliter minorari. Quamobrem si dictus prior in generali capitulo per fratres eiusdē ordinis celebrando cedere:uel illud resignare uoluerit:laudamus & eius speciali affectu quo ipsum ordinem uel fratres ipsius prosequimur sano consilio suademus:quatenus resignationem uel cessationem eandem nullatenus admittatis. Nam illud si fieret statui & honori supradicti ordinis sicut firmiter credimus plurimū derogaret:ac nobis etiam propter multa quæ inde ordo sequi posset incommoda displiceret. Datum &c.

¶ Indulgentiæ apostolicæ indultæ omnibus appellantibus carmelitas fratres ordinis beatæ dei genetricis Mariæ de monte carmeli:sub testimonio litteræ cuiusdam domini Cardinalis: quæ ē londoñ. in qua etiā continetur confessionale concessum fratribus antedictis.

Artolomeus miseratione diuina tituli sancti Marcelli presbyter cardinalis Dilectis nobis in christo uenerabilibus religiosis uiris Priori generali cæterisq; fratribus ordinis beatæ Mariæ genetricis de monte carmeli brugis in capituloq; generali congregatis: salutem in domino sempiternam. Tenore præsentium uobis omnibus notū facimus ex parte uestra sanctissimo domino nostro domino Vrbano diuina prouidentia papæ sexto fuisse duas supplicationes porrectas: quarū tenor talis erat. ¶ Sanctissime pr̄ quia sancti romani pontifices uestræ sanctitatis predecessores pauperes religiosos mendicantes ab antiquo solebant in ipsorum capitulis generalibus tam temporaliter q̄ spiritualiter uisitare:& iam in festo pentecostes proximo futuro capitulum generale fratrum ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli pro conseruatione & augmento religionis & diuini cultus in uilla de brugis in flandria celebrabitur domino annuente:pro parte deuoti filii uestri prioris generalis & singulorum fratrum eiusdem ordinis: supplicat sanctitati uestræ frater Nicolaus de luca uester humilis & deuotus procurator ordinis supradicti:quatenus omnibus & singulis fratribus eiusdem ordinis dignemini concedere graciose ut eis & eorum cuilibet liceat semel confessorem eligere:qui eorum quemlibet nisi talia commiserint propter quæ sit sedes apostolica merito consulenda de omnibus peccatis suis uere confessis & contritis auctoritate apostolica poterit absoluere:& eisdem eadem auctoritate beneficia absolutionis misericorditer impartiri cum clausulis necessariis & oportunis.

¶ Secunda supplicatio talis est.

Pater beatissime quia idem ordo fratrum ordinis beatæ Mariæ de mōte carmeli tam de iure positiuo q̄ per sanctos Romanos pōtifices diuersos & fuerat ab antiquis temporibus confirmatus & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: quidam tamen iniquitatis filii & alumni spiritu inuidiæ & maliciæ agitati nō obstantibus confirmatione & intitulatione supradictis:eidem ordini detrahere non desistunt: dicentes nec ipsum ordinem:nec fratres eiusdem ordinis esse uel fuisse iure positiuo confirmatum seu confirmatos:nec ipsos esse fratres beatissimæ genitricis dei:sed pocius cuiusdam mariæ hereticæ inhabitantis montem carmeli per angelum conuersæ:& ista & alia maliciose confingunt:non solum in disputationibus publicis:sed etiam in determinationibus & aliis actibus scolasticis:& alibi indifferenter publice & priuatim non solum contra iura canonica & sanctorum patrum summorum pontificum canonicas sanxiones:sed & in detrimentum finale eiusdem ordinis & grauamen. Supplicat igitur sanctitati uestræ frater Nicolaus de Luca procurator ordinis supradictus pro parte deuoti filii uestri prioris generalis & omnium & singulorum uestræ sanctitatis deuotorum fratrum ordinis supradicti quatenus eadem sanctitas uestra contra taliter obloquentes & detrahentes in fauorem & honorem ordinis supradicti dignetur de oportuno remedio prouidere:& omnibus christi fidelibus qui ordinem ipsum & fratres eiusdem ordinis:ordinem seu fratres beatissimæ Mariæ genetricis dei de monte carmeli uocauerint:nominauerint:seu appel-

lauerint si in gratia exstiterint: indulgentiam trium annorum & tot quadragenarum concedere gratiosæ temporibus perpetuis duraturum cum aliis clausulis necessariis & oportunis sine alia lectione. Quibus supplicationibus de benignitate sedis apostolicæ paternali affectu annuens: ipsas libere in eadem forma concessit. Insuper ampliorem gratiam faciens omnibus fratribus eiusdem ordinis qui auctoritate apostolica confessi fuerint & absoluti ut in prima petitione continetur: pro quolibet ipsorum tres annos indulgetiæ concessit. Vos ergo quantum possumus hortamur in domino quatenus pro ecclesia sancta dei & fœlici statu prefati domini sanctissimi domini nostri Domini Vrbani papæ sexti per totum ordinem uestrum faciatis ad deum suppliciter deprecari: ac pro nobis qui ad omnia uestra beneplacita prompto animo intendere sumus parati. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum præsentibus est appensum. Data Romæ in hospicio habitationis nostræ Septimo calendas maii. Pontificatus sanctissimi in christo patris ac domini domini Vrbani Papæ sexti Anno Secundo.

¶ Bulla Sixti Quarti.

Ixtus Episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam Dum attenta meditatione pensamus q̃ uirga uenustissima & omnium uirtutum floribus insignita uirgo dei genitrix gloriosissima cuius pulchritudinem sol & luna mirantur: cuiusq̃ precibus iuuatur populus christianus: & quæ floré preciosissimum immarcessibilem & æternum dominum nostrum iesum christum ineffabili sancti spiritus cooperante uirtute genuit. produxitq̃ sacrum ordinem beatæ Mariæ de monte carmelo a sede apostolica pluribusq̃ romanis pontificibus prædecessoribus nostris approbatum: quem eiusdem gloriosissimæ dei genitricis semperq̃ uirginis mariæ speciali titulo uoluit insigniri: ut ob eiusdem uirginis reuerentiam ordo ipse a christi

fidelibus merito pamplius ueneraret.ipsiq; fideles ppterea eiusdē uirginis Mariæ adiuti suffragi is æternæ retributiōis pmia facilius cōseq mererētur:dūq; sublimiū dicti ordinis utriusq; sexus psonaᵹ uirtutū merita deo qdē grata & in cōspectu aplicæ sedis:accepta digna mēoria recense. mus:ac ordinē ipm & illius psonas sub sedis aplicæ & ecclesiæ romāæ ptectiōe imediate existen tes:& inter cæteros regulariū ordinū pfessores in firmamēto catholicæ fidei militātes tāquā re ligionis speculum & exemplar speciali charitate fulgentes: sanctorumq; prophetarum heliæ & helisei & aliorum patrum qui montem sanctum carmeli iuxta helyæ fontem inhabitarunt suc. cessionem hereditariam tenentes.fructus quodq; uberes quos dictus sacer ordo in agro militan tis ecclesiæ in propagatione religionis & fidei orthodoxe hactenus produxit utiliter : & produ. cit ac in futurum producturū fore indubitanter speramus:paterna charitate intuemur dignum potius quinimo & debitum reputamus nos ad illa nostros debere dirigere cogitatus : per quæ ea quæ pro diuini cultus & dicti ordinis incremento animarūq; salute a q̄pluribus romanis pō tificibus prædecessoribus nostris sublatis ambiguitatibus quæ exinde emersisse noscuntur in sua integritate persistant & tanto firmius obseruentur quāto erunt sæpius sedis apostolicæ mu nimine stabilita.Dudum siquidem a fœlicis recordationis nicolao quarto. Bonifacio octauo. Clæmente quarto.Innocentio quarto.Alexandro etiam quarto.Gregorio undecimo.Ioanne ui gesimosecundo.Clæmente sexto.Eugenio quarto.Pio secundo.Vrbano quarto.Calixto tertio. Nicolao quinto.Benedicto decimotertio.Innocētio sexto:& Paulo secundo romanis pontifici. bus prædecessoribus nostris emanarunt litteræ:quas in cancellaria nostra diligenter inspici qua rumq; tenorem de uerbo ad uerbum præsentibus inseri fecimus:cum incipiant uetustate con. sumi & quas & eorum tenores innouamus confirmamus & approbamus ac præsentis scripti pa trocinio auctoritate apostolica perpetuo communimus.

Vm autem sicut dilecti filii Christofori martignoni Generalis magistri dicti ordis relatione intelleximus:nosq; etiam experientia didicimus in minoribus constituti circa litteras & priuilegia huiusmodi eorumq; uim & efficaciam nōnulla dubia sunt exorta:attendentes uberes fructus quos dictus ordo ut prædiximus multa refulgēs gloria meritorum:& gratia redolens sanctitatis in agro militantis ecclesiæ in propagatione reli gionis & fidei orthodoxe hactenus produxit:utiliter & producit:ac in futurum producturum spe firma tenemus ac illius statum prosperum & tranquillum palmites suos a mari usq; ad ma re & etiam ad barbaras extendo nationes propter illius antiquitatem in monte carmelo prima. riam fundationem intensis zelantes affectibus ac cupientes ut litteræ & priuilegia prædicta sub latis quibuslibet dubitationibus inuiolabiliter obseruentur:prædictorum quoq; & aliorum di uersorum romañ.pōtificum prædecessorum nostrorum qui ordinem prædictum uariis priui legiis non immerito decorarunt:inherentes uestigiis motu proprio non ad eorū Christofori ge neralis aut dicti ordinis fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de mon. te carmeli professorum uel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam : sed de nostra mera uoluntate ac deliberatione & ex certa nostra scientia prædictas litteras Nicolai quarti Bonifacii.viii.Clæmentis quarti Innocentii quarti Ioannis.xxii.Alexandri quarti Grego. rii.xi.Clæmentis.vi.Eugenii quarti Pii.ii.Vrbani quarti Calixti tertii Nicolai quinti Benedicti. xiii.Innocentii.vi.Vrbani sexti Clæmentis quinti Pauli secundi & aliorum plurimorum romañ pontificum prædecessorum nostrorum litteras etiam indulgentiarum ac aliarum gratiarum q̄ rumlibet spiritualium & temporalium dicto ordini beatæ mariæ de monte carmeli:& illius do mibus aut fratribus in genere uel in specie quomodolibet concessas:quas ac si de uerbo ad uer bum una cum litteris prædictorum pontificum insertæ forent præsentibus haberi uolumus pro expressis ac omnia & singula in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium ap. probamus:& innouamus:& de nouo concedimus:ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debeñ decernimus. ¶Supplētes ex certa sciētia & proprio motu omnes defectus siqui quoquomodo interuenerint in eisdem:proq; potiori cautela omnia & singula per Nicolaum quartum Bonifa cium.viii.Clæmētem.iiii.& Nicolaū.v.aliosq; prædecessores nostros predictos i eisdem litteris pro & in fauorem dicti ordinis carmelitarum:& illius domorum & personarū: etiā oblatarū: cōmissarum:& mantellatarū:ac aliorum utriusq; sexus quorūlibet et cōfratrū:& soroᵹ: & eccle

stas ac domos huiusmodi uisitantium: ac illis pias elemosynas erogantium quomodolibet or dinata statuta: decreta concessa: & indulta uim uigorem: & efficaciam habere: ac fieri & obseruari debere motu scientia & auctoritate praedictis de nouo ordinamus: & statuimus: atque decernimus dictoque ordini & illius domibus & professoribus concedimus & idulgemus. ❡ Et quia sicut accepimus: nosque ipsi in minoribus constituti experientia didicimus circa litteras & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia postmodum sunt exorta habita super illis consideratione decenti motu auctoritate & scientia similibus primo litteras Innocētii quarti & Clæmentis quarti & etiam Innocentii sexti & Alexandri quarti: per quas dicti ordinis beatæ dei genitricis mariæ de monte carmeli professoribus conceditur: quod ad solutionem collectarum: seu exactionum quarumlibet uel uigesimæ cogi a neminæ ualeant: & i præfatis Clæmentis quarti: & Alexādri quarti romañ pontificum præfatorum etiam prædecessorem nostrorum litteras prædictas in ea parte in qua concedunt dictis fratribus: ut de noualibus eorum quæ propriis manibus aut sumptibus colunt: ac de ortis uirgultis: & piscationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præsumat ad quæcunque bona dictorum fratrum: & quæcunque onera quæ etiam sub censuris alterius quotæ uel subsidii etiam caritatiui: aut datii uel pedagii uel gabellæ seu alio quouis nomine indicerentur etiam per apostolicæ sedis legatos: locorum ordinarios: uel clerū aut populum uel sæculares principes & dominos temporales & alios quoscunque exigerentur: quauis etiam apostolica auctoritate: nec non ad quascunque decimas etiam quas uulgus papales appellat: & apostolica sedes pro christianæ fidei defensione aut aliis imminentibus ei per sæpe necessitatibus indicit: extendimus ac decernimus dicti ordinis professores etiam si decimæ & onera huiusmodi per quoscunque exemptos etiam mendicantium ordinum professores solui mandarentur: cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis: ac fortioribus & efficatioribus clausulis ad decimarum & onerum huiusmodi solutionem nō teneri: & in illorum solutione cessando censuras & poenas aliquas non incurrere nisi præsentibus: non per generales: aut alias clausulas specialem mentionem importantes: sed alias sit derogatum specifice: earum de uerbo ad uerbum inserto tenore. ❡ Et ut uirgines: & uiduæ & coniugatæ personæ: mantellatæ seu pinzocheræ dicti ordinis nuncupatæ prædictæ tanto ferue̅tius iuxta earum uiuēdi ritum: & morem sub cura & secundum instituta dicti ordinis: ac ordinata per bonifacium decimonono in sua obedientia nuncupatum: & Martinum quinto ac Eugenium quartū prædecessores ꝑ dictos confirmata quo ad moniales: uirgines: & uiduas: cōiugatas: & mantellatas: pinzocheras ordinis heremitarum sancti augustini: & per præfatū Nicolaum quintū etiam prædecessorem nostrum quo ad omnia & singula indulta priuilegia: & indulgētias ordinum prædicatorum: & heremitarum: ad uirgines: uiduas: coniugatas personas: mantellatas: pinzocheras ordinis beatissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli extensa: & ad quas uirgines: mantellatas: pinzocheras dicti ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli singula priuilegia: & indulgentias ordini minorum concessa: & indulta motu & scientia similibus quo ad omnia extendimus: & extensa uolumus & mandamus ut eo attentius diuinis studeant uacare beneplacitis. Quanto maioribus priuilegiis: & fauoribus prædictæ sedis cognouerint se fore refectas: motu: scientia: & auctoritate prædictis uolumus & eisdem personis concedimus quod omnibus & singulis priuilegiis immunitatibus fauoribus gratiis: & indultis in spiritualibus & temporalibus prædictis ordinibus: uidelicet prædicatorum minorum: & heremitarum sancti augustini: & eorum fratribus: & pro fratribus beatissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli concessis: & concedendis: & quibus illi in genere quomodolibet potiont & gaudent: tam in uita: q̄ in mortis articulo etiam circa peccatorum remissionem & iniunctarū poenitentiarum relaxationem uti: potiri: & gaudere: ac participes esse possint: & debeant: liceatque fratribus prædictis eisdem pizocheris: & mantellatis personis in earum etiam domibus quoties opus fuerit cōfessionibus diligenter auditis de absolutionis beneficio prouidere: & eucharistiæ: ac extremæ unctionis sacramenta ministrare: & dum eos uel eas decedere contigerit illarū cadauera ad eorūdē fratrū ecclesias tumulāda deferre etiā ecclesiarum parrochialiū ꝑsonarum eorū dē rectorum licētia desup minime reqsita: & cōtradictiōe quacūque nō obstāte: & ne oblati & oblate eiusdem ordīs suorum iure deuotōis ad ordinē ipsum frustētur effectum: oīa & singula certa fratres: & sorores: & mātellatas: seu pizocheras nūcupatas personas prædictas i præsentibus litteris statuta cōcessa & ordīata: aut illis & fratribus prædictis i eorum cōmodū & fauorē idulta: ad easdem dicto ordini nunc & pro tempore oblatas & commissas utriusque sexus personas: eis

dem scientia & motu & auctoritate extendimus:& ampliamus:ac in eis locum habere debere perinde ac si pro eisdem oblatis:& commissis personis:& circa illas emanassent decernimus: uolumus:& ordinamus. ¶ Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentii:iiii. Alexandri.iiii.& Gregorii.xi.praedecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terrae fuerit:dummodo causam non dederint interdicto:clausis ianuis excomunicatis & interdictis exclusis submissa uoce missas:& alia diuina officia celebrare:eorundem fratrum deuotioni non plene consulitur:concessionem eandem extendendo eisdem fratribus ut liceat eis habere altare portatile cum debita reuerentia & honore super quo in locis ad hoc conuenientibus:& honestis: praeterque in ecclesiis ab ordinarii obedientia non exempti quotiens id eis contigerit interdici: possint missas & alia diuina officia in quorūcunque praesentia celebrare:& interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas:& pinzocheratas:ac oblatas:cōmissasque personas & ipsorum fratrum ac monasteriorum monialium ordinis praedicti procuratores:aduocatos praedictos:& negocia gerentes utriusque sexus admittere praefatis scientia motu & auctoritate indulgemus:hiis uero qui uestris immorantur obsequiis:cuncta libere ministrare possitis ecclesiastica sacramenta:& ipsos decedunt in uestris cimiteriis sepelire. Si quando autem in terras in quibus residetis uel in earum personas excomunicationis seu interdicti sententias contigerit promulgari. Pueri uestris seruitiis deputati:negociorumque uestrorum procuratores:& operarii qui in uestris locis eorum operibus personaliter continuo institerint huiusmodi sententiae obnoxii minime habeantur:ibique possint quemadmodum fratres diuina audire iuxta formam:quae locis ipsis & eorum utriusque sexus personis in eo casu a sede apostolica est concessa:nisi eidem interdicto causam dederint:uel excomunicari specialiter seu interdici contingat eosdem. ¶ Et quia uos uoluntariam patientes pro christi nomine paupertatem exhortationis pio studio bonos ad potiora dirigitis:& errantes in rectitudinis semitam laudabiliter reuocatis concedimus ut in excomunicatorum terris libere commorari:& ab eis tunc & etiam quando per ipsos uos transire contigerit necessaria uitae deposcere:ac recipere ualeatis. Generalis quoque in toto ordine libere & singuli prouinciales in eorum & de suis prouinciis praedictis fratribus constitutis ibidem necnon & fratribus aliis eiusdem ordinis interdum ad eos declinantibus undecunque absolutione & dispēsatione indigentibus siue priusque intrauerit ordinem siue post in casibus excesserint pro quibus excomunicationis uel interdicti:aut suspensionis incurrant sententias a iure uel iudice generaliter promulgatas:& huiusmodi sententiis innodati:aut in locis suppositis ecclesiastico interdicto diuina officia celebrantes:uel suscipientes ordines sic ligati notam irregularem incurrant absolutionis:& dispēsationis beneficium ualeant impartiri:nisi in casibus in praesentibus litteris quos uulgus mare magnum appellat exceptis:fratres quoque uestri quos pro tempore uos generalis & prouinciales: necnon & uices uestras gerentes in proprios habueritis confessores absolutionis & dispensationis beneficium uobis cum expedierit ualeant impartiri iuxta formam concessionis super absolutione ac dispensatione fratrum eiusdem ordinis in praesentibus litteris uobis factae. ¶ Ad haec uolentibus uestrae aggregari sacrae religioni qui suspensionis aut iterdicti uel ex comunicationis sententiis a iure uel iudice promulgatis generaliter sint ligati absolutionis beneficium obseruata forma canonica impartiri. Ipsosque in fratres recipere ac eos qui post assumptum habitum & professionem emissam recoluerint se talibus in saeculo fuisse sententiis innodatos. secundum formam ipsam uos generalis magister: & prouinciales:priores:ac uices uestras gerentes ualeatis absoluere: & cum irregularibus dispensare: si forsan talibus innodati sententiis uel in locis interdicto suppositis diuina praesumpserint officia celebrare uel ordines receperint. Ita tamen quod si aliqui ex eisdem sententiis propter debitum sunt astricti satisfaciant: ut tenentur. Volumus autem nihilominus quod postque fuerint absoluti huiusmodi uolētes aggregari praedictae religioni nisi mox ordinem uestrum intrauerint:quaecunque etiam eiusdem ordinis praelatorum licentia non obstante eo ipso in pristinas sententias a quibus eos totaliter absolui contigerit:relabantur. Caeterum uestra discretio caute prouideat apostolicae sedis legatorum ipsius & ordinariorum locorum in absolutionibus huiusmodi scandalum euitetur. ¶ Preterea Ioānis.xxii.& Eugenii.iiii.ac Calixti.iii.praedecessorum nostrorum uestigiis inherentes constitutionem uienneñ.consilii per quam nonnullis mendicantium ordinum professoribus conceditur: ut in eorum ecclesiis & cimiteriis liberam possint habere sepulturam: salua iustitia ecclesiarum parrochialium: a quibus mortuorum corpora assumuntur: Ad eosdem fratres beatissimae dei genitricis Mariae de monte Carmelo per Iohannem uigesimo secundo extensam. &

De Absolutione et dispensatione

Mare magnu

Sepultura

quam per præsentes motu sciẽtia & uoluntate similibus extẽdimus:& p pñtes i ppetuũ uobis sepulturam in ecclesiis:& cimiteriis uestris concedimus:& eam liberam esse censemus: ut eorum deuotioni & extremæ uoluntati qui se illic sepeliri deliberauerint:nisi excomunicati:aut interdicti aut etiam publice usurarii fuerint nullus obsistat. Vt igitur litibus quæ exinde oriũtur: aut quomodolibet in futurum oriri poterunt: motu scientia & auctoritate prædictis obuiemus: declaramus libertatem huiusmodi intelligi debere etiam quo ad hoc ut fratres ipsi nullius super hoc petita licentia parrohias in quibus corpora prædicta forent cum cruce processionaliter ingredi:& corpora ipsa leuare:& ad eorum ecclesias sepelienda deferre possint: ubi hoc fieri consuetum foret:uel præsbyteri de leuatione requisiti id facere recusarent:nec cogantur inuiti etiam prætextu cuiusuis cõsuetudinis ipsi uel defunctorum consanguinei illa ad parrochiales ecclesias aut alia loca deferre:& cum illis uel sine inibi celebrare uel celebrari facere pro eisdẽ defunctis aliqua diuina officia ante uel post sepulturam eorundem. ¶ Iustitiam autem ecclesiarum a quibus corpora ipsa sumũtur iuxta eorundem prædecessorum nostrorum:& nostram uoluntatem saluam esse debere decernimus:eo casu quo dũtaxat apud loca ipsorum fratrum corpora ipsa sepeliuntur. Si uero non apud eos:sed alios etiam mendicantium ordinum professores corpora ipsa contingeret sepeliri ex hiis quæ ad fratres prædictos apud quos tunc corpora ipa nõ sepelirentur:& de bonis defunctoꝝ quõlibet eis obueniret quouis particulari uel uniuersali titulo directe uel per obliquum nullam canonicam uel parrochialem dar tenerantur portionem:nec similiter aliqua portio debeatur de hiis quæ ad certos determinatos usus eisdem fratribus uel eoꝝ domibus in gñe aut in spẽ ẽt de bonis eoꝝ quoꝝ cadauera apud eos cõtigẽt sepeliri:nec ẽt i casibus i qbus p al' eoꝝ earũdẽ clæmẽtis.iiii.benedicti.xi.& nicholai.v.ac alioꝝ prædecessorum nostrorum specialia priuilegia fratres ipsi ab huiusmodi solo ne quartæ sunt exempti:nec aliquo casu de candelis quæ dantur ad manus fratribus quarta aliqua quomodolibet detrahatur:in reliquis uero casibus q̃ in præmissis in quibus quarta ipsa soluenda ueniret conuentiones si quæ sunt inter fratres prædictos & locorum ordinarios ac ecclesiarum rectores inite laudabiles & honeste in posterum obseruentur. Et si forte per nos aut sedem apostolicam de pie legatis dispositis & relictis in genere uel specie decima uel alia portio seu quarta alteri piæ uel non piæ causæ ex quauis causa hactenus concessa foret aut in posterum concedi & solui aut dari uel mãdari cõtingeret:fratres prædictos & illorum domos ac eis legata & relicta aut alias in eorum fauorem disposita in concessione & mandatis huiusmodi decernimus & uolumus non includi nisi de ipsis fratribus & præsenti decreto & uoluntate nostra non per generales clausulas:quæ etiam specialem mentionem importare uiderentur:sed uera & specificata mẽtio fiat in eisdem. ¶ Exemptionem quoq; ordinis domorum fratrum & bonorum prædictorum per Innocentii.iiii. Alexandri.iiii. Innocentii.vi. Gregorii:xi. Ioannis uigesimisecundi:& Clementis sexti prædecessorum eorundem litteras prædictas concessam: & illius approbationem & extensionem in clæmentis sexti præfati litteris prædictis contentã:utpote notorias allegatiõnẽ & pbationẽ nõ idigere:ac q̃slibet excõicatõis suspẽsiõis & iterdicti sentẽtias:& quoscũq; pcessus: q̃suis pẽas & sentẽtias gñales:uel speciales cõtinẽtes quos & q̃s pmulgari uel haberi:& oĩa q̃ contra fratres domos & loca ac personas oblatas & mantellatas dicti oridinis & in illius exemptione huiusmodi quomodolibet comprehensa etiam ratione cuiuscunque cõtractus uel delicti seu rei de qua ageretur ubicunq; iniatur contractus:committatur delictum:& res ipsa consistat ferri fieri uel haberi contigerit: etiam exemptione huiusmodi aliter uero allegata utpote notoria nullius roboris uel momenti & pro infectis haberi debere pari motu scientia & auctoritate decernimus. ¶ Litteras uero fe.re.urbani quarti prædecessoris præfati per quas conceditur indultum quo cauetur:quod fratres prædicti suorum confratrum: & familiarium: & aliorum christi fidelium causa deuotionis ad eos recurrentium de licentia suorum prælatorum confessiones audire:& eis pro commissis poenitentias iniungere ualeant:nisi forte talia cõmiserint:propter quæ merito sedes apostolica eẽt consulenda. Declaramus licentiam suorum prælatorum illam intelligi debere:quam ordinarii præsentatis ad confessiones audiẽdas iuxta eiusdẽ consilii uieneñ constitutionẽ dare sunt astricti. ¶ Rursus quia p̃fatus eugenius pdecessor cõcessit generali uel ab eo deputatis:ut habeant circa omnes sui ordinis fratres in confessionibus eorum audiẽdis:& poenitẽtiis iniungẽdis:aliisq; duntaxat salutem animarum cõcernẽtibus exequẽdis:eandem potestatem & facultatem qualem in præmissis minores poenitẽtiarii papæ in romañ curiã præsentes ex officio exercebant:& habebant & i huiusmodi concessione

eis concedatur suos dicti ordinis fratres ab omnibus absoluere excessibus: censuris: & poenis ni si talia forēt propter quæ merito essent ad sedē apostolicā destinādi: & ꝓpterea quæ sint illa ꝑ quæ fratres ipsi sint ad sedem apostolicam destinandi sæpe reuocetur in dubium: ut absoluētium & absoluendorum dispensantium & dispēsandorum pro tempore puritati cōsciētiæ cōsulamus: declaramus: hereticos: relapsos: scismaticos: & q litteras apostolicas falsificassent: aut ad infideles prohibita detulissent: dūtaxat esse ad sedem apostolicam merito destinādos: reliquis uero omnibus etiam simoniæ prauitate qualitercūq irretitis posse per illos quibus inibi conceditur absolutionis beneficium: & dispensationis gratiam: iuxta casuum exigentiam impartiri. Et quod in prædicta eugenii prædecessoris nostri constitutione de fratribus fit mentio: ad omnes utriusq sexus dicti ordinis professores nos de dono specialis gratiæ etiam proprio motu extendimus. Et nihilominus ut dicti ordinis professoribus omnis uagandi tollatur occasio: & ad sedem apostolicam recurrendi subtrahatur pro posse necessitas generali dicti ordinis pro tempore existenti dispensandi cum dicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli professoribus defectum natalium ex adulterio: sacrilegio: incestu: & quouis alio nephario & illicito coitu prouenientem patientibus: necnon cum hiis qui ex quauis causa præterq̄ homicidii uoluntarii: bigamie: & mutilationis membrorum: irregulares forent: postq̄ ordinem ipsum professi fuerint: ut defectu & irregularitate huiusmodi non obstante irregulares ipsi ad quoscunque etiam sacros ordines promoueri & in illis etiam in altaris misterio mistrare: & tam ipsi irregulares q̄ defectum natalium patientes prædicti ad quemcunq administrationes & officia dicti ordinis eligi: recipi: & assumi illaq gerere & exercere libere & licite ualeant: motu: scientia: & auctoritate: prædictis concedimus per præsentes. ¶ Et qm̄ parrochialium ecclesiarum rectores præfati erga illos qui dictis fratribus gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli eoꝝ peccata confitentur per sæpe se reddant ī exhibitione eucharistiæ & extremæ unctionis difficiles: concedimus ipsis fratribus gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli ut eisdem personis eis confessis quibus rectores præfati sine rationabili causa denegauerit: seu malitiose distulerint eucharistiæ seu extremæ unctionis sacramenta ministrare: super quo eorundem confessorum assertioni stari debeat: illa petentibus possint impune exhibere. ¶ Et cum aliquando contingat monasteria monialium dicti ordinis monialibus destitui adeo ut de eorum reformatione spes nulla superfit: conueniētiusq sit quod illorum sic destitutorum bona ad ipsos fratres deueniant: quorum erant curæ commissa q̄ ad alios illaq sic distituta existant: & destitui cōtingeret in futurum cum eorum bonis omnibus perpetuis usibus fratrum domus dicti ordinis eisdem destitutis monasteriis propinquioribus applicamus: ita ut fratres ipsi possint de illis & de eorūdem monasteriorum structuris & edificiis pro eorum uoluntate disponere. Prouiso quod illorum ecclesiæ & oratoria ad prophanos usus non redigantur: sed in illis quandoq diuina celebrentur officia. ¶ Insuper cum nonnulli ad ordinem prædictum gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli specialem gerentes deuotionis affectum ordinent eorum cadauera cum habitu fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli: aut sororum seu mantellatarum prædictarum sepeliri ne ex illorum corporum delatione ad alia loca ordini & fratribus predictis iniuria irrogetur decernimus tales apud fratres ipsos esse sepeliendos: etiam si alibi suam elegissent sepulturam: nec posse etiam ī loco per eos electo cum habitu prædicto quomodolibet sepeliri: aut ad sepeliendum portari absq fratrum dictæ domus uel loci in quo tales decesserint expressa licētia & assensu: contradictores uero excomunicamus. ¶ Cæterum ne si ratione parrochialium ecclesiarum apud quas domus fratrum eorundē constructæ fuerint aut construentur in posterum locorum ordinarii ī eosdem fratres aliquam superioritatem uendicare temptarent: fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur: concedimus ipsis fratribus: ut in sic concessis & quas eis cōcedi contigerit curatis ecclesiis: possint per capellanum per eos pro eorum nutu ponendum & ammouendum curam huiusmodi exercere quādiu capellanatus huiusmodi fungetur officio: ac si dicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli professor existeret: dictorum fratrum gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli libertate & exemptione fruatur. Ecclesiæ uero prædictæ & illarum bona illa qua domus fratrum dicti ordinis prærogatiua lætentur. ¶ Illi præterea particulæ litterarum prædictarum Alexandri quarti: prædecessoris præfati in qua fratribus prædictis eligendi generalem priorem dicti ordinis facultatem concedit: motu: sciētia & auctoritate prædictis adicimus: quod idē generalis prior sic electus postq̄ electiōis sibi præsentato decreto

consenserit: itelligatur auctoritate apostolica cōfirmatus eo ipso: & libere admīstret & exerceat quæ ad suū prioratus gñalis pertinet officium: reiecta q̄uis professoꝝ dicti ordinis & aliorum sibi ratione dicti officii subditorum appellatione: quæ ab eius præceptis monitionibus ordinationibus mandatis & decretis regulari disciplina eorūdem quomodolibet iterponi continget. Priores uero prouinciales & locales & alii officiales qui secundum eiusdem ordinis statuta aliter q̄ per electionem a præfati ordinis magistro generali instituuntur post ipsam institutionem seu prouisionem de ipsis factam curam animarum fratrum sibi subditorum habeant: ipsosque ligare ac soluere possint iuxta ipsius ordinis instituta. ¶ Rursus quia intelleximus quod & si bonæ memoriæ Ioannes papa uigesimussecundus predecessor noster illorum opinionem qui asserebant quod cōfessi fratribus prædicti ordinis beatissimæ dei genetricis mariæ de mōte carmeli: & aliorum ordinum mendicantium ad audiendas confessiones iuxta iuris dispositionem deputatorum pro tempore tenebantur: eadē peccata rectori eorum parrochialis ecclesiæ iterum confiteri reprobauerit: & deinde præfatus eugenius reprobationem huiusmodi approbando contra talia asserentes: tanq̄ de heresi suspectos per locorum ordinarios inquiri & ꝓcedi mandauerit: ac successiue Nicholaus. v. prædecessor prædictus gesta in præmissis ab eisdē Ioanne & eugenio prædecessoribus robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit. Nihilominus adhuc nonnulli eorum inherentes proteruiæ opinionem prædictam desuper falsos dānatos & malesonātes ac reprobos articulos ueros esse affirmare non uerentur: ut talium præsumptuosa temeritas tanto minus inualescat: quanto plurium erit superiorum correctioni subiecta concessam contra tales per eiusdem eugenii prædecessoris litteras locorum ordinariis facultatem ad īquisitores hæreticæ prauitatis: & ad protectores dicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli & aliorum mendicantium: uidelicet prædicatorum minorum & heremitarum sancti augustini qui sunt & pro tempore erunt: & auditorem cameræ apostolicæ & ad quemlibet prædictorum de per se extendimus: ac uolumus quod prædictorum quattuor ordinum mendicantium protectores necnon auditor cameræ apostolicæ & inquisitores ipsi quicūqꝫ fuerint eadem qua ordinarii contra tales auctoritate fungantur: quod si per quoscūqꝫ processus lites controuersias quomodolibet inter ipsos fratres prænominatos: & ecclesiarum rectores: & ordinarios emergentes ordinarii ipsi seu quicunqꝫ alii inhibitionem elemosynarum per christi fideles fratribus ipsis faciendam quocūqꝫ modo fuerint prolapsi: uolumus & præsentium patrocinio decernimus quod omnes & singuli tales inhibentes ipso facto excomunicationis incurrant sententiam: contra tales ipsi carmelitarum: prædicatorum: minorum: & heremitarum sancti augustini protectores & auditor cameræ apostolicæ qui sunt & qui pro tempore erunt: & inquisitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum fratrum requisitionem possint & debeāt qlibet eorundē per se sicut cōtra hæreticos ꝓcedere. ¶ Et ne p̄textu cōstitutiōis Innocentii. iiii. prædecessoris nostri quæ incipit Volentes locorum diocesani & alii ordīari aut alii quicunqꝫ legati aut q̄uis auctoritate utentes in personas & loca aut alia queuis bona dictorum fratrum quouis iusto titulo ad eas pertinentia contra Ioannis. xxii: & clæmētis. vi. prædecessorū nostrorum ordinationem sibi quicunqꝫ iurisdictionem aut superioritatem uendicare præsumpserint: districtius inhibemus ne quisqꝫ absqꝫ sedis apostolicæ speciali commissione & auctoritate de huiusmodi & aliorum prædecessorum nostrorum non in genere sed de uerbo ad uerbū specialem faciente mentionem in personas domos loca aut alia dictorum fratrum beatissimæ dei genetricis semperqꝫ uirginis mariæ de monte carmeli bona utpote prorsus exempta aliquas excomunicationis interdicti & suspensionis sentētias specialiter uel generaliter quomodolibet promulgare: aut in personas domos aut loca hiusmodi aliquam præeminentiam superioritatē & iurisdictionem quomodolibet exercere præsumant etiam ratione contractus uel delicti seu rei de qua ageretur ubicūqꝫ iniatur contractus: committatur delictum: uel res ipsa consistat. Decernimus quoqꝫ ex nunc quaslibet excomunicatiōis suspensionis & iterdicti sententias: & quoscunqꝫ processus quasuis pœnas & sententias generales uel speciales continentes quos & quas ꝓmulgari uel haberi: & omnia quæ cōtra fratres domos & loca dicti ordinis quomodolibet fieri cōtigerit ēt eoꝝ exēptione utpote notoria nō aliter allegata: nullius roboris uel momenti eē & pro īfectis prorsus hēri debere. ¶ Insuper innocētii. vi. & Clæmētis. iiii. ac Clæmētis. vi. prædecessorum nostrorum idulta de decimis non soluēdis de ortis uirgultis noualibus ad eorum usum pertinentibus: & quæ propriis manibus & sumptibus coluntur speciali priuilegio ut eorum utamur uerbis. Ea propter dilecti in domino filii uestris iustis postulationibus clæmēter

annuimus & domos uestras in quibus diuino mācipati estis obsequio sub beati petri & nostra protectione suscipimus & præsentis scripti priuilegio communimus & quæ denominatis rebus præfati prædecessoris priuilegia cōcesserunt ad singula bona dictorum fratrum extendimus: uidelicet quoscūq ortos & syluas ac quæcūq alia bona prædictæ domus & ordinis quæ impresentiarum iuste ac canonice possident aut in futurum cōcessione pōtificum largitione regum uel pricipū oblatiōe aut fideliū donatione siue hæreditaria successione quam in sæculo existentes tam de iure q̄ de cōsuetudine ad succedēdum fuissent habiles seu aliis qbuscūq iustis modis præstāte dn̄o poteritis adipisci firma uobis uris q successoribus & illibata pmaneant in quibus hæc propriis duximus exprimēda uocabulis. Loca ipsa i quibus præfatæ domus sitæ sunt cum pertinentiis suis: uidelicet: cum ecclesiis ortis pratis nemoribus usuagiis pascuis in bosco & plano in aquis & molendinis in uiis & semitis ac oībus aliis libertatibus & immunitatibus suis sane noualium uroꝝ quæ ppriis manibus aut sumptibus collitis siue de ortis uirgultis uineis & piscationibus uris nullus a uobis decimas exigere uel extorquere p̄sumat. ¶ Liceat quoq uobis clericos uel laicos liberos uel absolutos a sæculo fugiētes ad conuersionē recipere & eos absq cōtradictione aliq̄ retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum uroꝝ post factā i domibus uestris professionem fas sit sine prælati sui licentia de eisdem locis discedere Discedētem uero absq omnium litterarum uestrarum cautione nullus audeat retinere quod si quis retinere forsan præsumpserit licitum sit uobis in ipsos fratres & eos qui dictos fratres retinent clericos uel laicos regularem sententiam promulgare: ¶ Insuper auctoritate apostolica prohibemus ut nullus episcopus uel qualibet alia persōa ad sinodos uel cōuētus forenses uos ire uel iudicio sæculari de ppria substātia uel de possessionibus uestris subiacere compellat. Nec ad domos uras causa ordines celebrādi causas tractādi uel aliquos cōuētus publicos cōuocādi uenire præsumat: nec regularem magistri uestri generalis electionē ipediat aut de istituēdo uel remouēdo eos qui p tempore fuerint cōtra statuta ordis uri se aliquatenus intromittat. Et nicolai. iiii. & alexādri. iiii. inherentes uestigiis & illud adiiciētes ut priores ipsi ep̄o saluo ordīe suo obedire debeāt & contra statuta sui ordinis auctoritate sedis apostolicæ cōfirmata nullam obediētiam facere cōpellant. ¶ Pro cōsecrationibus uero altarium seu ecclesiarum pro oleo sancto & quolibet ecclesiastico sacro nullus a uobis sub obtētu cuiusuis cōsuetudīs uel alio modo qcq̄ audeat extorquere sed ad hæc oīa gratis uobis episcopi diocesani ut tenent libere & gratiose impēdāt: alioquin liceat uobis quoscūq malueritis catholicos adire antistites gratiam & communionem apostolicæ sedis habētes qui apostolica freti auctoritate uobis quod postulatis ipēdāt: quod si sedes diocesanorum ep̄orum forte uacauerit: iterim omnia ecclesiastica sacra a uicinis episcopis libere & absq cōtradictione suscipere possitis: si tn̄ ut ex hoc i posterū propriis episcopis nullum præiudicium generetur. Quia uero interdū propriorum episcoporum copiam non habetis si quos episcopos romani. sedis ut diximus communionem & gratiam habētes & de quibus plenam noticiam habeatis per uos transire cōtigerit: ab eis benedictionem uasorum & uestium & consecrationem altarium auctoritate apostolicæ sedis recipere ualeatis: Crisma uero oleum sc̄tm̄: cōsecrationem altarium seu basilicarum: ordinationes clericorum qui ad ordines fuerint promouendi a diocesanis suscipiatis. Episcopis siqdem catholicæ & rite gratiam & communionem sacrosanctæ romanæ sedis habuerint & ea uobis noluerint sine prauitate aliq̄ exhibere īdulgentes. Præterea quia uri ordinis fratres de locis ad loca ipsius ordinis sæpius trāsmittuntur propterea quod stabilem & perpetuā in certis & determinatis eiusdē ordinis domibus non faciūt mansionem quia etiā bonos & idoneos ac approbatos a uobis fratres faciatis ad ordines promoueri. Preterea quæ de ordinibus suscipiēdis Ioānes. xxii. prædecessor præfatus fratribus præfati ordinis beatissimæ dei genetricis mariæ de monte carmeli præfatis ordinariis indulsit declarando uolumus quod liceat uobis ordinandos fratres eiusdem uestri ordinis quibuscunq malueritis catholicis pontificibus comunionem & gratiam apostolicæ sedis habentibus præsentare ipsisq pontificibus præsentatos a uobis fratres sine qualibet examinatione per eosdē pōtifices faciēda & absq omni prouisiōe uel obligatiōe ipsoꝝ ordinādorum fratrum ad ordines promouere & eisdem fratribus ordīes etiā sacros libere cōferre. ¶ Et ut quieti eorūdē fratrū dicti ordis uberius cōsulatur cōstitutiōe recolēdæ memoriæ clemētis papæ. v. et pdecessoris nr̄i sup domibus pfessorum ordis mēdicātium prope domos alioꝝ ordinū mēdicātium professorum infra spacium cētum quadraginta cannarū de nouo non recipiēdis ad oēs alios religiosos alioꝝ ordinum tam mēdicantiū q̄ non mendicātium utriusq sexus & quascunq alias

ecclesiasticas personas ppe domos fratrũ dicti ordinis de monte carmeli noua ecclesias & loca construere uel alias de nouo recipere & habere uolentes extendimus ita ut nulli eo℞ infra predictum spacium cẽtũ quadraginta cãnarum ẽt per aerem mẽsurandaℛ ubi alias cõmode p terrã mẽsurari nõ posset edificare de nouo seu cõstruere aut edificata seu cõstructa de nouo recipere aut ĩhabitare iuxta loca pdicto℞ fratrũ de mõte carmeli præsumãt. Si qs uero cuiusuis cõditionis status aut dignitatis fuerit qui cõtra pdicti Clæmentis prædecessoris constitutione m & nram ampliationẽ uenire aut agere psumpserit tã ipse q̃ fauorẽ & auxiliũ pstantes ipso facto sententiã excõicationis ĩcurrãt & quã ferimus ĩ hiis scriptis & nihilominus cuncta & singula ab eis facta p ĩfectis hẽantur. ¶ Ad hæc nouas & ĩdebitas exactiones ab archiepis epis archidiaconis seu decanis aliisq̃ oĩbus ecclesiasticis sæcularibus ue personis a uobis oĩno fieri phibemus. Sepulturã quoq̃ ut supra in ecclesiis ũris liberã esse decernimus. Præterea ortos & syluas ad ius ecclesiarũ uestra℞ spectãtes quæ a laycis detinẽt redimẽdi & legitime liberãdi de manibus eorũ & ad ecclesias ad qs ptinent reuocandi libera sit uobis auctoritate apostolica facultas. ¶ Obeunte uero ũro generali magistro uel suo℞ quolibet successo℞ nullus ibidẽ q̃libet surreptione astutia seu uiolẽtia pponat: nisi quẽ fres cõi cõsensu uel eo℞ maior pars cõsilii sanioris secundũ deũ & beatissimæ dei genetricis mariæ de mõte carmeli regulã & cõstitutiones puiderint eligẽdũ paci quoq̃ & trãquillitati ũræ paterna in poste℞ solicitudine prouidere uolẽtes auctoritate apostolica phibemus ut ĩfra clausuras loco℞ ũro℞ nullus rapinã seu furtũ facere ignẽ apponere sanguinẽ fundere hoĩem temere cape uel ĩterficere seu uiolẽtiã quamcunq̃ audeat exercere. ¶ Præterea Nicolai. iiii. Bonifacii. viii. Clæmentis. iiii. pdecesso℞ nro℞ romañ. pontificũ uestigiis ĩherentes oẽs libertates indulgẽtias peccato℞ remissiones ĩmunitatesq̃ a prædecessoribus ũris romañ. põtificibus locis ũris cõcessas necnõ libertates & exemptiones sæculariũ exactõnũ a regibus & principibus & quascũq̃ res uobis uel aliis fidelibus rõnabiliter ĩdultas auctoritate apostolica cõfirmamus & pñtis scripti priuilegio communimus. Decernimus ergo quod nulli omnino hominum liceat pfatas domos temere pturbare aut eius possessiones auferre uel ablatas quoquomõ retinere seu q̃buslibet uexationibus fatigare sed oĩa ĩtegre cõseruẽt eo℞ pro quo℞ gubernatione ac substẽtatione cõcessa sunt usibus oĩmodis pfuturis salua sedis apostolicæ auctoritate & diocesanorum episcoporum canonica iustitia ĩ præsentibus litteris declarata. ¶ Statuentes præterea apostolica auctoritate & psentium tenore cõcedẽtes uolumus & ordinamus quod decætero perpetuis futuris tpibus tã magistro generali q̃ cuilibet dicti ordinis officiali prioribus dicti ordinis secũdũ morẽ & ĩstituta eiusdẽ ordinis in quibuscũq̃ puĩciis cõstitutis tã præsentibus q̃ futuris sit licitũ ac pmissum quascũq̃ mulieres & utriusq̃ sexus psonas si alias sint idonee & aliud canonicũ nõ obsistat quæ habitũ regularem prædicti ordinis ad istar mãtellatarũ seu pinzochera℞ aut fratrum de penitentia tertii ordinis ordinum fratrũ mino℞ & prædicatorum necnon heremitarum sancti augustini habere uoluerint & gestare tã uirgines ac matronas q̃ uiduas ac mantellatas seu pinzocheras & utriusq̃ sexus personas dicti ordinis carmelitarum recipere & admittere ac earum singulis habitũ regularẽ ac regulã eiusdẽ ordinis carmelita℞ adistar hmõdi mãtellata℞ seu pĩzochera℞ utriusq̃ sexus ordinũ & utriusq̃ sexus psona℞ ordinũ fratrũ minorum & prædicatorum necnon & heremitarum sancti augustini pfatorum prout secũdum deũ saluti animarũ earũdem personarum salubrius uisum fuerit expedire etiam exhibere quæ sic receptæ & ĩ posterũ recipiendæ auctoritate præfata gaudeant: & gaudere possint & debeant tam exemptionis priuilegio q̃ omnibus ĩmunitatibus libertatibus indulgentiis & aliis priuilegiis quibuscunq̃ præfato ordini beatæ dei genetricis mariæ de mõte carmeli eiusq̃ fribus ac psonis per sedẽ apostolicã iam concessis & quæ in posterum concedẽtur quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium immunitates libertates indulgentiæ ac quecunq̃ alia priuilegia ipsis prioribus & fratribus ordinis de monte carmeli competunt uel competere possunt seu poterunt & priores & fratres ac loca ipsa esse capacia eorundem. constitutionibus apostolicis ac statutis & consuetudinibus tam uestri q̃ alio℞ ordinum quorumcunq̃ & aliis contrariis non obstantibus quibuscunq̃. ¶ Præfati quoq̃ Bonifacii. viii. prædecessoris nostri concessionem nostram per quam uoluit quod puinciales dicti ordinis possint licentiã dare fratribus idoneis ad christi fidelibus proponendũ uerbum dei de licentia diocesanorum petitioni eorum nõ plene satisfit. Propterea declarando uolumus & hoc quia inter sollicitudines nostras illa docet eẽ præcipua ut super dominicũ gregem nobis commissum obseruemus uigilias indefessam exerceamus curam & exactam diligẽtiam apponamus ne illum lupus rapax in

uadat & eius sanguis scdm pphetá qd absit de nris máibus reqrat.hoc át bene fit si oleó dulcedi nis uerbi dei foueát subditi & icrepatióis uino pctoꝝ suoꝝ medeát uulnera & pniæ acrimonia purgata tegát ad id uero exequédú sciétia diuinæ legis exposcit desideratus ordo & uitæ integritas flagitat scriptú é enim. Tu sciam repulisti & ego te repellam ne sacerdotio fungaris mihi: quia labia sacerdotis custodiút scientiá & legé reqrunt ex ore eius als prout ad eú pertinet inter leprá & leprá nó posset discernere nec peccator existés dei deberet narrare iustitias & testamétú illius assumere p os suú. Ná cuius uita despicit cósequés est ut eius pdicatio cótemnat. Quapropter ut ipsi gregi eadé cura nostra eo plenior ipendat quo plures operarii in agro dñi fuerint cóstituti sacerq uester ordo qui sacerdotibus abúdat & in suis fratribus uiget sciétia & uitæ sinceritate p dei gratiá pollet in eodé agro fructus uberes afferat: tu fili prior generalis per te uobis uero puinciales priores in puincialibus uestris capitulis cú diffinitoribus ipsoꝝ capl'oꝝ fratribus eiusdé uestri ordinis sacerdotibus in sacra pagina eruditis examinatis & approbatis a uobis pdicatióis & tam ipsis q aliis fribus dicti ordinis ad id idoneis audiédi cófessiones absoluédi cófitétes iniungédi eis pœnitétias salutares officia auctoritate aplica cómittédi eisdé quoq fratribus qbus dicta officia p uos taliter cómissa fuerint: qd illa libere ualeát exercere Plená tenore pñtiú damus & cócedimus facultaté ac uolumus qd fratres dicti ordinis quos scdm illius cóstitutióes in domibus suis deputari cótigerit in lectores cú dicti ordinis magistri generalis licétia libere in domibus pdicti ordinis legere & docere ualeát in facultate theologica & principia soléniter facere illis locis exceptis in qbus studia uigét generalia districtius inhibentes ne quis fres ipsius ordinis qbus dicta officia taliter cómitteda duxeritis in executióe officioꝝ ipsoꝝ audeat quólibet impediri. Et quia phibétibus cóstitutióibus nostris nulli fratrú uestroꝝ é licitú populo pdicare nisi a magistro generali uestri ordinis examiatus & approbatus fuerit & sibiipsi pdicatióis offm ab ipso cócessum uos pdictis fratrú laboribus & piculosis dissentióibus euitádis nec non ut animarú salus possit inde facilius puenire sup phibitióe hmói oportune puisióis remediú apponétes ut singuli priores puinciales in suis puinciis cú diffinitoribus in puincialibus capitulis congregatis fratres in sacra pagía eruditos examiare & approbare & eis officiú pdicatióis deú hñdo præ oculis cómittere ualeant sicut ex forma pdicti ordinis cóstitutionú magister poterat generalis plená auctoritaté pñtiú cócedimus facultaté. ¶ Cúq p cócessiones Clementis.iiii.& Vrbani ét.iiii.pdecessoꝝ pdictoꝝ qbus cauet qd liceat fribus beatissimæ dei genetricis mariæ de monte carmeli tá in locis & oratoriis suis q in aliis decétibus locis extra loca & oratoria sua corá platis principibus & magnatibus dú ab eis uel eoꝝ ex pte fuerint requisiti cú altari portatili celebrari deuotiói eoꝝ nó plene cósulit cócessioné eandé extédétes eisdé fratribus ut corá qbuscúq psonis cuiuscúq sexus uel status tá in eorú domibus q extra dú tñ loca sint hóesta libere possint cú altari portatili missas & alia diuía officia celebrare & in locis publicis populo prædicare absq tñ iuris parrochialiú ecclesiaꝝ piudicio: & ne de iure huiusmodi possit aliqua quæstio suboriri iuris huiusmodi appellatióe intelligimus decias & primicias dútaxat quæ a laycis solét claericis exhiberi. ¶ Cæteꝝ cú nó obstáte cócessione Innocétii.iiii.pdictis fratribus facta qua cauet ne de aliqbus causis a sede apostolica cómittédis inuiti cognoscere teneant: sup hmói causis audiédis ab aliqbus molestent geri eoꝝ & paci puidere uolétes eis motu scientia & auctoritate pdictis qd ad id per litteras aplicæ sedis aut legatoꝝ a latere seu quorúcúq alioꝝ legatorum uel subdelegatoꝝ ipsius & ad pecuniá colligédá inuiti cópelli nó possint quodq nullus eoꝝ collectorum uel uisitatoꝝ uel inquisitoꝝ offm monasteriis uel ecclesiis seu qbuscúq psonis impédere & ad cognitióes causaꝝ citationes ptiú & denúciationé sentétiarú iterdicti uel excomunicationum pcedere aut recipe curá monialiú seu religiosaꝝ quarúlibet psonaꝝ teneátur p apostolicas litteras impetratas uel in posterum impetrandas nisi huiusmodi apostolicæ litteræ de hoc indulto & ordine prædicto expressam fecerint mentioné prædictis motu scientia & auctoritate apostolica iudulgemus cócedimus quoq eisdem etiam ut ad uisitandú aliqua móasteria monialium cuiuscunq ordinis uel ad audiendú cófessiones earum cópelli aliquatenus non possint uel ad recipiendú commissiones causarú seu sniaꝝ exhibitióes uel alia cótingentia causas ipsas per litteras apostolicæ sedis in qbus facta nó fuerit de indulgétia hmói métio spális nullus insup legatus uel subdelegatus patriarcha archieps eps nullusq alius platus ecclesiasticus uel eoꝝ uicarii uel officiales ad portádú seu deferédú litteras: uel exequédú uel denunciandú sniam contra principes sæculares coitates populos seu quoscunq benefactores eoꝝ nullusq delegatus uel ordinarius iudex ad faciendum citationes uel cómissiones recipiédas siue quod sint in causis aliq

bus assessores seu ad alia lites seu cōtrouersias cōtingētia in causis quæ corā ipsis tractant quempiā ipsorū dicti ordinis fratrū cōpellere ualeāt sine pdictæ sedis mādato uel licentia spāli expressam faciēte de hac indulgētia mentionē nec quisq̄ eoꝝ parere uel intēdere teneat sup hiis monitionibus mādatis aut iussionibus eorūdē aut facere uel iplere qđ in hac pte duxerint iniūgēdū. ¶ Cæterū generalis magister uel priores ꝓuinciales ac ipsoꝝ uicarii illos ex fratribus de quibus auctoritate litteraꝝ sedis apostolicæ uel legatoꝝ ipsius archiepiscopis & epis ac aliis qbuscūq̄ ꝓuisum existit uel in posteꝝ cōtigerit ꝓuideri corrigere ac etiā nō obstāte cōtradictione aliquā possint ad suū ordinē reuocare nec p litteras eiusdē sedis seu legatoꝝ ipsius iam obtentas uel de cetero obtinēdas aliquos de fratribus ipsius ordinis præfatis archiepiscopis & episcopis aut aliis teneant in socios deputare nisi dictæ litteræ apostolicæ obtinēdæ de indulto hmōi & ordine ipso expressam fecerit mētionē & al's id honestati ordinis & illoꝝ saluti uiderint expedire. Nullus aūt legatus etiā de latere nostro missus auctoritate litteraꝝ sedis apostolicæ specialē de hoc idulto & ordine uro nō facientiū mētionē. Nullusq̄ ꝑlatus nec aliqua ꝑsona religiosa ul' sæcularis de fratribus eiusdē ordinis ad sua seu ecclesiæ negotia ꝓcurāda uel secū manēdū aliquos assumere ualeat nisi quos generalis magister in toto ordine & priores ꝓuinciales in suis ꝓuinciis ipsoꝝ tāq̄ idoneos & discretos sibi duxerint assignādos quos ēt subiacere uolumus ordinis disciplinæ illos uero ipsius ordinis fratres qui ad ꝑdicādū crucē uel inquirēdū cōtra prauitatē hæreticā seu ad illa hmōi negocia sunt uel fuerūt ubicūq̄ a sede ap'lica deputati tu fili generalis magister tuiq̄ successores remouere seu reuocare pœnitus trāsferre ipsisq̄ qđ supersedeāt iniūgere aliosq̄ substituere cū expedire uideritis libere ac licite ualeatis & in eos si cōtrauenerit cēsurā ecclesiasticā exercere ac quilibet ꝓuincialis prior uel eius uicarius eiusdē ordinis idipsum ī sua ꝓuincia circa fratres ipsius ordinis qbus ab eadē sede si uilia cōtigerit in illa cōmitti facere possit. Non obstātibus aliquibus litteris uel idulgētiis ap'licis ipetratis uel ēt in posterū ipetrādis quæ de hoc nō fecerint mētionē. ¶ Inhibemus quoq̄ ne qs post ꝓfessionē in ordine uro factā sine generalis uel sui ꝓuincialis licētia discedat ab ipso discedētē uero absq̄ cautione litteraꝝ alterius ipsoꝝ ptextu alicuius priuilegii ap'licæ sedis nullus audeat retiēre qđ si forte retinere ꝑsumpserit generali magistro in toto ordine & ꝓuincialibus prioribus in suis ꝓuinciis dū taxat licitū sit in ipsos discedētes fratres sniam excomunicatiōis ꝓmulgare. Si uero aliq̄ de fratribus uri ordinis post obtētā licentiā a sede ꝑdicta aut a magistro generali ad religionē aliā trāseundi infra duos uel tres menses se ad aliam religionē suæ saluti cōgruā nō cōtulerint & ipsius nō susceꝑint habitū regularē licitū sit tibi fili generalis ac uices tuas gerēti cōtra ipsos tanq̄ cōtra alios ordinis uri apostatas ꝓcedere secundū qđ honestati ipsius ordinis uideritis expedire. Illud idē itelligi uolumus de illis qui post susceptionē habitus alterius religiōis ifra tēpus ꝓbationis nulla ꝓfessione facta inde ꝑsumpserit resilire. Apostatas quoq̄ uri ordinis iuxta alexādri. iiii. cōstitutionē & nrām pn̄tem cōcessionem excomunicare cape ligare icarcerare & al's subdere disciplinæ rigori possitis per uos ac ēt alios a uobis deputatos in quocūq̄ habitu & loco etiā si in curia nr̄a eos cōtigerit iueniri in qua sicut extra nos sup uestros subditos rōne ꝓfessiōis tā tacitæ q̄ expressæ emissæ ordinarios ꝓprio motu & scientia similibus auctoritate ap'lica deputamus iuocato ad hoc si opus fuerit brachii sæcularis auxilio. Inhibemus etiā ne fratres quos ab ordine uro ꝑ suis culpis p generalē magistrum expelli cōtigerit uel q egressi fuerint ꝓprio suo motu ꝑdicare cōfessiones audire seu docere ꝑsumāt nisi ad aliū ordinē in quo licite hmōi exerceant officia trāsierint de nr̄a uel dicti generalis magistri spāli licētia qđ si forte ipsi cōtra hmōi inhibitionē nr̄am aliquid sup ꝑmissis temere attēptare ꝑsumpserit ꝓuinciales priores & locales & eoꝝ uicarii in illos quos infra fines suarū ꝓuinciarū iuxta cōsuetudinē ordinis uestri existētes inuenerint talia ꝑsumentes monitione ꝑmissa auctoritate apostolica excomunicationis: ualeāt sniam ꝓmulgare: eiectos aūt de ordine uestro uel egressos qui a receptiōe ī eodē ordine suis culpis exigētibus reddiderint se indignos & alios fr̄es eiusdē ordinis ex rationabili causa ad quoscūq̄ ordines approbatos præterq̄ ad beati Augustini tēplarioꝝ hospitalarioꝝ & alioꝝ religiosoꝝ arma portantiū ad euitandū occasionē euagandi generalis magister tantū uel eiusdē uicarius de suo scitu cū suis testimonialibus litteris auctoritate nostra licentiandi liberā habeāt facultatē. Nos enim districtius inhibemus ne tales ad alium ordinem taliter transire uel aliqui eos recipere seu retinere præsumant absq̄ licentia speciali sedis apostolicæ faciente de hac inhibitione plenariam mentionē. Inhibemus etiam ut nullus siue sit in religione & ordine siue extra ordinē cōstitutus habitum uestrum aut ita consimilē quod propter eum frater carmelitarū credi possit deferre audeat absq̄ sedis apostolicæ mādato speciali

& ut dicta ihibitio maiorē cōsequat̄ effectū statuimus ut hii q̄ habitū urm uel sibi pdicto modo
cōsilem deferre pſumpſerint ad deponēdū ipsum p diocesanos locoꝝ cū a uobis reqsiti fuerint
monitiōe præmissa per cēsurā ecclesiasticā appellatione postposita cōpellant.¶ Quia uero non-
nulli uræ religiōis habitū sumētes diuersis psonis quæ sciri & īueniri nō pñt īterdū aliqua bona
restituere tenent Vobis magister generalis & priores puinciales ac prioribus localibus concedi-
mus ut singuli urm in locis sibi cōmissis bona ipsa in pios usus cōuertere ualeāt put secūdū deū
uiderint expedire.¶ Inhibemus insup uniuersis fratribus uri ordinis ne aliqs eoꝝ nisi necessita-
te urgēte aliis q̄ platis suis peccata sua cōfiteri pſumat uel aliis eiusdē ordinis sacerdotibus secun
dum regulā & ipsius ordinis īstituta.¶ Vniuersis aūt ecclesiarū platis & aliis ihibemus ne cōfes-
siones uestras uobis iuitis audire uel cōpellere uos ad sinodos seu cōuocationes suas accedere uel
cū eis extra ciuitates uel itra pcessionaliter exire aut suis cōstitutionibus subiacere uel iuramēto
firmatā uel manualē obediētiā a prioribus puincialibus uel localibus uel qbuscunq; aliis uestris
fratribus exigere aut de ipsoꝝ īstitutiōe uel destitutiōe siue de statutis uri ordinis se aliqtenus in
tromittere seu phibere ne ad ciuitates uel uillas ubi religiose ac honeste morari possitis a popu-
lis euocati audeatis accedere ubi q; pro uris usibus cōstruere edificia ecclesias seu oratoria aut in
accedētes fres seu in cōstruentes hmōi uel receptatores ipsoꝝ excoicationis snias ferre pſumant.
¶ Cōcedimus quoq; uobis motu & scia similibus ut de illis q̄ in ornamētis uel pro eis aut libris
fabrica luminaribus anniuersario septimo uigesimo trigesimo aut aliis ad ppetuū cultū diuinū
seu pro pitātiis aut uictu ad sustētationē urām uel idumētis nec nō pro annuis cēsibus redimen-
dis ad quoꝝ solonē aliquæ domus uri ordinis obligatæ noscunt uel de domibus pdiis & ortis
aliisq; locis uobis īstituta uri ordis oportunis aut de hiis quæ pro hmōi domibus pdiis ortis &
locis emēdis uobis legant dūmodo pmissa nō cōuertant in usus alios sed in illos dūtaxat p qui
bus relinquunt. Aut alios ēt qui in Nicolai.v.cōcessione & hac nra idulgētia cōtinēt nulli cano-
nicā iustitiā aut portionē aliq̄ teneamini exhibere. Et ne qs a uobis uel ultimaꝝ executoribus uo
lūtatū seu decedētiū hæredibus de pmissis aliqd exigere uel extorquere pſumat. Districtius inhi
bemus ad hoc liceat fribus uri ordinis cū de prioribus locis suis ad alia loca se trāsferāt tā edifi-
cia seu oēm edificioꝝ materiā locoꝝ q̄ dimittūt (dedicatis ecclesiis dūtaxat exceptis) q̄ libros ca
lices & paramēta secū ad alia loca trāsferre ac edificia ipsa cū solo & aliis ad eadē loca ptinētibus
pterq; ecclesias p psonas ad hoc a sede apostolica deputatas uēdere: ipsoꝝq; pcium in alioꝝ loco
rū ad quæ dicti fratres se trāsferunt edificationem seu alias in eoꝝ utilitatē cōuertere secūdum
quod eis melius uidebit expedire cū ipsa priora & alia loca fratrū ad apostolicā sedem & ad præ
dictū ordinē btīssimæ dei genitricis mariæ de mōte carmeli spāliter & imediate ptinere noscun
tur. Et ne aliq archiepiscopi ul episcopi aut alii ecclesiaꝝ plati seu quis alia psona ecclesiastica ul
sæcularis pdicta loca seu bona occupare accipere uel usurpare aut quoquomodo sibi uendicare
pſumāt absq; dictæ sedis licētia spāli Districtius ihibemus idulgētes uobis ut ad pstationē pcu
rationū legatoꝝ pdictæ sedis uel nunciorū ipsius seu diocesanoꝝ locoꝝ aut exactionū uel colle
ctarū seu subsidioꝝ uel puisionū quorūcūq; minime teneamini nec ad ea soluenda per litteras
dictæ sedis aut legatorum uel nunciorū eiusdē seu rectorū terraꝝ ecclesiæ romañ ipetratas seu
in posterum impetrandas cuiuscunq; tenoris fuerint in perpetuum cōpelli possitis nisi dictæ se-
dis litteræ ipetratæ aut imposterum impetrandæ plenā & expressam de idulto hmōi & dicto or
dine fecerint mētionē.¶ Cæterū cū fe.re. Innocētius papa pdecessor noster olim duxerit statu
endum ut exēpti qcunq; gaudeant libertate nihilominus tamen ratione delicti seu contractus
aut rei de qua agitur contra ipsos rite possint coram locorum ordinariis conueniri & illi quo ad
hoc suam in ipsos iurisditionem prout ius exigit exercere. Nos uobis ut occasione constitutionis
huiusmodi nullum libertatibus & immunitatibus uobis ordini uestro per priuilegia & indulgē
tias ab apostolica sede concessis præiudicium generetur auctoritate pñtium indulgemus. Decer
nimus ergo irritum & inane quicquid contra tenorem concessionum constitutionum & inhi-
bitionum huiusmodi per quoscunq; fuerit attemptatum & interdicti suspensionis & excomuni
cationis sententias si quas contra concessiones constitutiones inhibitiones easdem in uos uel ue
strum aliquos aut loca uestra seu benefactores uestros uel executores aut hæredes prædictos in
posterum promulgari contigerit poenitus non tenere.¶ Et quia in regula eorundem fratrū car
melitarum eis ab alberto patriarcha hierosolymitañ tradita & ab Innocentio.iiii. Alexādro etiā
iiii.& Nicolao similiter.iiii.romañ pontificibus prædecessoribus nostris approbata & confirma
ta & quam per præsentes motu & scientia similibus approbamus confirmamus & pñtis scripti

patrocinio auctoritate apostolica perpetuo communimus inter caetera cauetur expresse quod fratres ordinis praedicti ab esu carniũ abstineant nisi pro ĩfirmitatis aut debilitatis remedio sumantur & eisdẽ etiã pcipit quod singulis diebus dominicis dũtaxat exceptis a festo exaltationis sanctae crucis usq ad festiuitatẽ resurrectiõis dominicae ieiunare teneant & ab Eugẽio papa.iiii. pdecessore pfato quadã tẽperie huiusmodi rigorẽ mitigãte concedit statuit & ordinat qd dicti ordinis pfessores q pro tpe forẽt tribus diebus singularũ septimanaꝝ etiã qbus ut praefert ieiunare iuxta eadẽ regulã erãt astricti carnibus uesci possent pterq in aduẽtu & qdragesima & aliis generaliter phibitis diebus. Cũ ut ẽt accepimus ab aliquibus reuocet in dubiũ an illis diebus qbus eis esus carniũ cõcedit ieiunare teneant pro eo qd in cõcessione pdicta Eugenii nõ solũ mitigationẽ abstinẽtiae sed relaxationẽ ieiunii ab eodẽ Eugenio pdecessore petitũ fuisse cõspicit & ppterea piae memoriae Pius papa.ii. pdecessor noster praefatus cõcessit ut prior generalis dicti ordinis qui pro tpe foret super hmõi posset ieiunio dispẽsare. Nos etiã motu & scia similibus litteras praedictas Alberti patriarchae hierosolymitañ & Innocẽtii.iiii. Alexã.iiii. nicolai.iiii. Eugẽii & Pii innouamus & cõfirmamus & approbamus & ppetuae firmitatis esse uolumus & mãdamus cõcedentes qd tu dilecte fili generalis & q pro tpe erunt tui in dicto officio successores psonarũ locorum & tẽporũ qualitate pensata cũ utriusq sexus dicti ordinis pfessoribus iuxta tuae cõsciẽtiae arbitriũ super pmissis tam ieiunio q carniũ esu dispẽsare ualeas atq tres dies plures uel pauciores ad ieiunium faciendum nominare & remittere ut possis libere indulgemus ac illis ex eis q iuxta huiusmodi regularia instituta dicti ordinis gloriosissimae dei genetricis mariae de monte carmeli & eiusdẽ Eugenii mitigationẽ antedictã nrãmq declarationẽ huiusmodi ut cõfessor idoneus quẽ quilibet eorũ utriusq sexus de suorum superiorum consensu duxerit eligendum eorũ cõfessione diligenter audita semel in uita & in mortis articulo plenariam omnium suorum peccatorũ remissionẽ & indulgentiã ĩpendere ualeat auctoritate apostolica tenore praesentiũ gratiose concedimus. ¶ Et quia in eadẽ regula cõcedit qd eiusdem ordinis professores possint habere loca in heremis uel ubi eis donata forẽt ad eorũ religionis obseruãtiam apta & cõmoda secũdum quod eisdem priori & fratribus uideretur expedire. Et ex cõcessione praefati Vrbani quarti praedecessoris nostri si qui christi fideles aliqua loca ad se spectantia quae feudalia seu censualia non existant eis contulerint pietatis intuitu liceat eis de licẽtia dioecesanorum illa suscipere & in eorum singulis ecclesiam uel oratorium cõstruere deuotioni ac petitioni eorũ nõ plene uidetur satisfactum cõcessionem praedictã ad alia quaecunq loca domos & ecclesias etiã parochiales motu scientia & auctoritate praedictis extendimus ac cõcessionem ipsam effectũ sortiri uolumus nõ obstãte cõstitutione recolendae memoriae Bonifacii papae.viii. similiter pdecessoris nostri phibente ne cuiusuis mendicantium ordinum fratres ad habitandum noua loca recipere uel recepta mutare praesumant sine dictae sedis licentia speciali faciente specialem & expressam de phibitione hmõi mentionẽ. Et si cõtingat locoꝝ ordinarios in domos praedictoꝝ fratrum in suis dioecesis cõstructas aliquam iurisdictionem aut supereminentiam sibi uendicare & fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur liceat tunc dictis fratribus capellanum in dictas domos & ecclesias istituere & ammouere prout superius in praesentibus litteris diximus & expressimus. ¶ Prouidam uero calixti papae.iii. praedecessoris praefati constitutionem quae incipit Ad futuram rei memoriã Ad romañ pontificem qua uoluit q nullus dicti ordinis professorum beneficia saecularia seu ẽt regularia quorumuis romañ pontificum aut sedis apostolicae uel legatorum eius cõcessione uel indulto quouis modo in titulum uel in commendam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus quomodolibet obtinebunt etiam si illa simpliciter uel alio quouis modo dimiserit in capitulis generalibus uel prouincialibus aut congregatiõibus seu negociis officiis uel aliis administrationibus dicti ordinis nisi generalis pro tempore consensu interueniente quomodolibet admittatur sub excomunicationis pena quam admissi & admittentes ipso facto incurrant: auctoritate scientia & motu praedictis etiam in archiepiscopali & episcopali dignitate fulgentibus aut monasteria aliqua uel prouinciam in commendam obtinentibus locum habere decernimus atq praedictas litteras & omnia & singula in eis contenta ad eos qui in dignitatibus huiusmodi sunt constituti extendimus districte praecipiendo sub penis in dicta constitutione cõtentis omnibus & singulis praedicta beneficia aut dignitates quauis auctoritate uel indulto obtinẽtibus ut nullo modo de administratione fratrum aut domoꝝ aut prouinciarum seu conuentuum aliorumq bonorum se impediant absq dicti ordinis magistri generalis expressa licentia non obstantibus quibuscunq litteris etiam a sede apostolica impetratis uel in posterum ĩpetrã-

dis quibus ex certa scientia & motu proprio derogamus & per præsentes derogari uolumus etiã si de illis habenda foret mentio specialis ut singula bona ordinis uidelicet ꝓuinciæ ecclesiæ domus & supposita & utriusq sexus ꝓfessi ut teneanť sub integra magistri generalis existãt obedientia. ¶ Postremo cũ ꝓdictorũ fratrũ gloriosissimæ dei genitricis semperq uirginis mariæ de mõte carmeli sicut & prædicatorum minorum & heremitarũ sancti augustini fratrum ordinũ ꝓfessores pro fidei catholicæ dilatatiõe continue indefesseq laborent fructusq afferãt in ecclesia dei salutares. Et ꝓpterea fuerũt uariis per sedem prædictam priuilegiis decorati ut quos par labor paria q merita cõiungunt paria cõiungãt priuilegia & fauores eisdem fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperq uirginis mariæ de monte carmelo ꝓfessoribus ut concessis eisdem fratribus prædicatoribus minoribus & heremitis sancti augustini priuilegiis indulgentiis gratiis & fauoribus ac indultis tam in spiritualibus q̃ temporalibus a prædictis & aliis romañ pontificibus prædecessoribus nostris & quomodolibet etiam a nobis aut aliis auctoritatem habentibus quæ omnia ac si nominatim exprimerentur haberi hic uolumus pro expressis & nostræ approbationis munimine solidamus ac decernimus robur ꝑpetuæ firmitatis obtĩere potiri & gaudere possint & debeãt ꝑpetuis futuris temporibus in omnibus & per omnia prorsus & sine ulla differẽtia perinde ac si eisdem prædicatorum minorum & heremitarum sancti Augustini fratrum ordinibus prædictis sunt concessa prædicto ordini gloriosissimæ dei genitricis semperq uirginis mariæ de mõte carmeli nominatim concessa fuissent aut cõcederentur in futurum. Et quæ magistro prædicatorum & ministro generali minorum ac priori generali heremitarum sancti augustini prouincialibus prioribus prædicatorum & ministris minorum fratrum ac prouincialibus prioribus heremitarum sancti augustini. Nec non monasteriis monialium sub eorundem prædicatorum minorum ac heremitarum sancti augustini ordinum fratrum cura secundũ ipsorum prædicatorũ minorum ac heremitarum sancti augustini fratrum ordinum instituta uiuẽtium sunt statuta in magistro generali & prouĩcialibus prioribus & uicariis dicti ordinis gloriosissimæ dei gẽitricis semperq uirginis mariæ de monte carmeli & monasteriorum monialium dicti ordinis beatissimæ dei genetricis semperq uirginis mariæ de monte carmeli instituta uiuentium uitæ uerba statuta sint & esse censeantur. Mandantes & scientia motu & auctoritate prædictis præcipiendo ut dũ priuilegiorum indulgentiarum prærogatiuarum exemptionum indultorum immunitatum dictorum fratrum prædicatorum minorum & heræmitarũ sancti augustini originales litteræ aut transumpta autentica pro parte & in fauorem dictorum fratrum beatissimæ dei genitricis semp q uirginis mariæ de monte carmeli adducerentur uel exhiberentur eadem fides indubia adhibeatur tam in iudicio q̃ extra iudicium & aliis locis quibus opus fuerit ac si in fauorem dictorum fratrum beatissimæ dei genitricis semperq uirginis Mariæ de monte carmeli a sede apostolica emanassent & eis fuissent immediate concessæ districtius inhibentes eisdem locorum ordinariis sub interdicti ingressus ecclesiæ & suspensionis a regimine ac administratione suarum ecclesiarũ ac parochialium ecclesiarum rectoribus & aliis quibuscunq sub excomunicationis latæ sententiæ & priuationis earundem ecclesiarum parochialium ac omnium aliorum beneficiorum ecclesiasticorum quæ obtinent nec nõ inhabilitationis ad illa & alia in posterum obtinenda penis eo ipso per eos qui contrafecerint incurrendis ne ordinis prædicti fratrum gloriosissimæ dei genetricis semperq uirginis mariæ de monte carmeli domos & singula bona & professores præter & contra prædictorum Innocentii Bonifacii Alexandri Nicolai Clæmentis quarti & sexti & aliorum quorumcunq prædecessorum nostrorum & præsentium tenorem litterarum inquietare seu molestare & eos aut testamentorum ultimarumq uoluntatum executores & hæredes prædictos seu quoscunq alios directe uel indirecte ad solutionem alicuius quarte parochialis seu canonicæ uel alterius portionis seu oneris & ad faciendum celebrari aliquod officium nec prædicari in eorum ecclesiis uel alibi dum apud ipsos fratres decedentium cadauera tumulantur ante uel post eorum sepulturam nec confessis dictis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli pro tempore eucharistiæ seu extremæ unctionis sacramenta sine rationabili causa denegare & illorum exhibitionem malitiose differre aut eorum parochianis ne dictis fratribus confiteanť prohibere uel persuadere nec etiam ad præmissa seu aliquod premissorum auxilium consilium uel fauorem dare directe uel indirecte quoquomodo præsumant. ¶ Et nihilominus dicti ordinis protectori qui pro tempore erit & cuilibet in dignitate ecclesiastica constituto & metropolitañ uel alterius cathedralis ecclesiæ canonico per uniuersum orbem qui desuper prædicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis semperq uirginis mariæ de monte carmeli priores & fratres

ac illorum seu ad cōmodum eorum romañ ecclesiæ sindicos desuper requisitus fuerit per apostoli ca scripta insolidum mandamus quatenus per se uel alium seu alios præmissa ubi & quādo opus fuerit solēniter publicātes ac eisdē fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli ordini illiusque domibus & pfessoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistētes faciant eos pacifica possessione uel quasi priuilegiorum & cōcessionum huiusmodi gaudere nō pmittentes eos seu testamentorum executores & hæredes pdictos contra illorū tenorē per ordinarios & rectores pdictos aut quoscunque alios indebite molestari aut eis grauamina iniurias atque damna inferri seu quomodolibet irrogari ac etiam summarie & de plano sine strepitu & figura iudicii sola facti ueritate īspecta cōtra quoscūque cuiuscunque qualitatis uel cōditiōis existant & quacūque ecclesiastica etiā parrochiali archiepiscopali aut epali aut mundana forēt dignitate & exemptione muniti in quibuscunque causis per eos mouēdis qcunque ratiōe uel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ cōplementū. Exequētes quod per eos fuerit ordinatū & illos quos censuras & pœnas pdictas incurrisse cōstiterit illos irretitos esse declarēt ac faciāt & mādent interdictos suspēsos & excomunicatos publice nunciari & ab oībus artius euitari ac legitimis super hiis habēdis seruatis pcessibus illos quotiēs opus fuerit iteratis uicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate apostolica appellatione postposita cōpescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Nō obstantibus præfati Bonifacii. viii. quibus cauetur ne quis extra suam ciuitatē & diocesis nisi in certis exceptis casibus & ī illis ultra unam dietam a fine suæ diocesis ad iudicium euocetur seu ne iudices a sede apostolica deputati extra ciuitatem & diocesis in quibus deputati fuerint cōtra quoscunque procedere aut alii uel aliis uices suas committere præsumant & de duabus dictis in cōcilio generali nec nō quæ incipit Super cathedram Bonifacii pfati & dudum uienneñ concilii ac recolendæ memoriæ Calixti papæ. iii. etiam prædecessoris nostri litteris aliisque apostolicis ac etiam in puincialibus & sinodalibus conciliis editis specialibus & generalibus nec nō octonis & octoboni olim in regno angliæ apostolicæ sedis legatorum Cōstitutionibus ecclesiarum quoque & locorum quorūcunque statutis & cōsuetudinibus & inter quoscūque dicti ordinis fratrum gloriosissimæ dei genetricis semperque uirginis mariæ de mōte carmeli pfessores & locorum ordinarios seu rectores pdictos initis & cōclusis ac hactenus obseruatis pactis & cōuentionibus etiam iuramēto cōfirmatione apostolica uel quauis alia firmitate roboratis nec non omnibus illis quæ Innocentius Bonifacius Alexander Ioannes Clæmens. qrtus & sextus ac Nicolaus. iiii. & .v. aliique pdecessores præfati in pdictis eorum litteris uoluerūt non obstare cōtrariis quibuscunque quibus omnia illa ac si de uerbo ad uerbum insererētur & derogatoriarū derogatorias clausulas in se continerent præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris quo ad pmissa specialiter & expresse derogamus aut si patriarchis archiepiscopis & epischopis ac rectoribus præfatis seu quibusuis aliis communiter uel diuisim a sede apostolica indultum existat quod interdici suspendi uel excommunicari aut extra uel ultra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscunque tenoris existat per quam præsentibus non expressam ul' totaliter non insertam effectus earum & concessæ in eis iurisdictionis executio impediri ualeat quomodolibet uel differri & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa & quæcunque alia quæ in futurum per nos & sedem apostolicam quomodolibet concedi statui decerni & ordinari contigerit contra Innocentii Bonifacii Alexandri Ioannis Clæmentis quarti & sexti ac Nicolai quarti & quinti & aliorum prædecessorum prædictorum & psentium litterarum huiusmodi tenorem nec non si secus super hiis a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter attemptari contigerit irrita & inania nulliusque roboris uel momenti esse decernimus. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisue persona hanc nostram concessionis declarationem inhibitionis indulti decreti statuti uoluntatis constitutionis derogationis reseruationis cassationis restitutionis irritationis & annullationis paginam scienter uel ignoranter contra eam temere contraire attemptauerit primo secundo tertio ue commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit potestatis honoris sui careat dignitate reumque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat & a sacratissimo corpore & sanguine domini & redemptoris nostri iesu christi aliena fiat atque in districto examine districte subiaceat ultioni ac indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Cunctis autem dictis fratribus gloriosissimæ dei geni

tricis supereq uirginis mariæ de monte carmeli sua iura seruantibus sit pax domini nostri iesu christi quatenus etiam hic fructum bonæ actionis percipiat & apud districtum iudicium præmia æternæ pacis inueniat amen. ¶ Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas prouincias originaliter destinare uolumus & dicta auctoritate decernimus quod transumptis earum manu notarii publici & curiæ causarum cameræ apostolicæ uel protectoris qui est & qui pro tempore erit aut alicuius archiepiscopalis uel episcopalis sigillo seu dicti ordinis magistri generalis munitis ea prorsus in iudicio & extra ubicunq exhibita uel ostensa fuerint fides adhibeatur indubia ac si ipse originales litteræ forent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innouationis approbationis constitutionis ordinationis applicationis statuti concessionis indulti extensionis uoluntatis ampliationis declarationis confirmationis suppletionis mandati derogationis & decreti infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & apuli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto quarto calendas Decembris Pontificatus nostri anno sexto.

SIxtus episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam. Quia in futurorum euentibus sic humani fallitur incertitudo iudicii ut quod coniectura probabili & interdum attenta consideratione utile & ad pacem & quietem tendere uidebatur reperiri damnosum ac iurgiis ac dissentionibus plenum quandoq contingat non debet reprehensibile iudicari Si romanus pontifex quæ a prædecessoribus suis ex causis uerisimiliter probabilibus sunt statuta cognito quod ex eis dissentiones & iurgia inter personas quaslibet præsertim ecclesiasticas oriantur ne noxe grauiores exitusq peiores inde prodeant reuocat & annullat ac in statum pristinum reducit prout in domino conspicit salubriter expedire. Dudum siquidem postquam fœlicis recordationis Bonifacius papa. viii. prædecessor noster nonnullis discordiis quæ inter prælatos & parochialium ecclesiarum rectores & ordinum mendicantium fratres per diuersas mundi prouincias constitutos exortæ erant sua quæ incipit Super cathedram constitutione finem imponere curauerat fueratq constitutio prædicta per piæ memoriæ Clæmentem papam. v. etiam prædecessorem nostrum in concilio uiennensi innouata ac per piæ memoriæ Ioannem papam uigesimumsecundum similiter prædecessorem nostrum ad heremitarum Sancti Augustini & beatissimæ dei genitricis Mariæ de monte carmelo ordinum professores extensa nonnulli alii romani pontifices etiam prædecessores nostri ut omnem inter fratres & prælatos ac rectores præfatos contentionem occasionem de medio submouerent dictorum mendicantium ordinum professoribus tam in genere quam in specie ex diuersis rationabilibus causis uaria priuilegia aduersus constitutionis prædictæ tenorem & super illius declaratione & interpretatione concesserunt. Et deinde piæ memoriæ Calixto papæ tertio etiam prædecessori nostro per nonnullos episcopos aliosque superiores prælatos nec non parochialium ecclesiarum rectores exposito quod aliqui dictorum fratrum se specialiter quæ ab ipsa sede in eorum fauorem aduersus constitutionem eandem emanasse asserebant priuilegiorum concessionum & indultorum prætextu ne ad dictæ constitutionis obseruationem compelli possent tuebantur in eorundem conquerentium & parochialium ecclesiarum præiudicium & grauamen uariaque propterea inter eosdem prælatos rectores & sacerdotes ac fratres iurgia & contentiones & scandala exorta erant & oriebantur indies quibus obuiaretur si constitutio prædicta obseruaretur & per eundem Calixtum prædecessorem accepto quod a nonnullis ex ipsis prælatis rectoribus curatis & sacerdotibus contra tenorem præfatæ constitutionis dictis fratribus graues iniuriæ ac molestiæ inferebantur Idem Calixtus prædecessor cupiens huiusmodi iurgiis contentionibus & scandalis obuiare con

stitutionem & illius innouationem & extensionem prædictas iuxta illarum seriem & continentiam in omnibus & per omnia seruari debere statuit & ordinauit q quæcunque priuilegia concessiones & indulta si qua a quibusuis romañ pōtificibus prædecessoribus suis aduersus constitutionem & innouationem ac declarationem prædictas sub quacunq uerborum forma & cum quibusuis irritantibus decretis & talibus q eis per quasuis alias litteras apostolicas etiam facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de illorum totali tenore mentionem & similis effectus uel maioris cautele derogatoriis clausulis qualitercunque derogari nequiret siue motu proprio siue quouis respectu pro quibusuis ordinibus seu eorum domibus & locis in genere uel in specie emanassent. Illorum usus quantumcunque continuata possessione nullatenus obsistente cassauit reuocauit & annullauit ac decreuit nullius esse roboris uel momenti prout in eisdem priuilegiis & quibusdam litteris ipsius Calixti prædecessoris super statuto & reuocatione huiusmodi confectis & libris cancellariæ apostolicæ de illius mandato descriptis plenius continetur. Cum autem sicut experientia efficax rerum magistra postmodum mōstrauit & nosipsi tunc temporis in minoribus constituti dum generalatus ordinis fratrum minorum fungebamur officio uidimus ex ipsius Calixti prædecessoris nostri litteris & priuilegiorum reuocatione præter ipsius Calixti prædecessoris intentum quamplurima iurgia lites dissensiones & scandala exorta uariæque appellationes pro eorūdem fratrum parte ad sedem apostolicam interpositæ & querelæ delatæ fuerint ac propterea idem prædecessor sanctæ romañ ecclesiæ uice cancellario & in litterarum apostolicarum expeditioñ sibi assistentibus abbreuiatoribus ne dictarum litterarum copiam cuiquam traderent inhibuerit Dubitaturque uerisimiliter q nisi litteræ prædictæ Calixti prædecessoris præfati reuocentur exinde in dies sint maiora scandala prouentura. Nos quarumcunque causarum præmissorum occasione & dependentium ab eisdem tam in romañ curia quā extra eam pendentium coram quibuscunque iudicibus tam ordinariis quam a sede apostolica uel alias delegatis in quacunque instantia etiam appellationis status iudicum & collitigantium nomina & cognomina dignitates præsentibus pro expressis habentes. Illasque ad nos harum seriem aduocantes & litem pœnitus extinguentes ac uolentes huiusmodi contentionibus discordiis & scandalis quantum possumus obuiare motu proprio non ad ipsorum fratrum uel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam sed de nostra mera liberalitate eiusdem Calixti prædecessoris litteras prædictas & in eis contenta priuilegiorum concessionum & indultorum huiusmodi reuocationem & si quæ desuper ab aliis prædecessoribus nostris eiusdemque Calixti successoribus romañ pontificibus approbationes emanarunt auctoritate apostolica tenore præsentium & ex certa nostra scientia reuocamus cassamus irritamus & annullamus & de libris ac registris quibuslibet deleri mandamus ac priuilegia concessiones & indulta prædicta illa omnia qualiacunque sint ac si de uerbo ad uerbum insererentur præsentibus pro expressis habentes in suos plenum & pristinum robur nec non præfatos mendicantes fratres quibus concessa sunt in genere & in specie quo ad illorum totalem in præteritis præsentibus & futuris negociis consequeñ effectum in pristinum & eum statum in quo uidelicet erant antequam litteræ calixti & reuocatio huiusmodi quomodolibet emanarent plenarie restituimus reponimus & reintegramus decernentes ea omnia in suis prioribus uiribus & efficacia fore & effectum etiam quo ad præterita pro appellatione pendētia negocia sortiri debere in omnibus & per omnia perinde ac si præfati Calixti prædecessoris & in illis contenta reuocatio prædicta nullatenus emanassent nec non irritum & inane si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contra illa attemptatum forsan est hactenus uel in posterum contigerit attemptari. Et nihilominus uenerabilibus fratribus nostris Besareoñ sabineñ minorū & Guillielmo ostieñ heremitarum Sancti Augustini & beatissimæ dei genetricis Mariæ de monte carmelo ac alano penestrineñ prædicatorum episcopis ordinum prædictorum nunc & pro tempore existentibus protectoribus in romañ curia sanctæ ronmañ ecclesiæ cardinalibus per apostolica scripta mandamus quatenus quilibet eorum per se uel alium seu alios præmissa ubi & quando opus fuerit ipsique desuper fuerint requisiti solemniter publicantes & ordini suæ protectioni commisso ac illius professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens faciat eos pacifica possessione uel quasi exemptionū & priuilegiorum prædictorum gaudere non pmittens eos cōtra illorum aut cuiuslibet eorum tenorē p locorum ordinarios & parochialiū ecclesiarum rectores ac quoscunq alios indebite molestari Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescen-

do ac legittimis super his habendis seruatis processibus eos quotiens opus fuerit iteratis uicibus aggrauare procuret inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii papæ octaui etiam prædecessoris nostri & aliis apostolicis constitutionibus quibus cauetur ne quis extra suam ciuitatem & dioce. nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra unam dietam ad iudicium euocetur. Seu ne iudices a sede apostolica deputati extra ciuitatem & dioce. in quibus deputati fuerint contra quoscunque procedere aut alii uel aliis uices suas committere præsumant & de duabus dietis in concilio generali ac aliis apostolicis constitutionibus contrariis quibuscunque seu si locorum ordinariis & parochialium ecclesiarum rectoribus uel quibusuis aliis communiter uel diuisim a sede præfata indultum existat q̄ interdici suspendi uel excommunicari aut ultra uel extra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscunque tenoris existerent per quam præsentibus non expressam uel totaliter non insertam huiusmodi dictis protectoribus factæ commissionis explicatio impediri possit quomodolibet uel differri & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ aduocationis extinctionis uoluntatis reuocationis cassationis irritationis annullationis mandati restitutionis repositionis reintegrationis & decreti infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo primo septimo idus decembris Pontificatus nostri anno primo.

ixtus episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam: Dum singulos regulares ordines & loca sanctimoniæ debita illorumque personas paterno conspicimus intuitu ad eas præcipue nostræ dirigimus considerationis affectum quæ mundanis abdicatis illecebris spiritum paupertatis assumentes elemosynarum eis erogandarum questu potius quã copiis diuitiarum uictum querentes iugiter præstant domino famulatum suisque uitæ sanctimonia & salubribus prædicationibus populum dei ad bene deuoteq̃ uiuẽdum inducunt illosque prout ex iniuncto nobis cœlitus seruitutis officio congruit ab omni conamur uexatione tueri ut uestri ministerii præsidio eorum status prosperetur ubilibet & personæ ipse propulsis quibus obrui possint dispendiis fœlicis status eiusdem suscipiant incrementa. Sane dudum cum in minoribus constituti in ordine fratrum minorum generalis ministri fungeremur officio intelleximus & post nostram ad summi apostolatus apicem assumptionem a dilectorum filiorum fratrum prædicatorum minorum & heremitarum sancti augustini & beatæ mariæ de monte carmeli ordinum generalibus magistris ministro & prioribus qui pro tempore fuerunt & aliorum dictorum ordinum professorum relatione non sine querela accepimus q̄ laici in diuersis mundis partibus constituti propriis incumbentes affectibus. Dum magistri ministri & priores ipsi tam generales quã prouinciales & domorum eorũdem ordinum custodes guardiani ac fratres conuentuales nuncupati dictarum domorum iura prosequuntur ac pecunias & bona ad licitos usus eorundem fratrum pia christi fideliũ largitiõe eis & eoꝝ domibus & ordibus relicta seu legata aut alias debita ab eisdẽ laicis exigerẽ curãt aut ipsaꝝ domoꝝ bõa præfatis laicis ꝑ eoꝝ bñplacito & uoluntate cõcedere seu ciuiles laicoꝝ eorũdẽ dissẽsiões particulares discordias & factões seq̃ uł alias i his q̄ laici ipsi a magrō mĩstris

Prioribus Guardianis & fratribus memoratis minus licite postulant eisdẽ cõplacere recusant ac recusanti ac alias dum laici ipsi Magistrum Ministros Priores Custodes Guardianos & fratres prædictos aliis uariis plerunq; occasionibus ea qua debent affectione non prosequuntur ut se de eisdem Magistro Ministris Prioribus Custodibus Guardianis & fratribus memoratis con uentualibus nuncupatis ualeant uindicare: aut occupatorum per ipsos laicos bonorum ad domos eorundem fratrum pertinentium restitutionem differre & si domus ipse ad fratris dictorum ordinum de obseruantia nuncupatos perueniant bona illorum eis accommoda emere & pro minori præcio q̃ ualeant habere possint exquisitis mediis curant q; domus ipse ordinum eorundem per dictos fratres cõuẽtuales longo tempore possessæ & inhabitatæ fratribus de ob seruantia uel alio nomine nuncupatis eorundem ordinum concedantur nouas gabellas & onera a quibus fratres ipsi exempti sunt ab eis exigere uaria grauamina eis inferre & alias iniurias irrogare præsumunt ex quo plurima eisdem fratribus conuentualibus ĩcommoda proueniũt. nam metu molestiarum huiusmodi quas eis inferri formidant in exigendo & prosequendo domorum suarum iura timidiores reddũtur & eosdem laicos uereri ultra q̃ deceat & a libere prædicando quod illos tangit abstinere & illis ultra q̃ ipsorum qualitas exigat & ordinum prædictorum utilitas persuadeat differre coguntur inuiti non absq; diuinæ maiestatis offensa & ordinum eorundem graui præiudicio & iactura adeo ut propter incommoda prædicta etiam aliq dictorum ordinum professores nonnunq̃ domos deserant & ad alios non mendicantium ordines se transferant tales molestias euitare curantes. Aliqui uero qui ordines ipsos ingrederentur ab ingrediendo abstinere cernantur quod ad eorundem ordinum perniciem paulatim cedere manifeste dinoscitur. Nos igitur qui dum generalis ministri dicto fungeremur officio pro quiete uniuersorum professorum dicti ordinis fratrum minorum tam conuentualium q̃ de obseruantia seu bulla aut alias iuxta diuersarum regionum consuetudinem nuncupatorum procurauimus quod fœlicis recordationis Paulus papa secũdus prædecessor noster sub censuris & pœnis ecclesiasticis tunc expressis inhiberet uniuersis fratribus prædictis ut prædicti fratres de obseruantia nuncupati domos eorũdem fratrum conuentualium ordinis fratrum minorum aut alias pro eorum habitatione querere uel recipere uel q; monasteria monialium curæ eorũdem fratrum conuentualium commissa ipsorum fratrum de obseruantia curæ committerentur etiã querere præsumerent prout in eisdem prædecessoris litteris desuper confectis plenius continetur tot malis quot prædicatorum minorum heremitarum sancti Augustini & carmelitarum sanctæ mariæ ordinum mendicantium professores prædicti conuentuales nuncupati quorum scientia & doctrina militans ecclesia continuo suscipit incrementa ex præmissis patiuntur ut tenemur obuiare cupientes motu proprio non ad prædictorum magistri ministri priorum custodum guardianorum & fratrum connentualium uel alterius pro eis nobis super hoc oblate petitionis instantiam sed de nostra mera deliberatione & ex certa scientia litteras prædecessoris huiusmodi ratas habentes & innouantes Omnibus & singulis clericis & religiosis de bulla uel alias de obseruantia nuncupatis ordinum quorũcunque ac laicis utriusq; sexus cuiuscuis digni tatis gradus ordinis uel conditionis fuerint Etiam si marchionali ducali comitali patriarchali archiepiscopali episcopali abbatiali & alia qualibet ecclesiastica uel mũdana præfulgeant dignitate & auctoritate sub pœna excomunicationis latæ sententiæ eo ipso totiens quotiens illos cõtrafacere contigerit incurrenda ne q; domos & loca professorum dictorum ordinum conuentualium nuncupatorum aut monasteria monialium eorum curæ commissa aliis fratribus monialibus seu sororibus etiam eiusdem ordinis quouis nomine nuncupatis quomodolibet concedantur aut q; amotis exinde fratribus & sororibus illas & illa inhabitantibus reformentur & alii fratres aliæ ue moniales seu sorores eorum loca surrogentur & substituantur ibidem seu q; monasteria prædicta aliorum curæ committantur procurare querere aut temptare nisi apud magistrum ministros & priores generales uel prouinciales dictorum ordinum pro tempore existentes qui teneantur & debeant quotiens oportunum fuerit & postquam fuerint requisiti ifra annum domos ipsas debite reformare & quæ correctione & emendatione indigerẽt corrigere & emendare nec etiam ad effectum huiosmodi ammotionis eorum a domibus suis eisdem fratribus conuentualibus & eorum curæ commissis monialibus iniurias & grauamina aliqua inferre seu ab eisdem fratribus pro rebus & bonis quæ habent & negociationĩ causa nõ deferrẽt pedagia guidagia gabellas & alia quouis nomine nuncupata onera noua petere exigere uel le-

uare quoquomodo præsumant auctoritate apostolica præsentium tenore districtius inhibe, mus ac uolumus & motu scientiaque prædictis statuimus & ordinamus quot fratres ipsi con, uentuales ac sorores & alii quibuscunque reformationibus quas fieri continget per generales aut prouinciales prædictos acquiescere illasq; obseruare omnino teneantur & debeant qq; lai, ci prædicti i faciendis reformationibus prædictis alias q̃ ut præfertur nullatenus se itromittāt aut ne fiant opponant uel contradicant nec q; postmodum factæ reformationes alterentur uel mutentur aut in eis aliquid ultra addatur querere audeant sub eadem excomunicationis sentē, tia si contrafecerint eo ipso ex tunc incurrenda decernentes irritum & inane si secus super his a quoq̃ quauis etiam apostolica auctoritate sciēter uel ignorāter harum non inserto tenore conti gerit attemptari. Et nihilominus præsentibus & futuris pro tempore dictorum ordinum pro, tectoribus omnibusq; & singulis prælatis & aliis personis ecclesiasticis in dignitate constitutis necnon ecclesiarum cathedralium etiam metropolitañ canoñ per apostolica scripta mandamus quatenus ipsi & quilibet eorum per se uel alium seu alios respectiue dictis magistro ministris prio ribus custodibus guardianis & fratribus conuentualibus in præmissis efficacis defensionis præ sidio assistentes ac præmissa omnia & singula ubi & quando expedire cognouerint fuerintq; de super requisiti solemniter publicantes nō permittāt eos uel eoꝝ aliquem cōtra præsentiū teno, rem per quoscūq; quomodolibet iquietari seu molestari ac illos omnes & singulos quos eis hu, iusmodi excomunicationis sentētiam icurrisse cōstiterit quotiens super hoc pro parte aliquorū ex magistro ministris prioribus custodibus guardianis & fratribus prædictis cōuētualibus fue, rint requisiti i ecclesiis & aliis locis ubi eis uidebitur excomunicatos publice nunciēt faciantq; ab aliis nūciari & ab omnibus artius euitari donec præuia debita satisfactione meruerint ab ea dem excomunicationis sentētia absolutionis beneficium obtinere contradictores per censuram ecclesiasticam appellatōe postposita compescēdo nō obstātibus præmissis ac cōstitutionibus & ordinationibus apostolicis necnō p̄dictoꝝ ordinum iuramēto cōfirmatōe apostolica uel qua, uis firmitate alia roboratis statutis & cōsuetudibus quibus oībus etiam si de illis eorumq; totis tenoribus specialis specifica & expræssa mētio præsentibus habenda foret tenore p̄ntiū quo ad præmissa simili scīa derogamus & illa pro ištectis hēri uolumus cōtrariis quibuscūq; aut si perso nis & fratribus p̄dictis uel qbusuis aliis cōiter uel diuisim a sede apostolica idultum existat qđ interdici suspēdi uel excomunicari nō possint per lr̃as apostolicas nō faciētes plenam & expres, sam ac de uerbo ad uerbū de indulto huiusmodi mētionē & qualibet alia dictæ sedis idulgētia generali uel sp̄ali cuiuscūq; tenoris existat per quā p̄ntibus nō exp̄ssam uel totaliter nō isertam effectus earū impediri ualeat quomolibet uel differri & de qua cuiusq; toto tenore h̄nda sit in nr̄is lr̄is mētio sp̄alis. Postremo qa difficile foret p̄ntes lr̄as ad singulas p̄uincias originalr̄ destia re uolumus & dicta auctoritate decernimus q; trāsumptis earum manu notarii publici & curiæ cārū cameræ apostolicæ aut alicuius ep̄alis uel archiep̄alis sigillo mūitis ea p̄rsus i iudicio & ex tra ubicūq; exhibita & ostēsa fuerit fides adhibeaṫ ac si ipsæ origiales lr̄æ exhibitæ forēt & ostē sæ. Nulli ergo oīno hominum liceat hāc paginam nr̄æ ratihabitionis inouatōis ihibitiōis statu tis ordinationis constitutionis mādati derogationis uolūtatis & decreti infrīgere uel ei ausu te, merario cōtraire. Si quis aūt hoc attēptare præsumpserit indignationē oīpotentis dei & beato, rum petri & pauli apostolorum eius se nouerit icursurū. Datū romæ apud scm̄ petrū āno icar, nationis dñice millesimo q̄drīgētesimo. lxxv. chal. maii pōtificatus nr̄i anno quarto.

Sixtus ep̄s seruus seruoꝝ dei ad p̄petuam rei memoriā Cœlestis aule militū numerū adaugeri sancta lætatur ecclesia & p̄pterea eos qui ex hoc sæculo trāseūtes cōi opiniō ne fideliū superna p̄ria digni reputanṫ p̄sertim miraculoꝝ celebritate fulgētes æter, nitatis memoria decorare cōsueuit ut eoꝝ laudes frequētioribus ualeāt resonare p̄, coniis & dñs i scīis eius iugiter collaudari. Iccirco nos ea q̄ pro honorificētia beatorum de præ decessorum nostrorum romañ pontificū beneplacito pie obseruata fuisse cōperimus libēter cū a nobis petitur apostolico præsidio confouemus. Sane pro parte dilecti filii Christofori marti, gnoni magistri generalis ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli nobis nuper exhibi, ta petitio continebat q; dudum fœlicis recordationis calixto papæ tertio prædecessori nostro pro parte quondam Ioannis foreth tunc magistri generalis dicti ordinis exposito quot beatus Albertus qui dum uitam celibem ageret in humanis frater dicti ordinis fuit & cuius corpus in ecclesia beatæ mariæ Messaneñ in insula siciliæ fratrum dicti ordinis requiescit clare,

scentibus miraculis a christi fidelibus illarum & diuersis mundi partium in magna ueneratione habetur & propterea in diuersis ecclesiis per diuersas mundi partes altaria & ecclesiæ ad honorem dei & eiusdem beati Alberti commemorationem erecta fuerant unde desiderabat ꝙ christi fideles ipsi in eorum huiusmodi laudabili proposito per tollerantiam sedis apostolicæ continuare libere & licite possent & ualerent ad quam quidem humilem petitioné cum præfatus Calixtus prædecessor annuisset uenerabilis frater noster Guillielmus episcopus ostieñ tunc tituli sancti martini in montibus præsbyter cardinalis qui etiam tunc præsens aderat de licétia & consensu dicti prædecessoris & mádato expresso uiuæ uocis oraculo sibi ab eodem facto ad tollendum scrupulos de mentibus hominum & ad honorem dei & dicti beati Alberti meritorum exaltationem de præmissis omnibus & singulis per suas patentes litteras suo sigillo munitas attestationé fecit prout in illis quas inspici & examinari diligenter ac præsentibus iseri fecimus plenius cótinetur. Quare pro parte dicti Christofori generalis moderni asserétis ꝙ in præfata ecclesia & in diuersis mundi partibus per merita ipsius beati Alberti alia miracula coruscát in dies: Nobis fuit humiliter supplicatum ut attestationi dicti Guillielmi episcopi & cardinalis ac omnibus & singulis in eius litteris contentis huiusmodi pro illorum subsistentia firmiori robur apostolicæ cófirmatioñ adiicere ac alias in præmissis oportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attendétes quod digne in memoria uertitur hominum qui ad gaudia transiuit angelorum & ad ordiné præfatum qui continua gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ protectione fouetur & sub eius honore & speciali titulo fundatus ac tam per diuersos romañ pótifices prædecessores nostros q̃ etiam per nos apostolica fuit auctoritate comprobatus multiplicibusq; uirorum excellentium omni tempore quasi syderibus decoratur ornamentis dirigentes paternæ considerationis intuitum huiusmodi quoq; supplicationibus iclinati attestatione dicti Guillielmi episcopi & cardinalis qui dicti ordinis protector existit ac litteras prædictas ratas habentes & gratas illas cum omnibus & singulis in eis contentis cñs auctoritate apostolica & ex certa nostra sciétia approbamus & confirmamus supplentes omnes & singulos defectus si qui forsan iteruenerint in eisdem. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis cæterisq; contrariis quibuscúq;. Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas prouincias originaliter destinare uolumus & dicta auctoritate decernimus ꝙ transumptis dictarum lrarum manu notarii publici & curiæ causarum cameræ apostolicæ uel protectoris dicti ordinis qui nunc est & pro tpe fuerit aut alicuius epalis uel archiepalis seu cuiuscúq; in dignitate cóstituti etiá dicti ordinis magistri generalis ꝑ tpe existétis sigillo munitis ea ꝓrsus in iudicio & extra fides adhibeat̃ i dubia ac si ipse originales litteræ forét exhibitæ uel ostésæ. Tenor autem dictarum litterarum sequr & est talis. Guillielmus miseratione diuina tituli sancti martini in mótibus sacro scté romañ ecclesiæ præsbyter cardinalis Rothomageñ uniuersis & singulis christi fidelibus pñtes lras ispecturis salutë in eo qui est uera oium salus dignũ & conueniés iudicamus de hiis testimoniũ reddere quæ pacem conscientiæ multoꝝ & deuotionis augmentum concernere uidentur. Notum igitur oibus facimus ac testamur per pñtes ꝙ sanctissimus i christo pater dñs nr̃ dñs Calixtus diuina prouidétia papa. iii. nuper uiuæ uocis oraculo nobis ꝑsentibus & astátibus coram sua sanctitate cócessit & idulsit Reuerédo patri magistro Ioãni soreth priori generali fratrum ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ꝑsenti & supplicáti ꝙ de beato Alberto de Drapano isulæ siciliæ dicti ordis dum i humáis ageret ꝓfessori in cuius honoré & reuerétiam plura altaria & ecclesiæ ut idé prior asseruit edificatæ fuerunt ac eius crebrescétibus miraculis publico lõgo tpe per christi fideles tam in eorundem fratrum q̃ ét in aliis ecclesiis nulla tñ secúdũ ritum romañ ecclesiæ præcedéte canonizatione ꝑces & suffragia publicæ ꝑsoluuntur eadé reuerétia & deuotio ut præmittitur sine alicuius peccati labe & trásgressionis nota ac cóscientiæ scrupulo per eos atq; alios christi fideles fieri possit continuari quousq; per ecclesiá aliud solénius decernat̃ quæ oia cũ sic ut ꝑmittit̃ uere & recte sint acta ad cuiuslibet noticiá deducimus & deducéda fore cẽsemus. In quoꝝ testimoniũ pñtes litteras ꝑ secretariũ nr̃m ifrascriptũ fieri iussimus & nr̃i sigilli fecimus appésiõe cõiri. Datũ romæ i domibus nr̃æ residétiæ apd̃ sctm̃ apoliaré die. xv. mésis octobris áno icarnatõis dñicæ millesimo q̃drigétesimo qnq̃gesimo septio pontificatus eiusdé dñi nostri anno tertio. Nulli ergo oino hoím liceat hác paginá nr̃æ approbatõis cõfirmatõis suppletioñ cõstitutioñ & uolũtatis ifriger uel ei ausu temario cótraire. Si qs át hoc attéptar̃ ꝑsũpserit idignationé oipotétis dei & btõꝝ pe. & pa. aploꝝ eius se nouerit icursuꝝ. Datũ ro. apd̃ scám ma. maio. áno icar. dñicæ. m. q̃drigéte

simo septuagesimo sexto pridie chal. iunii pontificatus nostri anno quinto.

Sixtus episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriā. Dum attenta meditatione pensamus q̄ gloriosissima dei genitrix maria uirgo uenustissima: & oium uirtutū floribus insignita: cuius ineffabilē pulchritudinē sol & lūa mirant: cuiusq̄ pcibus iuuatur populus christianus: & quæ florē pciosissimum imarcessibilē & æternū dominum nrm iesum christū imensa sancti spiritus cooperāte uirtute genuit: pduxitq̄ sacrū ordinem beatæ mariæ de mōte carmeli a sancta sede apostolica & pluribus romañ pōtificibus pdecessoribus nr̄is & etiā a nobis multipli approbatū: quē eiusdē gloriosissimæ dei geītricis sp̄q̄ uirginis mariæ spāli titulo uoluit isigniri: ut ob eiusdē uirginis reuerētiā ordo ipse a xp̄i fidelibus merito per amplius uenerareī: ipsiq̄ fideles pptera eiusdē uirginis mariæ suffragiis adiuti æternæ retributionis pmia facilius cōsequi mererent: dūq̄ sublimiū dicti ordinis utriusq̄ sexus psonarum uirtutū merita deo qdem grāta & in cōspectu prædictæ sedis accepta digna memoria recēsemus: ac ordinem ipsum & illius personas sub sedis apostolicæ & ecclesiæ romanæ protectione imedi ate existētis: & īter cæteros regulariū ordinum professores i firmamento catholicæ fidei militātes: tāq̄ religionis speculū & exēplar spāli charitate fulgentes: sanctorūq̄ prophetarū heliæ & helysei & henoc: necnon & alioꝶ sanctoꝶ patrum qui montē sanctū carmeli iuxta helyæ fontē inhabitarūt successionē hæreditariā tenētes: fructus quoq̄ uberes quos dictus sacer ordo in agro militātis ecclesiæ in ppagatione religionis & fidei ortodoxe hactenus pduxit utiliter: & pducit ac in futurum pducturū fore indubitāter speramus paterna charitate intuemur. Dignū: quin potius debitum reputamus nos ad illa nostros debere dirigere cogitatus: per quæ ea quæ pro diuini cultus gloria & dicti ordinis incremēto ac christi fidelium animarū salute a q̄pluribus romañ pontificibus prædecessoribus nr̄is cōcessa dicunt sublatis ambiguitatibus quæ exinde emersisse noscunt in sua itegritate psistāt: & tāto firmius obseruentur: quāto erūt sæpius pdictæ sedis munimie stabilita. Sane sicut exhibita nobis nuper pparte dilecti filii Christofori martignoni dicti ordinis generalis magistri ac sacræ theologiæ pfessoris petitio continebat: licet multi romañ pōtifices pdecessores nostri ob reuerētiam gloriosissimæ & itemeratæ dei genitricis sp̄q̄ uirginis mariæ de mōte carmeli: & singularem deuotionem quā ad illam & prædictum ordinē sub eiusdē dei genitricis mariæ titulo spāliter isignitum gesserūt diuersas idulgētias: & peccatorum remissiones: ac priuilegia: & indulta ipsi ordini & illius domibus concesserint: quæ in eisdē domibus sunt recepta & quorum cōtinētia in publicis scripturis & dicti ordinis ecclesiis apertissime reperitur: sub hac uidelicet uerboꝶ forma. ¶ Leo papa. iiii. oībus christi fidelibus qui ecclesias btē dei genitricis mariæ de monte carmeli huiusmodi in festis natiuitatis dominicæ: paschæ: apostolorum petri & pauli: pēthecostes. assumptiōis: natiuitatis: annunciationis: purificationis eiusdem beatæ dei genitricis mariæ: sancti michaelis archangeli: oium sanctoꝶ. In duobus festis sanctæ crucis. Natiuitatis scī ioānis baptistæ. Scōrū martyꝶ fabiani & sebastiani: & in die parasceues: & per oct. prædictarum festiuitatum: a uocabulis omnium ecclesiarum dicti ordinis deuote uisitarēt: & pias elemosynas largiti forent: seu domos cōfractas eiusdem ordinis reficerent: septem annos & duodecim quadragenas. ¶ Et adrianus. ii. Stephanus. v. Sergius. iii. Ioannes. x. & Ioannes. xi. Sergius. v. & Innocētius quartus qui dictum ordinem cōfirmauit omnibus christi fidelibus uere pœnitentibus contritis & confessis qui prædictas ecclesias pie uisitarēt in prædictis festiuitatibus: & earū octauis: seu qui domos fractas eiusdem ordinis reficerent: uel pro fabricis ipsarum ecclesiarum munera darent: uel confratriam dicti ordinis assumerent: & eam intrarent: aut calicem pro missis celebrandis: uel tobalias seu mappas erogarent: uel qui in præmissis: aut in quolibet præmissorum manus porrigerent adiutrices uel qui in suis ultimis testamentis aliquid legarent: tertiam partem omnium peccatorum in domino relaxarunt. ¶ Item Clæmens. iiii. Alexander. ii. Gregorius. v. & Gregorius. viii. in prædictis festis & in quolibet eorundem similem gratiam largiti sunt. ¶ Item Clæmens quartus eisdem christi fidelibus qui pdictas ecclesias quater in anno uisitarent uidelicet in quattuor festiuitatibus eiusdem dei genitricis mariæ triginta annos & totidem quadragenas pie concessit. ¶ Item in priuilegio generali lucii papæ quarti remittuntur ab eodem peccata leuia: offensa parentū: negligētiæ uotorum fractoꝶ: dum tñ fractor ad uota rediret: & male acq̄sita si nescit cui restitui debeāt dūmō pdictis locis seu illoꝶ cōuētibus assignentur. ¶ Demū Innocētius. iiii. & Gregorius. viii: cōtulerūt qualibet die cuilibet dicēti Pater noster & Aue maria in dictis ecclesiis semel pro uiuis & defunctis quadraginta dies indulgentiarum. ¶ Rursus honorius decimus &

Nicolaus.iiii.romañ pontifices oĩbus uere pœ̃itentibus & manus adiutrices prædictis domibus porrigentibus:& illarũ fratribus oĩum pccorũ suoꝝ ueniã polliciti fuerũt.¶ Insuper Honorius ix.oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis dicti ordis ecclesias uisitãtibus:seu manus illis adiutrices porrigẽtibus quadragĩta ãnos & totidẽ q̃dragẽas de iniũctis eis pœnitẽtiis uidelicet ĩ festo uocabuloꝝ ipsarũ ecclesiaꝝ:& ĩ die scõ parasceues:necnõ in die scte crucis:ac ĩ festiuitatibus natiuitatis annũciationis purificationis & assumptionis btẽ dei genitricis mariæ misericorditer in dño relaxauit:& cõcessit.¶ Vlterius Benedictus papa.x.oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis qui ter in septimana uidelicet quadragesimali tpe scda q̃rta ac sexta feriis:& ẽt in festis uocabuloꝝ oĩum ecclesiaꝝ dicti ordis: necnõ diebus sabbatis ob btẽ dei genitricis reuerẽtiam:& in diebus dominicis pie uisitarẽt: quadragĩta ãnos & totidẽ quadragenas: & oĩum pctoꝝ septimæ partis remissionẽ in dño relaxauit:oẽs indulgẽtias:& pctoꝝ remissiones a suis pdecessoribus romañ põtificibus dicto ordini concessas ĩ diebus & ĩ festis pdictis duplicãdo.¶ Itẽ Ioãnes.xxii.oẽs indulgentias & peccatorum remissiones a romañ põtificibus pdecessoribus suis dicto ordini concessas cõfirmauit:ac quadragĩta annos & totidem quadragenas de iniunctis pœnitẽtiis uniuersis christi fidelibus dicti ordinis ecclesias ĩ qualibet solemnitate quattuor festiuitatũ beatæ dei genitricis mariæ uidelicet natiuitatis ãnunciationis purificationis & assumptionis cõtritis & cõfessis ĩ dño pia largitione cõcessit.¶ Successiue Vrbanus papa.v.omnes indulgentias similiter a suis pdecessoribus dicto ordini cõcessas cõfirmauit:atq; in festo annunciationis beatæ mariæ dicti ordinis ecclesias uisitantibus septem annos:& duodecim quadragenas in domino relaxauit.¶ Postremo Nicolaus papa.v.omnes indulgẽtias & peccatoꝝ remissiones ac omnia priuilegia dicto ordini a supradictis romañ pontificibus prædecessoribus suis in prædictis diebus & festis concessas & concessa motu proprio duplicando cõfirmauit:atq; annos septem & totidem quadragenas ĩ domino relaxauit:tñ sicut præfati Christofori generalis dicti ordinis magistri relaxatione nuper accepimus pro eo quod pp singularitatem priuilegiorum originales desuper litteræ ad manus generalis prædicti nõ peruenerũt nec de illis aliter q̃ ut præfertur doceri potest circa litteras & priuilegia huiusmodi eorũq; uim & efficaciam nõnulla dubia sunt exorta aliaq; in dies suboriri formidãtur:nisi per nr̃æ prouidẽtiæ studium super hoc prouideatur oportune. præsertim cum ex iniuncto desuper nobis apostolicæ seruitutis officio ad nos spectet singuloꝝ ordinum cõmodis iuigilare:& quãtum ualeamus oĩum aĩas altissimo lucrifacerẽ. Cupiẽtes itaq; ut indulgẽtiæ ac singulæ prædecessoꝝ nostroꝝ litteræ dicto ordini ac eius domibus & ecclesiis concessæ sublatis quibuscũq; hesitationum obstaculis inuiolabiliter obseruẽtur: eisq; prout cõcessa dicũtur indubia fides adhibeatur:deuotioq; uniuersi populi crescat & augeatur:atq; dicti ordinis ecclesiæ domus ac cõuentus cõseruenẽ:edificentur:& in eorum edificiis amplientur restaurentur:& reparentur:prædictorum & aliorum plurimorum romañ põtificũ prædecessorũ nostrorũ qui ordinẽ prædictũ uariis priuilegiis nõ imerito decorarũt:& quem etiam nos diuersis aliis gratiis ac priuilegiis gratiosissimæ & liberaliter ornauimus uestigiis inherẽdo motu proprio nõ ad ipsius Christofori generalis magistri:aut alicuius dicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ de mõte carmeli professorum uel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitiõis ĩstantiam: sed de nr̃a mera uolũtate ac deliberatioñ & ex certa nr̃a scia singulas ĩdulgẽtias non tñ pleãrias:ac alias spirituales:& tpales gr̃as:a pdictis seu quibusuis aliis romañ põtificibus prædecessoribus nr̃is dicto ordini beatæ mariæ de monte carmeli & illius domibus ecclesiis:ac personis:in genere:uel in specie quomõlibet cõcessas: quaꝝ oĩum tenores & effectus ac si de uerbo ad uerbũ pñtibus ĩsererenẽ:hic hẽri uolumus p sufficiẽter expssis auctoritate apostolica tenore præsentium in suo robore suaq; firmitate cõfirmamus:approbamus:& innouamus:ac de nouo cõcedimus:supplẽtes oẽs & singulos defectus:si q forsan quoquomodo interuenerint ĩ eisdẽ. Et q̃m ĩter scõꝝ & sctãꝝ solẽnia gloriosissimæ dei genitricis mariæ solẽnitates & festa nũero septẽ uidelicet ãnuciatioñ:uisitatioñ:assũtioñ natiui.cõceptioñ:pñtatioñ & purificatioñ:ac ea q̃ ĩ honorẽ sui nois dedicata sunt loca:eo solẽnius a xp̃i fidelibus cõuenit uenerari quo ipsa de utero matris suæ procedens scta uirtutibus & spũ scõ repleta caliginanti mundo ignorantiæ tenebris obducto:& etiam populo in tenebris ãbulãti habitantibusq; ĩ regione umbræ mortis lucẽ ineffabilem uidelicet dñm nr̃m iesum christum redẽptorem oĩum eiusdem spiritus sancti coopante uirtute ex suis purissimis uisceribus genuit:& ab angelo annũciata inter omnes mulieres benedicta prædicatur:& congrue incõparabiliter uirgo maria benedicta dr̃:quia mr̃ filii dei effecta suscepit gloriam:& integritatis suæ seruauit coronam:& ue

rae est benedicta in mulieribus:quae sine exemplo muliebris conditionis cum decore uirginitatis gauisa est honore parentis.Iccirco affectátes ut omnes & singulae ecclesiae in honore & sub inuocatione nominis eiusdem gloriosissimae dei genitricis mariae de mõte carmeli per uniuersum orbem fundatae:& cõstructae:ac deinceps quae diuina ánuēte claemētia edificabunt:& cõstruētur:cõgrua deuotiõe a christi fidelibus uenerētur:ac quae imperfectae sunt ad operis complemētum deducantur:& completae cõseruentur:nec nõ paramentis & aliis ad diuinum cultum inibi necessariis debite ornentur.Ipsiq christi fideles in uniuerso orbe constituti ad easdem ecclesias nunc & pro tempore existentes eo libētius cõfluát:& ad emptionem ornamentorum huiusmodi necnon earūdem ecclesiarum cõplemētum cõseruationem:& diuini cultus inibi augmētum manus promptius porrigāt adiutrices:quo ex hoc ibidem dono coelestis gratiae uberius cõspexerint se refectos de omnipotētis dei misericordia:ac praefatorum petri & pauli apostolo℞ eius auctoritate cõfisi:oībus xpi fidelibus uere poenitētibus & cõfessis:qui i cõceptioñ:pñtatioñ:natiuitatis:annūciationis:purificationis:uisitationis & assumptionis dictae gloriosissimae dei genitricis mariae festiuitatibus a primis uesperis usq ad occasum solis dierū festiuitatum huiusmodi dicti ordinis de mõte carmeli per dictas ecclesias ubilibet cõstitutas: nec nõ p septem dies p dctás festiuitates ímediate seqntes:ac ēt i diebus uocabulo℞ earūdē eccliaℛ deuote uisitauerit annuatim:ac ad pmissa uel ea℞ aliqua manus porrexerit adiutrices trigita annos & totidē quadragenas de iniūctis eis poenitētiis misericorditer i domino relaxamus:praesentibus ppetuo ualituris.Et quia difficile admodū foret pñtes lrás ad singulas puicias & loca originalr destinare: uolumus & dicta auctoritate decernimus:q tráslumptis ea℞ máu notarii publici subscriptiõne: & p tpe existētis pdicti ordis ptectoris:uel alicuius archiepalis:seu epalis:aut gñal auditoris cā rum camerae apostolicae:uel alterius ecclesiasticae curiae seu dicti ordis generalis magistri sigillo munitis ea prorsus in iudicio & extra ubicunq exhibita fuerit uel ostēsa fides adhibeatur indubia:ac si ipse originales litterae forēt exhibitae:uel ostensae.Nulli ergo oīno hominū liceat hác paginam nrae cõfirmatōis approbatioñ inouatioñ cõcessionis suppletioñ relaxatioñ constitutioñ & uolūtatis ífrīge uel ei ausu temerario cõtraire.Si quis autem hoc attemptare psumpserit indignationem omnipotētis dei & beato℞ petri & pauli apostolo℞ eius se nouerit incursurum.Datum romae apud sanctum petrum anno incarnatioñ dominicae millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo chal.aprilis pontificatus nostri anno sexto.

Ixtus eps seruus seruo℞ dei dilectis filiis magistro generali & uniuersis fratribus sacri ordinis gloriosissimae dei genitricis semperq uirgīs mariae de monte carmeli praesentibus & futuris salutem & apostolicam beñ. Sacer ordo uester i agro dominico diuina dispositione plantatus & gloriosissimae dei genitricis mariae titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meretur attolli Cum illiuss professores relegatis a se mundanis illecebris celestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum pptet quae ad dictū ordinē a pluribus romañ põtificibus pdecessoribus nostris & etiā a nobis multipliciter approbatum apostolicae cõsideratioñ ituitum dirigētes ad ea libēter itendimus p quae professores ipsi nullum internae pacis patiantur excidiū nullūq religionis status perferant detrimētum sed ab omni molestia liberi eo deuotius diuino cultui ac salutis intēdant operibus quo status eo℞ quietior fuerit ipsiq ampliori cognoscātur libertate dotati. Sane licet dudum fe.re. Ioānes papa.xxii.praedecessor nr uos & ordinē uestrū pdictū ac ecclesias oratoria domos & loca quecūq túc & pro tēpore existētia ad eūdem ordinem spectātia cum i eis degētibus utriusq sexus personis ac oībus rebus bonis iuribus & ptinētiis suis i ius & proprietatē beati petri apostolo℞ principis ac sanctae sedis apostolicae assumpserit uosq & illa a cuiuscūq diocesani & alterius potestate iurisdictione ac dominio in perpetuum prorsus & omnino exemerit decernēdo ex tunc uos & ordinem ipsum necnõ ecclesias oratoria domos & loca praefata cum personis rebus bonis iuribus & pertinentiis supradictis soli romañ pontifici & dictae sedi tam in spiritualibus q̄ i temporalibus absque ullo medio subiacere ita q nec locorum ordinarii nec alia quaeuis eccliastica psona in uos & ordinē ac eccliās oratoria domos loca psonas res & bōa pdicta ut pote prsus exēpta possent excoicatōis suspeñ aut iterdicti sñias pmulgare uel als ptātē seu iurisdictionē aliquā exercere qđ si forsan qcq i cõtrariū a quoq̄ attēptatū foret illud oīno eēt irritū & inane postmodū ēt bonae memoriae Claemēs papa.vi.similiter praedecessor nr uobis & successoribus urīs ppetuo ídulserit ut pfati Ioānis praedecessoris exēptiõe in suo robore pmanēte ēt cõtra quibusuis diocesanis & locorum ordinariis ratione delicti cõtractus seu rei de qua ageretur

conueniri uel īpeti nullatenus possetis piæ memoriæ Innocētii pp. iiii. etiam prædecessoris nostri & aliis constitutionibus apostolicis cōtrariis nō obstantibus quibuscūq; Decernēdo ex tūc similiter irritum & inane si secus super hiis a quoq̄ quauis auctoritate scienter uel ignoranter cōtigerit attēptari. Tamen sicut nobis dilectus filius Christoforus martignonus modernus sacri ordinis uestri generalis magister nuper exposuit nōnulli inquisitores hæreticæ prauitatis etiam mendicantium ordinum professores in diuersis mundi partibus constituti minus ueraciter asserentes quosdam uestri ordinis etiam sacræ theologiæ professores seu bachalarios res uesanas & fidei articulis contrarias in suis sermonibus aut disputationibus affirmare uos & professores huiusmodi uestros propterea multipliciter uexare & contra eos inquirere ac procedere exquisitis mediis non uerentur in ipsius uestri ordinis uilipendium & uestrum non modicum detrimentum: Quare dictus Christoforus nobis humiliter supplicauit ut uobis uestroq; statui & quieti super hiis oportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attētis exemptione & indulto præmissis ac ex certis aliis rationabilibus ad id animum nostrum inducentibus causis huiusmodi supplicationibus inclinati uos omnes & singulos ac qui nūc sunt & pro tempore erunt eiusdem uestri ordinis professores ab omni iurisdictione dominio & potestate eorundem inquisitorum similiter nunc & pro tempore existentium auctoritate apostolica tenore præsentium prorsus & omnino eximimus ac perpetuo liberamus ita q; deinceps huiusmodi hæreticæ prauitatis inquisitores etiam ordinū mendicantium supradicta aut alia quauis occasione uel causa contra uos aut dicti ordinis uestri personas nullatenus inquirere procedere aut iurisdictionem aliquam in uos exercere quoquomodo ualeant sub excomunicationis latæ sententiæ pœna quam quilibet contrafaciens eo ipso incurrat. Sed teneamini solum corā nobis & successoribus nostris romañ pontificibus canonicæ intrantibus aut dicti ordinis uestri protectore uel curiæ causarum cameræ apostolicæ generali auditore in causis fidei aut officium inquisitorum eorundem cōcernentibus de iure respondere cum prædicatorum & minorum ordines dicantur similibus priuilegiis insigniti decernentes ex nunc irritum & inane si secus super his a quoq̄ quauis auctoritate etiam apostolica scienter uel ignoranter contigerit attēptari. Et nihilominus nunc & pro tempore existenti dicti ordinis uestri protectori omnibusq; & singulis prælatis & aliis personis ecclesiasticis in dignitate constitutis. Nec non cathedralium ecclesiarum etiam metropolitañ canonicis per apostolia scripta mandamus quatenus ipsi & quilibet eorum per se uel alium seu alios dum & quotiēs opus fuerit ac super hoc pro parte uestra respectiue fuerint requisiti uobis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes ac præmissa omnia & singula ubi & quando expedire cognouerint solemniter publicātes non permittant uos uel aliquem uestrum contra præsentium tenorem per quoscunq; inquisitores quomodolibet inqetari seu molestari sed eos omnes & singulos quos eis cōstiterit huiusmodi excomunicationis sententiam incurrisse quotiens super hoc pro parte uestra aut alicuius uestrum fuerint requisiti in ecclesiis & aliis locis ubi eis uidebitur excomunicatos publice denunciēt & ab aliis denunciari ac ab omnibus artius euitari faciant donec debita satisfactione pria meruerint ab eadem excomunicationis sententia absolutionis beneficium obtinere. Contradictores per censura ecclesiasticam appellatione postposita compescendo non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis etiam illis quæ in litteris quas ordinibus minorum & prædicatorum confirmauimus & quas uulgus mare magnum appellat continentur. Nec non prædictoꝝ inquisitoꝝ ēt mēdicantiū & eorum ordinū iuramēto confirmatione apostolica uel quauis alia firmitate roboratis statutis consuetudinibus priuilegiis & indultis q̄bus oībus ēt si de illis eorūq; totis tenoribus specialis specifica & expræssa mentio pñtibus hñda foret tenore præsentium quo ad præmissa derogamus & illa pro infectis haberi uolumus contrariis quibuscunq;. Aut si inquisitoribus & eoꝝ ordinibus prædictis uel quibusuis aliis comuniter uel diuisim a se. de prædicta īdultum existat quod interdici suspendi uel excomunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis īdulgentia gñali uel speciali cuiuscunq; tenoris existat p quam præsentibus nō expressam uel totaliter nō īsertā effectus earum impediri ualeat quomodolibet uel differri & de qua cuiusq; toto tenore habenda sit in uestris litteris mentio specialis. Cæterum quia difficile admodum foret præsentes litteras ad singulas prouincias ac loca originaliter destinare uolumus & dicta auctoritate decreuimus q; trāsumptis earum cum præsentibus debite collationatis ac manus notarii publici subscriptione necnō pro tempore existentis

dicti ordinis protectoris aut alicuius archiepiscopalis seu episcopalis uel prædicti generalis audi toris causarum cameræ apostolicæ seu alterius ecclesiasticæ curiæ sigillo munitis ea prorsus in iu dicio & extra iudicium ubicunq; exhibita fuerint uel ostensa fides adhibeatur indubia ac si ipsæ originales litteræ forét exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hoím liceat hác pagina nostræ exeptionis liberatiõis cõstitutiõis mãdati derogatiõis uoluntatis & decreti infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Si quis aũt hoc attemptare p̃sumpserit indignationẽ oĩpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorũ eius se nouerit incursurũ. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo Decimo calendas Septembris Pontificatus nostri anno sexto.

POst quarum quidẽ litterarũ apostolicarũ præsentatioñ & receptioñ nobis & p nos ut præmittit factus fuimus per p̃fatum reuerendũ patrẽ dñm & magistrũ Christoforũ martignonũ supradicti ordinis generalẽ magistrũ etiã noĩbus qbus supra debita cum instãtia requisiti quatenus ad executionẽ dictarũ litterarũ apostolicarũ & cõtẽtorũ in eisdem pcedere curaremus iuxta traditã seu directam per eas a sede apostolica nobis formam. Nos igitur Ioannesaloisius auditor iudex & executor p̃fatus uolentes mãdatũ apostolicũ supra dictum nobis in hac parte directũ reuerenter exequi ut tenemur. Iccirco auctoritate apostolica nobis cõmissa & qua fungimur in hac parte p̃fatas litteras & hũc p̃sentem nostrũ processum ac omnia & singula in eis cõtenta uobis oĩbus & singulis supradictis coĩter uel diuisim intimamus insinuamus & notificamus ac ad uestram & cuiuslibet uestrũ noticiam deducimus & deduci uolumus per p̃ñtes. Et nihilominus uos dominos patriarchas archiepiscopos episcopos uicarios officiales rectores p̃dictos omnesq; alios & singulos supradictos in dictis litteris apostolicis nominatos & descriptos tenore p̃sentiũ requirimus & monemus primo secundo tertio & peremptorie coĩter & diuisim uobis & uestrũ cuilibet insolidũ in uirtute sanctæ obedientiæ & sub pœnis infrascriptis districte p̃cipieñ mãdañ qtẽus ĩfra sex dierũ spatiũ post p̃ñtatioñ seu notificatioñ p̃dictarũ litterarũ ap̃licarũ & p̃ñtis nostri pcessus ac requisitionẽ uobis seu alteri urm p pte magistri generalis fratrũ & p̃fessorũ p̃dictorũ uel alterius eorũ sup hoc factas imediate sequeñ. Quorum sex dierũ duos pro primo duos pro secũdo & reliquos duos dies uobis uniuersis & singulis supradictis pro tertio & pemptorio termino ac monitioñ canonica assignamus Magistrũ generalẽ fratres p̃fessores & eorũ quẽlibet priuilegiorũ & cõcessionũ in p̃insertis litteris cõtentorũ iuxta formam & tenorẽ earũdẽ litterarũ nec nõ uoluntatẽ dicti dñi nostri papæ ut in dictis suis innouatiõis approbatiõis cõstitutiõis ordiatiõis applicatiõis statuti cõcessiõis ĩdulti extẽsiõis uolũtatis ampliatiõis declaratiõis ↄfirmatiõis suppletõis mãdati derogatõis & decreti p̃insertis litteris apostolicis cõtinet̃ pacifica uel quasi possessiõe gaudere debere Nec uos seu alter urm executores testamẽtorũ ultiarũq; uolũtatũ cõtra tenorẽ earũ ĩ aliquo molestetis nec aliq̃ grauamia iniurias seu dãna ĩferatis seu quõlibet irrogetis. Nec uos uł alter urʒ molestet nec iniurias dãna seu grauamia aliqua hmõi inferat irroget nec ĩferri seu irrogari quoquomodo p̃mittatis seu aliquis urm p̃mittat quominus fratres & p̃fessores hmõi pacifica possessiõe priuilegiorũ & cõcessionũ p̃dictorum in singulis in eis cõtentis ac in oĩbus & per oĩa pacifice gaudeant & utant̃ ac qlibet eorũ pacifice gaudeat & utat̃ put idẽ sanctissimus dñs noster papa in p̃insertis suis litteris uoluit & mandauit seu uult & mandat. Quod si forte p̃missa oĩa & singula nõ adimpleueritis mãdatisq; & monitionibus nr̃is huiusmodi immo uerius apostolicis nõ parueritis cũ effectu. Nos in uos oẽs & singulos supradictos qui culpabiles fueritis in p̃missis & generaliter in contradictores quoslibet & rebelles ac impedieñ ipsum magistrũ generalem & fratres p̃dictos seu eorũ aliquẽ aut sindicos uel pcuratores eorũ super p̃missis in aliquo ac ipsos impedieñ dãtes auxiliũ consiliũ uel fauorem publice uel occulte directe uel indirecte quouis quesito colore cuiuscunq; dignitatis status gradus ordinis uel cõditionis existant ex nũc put ex tunc & ex tũc put ex nunc singulariter in singulos p̃dicta canonica monitione p̃missa excoĩcatiõis In capitula uero cõuẽtus & collegia quæcunque in hiis forsan qđ absit delinquẽtia suspensioñ a diuinis & in ipsorum delinquẽtium ecclesias monasteria & capellas interdicti ecclesiastici sentẽtias ferimus in hiis scriptis & etiam pmulgamus. Vobis uero reuerendissimis & reuerendis dñis patriarchis archiepiscopis & ep̃is p̃fatis dũtaxat exceptis quibus & urm cuilibet ob reuerẽtiã uestrarũ põtificaliũ dignitatũ deferimus in hac parte si cõtra p̃missa uel aliquod p̃missorũ feceritis p uos uel submissas p̃sonas p̃dicta sex dierũ canonica monitiõe p̃missa ingressus ecclesiarũ ĩterdicimus in hiis scriptis. Si uero hmõi iterdictũ p alios sex dies p̃fatos sex imediate sequeñ sustinueritis uos & quẽlibet urm in hiis scriptis simili cãno

nica monitione præmissa suspendimus a diuinis. Verum si præfatas interdicti & suspensioñ sententias p alios sex dies pfatos duodecim dies imediate seqnētes aīs qd absit sustinueritis iduratis uos & quēlibet urm in hiis scriptis eadē canonica monitiōe pmissa excoīationis sñia auctoritate apostolica inodamus. Cæterū cū ad executionē pmissoꝝ ulterius faciēdā quo ad pñs psonaliter itéresse nequeamus q̄plurimis aliis arduis in romañ curia legitime ppediti negociis. Vniuersis & singulis abbatibus prioribus ppositis decanis diaconis archidiacōis cātoribus succēsoribus thesaurariis scolasticis sacristis custodibus & tā cathedraliū q̄ collegiataꝝ ecclesiaꝝ canonicis plebanis uiceplebanis archipsbyteris uicariis psbyteris clericis notariis & tabelliōibus publicis qbuscunq̧ p quascūq̧ ciuitates & dioce. & puincias in diuersis mundi ptibus ac al's ubilibet cōstitutis & eoꝝ cuilibet isolidū sup ulteriori executiōe dicti mádati apostolici atq̧ nři faciēda auctoritate apostolica tenore pñtium plenarie committimus uices nřas donec eas ad nos spāliter & expresse duxerimus reuocādas quos & eoꝝ quēlibet insolidū eisdē auctoritate & tenore reqrimus & monemus primo secūdo tertio & pemptorie coiter & diuisim eisq̧ nihilominus & eoꝝ cuilibet in uirtute sanctæ obediētiæ & sub excoīcatiōis poena quā i eos & eoꝝ quēlibet nisi infra sex dies postq̄ pro pte magistri generalis fratrū & pfessoꝝ pdictoꝝ fuerint reqsiti seu alter eoꝝ sup hoc fuerit reqsitus imediate sequeñ quos dies eis & eoꝝ cuilibet p tertio & pemptorio termio ac monitione cāonica assignamus fecerintq̧ eis in hac parte cōmittimus & mádamus pdicta canonica monitiōe pmissa ex nūc put ex tūc & e cōtra ferimus in hiis scriptis districte pcipieñ mádañ q̄tenus ipsi & eoꝝ singuli qui sup hoc ut pmittit fuerint reqsiti seu fuerit reqsitus. Ita tñ qd in hiis exequēdis alter eoꝝ alteꝝ nō spectet nec unus p alio seu p aliū se excuset. Ad uos dominos patriarchas archiepōs epōs uicarios officiales & rectores prædictos oēs alios & singulos supradictos psonasq̧ & loca alia de qbus expediēs fuerit psonaliter accedát seu accedat. Et pfatas litteras apostolicas huncq̧ pñtē nřm pcessum ac oīa alia & singula in eis cōtenta uobis omnibus & singulis coiter uel diuisim legát intimēt isinuēt & fideliter publicare pcurēt ac Magřm generalē & fratres & eoꝝ quēlibet iuxta formā & tenorē pinsertarū litteraꝝ apostolicaꝝ & pñtis nři processus exēptionū cōcessionū in pñtis litteris aplicis cōtētoꝝ pacifica possessione gaudere faciant nec executores testamētoꝝ seu ultimaꝝ uolūtatū molestēt nec aliqua grauamina iniurias seu dāna inferát seu quoquomodo irrogēt nec in aliquo molestari seu pturbari pmittát nec aliquis eorum molestet nec pturbari pmittat. Et si forsan qd absit uos dñi patriarchæ archiepiscopi episcopi uicarii officiales & rectores pdicti pcessibus monitiōibus reqsitionibus & mádatis nostris huiusmodi imo uerius apostolicis parere & obedire neglexeritis aut recusaueritis poenas cēsuras & sñias pdictas in uos ut pmittitur latas dānabiliter incurrēdo ex tunc subdelegatis nřis prædictis sub dicta excoīationis poena cōmittimus & mádamus q̄tenus singulis diebus dñicis & aliis festiuis in suis ecclesiis monasteriis & capellis infra missaꝝ & aliaꝝ diuinaꝝ horarū solēnia ubi populi multitudo ad diuina audiendū seu al's legitime cōuenerit ac al's ubi qñ & quotiēs opus fuerit & postq̄ p parte magistri generalis fratrū seu aliquoꝝ eorūdē desup requisiti fuerint seu alter eorum fuerit reqsitus interdictos suspēsos & excoīcatos publice denūcient & ab aliis quātum i eis fuerit denūciari & ab oībus christi fidelibus artius euitari faciant tādiu & quousq̧ aliud a nobis uel superiori nostro desuper habuerint in mádatis. Si uero patriarchæ archiepiscopi episcopi uicarii officiales & rectores prædicti dictis interdicti suspensioñ & ex cōmunicatiōis sententias per decem dies post illius denūciationem imediate sequentes pertinaciter sustinuerint. Nos extunc quia crescēte cōtumacia & inobediētia crescere debet & poena ne facilitas poenæ audaciā tribuat delinquēdi pcessus nostros aggrauamus dictis subdelegatis nostris sub excomunicatiōis poena pdicta mandañ q̄tenus singulis diebus dominicis & festiuis in eoꝝ monasteriis ecclesiis & capellis infra missarum & aliaꝝ præscriptarū horarū solēnia dictis interdicti suspensioñ & excomunicationis sententias reiterando & innouando eosdemq̧ sicut præmittitur interdictos suspensos & excomunicatos denunciantes nominatim campanis pulsatis candelis accensis & demum extinctis & in terram proiectis crucæ erecta & religione induta aquam benedictam aspergēdo ad fugandum demones qui eos detinent sic ligatos & suis laqueis cathenatos orando quod dominus nř iesus christus eos ad catholicā fidē & sanctæ matris ecclesiæ gremiū reducere dignaret. Et ne eos in talibus peruersitate & duricia dies eorum finire permittat cum decantatione Respōsorii Reuelabunt coeli iniquitatem iudæ & cætera & psalmi Deus laudem meam ne tacueris & cætera. Et hiis finitis ad ianuas ecclesiarum suarum una cum clericis & parochianis accedendo & ad terrorem ut eo citius ad obedientiam redeant tres lapides uersus domos habitationum

suarum in signum maledictionis æternæ proiiciat quam deus dedit dathan & abiron quos ter-ra sustinere nõ potuit sed iusto dei iudicio illos uiuos absorbuit. Etiã post missam & in uesperis & aliis qbuscunq; horis canonicis sermonibus & pdicatiõibus publicis solẽniter publicẽt & de-nunciẽt & ab aliis quãtũ in eis fuerit publicari & denunciari & ab oibus christi fidelibus artius euitari faciãt donec a nobis uel supiori nostro aliud sup pmissis recepint in mandatis. Quod si forte patriarchæ archiepiscopi episcopi uicarii officiales & rectores pdicti mãdatis & monitioni bus nostris hmõi realiter & cũ effectu nõ paruerint. Vos illustrissimi & serenissimi Principes re-ges duces barones marchiões comites uicecomites milites cæteriq; principes & dñi tpales in eis dem litteris apostolicis noiati ob honorẽ sanctæ sedis apostolicæ & dicti dñi nostri papæ reuerẽ tiam auxiliũ cõsiliũ & fauorẽ subdelegatis nostris ad executioñ pñtis nostri pcessus faciendã & ad iplẽdã pstetis & quilibet ufm pstet ufas regales maiestates & dñatiões ad pfatã executionẽ ef ficaciter hmõi adimplẽdã ut ad eosdẽ & quẽlibet ufm spectat & ptinet in dño exhortamur. Et nihilominus oia alia & singula uobis in hac pte cõmissa plenarie exequant iuxta pdictaz littera rum aplicaz & pñtis nostri pcessus cõtinẽtiã & tenorẽ ita tñ qđ ipsi subdelegati nostri seu qcun q; alii nihil in piudiciũ dictoz magistri generalis fratrũ & soroz & utriusq; sexus professoz uel pcuratotũ eorũ attẽptare ualeãt quõlibet uel imutare nec in pcessibus p nos habitis & sentẽtiis per nos latis absoluẽdo uel suspendeñ. In cæteris aũt quæ eisdẽ magistro generali & fratribus & sororibus & oibus pdictis nocere possent ipsis & qbuslibet aliis ptãtẽ oimodã denegamus. Et si cõtingat nos sup pmissis i aliquo pcedere de quo uobis ptãtẽ oimodã reseruamus. Nõ itẽdimus ppterea cõmissionẽ nrãm hmõi i aliquo reuocare nisi de reuocatiõe ipa spãlẽ & expssam i nrĩs lit teris fecerimus mẽtionẽ p pcessum aũt nrm hmõi nolumus nec intẽdimus nostris in aliquo piu dicare collegis quominus ipsi uel eorũ alter seruato tñ hoc nostro pcessu in negocio hmõi pro-cedere ualeãt put ipsis uł eorũ alterius uisũ fuerit expedire: pfatas quoq; lras aplicas & húc pñtẽ nrm pcessum ac oia & singula hmõi negociũ tãgeñ uolumus penes magrm generalẽ uel fratres prædictos uel eoz pcuratores remanere & nõ p uos aut aliquẽ ufm seu quẽcunq; aliũ ipsis inui tis quomodolibet detineri: cõtrariũ uero facieñ pfatis nostris sentẽtiis prout in hiis scriptis latæ sunt prædicta canonica monitiõe pmissa ipso facto uolumus subiacere. Mãdamus tñ copiã fieri de pmissis eã petẽtibꝫ & habere debẽtibus petẽtiũ qdẽ sũptibus & expeñ: ab absoloñ uero oium & singuloz q pfatas nostras sñias uel eaz aliquã incurrerint seu incurrerit quoquomõ nobis uel superiori nostro tantũmodo reseruamus. Et insup attẽdeñ qđ difficile foret preinsertas origina-les in forma qnterni litteras apostolicas ad singulas mũdi ptes deferre. Iccirco nos Ioannes aloui-sius auditor & dictæ romañ curiæ iudex ordinarius præfatus ad pnominati reuerẽdi patris do-mini Christofori generalis magistri seu prioris et nomine quo supra scripto instãtiã & requisitio nem oẽs & singulos sua communiter uel diuisim interesse putãtes eorũq; pcuratores siqui tũc erãt in romañ curia p eisdẽ ad uidendũ & audiendũ prædictas præinsertas litteras apostolicas dicti domini nostri Sixti papæ quarti corã nobis pduci & exhiberi illasq; transumi & exemplari & in hanc publicã formã redigi mandari auctoritatẽq; & decretũ dictæ curiæ & nostram ut moris ẽ interponi uel uidẽdũ & causas si quas haberẽt rationabiles quare id minime fieri debebat allegã dum p audientiã publicã litterarũ cõtradictaz dicti domini nostri papæ ut moris est citari feci mus & mãdauimus ad certũ pemptoriũ terminum cõpeteñ: uidelicet ad diẽ & horam infrascri-ptas: quibus qdẽ diei & hora aduenĩẽtibus cõparuit in iudicio legittime corã nobis dictus domi nus magister christoforus martignonus generalis etiã noibus supra scriptis & data p eũ quadam citatioñ audiẽtiæ pargamẽi cedula in pnominata audiẽtia litterarũ contradictaz lecta sigilloq; eiusdem audiẽtiæ sigillata & ut moris ẽ signata aliasq; inibi debitæ executiõi demãdata citatoz in eadẽ pgameni citatiõe cedula cõtẽtorũ nõ cõparẽtiũ neq; hmõi diei termino in aliquo satisfa cere curantiũ cõtumaciã accusauit ipsosq; cõtumaces reputari & in eoz cõtumaciã dictas origi-nales litteras aplicas in forma qnterni & carta supra scripta uera bulla plũbea in filis sericeis ru-bei croceiq; coloris more romañ curiæ impendeñ bullatas sanas integras & illesas nõ uiciatas nõ cancellatas nec in aliqua sui pte suspectas sed oibus prorsus uicio & suspitioñ ut pferrur carentes coram nobis iterum exhibuit atq; produxit quas transumi & exemplari ac in publicam trãsum-pti formã redigi mãdari auctoritatemq; nostrã ordinariã & dictæ curiæ decretũ ut moris est de super interponi p nos debita cum instantia postulauit. Nos igitur Ioannes alouisius auditor & iu dex ordinarius præfatus dicti citati non compareñ neq; huiusmodi diei termino in aliquo satis facere curantes reputauimus id suadente iustitia non inmerito contumaces & in eorũdem con

tumaciam attendeñ huiusmodi requisitionem fore iustam & rationi consonam. Quodq͡ iusta petenti non est denegandus assensus supradictas in forma quinterni litteras apostolicas iterũ ad manus nr̃as recepimus illasq͡ uidimus tenuimus palpauimus & diligẽter inspeximus. Et quia ipsas ut p̃mittit sanas integras nõ uiciatas non cancellatas neq͡ in aliqua sui pte suspectas sed omni prsus uicio & suspitioñ careñ repimus. Iccirco easdẽ litteras apostolicas supius de uerbo ad uerbum descriptas & præsentibus insertas ac cũ dictis originalibus litteris collationatas auscultatas & cõcordatas per puidũ uirũ magistrũ Cinciũ de uiterbio notariũ publicũ & dictæ curiæ causarum cameræ ap̃licæ scribã infrascriptũ trãsumi & exẽplari & in hãc publicã transumpti formam redigi fecimus & mãdauimus. Quibus oĩbus & singulis suprascriptis tanq̃ rite & legitime factis & celebratis nr̃am & dictæ curiæ causarũ cameræ ap̃licæ auctoritatẽ interposuimus ordinariam & tenoræ pñtium interpõimus pariter & decretũ. Voleñ & auctoritate supradicta decernẽtes & mandañ q̧ etiã huic præsenti in forma trãsumpti instrumẽto publico in iudicio & extra iudiciũ ac ubiq͡ locoꝝ & terrarũ detur & adhibeat̃ de cætero & in anteã talis & tãta fides qualis & quanta ipsis p̃insertis litteris apostolicis originalibus corã nobis & per nos ut p̃mittitur exhibitis & receptis ac supius ut p̃mittitur descriptis & de uerbo ad uerbũ insertis ac fideliter & diligẽter una cũ pñtibus nr̃is litteris & pcessibꝫ ac trãsũpto publico auscultatis & collatiõatis data fuit & adhibita ac dat̃ & adhibet̃ daretur q͡ & adhiberet̃ si in mediũ pducerent̃ & exiberent̃. In quoꝝ oĩum & singuloꝝ fidẽ & testimoniũ p̃missoꝝ pñtes litteras siue pñs publicũ instrumẽtũ in q̃draginta quatuor foliis huiusmodi nr̃m pcessum & trãsumptũ publicũ in se cõtinẽtes siue cõtinẽs exinde fieri & per notariũ publicũ & dictæ curiæ causaꝝ cameræ apostolicæ scribã supra & infra scriptum subscribi & publicari mãdauimus Sigilliq͡ dictæ curiæ quo in talibus utimur iussimus & fecimus appẽsione cõmuniri. Datũ & actum romæ in ecclesia beatæ mariæ rotũdæ pro loco audiẽtiæ causarũ apostolicæ specialiter deputata uobis inibi mane hora ipsius audieñ causarũ cõsueta ad iura reddend & causas audiend in loco nostro solito & cõsueto pro tribunali sedeñ Sub anno a natiuitate domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo in ditione decima Die uero lune uicesimaquarta mẽsis martii Pontificatus præfati sanctissimi in christo patris & domini nostri domini Sixti diuina prouidẽtia papæ quarti anno sexto Præsentibus ibidem prouidis & discretis uiris magistris Vesconte de uulteris & Bartholomeo de pistia ac Iacobo dominici & Ioanne de pistia notariis publicis dictæque curiæ causarum cameræ apostolicæ testibus ad præmissa uocatis specialiter & rogatis.

¶ Bulla Iulii Secundi.

N nomine Sanctæ & indiuiduæ trinitatis patris & filii & spiritussancti Amen. ¶ Nouerint uniuersi & singuli. Hoc præsens publicũ transumpti istrumẽtũ inspecturi lecturi: uisuri pariter & audituri quod nos antonius de mõte dei & apostolicæ sediæ gratia archiepiscopus sipontiñ. Necnõ curiæ causaꝝ cameræ apostolicæ generalis auditor romanæq͡ curiæ iudex ordinarius ad uenerabilis & religiosi uiri domini cristofori martignani sacri ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli generalis magistri ac sacræ theologiæ professoris pricipalis instantiã & requisitionẽ omnes & singulos sua cõmuniter uos diuisim interesse putañ. eorũq͡ pcuratores si qui tunc erãt in romana curia pro eisdem ad uidendum & audiẽdum infrascriptas litteras apostolicas ad perpetuam rei memoriam sanctissimi ĩ christro patris & domini nostri domini Iulii diuina prouidẽtia papæ secundi eius uera bulla plumbea cum cordulis sericis rubei. Croceiq͡ colorũ ipsius dñi nostri papæ more romañ curiæ cinpendeñ pduci recipi & postquã pductæ fuerint ad uidendũ & audiendũ ipsas transumi exemplari publicari ut in hãc publicã formã reddigi mãdari auctoritatẽq͡ & decretũ dictæ curiæ per nos interpõi uel dicẽdũ causam si quã habeãt rationabilẽ quare p̃missa minime fieri deberẽt allegandũ p edictũ publicũ in locis cõsuetis de mãdato nostro affixũ ppter uacãtias in audiẽtia publica litteraꝝ cõtradictarum p̃fati dñi nr̃i papæ iam in dictas citari fecimus & mãdauimus ad certũ pemptoriũ terminũ cõpetentẽ: uidelicet ad diẽ & horã infrascriptos quibus aduenieñ cõparuit in iudicio corã nobis uenerabilis & religiosus uir dñs Petrus terrasse dicti dñi Cristofori principalis uiceprocurator &

certas litteras citatorias in dicta audiētia nfo de mádate executas facto reportauit citatoꝝq; in eadē cōtentoꝝ nō cōparentiū cōtumaciá accusauit ipsosq; cōtumaces reputari Et in eoꝝ contumaciá supradictas litteras aplicas sub tenore ifrascripto exhibuit atq; dedit quas trásumi exéplari publicari:& in hác publicá formá redigi mádari auctoritatéq;:& decretū interpōi p nos instanter postulauit. Nos tunc antōius de mōte archiepiscopus sipontiñ.auditor pfatus dictos citatos nō cōpareñ reputauimus nō imerito ꝑut erant quo ad actū & terminū hmōi suadeñ iustitia cōtumaces & in eoꝝ cōtumacia pdictas litteras apostolicas ad manus nfas recepimus:uidimus: tenuimus legimus & diligéter in speximus sanas siquidé & integras ac illesas omniq; prorsus uició & suspitioñ carere repimus ipasq; ulterius ad pfati dñi petri terrasse uiceprocuratoris ulteriorē instátiá p discretū uirū mgrm Berádū de molario clericū lugduneñ diocesis dictæ curiæ cárū cameræ aplicæ notariū & scribá publicū trásumi exéplari ac iträsūpti publicá formá redigi fecimus & mádauimus uolétes & auctoritate dictæ curiæ decerneñ qd pñti nfo trásūpto publico decætero & iantea tá i romañ curia q extra ubicūq; locoꝝ i iudicio uel extra stet illiq; det & exhibeat:talis & táta fides qlis:& quáta dictis originalibus lris isernis:isertis & cū pñti trásumpto: auscultatis:& collatiōatis data fuit & exhibita:daturq; & adhibet si i medio exhibitæ aut ostésæ fuissent.Quaꝝ qdé lraꝝ aplicaꝝ tenor de uerbo ad uerbū sequitur & est talis.

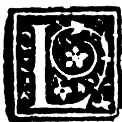

Ulius Episcopus seruus seruoꝝ dei ad sacrū ordiné bté semp q; uirginis mariæ de mōte carmeli dirigétes nfæ cōsideratiōis ituitū & attéte ꝑspiciétes qd ipse ordo in orto militátis & catholicæ ecclíæ fundatus adiuuáte eadē dei genitrice q plures salubres fructus ad ipsius ecclíæ firmamétū & aíaꝝ saluté i dies cōtinuis pululatiōibus ꝑduce re nō cessat merito illi eiusq; ecclíis & domibus ac ꝑsonis cōcessa a sede aplica priuilegia nfæ approbatiōis munimine roboramus & ad illius ecclíaꝝ & domoꝝ cōseruationé augmétū & multiplicationem christifideles idulgétiis remissiōibus iuitamus ut exíde & religiōis ꝑpagatio & aíaꝝ earūdé salus ꝑueniat dudū siqdé a foelicis recordatiōis sixto papa qrto pdecessor nfo emanarūt lræ téoris subsequétis.

Ixtus eps seruus seruoꝝ dei ad ꝑpetuá rei memoriá dū attéta medeatiōe pésamus qd gloriosissima dei géitrix maria uirgo uéustissima & oíum uirtutū floribus isignita cuius ieffabilé pulchritudiné sol & luna mirant cuiusq; pcibus iuuat cūctus ppls xpianus:& q floré ptiosissimū imarcessibilé & æternū dñm nfm iesū xpm iméfa scti spūs cooperáte uirtute genuit ꝑduxitq; sacrū ordiné bté mariæ de monte carmeli a scá sede aplica & pluribus romañ pōtificibus pdecessoribus nfis & etiá a nobis multipliciter approbatū qué eiusdé gloriosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ speciali titulo uoluit isigniri ut ob eiusdé uirginis reuerétiá ordo ipe a xpifidelibus merito pamplius ueneraret ipiq; fideles ꝑpterea eiusdé uirginis mariæ suffragiis adiuti æternæ retributiōis pmia facilius cōseq mererét dūq; sublimiū: dicti ordinis utriusq; sexus ꝑsonaꝝ uirtutū merita qdé grata & i cōspectu pdictæ sedis accepta digna memoria recésemus ac ordiné ipm & illius ꝑsonas sub sedis aplicæ & ecclíæ romañ ꝑtectiōe imediate existétes & itercæteros regulariū ordinū ꝑfessores ifirmamēto catholicæ fidei militátes táq religiōis speculū & exéplar speciali caritate fulgentes scōrūq; ꝑphetaꝝ heliæ & helisei & enoch necnō alioꝝ scōꝝ patrū q monté sanctū carmeli iuxta heliæ fonté inhabitarūt successioné hereditaꝝ tenétes fructus quoq; uberes quos dictus sacer ordo in agro militátis ecclesiæ in ꝑpagatiōe religiōis & fidei orthodoxe hactenus ꝑduxit utiliter & ꝑduxit ac ifutuꝝ ꝑductuꝝ fore indubitáter speramus paterna caritate ituemur dignū qn potius debitū reputamus nos ad illa debere dirigere cogitatus p quæ ea quæ ꝑ diuini cultus gloria & dicti ordinis incremēto ac xpifideliū aíaꝝ salute a quápluribus romañ pōtificibus pdecessoribus nfis cōcessa dicūt sublatis ambiguitatibus q exinde emersisse noscunt i sua itegritate ꝑsistát & táto firmius obseruent: quáto erūt sæpius pdictæ sedis munimine stabilita Sane sicut exhibita nobis nuper ꝑ parte dilecti filii cristofori martignoni dicti ordinis generalis magistri ac sacræ teologiæ ꝑfessoris petitio: cōtinebat:licet multi romañ pontifices pdecessores nfi obreuerentiá ipsius gloriosissimæ & intemeratæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli ob singularé deuotioné quam ad illam & pdictū ordiné sub eiusdé dei genitricis mariæ titulo specialiter isignitū gesserunt dia

uersas indulgentias & peccatoꝝ rem issiões ac priuilegia & indulta ipsi ordini & illius domibus concesserūt quae in eisdē domibus sunt recepta & quoꝝ cōtinentia in publicis scripturis & dicti ordinis ecclesiis appertissime reperitur sub hac uidelicet forma.

Eo papa. Quartus oibus xp̄ifidelibus q̄ eccl'ias btissimae dei gēitricis uirginis mariae de mōte carmeli hmōi ī festis natiuitatis dn̄i & pascae ap'loꝝ petri & pauli. Pētecostes assumptiōis natiuitatis annūciatiōis purificatiōis eiusdē btē dei genitricis mariae scti Michaelis archangeli oium sctoꝝ ī duobus festis scē crucis natiuitatis scti ioānis baptistae sctoꝝ martiꝝ fabiāi & sebastiāi & ī die pasceues: & p̄ octauas p̄dictoꝝ festiuitatū & uocabulis oium eccl'iaꝝ dicti ordinis deuote uisitarēt & pias elemosynas largiti forēt: seu domos cōfractas eiusdē ordinis reficerēt septē annos & totidē quadragēas & hadriāus scd's stephāus q̄ntus sergius tertius ioānes decimus & ioānes undecius sergius q̄ntus: & inocētius q̄rtus q̄ dictū ordinē cōfirmāt oibus xp̄ifidelibus uere poenitētibus cōtritis & cōfessis q̄ p̄dictas eccl'ias pie uisitarēt in p̄dictis festiuitatibus & eaꝝ octauis seu q̄ domos fractas eiusdē ordinis reficerēt uel p̄ fabricis ipaꝝ eccl'iaꝝ munera darēt uel cōfratriā dicti ordīs assumerēt & eā ītrarēt aut calicē promissis celebrādis uel tabalias siue mappas erogarēt uel q̄ ī premissis aut ī quomōlibet p̄missorum manus porrigerēt adiutrices uel q̄ ī suis ultimis testamētis aliq̄d legarēt tertiā partē oium pc̄toꝝ in dn̄o relaxarūt item claemēs tertius alexāder scd's gregorius q̄ntus: & gregorius septius ī p̄dictis festis & ī quolibet eorūdē similē grām largiti sunt item. claemēs q̄rtus eisdē xp̄ifidelibus q̄ praedictas eccl'ias q̄ter ī anno uisitarēt uidelicet ī q̄tuor festiuitatibus dei genitricis mariae triginta annos & totidē q̄dragēas pie cōcessit. Itē in priuilegio generali lucii papae q̄ti remitūť ab eodē pcā leuia offensa parētū negligētiae uotoꝝ fractoꝝ dumtaň fractor ad uota redderet & male acq̄sita si nescit cui restitui debeāt dūmodo p̄dictis locis seu illoꝝ cōuētibus assignenť Demū innocētius q̄rtus gregorius octauus cōtulerūt q̄libet die cuilibet dicēti pater nr̄ & aue maria in dictis ecclesiis semel p̄ uiuis & defūctis q̄draginta dies indulgētiaꝝ rursus honorius decimus & Nicolaus q̄rtus romaň pōtifices oibus uere poenitētibus & māus adiutrices p̄dictis domibus porrigētibus & illaꝝ fratribus oium pcōꝝ suoꝝ ueniā polliciti fuerūt insup honorius nonus oibus uere poenitētibus & cōfessis dicti ordīs eccl'ias uisitātibus seu māus illis adiutrices porrigētibus q̄draginta annos & totidē q̄dragenas de iniunctis eis poenitētiis uidelicet in festo uocabuloꝝ ipsarū ecclesiaꝝ & in die sancto parasceues: necnō in sctē crucis ac festiuitatibus natiuitatis annūciatiōis purificatiōis & assumptiōis btē dei genitricis mariae misericorditer in dn̄o relaxauit & cōcessit ulterius bn̄dictus papa decimus oibus uere poenitētibus & cōfessis q̄ ter ī septimana uidelicet q̄dragesimali tēpore secunda & q̄rta ac sexta: feriis & etiā in festis uocabuloꝝ oium eccl'iaꝝ dicti ordinis necnō diebus sabatinis ob btē dei genitricis reuerētiā & diebus dn̄icis pie uisitarēt quadragita annos & totidē q̄dragenas & oium pc̄toꝝ septimae partis. remissionē ī dn̄o relaxauit oēs indulgētias & pc̄toꝝ remissiōes a suis p̄decessoribus romaň Pōtificibus dicto ordini cōcessas in diebus & festis p̄dictis duplicādo. Itē ioānes uicesimus scd's oēs indulgētias & pc̄toꝝ remissiones a romaň pōtificibus: p̄decessoribus suis dicto ordini cōcessas cōfirmauit ac q̄draginta annos & totidē q̄dragenas de iniunctis eis poenitētiis uniuersis christifidelibus dicti ordinis eccl'ias in q̄libet solēnitate q̄tuor festiuitatū beatae dei genitricis mariae uidelicet natiuitatis annūciatiōis purificatiōis & assumptiōis cōtrictis & cōfessis in dn̄o pia largitiōe cōcessit successiue urbāus papa quintus oēs indulgētias similiter a suis p̄decessoribus dicto ordini cōcessas cōfirmauit atq̄ in festo annunciatiōis btē mariae dicti ordinis eccl'ias uisitantibus septē annos & totidē q̄dragenas in dn̄o relaxauit postremo Nicolaus papa q̄ntus oēs indulgētias & peccatoꝝ remissiones ac oīa priuilegia dicto ordini a supradictis romaň pōtificibus p̄decessoribus suis ī p̄dictis diebus & festis cōcessas & cōcessa motu p̄prio duplicādo cōfirmauit: atq̄ annos septē & totidē quadragenas in dn̄o relaxauit tamē sicut praefati uenerabilis dicti ordinis magistri relatione nuper accepimus p̄ eo quod p̄pter singularitatē priuilegioꝝ originales desuper litterae ad manus generalis praedicti non peruenerūt nec de illis aliter quā ut praefertur doceri potest circa litteras & priuilegia huiusmodi eorūq̄ uim & efficatiam nōnulla dubia sunt exorta aliaq̄ in dies suboriri formidunť nisi per nostrae prouidentiae studiū super hoc p̄uideať opportune praesertim cū ex iniuncto desuper nobis apostolicae seruitutis officio ad nos spectet singuloꝝ ordinum cōmodis inuigilare ac quātum ualemus oium animas altissimo lucri facere cupieň itaq̄ ut indulgentiae ac singulae praedecessorum nostrorū litterae dicto ordini & eius domibus ac ecclesiis cōcessae sublatis quibuscūq̄

hesitationum obstaculis inuiolabiliter obseruentur eisq; prout concessa dicuntur indubia fides adhibeat̃ deuotioq; uniuersi populi crescat & augeat̃ atq; dicti ordinis ecclesiæ domus ac cõuẽtus cõseruentur edificent̃ & in eo℞ edificiis amplient̃:restaurent̃ & reparent̃ dicto℞ & aliorum plurimo℞ romañ põtificũ p̃decesso℞ nro℞:q ordinẽ p̃dictũ uariis priuilegiis nõ ĩmerito deco rarũt & quẽ etiã nos diuersis aliis gratiis ac priuilegiis gratiosissime & liberaliter ornauimus ue stigiis inheredo motu ꝓprio nõ ad ipsius cristofori generalis magistri aut alicuius dicti ordis glo riosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ de mõte carmeli ꝓfessoris uel alterius ꝑ eis nobis sup hoc oblate petitiõis ĩstantiã sed de nr̃a mera uolũtate ac deliberatiõe:sed ex certa nr̃a sciẽ tia singulas indulgẽtias nõ tñ plenarias ac alias spirituales & tẽporales gratias a p̃dictis seu qbus uis aliis romañ põtificibus p̃decessoribus nr̃is dicto ordini btẽ mariæ de monte carmeli & illius domibus:ecclesiis & p̃sonis ĩ genere uel in specie quomodolibet concessas quo℞ omni tenore & effectus ac si de uerbo ad uerbũ p̃ñtibus ĩsererent̃ hic haberi uolumus ꝓ sufficiẽter exp̃ssis auctoritate ap̃lica tenore p̃ñtiũ in suo robore suaq; firmitate cõfirmamus approbamus & innouamus ac de nouo cõcedimus supplẽtes oẽs & singulos defectus si q forsan quoquomodo ĩteruenerint in eisdẽ & quomõlibet inter sctõ℞ & sctã℞ solẽnia gloriosissimæ dei genitricis mariæ solẽnitates & festa numero septẽ uidelicet annunciatiõis: Visitatiõis:assumptiõis:natiuitatis:cõceptiõis:p̃sentationis:& purificatiõis:ac ea quæ in honorẽ sui nois dedicata sunt:loca eo solẽnis a xp̃ifidelibus cõuenit uenerari quo ipsa de utero matris suæ ꝓcedẽs fecũda uirtutibus: & spiritu sctõ repleta caliginãti mũdo ignorãtiæ tenebris obducto & ẽt ppl̃o in tenebris ambulãti:habitãtibusq; in regione umbræ mortis lucẽ ineffabilẽ uidelicet dñm nr̃m iesum xp̃m redẽptorẽ oĩum eiusdẽ spiritus sancti cooperãte uirtute ex suis purissimis uisceribus genuit & ab angelo annũciata inter oẽs mulieres bñdicta p̃dicat̃ & congrue incõparabiliter uirgo maria benedicta dicit̃ quia mater filii dei effecta suscepit gloriã & integritatis suæ seruauit coronã & uere est bñdicta in mulieribus q sine exẽplo muliebris cõditionis cũ decore uirginitatis gauisa est honore parẽtis iccirco affectañ ut oẽs & singulæ eccl̃iæ in honore & sub ĩuocatione nois eiusdem gloriosissimæ dei genetricis mariæ de mõte carmeli ꝑ uniuersum orbẽ fũdatæ & cõstructæ ac de inceps quæ diuina annuẽte clæmẽtia edificabunt̃ & cõstruent̃ congrua deuotiõe a xp̃ifidelibus uenerent̃ ac quæ imp̃fectæ sunt ad operis cõplemẽtũ deducant̃ & cõpletæ cõseruent̃ necnõ paramẽtis & aliis ad diuinũ cultum inibi necessariis debite ornent̃ ipsiq; xp̃ifideles in uniuerso orbe cõstituti ad easdẽ ecclesias nunc & ꝑ tẽpore existẽtes eo libentius cõfluãt & ademptionẽ ornamẽto℞ hmõi necnon ad earũdem ecclesia℞ cõplemẽtũ cõseruatiõem & diuini cultus nubi augmẽtũ mãus ꝓmptius porrigãt adiutrices quo ex hoc ibidẽ dono cœlestis gratiæ uberius cõspexerit se refectos de oĩpotẽtis dei misericordia ac p̃fato℞ petri & pauli apostolo℞ eius auctoritate cõfisi oĩbus christifidelibus uere pœnitẽtibus & cõfessis q in cõceptiõis:præsentatiõis:natiuitatis:annunciatiõis:purificatiõis:uisitationis:& assumptiõis dictæ gloriosissimæ dei genitricis mariæ festiuitatibus: a primis uesperis usq; ad occasum solis die℞ festiuitatũ hmõi dicti ordinis de monte carmeli prædictas ecclesias ubilibet constitutas:necnõ per septem dies prædictas festiuitates ĩmediate sequentes & etiam in diebus uocabulorum earundem ecclesiarũ deuote uisitauerint annuatim ac ad præmissa uel eorum aliqua manus porrexerint adiutrices triginta annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis misericorditer in dño relaxamus præsentibus perpetuo ualituris & quia difficile admodum foret præsentes litteras ad singulas prouincias & loca originaliter destinare uolumus & dicta auctoritate decernimus quod trãsumptis eorũ manu notarii publici subscriptiõe & pro tempore existeñ dicti ordinis protectoris uel alicuius archiepiscopalis se episcopalis aut generalis auditoris causarum cameræ apostolicæ uel alterius ecclesiasticæ curiæ seu dicti ordinis generalis magistri sigillo munitis ea prorsus in iudicio & extra ubicunq; exhibita fuerint uel ostensa fide adhibeat̃ indubia ac si ipse originales litteræ forent exhibitæ uel ostensæ nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis approbationis innouationis: concessionis suppletionis relaxationis constitutionis & uoluntatis infringere uel ei ausu temerariæ contraire si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotẽtis dei ac beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit ĩcursurum datum.romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringẽtesimoseptimo kl̃edas Aprilis pontificatus nostri anno sexto quare pro parte dilecti filii petri terrasse dicti ordinis beatæ mariæ de monte carmeli moderni magistri generalis nobis fuit humiliter supplicatum ut litteras prædictas ꝑ illarum subsistentia firmiori robur nostræ approbationis adiicere aliasq; in præmissis oportune proui

dere de benignitate apostolica dignaremur. nos igitur huiusmodi supplicatiõibus inclinati præinsertas litteras cum approbatione: confirmatiõn: innouationis: concessionis: suppletionis: & largitiõis: ac omnibus & singulis aliis in eis contentis eccl'iis ac oia & singula in eis cõtenta auctoritate apostolica tenore præsentiũ approbamus & innouamus ac ꝑpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus & pro portiori cautela omnia & singula ꝑdicta & in eisdem litteris cõtenta de nouo perpetuo cõcedimus prout inpreinsertis litteris sixti prædecessoris hmõi confirmata & concessa sunt & nihilominus ut singulæ ecclesiæ sub inuocatiõe eiusdem dei genitricis mariæ de monte carmeli per uniuersum orbem fundatæ & constructæ: ac quæ deinceps diuina fauente clæmentia edificabunť & construenť congrua deuotione a christifidelibus uenereť & cõseruěť ipiq; christifideles ad easdẽ ecclesias eo libẽtius cõfluant & inibi máus porrigãt adiutrices quo ex hoc ibidẽ dono celestis gratiæ uberius cõspexerit se refectos de oĩpotẽtis dei misericordia ac præfatoꝝ petri & pauli apostolorũ eius auctoritate confisi oĩbus & singulis utriusq; sexus christi fidelibus uere pœnitẽtibus & confessis qui in conceptionis: præsentationis: natiuitatis: annunciationis: purificatiõis: uisitatiõis: & assumptiõis ac quæ de mense augusti celebratur niuis eiusdem beatæ & gloriosissimæ uirginis mariæ festiuitatibus a primis uesperis usq; ad secũdas uespera dierum festiuitatũ hmõi prædictas ecclesias ubilibet cõstitutas & cõstruendas postquam cõstructæ fuerint necnon per septẽ dies prædictas festiuitates immediate sequeñ ac etiam in diebus dedicationum earundẽ ecclesiaꝝ deuote uisitauerint annuatim ac ad præmissa uel eorum aliq̃ manus porrexerint adiutrices quadraginta annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis pro qualibet uice: qua contributionẽ hmõi fabrice fecerint misericorditer in dño relaxamus uolumus aũt quod si alias uisitantibus ecclesias prædictas aut inibi manus adiutrices porrigẽtibus seu pias elæmosinas erogãtibus aliqua alia indulgentias ĩperpetuum uel ad certum tempus nondum elapsum duratura ꝑ nos concessa fuerit ꝑsentes litteræ quo ad cõcessionẽ indulgentiæ quadraginta annorũ hmõi nullius sint roboris uel momẽti nulli ergo omnio hoĩum liceat hanc paginam nostræ approbatiõis: innouationis: cõstitutionibus: concessionis: & uoluntatis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. si quis aũt hoc attemptare præsumpserit indignationẽ oĩpotentis dei ac beatoꝝ petri & pauli apostolorũ eius se nouerit incursurum. Datũ Rome apud sanctũ petrum anno incarnatiõis dñicæ millesimoquingentesimoquarto duodecimo klendas maii pontificatus nostri anno primo q̃bus oĩbus & singulis supradictis tanquã ritæ & legitimæ factis & celebratis iudicialiter & coram nobis & dictæ curiæ causarũ cameræ apostolicæ auctoritatẽ ordinariam & iudiciariã interposuimus prout per præsentes interponimus pariter & decretũ. In quorum oĩum & singuloꝝ fidem & testimõiũ præmissoꝝ præsentes litteras siue præsens publicum transumpti instrumentũ exinde fieri & per notarium infrascriptũ subscribi & publicari mandauimus sigilliq; dictæ: dictæ curiæ quo utimur iussimus & fecimus appensione cõmuniri. datum & actum Romæ sub anno a natiuitate dñi millesimo quingẽtesimosexto inditione nona die uero quartadecima mensis Iulii pontificatus sanctissimi in christo patris & dñi nostri dñi Iulii diuina ꝑuidentia papæ secundi anno tertio præsentibus ibidẽ discretis uiris magistris Andrea de sartiis & Ioanne baptista de ecclesia dictæ curiæ causarum cameræ apostolicæ notariis testibus ad præmissa uocatis specialiter atque rogatis.

ET ego Briandus de molario clericus lugduneñ dioc. publicus apostolica & ĩperiali auctoritatibus necnõ curiæ causarũ cameræ apostolicæ notarius quia præmissis omnibus & singulis dum sit ut præmittitur per reuerendum ĩ christo patrem & dominum Antonium de monte dei & apostolicæ sedis gratia archiepiscopum sipontiñ dictæque curiæ causarum cameræ apostolicæ generalem auditorem & romañ curiæ iudicẽ ordinarium præfatum ac coram eodem agerenť diceť & fierent unacum ꝑnoĩatis testibus præsens fui: eaq; omnia & singula sic fieri uidi & audiui ideo hoc præsens publicum transumpti instrumẽtum alterius manu fideliter scriptum exinde confeci & subscripsi signoq; & nomine meis solitis & consuetis unacum dictæ curiæ causarum cameræ apostolicæ quo intalibus enim utitur sigilli appensioñ signaui in fidem præmissorum rogatus requisitus.

¶ Incipit tractatus paruus qui uocatur Viridariũ magři fratris Ioannis Grossy generalis ordinis sanctissimæ dei genitricis mariæ: de ortu eiusdem ordinis.

Via ad res grandes paruula non sufficiunt ingenia:ideo ego fr ioannes Grossy sacræ paginæ imeritus doctor:prior generalis ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli paruulus ingenii mundiali uiridario dirupto:paruulũ decreui uiridariũ componere de ortu religionis & floribus eiusdem:cuius indigne professus sum:de meo modicum:aut quasi nihil ponens:sed antiquorum flosculis dictorum ipsum breuiter fulceã: amore illius languens oĩum bonoꝝ matris uirgulæ: quæ egrediens de radice iesse florem ꝑduxit immarcessibilem:cui data est glĩa libani & decor carmeli: isayæ xxxv. Eidem supplicans ut meritis eius florem colligam in uiridario æterno:cuius muri inexpugnabiles in uiroꝝ non formidantes ictus suos reddunt possessores securitate perpetua fœlices. Istud ergo uiridiarium modicum duas habebit claues:quæ intrare uolentibus facilem dabunt ingressum. Prima erit de ordinis origine:temporeq̧ primo. Secunda erit de plantulis & germine quæ surgunt ab imo.

¶ Sequitur prima clauis.

PRima clauis:in qua agit̃ de ordĩs origine:tpeq̧ primo. Nam ut testatur petrus commestor in histo. sua sup. x. cap. primi lib. regum. Cũ sctũs samuel ꝑpheta dñi: primũ cõuẽtũ religiosoꝝ legatur instituisse:qui alio noĩe cuneus ꝑphetaꝝ dicebat̃. ut habetur indicum. x. In diebus Achab regis israel: cuius regnũ præcessit incarnationẽ dñi nři iesu christi p ãnos. Dcccc. xxx. fuit uir de tribu aaron:de qua uirgo maria ꝓcessisse legitur: de ciuitate thesba:quæ est in regione Galaad & nomen eius sabacha:qui habuit filiũ cui nomẽ helyas thesbites:dictus a thesba ciuitate iam dicta: ante cuius ortum ut testatur dictus petrus cõmestor super scdm capl̃m. iiii. lib. regũ. sabacha pater ipsius uidit in somnis uiros candidatos se salutantes:qđ ĩnuebat filiũ ipsius uenturũ esse caput ordinis candidi & albi:uidelicet frm ordinis dei genitricis mariæ de mõte carmeli. Iste ergo helyas artiorem aliis filiis prophetarum in cuneis existentibus cupiens ducere uitã:montem ascẽdit carmeli q ẽ in terra sctã in confinibus palestinæ iuxta mare:quiq̧ uocat̃ hebrayce Charmel:latine uocatur carmelus. Iste uero mons carmeli distat a ciuitate achon quatuor miliaribus:a ciuitate cesarea nouem miliaribus:a ciuitate sancta hierusalem. xxxii. leucas. Sed a ciuitate nazareth:quæ erat ciuitas glĩosæ uir. mar. & in q̃ erat qñ ãgelus eã salutauit:ut hẽtur ex testĩonio euãgelii:tãtũ distat tribus miliaribus: & ob hoc ipsa uirgo glĩosa ma. tãq̃ suos:ipsos filios prophetarum uisitauit sepius ut fres: & ipsi primi ad honorẽ ipsius glĩosæ uirgis capellã fabricauerunt:eius eligentes titulũ. In isto ãt mõte ut habetur. iii. regum. xviii. c. & in multis aliis cap. helyas ꝑpheta multa fecit miracula: assumens ĩ socios helyseũ:abdiã. Ionã:& multos alios ꝑphetas:quos docuit uiuere ĩ uirgĩtate ad honorẽ ꝑdictæ glĩosæ uirgis:quæ sine corruptõe pere hẽbat mũdi saluatorẽ:cuius caput eẽ debebat ut carmelus:cãticoꝝ. vii. Et ob hoc hæremitæ dicti mõtis car. fres uirgis ma. dicti sunt:cũ ad honorẽ ipsius:ordinẽ ĩcepunt ãte eius aduentũ & natiuitatẽ. Cũ igit̃ dñs helyã ꝑphetã post discipuloꝝ suoꝝ ĩstructionẽ uellet p turbinẽ ignis ĩ padisũ uoluptatis eleuare:ipsi helyzeo suo discipl̃o tãq̃ digniori suũ dimisit palliũ:cũ quo multa fecit miracl̃a:ut hẽtur. iiii. regũ. ii. qđ palliũ erat albũ ĩ signũ uirginal̃ puritatis q̃ tenebãt & seruabãt. Sed cũ helyas eẽt ĩ curru igneo eleuatus & palliũ dimitteret helyzeo ut ꝑferet̃ ad maiorẽ miraculi oñsionẽ ipm palliũ albũ p ignẽ fuit adustũ: & sic factũ subrusũ seu griseũ. Infra plicas aũt remãsit albũ extũc cũ fuit extẽsũ p helyzeũ remãsit barratũ:ob cuius mẽoriã oẽs hæremitæ mõte carmeli postmodũ ĩcedebãt ĩ barratis pallis: usq̧ ad tps pp honorii. iiii. trãslato aũt helya:eius successor helyzeus ĩ quo duplex sps helyæ remãsit cũ aliis ꝑphetaꝝ filiis pp uitã ĩsignẽ ml̃tos traxit ad ipsius mõtis car. ĩhitatõem & deuotionẽ:& ob hoc ioãnes baptista pp scĩtatẽ loci dictũ mõtẽ frequẽtasse dr̃:& ml̃ti alii sctĩ. Ipi tñ hæremitæ pp eoꝝ uitã legẽ dñi nõ ꝑtermittẽtes:singulis ãnis ter ĩ hierl̃m ueniebãt ibidẽ festa celebraturi. s. pascæ. ꝑtecostes & cœnophegiæ. Et ob hoc dũ sps scũs uẽit sup aplõs:dr̃ qđ erãt uiri religiosi hitãtes ĩ hierl̃m ex oĩ natõe q̃ sub cœlo est. Actuũ. ii. & tũc recepto una cũ aplĩs spũ sctõ, baptizati sũt ab apostolis. uirginæ mře ad cuius honorẽ se ĩ cõteplatõe posuerũt:ibidẽ pñte. Et ut dr̃ ĩ cronicis romãis tpe ꝑdicationis aploꝝ ãno a passiõe do. xlvii. regnãte ĩpio romão tpe titi & uespesiani apud hierl̃m in porta aurea ubi ioachĩ & anna ꝓgenitores btẽ mariæ sibi mutuo obuiauerunt:religiose consederunt:& ibi ad honorem ipsius uirginis mariæ ubi concepta fue-

tat ecclesiam fabricauerunt:& una cum apostolis in multis regionibus fidem christi constāter prædicauerunt.

Ecunda clauis:in qua agitur de plantulis & germine quæ consurgunt ab imo. Nam baptizatis ut pfertur ab apostolis hæremitis mōtis carmeli & dispersis in mōte eodē in porta aurea hierusalem:ī ciuitate acchon:& in multis aliis locis terræ sctē:de quibus sunt pp paganoꝝ psecutionē iā deleti.atq ipsis pdicātibus:ī fide xpi & aploꝝ doctrina:accidit qd Basilius magnus hæremita:postmodū anno dñi.cccxxxv. per marcū papā natione romanū facto consilio necesarieñ.quibusdā magnis sibi deuotis hæremitis regulā cōposuit:quā aliq pfati mōtis tenuerūt hæremite:iuxta helyæ & helyzei uestigia: qui primo ut præfert dictū ihītauerūt montē:quoꝝ isti sequaces & imitatores fuerūt.Processu āt tpis adrianus papa primus:natione romanus pōtificatus sui āno.viii.assūpsit ī pñarchā hierosolymitanū fratrē ioānē hæremitā dicti mōtis carmeli pp ipsius sctitatē maximā:q dictus frater ioānes pñarcha frater Gaprasio suo discipulo dilectissimo cæterisq hæremitis mōtis carmeli dictā regulā basilii tradidit obseruādā:nullū tñ eis dedit ī maiorē:sed iuxta regulā eis datā & cōsciam bonā qlibet deo famulabat:& sic steterūt usq ad annū dñi.m.liii. Et iterim ab infidelibus multa passi sunt dicti fratres. Anno uero domini millesimo.liii.tempe urbani scdi.capta ciuitate hierusalē a xpianis:& remanēte ibidē p duce Gundofredo frē roberti comite flaudineñ.dñs Aymericus malafeda natiōe lemonicen.pñarcha antiochenus:q cū multis aliis uenerat:legatus sedis apostolicæ ī succursū terræ sctæ:frm car. uidēs sctitatē:oēs ī unū cōgregauit:& nepotē suū frem

¶Bertoldū uirū religiosum sctm & famosū q iā cū deuotōis ordinē diu ītrauerat:eis p oīm electionē assignauit ī priorē:curā ei oīum fratrū tribuens & cōcedēs:addēsq ī regula basilii quam prius susceperant qd sp unū hērent priorē p cōsensū oīum uel maioris & sanioris partis electū: cui oēs obediām debitā & deuotā pmitteret.scdm qlē uero sacræ pticulæ additionē oēs pdicto frī

¶Bertoldo debitā obediām pmiserūt.Sub cuius obedia.xxxxv.annis māserūt:per quē deus tā in uita q̄ ī morte multa fecit miracula.Quo mortuo:& in pdicto monte carmeli sepulto:frem Brochardū uirū sctm & religiosū in priorē unanimiter pfecerūt ei obediam pmittētes. Anno dñi.m.c.xxxi.fuit factus prior frater Cirillus natione grecus:qui postea fuit sctūs: & icepit regere tpe Innocētii papæ scdi.Iste est ille sctūs Cirillus:q uisionē sibi p angelū in missa factā scripsit abbati Ioachī:& rexit ordinem.xxvii.annis.

¶Quartus uero prior gñalis fuit fr Bertoldus natione lōbardus:q āno dñi.m.clviii.regulā Basilii a pñarcha alberto sedis aplicæ legato correctā adinstar prædecessoꝝ suoꝝ recepit.quā alexāder papa tertius:natione thuscus pōtificatus sui anno.v.confirmauit.Iste prior generalis ordinem laudabililiter rexit.xxvi.annis.

¶Quintus prior gñalis fuit frater alanus:natione brito:qui anno do.m.clxxxiiii.tpe lucii papæ tertii:icepit ordinē regere:quē.xvi.annis rexit:cuius tēpore Innocentius papa tertius cōfirmauit regulā ordis:pōtificatus sui anno primo.Iste generalis sepultus est in cōuentu coloniæ puinciæ inferioris alemaniæ.

¶Sextus prior generalis fuit frater Symon Stoch: natione anglicus:qui anno dñi.m.cc.tpe Innocentii papæ tertii anno suo tertio incepit regere ordinē:quē rexit laudabiliter.l.ānis.Et ī ætate.c.annoꝝ obiit:multis claris miraculis in uita & in morte.Sepultusq ē in cōuētu burdegalen. Tempore istius sancti Symonis sctūs lodouicus rex frāciæ duxit frēs de monte carmeli in franciā.Et aliq magis pfecti nō obstāte pagāoꝝ seuicia ibidē remanserūt: & primū cōuentū fecerūt iuxta marsiliā.f.in aglaꝝ. Tempore insuper scti Symonis multi sūmi pontifices regulā cōfirmauerunt.f.honorius tertius:romanus natione: anno do.m.cc.xvi.pontificatus sui anno primo: Bulla est tholosæ & lodon.Itē gregorius nonus natione cāpanus:regulā confirmauit anno do.m.ccxxvii.pontificatus sui anno primo.anno uero do.m.ccxv.cum pp paganorum insultus fratres in hæremis terræ sctē qntūcūq eēnt perfecti stare nō possent:sctūs Symō prædictus uolēs huiusmodi insultibus obuiare atq fratrū aīos quietare:eisq pacis cōmoda pcurare:misit ad dominū Innocentiū papā quartum q in lugduno conciliū celebrabat fratres Reginaldū & petrū clericos:ut regulā eis datam & ēt confirmatā sedes apostolica modificaret quantū ad aliqs clausulas maxime quantū ad habitationē in uillis prohibitam:quam mitigationem papa commisit domino hugoni tituli sctē Sabinæ præsbytero cardiali:quam regulā mitigatam præfatus papa anno do.m.cc.xxxxvii.pontificatus sui anno quinto auctoritate apostolica confirmauit.

¶Septimus prior gñalis fuit fr Nicolaus:natōe gallicus:q āno do.m.cc.l.incepit regeř ordinē:q

annis.xix. rexit & ultra. Tpe cuius fuit cõfirmata regula p Alexãdrũ papã.iiii.natõe cãpanũ ãno dñi.m.ccliiii:põtificatus sui ãno primo. Bulla est brugis Coloniæ & i mõte pessulano. Tpe insup istius dictã regulã cõfirmauit Vrbanus papa.iiii.natõe gallicus ãno do.m.cc.lxi.põtificatus sui anno prio. Bulla ẽ tholosæ:coloniæ & i mõte pessulão. Tãdẽ regulã tpe istius gñalis cõfirmauit Clemẽs papa.iiii. puĩcial' natõe ãno do.m.cclxv.põtificatus sui ãno prio. Iste gñalis obiit.xx.die mẽsis aprilis:& ẽ sepultus i aurayca. ❡Octauus prior gñalis fuit fr Radulphus:natõe alemanus anno do.m.cclxx.in ca.pisius celebrato:electus i natiuitate btẽ mariæ:q rexit ordinẽ tribus ãnis & demũ resignauit offm:ponẽsq se i cõteplatõe i cõuẽtu Aluelbyci puĩciæ ãgliæ et ibi ẽ sepult.

❡Nonus prior gñalis fuit fr petrus de amiliano:natõe rutunen.electus i cap. burdegalẽsi i epiphia dñi.ãno do.m.cclxxiii.q ordinẽ rexit.x.ãnis & ultra. Tpe uero istius gregorius pa.x.natõe lõbardus celebrauit cõsiliũ lugdunẽsis ãno do.m.cclxxiiii.i quo reuocauit oẽs ordĩes mẽdicãtes post cõsiliũ lateranẽse adiuẽtos:q approbati p sedẽ aplicã nõ erãt. Ordinẽ uero frm btẽ mariæ de mõte car. q cõsiliũ lateranẽse p maximũ tps pcesserat & p multos sũmos põtifices fuerat approbatus:i statu solito uoluit pmanere:ut cõtinet i lib.vi.decretaliũ de religiosis domibus ca. religionũ diuersitatẽ. Tpe isuper istius general' regulã cõfirmauit honorius papa.iiii.natõe romanus ãno do.m.cc.lxxxvi.põtificatus sui ãno.ii. Tpe ẽt istius fres carmelitaꝝ assũpserunt capas albas:palliis dimissis barratis:auctoritate dñi honorii papæ.iiii:i ca.gñali i mõte pesulano in festo mariæ magdalenæ.ãno do.m.cclxxxvii.celebrato. Quod postea cõfirmauit bonifacius papa.viii sub bulla q hẽtur parisius. Et tpe istius generalis:regulã cõfirmauit Nicolaus papa.iiii.natiõe romanus ãno sui põtificatus prio ãno do.m.cclxxxviii.bulla ẽ coloniæ & bononiæ.

❡Decimus prior generalis fuit fr reymũdus de isula:cõuẽtus tholosæ.electus in cap.Burdegalẽ i puĩcia aqtaniæ i festo pẽtecostes Anno dñi.m.ccxciiii.qa fr petrus cessit offitõ generalatus. Iste generalis rexit ordinem tribus annis:& renuncians demum offitõ:qui est sepultus tholosæ.

❡Vndecimus prior general' fuit fr gerardus de bononia primus doctor i sacra pagĩa nri ordĩs. electus i ca.Brugẽsi in festo pẽtecostes ãno do.m.ccxcvii.qa tũc fr reymũdus cessit. Iste fr gerardus rexit ordinẽ.xx.ãnis & ultra q obiit auinione & est sepultus ibidem.

❡Duodecimus prior generalis fuit fr Guido de perpiniano:in sacra pagina pfessor egregius in cap. generali burdegal':in festo pentecostes anno do.m.cccxviii. celebrato electus:q solũ p tres annos rexit ordinẽ.qa per dominũ ioãnẽ papã.xxii.natõe taruisieñ.assũptus fuit in epm maioricæ:& postea i epm elueñ.q obiit.xxi.die mẽsis augusti. Iste uero papa ioãnes.xxii.ãno.xi. põtificatus sui ordinẽ carmelitaꝝ parificauit pdicatoribus & minoribus i oĩbus gratio.i clemẽtinis signant' cõtẽtis:titulo de testamẽtis & ultis uolũtatibus.ca.sup cathedrã. Bulla est lõdoñ & i multis aliis cõuẽtibus puĩciæ anglicanæ. Iste insup domius papa ioãnes.xxii.ordinauit & cõstituit conseruatores iuriũ & priuilegiorum fratrum extra regnum franciæ ubiq existentium sub bulla plumbea speciali quæ est londoñ.romæ:& in aliis multis conuentibus.

❡Tertiusdecimus prior generalis fuit frater ioannes de alerio:sacræ paginæ doctor:conuentus tholosæ:electus in monte pessulano in festo pẽtecostes anno domini.m.ccc.xxi in sua absentia: q rexit per nouẽ annos & postea cessit ualẽtenis in cap.generali:& sepultus est tholosæ.

❡Quartusdecimus prior gñalis fuit frater petrus de casa:sacræ paginæ doctor prouĩciæ aquitaniæ.lemonicen.conuentus:ualecenis electus in festo pentecostes anno do.m.cccxxx.quia tunc magr ioannes de alerio cessit officio. Iste frater petrus generalis rexit ordinẽ.xii.annis.& post ea fuit assumptus in epm ualionensem & postea in p−riarchã hierosolymitanũ:& est sepultus in regno cipri in cõuẽtu famogustæ:prouĩciæ terræ scẽ. Iste uero post mortẽ multis claruit miraclis.

❡Quintusdecimus prior generalis fuit fr petrus raymundi de grassa:prouinciæ narboiten.& conuentus cartas.electus in capitulo generali lugduni celebrato: in festo pentecostes anno domini.m.ccc.xxxxii.propter assumptionem domini petri. Iste generalis rexit ordinem.xv.annis cum dimidio & obiit in officio:& sepultus est in monte pesulano.

❡Sextusdecimus gñalis fuit frater Ioãnes balistarii:sacræ pagĩæ doctor:cõuẽtus maioricæ.electus burdegal' in Nati.btẽ mariæ ãno do.m.ccclviii. In ipa sua electõe nõ fuit doctor sed dũtaxat bachallarius p ordinẽ uniuersitati pñtatus. Iste generalis constitutiones ordinis correxit: easq in uolumẽ unicũ integrũ congregando redaxit ex commissione quas demum diuersa capitula generalia cõfirmauerũt.ordinẽ uero rexit.xvi.annis & ultra:& sepultus ẽ i cõuẽtu suo pdicto

❡Decimusseptimus prior gñal' fuit fr Bernardus olerii:sacræ pagĩæ doctor puĩciæ cathaloniæ de cõuẽtu maioricæ electus i ca.gñali i cõuẽtu podii ãno dñi.m.ccclxxv.celebrato:cuius tpe

cœpit scisma i ordie pp uniuersale scisma i eccl'ia dei iceptū.āno dn̄i.m.ccclxxviii. inter summos pōtifices:uide.urbanū.vi.cui obediebāt italia:alemāia:āglia:& alia mlta regna:& clemētē.vii.cui obediebāt Gallia:cathalonia:hispāia: & alia mlta regna:quē qdē clemētē isequbat pdictus magr bernadus qsi imediate post cap.gn̄ale cœlebratū āno dn̄i.m.ccclxxix:i cōuētu pp qd pdictus urbanus.vi.ipm magrm bernardū ab offō gn̄alatus absoluit:cōstitués reuerendū magrm frem michaelē de Bonōia:in ordis uicariū gn̄alē:q i cap.gn̄ali āno dn̄i.m.ccclxxxi.i festo pētecostes i cōuētu uerōæ puīciæ bononiæ celebrato in priorē gn̄alē fuit electus:qq ferme rexit ordinē qnqz ānis i sua obedia:quē demū sæpedus papa urbanus ab offō gn̄alatus absoluit: cōstitués magrm frem ioānē de Rachde puīciæ lōbardiæ i ordis uicariū gn̄alē:qui i gn̄ali.c. anno do.m.ccclxxxvii.i festo pētecostes celebrato i cōuētu Brixiæ:puīciæ lūbardiæ:i priorē gn̄alē fuit electus:qq xviii.qsi ānis ordinē i obedia sua rexit i offitō demū ab hac luce meū decedés:& i cōuētu nro mediolanēsi satis honorifice ē sepultus. Cui successit magr fr matheus de Bononia:eiusdē puinciæ:q i cap.gn̄ali i festo pētecostes āno dn̄i.m.cccc.l.i cōuētu bononiæ celebrato i priorē gn̄alē fuit electus:qq ordinē i sua obedia fere ānis sex rexit cuius uero tpe pp u'ale ecclīæ unionē in cōsilio gn̄ali pysis āno do.m.ccccx.solēniter cœlebratā:fctā ē unio i ordie utriusqz obediæ uide.magri michael' de bonōia & magri bernardi olerii pdictoꝝ:q qdē sæpedictus magr bernardus regnātibus uniōe & scismate rexit ordinē octo ānis.Cui successit magr fr Reymūdus baquerii puinciæ Narbonē.q in ca.gn̄ali āno do.m.ccc.lxxxiiii.auinione celebrato:i priorē generalē fuit electus:& ordinē i sua obedia.iiii.ānis rexit:mēsibus.iiii.& decē diebus. Cui successit magr fr ioannes Grossy puīciæ Tholosæ:& appānaꝝ cōuētus:q in primo āno sui magisterii i generali ca. Anno do.m.ccclxxxix.i festo Natiuitatis btē mariæ i cōuētu ppennā puīciæ cathaloniæ celebrato:i priorē gn̄alē fuit electus:qq rexit ordinē i sua obedia.xxii.ānis & ultra. Demū uero ut una ex utraqz iā dicta obedia fieret:dn̄s papa ioannes.xxiii. post celebrationem cōsilii pdicti pisani magrm frem ioānē grossi:& magrm frem matheū de bononia generales pdictos cū suis:ad unū cap.generale cōuocauit.qd ex ordinatōe ipsius sūmi pōtificis ioānis.xxiii.āno do.m.ccccii.i dn̄ica.ii.post pasca:in q̄ cātat euāgeliū.Ego sū pastor bonus:uidel.vi.Idus April' i cōuētu Bononiæ rite atqz canonice fuit celebratum:ibiqz utroqz gn̄ali offm̄ resignāte: sæpedictus magr ioānes Grossy in priorē gn̄alē totius ordis ab utraqz obedia unanimiter & cōcorditer fuit electus:q postea rexit totum ordinem annis.

¶ Iste enim generalis ordinem ampliauit in decem conuentibus:quos in partibus galliæ in propria persona recepit & in duabus prouinciis:quarum una thuronia nuncupatur:quæ est in partibus franciæ:& altera in partibus superioris alemaniæ:quæ bohemia appellatur.

¶ Sequitur de sanctis ordinis Carmelitarū.

Via eni deus q in sctis suis laudaē quos totiés utiqz honorari dinoscit quotiens ipsi scti i terris recitando honorant cū eoꝝ laus & honor q ipsis ipédit ad deū pricipalit referaē Quocirca ego fr ioānes Grossy sacræ paginæ imeritus doctor:prior gn̄al' ordis btissimæ dei genitricis mariæ de mōte carmeli:cupiés deū i suis sctis laudare ac ēt magnificare:decreui aliquos scōs fres & deuotos eiusdē mei ordis:q i uita & i morte miraclis claruerūt:qsi currēdo sub eoꝝ noibus recitare.Inter quos primatū tenuit scūs helyas pp̄ta q dictū ordinē i mōte carm.in quo scdm serié sacræ scripturæ orauit:mltaqz miracla fecit:primitus radicauit.a quo siqdē mōte fres ipsi carmelitæ uulgariter nūcupanē:& sic uocāē a bōifatō.viii.i vi.d religiosis domibus ti.religionū diuersitatē:sub hiis uerb car.ordinē i solido statu uolumus pmanere.Scūs āt helyas scdm serié sacræ scrip.iiii.regū prio.& ca.in corpe & aīa trāslatus fuit in paradisum uoluptatis:ubi cū enoch pp̄heta pmanebit usqz ad diem iudicii:ante quod ab antechristo propter prædicationem fidei occidentur.

¶ Scds fuit sctūs helyzeus:quē scūs helyas pp̄ta cū terrā araret ad religionē uocauit ungēs eū i pp̄hetā:ut patet.iii.regū.xix.ca.Sup quē duplex sps helyæ remāsit:uidelicet sps pp̄hetādi: & sps miracla faciēdi:quē siqdē duplicē spm recepit cū scūs pp̄heta sibi palliū i turbie ignis de curru dimisit:ut patet ex seriæ sacræ scripturæ.iiii.regū.ii.ca.Corpus istius sancti prophetæ fuit sepultum in terra sancta:& inde rauennam trāslatū:ubi miraculose in aere requiescit.

¶ Tertius fuit Ionas pp̄hā: filius sareptenæ uiduæ:quē helyas a morte scdm sacræ scripturæ serié suscitauit:& q fuit i uētre coeti tribus diebus & tribus noctibus.Istius sci pp̄hetæ corpus in terra sancta sepultum.

¶ Quartus fuit sanctus Abdias propheta:qui multos sanctos prophetas ab iniquissima iezabel

regina nequiter persecutos abscondit & pauit: cuius corpus in terra sancta quiescit.

¶Quintus fuit sctūs ioānes pr̄iarcha: uel eps hierosolymitāus hæremita mōtis carm. q regulam beati Basilii recepit: quam fratribus tradidit obseruēdam. Iste sanctus fuit. xxxxiiii. eps post beatū iacobū apostolum ī eccl'ia hierosolymitana: ubi eius corpus multis clarens miracul' requiescit.

¶Sextus fuit beatus bertoldus primus prior generalis ordinis qui in terra sancta & præsertim in monte carmeli multa fecit miracula: ubi corpus eius quiescit.

¶Septimus fuit btūs Brocardus scd's gñal' ordis: cui Albertus pr̄iarcha regulā ordis signanter direxit & scripsit. Cuius siqdē gl'iosū corpus multis clarēs miraculis in mōte carmeli quiescit.

¶Octauus fuit scūs cirillus tertius gñal' ordis q uisionē āgelicā sibi factā īter missarum solēnia abbati ioachini scripsit & direxit. Cuius uero corpus ī mōte car. qescit. Vbi ēt multa sctorum frm corpa reqescūt q a pagāis p fide xp̄i quā cōstāter pdicauerūt passi sūt diuersa tormētorum gn̄a.

¶Nonus fuit scūs Symō de Anglia: gñal' ordinis sextus. Qui dei gl'iosissimā gēitricē iugiter deprecabat ut carmelitarum ordinē q spāli gaudet ipsius uirgis titulo aliquo cōiret priuilegio: dicēs uoce deuotissima Flos carmeli uitis florigera: splēdor cœli uirgo puerpa: singularis mr̄ mitis: sed uiri nescia carmelitis da priuilegia stella maris. Cui btā uirgo cū multitudie āgelorum appuit. scapulare ordis in bn̄dictis manibus suis tenēs & dicēs. Hoc erit tibi & cūctis carmelitis priuilegiū q ī hoc moriēs æternū nō paciet icendiū. i. in hoc moriens saluabitur. Dictus iste symō gñalis dū puinciam uasconiæ uisitauit: in cōuentu Burdegaliæ ab hac luce migrauit: ubi eius corpus quiescit: & ideo a quibusdam sanctus Symon de uasconia: a quibusdam sanctus symon de burdegalia nuncupatur. Sed sanctus Symon de anglia ubi suum traxit originem rectius uocitatur.

¶Decimus fuit sctūs hyllarion martir puincialis prouinciæ terræ sanctæ: cuius corpus ī regno cipri ī quodā castro seu oppido quod a sctō hillarione nomine suo gaudet: in tumba solēni quiescit sub custodia regis cipri: qui ipsius tumbæ claues fideliter possidet & custodit

¶Vndecimus fuit scīssimus Albertus d trapāo puicial' puiciæ siciliæ: p quē deus mlta fecit miracl'a: tā ī uita q̄ ī mōte: q q̄si p totū mūdū sūt sufficiēter pmulgata. Reliqæ istius scī sūt p ordinē dispsæ sed magna ps eiusdē pmanēt in regno siciliæ ī cōuētu messanæ ubi eius gl'iosū corpus fuit humatū. Caput istius sctī est trapani unde suum traxit orginem. Per reliquias istius sctī multa quotidie deus operatur miracula: quæ per ordinem singillatim recitare reputo satis tediosum.

¶Duodecimus fuit sanctus Angelus de sicilia: cuius corpus gloriosum est sepultū in regno illo in quadā parochiali ecclesia: ubi multa per eū fiūt miracula de qbus sclares perhibēt testimōia.

¶Tertiusdecimus fuit sctūs francus de senis cuius corpus reqescit in prouincia lumbardiæ in conuentu Cremonæ ubi per eum multa fiunt miracula.

¶Quartusdecimus fuit sctūs theodoricus de allemania: per quē deus tā in uita q̄ ī morte multa fecit miracula: quæ ī cōuentu uenetiarum puiciæ bononiæ habent: ubi eius corpus reqescit.

¶Quintusdecimus fuit sctūs petrus thomæ pr̄iarcha alexādrius: p quē deus mlta fecit miracl'a ī captōe ciuitatis alexādriæ: & ēt ī ciuitate bonōiæ: ubi p certū tēpus māsit legatus papæ quo siqdē tpe fūdauit uniuersitatē bononiēsē ī sacra pagia: cuius facultatis eximius fuit doctor: & hoc manifeste habet in registro doctorum illius uniuersitatis in sacra pagina: ī quo pricipalis fūdator noiat. Vita istius sctī habet in multis partibus mūdi & pserti in anglia: cuius regni duo milites uidelicet dn̄s ioānes de grey & mylode stapylton q secum ī captōe pdictæ ciuitatis alexandriæ fuerunt personaliter: eius uitā gloriosam descriptam sub inquisitione ueridicatam sæculariū q̄ religiosorum ad partes angliæ deportauerūt. Corpus istius sctī petri est in regno cipri in conuētu famagustæ: ubi p eū multa fiunt miracula

¶Sextusdecimus fuit sctūs Andreas de cursinis de florencia eps fisolanus: cuius corpus est in conuentu florēciæ in tumba honesta: ubi multa per eum fiunt miracula: quæ ibidem habētur.

¶Decimusseptimus fuit sanctus henricus: cuius corpus lucæ requiescit in quadā ecclesia parochiali: ubi multa per eum fiunt miracula.

¶Decimusoctauus fuit sanctus albertanus ex partibus Galliæ oriundus: uidelicet leōnicen. dioce. qui in sua peregrinatione moriebatur lucæ: & nō est sepultus in conuentu: sed in ecclesia sancti petri maioris extra muros ciuitatis luchanæ.

¶Isti sunt doctores famosissimi ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli qui super sententias scripserunt: & alia opera notabilia composuerunt.

¶Italici

Magister Gerardus de bononia xi. ordinis generalis doctor parisien. scripsit sup quatuor libros sententiarum.
Item scripsit questiones ordinarias: quas disputauit parisius.
Item scripsit quodlibet: ex quibus confecit unum magnum uolumen.
Item sermones dominicales & scorales cõposuit per totum annum.
Item scripsit unã notabilẽ summã i theologia pp utilitatẽ studentiũ quæ est incõpleta: qm̃ in labore illius sũme obiit: quæ sũma est bononiæ: cætera ãt scripta sũt pisius & auinioẽ: ubi obiit.
Magister bernardus de Roma: scripsit super quatuor libros sniaꝝ.
Magr michael de Bononia doctor egregius pisiẽ. gñalis ordis. xviii. scrip. sr. iiii. li. sniaꝝ notabiter.
Item composuit qõnes super textum sniaꝝ.
Item composuit notabilem tabulam super eosdem libros sententiaꝝ.
Itẽ scripsit opus solemnissimũ super totum psalterium: de quo ope sunt qnq; uolumina.
Itẽ scripsit postillã bonã super q̃tuor euangelistas.
Itẽ scripsit questiones super librum ethi. aꝝ.
Item composuit tabulam notabilem super moralia gregorii.
Itẽ cõposuit tabulam per alphabetum super ualerium maximum.
Item composuit tabulam ualde notabilem super decretum. Alexan
Item composuit bonũ tractatum de conceptione beatæ uirginis.
Item opus quadregesimale composuit.
Itẽ icepit solẽnissimũ dictõariũ quẽ iclusiue ab a usq; c. cõpleuit: & nõ ultra qm̃ i labore eius obiit. Oĩa ista scrip. sunt de mãu sua ꝑpria i conuẽtu bononiæ ubi obiit. Et est honorifice sepultus ante altare magnum.
Bacalarius frater paulus de pusio scripsit notabiliter sup q̃tuor libros sniaꝝ: Iste nũq̃ recepit insignia magistri: qm̃ obiit post lecturã sententiarum q̃si icõtinẽti pisius: & ibidẽ est sepultus.
Magister frater Nicolaus de Ryczo prouinciæ siciliæ cõuẽtus Cathaloniæ composuit opus notabile quadragesimale: quod prædicauit Bononiæ tempore quo studuit ibidem.

Cathalani.

Mag. Guido: doct. famosissimus: pisiẽ: gñal ordis. xii. p dñm ioãnẽ papã. xxii. assũptus i epm maiori ca. & postea i epm eluẽsẽ scri. prio: sr diuersos li. phiæ uide. phicoꝝ: & d aia qõnes & scri.
Item scripsit super sententias.
Item scripsit questiones ordinarias & quolibeta.
Item composuit librum ualde notabilem contra hereses.
Item cõposuit unũ scriptũ sup cõcordãtias quatuor euangelorum: & uocat Quatuor unum.
Item super decretum composuit scriptum: uocatum: correctionem iuris.
Item conposuit librum de uita & moribus christi.
Magister petrus Riui de ꝑpiniano cõposuit scriptum bonũ super totum psalterium.
Magister franciscus bachonis cõuentus Gerunde fecit notabile uolumen congregando oĩa dicta doctorum antiquorum in uno uolumine.
Magister philippus Riboti prouincialis Cathaloniæ composuit opus egregium de ordĩs carmelitarũ fundatione & eius multiplicatione per sctõs patres in terra sancta & in ptibus europæ: qd qdẽ opus. Liber de peculiaribus gestis religiosoꝝ carmelitaꝝ ititulat.

Allemani.

Magister Symon de spira scripsit super quatuor libros sententiarum.
Item postillam bonam.
Magister ioannes de aquis scripsit super quatuor libros sententiarum.
Item postillam bonam super Matheum.
Magister ioannes Brãmart: scripsit super quatuor libros sententiarum.
Lector frater ioannes Gluel cõposuit sermones ad populum per totum annum tam de sctis q̃ de tempore: qui de manu sua propria sunt aquis grani.

Francigenæ.

Magister Robertus de mostarello scripsit super quatuor libros sententiarum.
Item super diuersas epistolas pauli.

Anglici.

¶ Magr ioães Bacon utriusq; iuris & sacræ pagine pfess.scripsit super oēs q̃tuor libros sniaꝝ notabiliter:& præsertĩ super quartũ librũ sniaꝝ qđ scriptũ pfius uocat cõiter scriptũ baconis
¶ Item composuit unum scriptum super nouum testamentum.
¶ Magister albertus scripsit super quatuor libros sententiarum.
¶ Item determinationes bonas.
¶ Magister ioannes Galsynghin.doctor parisiẽsis scripsit notabiliter sup quatuor libros sniaꝝ
¶ Item questiones ordinarias & quodlibeta.
¶ Magister Nicolaus durham scripsit sup quatuor libros sententiarum.
¶ Item determinationes bonas.
¶ Magister ioannes Tyteshale scripsit sup quatuor libros sententiarum.
¶ Item composuit postillam bonam super Apocalipsim.
¶ Magister ioannes Baconsthorp.eximius doctor parisiensis scripsit notabiliter sup quatuor libros sententiaꝝ:& sup epistolas pauli.
¶ Item scripsit egregiam lecturam sup methaphisicam aꝝ.
¶ Item scripsit questiones ordinarias & quodlibeta.
¶ Magister ioannes marre scripsit notabiliter sup quatuor libros sentẽtiaꝝ.
¶ Item composuit tabulam originaliũ ualde notabilẽ in duplo maiorem ista cõi.
¶ Magister Gualterus disse scripsit determinationes cõtra hæreticos & lollardos.
¶ Item lecturam sup aliquos ps psalterii.
¶ Item sermones subtiles.
¶ Magister Guillielmus cochyfforde cõposuit laudabiles sermones tam de tempore q̃ de sctis
¶ Magister Thomas lomb scripsit determinationes de uerbi incarnatione:quas legit oxoñ.
¶ Item scripsit alias determinationes contra lollardos:
¶ Magister Rit.maydeston scripsit notabiles determinationes cõtra lollardos.
¶ Magister ioannes Tompston cõposuit notabiles sermones tã de tpe q̃ de sanctis.
¶ Magister Rit.lanynham scripsit notabiles determinationes cõtra lollardos q̃s legit oxoñ.
¶ Item cõposuit multos notabiles tractatus in logicalibus & philosophicalibus.
¶ Magister Thomas Gaideñ prouĩcia Angliæ cõposuit opus egregiũ cõtra hæreticos & lollardos ĩ defensionem.ecclesiæ catholicæ.quod uocatur Doctrinale xpi.&c.
¶ Item aliud magnum uolumẽ eiusdẽ q̃titatis de Sacramẽtis.Et tertiũ.f.eiusdẽ q̃ntitatis de Sacramentalibus
¶ Itẽ collegit in unum q̃ones & opiniones Gycliff & alioꝝ hæreticoꝝ.
¶ Item composuit librum:qui intitulatur Opusculum Galden:tam sermonibus.
¶ Magister ioannes Bernynghm̃:scripsit super omnes quatuor libros sniaꝝ ualde notabiliter.

¶ De britania.

¶ Magister Euenus Boyic scripsit notabiliter sup quatuor libros sniaꝝ:

¶ De lingua occicana.

¶ Magister ioannes de Alerio:generalis ordĩs.xiii.scripsit sup quatuor libros sniaꝝ.
¶ Item scripsit postillam sup ecclesiasten.
¶ Magister petrus de casa:generalis ordinis.xiiii:assumptus ĩ episcopum ualionensem & postea in patriarcham hierosolymitanũ scripsit sup quatuor libros sniarum.
¶ Item composuit sermones bonos per totum annum.
¶ Magister Guillielmus de sannico scripsit sup quatuor libros sniaꝝ.
¶ Item sup quatuor decretales quas religiosi debent legere:& adhuc legunt.
¶ Item scripsit declarationes super regulas ordinis.
¶ Magister petrus Raymũdi de grassa generalis ordinis.xv.scripsit sup q̃tuor libros sniaꝝ.
¶ Magister ioannes de regno cõuentus Tholosæ scripsit sup quatuor libros sententiaꝝ.
¶ Item scripsit super matheum.
¶ Item composuit sermones optimos per totum annum.
¶ Magister blasius Andemarii scripsit super quatuor libros sniarum ualde notabiliter.

FINIS

¶ Vt autem ea quae in hoc libro per diuersa capitula ponuntur facilius occurrant praesens tabula dictorum capitulorum hic consequenter apposita declarabit.

¶ Primus liber.

¶ Secundus liber.

¶ Tertius liber.

¶ Septimus liber.

¶ Octauus liber.

Nonus Liber.

Decimus Liber.

¶ Incipit tractatus paruus q uocat̃ uiridariũ magistri fratris ioannis grossy generalis ordinis sanctissimæ dei genetricis mariæ: de ortu eiusdem ordinis.

¶ Primus prior generalis ordinis carmelitarum: fuit fr̃ bertoldus uir scm̃ & famosũ anno dñi. M. liii. tẽpore urbãi scdi rexit ordinẽ annis. 15. p quẽ deus tã ĩ uita q̃ ĩ morte mlta fecit miracula: quo mortuo: & in prædicto monte carmeli sepulto.

¶ Secũdus prior generalis fuit fr̃ brochardus anno dñi. 1131.

¶ Tertius prior generalis fuit fr̃ Cirillus natiõe grecus: qui postea fuit sanctus: & incepit regere tempore innocentii papæ secundi.

¶ Quartus prior generalis fuit frater bertoldus natiõe lõbardus. q anno dñi. 1158. regulã basilii a patriarcha alberto sedis aplicæ legato recepit. quã alexander papa tertius: põtificatus sui anno 5. cõfirmauit rexit ordinem annis. 26.

¶ Quintus prior generalis fuit frater alanus: natione brito: q anno dñi. 1184. tẽpore lucii papæ tertii: incepit ordinẽ regere: quẽ. 16. annis rexit.

¶ Sextus prior generalis fuit frater Simõ natiõe anglicus q anno dñi. 1200. tẽpore innocentii papæ tertii anno suo tertio incepit regere ordinem quem rexit laudabiliter. 50. annis.

¶ Septimus prior generalis fuit frater nicolaus natione gallicus. qui anno domini. 1250. incepit regere ordinem qui annis. 19. rexit.

¶ Octauus prior generalis fuit frater radulphus: natione alemãus anno domini. 1270. qui rexit ordinem tribus annis & demũ resignauit officium.

¶ Nonus prior generalis fuit fr̃ petrus de amilião anno dñi. 1273. q ordinẽ rexit. x. annis:

¶ Decimus prior generalis fuit frater Raymundus de insula anno dñi. 1294. iste rexit ordinem tribus annis postea renunciauit officium.

¶ Vndecimus prior generalis fuit frater gerardus de bononia primus doctor ĩ sacra pagina nr̃i ordinis anno dñi. 1297. iste rexit ordinem annis. 20.

¶ Duodecius prior generalis fuit fr̃ guido de ppinião ĩ sacra pagĩa pfessor ãno dñi. 1318. q solũ p tres annos rexit ordinẽ: quia p dñm ioã. papã. 22. assũptus fuit ĩ epm maioricarum.

¶ Tertiusdecimus prior generalis fuit frater ioannes de alerio sacræ paginæ doctor anno dñi. 1321. qui rexit p nouem annos ordinem.

¶ Quartusdecimus prior generalis fuit frater petrus de casa sacræ paginæ doctor ãno domini. 1330. iste rexit ordinem. 12. annis & postea fuit assumptus in episcopum ualionensem: & postea in patriarcham hierosolymitanũ.

¶ Quintusdecimus prior generalis fuit frater petrus raymundus de grassa anno dñi. 1342. iste ordinẽ. 15. annis cũ dimidio & obiit ĩ officio.

¶ Sextusdecimus prior gñalis fuit frater ioannes balistarii sacræ paginæ doctor anno domini. rexit. 1358. ordinem rexit. 16. annis & ultra.

¶ Decimusseptimus prior generalis fuit frater bernardus olerii sacræ paginæ doctor anno dñi m. ccclxxv. Vrbanus sextus ipsum magrm bernardum ab officio generalatus absoluit.

¶Decimusoctauus prior gñalis fuit fr michael de bononia:ãno dñi.m.ccclxxxi.In couẽtu Veronæ prouinciæ bononiæ celebrato in priorem gñalem fuit electus:rexit ordinem quinq3 annis demum papa urbanus ab officio generalatus absoluit.

¶Decimus nonus prior generalis fuit fr ioães de palude.ãno dñi.1387.In cõuẽtu brixiæ puinciæ lõbardiæ.In prioré gñalé fuit electus.xviii.ãnis ordiné in obediẽtia sua rexit.

¶Vigesimus prior generales fuit fr matheus de bonõia.ãno do.1405.rexit ordinem annis sex.

¶Vigesimusprimus prior generalis fuit frater raymundus baquerii puinciæ narbonensis:ãno domini.m.ccccxi.& ordinem in sua obedientia.iiii.annis rexit.

¶Vigesimussecundus prior generalis fuit magister frater ioães grossy.anno dñi.m.ccccxii.rexit ordinem in sua obedientia xxii.annis.

¶Vigesimustertius prior generalis fuit fr ioães facius.ãno dñi.1435.rexit ordiné ãnis.20.

¶Vigesimusqrtus prior gñalis fuit btũs ioães soret qui tpe sui gñalatus a fœlice recordatiõis Calixto.iii.bullã p diuo alberto de trapano ĩpetrauit q̃ nobis cõcedit & cuicũq3 ĩ honore pfati diui alberti ecclesias altaria edificare missas & alia diuina officia celebrar:q creatus fuit gñalis ãno dñi.1457.rexitq3 ordiné cũ multo3 cõuẽtuũ reformatione ãnni.xiii.

¶Vigesimusquintus prior gñal' fuit fr xpoforus martignonus q tpe suo oĩa priuilegia dicto ordini cõcessa ĩ unũ redegit eaq3 oĩa a sede apostolica approbari & cõfirmari fecit q3 nunc mare magnum appellatur cum supplemento omnium defectuum sub fixto pontifice.4. ipsiusque põtificis legatus directus ad imperatorem federicũ factusq3 fuit generalis anno domini.1472 rexitq3 ordinem fœliciter annis.x.

¶Vigesimus sextus prior gñalis fuit fr pontius ãno do.1482.rexit ordiné ãnis.xxi.

¶Vigesimusseptimus:prior gñalis fœlicẽ adhuc in humanis agens uitã ẽ fr petrus terrasse qui apud quãplures romãos põtifices ita copiose atq3 eloqñtia romana porauit ut gratior oĩbus q ante se orauerit existerit legatusq3 auinioni dñi Alexãdri põtificis maximi fuit ĩtegerimus: q ẽt priuilegia & indulta dicto ordĩ iã antea cõcessa cõfirmari pcurauit sub iulio põtifice secũdo qd & fecit creatusq3 fuit generalis dicti ordĩs anno domini.m.ccccciii.

¶Sequitur de sanctis ordinis carmelitarum.

¶ Sanctus brocardus.secũdus gñalis ordinis:cui albertus patriarcha regulã ordinis signãter direxit & scripsit:cuius siqdẽ gloriosum corpus multis clarens miracul' ĩ monte carmeli qescit.

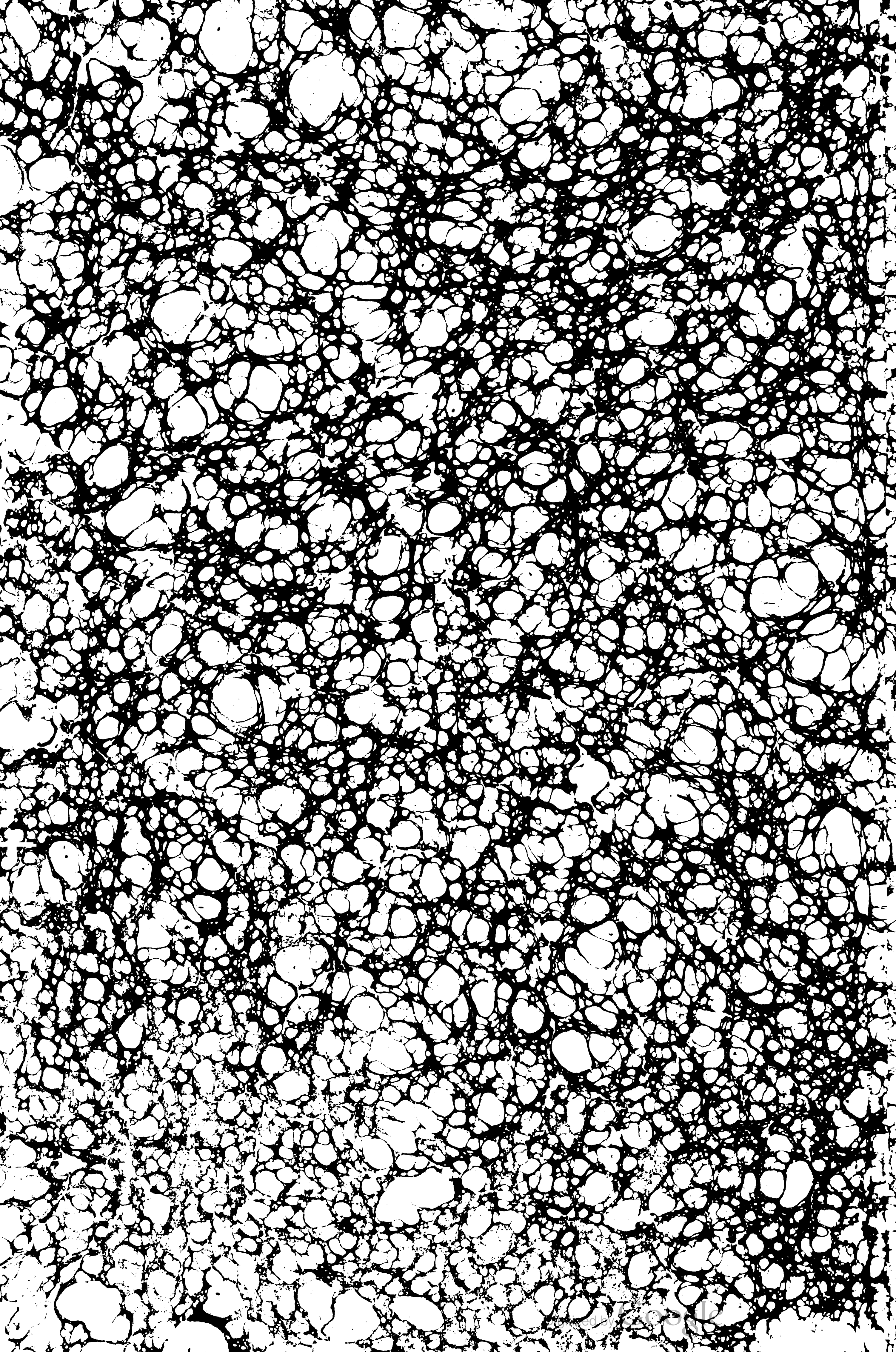
¶ Sctũs cirillus tertius gñalis ordinis:cuius uero corpus in monte carmeli quiescit.
¶ Sanctus Symon de anglia:generalis ordinis sextus:uide in suo loco.
¶ Sanctus hyllariõ martir prouincialis ꝓuinciæ terræ sanctæ.Et cuius corpus ẽ in regno cipri.
¶ Sanctus albertus de trapano prouĩcialis prouinciæ sciciliæ:corpus istius sancti est trapani unde suum traxit originem.
¶ Sanctus angelus hierosolymitanus.Cuius corpus gloriosum est sepultum in regno ciciliæ. In quadam parochiali ecclesia:ubi multa per eum fiunt miracula.
¶ Sctũs francus de senis:cuius corpus reqescit,in ꝓuĩcia lõbardiæ ĩ cõuentu cremonæ.
¶ Scũs theodoricus de allemania:ꝑ quem deus tã in uita quam in morte multa fecit miracula. quæ in conuentu uenetiarum habentur ubi eius corpus requiescit.
¶ Scũs petrus thomæ pr̃iarcha alexãdrinus:fuit legatus papæ.corpus istius scĩ petri est ĩ regno cipri in conuentu famagustæ.
¶ Sctũs andreas de cursinis de florentia ep̃s filosanus:cuius corpus est ĩ cõuẽtu florẽtiæ.
¶ Sanctus henricus:cuius corpus lucæ requiescit in quadam ecclesia parochiali : ubi multa per eum fiunt miracula.
¶ Sanctus albertanus ex partibus galiæ oriundus:cuius corpus ẽ in ecclesia sancti petri maioris extra muros ciuitatis bithanæ.

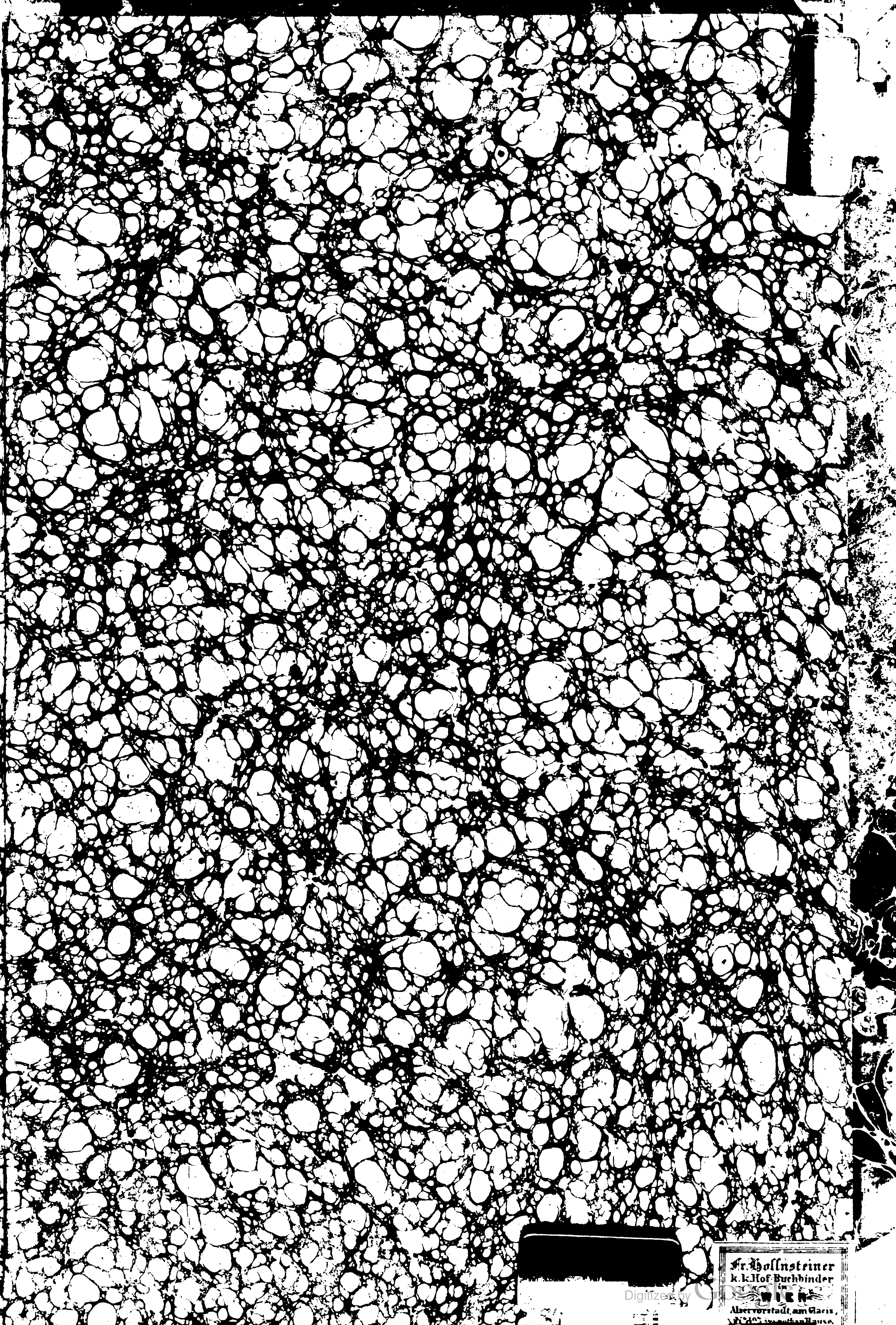
¶ Explicit speculũ ordĩs fratrũ gloriosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ de mõte carmelo per Reuerendum Sacræ theologiæ magistrum baptistã uenetũ de cathaneis eiusdẽ sacri ordinis magna cum diligentia emendatum anno domini.m.cccccvii.xx.chal.aprilis.

M. [illegible] N[illegible]
Anno M. D. LX[illegible]

M. Iodocus Nas.
Anno M. D. LXIIII.

Fr. Hollnsteiner
k. k. Hof-Buchbinder
in
WIEN
Alservorstadt, am Glacis,

